MICHEL ZEVACO

pardayanlar serisi: 1

PARDAYANLAR

başkan yayınları

Pardayanlar

Michel Zevaco

Baskan Yayınları (2014)

Derecelendirme:

Etiketler: Roman, Tarihi Kurgu

Şövalye de Pardaillan,
Fransa'nın çok eski ve asil bir ailesine mensup olmakla birlikte, zamanla çok yoksul düşmüş biridir. Bütün hayatı savaş meydanlarında geçmiştir. Bir köşeye çekilip servet yapmaya asla heves etmemiştir.
Şövalye de Pardaillan, savaş çarkının dişlileri arasında yaşlanmaya yüz tutmuş, elli yaşlarında bir adamdır. Fransa ve diğer komşu ülkelerin bozuk yollarını çok iyi tanıdığı, en yüksek ücreti verenin hizmetine giren paralı askerlerden biridir.
Pardaillan, yaz-kış zırhlı elbise giyer, topuklarına kadar uzanan bir kılıç taşır.
Fransa'nın hemen her yanını karış karış bilir, girdiği yüzlerce çarpışma sonucunda vücudu baştan başa yara izleriyle kaplı, yanık yüzlü, son derece saf, yürekli, korku bilmez bir kahramandır.
Kendisine iyilik edenlere gönül borcunu hiç unutmaz ve yanında çalıştığı insanlara son derece bağlılıkla hizmet eder. O bir şövalyedir...

Dünyanın en ünlü tarih, aşk, macera ve kahramanlık romanı

"İnsanlar ikiye ayrılırlar. PARDAYANLAR'ı okuyanlar ve okumayanlar."
Ahmet ALTAN

"PARDAYANLAR'dan çok şey öğrendim. Öğrendiklerimin başında birtakım 'değerler' ve 'inançlar' gelir. Bunlar benim yaşamım bakımından son derece önemlidir.'

Emre KONGAR

Dünyanın en ünlü tarih, aşk, macera ve kahramanlık romanı

Pardayanlar

Pardayanlar 1

Michel Zevaco

Çeviren: Murad Sertoğlu

Baskan Yayınları

Michel Zevaco

1860 yılında Korsika Adası'nın Ajaccio şehrinde dünyaya gelmiştir. Edebiyat Fakültesi'nde okurken çok parlak bir öğrenci olan Zevaco, daha sonra Viyana'daki (Isere) Kolejinde "retorik" (güzel söz söyleme sanatı) profesörü olmuştur. Fakat devrinin hükümeti, kendisini ilerici fikirlerinden dolayı vazifeden uzaklaştırınca Zevaco'nun bu profesörlük hayatı çok kısa sürmüştür. Bunun üzerine Paris'e giden Zevaco, Jules Roques tarafından idare edilen, o günlerin anarşist gazetesi L'Egalit'nin yazı işleri müdürü olarak devrinin ideolojik mücadelelerine girmiştir.

1890 yılından itibaren daha ziyade "Polemik adamı" vasıflarıyla ününü geliştiren Zevaco, zamanının hükümet erkanı ve idarecileriyle giriştiği mücadeleler sonucunda "Sainte-Pelagie" politik mahkûmlar hapishanesinde bir süre hapis yatmıştır.

Devrinin politikacılarıyla yaptığı söz düellolarında kullandığı üslûp, ilerde PARDAILLAN romanlarında Şövalye de Pardaillan'ın ağzından dökülen sözlerde aynen bulunacaktır.

Bir seri mahkeme kararı sonucu "L'Egalite" kapanınca, Michel Zevaco'yu Courrier Français'in artistik ve edebi kritiği olarak görüyoruz. Fakat artık kırk yaşına ulaşan Zevaco hayatının yeni bir dönüm noktasına gelmiştir. Evli ve beş çocuk babası olan Zevaco'nun artık tek amacı çocuklarını en iyi şekilde yetiştirmektir. Bunun üzerine Zevaco, tarihi tefrikalar yazmaya başlamış ve ilk eseri olan "Borgia", devrinin bir gazetesinde neşredilmiş ve çok büyük bir başarı elde etmiştir.

Bu başarıyla gazetenin tirajı yükselmiştir.

1901 senesinde gazete, Zevaco'nun yeni bir tefrikasına başlarken, iftiharla: "Okuyucularımız dün, eskiden sadece, Feval, Alexandre Dumas ve Eugene Sue gibi yazarların tefrikalarını okumaya başlayan okuyucuların tattığı bir sevinci tattılar. Evet okuyucularımız, dün Michel Zevaco'nun yeni bir tefrikasını okumaya başladılar," demekteydi.

Gazetenin başladığı yeni tefrikanın adı "Le Pont Des Soupirs" idi. Doç'lar Venediki'nde geçen yeni bir Monte Cristo hikâyesi...

Bir süre sonra Michel Zevaco'nun tefrikaları, "Le Matin" isimli meşhur gazetenin en büyük prestiji olmuştu. Bir müddet sonra burada, genç Jean-Paul Sartre, tefrikalar arasında Şövalye de Pardaillan'ı bulmuş ve devrin editörlerinden bir tanesi Pardaillan tefrikalarını ciltler halinde toplayarak yarım yüzyıl geçen bir süreden beri macera meraklılarının zevk ve heyecanla okuduğu meşhur 10 ciltlik Pardayanlar serisini meydana getirmiştir.

Michel Zevaco'nun olgunluk çağının en verimli senelerinde yazdığı eserleri on sekiz yıllık bir devreye yayılmakta olup tam otuz adettir.

Pardaillan'ın maceraları, son derece heyecanlı bir tarih devresi meydana getirmektedir. Zevk, heyecan ve merakla okunan, her yaşta okuyucuya zevkli dakikalar geçirten bu serinin başlıkları:

- Pardayanlar
- Pardayan'ın Aşkı
- Pardayan ve Fausta
- Pardayan'ın İntikamı

- Fausta'nın Entrikaları
- Pardayan'ın Zaferi
- Pardayan'ın Oğlu
- Pardayan'ın Milyonları
- Pardayan'ın Kızı
- Pardayan'ın Sonu'dur.

Michel Zevaco, en verimli çağında, 8 Ağustos 1918 yılında, 58 yaşında ölmüştür.

Birinci Bölüm

Haksız Bir Karar

İhtiyar Mösyö de Piennes, adliye memurunun okuduğu kararı büyük bir acı ve ıstırapla dinledi. Altında Kralın imzası bulunan bu kararda, kendisinin malı bulunan Margency malikânesi elinden alınarak Kont Anne de Montmorency'nin arazisine ilave ediliyordu.

İhtiyar de Piennes, bu haksız kararı sonuna kadar sükûnetle dinledi. Sonra yumruklarını uzaktan görünen Montmorency Şatosu'na doğru salladı:

"Sana lanet ediyorum," diye haykırdı. "Binlerce defa lanet! Ey Fransa'nın kutsal şövalyeleri, mezarlarınızdan kalkınız da kırk

muharebe meydanında kanını cömertçe döken, Fransa için her fedakârlığı severek yapan bu ihtiyar askere nasıl muamele edildiğini görünüz!"

Adliye memuru korkmuş, hemen oradan sıvışmıştı. Mösyö de Piennes devam etti:

"Peki, ya kızım ne olacak? Jeanne ne yapacak? O zavallı hayatını nasıl kazanacak? Ah, doymak bilmez Montmorency, sana ve bütün soyuna binlerce defa lanet olsun!"

Felaket hakikaten pek büyüktü, XII. Louis zamanından beri Mösyö de Piennes'e ait olan Margency arazisi, evvelce bütün Picardie eyaletini idare eden bu zatın elinde kalan son topraktı. Serveti tükenince buradaki mütevazı eve sığınmış, bütün varını yoğunu biricik kızı Jeanne'a terk ederek onu yetiştirmeye kendini vakfetmişti.

Fakat işte bunu da ona çok görmüşlerdi. O da elden gidiyordu. Esasen bu topraklarda gözü bulunan Kont de Montmorency ne yapmışsa yapmış, Krala bir kararname imzalatarak bu toprakları da kendi uçsuz bucaksız çiftliklerine ilave ettirmeye muvaffak olmuştu. Şimdi bu son varlığı da elden gidiyor ve zavallı ihtiyar asker Mösyö de Piennes'in önünde yokluk ve sefaletten ibaret karanlık bir yol açılıyordu.

Fakat onu en çok düşündüren şey kızı; güzel, ince, hassas Jeanne'ıydı.

Jeanne henüz 16 yaşındaydı; ince, uzun boylu ve son derece güzel bir genç kızdı. Onu gören bir gencin kendisine kalbini kaptırmaması ve delice âşık olmaması imkânsız gibi bir şeydi.

1553 senesinin 26 Nisanı'na tesadüf eden bu pazar günü yine her gün olduğu gibi aynı saatte çıkarak Margency'nin kenarında bulunan kestane ormanına girdi. Vakit akşama yaklaşıyor, renkler yavaş yavaş solmaya başlıyordu.

Genç kız, bir eli kalbinin üzerinde olduğu halde ağaçların altında yavaş yavaş ilerliyor ve kendi kendine şöyle söyleniyordu:

"Acaba bu akşam her şeyi itiraf edebilecek, ona hakikati söyleyebilecek miyim? Bu mühim, fakat tatlı sırrı ona açabilecek miyim?"

Birdenbire ağaçların arasından uzanan iki kuvvetli kol onu belinden yakaladı. Sıcak ve titrek dudaklar dudaklarını buldu:

"Sen misin sevgilim? Benim biricik meleğim!"

"Sevgili François!"

"Ne kadar da titriyorsun!"

"Korkuyorum François, korkuyorum!"

Genç adam Jeanne'ı o zaman daha kuvvetle kucakladı. Bu uzun boylu, tatlı bakışlı, yakışıklı genç, Mösyö de Piennes'in elinden bütün servetini gasp etmeye çalışan Kont de Montmorency'nin büyük oğlu François de Montmorency idi.

Dudakları böylece belki beş dakika birleşmiş kaldı. Ondan sonra birbirlerine sarılmış olarak ormanda ilerlemeye başladılar.

Genç kız birdenbire durdu:

"Bizi takip ediyorlar, gözetliyorlar... Duyuyor musun François?.."

"Hayır meleğim, bizi takip eden yok. Duyduğun sesler, yuvalarına dönen kuşların kanat sesleridir."

"Ah François, bilemezsin. Çok korkuyorum."

"Benim kolum seni korudukça hiçbir şeyden korkmamalısın güzelim."

"En ufak bir olay bile beni titretiyor. Hele son üç aydan beri ne kadar büyük bir korku içinde bulunduğumu anlatamam sevgilim."

"Üç aydan beri sen benim dünyada en çok kıymet verdiğim varlıksın. Yakında da karım olacak ve ismimi taşıyacaksın. Resmi muameleleri beklemeden bana kendini verdiğin, benim hakiki karım olduğun andan itibaren de benim tam bir himayem altındasın. Göreceksin ki, babalarımızı birbirinden ayıran düşmanlık ve kini de ortadan kaldıracağım. O zaman mutluluğumuzu gölgeleyecek hiçbir şey kalmayacak..."

"Ah François. Sana inanıyorum. Seni her şeyden fazla seviyorum. Fakat bilmem neden, içimde bir endişe var... Manasını anlayamadığım bir endişe. Nasıl diyeyim, korkuyorum. Mutluluğumuzu kıskananlardan korkuyorum."

"Bütün bunlar kuruntu... Sana yemin ederim ki, evlenmemize hiçbir kuvvet mâni olamayacaktır!"

Onlardan az ötede kin dolu bir kahkaha duyuldu. François bunu duymamıştı. Devam etti:

"Eğer gizli bir kederin, bir endişen varsa bunu bana söyle..."

"Evet, sana söyleyecek bazı şeylerim var."

"Nedir?.."

"Şimdi olmaz. Geceleyin söylerim. Tam gece yarısı seni sütninemin evinde bekliyorum. Anladın mı, tam gece yarısı, öğrenmen lazım gelen bir şey var."

"Pekâlâ, geleceğim."

"Haydi artık sen git. Geç kaldım. Ben de evime döneyim..."

İki genç bir defa daha kucaklaştılar. Dudakları yine uzun uzun kenetli kaldı. Birbirlerinin vücuduna bütün kuvvetleriyle sarıldılar. Sonra yavaş yavaş ayrıldılar. Son bir öpüşmeden sonra François de Montmorency, ağaçlar arasında kayboldu.

Jeanne da evine doğru gitmeye başladı. Daha yirmi adım yürümemişti ki, ağaçların arasında bir hışırtı oldu. Sert bakışlı, asık suratlı, korkunç tavırlı bir genç yolunun ortasına çıktı.

Jeanne, elinde olmadan haykırdı:

"Siz misiniz, Henri?"

"Evet, benim! Beni neden böyle karşılıyorsunuz? Ben de insan değil miyim? Ağabeyim gibi benim de hislerimi söylemeye hakkım yok mu, Jeanne?.."

Zavallı genç kız tir tir titriyordu. Beriki, sözlerine devam etti:

"Ben her şeyinizi biliyorum. Ağabeyimle aranızdaki aşk macerasını noktası noktasına biliyorum. Her şeyin farkındayım. Buna rağmen size karşı beslediğim aşkı söylemekten beni hiçbir şey men edemez. Anladınız mı? Sizi seviyorum Jeanne. Seviyorum ve size karşı beslediğim o korkunç aşkı zannederim

ağabeyimden evvel size söyledim. Fakat siz bunu kabul etmediniz, reddettiniz. Benim François'dan neyim eksik! Beni niçin aşkınıza layık bulmuyorsunuz?"

Genç kız kendisini biraz toplamıştı:

"Henri," dedi, "ben sizi ancak bir kardeş gibi seviyorum. Bundan fazlasını benden istemeyiniz. Onu veremeyeceğimden dolayı son derece müteessirim. Çünkü ağabeyinizi seviyorum. Rica ederim, ısrar etmeyiniz."

"Fakat ben kolay kolay hakkımdan vazgeçmem. Bunu bilmeniz lazımdır. Ağabeyim sizi sevebilir. Fakat ben de seviyorum. Gerekirse bu hakkımı kılıcımla müdafaa etmeye karar vermiş bulunuyorum."

"Ağabeyinize karşı da mı?"

"O benim ağabeyim değil, şimdi aşkımın rakibidir."

"Aman Tanrım, neler söylüyorsunuz?.. Ah François, ne vaziyette olduğumu bir bilsen..."

"Hâlâ François, öyle mi? Demek benim aşkımı reddediyorsunuz..."

"Benim için dünyada François'dan başka hiç kimse yoktur!"

"Ya, öyle mi? O halde size açıkça şunu söyleyeyim ki, kendinizi koruyunuz. İşte o kadar!.."

"Merhamet!.."

"Merhamet filan bilmem. Size şimdi veda ediyorum; hoşça kalın

demiyorum, yine görüşürüz diyorum..."

Henri, genç kızı korkunç bakışlarla süzdü. Sonra kati kararını vermiş bir halde arkasını dönerek sık ormanın içinde kayboldu.

Zavallı genç kız, o zaman kendini daha fazla tutamayarak hıçkırıklarla ağlamaya başladı:

"Ah, ona bir şey yapmasın; Tanrım, bu işte benim suçum ne? Sadece seviyorum. François için derhal ölmeye hazırım. Sonra, artık dünyada yalnız da değilim. Çünkü vücudumda onun çocuğu, çocuğumuz da var..."

İkinci Bölüm

Gece Yarısı

Mehtapsız ve karanlık bir geceydi. Uzaktan akseden köpek havlamalarından başka hiçbir şey duyulmuyordu. Bu sessizlik içinde Margency Şatosu'nun saati yavaş yavaş on biri vurdu.

Jeanne de Piennes, daldığı derin düşüncelerden bir türlü kurtulamıyor, kendi kendine şöyle mırıldanıyordu:

"Acaba babam bu akşam niçin o kadar düşünceliydi? Beni neden öyle sık sık göğsüne bastı? Yüzü neden o kadar solgundu? Ah, onun içini parçalayan kederi anlayabilsem..."

Sonra yavaş yavaş ayağa kalktı. Duvarda asılı duran Hazreti Meryem'in resminin önünde diz çöktü:

"Ey Hazreti Meryem!" dedi. "Sizin her şeyi yapmaya kadir olduğunuzu biliyorum. Günahımı biliyorsunuz. Karnımda François'nın çocuğunu taşıyorum. Ne olur, babasının kalbine ilham veriniz. Çocuğunu reddetmesin. Beni affediniz..."

Bu sırada saat on bir buçuğu vurdu. O zaman uzun bir mantoya büründü. Işığı söndürerek sessiz adımlarla dışarı çıktı. Etrafta çıt duyulmuyordu. Bir hayal gibi süzülerek yüz metre kadar ötede bulunan bir köylü kulübesine doğru koştu. Evden içeri girerken otlar arasında bir hayal görür gibi oldu. Korkarak adımlarını daha ziyade sıklaştırdı. Ve içeri giriverdi...

Otların arasına gizlenmiş olan hayal o zaman doğruldu. Ve hızlı

hızlı Mösyö de Piennes'in evine doğru yürüdü. Evin arka tarafında ihtiyar de Piennes'in odasının bulunduğu yere gelince camı birkaç defa hızlı hızlı vurdu.

Mösyö de Piennes hâlâ uyumamıştı. Odasında bir aşağı bir yukarı dolaşıyor ve kendi kendine şöyle konuşuyordu:

"Fakat Jeanne'ı ne yapacağım? Masum ve günahsız kızımı kime teslim edeceğim? O hayatta ne yapabilecek?.. Bu işi nasıl halledeceğim?"

Cam vurulunca durdu. Acaba kim gelmişti? Pencere kanatlarından birini açtı ve geleni görür görmez, âdeta tüyleri diken diken oldu. Bu gelen, can düşmanının oğlu Henri de Montmorency idi.

Hemen camı açtı ve duvardan aldığı iki kılıcı masanın üzerine koydu. Hiddetle soluyor ve Henri'ye bakıyordu. Henri bir hamlede pencereden içeriye atladı.

Kılıçları görünce:

"Hayır, sizinle vuruşmaya gelmedim," dedi. "Babamın size büyük fenalıklar yaptığını, bütün servetinizi elinizden aldığını, hükümet tarafından da babam yüzünden büyük bir haksızlığa uğradığınızı biliyorum. Fakat bütün bunlar beni katiyen ilgilendirmiyor."

İhtiyar adam, masaya şiddetli bir yumruk indirdi:

"Pekâlâ, bütün bunları bildiğiniz halde neden buraya geldiniz? Sizin evime ayak basmanız bana büyük bir hakarettir. Baban korktuğu için mi seni gönderdi? Benim uğradığım felaket karşısında ne hale geldiğimi görmek için mi buruya geldin? Cevap

ver? Yoksa seni şimdi gebertirim!"

Henri hiç telaş etmiyordu:

"Buraya kendim geldim. Beni kimse zorlamadı."

"Niçin geldin?"

"Şimdi anlayacaksın. Sana hiç de hoşuna gitmeyecek bir haber vermeye geldim. Kızın Jeanne'ın, ağabeyim François'nın metresi olduğunu haber vermeye geldim."

Bu sözler ihtiyar de Piennes'e yıldırım gibi tesir etti. Şiddetli bir hareket yaptı. O zaman Henri kendisine daha fazla yaklaşarak kolunu büktü:

"Sersem bunak, bana inanmıyorsun galiba... Şu dakikada kızın, François'nın kolları arasındadır. İnanmazsan gel de gözlerinle gör!"

İhtiyar adam metanetini kaybetmemeye çalışıyordu. Sallana sallana odadan çıktı. Jeanne'ın yatak odasına gelerek kapıyı açtı. Oda bomboştu. İşte o zaman boğazından korkunç bir inilti yükseldi. Kollarını lanetle havaya kaldırdı. Sonra perişan bir vaziyette odasına döndü. Kendisini bir kanepenin üzerine attı. Henri bütün bunları gördükten sonra kaçmıştı.

* * *

Jeanne'la François saat gece yarısını vururken buluşmuşlardı. Birbirlerinin kucağına hararetle atıldılar. François:

"Yalnız, vakit çok dar," dedi. "Bir saat kadar evvel şatoya babam geldi. Bana haber gönderdi. Bana ihtiyacı varmış. Haydi bakalım,

şimdi seni üzen şu sırrı söyle..."

"Söyleyeceğim François. Beni dinliyorsun, değil mi?"

"Evet, dinliyorum. Karşında kocanın bulunduğunu unutma. Bir kadın kocasına her şeyi söyleyebilir."

"Kocam, öyle mi? Ah François!"

"Elbette kocan! Sana namusum ve şerefim üzerine yemin ediyorum ki, benim karım olacaksın. Haydi, seni dinliyorum..."

Tam bu sırada uzaktan akseden boğuk bir inilti duyuldu. Jeanne yerinden fırladı:

"Bu, babamın sesidir! Evet, babamın sesi... Babamı boğuyorlar galiba... Ben gidiyorum. Hemen gitmeliyim!

Böyle diyerek sevgilisinin kollarından sıyrıldı. Evine doğru koşmaya başladı. Birkaç saniye zarfında evine varmıştı. Kapı ve camları açık görünce daha ziyade korktu. Babasının odasına girince kendisini bir koltukta bitkin bir vaziyette buldu. Hemen yanına diz çöktü. Babasının bembeyaz başını kolları arasına aldı:

"Babacığım, benim! Bak, ben geldim! Kızın Jeanne geldi!"

İhtiyar adam yavaş yavaş gözlerini açtı. Karşısında kızını, Jeanne'ı görünce bakışları değişti. Fakat bu ne müthiş bir bakıştı. Zavallı kız bütün vücudunun titrediğini hissetti. Bir anda aklı başından gitti. Her şeyi anlamıştı. Babası mutlaka bu müthiş sırrı öğrenmiş olacaktı. Beyhude yere inkâra kalkışmanın artık ne manası vardı.

Yavaş yavaş ayağa kalktı. İki adım kadar geri çekildi. Gözlerinden sıcak gözyaşları dökülüyordu:

"Demek öğrendiniz babacığım," diye söze başladı. "Onu sevmiş olduğum ve hâlâ da sevmekte bulunduğum için beni affediniz. Baba, beni hemen öldür. Fakat bana öyle fena fena bakma. Ne yapayım. Elimde değildi. Onu sevdim. Onsuz hiçbir şey yapamayacağım, ondan hiçbir suretle ayrılamayacağımı biliyorum. Ah, ne yapmalı yarabbi!"

İhtiyar de Piennes yavaş yavaş kendine gelerek ayağa kalktı. Şimdi kızına sabit bakışlarla bakıyordu. Sonra gözyaşları içinde kızının kolundan tutarak şiddetle sarstı:

"Haydi defol! Benim artık bir kızım yoktur."

Jeanne teessüründen bayılmak derecesine gelmişti ki, gür bir erkek sesi odayı doldurdu:

"Hayır mösyö, sizin bir kızınız vardır."

Bu sözleri söyleyerek odaya giren François de Montmorency idi. İhtiyar adam onu görünce boğuk bir sesle haykırdı:

"Siz burada, öyle mi? Kızımın âşığı evime giriyor. Meğer hayat bana ne kadar acı şeyler hazırlamış..."

François iki adım atarak ihtiyarın ellerini tuttu:

"Yalvarırım sakin olunuz!" dedi. "Size namusum ve şerefim üzerine söz veriyorum ki, kızınız Jeanne'a karşı çok temiz duygular besliyorum. Tanrının emriyle onu sizden istiyorum. Kızınız Jeanne'ın meşru karım olmasına müsaade etmenizi rica ederim."

İhtiyar adam, kulaklarına inanamıyordu:

"Ne dediniz? Jeanne'ı meşru karılığa mı kabul etmek istiyorsunuz? Fakat siz Kont de Montmorency'nin oğlu olduğunuzu unutuyorsunuz galiba?.."

"Hepsini biliyorum... Evlenmemiz, iki aile arasındaki düşmanlığı ebediyen silecektir. Buna da inanıyorum. Sizden ricam, beni oğulluğa kabul etmeniz ve bana kızınızı vermenizdir."

İhtiyar adam hâlâ kulaklarına inanamıyordu. Bir taraftan da kuvvetinin gittikçe erimekte olduğunu hissediyordu, hayıflanan bir sesle:

"Ne vakit evleneceksiniz?" diye sordu.

"Yarın sabah..."

"Yarın sabah mı? Pek geç değil mi? Acaba yarın sabaha kadar yaşayabilecek miyim?"

François bir an düşündü. Bu sırada gürültüyü duyan hizmetçiler odaya dolmuşlardı. Kendisine sokulan Jeanne'ı kuvvetle sıktı:

"O halde derhal evlenelim. Çabuk rahibi uyandırınız. Şimdi, şu dakikada bir nikah kıyacaktır."

İhtiyar de Piennes, koltuğuna yığılmıştı. Hiçbir yüzde kederle sevinç bu kadar kuvvetle kaynaşamazdı. François, hizmetçilere işaret etti. Onlar da koltuğu kaldırdılar. Hep beraber küçük kiliseye indiler. Rahip uyanmıştı. Hemen nikahı kıydı ve iki gencin titreyen ellerini birleştirdi:

"Bu andan itibaren sizleri dünyada ve ahirette birleştiriyorum," dedi.

Zavallı ihtiyar, bütün olup bitenleri sanki rüyadaymış gibi seyretti. Sonra gözleri doldu. Kansız elini gençlere doğru uzatarak onları takdis etti. Yüzünde tatlı bir tebessüm dolaştı. Ve böylece hareketsiz kaldı.

Mösyö de Piennes ölmüştü...

Üçüncü Bölüm

Şeref ve Asalet

Aradan bir saat geçmişti... François genç karısını sütannesinin evine bırakırken şafakla beraber geri geleceğini söyleyerek şatolarına doğru atını dörtnala sürdü. Orada babasının kendisini beklemekte olduğunu biliyordu.

François şatoya varınca, her tarafın büyük mumlarla donatılmış olduğunu gördü. Şatonun silah odasında büyük bir kalabalık vardı. Babası Kont de Montmorency, üç ayaklı bir basamakla çıkılır bir taht üzerinde oturmuş bulunuyordu.

Duvarları kıymetli silahlarla süslenmiş bu büyük salonun sağında ve solunda zırhlı elbiselerini giyinmiş elli kadar subay dimdik duruyordu. Tahtın üstünde büyük bir çerçeveli resim göze çarpıyordu. Bu resim, Montmorency ailesinin cedlerinden Bochard'a aitti. Bu adam, vaktiyle bir süre Fransa hükümetini elinde tutmuştu. Sert bakışlı, azimkâr bir adam olduğu hemen anlaşılıyordu.

İhtiyar Kont de Montmorency da zırhlı bir elbise giyinmişti. Kalın bir kılıca dayanmış bir halde oturuyordu. Bu duruşuyla, savaş meydanında dövüşen bir başkomutanı andırıyordu. Bütün ömrü mücadele içinde geçen ihtiyar Kontun Fransa askerlik tarihinde çok parlak bir yeri vardı. Fransa Kralı I. François'nın, kendisini kucakladığı Marignan savaşından Huguenot'ları tamamıyla yok ettiği Bordeaux savaşına kadar girmediği savaş hemen hemen yok gibiydi.

François, babasını iki seneden beri görmemişti. Ona doğru yaklaştı. Yanında kendisinden az evvel gelen kardeşi Henri duruyordu. Kardeşinin kendisine çevirdiği kin dolu bakışları görmeyerek babasını selamladı.

Kont de Montmorency, büyük oğlunun boylu boslu, çok güçlü bir delikanlı olduğunu görünce dudaklarında bir tebessüm belirdi. İşte onun gösterdiği bütün şefkat bundan ibaret kaldı.

Yaşlı savaşçı nihayet herkesin tamam olduğunu anlayınca söze başladı:

"Geçen Aralık ayında İmparator Charles Quint'in Metz şehrinin surları önünde ne kadar büyük bir hezimete uğradığını biliyorsunuz. Fransız ordusunun mukavemeti ve kahramanca saldırışları sonunda birkaç gün içinde soğuktan ve hastalıktan 60.000 kişilik ordusu hemen hemen tamamıyla mahvoldu. Hepimiz Charles Quint İmparatorluğunun artık tamamıyla mahvolduğuna ve bir daha kalkınamayacağına inanmıştık. İspanya da mağlup edildi. Huguenot'ların da hakkından geldik. Artık Fransa'yı tehdit eden hiçbir tehlikenin kalmadığına inanmıştık. Bütün ilkbahar, Kral II. Henri'nin tertip ettiği eğlencelerle, av partileriyle geçti. Fakat şimdi karşımıza yeni bir tehlike çıktı. Müthiş bir tehlike..."

İhtiyar Kont bir dakika nefes aldı:

"İmparator Charles Quint, 20.000 ölü, 15.000 yaralı ve 80 top bırakarak kaçmıştı. Fakat bu süre içinde kendisini yeniden toplamış bulunuyor. Yeniden baş kaldırdı. Şimdi ilerliyor, üzerimize yürüyor. Dün ilk haberler geldi: Charles Quint, Picardie ve Artois eyaletlerini ele geçirmek üzereymiş. İlk hedefi de Therouanne imiş. Eğer Therouanne'ı zaptedecek olursa Fransa

için tehlike pek büyük olacaktır. Onun için Majeste Kralla konuştuk. Ben Paris civarında büyük bir ordu hazırlayacağım. Fakat o zamana kadar 2.000 kişilik bir süvari kuvveti süratle hareket ederek Therouanne kalesine varacak, oraya kapanacak ve düşmana karşı savaşarak son erine kadar canını verecektir. Düşman böylelikle vakit kaybedeceğinden, biz de hazırlıklarımızı tamamlamış olacağız."

Salondaki subayların ağzından şu tek cümle, gök gürültüsünü andıran bir şiddetle çınladı:

"Kanımızın son damlasına kadar çarpışacağız!"

"Buna eminim! Çünkü hepiniz Fransız kanı taşıyorsunuz. Şimdiye kadar size bir komutan tayin etmemiştim. Bu tehlike dolu sefer için size layık gözü pek bir komutan lazımdı. İşte onu şimdi tayin ediyorum: Oğlum François!.."

François sanki bir yıldırımla vurulmuştu:

"Ben mi baba?" diye kekeledi.

"Evet oğlum, sen! Sana son derece şerefli bir görev veriyorum. Kralını, vatanını ve babanı kurtaracaksın. 2.000 cesur burada emrine hazır. Haydi çabuk zırhlı elbiselerini giyin, silahlarını takın. On beş dakikaya kadar hareket etmeye hazır olmalısın. Therouanne'da ya düşmanı mağlup edeceksin yahut da silah arkadaşlarınla birlikte canını vatanın uğrunda feda edeceksin. Sen de, Henri, şatoda kalacak ve burasını bir kale haline sokacaksın."

Henri sevincinden kabına sığamıyordu. Kendi kendine: "Oh, nihayet Jeanne benim olacak!" diye düşündü.

François hâlâ perişan bir durumda idi. Aklına hemen Jeanne,

melek yüzlü karısı gelmişti. Şimdi hemen hareket ederse o ne olacaktı?

"Fakat baba," dedi, "benim hemen hareket etmeme imkân yok."

Kont bu sözler üzerine kaşlarını çattı:

"François de Montmorency, hemen hareket edeceksin, anladın mı? Haydi çabuk diyorum!"

"Rica ederim babacığım, beni dinleyiniz... Sizden iki saatlik bir müsaade istiyorum."

Bu sözler asil Kontu yeniden sıçrattı. Hiddetinden tir tir titriyordu. Bütün salonu çınlatan sesiyle:

"Demek Kralın emrini ve benim emrimi dinlemiyorsun öyle mi?"

"Sizden sadece iki saatlik izin istiyorum. Çok önemli bir işim var."

"Bundan daha önemli işin olamaz. Taşıdığın ismi ve şerefi muhafaza etmek için derhal emrime itaat etmek mecburiyetindesin. Yoksa seni derhal kendi elimle tevkif ederim. Şayet haksız isem başıma yıldırımlar düşsün. Beş yüzyıldan beri ilk defa olarak soyumuzdan biri ölümden korkuyor."

François'ya karşı yapılan bu hareket çok ağırdı. Bu durum karşısında François için ölümden başka çare kalmamış bulunuyordu. Bir anda her şeyi unuttu. İzzeti nefsine karşı yapılan bu hakaretin altında kalamazdı. Her şey gözünün önünden silindi. Başını kaldırdı ve babasına karşı şiddetli bir sesle:

"Montmorency soyundan gelmiş bir kimsenin ölümden korktuğunu söylemeye cesaret edecek olan kimsenin başına

yıldırımlar yağsın... Şerefim ve asaletim üzerine söz veriyorum ki, derhal yola çıkıyorum. Fakat ölmeden dönecek olursam o zaman, Kont de Montmorency, sizinle görülecek bir hesabım olacak. Şimdilik hoşça kalın. Hizmetçim, atım, zırhım, elbisem ve kılıcım hazırlansın!.."

Böyle diyerek sert adımlarla kapıya doğru yürüdü. Bu anda bütün gözler ihtiyar Konta döndü. Herkes Kontun, oğlunun tevkif emrini vermesini bekliyordu. Fakat Kont bunu yapmadı. Bilakis dudaklarında bir gülümseme dolaştı:

"İşte Montmorency soyuna yakışacak davranış budur," diye söylendi.

On dakika sonra François, zırhlı elbiselerini giyinmiş, atına binmeye hazır bir vaziyette şatonun avlusunda duruyordu.

Orada bulunan uşaklardan birine:

"Çabuk bana Henri'yi çağırınız," dedi.

Meşalelerin aydınlattığı meydana gelen Henri:

"Buradayım François," diyerek ilerledi. "Burada kalacağım için ben de veda etmek üzere senin yanına geliyordum."

İki kardeş yalnız kaldılar.

François:

"Kardeşim," dedi, "ben gidiyorum. Fakat arkamda büyük bir ıstırap bırakıyorum."

"Istırap mı?"

"Evet, başka bir kelime bulamadım. Nasıl diyeyim; son derece zor bir durumdayım. Sen, Jeanne de Piennes'i tanır mısın?"

"Evet..."

"Biz onunla sevişiyoruz. Altı aydan beri bu aşk devam ediyor. Üç aydan beri de o benim karım oldu. Ve nihayet iki saat önce de onunla evlendik..."

Henri elinde olmadan sarsıldı. François bunun farkına varmıştı:

"Çok şaştın, değil mi? Fakat bu hakikattir, iki saat önce Margency rahibi nikahımızı kıydı. Hepsi bu kadar değil, Jeanne bu anda ölmüş bulunan babasının başucunda ağlamaktadır. Margency malikânesi de Kont de Montmorency malikânesine ilave edilmiş olduğundan arkamda Jeanne'ı kimsesiz ve beş parasız bırakıyorum."

"Evet, anlıyorum."

"Şimdi beni iyice dinle. Jeanne'ı emanet ediyorum... Onu her şeye rağmen himaye etmeyi bana vaat ediyor musun?.."

"Vaat ediyorum."

"Eğer harpten sağ dönersem onu eskisi gibi babasının evinde rahat bulmalıyım. Eğer harpte ölecek olursam o zaman bu sırrı babama söylersin. Vasiyetim, miras hissemin karıma verilmesidir. Bunu mutlaka temin edeceksin. Şimdi sözlerimi yapacağına yemin ediyor musun?"

"Yemin ediyorum."

François kardeşini kucaklayarak bağrına bastı. Bu sırada atı

gelmişti. Hemen üzerine atladı ve harekete hazır 2.000 süvarinin önüne geçti. Kuvvetli bir sesle:

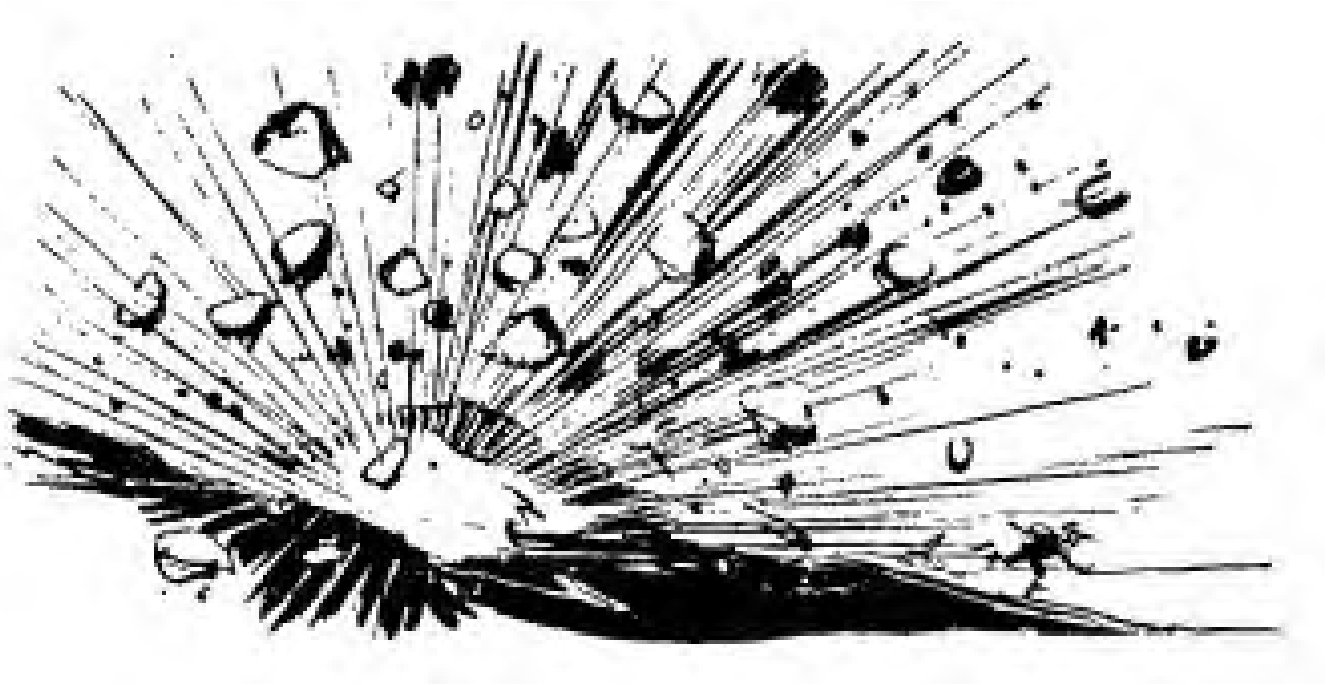
"Ölüme kadar ileri!" komutunu verdi. Askerler bir ağızdan cevap verdiler:

"Seni ölüme kadar takip edeceğiz!"

Sonra atlar hareket ettiler. Nal ve silah sesleri yavaş yavaş silindi. Onların hareketini gören Kont de Montmorency de atına bindi ve Paris'e doğru yola çıktı.

Henri şatoda yalnız kalmıştı...

Dördüncü Bölüm

Bir Kardeş Yemini

Mösyö de Piennes'in cesedi, âdet olduğu veçhile askeri elbise giydirilmiş, elleri yalın kılıcı üzerinde olduğu halde salonun ortasında küçük bir karyolaya konmuş bulunuyordu.

Jeanne, gözleri ağlamaktan kızarmış olarak doğruldu. Şafak sökmüş ve ortalık iyiden iyiye aydınlanmıştı. Pencerelerden birine doğru ilerledi. Pervazı açtı. Dışarıda hareket ve neşe dolu bir hayat başlıyordu.

Genç kadın, felaketle saadeti böyle arka arkaya hissettiği için duyguları son derece karışık bir haldeydi. Bir türlü aklını başına toplayamıyordu. Bir taraftan, ölen babası için kanlı gözyaşları

dökerken, bir taraftan da kocasının bir an önce gelmesini bekliyordu. Çünkü ona önemli sırrını söyleyememiş, karnında bir çocuk olduğunu, yakında baba olacağını müjdeleyememişti.

Tam bu sırada uzaktan bir nal sesi duyuldu. Hemen:

"Odur, geliyor," diye haykırdı. Gözlerini François'nın gireceği kapıya dikti. Kapı açıldı. Hemen sevgilisinin kucağına atılmak üzere bulunan Jeanne, taş gibi kesildi. Çünkü içeriye giren François değil, kardeşi Henri idi.

Henri de Montmorency, üç adım attıktan sonra şapkasını çıkararak kadını selamladı:

"Madam," dedi, "buraya gelerek sizi rahatsız etmemin sebebi, vermiş olduğum bir sözü tutmaktan ibarettir. Bana itimat ediniz!.."

Jeanne hiç cevap vermedi. Fakat garip bir duygu ile kalbinin burkulduğunu hissetti. Fena bir haber almaya hazırlandı.

Henri devam etti:

"François bu gece gitti!"

"Gitti mi?.."

"Evet... Bunu size haber vermeye memurum!"

"Ne zaman gelecek?"

"François bir daha dönmeyecek."

"Dönmeyecek mi?"

"Hayır madam... Savaş başlıyor. İmparator Charles Quint'in ordusu Fransa üzerine yürüyor. İşte, François, 2.000 süvarinin başında olduğu halde Therouanne'da bu orduyu karşılamak üzere babasından emir aldı ve hemen hareket etti. François'nın böyle hareket etmesi sadece bir intihardır. Hiç koca bir ordu 2.000 kişi tarafından durdurulabilir mi? Bunu yapmasının sebebi, istemeyerek yaptığı bir evlenmeden vazgeçmek yahut babasının gazabına uğramak şıklarından birini seçmek zorunda kalması üzerine şerefle ölmeyi tercih etmiş bulunmasıdır."

Jeanne babasının cesedi kadar bembeyaz oldu. Ve ayakta duramayarak dizüstü yere çöktü. Ağzından gayriihtiyari:

"Evladım, bedbaht çocuğum! Meğer hayat sana ne kadar büyük facialar hazırlamış..." sözleri döküldü.

Sonra hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Bu ağlaması belki yarım saat sürdü. Sonunda yavaş yavaş sakinleşti:

"Demek François, Therouanne'da... O halde ben de oraya gideceğim. Bir kadının kocası neredeyse o da orada olmalıdır..."

Henri cevap verdi:

"Bu kadar saçma bir düşünce olamaz. Hem oraya nasıl gideceksiniz?.. Düşman tarafından istila edilen topraklardan nasıl geçebileceksiniz?"

"Ben giderim. Buna kimse engel olamaz!"

Henri haykırdı:

"Ben engel olacağım."

Sonra genç kadına yaklaştı. Onu zorla bileklerinden tuttu ve çekti:

"Jeanne, Jeanne!" diye inledi. "François sizi terk ederek gitti. Sizi yalnız başınıza bırakarak kaçtı. Seni sevmiyor. Halbuki ben seni seviyorum. Senin için çıldırıyorum. İcap ederse senin için gökyüzünü altüst ederim. Buna hiç kimse engel olamaz. Babam bile buna karşı koymak isterse onu da öldürürüm. Anladın mı, Jeanne?.. Seni seviyorum ve senden kaçan François gebermeye layıktır. En ufak bir kelimen, hatta en ufak bir bakışın bana yeter."

Jeanne, güçbela azgın adamın elinden kurtuldu:

"Alçak!" diye haykırdı. "Her şeyi bir yana bırak fakat hiç olmazsa odada bulunan ölüden utan! Defol buradan!"

Bu sözler karşısında Henri durdu. Bir dakika kadar düşündü. Sonra yüzünü yavaş yavaş bir hiddet kapladı ve yılan sesine benzer ıslık gibi bir sesle:

"Beni buradan kimse kovamaz," diye haykırdı.

"Ben kovarım!.."

"Hangi hak ve yetkiyle?.. Ben burada kendi evimde bulunuyorum..."

"Ne demek istiyorsun?"

"Kralın bir emriyle Margency, babama iade edilmiş bulunuyor."

Jeanne bir şey anlamıyordu. Babasının evrakının bulunduğu çekmeceye koştu. En üstte yeni gelmiş mühürlü bir kâğıt vardı. Bunu bir hamlede alarak okudu.

Sonra kâğıt yavaşça elinden düştü:

"Jacques, Pierre, Guillaume, Toussaint! Buraya geliniz," diye bağırdı.

Henri engel olmak istedi, fakat geç kalmıştı. Evdeki hizmetçiler içeri doldular:

"Beni dinleyiniz," dedi. "Burada artık kendi evimde bulunmuyorum. Burası artık bizim evimiz değil... Montmorency ailesi yurdumuzu aldı. Bizi kovuyorlar. Zavallı ölü babamı kovuyorlar. Burada bir dakika bile duramayız. Haydi karyolanın kenarlarından tutunuz. Gideceğiz. Buradan derhal çıkıp gitmemiz lazım. Öyle emrediliyor."

Hizmetçiler aldıkları emri yerine getirerek karyolayı kaldırdılar. Jeanne gözyaşları içinde onları takip etti. Herkes Montmorency ailesine lanetler yağdırıyordu. Henri bu durumda dayanamadı, daha fazla duramayarak dışarı çıktı. Atma atladığı gibi dörtnala uzaklaştı.

Ceset, ihtiyar sütninenin evine nakledilince zavallı genç kadın daha fazla dayanamadı. Ve sırtüstü düşerek kendisini kaybetti.

* * *

Henri bin bir düşünce içinde müthiş bir gece geçirdi. Kendi kendini yiyor, artık her şeyi göze alıyordu. Ertesi günü bu kararla tekrar Margency'e döndü.

Fakat orada Jeanne'ın ölüm derecesinde hasta olduğunu öğrendi. Bu hastalık bir beyin hummasına dönmüştü. Ve aylarca devam edecekti.

Henri artık her gün sütninenin evine geliyor, üzüntü içinde etrafı dolaşıyordu.

* * *

Aradan bir seneye yakın bir zaman geçti. Bu esnada düşman Therouanne'ı işgal etmişti. Şehrin kahraman müdafileri kılıçtan geçirilmişti, François da bu arada kaybolmuştu. Ölmüş müydü? Belki? Bu ümit Henri'nin kalbinde gitgide kuvvetlenmiş ve bir hakikat haline gelmişti.

Günün birinde bu harpten nasılsa kurtulan birkaç asker geri dönmüştü. Bunlar harbi bütün ayrıntılarıyla anlattılar. François'nın çok yüksek sayıda bulunan düşman karşısında ne kadar büyük bir kahramanlıkla dövüştüğünü hikâye ettiler. Fakat onun ne olduğunu hiç kimse doğru dürüst bilmiyordu. Onu, en son üç bin kişinin hücum ettiği bir istihkâmda görmüşlerdi. Bunun üzerine Henri'de, kardeşinin öldüğüne dair en ufak bir şüphe kalmadı.

Aradan tam on bir ay geçmişti. Henri bir gün Jeanne'ı sütninesinin bahçesinde gördü. Üzerinde siyah matem elbisesi vardı. Bu elbiseyi babası için mi, yoksa kocası için mi giydiğini anlayamadı. Aynı zamanda kucağında küçük bir çocuk tutuyordu.

Henri onu gördüğü zaman içindeki aşkın azalacak yerde büsbütün arttığını hissetti. Jeanne bu haliyle son derece güzelleşmişti. Onu elde etmek için uzun uzadıya bir plan hazırladı.

Bu plan hakikatte çok basitti. Tamamıyla iyileşmiş bulunan Jeanne'ı kaçıracaktı. Onu zorla şatoya götürecek ve bir odaya

hapsedecek ve kendisine zorla sahip olacaktı. Kararını kesindi. Bu cinayeti de hemen o günlerde yapmayı tasarladı.

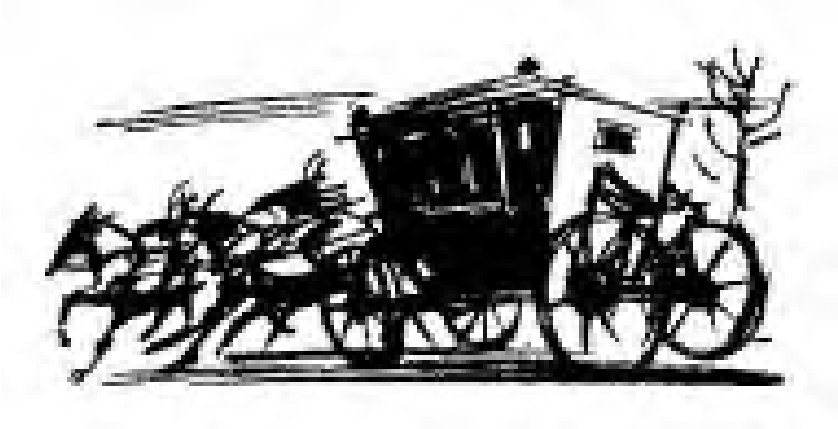
O gün şatoya döndüğü zaman beklenmedik bir olay cereyan etti. Üstü başı toz toprak içinde bir adam atıyla dörtnala gelmiş ve şatonun avlusuna girmişti.

Kimdir diye yanına yaklaşınca meçhul adam, önünde hürmetle eğildi:

"Size bir müjde getirdim," dedi. "Esarette bulunan Monsenyör François de Montmorency bir iki güne kadar şatoya dönüyor. Sizi ve kendisini sevenleri haberdar etmek için beni alelacele gönderdi.

Bu beklenmedik haber karşısında Henri mosmor kesildi. Kan beynine vurmuştu. Dudakları arasında:

"Lanet!" diye homurdandı. Ve kendisini kaybederek hemen oraya yığıldı.

Beşinci Bölüm

Loise

Zavallı Jeanne o olaydan sonra tam dört ay yatağından kalkmamış ve ölümle pençeleşmişti. Humma, genç kadını yenememişti. Dört ay sonra yavaş yavaş iyileşmeye yüz tuttu. İki ay daha geçtikten sonra hemen hemen tamamıyla iyileşti ve güzel bir sonbahar günü dünyaya melek kadar güzel bir kız çocuğu getirdi.

Çocuğuna, annesinin ismi olan Loise adını koydu.

Ve o günden itibaren hayat kendisi için daha tatlı ve daha iyi görünmeye başladı.

Loise gittikçe güzelleşerek büyüyordu. Mavi gözleri gök kadar tatlı ve berraktı. İpekten daha sarı ve daha yumuşak saçları vardı. Jeanne artık meşgul olacak bir iş bulmuştu. Bütün hayatını bu küçük yavruya hasredecekti. Daima onunla meşgul oluyor, bir an bile yanından ayrılmıyordu.

Yalnız akşamları küçük kızını göğsünün üzerinde uyuturken François aklına geliyordu.

Acaba kocası ne olmuştu? Hakikaten onu bırakarak kaçmış mıydı? Bir daha geri dönmeyecek miydi? Yoksa savaş alanında ölmüş müydü?

Bazen bunları düşünür ve gözlerinden yaşlar dökülürken çocuk uyanır, o zaman genç ana, hatıralarını bir yana bırakarak yeniden çocuğuyla meşgul olmaya çalışır ve onu uyuturdu.

Kış, sonra da ilkbahar böyle geçti. Jeanne'ın bütün ömrü bu köyün kulübesinde geçiyordu. En çok korktuğu şey, Henri'ye bir daha rastlamaktı. Böyle bir durum karşısında ne yapacağını bir türlü kestiremiyordu.

Martın sonlarına doğru bir gün sütninesiyle kocası ormanda odun kesmeye gitmişlerdi. Loise yatağında uyuyor, Jeanne da açık duran pencerenin önünde bahçeyi seyrediyordu.

Birdenbire kapı çalındı. Jeanne dışarıya çıkarak kapıyı açtı. Kapının önünde bir dilenci duruyordu:

"Açım; bana bir dilim ekmek veriniz," dedi.

Jeanne mutlağa giderek kalın bir dilim ekmek kesti ve dilenciye uzattı:

"Al bakalım," dedi.

Dilenci dualar ederek uzaklaştı. Jeanne da odasına döndü.

Fakat beklemediği bir durumla karşılaştı:

Loise yatağında yoktu.

Acı bir çığlık koparark yere düştü ve bayıldı.

Kızını, dünyadaki biricik varlığını, güzel Loise'ı çalmışlardı...

Altıncı Bölüm

Esirin Dönüşü

Jeanne kendisine geldiği zaman odanın ortasında korkunç bakışlı bir adamın durmakta olduğunu gördü. Bu adam Henri de Montmorency'den başkası değildi. Genç kadın:

"Alçak! Kızımı sen çaldın! Kızım nerede?" diye haykırdı.

Henri, genç kadının bileklerini tuttu:

"Evet, iyi tahmin ettin," diye söylendi. "Kızını ben kaçırdım. Kızın şimdi benim elimdedir."

"Nerede o? Bana kızımı ver diyorum."

Henri, Jeanne'ın bileklerini daha ziyade sıktı:

"Sus! Böyle bağırmakla, haykırmakla hiçbir şey elde edemezsin! Kızını görmek, ona kavuşmak istiyorsan beni dinle. Emirlerime itaat et!.."

Zavallı kadın, kızını bir daha görmesi bahis konusu olunca yumuşadı ve bu sefer yalvarmaya başladı:

"Onu bir daha görmek mi dediniz? Oh, söyleyiniz. Bana merhamet ediniz. Ayaklarınızın altını öpeyim. Kızımı, biricik yavrumu bana geri veriniz."

"Beni dinle. Kızın şu anda elimdedir. Gayet vahşi bir adamım,

uzakta, beni görecek bir yerde duruyor. Şimdi ben pencereye yaklaşır ve şapkamı sallayacak olursam elindeki bıçağı hemen kızının boğazına saplayacaktır, anladın mı? Şimdi istersen bağır, çağır!"

Zavallı genç kadın taş gibi donmuş, kalmıştı.

Henri sordu:

"Şimdi cevap ver! Sözlerime itaat edecek misin?"

Jeanne başıyla tasdik işareti yaptı.

"Şimdi beni dinle. François geliyor. Anladın mı?"

"François mı geliyor?"

"Evet, onu az sonra göreceksin. Beni takip et... Öbür eve gideceğiz."

Jeanne, Henri'yi bir hayal gibi takip etti. Öbür eve geldiler. O zaman Henri devam etti:

"Sözlerimi iyice dinle... François birkaç dakika sonra burada olacak. Senin yanında ona bazı şeyler söyleyeceğim. Eğer sözlerimi tasdik edersen bu akşam kızma kavuşursun. Aksi takdirde pencerenin önünde şapkamı sallarım. Çocuğun o saniyede öldürülür. İşte bak, François geliyor."

Jeanne pencereden baktı. Henri doğru söylüyordu. İşte kocası, sevgili François'sı az ötedeydi. Eve doğru gülümseyerek geliyordu:

"François, François! Koş!" diye mırıldandı.

Henri de pencerenin önüne geldi. Şapkasını eline aldı:

"Dikkat et," dedi. "Kendi ağzınla kızının ölümüne sebep olacaksın."

"Merhamet! Susuyorum, susuyorum. Emirlerinize itaat edeceğim."

Bu sırada François de Montmorency kapıyı iterek heyecan ve sevinç içinde odaya girdi. Kollarını açarak:

"Jeanne, sevgili meleğim," sözlerini söyleyebildi.

* * *

Birçok kimsenin öldüğünü zannettiği François de Montmorency aylarca süren esaretten sonra dönüyordu.

François, 2.000 süvari ile yola çıktığı halde Therouanne'a ancak 900 kişi ile ulaşabilmişti. Diğerleri hıza dayanamamışlar ve yolda kalmışlardı.

Şehre tam vaktinde varmışlardı. Çünkü aynı günün akşamında Almanlardan ve İspanyollardan mürekkep bir kolordu şehre vâsıl olmuş ve muhasaraya başlamıştı. Ertesi günü de şehre karşı ilk hücum yapılmıştı. İlk hücum püskürtülmüş, fakat çarpışma esnasında Kral I. François'nın eski silah arkadaşlarından Esse ölmüştü.

Harp şiddetle devam ediyor ve François her gün yeni bir kahramanlık gösteriyordu. Bu suretle iki ay geçmişti. Düşman şehre tam on dört defa hücum etmiş, fakat her seferinde püskürtülmüştü. Bir avuç kahraman buna rağmen dayanıyordu.

Üçüncü ayın başlangıcında düşman, teslim olmaları için şerefli bir teklifte bulundu. Ama bu da reddedildi. Nihayet Almanlar son bir hücuma geçtiler. Şehrin harabeleri arasında ancak otuz kadar kahraman kalmıştı. Bunların başında bir adam, elinde uzun kılıcı, her savuruşta bir düşman askerini yere seriyordu. Nihayet bir kurşun onu da yere serdi.

İşte bu adam François de Montmorency idi. Ve sonuna kadar dövüşmek sözünü tutmuş bulunuyordu.

Artık mukavemet sona ermişti. Kendisini görüp tanıyan askerler henüz ölmediğini anlayınca kaldırıp ordugâha götürdüler.

Therouanne ikinci defa olarak düşmanın eline düşmüş bulunuyordu. Düşman ordusu bu sayede ilerledi. Artois eyaleti zaptedildi. Nihayet Almanların Cambresy'de kazandıkları büyük zafer üzerine Fransa sulh istemek zorunda kaldı.

Sulh yapıldıktan sonra esirler serbest bırakıldılar. İşte aldığı yaradan ölmeyen François da bunun üzerine serbest bırakılmıştı. On beş kadar arkadaşıyla birlikte hemen yola çıkmış ve bir an evvel şatoya avdet etmek için atını dörtnala kaldırmıştı. Gelmekte olduğunu haber vermek için de bir adamını önden göndermişti.

* * *

Bütün Montmorency halkı, François'yı karşılamak üzere büyük meydana toplanmış bulunuyordu. Askerler selam durdular. Hâkim hazırladığı uzun bir nutku okumaya başladı. François sözünü kesti:

"Kardeşim Henri nerede?"

Herkes şaşırmıştı. Adamlardan biri:

"Margency'de," diye cevap verdi.

"Neden burada beni karşılamak üzere bulunmuyor?"

Herhalde işin içinde bir iş vardı. Atından bile inmeden derhal o tarafa doğru dörtnala hareket etti.

Az sonra Mösyö de Piennes'in evinin önünde yere atladı. Bir anda içeri koştu. Büyük kapıyı açtı:

Çok şükür, Jeanne sağ salim karşısında duruyordu.

Jeanne, François'yı karşısında görünce, kucağına atılmak istedi. Fakat aynı anda gözleri Henri'ye ilişti. Henri elinde şapka, pencerenin yanında duruyor, şapkayı sallamak üzere bulunuyordu.

Bu esnada genç annenin hissettiği azap hudutsuz oldu. Henri'nin emri gereğince hareketsiz durmak ve tek bir kelime bile konuşmamak mecburiyetinde bulunuyordu. Yoksa zavallı kızı, minimini Loise canavarca öldürecekti.

François bu dilsiz sahne karşısında çok şaşırdı. Kolları yavaş yavaş indi. Henri'nin sağ eli kılıcının kabzasında, sol eli şapkasında, hareketsiz duruyordu. Jeanne'ın en ufak bir hareketinde ikisini de öldüreceği ve küçük Loise'ı katlettireceği gayet açık bir surette belli oluyordu.

François hafif bir sesle:

"Bundan hiçbir şey anlamadım," diye mırıldandı. "Bir seneden beri kendisi için kalbimin vurduğu karım karşımda dilsizleşmiş. Bana 'hoş geldin' bile demiyor. Sonra kardeşim şatoda beni karşılayacak yerde, burada bulunuyor."

Henri, zavallı Jeanne'ın taş gibi donup kaldığını görünce biraz ferahladı:

"Kardeşim, durumu sana anlatmaya mecburum. Maalesef sen gittikten sonra bazı fena olaylar geçti."

"Ne gibi?.."

"Bu kadın..."

"Dikkat et Henri, karımdan bahsediyorsun."

"Evet, biliyorum. Buna rağmen kendisine kadın diyorum. Çünkü sen gittikten sonra onu kovmak zorunda kaldım."

"Onu kovdun mu? Sebep?.."

"Çünkü o senin ismini taşımaya layık değildi. Bu kadın sana ve dolayısıyla bütün ailemize ihanet etti ve senin kardeşin olan, seninle aynı ismi taşıyan ben, bu sebepten dolayı kendisini kovmak mecburiyetinde kaldım."

Jeanne bu sözleri dinlerken bayılacak gibi oluyordu. Ağzını açmamak için dudaklarını kanatıncaya kadar dişlerini sıkmıştı. François da sanki yeni bir kurşun yarası almış gibi olmuştu. Bu derece alçalan ve hıyanetten çekinmeyen bu kadını bir yumrukta ezip öldürmek için büyük bir istek duydu. Kendisini güç tutuyordu.

Fakat bir defa da kendisine sorması geliyordu. Acaba kardeşi doğru mu söylüyordu? Belki işi büyültüyordu. Belki Jeanne'ın kendisini affettirecek bazı mazeretleri vardı...

Bunun üzerine genç kadına döndü:

"Henri'nin söylediği şeyleri duydun. Doğru mu?"

İnsan tahammülünün üstüne çıkan bir azapla kıvranan Jeanne, hiç cevap vermedi. Yalnız gözlerine dolan yaşları zaptedemediğinden bunlar sel gibi akmaya başladı.

François onu birkaç dakika seyretti. Kendi kendine: "Geç kalmış pişmanlık gözyaşları!" diye düşündü. Sonra sakin bir tavırla dışarı çıktı. Hiçbir hedef gütmeden rastgele mırıldana mırıldana yürümeye başladı.

Evet, maalesef acı bir hakikat karşısında bulunuyordu. Jeanne, sevgili karısı kendisine ihanet etmişti. Fakat herhalde bunun bazı sebepleri olmalıydı. Kim olduğu henüz belli olmayan bir adam bu işte rol oynamıştı. Ve François şimdi bu meçhul adama karşı kalbinde büyük bir hiddet duyuyordu. Bu adamı bir eline geçirse, kendi saadetini ebediyen çalan bu alçak adamı bir yakalayabilse, onu o anda kendi eliyle gebertecekti ve bu adamı mutlaka yakalayıp gebertmeliydi.

İnsan ruhu ne kadar tuhaftır. İntikam hissi bazen en büyük kederleri bile dağıtır. O zaman yavaş yavaş kendine geldi. Nerede olduğunu araştırdı. Bir ormanda idi. Biraz ötesinde de kardeşi Henri ayakta duruyordu.

Onu görünce sordu:

"İşlerin ne şekilde cereyan ettiğini bana anlatır mısın?"

"Bunu söylemekten ne çıkar? Yeniden acı duyacaksın."

"Hayır, bilakis ben tesellimi bulurum."

"Nasıl teselli?.."

"Başımıza bu felaketi getiren bu adamı, cehennemin dibinde bile olsa bulacağım ve onu kendi elimle öldüreceğim."

Henri elinde olmayarak sarardı. Bereket gece karanlık olduğu için onun bu hali François'nın gözünden kaçmıştı.

"O adamı mı istiyorsun?"

"Evet o adamın kim olduğunu öğrenmek istiyorum ve mutlaka öğreneceğim de... Anlıyor musun, Henri, mutlaka öğrenmeliyim!.."

"Anlıyorum."

"Ben giderken Jeanne'ı sana bırakmıştım. Ona sen göz kulak olacaktın. Hayır, bu hususta seni suçlu bulmuyorum. Senin de çok işlerin olduğunu biliyorum. Yalnız bana o adamın ismini vermeye mecbursun. Bu hususta ısrar da edebilirim."

"Bu ısrarın neye dayanıyor? Benden büyük olmana mı, yoksa burada daha kuvvetli bulunmana mı?"

"Bunu sormaya ve öğrenmeye hakkım olduğu için..."

"Ben de sözlerinize itaat ediyorum. Siz gittikten sonra Jeanne, bir adama sizin bu savaşa gitmenizden dolayı o kadar fazla müteessir olmadığını söyledi."

"O adam kim? İşte ben bunu öğrenmek istiyorum."

"Sabırlı ol monsenyör! Bu adam belki sizden evvel Jeanne ile sevişiyordu. Belki de onu sizden daha çok seviyordu. Jeanne size karşı belki de nüfuzunuzdan ve servetinizden faydalanmak için zayıf görünmüş ve karınız olmuştu."

François sabit bakışlarla kendisine bakıyordu. Henri devam etti:

"Şimdi her şeyi söylemek, her hakikati açığa vurmak zamanı gelmiş bulunuyor. Size açıkça şu noktayı söyleyebilirim ki, bu adam, sizden çok evvel Jeanne'ı elde etmişti. Siz onun için ancak ikinci bir aktördünüz."

François sert bir sesle emretti:

"Devam et!.."

"Siz daha gitmeden evvel ikisi arasında hararetli aşk sahneleri geçmekte olduğu gibi siz gittikten sonra serbest kalan âşıklar daha hararetli olarak sevişmeye başladılar. Hemen her geceyi zevk ve safa ile geçirmeye koyuldular."

"Alçak!.."

"Susayım mı?"

"Hayır, devam et..."

"Nihayet siz çıkageldiniz. O zaman Jeanne'ın ateşli âşığı bu aşk oyununa bir son vermeyi düşündü ve Jeanne'ı bir tekmede kovdu."

François'nın başı dönmeye başlamıştı. Önünde ayaklarının dibinde sanki derin bit uçurum hâsıl olmuştu. Henri'ye, bir deliye bakar gün bakıyordu. Henri'ye gelince, onun da gözlerinde kin, ateş gibi yanıyordu. Yüzü gerilmiş, dudakları mosmor olmuştu. Bir an sustu. Sonra sözlerini şöyle tamamladı:

"Şimdi, yalnız bu adamın ismini öğrenmeniz kaldı. Onu da söylüyorum: Jeanne'ın sizden evvelki âşığının ismi Henri de

Montmorency'dir."

Yedinci Bölüm

Pardaillan

Henri, Jeanne'a yalan söylememişti. Hakikaten az evvel kaçırdığı kızı Loise'ı, adamlarından birine teslim etmişti. Bu adam az ötede elinde hançerle bekliyordu. Şapkasını sallar sallamaz, elindeki hançeri küçük kızın boğazına saplamak emrini almış bulunuyordu.

Henri'nin adamlarından biri olan, kendi tabiriyle bu vahşinin ismi Şövalye de Pardaillan idi. Fransa'nın çok eski ve asıl bir ailesine mensup olmakla beraber zamanla çok fakir düşmüş bululuyordu. Çünkü 50 yaşlarında görünen bu adamın bütün hayatı savaş alanlarında geçmişti. Bir köşeye çekilip servet yapmaya asla heves etmemişti.

Pardaillan, yaz kış zırhlı elbise giyer, topuklarına kadar uzanan bir kılıç kuşanırdı. Fransa'nın hemen her yanını karış karış bilir, girdiği yüzlerce çarpışma neticesinde vücudu baştan başa yara izleriyle kaplı, yanık yüzlü, son derece saf yürekli, korku bilmez bir kahramandı. Kendisine iyilik edenlere minnettar kalır ve yanında çalıştığı insanlara son derece sadakatle hizmet ederdi.

Kont de Montmorency, Armagnac eyaletini istila ettiği zaman kendisine rastlamış ve ne derece kahraman olduğunu anlayınca da oğlu Henri'nin maiyetine vermişti. Genç asilzadelerin yanına, onların hesabına zaferler kazanacak, kahramanlıklar gösterecek tecrübeli silahşorlar vermek o devrin âdetleri arasındaydı.

İşte François, Therouanne'a gidince, Pardaillan da şatoda, Henri'nin yanında kaldı. Henri, Pardaillan'ı çok tutuyordu. Son derece ustaca kılıç kullanan bu adamdan daima istifade edebileceğini biliyordu. Birçok sırrını yalnız ona açıyor ve her fırsatta kendisine bol bol bahşiş vermekten geri kalmıyordu.

Henri, François'nın esaretten dönmesi ülserine, tatbik ettiği planı hazırladığı vakit Pardaillan'ı çağırmış ve kendisine, küçük çocuğu kaçırmak ve şapkasıyla işaret verdiği takdirde çocuğu öldürmek görevini vermişti.

Bu görev Pardaillan'ın hiç hoşuna gitmemişti. Yüzünü buruşturmasından bu açıkça belli oluyordu. Fakat ses de çıkarmamıştı. Üstelik Henri, bu cinayetinin bedeli olmak üzere parmağına bir de kıymetli yüzük takmıştı.

Pardaillan, kucağında minimini Loise, uzakça bir yerden evi seyrediyordu. Henri'nin işaret verip vermeyeceğini anlamak istiyordu. Kendi kendine de: "Zaten işaret verse de, bu çocuğu kim öldürebilir?" diye düşündü.

Bu sırada François'nın eve girdiği, sonra da çıktığı görüldü. Demek artık tehlike geçmişti. Pardaillan gülümsedi:

"Haydi bakalım matmazel, biraz gülümseyiver. Görüyorsun ya, işler o kadar korkulu değil. Şunu yanımda birkaç ay saklamak fena bir iş de olmayacak. Jean'a eğlence çıktı demektir."

Böyle söyleyerek çocuğu mantosunun altına aldı. Şatonun civarında basit evlerden birine yaklaşarak açık kapıdan içeri girdi. İhtiyar Pardaillan'ı beş yaşlarında küçük bir çocuk karşıladı. Gözlerinden zekâ fışkıran ve hareketlerinden son derece çevik olduğu anlaşılan bu çocuk, şövalyenin oğlu idi. Pardaillan

çocuğun anasının kim olduğunu hiç kimseye açıklamamıştı.

Pardaillan oğlunu kucakladıktan sonra:

"Al bakalım Jean, sana bir kardeş getirdim," dedi. Sonra oradaki bir kadına:

"Mathurine" dedi, "bu kızcağıza da süt vereceksin. Fakat buna dair hiç kimseye en ufak bir şey söylemeyeceksin. Gevezelik ettiğin takdirde şatonun kubbesinde gördüğün darağacına asıldığın gündür," sözlerini söyledi.

Korkudan yemyeşil kesilen kadın, hiç kimseye bir şey söylemeyeceğine yemin ederek hemen çocukla meşgul olmaya başladı.

Küçük Jean, o sırada gözlerini açarak tebessüm eden minimini kızı görünce zıplamaya ve ellerini birbirine vurmaya başladı:

"Bak babacığım, ne güzel bir kız!.."

Bu sözler, ihtiyar Pardaillan'a garip bir şekilde tesir etti. Gayriihtiyari gözleri doldu. O zamana kadar ağlamak nedir bilmeyen koca kurt, gözyaşlarını oradakilere göstermemek için kendisini dışarı zor attı.

Kendi kendine: "Vay koca budala!" diye söylendi. "Bu işler senin becereceğin işler değil! Kim bilir annesi şimdi ne haldedir? Ben ne yaptım?.."

Bir saat sonra Pardaillan tekrar Margency'ye gitmişti. Yerlerde sürüne sürüne, kimseye kendisini belli etmeyerek pencereye kadar yaklaştı ve içerisini seyre başladı.

Gördüğü manzara ve işittiği sözler kendisini deli divane etti...

Zavallı Jeanne, François ve onu takiben Henri çıkıp gittikten sonra deli divaneye dönmüştü. Gözyaşlarını serbest serbest akıtıyordu. Henri'ye lanetler yağdırıyor. François'dan af diliyor ve avazı çıktığı kadar kızı Loise'ı çağırıyordu.

Pardaillan bunları gördükten ve duyduktan sonra, yaptığı cinayetin ne kadar ağır ve alçakça olduğunu anladı. Yavaş yavaş pencerenin önünden çekildi. Sonra bir deli gibi kulübesine doğru koşmaya başladı. Bu sırada gece de basmaya başlamış, ortalık adamakıllı kararmıştı. Pardaillan eve varır varmaz hemen yatak odasına girdi. Küçük kız, oğlunun yanında mışıl mışıl uyuyordu. Onu hiç uyandırmadan aldı. Sonra Mathurine'ye:

"Jean'u uyandırıp giydiriniz. Onu uzun bir seyahate gidecek gibi hazırlayınız. Uşağıma da söyleyin, atımı eğerleyerek getirsin. Bütün bunlar bir saat içinde tamam olmalıdır. Anladın mı?"

"Anladım efendim!"

İhtiyar şövalye, küçük yavru kucağında olduğu halde Margency'ye doğru yürüdü.

Sütnine çoktan odundan dönmüştü. Zavallı Jeanne'ın ne halde olduğunu görünce çok şaşırmış, beyhude yere onu sakinleştirmeye çalışıyordu:

"Haydi kızım, bir parçacık uyu. Hemen sakinleşeceksin! Aman Tanrım, bu kıza ve bize merhamet et! Kendi kendini öldürecek..."

"Loise!" diye haykırarak kapıya koştu. Sütnine arkasından: "Çıldırdı!" diye düşünüyordu. Jeanne kapıyı açınca uzun boylu bir gölge göründü. Kendisine beyaz bir kundak uzatıyordu. Bunu bir

anda kaptı. Doğruca koltuğun üzerine koydu: "Acaba çocuğa bir şey yaptılar mı?" diye düşünerek, süratle yavruyu soydu. Her tarafını muayene etti. Hayır, Loise, biricik kızı sapasağlamdı. Bunu görünce, çocuğunu o kadar kuvvet ve şiddetle sevmeye ve öpmeye başladı ki, zavallı çocuk uyanarak bağırmaya, haykırmaya koyuldu.

Pardaillan bütün bu manzarayı kalbi parçalanarak seyrediyordu. Jeanne ondan sonra ihtiyar askere döndü ve ellerini yakalayarak zorla öptü.

Pardaillan:

"Madam!" diyerek ellerini kurtarmak istiyordu.

"Hayır, bırakınız onları öpeyim. Kızımı bana getiren elleri öpeyim. Bana isminizi, kim olduğunuzu söyleyiniz. Hayatımın sonuna kadar bunu unutmayacağım."

"Bir ihtiyar asker madam. Bugün burada, yarın başka yerde dolaşan bir serseri... İsmi size ne lazım!"

"Kızımı nasıl oldu da getirdiniz?"

"Bir adamın, kucağındaki bir çocukla gitmekte olduğunu gördüm. Durumu şüpheliydi. Ona yaklaşarak sordum. O da bana her şeyi anlattı. Görüyorsunuz ya, ne kadar basit!"

"Peki, neden isminizi söylemiyorsunuz? Söyleyin de size hayatımın sonuna kadar dua edeyim."

"Hayır madam, ismim size hiçbir şey ifade etmez. Faydasız bir isim, öğrenmeyiniz."

"Öyleyse bana ötekini, kızımı çalan adamın ismini söyleyiniz!"

Pardaillan'ın tüyleri diken diken oldu:

"Kızınızı kaçıran adamın mı ismini istiyorsunuz?"

"Evet! Kızımı öldürmek teklifini de kabul eden o vicdansızın kim olduğunu öğrenmek istiyorum. Ona bütün hayatımca lanet etmek için bana ismini söyleyiniz."

Pardaillan'ın rengi sarardı:

"Evet madam, hakkınız var."

"O alçağın ismi nedir?"

"Söyleyeyim. Şövalye de Pardaillan!" Ve bunu söyler söylemez hemen kaçtı.

Sekizinci Bolüm

Paris Yolunda

Henri ağabeyine karşı bu müthiş sözleri söylediği vakit gece karanlığı ormanı süratle kaplıyordu. François'nın yüzü hiddetten bembeyaz kesilmişti. Kardeşine nefret ve iğrenmeyle bakıyordu.

Bu böylece birkaç dakika sürdü. Sonra net bir sesle:

"O halde sana haber vereyim: Gebereceksin!" dedi.

Henri bir anda geriye sıçradı ve belinden kılıcını çekti:

"Herhalde ikimizden birinin öleceğini söylemek istiyorsun..."

"Hayır, sadece sen gebereceksin!"

Sonra da ağır ağır kılıcını çekti.

Birkaç saniye sonra kılıçlar birbirine değmiş ve iki kardeş arasında son derece şiddetli bir çarpışma başlamış bulunuyordu. Henri, bütün kudret ve ustalığını bileğinde toplamış, son derece dikkatle kılıç kullanıyor ve cidden ustaca dalışlarla ağabeyini zor durumlara düşürüyordu. Buna mukabil François çok kayıtsız görünüyordu. Kılıçları yalnız gözüyle takip ediyordu. Aklının başka yerde olduğu belliydi.

Kendi kendine: "Demek karımı kandıran adam öz kardeşimmiş! Şimdi ne yapmalıyım? Kardeşimi öldürmem gerekiyor. Ondan sonra yeniden bir yeis ve ıstırap içine düşeceğim."

Bu sırada Henri'nin kılıcı hafifçe François'nın boğazına değdi ve bir damla kan çıkardı. Bu hareket, François'nın aklını başına getirmişti. Hemen kendisini topladı. Henri de kendisini kızdırmak, hislerini kırbaçlamak için ne söylemek lazım gelirse bunları söylemekte kusur etmiyordu. Bir ara yeniden ağabeyine hakaret dolu bir küfür savurdu.

Artık çok oluyordu. François:

"Kendini kolla, Henri!" diye haykırdıktan sonra şiddetle ileri atıldı. Çarpışma pek şiddetli, fakat kısa sürdü. Sonra acı bir feryat duyuldu. Kılıç Henri'nin üçüncü kaburgasının üstüne saplanmıştı. Henri kılıcı atarak yere düştü. Şimdi kılıcı biraz batırmak, Henri'nin kalbini delmek için yeterdi. Fakat François kendisini tuttu. Ne de olsa şimdi yerde yatan adam kardeşiydi. Bu sırada oraya çıralarını yakarak gelen odunculara Henri'yi işaret etti ve tek bir kelime bile söylemeden şatonun yolunu tuttu.

İki saat sonra şatoya varmıştı. Nöbetçi kendisini görünce selam

durdu. Fakat aynı zamanda ufak bir hayret çığlığı koparmaktan da kendini alamadı.

François'nın sabahleyin simsiyah olan saçları beyazlaşmış, bembeyaz olmuştu.

François, nöbetçiye sert bir sesle:

"Bana bir hayvan getiriniz!" dedi.

Birkaç saniye sonra bir at getirildi. François ata binerken nöbetçi sordu:

"Monsenyör acaba ne vakit geri dönecekler?"

"Geri dönmek mi? Hiçbir vakit!.."

Sonra atını şiddetle mahmuzladı. At, karanlık yollar içinde kayboldu, gitti.

* * *

Jeanne, çocuğunu sağ salim elde ettikten sonra hemen yola düşmüş, doğruca Montmorency Şatosu'nun yolunu tutmuştu. Küçük kızı kucağında olduğu için artık onu kendisinden biç kimse alamazdı.

François'ya bütün hakikati söylemeye karar vermiş bulunuyordu. Hain Henri'nin kendisine oynadığı oyunu, çektirdiği ıstırapları bir bir anlatacaktı. Ondan sonra en tatlı ve en büyük sürpriz olan küçük çocuğu, minimini Loise'ı kucağına verecekti.

Şato görünmüştü. İşte François, kocası, çocuğunun babası bu

anda orada bulunuyordu. Fakat uzaktan, şatonun kapısında bir hareket gördü. Ellerinde meşalelerle birçok adam duruyordu. Bunların arasından bir adam atını dörtnala kaldırmış olduğu halde geçti. Meşalelerin ışığı altında aydınlanan yüzünü Jeanne bir saniyede görmüştü:

"Ta kendisi!" dedi ve bütün kuvvetiyle ileri atıldı:

"François, François!" diye haykırdı.

Fakat geç kalmıştı. Birkaç saniye zarfında her şey bitmiş, François belki de bir daha adı duyulmamak üzere gitmişti.

O zaman kadın kendisini uğurlayan muhafızlara yaklaştı:

"François nereye gidiyor?" diye sordu.

"Gittiği yeri kimse bilmiyor."

"Ne vakit geri dönecek?"

"Bir daha geri dönmeyeceğini söyledi."

"Bu yol nereye gider? Monsenyör hangi yolu takip ediyor?.."

"Bu yol, Paris yoludur."

"Paris mi, pekâlâ!.."

Jeanne, hâlâ uyumakta olan küçük kızını kucağında sıkı sıkıya tuttuğu halde hemen yola çıktı.

Şimdi Jeanne'ın önüne yeni bir yol açılıyordu: Paris! Oraya gidecekti. François de Montmorency'yi bu büyük, bu uçsuz

bucaksız şehirde arayacaktı. Orasını hiç bilmiyordu. Yalnız masal gibi ismini duyuyordu, o kadar... Fakat Paris ne kadar büyük olursa olsun, orada François de Montmorency gibi tanınmış bir insanı bulmak herhalde kolay olacaktı.

İşte bu düşünce ve azimle yola çıktı. Ne karanlığa ne cebinde beş para bulunmamasına ne de yol kesen haydutların ve hırsızların bolluğuna aldırıyor, durmadan yürüyordu.

* * *

François'nın hareketinden bir saat kadar sonra oduncular, Henri'yi bir sedye üzerine koymuş oldukları halde getirdiler. Sedye kan içinde kalmıştı. Bunu gören şato halkı, büyük bir telaş ve heyecan gösterdi. Derhal odasına nakledildi ve şatonun operatörü çağrıldı.

Operatör yarayı muayene ettikten sonra:

"Yaşayacak," dedi. "Fakat altı ay yerinden kıpırdayamaz."

Oduncular, François ile Henri'nin düello ettiklerini görmüşlerdi. Fakat korkularından hiç kimseye bir şey söylemediler. Şatoda pek az kimse Henri'nin bu durumu ile François'nın gidişi arasında bir münasebet olabileceğini düşündü.

Diğerleri, Henri'nin, ormanda birtakım meçhul soyguncular tarafından yaralandığını sanıyorlardı.

* * *

Şövalye de Pardaillan'ın da şatoyu terk etmesi aynı saate rastlamıştı. Henri de Montmorency, Pardaillan'a, çocuğu saklamasını ve kimseye göstermemesini emretmişti. Halbuki o,

bu hareketin ne kadar iğrenç bir şey olduğunu düşündüğünden, bu emri tutmamış ve çocuğu annesine geri vermişti. Henri tabii kendisine çok kızacaktı. Belki de derhal yakalatıp öldürtecekti. Efendisinin tabiatını çok iyi biliyordu. İşte bu düşünceyle, en iyi şeyin oradan çıkıp gitmesi olduğunu düşünmüş ve derhal kararını vermişti:

"Şu çocuğu annesine geri vermekle senyöre ihanet ettim. Bunun cezası ölümdür. Bu yaştan sonra boynumda bir ip görmek hiç de hoşuma gitmez. Daha evvel şu atın nallarını muayene edeyim."

Ondan sonra ata atladı. Çocuğunu kucağına aldı ve dörtnala Paris'e doğru hareket etti.

Aradan yarım saat kadar geçtikten sonra yolun ortasında bir gölge gördü. Dikkat edince bunun, tanıdığı bir kadın olduğunu anladı. Yanına yaklaştı:

"Madam!" diye hitap etti.

Kadın durdu ve sordu:

"Bu yol doğru Paris'e gider, değil mi?"

"Evet, fakat yalnız başınıza mı seyahat ediyorsunuz?"

"Evet!"

"Bunun ne kadar tehlikeli bir iş olduğunu bilmiyorsunuz galiba... İsterseniz size refakat edeyim."

"Hayır, teşekkür ederim! Benim bir şeyden korkum yoktur."

Şövalye ne yapabilirdi? Kadını selamlayarak yoluna devam etti.

Fakat biraz gittikten sonra yine durdu ve geri döndü:

"Madam, Paris'te kimin yanına gidiyorsunuz?"

"Orada yanına gideceğim hiçbir tanıdığım yoktur."

"Aklınıza fena bir şey gelmesin. Fakat öyle zannediyorum ki, paranız da yok."

"Hayır, yok!"

Şövalye kendi kendine bir dakika kadar düşündü. Sonra katı bir kararla eğildi ve küçük Loise'ın göğsüne parlak bir şey bıraktı:

"Rica ederim madam, bunu kabul ediniz ve şu Şövalye de Pardaillan'a da daha fazla lanet etmeyiniz. Çünkü kendisi dostlarımdan biridir."

Böyle diyerek atını mahmuzladı ve karanlık içinde dörtnala uzaklaştı.

Jeanne o zaman bu adamın, kendisine kızını veren adam olduğunu tanıdı. Kızının göğsüne bıraktığı parlak şeyi de muayene ettiği zaman bunun bir yüzükten koparılmış iri bir elmas olduğunu gördü.

Bu elmas, küçük Loise'ı kaçırmak için Henri'nin, Pardaillan'a verdiği elmastı.

Dokuzuncu Bölüm

Aşk Uğruna Terk Edilen Saadet

Kont de Montmorency, odasında bir aşağı bir yukarı hiddetle dolaşıyordu. Orada bulunan subaylar ve adamları küme küme toplanmışlar, yavaş sesle, cereyan eden garip olaylardan bahsediyorlardı.

Bu sırada pencereden bakan Kont, kucağında bir çocuk bulunan bir kadının, kapının önünde durmakta olduğunu görünce, bunun içeri alınmasını emretti.

Öldü bildiği büyük oğlu François, ani olarak gece dönmüş ve kendisiyle arasında cereyan eden şiddetli bir münakaşadan sonra meçhul bir semte doğru hareket etmişti. Bu sırada ikinci oğlu Henri'nin de bir ormanda bilinmeyen haydutların taarruzuna uğrayarak yaralandığı haberini almıştı:

Fransa Kralı II. Henri de aynı gün saat dörtte Fransız orduları Başkomutanı Kont de Montmorency'yi ziyaret edecekti. Bu haberden de, yeni bir savaşa başlayacakları anlaşılıyordu.

Louvre Sarayı'nın hemen karşısında bulunan bu köşk son derece süslü ve büyük bir konaktı. Kont de Montmorency, servet itibarıyla Kraldan hiç de geri değildi. Konağında sayısız denecek kadar çok adamı vardı.

Kont birkaç defa kadının bulunduğu odanın kapısına kadar gittiği halde, ayağını yere vurarak içeri girmemişti. Nihayet son bir kararla kapıyı açtı ve içeri girdi.

Kadın, uyuyan çocuğunu bir koltuğun üzerine bırakmış, odanın ortasında dimdik ayakta duruyordu.

Kont çatılmış kaşlarıyla ona doğru iki adım attı ve sert bir sesle:

"Ne istiyorsunuz madam?" diye sordu.

Kadıncağız şaşırmıştı:

"Monsenyör!" diye kekeledi.

Kont devam etti:

"Şaşırmanızın sebebini anlıyorum. Karşınızda kolayca aldattığınız oğlumun yerine babasını görünce çok şaşırdınız, değil mi?"

Jean da sapsarı kesilmişti:

"Evet, burada François'yı bekliyorum," dedi. "Fakat benim soyumdan bir kadın, kocası yerine onun babasını görmekle şaşırmaz!"

Kont gürledi:

"Kocanız mı dediniz? Bunu bir daha ağzınıza almayacaksınız. François bana gece her şeyi anlattı. Gerek sizin, gerek babanızın ne kadar hilekâr olduğunuzu biliyorum. Onun iyi kalpliliğinden istifade ederek evlenmişsiniz. Fakat ne garip bir evlenme! Âdeta bir hırsızlık gibi..."

Jeanne'ın da sabrı tükenmişti. O da hiddetle haykırdı:

"Yalan söylüyorsunuz!"

"Yalan mı söylüyorum? Bunu yüzüme karşı söylemeye nasıl cesaret ediyorsunuz?"

"Evet, yalan söylüyorsunuz. Babama ve bana iftira ediyorsunuz. Bana hakaret etmekle aynı zamanda isminizi taşıyan bir kadına da hakaret etmekte olduğunuzu unutmayınız..."

Bu sözlerin şiddetinden ve Jeanne'ın sesinden hayret içinde kalan Kont, gayriihtiyari kızardığını hissetti:

"Pekâlâ, söyleyiniz madam, sizi dinliyorum."

Zavallı Jeanne, o zaman olanca belagat kudretini ve kabiliyetini kullanarak başından geçen acı ve tatlı bütün olayları birer birer anlattı. François ile nasıl seviştiklerini, Henri'nin tehditlerini, sonra evlenmelerini, Henri'nin kendisine oynadığı oyunları hep hikâye etti.

İhtiyar Kont, her şeyi sükûnetle dinledi. Sonra gözleri küçük kıza ilişti:

"Çocuğunuzun ismi nedir?"

Jeanne yeni bir heyecanla sevindi. Bu katı kalbi nihayet yumuşatabilmiş miydi?

"Loise!" diye cevap verdi.

"Demek bir kız?"

"Evet, François'nın kızı ve sizin torununuz."

Kont dudaklarını büktü. Bir derebeyi için kız çocuğunun hiçbir önemi yoktu. Sonra sert bir tavırla:

"Ben sizi dinledim, şimdi de siz beni dinleyiniz," dedi. "Derhal şu noktayı söyleyeyim ki, bu evlenme imkânsız bir şeydir..."

Jeanne kalbinden vurulmuş gibi oldu:

"Evet, anlıyorum," dedi. "Fakat bir defa olup bitmiş bulunuyor..."

Kontun yüzünü ani olarak bir hiddet kapladı. Bir şey söyleyecek oldu. Sonra vazgeçti. Nihayet yeleğinin cebinden çıkardığı kâğıdı Jeanne'a uzattı:

"Bunu okuyunuz!"

Kâğıdın üzerinde krallık arması göze çarpıyordu.

Jeanne heyecan içinde kendisine uzatılan kâğıdı okudu:

> "Margency Kontu ve Montmorency ailesinin büyük evladı, İsviçreli piyade alayımızın komutanı bulunan François'nın tevkifi ile hayatının sonuna kadar Temple Hapishanesi'nde hapsedilmesi için hâkim Tellier'e emir verilmiştir. Bu emrin infazından gerek hâkim, gerek maiyeti memurları sorumlu bulunmaktadırlar."

Jeanne kekeledi:

"Ah monsenyör! Fakat François size ne yaptı? Hayatının sonuna kadar hapiste yatmaya mahkûm olacak ne cinayet işledi?"

"Madam, bu kâğıt henüz imza edilmiş değildir. Ben Fransız orduları başkomutanıyım. Yani Fransa'nın en büyük ve en nüfuzlu bir âmiriyim. Az sonra Kral evime, beni ziyarete gelecek,

O zaman bu kâğıdı kendisine uzatarak imzalatacağım. Bunun neticesinde François da yarın sabah, bir daha çıkmamak üzere hapse girecektir."

"Fakat niçin monsenyör, niçin? François bu cezaya çarpılmak için ne yaptı?"

"Çünkü sizinle evlendi."

"Ya, demek François'nın işlediği cinayet bu... Onun bunda ne kabahati var? Eğer sevmek, aşk bir cinayetse beni cezalandırınız. Beni öldürünüz! Ne yapayım, elimde değil... Onu hâlâ seviyorum."

Kont, Jeanne'a ikinci bir kâğıt daha uzattı:

"Bu da evlenmenin sizin tarafınızdan bozulmuş olduğuna dair bir senettir. O halde bunu imzalayınız."

Jeanne, acı acı feryat etti:

"Hayır, hayır!.. Ben kocamdan vazgeçmem! Beni öldürünüz, fakat bana bu zulmü yapmayınız!"

"Katolik dininde evlenme akdinin bozulmasının güçlüğünü takdir ediyorum. Fakat Kralın yardımıyla!.."

"Merhamet ediniz! Adalet istiyorum monsenyör!"

"Papanın müsaadesini aldık. İş yalnız sizin imzanıza kaldı..."

"Merhamet ediniz! Bana acıyınız!"

"İmzalayınız madam! Papa bu evlenmeyi ortadan kaldıracaktır!.."

"Ya kızımız, torununuz ne olacak?"

"Artık yetişir! Bu iki kâğıttan birini bugün Krala vermem lazım. Senedinizi bu akşam Roma'ya göndermezsem François yarın sabah bir daha çıkmamak üzere hapse girecektir. Eğer onu hakikaten seviyorsanız bu senedi imzalamanız lazımdır."

Zavallı Jeanne, hâlâ yalvarıyordu:

"Merhamet! Merhamet! Buna asla cesaret edemem!"

Bu anda konağın avlusunda bir gürültü oldu: "Yaşasın Kral!" sesleri yükseldi. Boru sesleri aksetti. Odanın kapısı şiddetle açıldı:

"Monsenyör, Majeste Kral geldi!"

Kont, Jeanne'a baktı:

"Elinizdeki kâğıdı yırtabilirsiniz madam. Ben Krala diğer kâğıdı imzalatacağım."

"Durunuz!"

"Ne var?.."

"İmzalayacağım. Bana bir kalem veriniz!.."

Birkaç saniye sonra senet imzalanmıştı. Fakat bunun için son gayretini sarfeden Jeanne, daha fazlasına dayanamayarak sırtüstü yere yuvarlanmış ve kendisini kaybetmişti.

Kont, kâğıdı alarak itina ile katladı ve yeleğinin cebine yerleştirdikten sonra Kralı karşılamak üzere odadan çıktı.

Onuncu Bölüm

Siyahlı Kadın

Papa, François de Montmorency ile Jeanne de Piennes'in evlenme akdini feshetti ve François, 1558 senesinde Kralın gayrimeşru kızı Diane de France ile evlendi. Düğün gününden iki hafta önce François, prensesi ziyarete gitmişti. Aralarında uzun bir konuşma geçti. François neticede:

"Ben yalandan hiç hoşlanmam," dedi. "Fikirlerimi serbestçe söylediğimden dolayı beni affediniz. Fakat ben sizi hiçbir vakit sevmedim ve hiçbir vakit de sevemeyeceğim! Bunu şimdiden söylemek isterim!"

Prenses, François'nın sözlerini gülümseyerek dinliyordu. François devam etti:

"Bizi evlendiriyorlar. Kral ve babam, bazı siyasi sebeplerden dolayı evlenmemizi lüzumlu buldular. İkimiz de büyüklerimizin emirlerine itaat ediyoruz. Bilmem, bu kadar açık konuşmam sizi incitiyor mu?"

"Hayır, hayır!.. Devam ediniz!"

"Eğer kalbim serbest olsaydı sizden başka kimseye ait olamazdı. Çünkü dünyada sizden daha güzel bir kadın bulunmaz kanaatindeyim."

"Demek kalbinize hâkim olan başka bir kadın var?"

"Hayır madam. Fikrimi iyi izah edemedim. Benim kalbim tamamıyla ölmüş bulunuyor. Vücudum da tesadüfen yaşıyor. Harp meydanlarında daima ölümü aradım. Fakat o benden daima kaçtı. Bundan dolayı bu evlenmemiz sadece iki aile ismini birleştirecektir. Size karşı daima en sadık bir dost, bir arkadaş olacağımı da beyan ederim. İşte görüyorsunuz ya, düşüncelerimi ve duygularımı ne kadar açık söyledim. Şimdi cevabınızı bekliyorum."

Diane ayağa kalktı. Son derece güzel olmakla beraber gayet hassas bir kalbe mâlik olan Prenses:

"Sözleriniz karşısında kendimi hakarete uğramış addetmiyorum," dedi. "Kralın arzusuna itaat etmekle beraber ikimiz de kalbimizi muhafaza edelim. Ben kalbinizin matemine hürmet ve riayet edeceğim. Benim doktorluğa çok istidadım olduğu söyleniyor. Kim bilir, belki de derdinize bir çare bulurum."

Böylece iki taraf arasında bir mukavele akdedilmiş oldu. O günden sonra François birçok savaşa katıldı. Fakat ölüm her defa kendisinden kaçtı.

Henri'ye gelince, iki kardeş birbirileriyle karşılaşmaktan son derece çekiniyorlardı. Birbirlerini hiç görmediler. Birisi kuzeyde çarpışırken öbürü güneyde bulunuyordu.

Jeanne de Piennes'e gelince, o, ortadan yok olmuştu. İki kardeş muhtelif vesilelerle gizliden gizliye kendisini araştırdıkları halde, izine bile rastlamamışlardı. Yoksa Jeanne de Piennes ölmüş müydü?..

* * *

Hayır, Jeanne ölmemişti. Günlerini, aylarını ve senelerini gözyaşlarıyla doldura doldura yaşıyordu. Evi Saint-Denis Sokağı'nda idi. Fakir bir evin çatı arasındaki üç odasına sığınmıştı. Orada yaşıyordu.

Zavallı kadının gözü, içeride genç bir kızın oturduğu odaya girerken bir aynaya ilişti. Gayriihtiyari: "Acaba François beni bu halde görse tanıyabilir miydi?" diye düşündü. "Eski güzel Jeanne nerede? O gitti, yerine siyahlı bir kadın geldi."

Jeanne yanlış görüyordu. Çünkü hakikatte güzelliği asla kaybolmamıştı. Yüzüne akseden solgunluk, bilakis, yüzünü daha manalı, daha çekici bir hale getirmişti. Yalnız gözlerinde eski parlaklık kalmamış ve dudaklarının yanlarında ıstıraptan birer derin çizgi hâsıl olmuştu.

Bu sırada gözleri pencerenin yanına oturmuş genç bir kıza ilişti. Melek yüzlü olan bu genç kız, elindeki beyaz işiyle son derece meşgul görünüyordu. Bu güzel kız, Loise'dan başkası değildi.

Loise on altı yaşına basmıştı. Koyu menekşe renkli gözleri, sarı saçları ve kar gibi beyaz teniyle hakikaten bir meleği andırıyordu.

Jeanne, kızının yanına yaklaşarak saçlarını okşadı. Genç kız başını kaldırarak tatlı tatlı gülümsedi:

"Anneciğim," dedi, "siz biraz dinlenin. Ben bu işi bir iki saat içinde tamamlarım."

"Güzel Loise'cığım, bu işlemeyi bugün genç madama teslim etmek mecburiyetinde olduğumu galiba unutuyorsun?.."

"Şu kibar olduğunu söylediğiniz Madam Touchet'a, değil mi?.."

"Evet çocuğum..."

"Ah anneciğim. Biz neden onlar gibi zengin ve kibar değiliz de fakir, işçi insanlarız?.. Bunu şikâyet olsun diye söylemiyorum. Sadece sizin istirahatinizi düşündüğümden..." Jeanne'ın kalbi burkuldu. Gözleri yaşardı. Kendi kendine: "Zavallı yavrum," diye düşündü. "Acaba sana Loise de Montmorency olduğunu söylesem, bunu bilmiş olsan, ne derdin?"

Loise sordu:

"Anne, sahi, benim ellerim prenses eline benziyor mu?"

"Elbette, kızım... Ne yazık ki iki mel'un insan senin de talihini yıktılar."

Loise o zaman annesinin ellerine sarıldı:

"Sevgili anneciğim," dedi, "kalbinizi her zaman üzen bu sırrı bana ne vakit söyleyeceksiniz?"

"Hiçbir vakit..."

"O halde felaketimize sebep olan o iki adamın isimlerini olsun bana söyleyiniz. Bunlardan birinin ismini bana evvelce söylemiştiniz."

"Evet kızım. Şövalye de Pardaillan."

"Bunu asla unutmayacağım ve hayatımın sonuna kadar kendisine lanet edeceğim. Fakat öbürünün, ondan daha alçak olduğunu söylediğiniz öbür adamın ismi nedir?"

Jeanne cevap vermedi. Loise de daha fazla ısrar etmedi. İki kadın

başlarını eğerek ellerindeki işi bir an önce bitirmek üzere çalışmaya koyuldular. Nihayet iş bitti. Jeanne bunu Madam Touchet'a götürmek üzere mantosunu giyerek evden çıktı.

O zaman Loise, hemen arka tarafa bakan odalardan birine koştu. Buradaki pencerelerden karşıdaki Deviniere Oteli görünüyordu. Loise heyecan içinde başını kaldırdı. Karşıda, en yukarıda çatı arasındaki pencerede bir genç duruyordu. O da kızı görünce parmaklarının ucuyla kendisine bir öpücük gönderdi.

Loise tereddüt içinde kızardı. Gözleri bir saniye kadar ona takılı kaldı. Bu, bir aşk itirafı mıydı? Belki...

Zavallı genç kız, karşısındakinin kim olduğunu bilmiyordu. Eğer o gencin Şövalye Jean de Pardaillan olduğunu bilseydi kalbindeki aşkın yerini çabucak bir nefret kaplayacaktı.

On Birinci Bölüm

Pardaillan'ın Hayatı

Bu genç Jean de Pardaillan, üç seneden beri Deviniere Oteli'nin en üst katında Saint-Denis Sokağı'na bakan, oldukça geniş ve güzel bir odada oturuyordu. 20 yaşlarında, uzun boylu, çevik; fakat beş parasız bir gençti. Yaz, kış daima kül renginde kadife bir elbise giyiyordu. Başında da bir yanına bir horoz tüyü takılmış yuvarlak bir şapka bulunuyordu. Ayaklarında kocaman mahmuzlar takılı boz renkte çizmeler ve belinde de kayışı eskimiş uzun bir kılıç göze çarpıyordu.

Bu gösterişsiz kıyafetine rağmen onda bir kibarlık, bir sevimlilik göze çarpıyordu.

Şövalye de Pardaillan'ın en çok tanıdığı yerler Saint-Denis ve Temple sokaklarıyla Saint-Antoine Meydanı ve Mauvais-Garçon sokaklarındaki küçük meyhanelerdi. Bu, bir şeyden korkmaz, sevimli ve hırçın delikanlı, genellikle kadınların çok hoşuna gidiyordu.

Pardaillan'a gelince, o bu bakışların farkında bile olmadan mahmuzlarını şıngırdatarak genç bir kurt gibi sokakları dolaşıyordu. Polisler kendisine çok önem veriyorlar ve bir işin içinde rol oynamışsa onu tatlılıkla ele geçirmeye çalışıyorlardı. Bütün bu mahalle ve civar serseriler, bu fevkalade kuvvetli, kılıç oynatmakta çok usta ve gözü bir şeyden yılmaz delikanlıya çok hürmet ediyorlardı. Pardaillan bunlara da kıymet vermiyordu. Onun için dünyada kıymet ifade eden üç şey vardı:

Galaor, Pipeau, Giboulee...

Galaor bir at, Pipeau bir köpek ve Giboulee de bir kılıçtı...

Altı ay kadar evvel bir gün, babası, oğlu Jean'u yanına çağırmıştı. Baba oğul, iki seneden beri bu otelde oturuyorlardı.

İhtiyar asker:

"Sana veda etmek istiyorum. Ben gidiyorum," demişti.

"Nereye gitmek istiyorsunuz?"

"Orası belli değil. Seni de beraber götürmek isterdim. Fakat benimle gelmek isteyeceğini zannetmiyorum. Bu hususta ısrar da edemem. Paris büyük bir yerdir. Seni de tam istediğim gibi yetiştirdim. Fransa'da seni alt edebilecek bir silahşorun bulunabileceğini pek ummam! Belki Paris'te kalmayı, talihini burada denemeyi istersin."

Genç Pardaillan kızardı. Bunu gören babası devam etti:

"Görüyorum ki, burada kalmayı tercih ediyorsun. İşte ben de onun için sana veda etmek istiyorum."

"Neden gitmek kararını verdiniz?"

"Bir sürü sebep var. Bir defa, içimde dövüşmek, savaşmak isteği yanıyor. Paris'te kalmaktan pek sıkıldım. Biraz dolaşmak istiyorum."

Belki de ihtiyar askere bu kararı verdiren sebep başka idi. Fakat bunu söylemiyordu. Sözüne devam etti:

"Belki de ebedi olacak olan bu ayrılığımızda sana öğütten başka bir şey bırakamayacağım için çok üzgünüm. Fakat öğütlerimi tutacak olursan herhalde ileride kazançlı olursun..."

Genç adam gözyaşlarını zaptetmeye muvaffak olamadı. Babası saçlarını okşadı:

"Her şeyden önce vicdanını temiz tut, oğlum! Eğer ben böyle yapsaydım serseri olmazdık. Bir cinayet, ikimizi de perişan etti."

"Bir cinayet mi?"

"Cinayet yahut ahmakça bir davranış... İkisi de bir... Bunu da yapan benim."

"Siz mi? Alay mı ediyorsunuz baba?"

"Dinle, oğlum. Hayatta bin bir macera geçirdikten sonra nihayet senin de istikbâlini temin edecek sakin bir hayata kavuşmuştum. Yemek, içmek boldu. Gayet namuskârane yaşıyordum. Bir gün bir olay oldu..."

"Nasıl bir olay?.."

"Yanında çalıştığım adam bana bir görev verdi. Bu görev, küçük bir çocuğu kaçırmaktan ibaretti. Bu basit işe mukabil tam üç bin altın değerinde bir elmas hediye etti. Bu kaçıracağım çocuğu bir süre de muhafaza edecektim. Mukavelemizin bir şartı daha vardı ki, bunu sana söylemiyorum. Çünkü ilk andan itibaren buna itaat etmemeye karar vermiş bulunuyordum."

"Sonra baba?.."

"Sonrası basit... Çocuğu, bana verilen emrin aksine annesine

teslim ettim. Elması da annesine bıraktım. İşte bu yüzden tam on altı senedir sefalet ve serserilikle ömür geçiriyoruz. Şimdi beni dinle..."

"Dinliyorum babacığım."

"Evvela erkeklere inanma... Bir kimseyi suda boğulurken görürsen hemen oradan uzaklaş. Bir sokak köşesinde hırsızların ve cânilerin bir adama saldırdıklarını görürsen hemen başka yola sap... Bir adam sana, ben senin dostunum, derse ona senden nasıl bir fenalık istediğini sor... Sana bir adam, iyilik yapmak isterse hemen zırhlı gömleğini giyin... Eğer seni biri imdada çağırırsa kulaklarını tıka... İşte sana öğütlerim... Bunları unutmayacağına yemin ediyor musun?.."

"Ediyorum..."

"Kadınlara gelince, onlara da hiç inanma! En güzel görünen, en iyi görünen kadınlar bile yalancı ve hilekârdırlar. Boynuna dolanacak olan kollar, en zayıf anında seni boğmaya kalkışacaktır. Bunu katiyen unutmaman lazımdır... Onun için sen de hiçbir kadına gönlünü kaptırma... Onlardan daima uzak yaşa... Bunu vaat ediyor musun?"

"Vaat ediyorum!"

"Ondan sonra kendi nefsine de katiyen güvenme! Merhamet, sevgi nedir bilme... Bütün bu zayıf hisler hakikaten insanlar için birer tuzaktır. İleride bu yüzden senin de başın belaya girer. Ufak bir azim... Birkaç sene sonra sen de diğer insanlar gibi merhametsiz, zalim ve hodbin olabilirsin. O zaman hayatının sonuna kadar rahat edersin. Sözlerimi tutacak mısın?"

"Tutacağım baba..."

"Sana Giboulee'yi bırakıyorum. Bu kılıç senin en çok güvenebileceğin dostun olacaktır. Ondan başka hiç kimseye itimat etme..."

"Etmeyeceğim!"

"O halde rahat rahat sana veda edebilirim."

"Yolun açık olsun babacığım!"

Yola çıktılar. Oğlu babasını Paris'in dış mahallelerine kadar götürdü. Burada baba oğul birbirlerine veda ettiler. Ondan sonra ihtiyar asker, atına atladığı gibi dörtnala uzaklaştı, gitti.

Jean, babasının arkasından çok ağladı. Çok gözyaşı döktü. İşte Giboulee'ye bu şekilde mâlik oldu.

Babasının hareketinden on on beş gün sonra bir gün Seine Nehri'nin kenarlarında dolaşırken, yaramaz çocukların suya atıp boğmak niyetiyle bir köpeğin ayaklarını bağladıklarını gördü. Hemen atıldı. Çocukları döverek uzaklaştırdı. Ve köpeği kurtardı. Kendi kendine: "Babam, boğulmak üzere bulunan bir insan görürsem onu kurtarmamamı söylemişti. Köpekler için aynı şeyi söylemediği için babamın sözünü bozmamış oluyorum," diye düşündü.

Canını kurtardığı bu köpek, şövalyenin peşinden ayrılmaz oldu. Zaten kendi boğazını doyurmaktan aciz olan genç şövalyeye bir de bu köpek musallat olmuştu. Kaç defa kovmak istediyse de muvaffak olamadı. Bunun üzerine onu da yanına aldı. İşte köpeği Pipeau'nun hikâyesi de budur.

Pardaillan, oturduğu odadan da memnun değildi. Burada içini kasvet basıyordu. Bir gün otelin arka tarafına bakan odalardan birinin kapısını açık buldu, içeri girdi. Burası daha havadar, mobilyaları daha güzel bir oda idi. Beğenerek kendi kendine: "Buraya yerleşirim," diye düşündü. Pencerenin yanına yaklaştı. Dışarıya baktı. Tam bu sırada gözleri karşıdaki bir pencereye takılıp kaldı. Karşı evin en üst katında, tavanarası penceresinde son derece güzel bir genç kız başı görmüştü. Bunu tanıdı. Bazı defalar civar sokaklarda annesinin yanında yürürken görmüştü.

Bu sırada kız da başını kaldırdığından göz göze geldiler. Ve göz göze gelmeleriyle kızın gülerek kaçması bir oldu.

Genç Pardaillan sanki olduğu yere mıhlanmıştı. Belki bir saat hiç vaziyetini değiştirmeden öylece durdu. Eğer bu sırada otelci içeri girmeseydi daha da duracaktı.

Kırk yaşlarında kadar kısa boylu, şişman bir adam olan otelci Landry, şövalyeyi selamladı:

"Oturmakta olduğunuz karanlık odadan memnun olmadığınızı bana birkaç defa söylemiştiniz."

"Evet!" Onun için bugünden itibaren bu odaya naklediyorum."

"Fakat bu oda bana senede 50 altın kira getirir."

"Orası beni âlâkadar etmez."

"Şimdi asıl mevzua gelelim. Babanız iki sene evvel otelime indiği zaman kirayı her ay, muntazaman vereceğini söylemişti."

"Bunu hatırlıyorum."

"Fakat sonra hadiseler söylediği gibi cereyan etmedi. Hiçbir otelci üç ay bile kirasız oda vermeye razı olamazken ben tam altı ay tahammül ettim."

"Bu sizin şerefinizi artırır. Peki muhterem babam ne yaptı? Tahmin ederim ki borcunu ödemiştir..."

"Hayır, babanız beni sopayla kovaladı."

"Herhalde kibar bir şövalyeden para istemenin ne kadar büyük bir hakaret olduğunu öğrenmişsinizdir..."

"Evet! Evet! Fakat itiraf edeyim ki babanız bu arada otelime birçok hizmette de bulunmaktan geri kalmadı. Lokantamı koruyor ve bazen kendini bilmez sarhoşların lokantama zarar vermemeleri için kendilerini tuttuğu gibi sokağa fırlatıyordu.

"Bu durumda yanılmıyorsam siz babama borçlu bulunuyorsunuz... Fakat zararı yok, size kredi açıyorum."

Hiddetten kıpkırmızı kesilen Landry'nin rengi birden yeşile döndü. İki dakika süreyle burnundan soludu ve nihayet:

"Herhalde şaka ediyorsunuz..." dedi.

Genç Pardaillan oralı bile olmadan:

"Şeytan götürsün sizi. Ne istediğinizi hemen söyler misiniz?" dedi.

"Şövalye, ya babanızın iki senedir ödemeyi unuttuğu kirayı verirsiniz ya da otelimi terk eder gidersiniz!

"Son sözünüz bu mu?"

"Evet! Derhal odamı boşaltınız!"

Genç Pardaillan sükûnetle ayağa kalktı. Odanın bir köşesinde bulunan bir değneği eline geçirdi. Sonra otelcinin kollarından birini tutup bükerek kendisini dövmeye başladı:

"İyi evlat babasını taklit edermiş. Ben de sizi bir güzel döveyim," diye konuşuyordu.

Fakat otelci öyle bağırmaya başladı ki, bir dakika zarfında başta karısı olmak üzere otelde bulunan bütün garsonlar, çamaşırcılar, aşçılar odaya doldular.

Pardaillan işin iyi gitmediğini görünce şişman otelciyi zorla pencereye sürükledi. Ve kollarından tutarak kendisini boşluğa salıverdi. Sonra hizmetçilere dönerek:

"Hepiniz dışarı çıkınız! Yoksa şimdi efendinizi sokağa atarım," dedi.

Korkusundan ölmek derecesine gelen otelci de yalvardı:

"Haydi dışarı çıkın! Yoksa herif beni öldürecek!.. Merhamet ediniz muhterem şövalye!"

Hizmetçiler dışarı çıkmışlar, içeride yalnız Madam Landry kalmıştı. Pardaillan sordu:

"Uzlaştık, değil mi? Bir daha kira için canımı sıkmayacaksınız."

"Asla, asla!"

"Bana, şimdi bulunduğumuz şu odayı vereceksiniz. Bunda da mutabıkız, değil mi?"

"Evet, evet, mutabıkız."

"Pekâlâ öyleyse!.."

Şövalye, korkusundan tir tir titreyen otelciyi içeri çekti. Baygın bir halde kendisini bir koltuğa atan otelciyi ayıltmak için karısı şakaklarını ovmaya başladı. Ve genç şövalyeye tatlı bir bakışla bakarak:

"Ah şövalye, beni ne kadar korkuttunuz!" dedi. "Eğer zavallı kocamı aşağıya atsaydınız hemen ölürdü."

Şövalye gülümsedi. Bir iki dakika sonra da otelci kendine gelmiş bulunuyordu. Aralarında şöyle bir mukavele akdedildi. Pardaillan bu odada oturacak, aşağıdaki lokantada da yemek yiyecek, buna mukabil, bazı defalar lokantaya serseriler yahut sarhoşlar gelecek olursa onları dışarı atacaktı... Pardaillan, şartları kabul etti.

Genç Pardaillan, bir akşam, birkaç serseri arkadaşıyla küçük bir meyhanede içki içmiş, oldukça sarhoş bir halde sokağa çıkmıştı. Dudaklarından gayriihtiyari, aşk ve kadın ifade eden şiirler dökülüyordu. Kendi kendine:

"Ne oluyor? Yoksa ben de âşık mı oluyorum? Ey, babamın öğütleri, neredesiniz? Kadınlara güvenmemeli. Fakat onun ne kadar güzel, ne kadar tatlı bakışları var!" diye sayıklayarak yürürken, uzaktan feryatlar yükseldi:

"İmdat! Can kurtaran yok mu?"

"Yakalayın serseriyi! Adam öldürüyorlar!"

"Polis!.."

Şövalye: "Hemen geri dönmeliyim," diye söylendi; "babamın öğüdü böyle..."

Buna rağmen bacaklarının bütün kuvvetiyle olay yerine koştu. Gayet tenha olan bu sokakta on kadar serseri, iki atlının etrafını çevirmiş bulunuyordu, ihtiyar bir hizmetçiye benzeyen ve ayrıca elinde bir at tutan adama, serseriler pek önem vermiyorlar, kendisini şiddetle müdafaa eden diğer adamla boğuşuyorlardı. Polisler bu serserilerden ürktükleri için imdada koşacak yerde, neredeyse sıvışacaklardı. Yabancı kendisini iyi koruyordu. Fakat on kişi karşısında ne yapabilirdi? Hiç... Adamlar kendisini bir köşeye sıkıştırmışlar, atından düşürmeye çalışıyorlardı.

Pardaillan haykırdı:

"Korkmayınız, yardımınıza geldim!"

Pardaillan ilk hamlede iki serseriyi enselerinden yakalayıp kafalarını birbirine çarptı. İkisinin de burnundan kan boşandı. Sonra bunları ayırarak kafalarıyla diğer iki serserinin kafasına çarptı. Sonra sağa sola, her biri bir adamı deviren şiddetli yumruklar savurdu. Böylelikle serserileri çil yavrusu gibi dağıttı. Ondan sonra bir hamlede kılıcını çekerek atlının önünde durdu ve:

"Bir adım atan cehennemi boylar!" diye haykırdı.

Serseriler, Pardaillan'ı tanıdıkları için olacak ki en ufak bir mukavemette bile bulunmayarak karanlık sokaklara daldılar ve kaybolup gittiler.

Atın üzerindeki adam bunun üzerine:

"Tanrı sizden razı olsun, hayatımı kurtardınız!.." dedi

"Hayatınızı kurtardım, ama babamın sözünü de tutmamış oldum."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Babam bana, 'Bir kavgaya rastlarsan hemen oradan kaç,' demişti. Neyse bir defa oldu."

"Bana yaptığınız iyiliği karşılıksız bırakmak istemem. Ne istersiniz?"

"Bir şey istemem!"

"Olmaz! Durun size şu hizmetçimin yedeğinde bulunan atı hediye edeyim. Sizin gibi bir kahramana bir at lazımdır. Atın ismi Galaor'dır. Çok kıymetli bir attır."

Pardaillan dayanamadı:

"Pekâlâ öyleyse, atı kabul ediyorum," diyerek hizmetçinin yanına getirdiği ata bir sıçrayışta biniverdi.

Meçhul adam hareket etmişti. Pardaillan onu takibe hazırlanan hizmetçisine yaklaştı:

"Bu adam kimdir?" diye sordu.

"Bu zat Mareşal de Damville, Monsenyör Henri de Montmorency'dir."

On İkinci Bölüm

Des Barres Sokağındaki Ev

Jean de Pardaillan o gece otele atla geldi. Otelin alt katındaki büyük ahıra girdi ve atını dikkatle bağlayıp önüne de bir kucak yulaf ve yonca yerleştirdi. Işıkta atı dikkatle muayene ettiği zaman bunun son derece iyi bir at olduğunu anladı ve memnun oldu.

Bu sırada gürültü üzerine otelci Landry ahıra girmiş ve atı görmüştü:

"Bu at nedir?" diye sordu.

"Son cinayetimin mükâfatı... Nasıl beğendin mi?"

"Şimdi bu atı da ben mi besleyeceğim?"

"Bir de soruyorsun... Hiç bu kadar cins bir at, açlıktan ölüme terk edilir mi? Evet, bu şerefi de sana vereceğim!"

"Yandık öyleyse..."

Landry, saçsız başına yumruklar indire indire uzaklaşıp gitti.

Pardaillan her gün altına biniyor, köpeği de peşinde olduğu halde civardaki mahalleleri dolaşıyordu. Bu esnada kendisini takip edenler, bazen fakir mahallelere daldığını ve cebindeki varını yoğunu muhtaç kimselere dağıttığını görürlerdi. O, böyle hareket ederken daima: "Sağlam, cehennemi boylayacağız, Babamın hiçbir

sözünü tutmuyorum," diye söyleniyordu.

* * *

Jean Pardaillan'ın artık adamakıllı canı sıkılmaya başlamıştı. Bu serseri hayat onu asla tatmin etmiyordu. Bir şeyler yapmak, önemli olayların içine karışmak istiyordu. Bu değişmeyen hayatı içinde sadece bir şey kendisini meşgul ediyordu. O da genç ve güzel meçhul kızın bakışlarıydı. Yavaş yavaş bu bakışlardaki ürkeklik kaybolmuş bulunuyordu. Fakat hepsi o kadar...

Delikanlı ufak bir soruşturma yapmış ve bu kızla annesi olan siyahlı kadının, kibar evler için yaptıkları elişleriyle kimseye muhtaç olmadan geçindiklerini öğrenmişti.

Onu seviyor muydu? Bunun pek farkında değildi. Çünkü sevmenin, aşkın ne olduğunu doğru dürüst bilmiyordu. Yalnız bildiği bir şey varsa genç kızı gördüğü zaman yüreğinin tatlı bir heyecanla çarptığı, tatlı bir hissin bütün vücudunu sardığı idi.

İşte o gün, günden güne eskimekte olan elbisesine teessürle baktıktan sonra giyinmiş ve doğruca pencereye koşmuştu. O, oradaydı. Ne olursa olsun, diyerek kendisine parmaklarıyla bir öpücük gönderdi. Genç kız daha çok kızarmış ve gülümseyerek pencerenin önünden çekilmişti.

Bu olay, genç şövalyeyi son derece heyecanlandırmıştı. Aynı anda gözleri evden çıkan annesine de ilişince:

"Hemen gidip annesiyle konuşmalıyım," diyerek kendisini sokağa attı.

Hızlı hızlı yürüyerek genç kadına yetişti. Fakat birdenbire cesareti kırıldı. Bunun üzerine kendisini sadece takip etmeye karar verdi.

Kadının herhalde acele bir işi olmalıydı. Nereye gidecekse gitmeliydi; dönüşünde konuşması daha kolay olurdu.

Siyahlı kadın doğru Des Barres Sokağı'na gitti. Etrafı parmaklıklarla çevrili büyük ve süslü bir evin kapısını çalarak içeri girdi. Genç Pardaillan da sokağın öbür köşesine giderek orada beklemeye koyuldu.

Jeanne'ı birinci katta güzel döşenmiş bir odaya aldılar. Bu odada bir kadınla bir genç bulunuyordu. Kadın:

"Nakışçım geldi," dedi.

Genç erkek sordu:

"İş tamam mı?"

"Tamam efendim."

"Göster bakalım."

Delikanlı yirmi yaşlarında kadar görünüyordu. Zengin ve asil bir aileye mensup olduğu siyah kadife elbisesinden ve başındaki siyah kadife şapkasının ortasına yerleştirmiş olduğu kocaman elmastan anlaşılıyordu. Gözlerinde hilekârlık ve merhametsizlik okunuyordu. Bununla beraber şimdi kadının yanında çok samimi idi. Kadına gelince, delikanlıdan birkaç yaş daha büyüktü. Son derece güzel görünüyordu. Bütün hareketlerinden delikanlıya karşı beslediği ilgi belli oluyordu.

Delikanlı, Jeanne'ın elinden işlemeyi aldı. Ve açtı:

"Bak bakalım, beğenecek misin?"

Bu işleme, etrafı zambaklarla işlenmiş güzel bir örtü idi. Tam ortasında sırma ile yazılı Fransızca:

"Je charme tout," yani, "Ben herkesi teşhir ederim," cümlesi okunuyordu.

Genç kadın, işlemeye baktı:

"Çok güzel işlenmiş. Fakat bundan bir şey anlayamadığımı itiraf ederim," dedi.

"O halde dinle! Sana karşı beslediğim büyük aşkı ebedileştirecek bir rumuz aradım. Çok düşündüm. Tanınmış sanat adamlarına da sordum. Bunlar hiçbir şey bulamadılar. Nihayet yine kendim buldum. Şimdi burada okuduğun "Je charme tout"daki harflere dikkat et. Senin ismin olan "Marie Touchet"deki harflerin aynısı değil mi?"

Genç kadını, delikanlının boynuna sarıldı:

"Ah güzel Charles'ım! Beni ne kadar mutlu kıldın!"

"Bilemezsin Marie. Son zamanlarda vaktimi hep bunları düşünmekle geçirdim. Bana inan ki, koca Louvre Sarayı içinde yalnız seni düşünüyorum. Annem Huguenot'ları öldürmek çarelerini araştırıyor; kardeşim d'Anjou Protestanlara karşı savaş hazırlıyor. Onlar böyle şeyler düşünürlerken ben yalnız seni düşünüyorum. Dünyada yalnız seni sevdiğimi, senin de yalnız beni sevdiğini biliyorum. Başka hiçbir şey beni ilgilendirmiyor. İşte bu aşkla bu cümleyi buldum."

Bunları duyan Jeanne de Piennes titredi. Demek Fransa Kralı IX. Charles'ın önünde bulunuyordu.

Kral devam etti:

"Sarayda ne kadar sıkılırsam burada aksine o kadar neşeleniyorum. Bana senin, 'Sevgili Charles'ım!' demen bin kişinin, 'Yaşasın Kral' demesinden daha zevkli... Sarayda yediğim yemekten, içtiğim sudan bile korkuyorum. Halbuki burada ne kadar rahatım."

"Sevgili Charles'ım!"

"Sen sözlerime inanmıyorsun. Fakat ben gayet iyi biliyorum ki, benim ölümümü istiyorlar. Anladın mı, Marie, beni öldürmek istiyorlar."

Kral heyecanlanmıştı. Marie onu kucakladı:

"Sakin ol, Charles! Sakin ol! İşte bak, yine nöbetin geldi. Buradasın, bak, yanında ben varım."

"Ah sefiller! Benim yerime tahta oturmak istiyorsunuz, öyle mi? Hanginiz? Sen mi, Guise? Sen mi, d'Anjou? Sen mi, Bearn? Biliyorum, hepiniz benim aleyhimde birleştiniz. Başınızda da Coligny alçağının bulunduğunu pek güzel biliyorum. Alçaklar! İmdadıma koşunuz, sadık askerlerim! Yakalayınız şu herifleri. Hepsini kılıçtan geçiriniz! Hiçbiri sağ kalmasın! Ah, beni öldürüyorlar. İmdat!"

Kral, gözleri dönmüş bir halde bayılarak genç kadının kolları arasına düştü. Jeanne da yardım etmek üzere birkaç adım attı:

"Size yardımım dokunabilir mi?" diye sordu.

"Hayır, teşekkür ederim. Şimdi kendisine gelir. Yalnız sizden ricam, burada görüp işittiklerinizi dışarıda hiç kimseye

söylememenizdir."

"Merak etmeyiniz madam. Sırrınıza hürmet edeceğim. O halde müsaade ederseniz çekileyim."

"Çok naziksiniz. Evet, Charles şimdi kendisine gelecektir. Ara sıra böyle krizler geçiriyor. Alıştım. İşte nefes yavaşladı. Tamamıyla sakinleşti. Şimdi kendisine gelir."

Jeanne, kadını selamlayarak dışarı çıktı. Az sonra da Charles kendisine geldi.

On Üçüncü Bölüm

Halkın Sesi Hakkın Sesidir

Şövalye de Pardaillan, Jeanne'ın evden çıkışını büyük bir sabırsızlıkla beklemişti. Çıkar çıkmaz yanına yaklaşacak ve söze başlayacaktı. Fakat ne söyleyecekti? Ne söylemeliydi? Bunu kendisi de bilmiyordu. Acaba kızını sevdiğini mi, yoksa kızıyla evlenmeye hazır olduğunu mu söylemeliydi?

İşte nihayet kapı açıldı ve siyahlı kadın çıktı. Geliyor. Tam önüne varınca hemen şapkasını çıkarıp kadını selamladı. Fakat dili dolanıverdi. Söyleyeceği şeyleri şaşırdı. Kadın da önünden yürüyüp geçti.

O zaman: "En iyisi, söyleyeceklerimi Saint-Denis Sokağı'nda

söylemeliyim. Burası yabancı bir yer..." diye düşündü. Ve kadını izlemeye başladı.

Saint-Antoine Sokağı'na geldikleri zaman birdenbire bir kalabalıkla karşılaştılar. Kadın erkek, zengin fakir birçok kimse Louvre Sarayı'na doğru gidiyordu. Kalabalık gittikçe fazlalaşıyordu. Pardaillan bu kalabalıkta Jeanne'ı kaybetti. Sağa sola koştuysa da kendisini göremedi... Sonunda kalabalık insan seline kendisini kaptırdı. Ve o da halkla beraber Louvre Sarayı'na doğru gitmeye başladı.

Önünde kol kola girmiş iri yarı üç adam vardı ki, bunları gören halk:

"Yaşa Kervier! Yaşa Pezou! Yaşa Crucel" diye bağırıyordu...

Pardaillan, yanında yürüdüğü adama sordu:

"Kuzum, file benzeyen bu üç adam kimdir?"

"Onları nasıl tanımıyorsunuz? Kuyumcu Cruce'yi, kasap Pezou'yu, kitapçı Kervier'yi nasıl oluyor da tanımıyorsunuz? Bilhassa Kitapçıyı... Anlaşılan, okumakla başınız hoş değil."

"Kusura bakmayın. Dışarıdan geldiğim için kendilerini tanıyamadım. Şu kuyumcu, kasap ve kitapçı vatandaşları tanıdığımdan dolayı doğrusu pek memnun oldum."

"Bunlar Mösyö Guise'in yakınlarıdır."

"Ya?.."

"Üçü de mukaddes mezhebin koruyucusudurlar."

"Hangi mezhebin?.."

"Hangi mezhebin olacak, Katolik mezhebinin... Büyük Guise'in mezhebinin..."

Bu sırada halkın feryadı yükseldi:

"Yaşasın Guise! Kahrolsun Huguenot'lar!"

Adam, Pardaillan'a sordu:

"Halkın ne bağırdığını duydun mu?"

"Evet... Yaşasın Guise, gebersin Bearn, kahrolsun d'Albret!" diyorlar.

"Evet, Mösyö de Guise bugün Paris'e geldi. Tahta köprüden geçerek Louvre Sarayı'na gidecek. Halk onu alkışlıyor... Unutmamak lazımdır ki, halkın sesi, Hakkın sesidir."

Halk bu sırada tahta köprüye varmıştı. Askerler ellerinde tüfeklerle yol açıyorlardı. Bundan da de Guise'in geçmek üzere olduğu anlaşılıyordu.

Pardaillan, köprünün ağzında yarı harap eski bir binanın karşısında durmuştu. Diğer evlerin pencereleri, hatta damları insanla dolu olduğu halde, bunun boş olması, içinde kimsenin bulunmadığına delalet ediyordu. Bu evin karşısında da her tarafı sıkı sıkı kapalı bir ev gözüne çarptı. Yalnız demirli pencerelerinden biri açık bulunuyordu. Pardaillan bu pencerede bir an kadar sert bakışlı bir kadın görür gibi oldu.

Pardaillan anlayamıyordu. Halk: "Gebersin Huguenot'lar!" diye bağırıp çağırıyordu. Halbuki Saint-Germain Antlaşması'yla

Protestanların Paris'te serbestçe yaşamaları sağlanmış değil miydi?

Bu sırada halk gruplarını dolaşarak bir şeyler söyleyen Cruce, Pezou ve Kervier, şövalyenin biraz önünde durdular.

Cruce haykırdı:

"Hain topal Biron'a bakın. Nasıl geçiyor!"

Kervier de ilave etti:

"Senyör de Malassise hainiyle beraber!"

Pezou bağırdı:

"Saint-Germain Antlaşması'nı imzalayanlar kahrolsun!"

Halk tekrar etti:

"Kahrolsunlar!.."

Pardaillan bu esnada bir şeyin daha farkına vardı. Az evvel bir kadın gördüğü pencerede bu sefer de erkek vardı. Bu adam Cruce'ye bazı işaretler yaptıktan sonra kayboldu.

Bu eve girersek penceresi açık odada uzun boylu, zayıf, siyahlar giyinmiş, çirkin suratlı ve korkunç bakışlı bir kadının oturduğunu görürüz. Bu kadın Kral II. Henri'nin dul karısı ve Kral IX. Charles'ın annesi Catherine de Medicis idi. Yanında yalancılığı yüzünden akan, tehlikeli bir adam olduğu derhal anlaşılan müneccim Rene Ruggieri bulunuyordu.

Catherine ayağını hırsla yere vuruyordu. Ruggieri ise laubali bir

tavırla:

"Sakin olunuz Catherine'ciğim" diyordu.

"O kadının Paris'te olduğuna emin misin? Peki, bunu nasıl anladın?"

"Elbette eminim. Olmasam söyler miyim? Navarre Kraliçesi Jeanne d'Albret dün gizlice Paris'e geldi. Burada bazı görüşmeler yapacak."

"Bunu nasıl öğrendin Rene?.."

"Navarre Kraliçesinin hizmetine tayin ettiğim casus kız Alice de Lux vasıtasıyla..."

"Çok iyi... Demek Jeanne d'Albret'nin de bu köprüden geçeceğine eminsin..."

"Tamamıyla... Hiç emin olmasam Cruce, Pezou ve Kervier'yi çağırır, peşlerine bu insanları düşürerek buraya getirir miydim? Bu halkın toplanması sebebinin, sadece Henri de Guise'i alkışlamak olduğunu mu zannediyorsunuz? Şimdi her şeyi göreceksiniz. Biraz sabırlı olunuz."

Catherine de Medicis ellerini oğuşturdu:

"Jeanne d'Albret'ye ne kadar kızdığımı bilemezsiniz" dedi. "Henri de Guise'in o kadar önemi yok. O her zaman elimdedir. Fakat şu Jeanne d'Albret kadar müthiş bir düşman olamaz. Onu bir ele geçirsem dişlerimle boğarım."

"Bu işi Paris halkı şimdi gözünüzün önünde yapacaktır. İşte bakınız. Sesleri dinleyiniz."

Dışarıdaki gürültü patırtı son haddini bulmuştu. Kadın yerinden kalkarak pencereye koştu. Şimdi beraberce dışarıyı seyrediyorlardı.

Catherine de Medicis:

"Henri de Guise'den başka hiç kimseyi görmüyorum," dedi.

"Biraz daha geriye bakınız... Muhafızların arasındaki tahtırevanı görüyor musunuz?"

"Evet..."

"Şimdi o buraya gelir gelmez perdeleri bir anda yırtılarak Navarre Kraliçesi meydana çıkacak."

Nihayet uzaktan Henri de Guise göründü. Etrafında otuz kadar atlı muhafız vardı. Köprüden geçerken halka gülümseyerek selamlar veriyordu. Henri, yirmi yaşlarında kadar, uzun boylu, mağrur bakışlı bir gençti.

Halk:

"Yaşasın Guise!" diye haykırırken Catherine de Medicis sivri tırnaklarını avuçlarına batırmış, alkışları dinliyordu.

Nihayet Henri de Guise köprüden geçti. Arkasından taşınmakta olan, her tarafı sımsıkı kapalı olan tahtırevan da geçti. Fakat bu tahtırevan evin önüne gelince birdenbire Cruce ilerledi. Ve onu örten kalın muşambaları parçalayıverdi, içeride iki kadın oturuyordu. Bunları görerek:

"İşte Navarre Kraliçesi! Kahrolsun Jeanne d'Albret!" diye haykırdı.

Bunu gören Catherine gülümsedi:

"Nihayet yakalandı..." diye mırıldandı.

Dışarıdaki sesler daha ziyade kuvvetlenmişti:

"Huguenot'ları suya atalım! Kahrolsun d'Albret!.."

Tahtırevan bir anda parçalanıvermişti. Kadınlardan biri diğerini göstererek telaşsız telaşsız:

"Yapmayın, Kraliçeye merhamet edin!" diyordu.

Jeanne de d'Albret metanetini kaybetmemişti. Şapkasındaki tülü yüzüne indirdi. Bu sırada halk biraz daha karıştı ve iki kadın harap evin kapısına kadar geldi. Binlerce yumruk havaya kalktı. Navarre Kraliçesi bir anda yakalanmak, parçalanmak ve ezilmek üzere bulunuyordu. Henri de Guise de atının üzerinde bu manzarayı seyrediyordu.

Tam bu sırada şaşılacak bir şey oldu, Genç bir adam, halkın arasına yıldırım gibi daldı. Şimşek gibi kılıcını çekti ve iki kadının sığındığı kapıyla halk arasında öyle bir kuvvet, kudret ve maharetle kılıcını oynatmaya başladı ki, derhal bu kudurmuş halk yığınıyla kadınlar arasında bir boşluk hâsıl oldu.

Catherine ayağını tekrar yere vurdu:

"Rene!" dedi. "Bu delikanlı ya öldürülmeli yahut da diri diri bana teslim edilmeli!.."

"Ben de onu düşünüyordum."

Henri de Guise son derece şaşırmıştı. Yanındakilerden birine:

"Bu kudurmuş herifin kim olduğunu çabuk öğren! Vay hınzır vay! Ne kadar da ustaca dövüşüyor? Ne kadar isabetli vuruyor?.." dedi.

Bu genç, Şövalye de Pardaillan'dı. Cruce'yle adamlarının tahtırevanı parçalamalarını görmüş, dışarı çıkan iki kadını tehdit eden feci tehlikeyi sezmiş ve derhal her şeyi bir yana bırakarak ve bir şey düşünmeyerek yardımlarına koşmuştu.

On Dördüncü Bölüm

Navarre Kraliçesi

Halkın ilk şaşkınlığı geçtikten sonra yeniden hücuma geçildi. Kasap, kuyumcu ve kitapçı en önde bulunuyor ve Pardaillan'ı dehşetle tehdit ediyorlardı. Fakat genç silahşorun hiçbir şeye önem verdiği yoktu. O, yalnız Giboulee'sine kıymet veriyordu. Uzun kılıcı bir yılan gibi sesler çıkararak havada uçuyor ve her defasında birkaç kişiyi yere seriyordu.

Fakat ne de olsa uzun süre böyle dövüşemezdi. Halkın safları gitgide daralıyordu. Pardaillan biraz sonra kendisinin de iki kadınla birlikte ayaklar altında ezilerek parçalanacağını anlamıştı. Onun için kadınlara:

"Biraz yana çekiliniz," emrini verdikten sonra kapının kilit kısmına kuvvetli bir tekme indirdi.

İlk tekmede halk işi anladı. Ve Navarre Kraliçesini ölümden kurtarmak isteyen bu serserinin üzerine daha büyük bir şiddetle saldırdı.

Fakat kılıç şimdi daha büyük bir şiddetle işliyordu. Birkaç saniye zarfında beş on kişi daha yere serilmiş bulunuyordu. Bu müthiş saldırışın karşısında halk yeniden geriledi.

Birkaç tekmede kapının kanadı açıldı, İki kadın eve girdi. Avlarının ellerinden kaçtığını gören halk kudurmuş gibi bağırarak hücum ediyordu. Pardaillan bunların son hücumlarını da durdurarak halkı geriletti. Sonra bir sıçrayışta içeri girerek kapıyı kapattı.

Etrafına bakındı. Yerlerde birtakım kalaslar ve tahtalar gözüne çarptı. Bir dakika içinde bunları kapının arkasına yığdı.

Halk şimdi kapının ağzına dayanmış, yumruklamaya, kapıyı kırmak için zorlamaya başlamıştı. Fakat kalaslar pek sağlam olduklarından bütün dayanışlara, tazyiklere karşı koyuyordu.

Bu işler bittikten sonra Navarre Kraliçesi:

"Siz de Protestan mısınız?" diye sordu.

"Ben insanlık dinindenim. İşte hepsi bu kadar..."

Jeanne d'Albret, üstü başı yamalı, yırtık ve kanlı olduğu halde gülümseyen gence baktı:

"Eğer ölmemiz mukadderse evvela size teşekkür etmek isterim. Hayatımda sizin kadar cesur bir kahraman görmedim."

"Çok naziksiniz. Fakat henüz ölmedik. Daha iki üç dakikamız var. Şuradan kurtulacak bir delik arasak daha iyi..."

Bir bakışta bulundukları yeri gözden geçirdi. Burası bir marangoz imalathanesine benzeyen geniş bir salondu. Salonu kalın bir direk tutuyordu. Süratle dört tarafını dolaştı. Nehir tarafındaki köşede mahzene inilecek bir delik gördü:

"Çabuk aşağıya ininiz!" dedi.

Kraliçe sordu:

"Siz ne yapacaksınız?"

"Az sonra göreceksiniz. Hele ininiz!"

İki kadın dar merdivenlerden aşağıya indi. Burası mahzen değil, bir oda idi. Bu odanın döşemelerinin altından dalga sesleri duyuluyordu. Seine Nehri.

Fena bir kapana kısılmışlardı: Altı ölüm, üstü ölüm.

Kraliçe bir ara yukarıda bir testere sesi duyar gibi oldu. Fakat halkın bağırıp çağırmasından bir şey duyulamıyordu. Bu sırada ayağına bir demir halka takıldı. Bunu kaldırınca bir kapak açıldı. Birdenbire sevinçle haykırdı. Nehre doğru bir merdiven iniyor ve basamakların sonunda da bir kayık görünüyordu.

Yukarıdaki işini bitiren Pardaillan da merdivende göründü. Elinde kalın bir halatın ucu görünüyordu:

"Eğer ölmemiz mukadderse bizimle beraber onlar da öbür dünyayı boylayacaklardır," diye söyleniyordu.

Yukarıdaki sesler daha ziyade arttı. Halk nihayet kapıyı kırmış, kalasları parçalamış ve içeri dalmıştı:

"Öldürün! Gebertin!" sesleri yükseliyordu.

Pardaillan o zaman bu halata bütün kuvvetiyle asıldı. Evvela müthiş bir çıtırtıı duyuldu. Tavan, gök gürültüsüne benzeyen bir sesle yıkıldı. Feryatlar büsbütün acılaştı. Düşen kiremitler, kopan direkler, demir ve tahta parçaları içeri dolan halkın üzerine yuvarlanarak bunların birçoğunu öldürmüş veya yaralamıştı. Büyük bir toz bulutu ortalığı göz gözü görmez bir hale sokmuştu.

Navarre Kraliçesi, Pardaillan'a merdiveni ve kayığı gösterdi. Bir dakika sonra kayığa atlamış ve nehre açılmış bulunuyorlardı. Pardaillan kayığı ustaca sevk ederek Louvre Sarayı'nın alt tarafında bir yere yanaştırdı. Karaya çıkar çıkmaz Pardaillan

müsaadelerini almak üzere şapkasını çıkardı.

Jeanne d'Albret, ciddi bir tavırla:

"Delikanlı," dedi, "ben Navarre Kraliçesiyim. Siz kimsiniz?.."

"Bana da Şövalye de Pardaillan derler-"

"Siz Bourbon ailesine çok büyük bir hizmette bulundunuz. Bu fedakârlığınız hiçbir zaman unutulmayacaktır."

Şövalye, eliyle bir hareket yaptı. Kraliçe devam etti:

"Kendinizi mütevazı göstermeye çalışmayınız," dedi. "Bilhassa benim önümde..."

Pardaillan, Huguenot'ların Kraliçesini kurtardığı için belki de ölüme mahkûm edilmiş olduğunu biliyordu. Fakat bundan dolayı zerre kadar endişe etmiyordu.

"Hayatınızı kurtardığım için size büyük bir hizmette bulunduğumu biliyorum," dedi. "Fakat bir tahtırevandan çıktığınız ve hücuma uğradığınız zaman sadece iki kadını kurtarmak için ileri atıldım. Bir kraliçeyi müdafaa etmekte olduğumun farkında değildim."

Kahramanlığı dillere destan olan Jeanne d'Albret, bu sözlerden ve şövalyenin bu mertliğinden dolayı çok duygulanmıştı:

"Eğer oğlum Henri'nin ordugâhına kadar benimle beraber gelirseniz her isteğiniz yerine getirilir ve zengin olursunuz..."

Eğer genç Pardaillan'ın kalbinde iki mavi göz olmasaydı belki de teklifi kabul edecekti. Fakat kendisini tuttu:

"Çok teşekkür ederim. Fakat ben kısmetimi Paris'te aramaya karar vermiş bulunuyorum."

"Siz bilirsiniz. Benim adamlarımdan bazıları sizi görmek isterlerse nerede bulabilirler?"

"Saint-Denis Sokağı'nda Deviniere Oteli'nde..."

Kraliçe bu sefer başını yanındaki kadına çevirdi:

"Alice!" dedi. "Tahtırevanı köprüden geçirmekle çok tedbirsiz hareket ettik."

"Orasını serbest zannediyordum."

"Sonra perdeleri kaldırıp bakman da çok tedbirsizce bir işti."

"Merak etmiştim efendim."

"Hele azgın halkın önünde yüksek sesle ismimi söylemen ve beni göstermen çok büyük tedbirsizlik ve ihtiyatsızlıktı."

Alice şaşırmıştı:

"Aklımı kaybetmiştim efendim," dedi.

"Maksadım seni azarlamak değil kızım. Yalnız şunu söylemek isterim ki, beni eliyle bu alçaklara teslim etmek isteyen bir kimse de ancak böyle hareket edebilirdi. Başka vakit daha dikkatli hareket etmeni tavsiye ederim."

Alice bu sefer kurtulduğu için pek memnun olmuştu. Kraliçeye hararetli hararetli sadakatinden bahsetmeye koyuldu.

Kraliçe, tekrar Pardaillan'a döndü:

"Size bir ricam daha olacak. Lütfen bize gideceğimiz yere kadar refakat eder misiniz?"

"Emredersiniz!.."

Pardaillan, iki kadını on adım kadar geriden takip etmeye başladı. Yolda yürürken elbisesinin yeniden birçok yerinden delinmiş olduğunu canı sıkılarak gördü. Kendi kendine: "Ne aksilik!" diye düşündü. "Yeni bir elbise bulmayı düşünürken eskisi birçok yerinden delindi. Yine bize sabaha kadar uyku yok. Terzilik yapacağız. Benim hayat da çok garip geçiyor. Gündüz kılıç, gece iğne kullanmakla vakit geçiriyorum. Üstelik açlıktan da midem neredeyse delinecek. Ah, hep babamın verdiği öğütleri tutmuyorum da başım belalara giriyor."

Jeanne d'Albret, Alice ve Pardaillan birçok sokaktan geçtikten sonra Temple Hapishanesi'nin bulunduğu yere geldiler. Bunun karşısında tek katlı bir ev görünüyordu. Kraliçenin bir işareti üzerine Alice kapıyı çaldı ve kapı derhal açıldı.

Jeanne d'Albret, delikanlıya:

"Şimdi biraz içeri girmenizi rica edeceğim," dedi. "Sizin gibi cesur bir gencin yanımda bulunması, bu ziyaret esnasında pek lazımdır."

"Emrinize itaat ediyorum."

İçeri girdiler. İri yarı bir hizmetçi kız kendilerini fena döşeli, fakat temizce bir odaya aldı. İçeride uzun sakallı, eğri burunlu bir adam, bir masanın başında oturmuş bulunuyordu. Gelenlere dikkatle bakınca Jeanne d'Albret'yi tanıdı. Sırıtarak:

"Yine mi siz madam?" diye sordu. "Sizi kaybedeli üç sene oluyor o zamandan beri yüzünüzü göremedik. Fakat isminiz kasamdaki defterimde yazılı bulunuyor..."

"Yani Madam Leroux!"

"Evet efendim. Acaba Madam Leroux'un, Isaac Ruben kölelerine satacak yeni inci gerdanlıkları var mı?"

Kraliçe, daima yanında taşıdığı meşin çantasını açtı ve içindekileri masanın üstüne döktü. Bir sürü elmas, pırlanta, yakut, zümrüt ortaya saçıldı. Yahudinin gözleri hırsla parladı. Pardaillan'ın da gördüğü servet karşısında gözleri kamaşmıştı. Kendi kendine: "Bu servetin ufak bir parçası bile beni zengin eder. Şöyle bir güzel kıyafetimi düzsem, siyah kadife kumaştan bir elbise alsam, siyahlı kadının evine o şekilde gitsem herhalde bana kızını verir," diye düşünüyordu.

Navarre Kraliçesi, o sırada 42 yaşındaydı. Tarihte zekâsı, kabiliyeti, cesaretiyle büyük bir şöhret kazanmış olan Jeanne d'Albret'nin biricik isteği, Protestanlığın Fransa'da muzaffer olmasından ibaretti. Oğlu için yapmayacağı fedakârlık yoktu denilebilir. İşte oğlunun ordusunu beslemek üzere evvelce bir kısım mücevherlerini sattığı gibi şimdi de son kısmını satıyordu.

Yahudi, taşları birer birer kıymetlerine göre dizdi. Sonra hiç düşünmeksizin bunları birer birer dikkatle muayeneden geçirerek tarttı. Zihninden bir şeyler hesapladı. Bütün bu işler bir saat kadar sürmüştü.

Nihayet başını kaldırdı:

"Madam, dedi, bu taşlar yüz elli bin ekü kıymetinde

bulunuyorlar."

"İyi tahmin ettiniz."

"Size buna mukabil yüz kırk beş bin ekü vereceğim. Beş bin ekü bana kâr kalacak."

"Kabul ediyorum."

"Bu parayı size ne şekilde ödeyeyim?"

"Geçen sefer olduğu gibi..."

"Size bir çek vereyim. Parayı nerede almak istiyorsunuz?.."

"Saintes'te..."

"Pekâlâ! Orada bir adamım var. Kendisinden alırsınız."

Yahudi hemen bir kâğıt çıkararak bir şeyler yazdı. Bunu hususi bir mühürle mühürledi. Ve Kraliçeye verdi:

"Madam, her zaman emrinize âmâde olduğumu tekrarlamak isterim."

Navarre Kraliçesi, gayriihtiyari eliyle bir işaret yaptı. Başka bir mücevheri kalmadığı için artık Yahudiyi ziyaret etmesine lüzum yoktu. Pardaillan bütün bu hadiseleri sonsuz bir şaşkınlıkla seyretti.

On Beşinci Bölüm

Üç Ziyaretçi

Jeanne d'Albret, Saint-Martin kapısı yoluyla Paris'ten çıktı. Birkaç yüz metre ötede kuvvetli dört beygir koşulu ve iki sürücü tarafından sevk edilen bir araba duruyordu. Buraya gelince evvela Alice'i arabaya bindirdi. Sonra Pardaillan'a döndü:

"Siz teşekküre muhtaç bir adam değil, misline bir yerde rastlanmayacak çok cesur bir kahraman, tam manasıyla bir şövalyesiniz. Size veda ederken yaptıklarınızı daima hatırlayacağımı açıkça söylemek isterim."

Sonra şövalyeye elini uzattı. Pardaillan, beyaz parmaklar üzerine son derece hürmetle dudaklarını değdirdi.

Araba dörtnala uzaklaştı ve Pardaillan bir süre arkalarından baktıktan sonra Paris yolunu tuttu. Yolda: "Umarım şu Landry akıl edip bana bir parça yiyecek ayırmıştır. Yoksa halim dumandır," diye düşünüyordu.

Bir saat sonra otelin lokantasında Madam Landry'nin kendisine sakladığı bir tavuğu parçalamakla meşgul bulunuyordu. O günkü kavgalar yüzünden yorulmuş olduğundan hemen yattı ve uzun bir uyku çekti.

Sabahleyin uyandığı zaman gün oldukça yükselmişti. Kendi kendine: "Eğer hemen terziliğe başlamazsam akşama kadar odamdan çıkamam," diye düşündü. Sırtına eski bir manto aldıktan sonra birçok yerinden yırtılmış bulunan biricik elbisesini

yamamaya koyuldu.

Aradan biraz zaman geçtikten sonra oda kapısı hafifçe vuruldu. Delikanlı:

"Gir!" diye bağırdı.

Kapı yavaşça açıldı ve:

"Burası, muhterem Prens!" diye konuşan otelci Landry'nin sesi duyuldu.

Pardaillan başını çevirerek şu Prens denilen adamı görmek istedi. İçeriye şimdiye kadar görmediği derecede şık bir adam girdi. Bu, ayaklarında altın mahmuzlu, ince deriden yapılmış şık çizmeler bulunan, mor kadife pantolonlu, sırma şeritli ceketli, üzerinde bir zümrüt görünen tüylü şapkalı bir adamdı.

Saçları ve bıyıkları maşayla kıvrılmış ve yüzü de pomatlarla cilâ edilmişti. Kralın yanında gezen asil senyörlerden birine benziyordu.

Şövalye, elinde iğnesi olduğu halde ayağa kalktı:

"Buyurunuz," dedi.

Meçhul adam, âmirce bir eda ile:

"Haydi git, efendine, Saint-Megrin Kontu Paul de Stuer de Caussade'nin kendileriyle görüşmek istediğini söyle," dedi.

Pardaillan şaşırdı:

"Hangi efendime?.."

"Hangi efendine olacak? Kendi efendine..."

"Benim efendim filan yok. Uşak da efendi de benim." Şimdi şaşırmak sırası misafire gelmişti:

"Sakın Şövalye de Pardaillan siz olmayasınız?"

"Evet, benim..."

Misafir bunun üzerine şapkasını nezaketle çıkararak delikanlıyı selamladı:

"O halde sizi hürmetle selamlar ve Monsenyör Dük de Guise'in son derece takdirini kazanmış bulunduğunuzu bildiririm. Bunu size söylemem için kendileri beni göndermiş bulunuyorlar."

Pardaillan:

"Teşekkür ederim," diye cevap verdi. "Kendilerine teşekkürler ederim."

"Dünkü olay üzerine halk arasında çok büyük bir itibar kazandınız."

"Hangi olay? Şu tahta köprü vakası mı?"

"Evet, sarayda hep bundan bahsediliyordu. Majeste Krala da bundan bahsedildi."

"Ya?.."

"Her hareketiniz, son derece cesur bir kahraman olduğunuzu ispat ediyordu. Dük de Guise sizi o kadar takdir ettiler ki, bunun bir hatırası olarak size şu küçük elmas yüzüğü gönderdiler. Eğer

bunu kabul etmeyecek olursanız kendilerine büyük bir hakarette bulunmuş olursunuz."

"Hayır reddetmiyorum."

Böyle diyerek yüzüğü parmağına geçirdi ve devam etti.

"Sizin gibi asil bir misafiri böyle bir kıyafette ve bu kadar kötü bir odada kabul ettiğimden dolayı son derece mahcubum."

"Rica ederim. Bana şeref verdiniz."

"Çok mütevazısınız."

"Layık olmadığım halde iltifatlarda bulunuyorsunuz... Dük de Guise sarayındaki muhafızları ve silahşorları yeniden tanzim etmeye karar vermiş bulunuyor. Şimdi serbestçe söyleyiniz; bu muhafızların arasına katılmak ister misiniz?"

"Mademki serbest konuşmamı istiyorsunuz, cevap vereyim. Ben yalnız bir saraya intisap etmek isterim."

"Hangi saraya?.."

"Kendi sarayıma..."

"Düke götüreceğim cevap bundan mı ibaret olacak?"

"Muhterem Düke, hakkımda besledikleri iyi hislerden dolayı teşekkürlerimi sunmayı bir vazife bilirim. Bu teklif karşısında minnettar kaldığımı söylemek isterim. Gereken cevabı kendilerine bizzat söyleyeceğimi arz ederim."

Saint-Megrin kendi kendine: "Âlâ! Bu adamı da aramıza kattık

demektir. Yalnız galiba kendisini biraz pahalıya satmak istiyor. Onda bu kılıç olduktan sonra böyle düşünmekte haklıdır," diye düşündü ve artık işi bitmiş olduğundan şövalyeye veda ederek dışarın çıktı.

Pardaillan misafirini kapıya kadar uğurladıktan sonra odasına döndü. Son derece memnundu. Kendi kendine: "İşte gayet parlak bir teklif," dedi. "Guise'in maiyetine girmek az bir şeref midir? Bu teklifi derhal kabul etmeliydim. Halbuki öyle yapmadım... Ne tuhaf bir adamım. Fakat iyi ki derhal kabul etmedim... Hayır hayır. Ben bu işi yapamayacağım."

Odasında aşağı yukarı beş dakika kadar dolaştı:

"Evet, kabul etmemeliyim. Çünkü bu işi yapamayacağım. Babam bana, 'Kimseye itimat etme,' demişti. Neyse, kararımızı böyle menfi olarak verdik. Şimdi şu yüzüğü bir gözden geçirelim."

Delikanlı, yüzüğü muayene etti:

"Herhalde yüz pistolden fazla değeri var."

Tam bu sırada kapı yeniden açıldı ve içeriye, uzun bir mantoya bürünmüş, tüccar kılıklı bir adam girdi. Selam vererek:

"Şövalye de Pardaillan'ın yanında mı bulunuyorum?.." diye sordu.

"Evet... Size nasıl hizmette bulunabilirim?"

"Bunu şimdi söyleyeceğim. Daha evvel hangi senenin hangi ay, hangi gün ve hangi saatinde doğmuş olduğunuzu söyler misiniz?.."

Pardaillan, alay mı ediyor, diye adama bakarken kendi kendine: "Biraz daha ileri giderse vay haline!" diye düşündü.

Fakat adamın yüzünde kendisiyle alay ettiğine ya da deli olduğuna delalet eden hiçbir çizgi görünmüyordu. Bunun üzerine:

"1549 senesinin şubat ayında doğduğumu biliyorum; ama gün ve saatin farkında değilim."

Garip ziyaretçi kendi kendine bir şeyler hesapladı:

"Neyse, bu kadar malumatla da bir şeyler çıkarabilirim. Tamamıyla hür ve serbest misiniz?"

"Kim dünyada tamamıyla hür ve serbest olabildiğini iddia edebilir. Louvre Sarayı'ndan dışarı bir adım atamayan Kral bile serbest olduğunu iddia edebilir mi? Kraldan daha nüfuzlu olan Kraliçe ve Mösyö de Guise bile hür olduklarını iddia edebilirler mi? Eğer hür ve serbest tabirinden, güneş doğarken yatmak, öğleye doğru yataktan kalkmak, hiçbir şeyden korkmayarak bir meyhaneye yahut bir kiliseye girmek, istediğim zaman yemek yeyip şarap içmek, kimsenin emrinde olmamak anlaşılıyorsa, evet, serbestim."

Yabancı ziyaretçi şövalyeyi dikkatle dinledi. Sonra mantosunun altından çıkardığı bir torbayı masanın üzerine koydu:

"Bu torbanın içinde 200 ekü var," dedi

"200 ekü mü?"

"Evet her biri altı frank kıymetinde 200 ekü..."

"Namuslu ve zengin insanlara mahsus bir kese..."

"Bu sizindir."

"Benim mi?"

"Evet, sizin.."

Pardaillan keseyi alıp bir dolaba yerleştirdi. Sonra sordu:

"Pekâlâ bu parayı bana niçin veriyorsunuz?"

Yabancı şaşırmıştı. O, şövalyenin kendisine teşekkür etmesini, önünde eğilmesini, kendisine karşı minnettar olduğunu söylemesini bekliyordu. Fakat Pardaillan oralı olmuyordu. Bunun üzerine:

"Hürriyetinizi satın almak için..."

"O halde daha bana dokuz yüz doksan dokuz bin sekiz yüz ekü vermeniz lazımdır."

"Siz hürriyetinize bir milyon ekü mü kıymet biçiyorsunuz.."

"Yalnız ilk senesi için..."

"Şövalye, şunu söyleyeyim ki, siz dilinizi de kılıcınız kadar ustaca kullanmasını beceriyorsunuz. Dün ne kadar kahraman olduğunuzu ispat ettiniz. Bugün de beni sözlerinizle mağlup etmiş bulunuyorsunuz. Eğer size kuvvetinizi ve zekânızı hayırlı bir hizmete vakfetmenizi, çok kuvvetli ve âlicenap bir prensesin yanına girmenizi teklif edecek olursam bilmem kabul eder misiniz?"

"Bu prenses kimdir?"

"Bu prenses, Fransa'nın en kudretli ve kuvvetli bir prensesidir."

"Çok iyi... Yalnız ben kime ve hangi maksada hizmet edeceğimi anlamalıyım. Doğru söylemiyor muyum?"

"Hakkınız var. O halde yarın akşam saat onu çalarken tahta köprüye geliniz. Ve bunun sağındaki birinci evin kapışını üç defa çalınız."

Pardaillan, demir parmaklıklı pencereyi ve arkasında gördüğü solgun yüzlü hayali görür gibi oldu:

"Oraya geleceğim," dedi.

Ruggieri'den başkası olmayan ziyaretçi:

"Teşekkür ederim. Vazifem burada bitti," diyerek Pardaillan'ı selamladı ve çıktı.

O gittikten sonra yalnız kalan şövalye, kendi kendine: "Vay canına!" diye söylendi. "Fransa'nın en kudretli ve kuvvetli prensesi dediği kimse eğer Catherine de Medicis değilse bıyıklarımı yolarım. Beni yanına almak istemesindeki amacı sonra anlayacağım. Fakat herif benim kim olduğumu bildiği halde, ben onun kim olduğunu bilmiyorum. Bu hususta beni mağlûp etti. Neyse, evvela şu torbayı sayayım... Bakalım eküler tamam mı?"

Hemen dolaptan torbayı alarak boşalttı ve paraları saydı:

"Tastamam. Şimdi elimde muhterem Kralımızın resimlerini taşıyan 200 adet gümüş para var. Yoksa yavaş yavaş zengin olmaya mı başlıyorum?.."

O, böyle düşünürken kapı üçüncü defa olarak çalındı ve içeriye uzun boylu bir adam girdi. Pardaillan büyük bir hayretle sarsıldı. Çünkü içeri giren adam, demin çıkan adamın noktası noktasına tıpkısıydı. Aralarındaki fark, deminki aşağı yukarı 45 yaşlarında kadar olduğu halde yeni gelenin 25 yaşlarında bulunmasıydı. Bir de demin gelen adamın gözlerinde ne kadar hile ve fesat okunuyorduysa bu yeni gelen bilakis o kadar temiz bakışlı ve yüzünden iyi bir insan olduğu belli bir kimseydi. Tatlı bir sesle sordu:

"Şövalye de Pardaillan siz misiniz?"

"Evet, benim ve fakir odamda kimi karşılamış olduğumu öğrenirsem çok memnun olacağım!"

"Doğru... Hakkınız var. İsmimi söylemeliyim."

"Bu soruyu sizi çok sempatik bulduğum için sordum. Eğer isminiz bir sır ise bunu söylemeyebilirsiniz."

"Hayır Şövalye, ismim bir sır değildir. Bana Deodat derler. Başka hiçbir aile ve soyadım yoktur. Çünkü ben terk edilmiş bir çocuğum. Anamla babam beni bir kilisenin kapısına, Tanrı'ya bırakmışlar. Beni orada Tanrı kadar sevdiğim bir kadın bularak almış ve büyütmüş."

Pardaillan bu sözler karşısında gayriihtiyari bir saygı duymaktan kendini alamadı:

"Sizi yanına alarak büyüten kadın kimdir?" diye sordu.

"Navarre Kraliçesi..."

"Madam d'Albret değil mi?"

"Evet..."

"O halde sizin kadar şerefli bir misafire daha ziyade ikram etmeliyim. Bakınız, vakit öğleye geldi. Tam yemek zamanıdır. Sizinle beraber bir güzel yemek yeriz."

"Bana karşı göstermiş olduğunuz kardeşlikten dolayı ne derece heyecan içinde olduğumu tarif edemem."

"Dinleyiniz dostum. Sizin isminiz Deodat, benim ismim ise sadece Jean'dur."

Pardaillan kapıya giderek:

"Lubin! Lubin!" diye çağırdı.

Sonra yeni arkadaşına izahat verdi:

"Bu Lubin lokanta garsonunun adıdır. Evvelce bir rahip iken, böreklere, piliç kızartmalarına dayanamadığı için bulunduğu manastırdan ayrılarak garson olmuş. Yaşı elliyi geçkin olduğu halde şarap içmekten çok zevk alır."

Birkaç saniye sonra Lubin yanında şişman göbeğiyle Landry olduğu halde çıkageldi. Lokanta sahibi, külahını eline almış, yüzünde geniş bir gülümseyişle Pardaillan'ın önünde eğilmeye çalışıyordu. Onun bu halini gören şövalye:

"Sana da ne oluyor?" diye sordu.

"Şu uğursuz karnımı boş yere içeri sokmaya çalışıyorum," dedi. "Önünüzde bu yüzden eğilemediğim için beni hoş görecek misiniz?"

"Bunları bana mı söylüyorsun?"

Landry, gözleri masanın üstünü kaplayan paralarda olduğu halde:

"Evet mösyö, pardon monsenyör, size söylemek cüretinde bulunuyorum!" dedi.

"O halde bize krallara layık bir sofra hazırlayacaksınız. Sofrada şunlar da bulunacak: iyi kızarmış bir et, ızgarada kızartılmış iki sucuk, erik tatlısı, mutfağın üçüncü direğinin solunda bulunan jambonlardan birkaç tane, iyi kabarmış bir omlet, 1556 senesinde yapılan şaraplardan iki şişe, bir de şair Ronsard için sakladığınız Bordeaux şarabından iki şişe isterim."

"Emredersiniz monsenyör..."

On beş dakika sonra Jean ile Deodat hazırlanan nefis sofraya oturdular. Büyük bir iştahla yemek yemeye başladılar.

Deodat:

"Bir taraftan yemek yerken, bir taraftan da vazifemi yapmamam için bir sebep yok," diye konuştu.

"Pekâlâ!.. Mamafih ben vazifenizi biliyorum.

"Biliyor musunuz?"

"Evet... Muhterem Navarre Kraliçesi, kendilerini dün o kudurmuş Paris halkının elinden kurtarmış olduğum için bana teşekkür etmek üzere sizi gönderiyorlar. Ayrıca hizmetlerine dâhil olmamı da teklif ediyorlar. Sizi bu teklifleri bildirmeniz için bana gönderdiler. Ayrıca bana bir de kıymetli hediye göndermiş

bulunuyorlar. Değil mi?"

"Şaşılacak şey... Bunu nereden anladınız?"

"Gayet basit... Sabahleyin büyük bir senyörün adamı geldi. Bana güzel bir elmas yüzük vererek, efendisinin hizmetine girmemi teklif etti. Bunun arkasından gayet kuvvetli bir prensesin adamı olduğunu söyleyen ikinci bir ziyaretçi geldi. Bu da bana 200 ekü vererek hizmetlerine girmem teklifinde bulundu. Bundan anlıyorum ki, işler hep aynıdır."

Deodat cebinden iri bir yakut çıkararak uzattı:

"İşte mücevher," dedi.

"Sonsuz teşekkürlerimi sunarım."

"Majeste Kraliçe, bu hediyeyi, görmüş olduğunuz meşin çantasından ayırmışlardır. Sizlere teşekkür ediyorlar. Ordularına girmek meselesine gelince, ne zaman isterseniz bu mümkün olacaktır."

"Demek siz, Kraliçeye tesadüf ettiniz?"

"Kendisine Saint-Germain'de rastladım! Orada kendisini bekliyordum. Bana bu görevi verdikten sonra kendileri Saintes'e doğru yollarına devam ettiler."

"Siz ne vakit döneceksiniz?"

"Paris'te daha bazı işlerim var. Ancak bunlar tamamlandıktan sonra geri dönebileceğim."

"Şu halde, Paris'te kaldığınız sürece yeriniz burası olacaktır."

"Çok teşekkür ederim. Fakat beni birisi daha bekliyor. Mamafih bu sırrı size söyleyebilirim, Paris'te gizlice bulunan Mösyö de Teligny'yi de göreceğim."

"Amiral Coligny'nin damadı, değil mi?"

"Evet, ta kendisi... Eğer beni arayacak olursanız Amiralin Bethisy Sokağı'ndaki evine gelirsiniz. Boş gibi görünen bu evin küçük kapısına üç defa vurursanız üzerindeki küçük delik açılır. O zaman sadece Jarnac demeniz kâfidir."

"Teligny hakkında halk arasında dolaşan dedikoduyu biliyor musunuz?"

"Evet, kendisinin fakir bir adam olduğu. Amiralin, kızını böyle beş parasız bir adama vermekle hata işlediği söyleniyor, değil mi?"

"O kadar değil, dahası var. Teligny'nin hiçbir işte dikiş tutturamamış, ipten kazıktan kurtulmuş bir adam olduğu söyleniyor. Hatta evlenmesinden bir gün evvel asil bir senyörün, Amirale başvurarak kızı Louise'yi istediği de konuşuluyor."

"Bu senyörün ismi Henri de Guise'dir. Görüyorsunuz ya, meseleyi ben de biliyorum. Henri de Guise, Amiral Coligny'ye, kızını sevdiğini onunla mutlak surette evlenmek istediğini söyledi. Ayrıca bu evlenmenin Fransa'daki din kavgalarına da bir son vereceğini ilave etti. Bunun üzerine Amiral, kızını Teligny'ye vereceğine söz vermiş olduğunu, kızın da Teligny'yi sevdiğini söyledi. Zavallı Henri de Guise son derece hiddetle evden çıktı. Ve o hiddetle Catherine de Cleves ile bundan on ay önce evlendi."

"Halk arasında bu Catherine de Cleves'in başka yerlerde de aşk geceleri yaşadığı söyleniyor."

"Kendisinin diğer bir âşığı var."

"Kimdir?.."

"Saint-Megrin..."

Pardaillan kahkahalarla gülmeye başladı. Deodat sordu:

"Kendisini tanıyor musunuz?"

"Bu sabahtan beri tanıyorum Henri de Guise'in bu sabahtan beri Paris'te bulunduğunu herhalde biliyorsunuzdur."

Deodat ayağa kalktı:

"Buna emin misin?"

"Elbette... Gözlerimle gördüm. Halk da kendisini son derece büyük bir heyecanla alkışladı."

"O halde derhal gitmeliyim."

Kılıcını beline taktı. Mantosunu da omuzlarına aldı:

"Şimdilik hoşça kalın..."

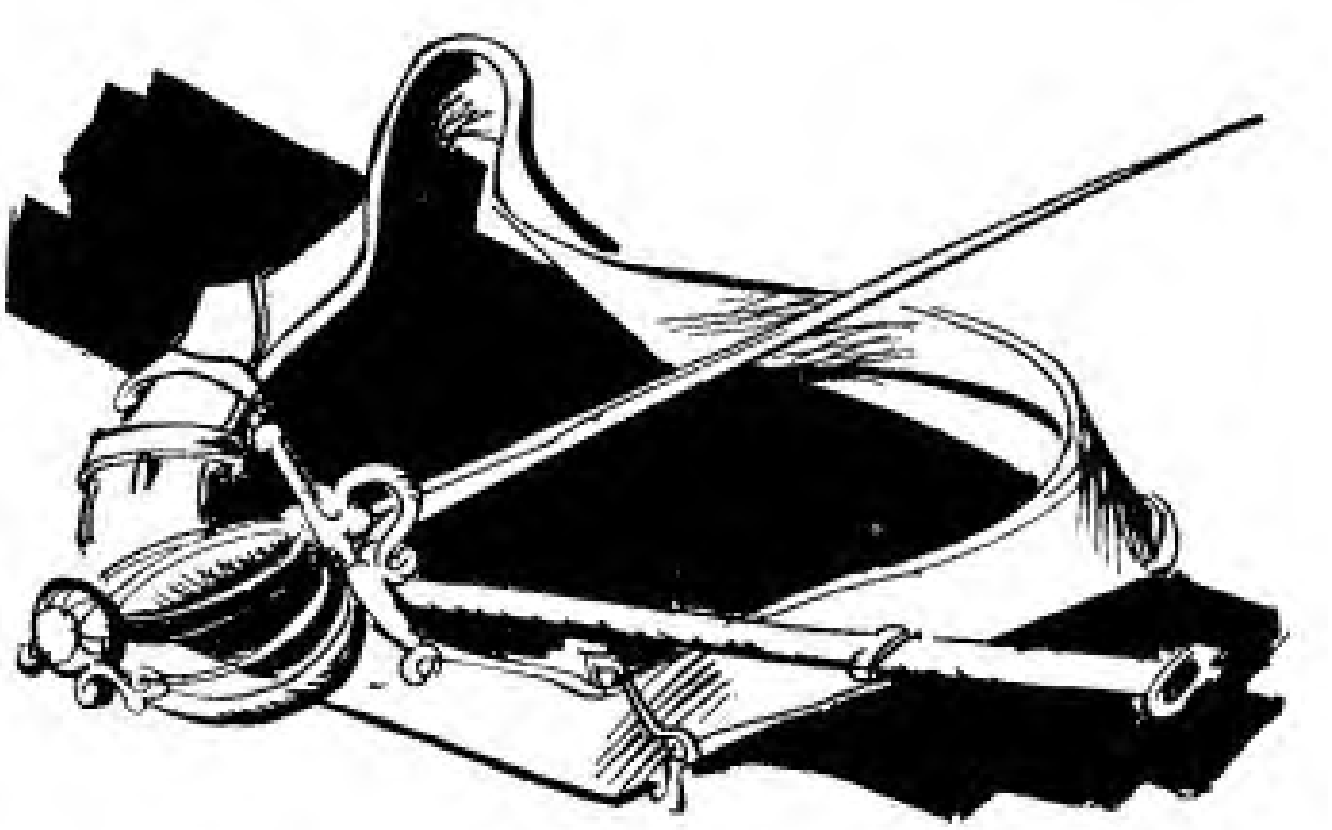
İki genç, ayrılmadan kucaklaştılar. Deodat:

"Coligny'nin konağını, küçük kapıyı, unutmayınız."

"Parola da Jarnac'tır değil mi?.."

Deodat gittikten sonra Pardaillan'ın ilk işi, yeni bir elbise almak üzere bir elbiseci dükkânına gitmek oldu. Boz renkte kadife bir elbise seçti. Yakutu da yeni şapkasına taktı. Ondan sonra Yahudi

Isaac Ruhen'e giderek Dük de Guise'in verdiği elması sattı ve altmış pistol aldı.

On Altıncı Bölüm

Garip Bir Ayin

Pardaillan otele döndüğü zaman karanlık basmaya başlamıştı. Gözlerini gayriihtiyari sevgilisinin güzel yüzünü görmek üzere kaldırdı. Ona böyle süslü görünmek için parasının yarısını sarf etmişti. Buna mukabil pencerede hiç kimseyi görmedi. İçini çekerek otele doğru giderken, aynı evi dikkatle gözden geçiren, burunları havada üç asilzadeye gözü ilişti.

Bundan biri yanındakine soruyordu:

"Onun burada oturduğuna kati surette eminsin, değil mi Maurevert?"

"Evet Kont de Quelus! Birinci katında ev sahibi ihtiyar bir kadın oturuyor. İkinci kata da bu sabahtan itibaren ben taşınmış bulunuyorum."

Kont diğer adama döndü:

"Prensin böyle bayağı kızlar hakkında gösterdiği iptilaya ne dersin Maugiron?.."

"Buna benim de bir türlü aklım ermiyor, sarayda o kadar kadın varken..."

"Sonra hepsinden daha güzel, Margot gibi bir de karısı bulunurken..."

Diğer iki adam, Maurevert'e karşı besledikleri nefret hissini saklamaya gayret etmekle beraber onunla da konuşmuyorlardı. Maurevert:

"Bu gece buluşuruz," diyerek yanlarından uzaklaştı.

Diğerleri de yürümek üzere bulunurlarken, karşılarına bir delikanlı dikildi. Şapkasını çıkararak alaylı bir tavırla kendilerini selamladı:

"Bu eve o kadar dikkatle bakmanızın sebebini öğrenebilir miyim?" diye sordu.

İki adam bakıştıktan sonra içlerinden biri:

"Bu suali sormaktan maksadınız nedir?" diye sordu.

"Çünkü bu ev bana aittir."

Quelus:

"Yoksa evinizi satın alacağımızı mı zannediyorsunuz?" diye sordu.

"Evim satılık değildir."

"O halde bizden ne istiyorsunuz?"

"Bana ait olan bir şeye hem baktınız hem de güldünüz. Bunun sebebini öğrenmek hakkımdır."

"Gel, Maugiron, bu adam galiba deli..."

Pardaillan'dan başkası olmayan genç adam, sükûnetini bozmuyordu:

"Ben deli değilim. Yalnız başkalarının, mallarına manalı manasız gülen budalalara kızarım."

"Amma da belaya çattık yahu! Galiba durup dururken kulaklarını kestirmek istiyorsun?"

"Orasını bilmem. Fakat ben terbiyesiz terbiyesiz konuşan ve gülen adamları cezalandırmaktan da pek hoşlanırım. Eğer gülmek istiyorsanız gidiniz başka yerde gülünüz."

"Ya, peki, nereye giderek gülelim?"

"Küçük Clercs çayırını nasıl buluyorsunuz?"

"Güzel yer... Ne vakit gidelim?"

"İsterseniz şimdi..."

"Hayır, şimdi olamaz. Yarın sabah arkadaşımla ben saat onda orada bulunuruz. Size gelince, şimdiden tavsiye edeyim, bu gece bol bol gülünüz. Çünkü yarından sonra bir daha asla gülemeyeceğinizi zannediyorum."

Pardaillan şapkasını salladı:

"Gülmeye çalışırım."

Bunun üzerine iki adam, kararan yollardan yürüyüp kayboldular.

Pardaillan, düşünceli düşünceli otele döndü. Lokantanın bir köşesine oturarak bir şişe şarap ısmarladı, sonra düşünmeye başladı: "Bu iki sersem orada ne yapıyordu? Hele o pis suratlı herifi hiç beğenmedim, Acaba oraya kız için mi geldiler? Fakat kızcağız o kadar az sokağa çıkıyor ki, nasıl olmuş da onların gözüne çarpmış. Neyse... Fakat şu iki sersem, eğer kızın peşindeyse vay başlarına gelecek felakete!"

O akşam otelde büyük bir telaş göze çarpıyordu. Şövalye, Lubin'i çağırdı:

"Ne o? Galiba bu gece eğlence var?" diye sordu.

"Evet efendim. Ben de onun için pek keyifliyim."

"Neden?.."

"Şairler çok cömerttirler, hem kendileri çok içerler hem de bana çok şarap ikram ederler."

"Demek şairler gelecek?"

"Her ayın ilk cuma gecesi onlar burada toplanırlar."

"Ya?.."

"İşte bu kadar... Hem kardeşim rahip Thibaut da buraya gelecek..."

"O da şair mi?"

"Hayır, hayır. Beni affedin. Vakit geldi. İşte bakın, kırmızı tüylü şapkalı bir adam içeri giriyor."

İçeri giren bu adam yüzünü büyük bir dikkatle kapatmıştı. Buna rağmen Pardaillan kendisini tanıdı:

"Mösyö de Cosseins," diye mırıldandı.

Bu adam, Kral IX. Charles'ın muhafız alayı kumandanı, yani Louvre Sarayı'nın en nüfuzlu adamı idi. Her geçit resminde, her manevrada, her av partisinde Kralın yanında bulunur, bir adım ayrılmazdı. Pardaillan kendisini herkes gibi oradan tanıyordu.

Şövalye: "Acaba bu askeri kumandanla rahip Thibaut'nun bulunduğu bu şairler toplantısı nasıl bir toplantı olacak?" diye düşünüyordu.

Lubin ile Cosseins, hizmetçilerin ziyafet sofrasını kurdukları salona geldiler. Garson:

"Ziyafet burada olacak," dedi.

Beriki:

"Hayır, olmaz. Daha uzağa gidelim," dedi.

Bu odadan diğer bir ziyafet odasına geçtiler. Bunun sonunda küçük ve karanlık bir oda vardı. Cosseins burasını gözden geçirdi:

"Burası iyi... Buraya kimse giremez, değil mi?"

"Hayır efendim."

"Rahip nerede oturacak?"

"Büyük salonda... Ziyafet odasının kapısı önünde... Siz de, buraya hiç kimsenin giremeyeceğinden emin olarak rahat rahat şiirlerinizi okuyabilirsiniz."

"Siz de biliyorsunuz ki, bizim o kadar büyük emeklerle meydana getirdiğimiz şiirleri çalan adamlar pek çoğaldılar..."

"Evet, evet, öyleymiş!.."

Lubin ayrıldıktan sonra Pardaillan merakından yerinde duramaz olmuştu. Hemen yanına sadık köpeği Pipeau'yu alarak lokantanın arka tarafına geçti. Buraları karış karış bildiğinden, dar bir aralıktan geçti ve demir bir kapıyı itip açarak lokantanın arka mahzenine indi. Az sonra bu ziyafet salonlarının tam arkasına varmış bulunuyordu. Duvardaki gizli bir pencereyi açarak beklemeye başladı.

Saat dokuza doğru şapkaları kırmızı tüylü, mantolarına adamakıllı sarılan üç kişi daha geldi. Lubin bunları ziyafet salonuna aldı. On dakika sonra iki kişi ve az sonra üç kişi daha geldi. Bunlar salona girince Lubin:

"Sekiz oldular, hesap tamam," dedi.

Bu anda ihtiyar, beyaz sakallı, kırmızı tüylü bir rahip kapıdan

göründü. Lubin:

"Kardeşim Thibaut!" diye haykırdı.

Rahip sordu:

"Bizim sekiz şair geldi mi?"

"Geldiler."

"Şimdi beni dinle! Bunlar bizim şairlerimizle tanışmak isteyen sekiz yabancı şairdir."

"Öyle ama, kardeşim, senin bu şiir işlerine karışmana bir türlü aklım ermiyor."

Thibaut kaşlarını çattı:

"Galiba tekrar manastıra gitmek istiyorsun. Biliyorsun ya, orada şarap ve piliç yok, sadece kuru ekmekle su var. Sana soru sormayacaksın demedim mi?"

"Merhamet, aziz kardeşim!.. Benden tek soru işitmeyeceksin..."

"İyi! Haydi bana, şu salonun kapısı önüne bir masa kur. Karnım çok acıktı."

"Ne yemek istersiniz aziz kardeşim?"

"Yarım tavuk, bir börek, bir omlet, diğer çerezler ve dört şişe şarap..."

Rahibin buraya oturmasındaki sebep, başkalarının kendisinden izin almadan içeriye, şairlerin yanına girmelerini önlemekti.

Az sonra rahip yemeğe başlarken kapıdan giren altı şair de kendileri için hazırlanan hususi salona girmek üzere önünden geçtiler.

Rahip Thibaut kendi kendine: "İşte dinsiz herifler geldi," diye mırıldandı.

Büyük salonda oturanların bütün bu olan biten şeylerden hiç haberleri yoktu. Burası talebeler, askerler, serseriler ve birkaç da şık müşteriyle dolu bulunuyordu. Salonun ortasında bir hokkabaz, oyunlar yapıyor; kahkahalar, garsondan şarap isteyen sesler, kadeh tıkırtıları ortalığı velveleye veriyordu.

İşte altı şair bundan yararlanarak ve hiç kimsenin gözüne çarpmadan içeri girmiş ve kendileri için hazırlanan salona geçmiş bulunuyordu. Thibaut bunların hepsini de tanımıştı. Bunlar Ronsard, Baif, Remy Belleau, Jean Dorat, Jodelle ve Pontus de Thyard idiler.

Yerlerine oturunca Jean Dorat:

"Muhterem kardeşler," dedi. "Bu akşam burada Yunan şiir ve sanat ilahlarını anmak için toplanmış bulunuyoruz... Her şeyden önce şiirin en yüksek nağmelerini yaratarak, ebedi bir nam kazanmış olan büyük Ronsard'ın önünde hürmetle eğiliyorum."

Duvar kadar sağır olan, fakat her sağır gibi bu kusurunu gizlemeye çalışan Ronsard, herkesin kendine baktığını görünce başını salladı.

"Muhterem edip Jean Dorat'nın fikirlerine iştirak ediyorum," dedi.

Bu sırada başka bir şair:

"İçmek sırası geldi," diye bağırdı.

Ronsard ona doğru dönerek:

"Teşekkür ederim," diye söylendi.

Jean Dorat devam etti:

"Geçen hafta, tanınmış sekiz yabancı şiir ve fikir adamının bizim bu toplantımızda hazır bulunmak istediklerini söylemiştim. Bunların gayet namuslu insanlar olduklarına emin bulunuyorum. İsimlerini bana söylediler. Büyük şair Ronsard da bunların arzularına muvafakat etti. Zaten evvelce de bazı yabancıları aramıza sokmamış mıydık?"

Remy Belleau:

"Ya bizi ele verirlerse?" dedi.

"Böyle bir şey yapmayacaklarını kesin surette temin edebilirim. Hatta bizimle konuşmayacaklar bile... Yüzlerine birer maske geçirip bir köşede oturacaklar ve hiç konuşmadan bizi seyredecekler. Ve hepsi yarın sabah Paris'i terk edecek..."

"Mademki sen kefil oluyorsun, pekâlâ..."

Bunun üzerine ara kapı açıldı. Sekiz maskeli adam iki sıra üzerine oturmuşlar, onları seyrediyordu.

Şairlere gelince, onlar yavaş yavaş içmeye ve eski Yunan ve Roma ilahlarını metheden şiirler okumaya başladılar. Bu sırada bunlardan biri, duvardaki gizli bir dolabı açtı. Kandillerle aydınlatılan bu dolapta, Venüs'ün, Apollon'un ve diğer Yunan ilahlarının küçük heykelleri göze çarpıyordu.

Bu sırada Ronsard ayağa kalktı. Eski Yunan hayatını metheden ve bugünkü yalan ve riya dolu saray ve kilise hayatını yerin dibine batıran bir nutuk söyledi. Bunu takiben hep bir ağızdan Yunanca bir ilahi söylediler. Ondan sonra yeniden Yunan ilahlarının şerefine içmeye başladılar. Törenin bundan sonrası fazla meraklı olmadığından Jean Dorat ayağa kalkarak ara kapıyı kapattı. Böylece sekiz yabancı şair odalarında yalnız kaldılar.

Pardaillan, delikten her şeyi görmüş ve büyük bir hayret içinde kalmıştı. Kapı kapanınca maskeli adamlardan biri maskesini çıkardı:

"Hem dini inkâr hem de mukaddesatı tahkir ettiler," dedi.

Şaşkınlığını güçbela tutan Pardaillan:

"Vay canına! Bu adam Metropolit Sorbin de Sainte-Foi imiş," diye söylenmekten kendini alamadı.

Sorbin sözüne devam etti:

"Bu ne rezilane ve dinsiz bir tören! Din ve kilise aleyhinde söylenmedik söz bırakmadılar. Tam işe başlamak sırasıdır. Sonra bu dinsiz Ronsard'a birçok imtiyaz veriliyor, para ve nişan veriliyor."

Sırasıyla diğer adamlar da birer birer maskelerini çıkardılar. Ve Pardaillan dördünü tanıdı. Diğerleri de Cosseins, Henri de Guise ve amcası Kardinal de Lorraine idiler.

Kardinal:

"Bu şairlerin maskaralıklarıyla vakit geçirmeyelim," dedi. "İdareyi elimize aldığımız zaman hepsinin hakkından geliriz..."

Henri de Guise:

"Öyleyse şimdi işlerimizden bahsedelim. Sükûnet bulunuz. İntikam saati yakındır. Fransa tahtına krallığa layık birisi geçince, derhal haklarından gelinecektir. Size din ve kilise için çalışacağıma dair söz vermiştim. Bu sözüme ne kadar sadık olduğumu iş başına geçtiğim zaman göreceksiniz..."

Kardinal söz aldı:

"Ben gerekli incelemeleri yaptım. Capetien soyunun haksız olarak tahtı ele geçirdiğini ispat eden vesikalar elimdedir. Taht üzerinde hiçbir hakkı olmadığı halde tahta kurulmuş olan Capetien'lardan gelen Bourbon ve Valois soylarının da dolayısıyla taht üzerinde hiçbir hakka sahip bulunamayacağı aşikârdır. Halbuki siz Henri, Lorraine Dükü, Luther tarafından Charlemagne soyuna mensup bulunuyorsunuz..."

Henri sükûnetle:

"Sıra size geldi, Mareşal de Tavannes," dedi, "sizi dinliyoruz..."

"Derhal harekete hazır altı bin piyade askerim var!"

"Siz söyleyiniz, Mareşal de Damville..."

Pardaillan'ın gayriihtiyari vücudu titredi. Bu adamı tanımıştı. Bu adam, hırsızların elinden kurtardığı, buna mukabil kendisine Galaor'ı hediye eden adamdı.

Henri de Montmorency yahut Mareşal Damville:

"Benim dört bin piyade, üç bin süvari askerim var. Fakat daha evvel kararlaştırmış olduğumuz şartlarımı da unutmamanızı rica

ederim."

Dük de Guise güldü:

"Şartlarınızı unutmadım. Kardeşiniz François tevkif edilecek ve siz Montmorency Kontluğunun bütün haklarına mâlik olacaksınız. Bunlar değil mi? Kabul ediyorum!"

Mareşal Damville, gözlerinde büyük bir hırs ve kin yandığı halde hürmetle eğildi.

"Siz söyleyiniz, Mösyö de Guitalens!.."

"Ben Bastille Zindanı'nın müdürü olduğum için vazifemi zaten yapıyorum kanaatindeyim. Siz tevkif edilecek olan adamı bana getiriniz. Onun bir daha buradan diri çıkmayacağını size temin ederim."

"Cosseins, sen de söyle..."

"Louvre Sarayı'ndaki muhafız bölüklerim benim emrimdedirler. İlk işarette onu tevkif ederek Bastille'e gönderebilirim..."

"Sıra size geldi, Metropolit de Sainte-Foi..."

"Yarından itibaren, dinsizleri müdafaa eden Kral Charles'ın aleyhinde bütün kiliselerimde vaazlara başlatıyorum. Bütün Paris kiliselerine devam eden halk, yarından itibaren Kral Charles'ın ne biçim bir insan olduğunu öğrenecek."

Mareşal de Tavannes birdenbire sordu:

"Dük d'Anjou'yu ne yapacağız?"

Metropolit cevap verdi:

"Bu soy Tanrı'nın gazabına uğrayacaktır. Kralı ortadan kaldıralım. Onun bütün yakınları da birer birer düşecektir..."

Henri de Guise o zaman:

"Artık proje yapmak zamanı geçti," dedi. "Faaliyete geçmeliyiz. Sizi temin ederim, bütün bu işler birkaç gün içinde olup bitecektir. Siz, hepiniz bana güvenebilirsiniz."

Dük bir saniye kadar sustu:

"Bana olan güveniniz ve bağlantınız yalnız şimdiye kadar değil, bundan sonra da devam etmelidir. Hepinize anlaşmalarla bağlıyım... Sözümde mutlak surette duracağım. Herkes üzerine aldığı görevi başaracak olursa en güç işler bile kolaylıkla görülür. Artık ayrılalım. Ne kadar az bir arada görünürsek o kadar az şüphe uyandırırız."

Bundan sonra herkes sırayla Henri de Guise'in elini öptü ve odadan birer birer çıkarak gözden kayboldu.

Guise de gidince, Jean Pardaillan saklı bulunduğu yerden doğruldu; gizli pencereden atlayarak içeri girdi. Gördüğü ve işittiği şeylerden serseme dönmüştü. Öyle müthiş bir sırrı öğrenmişti ki, bu, insanı bir anda mahvedebilirdi. Eğer Henri de Guise onun bu sırrı öğrendiğini bir bilse kendisini bir saniye bile yaşatmazdı.

O halde ne yapmalıydı?.. Susmalı mı, bütün bu olup bitenlere seyirci mi kalmalıydı?

Pardaillan bunu yapamayacağını biliyordu. Krala karşı özel bir

sempatisi yoktu. Daha doğrusu IX. Charles'ın kral olup olmaması kendisini zerre kadar ilgilendirmiyordu. Onu en çok hayrete düşüren şey: Cosseins, Guitalens, de Tavannes, Mareşal Montmorency gibi para ve mevkilerini IX. Charles'a borçlu olan kimselerin şimdi nasıl olup da Kralın aleyhine birleşmiş olmaları, ona ihanet ederek kendisini devirmeye çalışmalarıydı. Bu ne ahlâksızlık, bu ne utanmazlıktı?..

Onları ele vermeye gelince, Pardaillan bunu bir an bile düşünemiyordu. O, asla böyle bir işi yapacak yaratılışta bir adam değildi.

O halde ne yapmalıydı? Şimdi burada onu görecek bir adam, kendisini, az öncekileri bilerek gözetlemiş olduğunu zannedecekti. Hemen mantosunu yüzüne örterek dışarı çıkmak üzere kapıyı açtı.

Tam bu sırada içerde bulunan sekiz şairin çıktığını gören ve sayılarının tamam olduğunu sayarak öğrenen Lubin, vazifesinin sona ermesinden memnun, kapıyı kapatmaya geliyordu ki, odadan dokuzuncu bir adamın çıktığını dehşet ve hayretle gördü:

"Hey, kimsin? Orada ne arıyorsun?" diye sorarken şiddetli bir darbeyle yere yuvarlandı. Ve tanımadığı bu adam, üzerinden atlayarak kayboldu.

On Yedinci Bölüm

Fırsat Kollayan Kaplan

Toplantı gece geç vakit sona erdiği için içeridekiler sokağı tam bir karanlık ve ıssızlık içinde buldular. Henri de Montmorency, her ihtimale karşı, bu tehlikeli yollardan yürürken mantosunun altına sağlam saplı bir hançer gizlemişti. Buna rağmen büyük bir dikkatle ve yavaş yavaş yürüyordu. Her köşe başında, herhangi bir serserinin hücumuna uğramamak için dikkatle etrafı gözden geçiriyordu.

Birdenbire, karşısında birkaç gölge belirdi. Bunların gece hırsızları olması ihtimalini düşünerek bir köşeye çekildi ve hareketsiz durdu. Az sonra gelenlerin dört kişi oldukları ve kahkahalarla gülerek serbest konuştuklarını duydu. Şu halde haydut takımından değillerdi.

Bu esnada içlerinden biri:

"Gülmeyiniz," dedi, "bu kadının ismi var..."

Henri yavaşça:

"Dük d'Anjou'nun sesi," diye mırıldandı.

Diğer bir ses sordu:

"Peki, muhterem Prens, bu isim nedir?"

"Bu sokakta ona Madam Jeanne yahut sadece siyah elbiseli kadın

diyorlar."

"Ooo, tehlike ifade eden bir isim..."

"Anasına değil, kızına önem vermek lazım! Loise kadar güzel bir kıza bütün Paris'te tesadüf edilemez! Onu görseniz böyle konuşmazdınız."

Sözlerinin sonu işitilmez oldu. Çünkü adamlar uzaklaşmışlardı. Henri'ye gelince Jeanne ve Loise isimlerim işitince büyük bir heyecanla sarsılmıştı. Bu Jeanne kimdi? Sakın bunlar izlerini bir türlü ele geçiremediği Jeanne ile Loise olmasındı?.. Herhalde bu muammayı halletmeliydi. Kendi kendine:

"Eğer onlarsa," diye düşünüyordu. "Eğer onlarsa her tehlikeyi göze alarak kendilerini elde edeceğim. Bu uğurda gerekirse Kralın kardeşi Dük d'Anjou ile vuruşmayı bile göze alırım."

Ne garip şey! Aradan on altı sene geçtiği halde hâlâ kalbinde ona karşı ne kadar kuvvetli bağlar vardı. Henri bu kadının, hâlâ bütün kalbine ve bütün mevcudiyetine hâkim olduğuna inandı.

Hızlı hızlı önündekileri takip etmeye başladı. Fakat birdenbire aklına gelen bir şey kendini yeniden duralattı:

"Eğer bunlar onlarsa François da tesadüfen izlerini bulacak olursa ve ben tam Jeanne'a mâlik olacağım zaman François onu elimden almaya kalkışırsa o zaman ne yapabilirim? Hayır, hayır... Montmorency ailesinin biricik vârisi olmak için derhal harekete geçmeliyim. Henri de Guise'in başa geçmesini beklemeden onu ortadan kaldırmalıyım."

Bu sırada o dört kişi Deviniere Oteli'nin yanına varmıştı. Henri bir saçağın altına sokularak onları seyretmeye koyuldu.

Dük d'Anjou:

"Anahtarları ver, Maurevert," dedi.

"Buyurunuz monsenyör..."

"Haydi bakalım."

Dördü de otelin karşısında bulunan evin kapısına doğru yürüdüler.

Fakat tam kapının önünde birdenbire bir adam meydana çıktı. Gülerek, alaylı bir sesle:

"Baylar," dedi. "Sizin yüzünüzden babamın öğütlerini tutamıyorum. Bunun günahı size aittir."

Adamlar duraladılar. Dük d'Anjou:

"Bu deli herif de kim oluyor?" diye sordu.

"Hay Tanrı cezasını versin. Bize bugün musallat olan herifin ta kendisi... Değil mi Maugiron?"

Maugiron cevap verdi:

"Evet, ta kendisi! Ne o azizim, evinizin önünde nöbet mi bekliyorsunuz?"

Pardaillan cevap verdi:

"İyi keşfettiniz. Bugün buradan iki sırıtkan köpeğin gülümsemelerini iyi bulmadığım için nöbet bekliyorum."

Dük d'Anjou'nun sabrı taşmıştı:

"Artık çok oluyorsunuz!" diye haykırdı. "Defedin şunu buradan..."

Pardaillan sakin bir tavırla Quelus'e döndü:

"Uşağınız mı nedir, şu herife söyleyin, çenesini tutsun. Yoksa yarın sabah sizleri Küçük Clercs Meydanı'nda nasıl doğrayacaksam onu da şimdi burada parça parça ederim."

Bu müthiş hareket karşısında dört adam birden kılıçlarına sarıldı:

"Sefil! Yarın sabah değil, hemen şimdi gebereceksin!" diyerek Pardaillan'a hücum ettiler.

Şövalye bir anda kılıcını çekmişti. Gece karanlığında müthiş bir çarpışma olacağı anlaşılıyordu.

İlk hamleyi Maurevert yaptı! Fakat Pardaillan gayet ustaca bir hareketle, kılıcının tersiyle Maurevert'in yüzüne öyle bir vuruş vurdu ki, bir anda suratı kan içinde kaldı.

İkinci hücumu Maugiron yaptı. Fakat iki saniye bile geçmeden bir feryat koparark kendini geri attı. Sağ kolundan yaralanmıştı. Bu yüzden kılıcı da yere düştü.

Dük d'Anjou olup bitenleri görmüş ve bu adamla baş edemeyeceklerini anlamıştı. Onun için başka bir usule başvurmak istedi:

"Durun," diyerek Pardaillan'a doğru yürüdü:

"Sizin kılıç oynatmakta pek usta bir kahraman olduğunuzu görüyorum."

Pardaillan başıyla bir işaret yaptı. Dük devam etti:

"Eğer karşınızda kimin olduğunu bilseydiniz katiyen böyle hareket etmeyeceğinize emin bulunuyorum. Bundan dolayı mücadele etmektense aramızda anlaşmak daha doğru bir hareket olmaz mı?"

"Buyurun, ne istiyorsunuz?"

"İşte böylece konuşmak daima güzel sonuçlar verir. Bu evde görülecek bazı özel işlerim var."

"Çok güzel... Mademki böyle konuşuyorsunuz, iş değişir. Bu evde nasıl bir işiniz var? Aşka ve kadına dair mi?"

"Evet... Görüyorsunuz ya, tamamıyla anlaşıyoruz. Artık bize engel olmaktan vazgeçeceksiniz, değil mi?"

"Hayır!.."

"Fakat siz çok ileri gidiyorsunuz. Kralın çok sabırsız olduğunu söylerler. Şunu iyi bilmeniz gerekir ki, kardeşi ondan da sabırsızdır."

Dük bu şekilde konuşarak karşısındakini ürkütmek istiyordu. Fakat Pardaillan katiyen oralı olmuyordu. Lakayt tavrını değiştirmeden:

"Demin bana karşı sarf etmiş olduğunuz iyi sözler yüzünden size bir şey yapmıyorum. Fakat bu konuda ileri gidecek olursanız bütün nezaket kaidelerini bir yana bırakmaya mecbur olacağım."

D'Anjou'nun vaziyeti çok kötüleşmişti. Hiddetinden sapsarı kesilerek Pardaillan'a hücum etmek istediyse de aynı anda

Pardaillan'ın kılıcının ucunu boğazında buldu. Diğer üç kişi tutarak kendisini geri çektiler. Birisi:

"Hep birlikte saldıralım," fikrinde bulundu.

Dük mâni oldu:

"Hayır, Maurevert ile Maugiron yaralı. Biz ikimiz bu durumda kendimizi tehlikeye atamayız. En iyisi şimdilik gidelim. Daha kalabalık olarak geliriz."

Sonra Pardaillan'a döndü:

"Size gelince tekrar görüşürüz."

"Ben de bunu pek arzu ederim."

Dört adam karanlık sokaklarda kayboldular. Şövalye, belki geri dönerler diye daha bir saat kadar oradan ayrılmadı. Kimsenin gelmeyeceğinden emin olduktan sonra oteline döndü. Yavaş yavaş Kralın kardeşine son derece ağır bir hakarette bulunduğunu anlıyordu. Dük d'Anjou, bütün Fransızlar tarafından sevilen bir prensti. Huguenot'lara karşı yapılan savaşlarda Fransız ordularını idare etmiş ve Coligny'yi mağlup etmişti. Bununla beraber bu savaşlarda orduları d'Anjou'nun değil, Mareşal de Tavannes'ın idare ettiği ve Dükün yalnız ismen harplere iştirak ettiği; başkumandanlık değil, elinden sadece kadınlar gibi süslenmek ve gezip tozmaktan başka bir şey gelmediği de söylenip duruyordu.

Bununla beraber Paris halkı, iki üç defa şehre muzaffer bir kumandan edasıyla beyaz bir at üzerinde giren Dük d'Anjou'yu ziyadesiyle alkışlamıştı. Halkın, kendisini çok sevdiği muhakkaktı. Bunu bilen Pardaillan:

"Kendisine yaptığım hareket çok ağırdı," diye düşünüyordu. "Eğer beni ele verecek olursa sağlam asılırım. Ne diye bu adama çattım. Dünyada başka çatacak insan mı yoktu? Hem, kim bilir, belki de o evde başka kadınlar da vardı. Hep babamın öğütlerini dinlemediğim için başıma bu belalar geldi. Kralın kardeşi gibi zengin ve mevki sahibi bir insan, bula bula bir işçi kızına mı göz koyacak? Ne kadar aptalca düşünüyorum."

Sonra omuzlarını silkti:

"Adam, sen de... Ne olursa olsun... Dünya bu kadar üzülmeye değmez. Şarap bir defa kadehe kondu. Onu içmekten başka çare yok."

Aynı zamanda ertesi gün Küçük Clercs Meydanı'na gitmeye karar verdi:

"Bunlardan birine haddini bildirdim. Diğerine gelince, elbette ileride bir fırsat bulurum. Yarın düello etmek üzere oraya gittiğim vakit beni Dükün jandarmaları karşılayacaktır. Ondan sonra sıra Bastille Zindanı'na gitmeye gelecektir. Herhalde çok dikkatli davranmalıyım. Budalaca kendimi tehlikeye atmakta mana yok."

Mareşal Damville'e gelince o, sığındığı yerden bütün olan bitenleri seyretmişti.

Pardaillan otele girip tam sükûnet avdet edince yavaşça gizlendiği yerden çıktı. Az evvel tehlikeli kavgaların geçtiği evin önüne vardı. Kendi kendine:

"Acaba bu Jeanne ile Loise benim aradığım Jeanne ile Loise mi? İsimlerinin bu kadar birbirine uymasına ne demeli? Evet, evet, herhalde onlar olacaktır. Nasıl öğrenmeli? En iyisi gündüz gelip

tahkik etmektir. Fakat ya o zaman evden çıkıp gitmiş olurlarsa? En iyisi burada beklemek..."

Henri de Montmorency sabaha kadar orada bekledi. Bu süre içinde hep güzel Jeanne'a karşı duyduğu aşkla ağabeyi François'ya karşı beslediği kini düşündü. İşlemiş olduğu cinayetin yarım kalmasını bir türlü affedemiyordu.

Nihayet yavaş yavaş gün ağarmaya, ortalık kalabalıklaşmaya başladı. Gelip geçenler, bir adamın gözünü bile kırpmadan karşısındaki eve bakmasındaki sebebi bir türlü anlayamıyorlardı. Fakat bu adamın yüzü o kadar aksi ve bakışları o derece korkunçtu ki, hiç kimse yanına yaklaşıp bir şey soramıyordu.

Nihayet ortalık adamakıllı aydınlandı. Karşısındaki evin üst katında bir hareket oldu. Bunu takiben de bir pencere açıldı ve bir kadın başı dışarı uzandı.

İşte Mareşal Damville'in beklediği şey de bu idi. Dışarı uzanan başı derhal tanımıştı. Kendi kendine:

"Jeanne de Piennes!" diye söylendi.

Tahmini doğru çıkmıştı.

On Sekizinci Bölüm

Catherine de Medicis

Saat dokuz olmuştu. Tahta köprü civarındaki evde Catherine de Medicis ile müneccim Ruggieri, Şövalye de Pardaillan'ı bekliyorlardı.

Kraliçe bir masanın başında bir şeyler yazıyor, Ruggieri ise odada ağır ağır dolaşıyor ve ara sıra laubali bir tavırla masaya yaklaşarak Kraliçenin yazmakta olduğu şeylere göz atıyordu.

Catherine de Medicis, durmadan mektuplar yazıyor, her mektubu bitirdikten sonra zarfına koyup masanın üzerindeki sepete bırakıyor, sonra yeniden başka bir mektuba başlıyordu.

Ara sıra da başını kaldırmadan soruyordu:

"Acaba bu delikanlı gelecek mi?"

"Mutlaka gelir. Fakir bir genç, karşısında bu kadar büyük bir istikbâlin açıldığını görecek olursa bir dakika bile tereddüt etmez."

"Çok ustaca kılıç kullanıyor. Bu hususta fikrin nedir?"

"Doğrusu iyi kılıç kullanıyor."

"Ya cesareti? Pek müthiş bir şey..."

"Bu kavgacı adamı ne gibi bir hizmette kullanacağınızı öğrenebilir miyim?"

"Rene, biliyorsun ki, böyle adamlara çok ihtiyacım var. Henüz halledilmemiş önemli işler ortada. Bunların bitirilmesi için son derece girgin ve gözü pek bir adama muhtacım."

"Maurevert var ya..."

"Doğru, fakat o beni çok rahatsız etmeye başladı. Çünkü birçok şey öğrendi. Bundan başka, son düellosunda yaralandı. Artık kolu bir defa titredi. Halbuki öyle feci bir hal olur, öyle müthiş bir saniye gelir ki, bir hükümetin talihi ve ikbali bir kılıca bağlı olur. Eğer bu kılıç bir saniyenin binde biri kadar bir zaman titrer, indirdiği darbe boşa gidecek olursa o hükümet temelinden yıkılır."

"Hakkınız var Kraliçem..."

"İşte bu delikanlının kolu çok sağlam. Hiç titremiyor."

"Emin olunuz, bu delikanlı bizim olacaktır."

Kraliçe, son mektubunu da tamamladı:

"Ha, aklıma geldi. Senin için yaptırdığım konak bitti. Anahtarlarını bu sabah getirdiler."

"Gördüm, muhterem Kraliçem, gördüm. Bina tam yüksek zevkinizi ifade eden bir şekilde yapılmış. Son derece güzel olmuş. Sizin yaptırdığınız fena olur mu zaten?"

"Ya ilave ettirdiğim kuleyi nasıl buldun?"

"Fevkalade... Asırlarca bütün dünyaya zevkinizin inceliğini haykıracak. Burada yıldızlara daha yakın bulunacağım ve birçok insanın ve hükümetin mukadderatını daha güzel ve doğru bir

şekilde okuyabileceğim."

"Rene, yıldızlara bakmaktaki maharetini bu delikanlının istikbâli üzerinde de tecrübe ettin mi?"

"Henüz katı şekilde bir şey öğrenemedim. Bilmem gereken bazı hususlar var. Fakat bu delikanlıya neden bu kadar önem veriyorsunuz? Maiyetinizde o kadar becerikli insan var..."

"Evet Rene, doğru söylüyorsun. Yüz elli genç kadınım var ki, bunlar vasıtasıyla yüz elli tanınmış adamın metreslerine söyleyebilecekleri sırları biliyorum. Guise'in ve Bearn'in yanında bile sadık adamlarım var. Bunlar vasıtasıyla ölümümü isteyen bir iki mel'unun bütün planlarına vâkıfım.. Asilzadelerim vasıtasıyla bütün Paris'e ve Louvre'a hâkim bulunuyorum. Fakat yine içimde bir güvensizlik var."

İhtiyar Kraliçe, bir baykuş başını andıran kafasını elleri arasına alarak düşünmeye başladı. Belli ki maziyi düşünüyordu:

"Şimdi 50 yaşındayım, Paris'e geldiğim zaman 14 yaşındaydım," diye söylendi.

"Bu hesaba göre otuz altı yıldan beri Paris'te bulunuyorsunuz..."

"İşte ben, otuz altı yıldan beri hakaret ve işkence altında yaşıyorum. Hizmetçi derecesine indirildim. Yüzüme karşı en ağır sözler söylendi. Bu hayat evlendiğim günden itibaren başladı."

"Catherine, niçin bunları hatırlıyorsun?"

"Hatıralarım, duyduğum nefret ve kini devam ettirirler. Daha yüz yıl yaşasam Kral I. François'nın oğlunun beni dairemize kadar götürerek önümde eğildikten sonra bir kelime bile söylemeden

çekilip gittiğini bir türlü unutamayacağım. Günler, haftalar, aylar hep böyle geçti. Kocam Fransa Kralı olunca da hakiki Kraliçe ben olmadım. Hakiki Kraliçe Diane de Poitiers oldu. Yıllarca yalnız başıma yaşadım. Bir gün kocamın beni boşamak istediğini duydum. Bunun ne sebepten dolayı olduğunu rahibime sordum. Bana ne cevap verdi, biliyor musun?"

Rene Ruggieri başını salladı, Catherine de Medicis devam etti:

"Bana bundan büyük bir hakarette bulunamazlardı. Rahibim bana, Kralın benim için, 'Ölüm kokuyor,' iddiasında bulunduğunu söyledi."

İhtiyar kadın bir dakika kadar nefes aldı. Gözleri şimdi korkunç bir şekilde parlıyordu. Sonra devam etti:

"Düşün bir kere... Ben ölüm kokuyormuşum. Bu ne müthiş bir iddia idi? Ağladım, yalvardım. Nihayet Kral, papazların önünde mukavemet edemedi. Beni hakiki karılığa aldı. Ondan birkaç çocuk doğurdum. Bu sırada zavallı kocam henüz 20 yaşında iken anlaşılmayan bir sebeple ölerek beni dul bıraktı."

Catherine bir dakika kadar daha nefes aldı:

"Çocuklarım da çok garip. Charles'a bak, neredeyse çıldıracak. Bütün hayatını sinir buhranları içinde geçiriyor. Bu gidişle aklını oynatacak ve sonunda ölecek. Henri de öyle. O da ondan farksız. Son çocuğum Dük d'Alençon da harap yüzüyle ölüme mahkûm bulunuyor. Yalnız Dük d'Anjou sağlam görünüyor, değil mi? Evet, onun yüzüne bakan, kendisini hakikaten sağlam zanneder. Fakat hiç kimse onu benim, yani annesi kadar iyi bilemez. Onun da sıhhati son derece bozuktur. O da günün birinde dalından kopan bir yaprak gibi düşecek, ölecektir. François öldü. Charles de

ölüme mahkûmdur. Henri yakında başına, taşıyamayacağı kadar ağır bir taç koyacak. İşte bunun için zavallı Henri eğlence ve sefalet içinde hayatını tamamlarken, benim kuvvetli olmam, memleketi bu kuvvetle idare etmem lazım geliyor."

Ayağa kalkarak odanın içinde birkaç defa aşağı yukarı dolaştı. Sonra Ruggieri'nin önünde ayağım şiddetle yere vurdu:

"Evet, saltanat süreceğim. Krallıkta gözleri olan Guise'lerin, Coligny'lerin emirleri altına giremem. Düşün bir kere... Guise sarayın anahtarlarını alıp gitse ben ne yaparım? Mel'un Coligny, Bourbon soyunu, Valois'lerin yerine geçirmeye çalışıyor. Bu olur mu hiç? Ben, oğlumun hakkını koruyacağım. Onun için kuvvetli, çok kuvvetli olmam lazımdır."

"Henri'nin, değil mi?"

"Evet, Henri'nin! Dünyada beni seven tek insan varsa o da Henri'dir. Kralın kıskandığı ve başkomutanlık şerefinden mahrum ettiği Henri d'Anjou! Evet, Charles de benim çocuğumdur. Fakat bana kim daha fazla hürmet ve bağlılık gösterirse benim asıl çocuğum odur."

Ruggieri zayıf bir sesle:

"Ya öteki madam?.." dedi. "Ondan hiç bahsetmiyorsunuz..."

Catherine titredi. Gözlerini açarak Rene'ye çevirdi. Sert bir sesle:

"Öteki dediğin kim oluyor?" diye sordu.

Müneccim, Kraliçenin tam manasıyla bir cadı gözüne benzeyen gözleri önünde titreyerek başını eğdi. Catherine de Medicis tam manasıyla ölüm saçıyordu:

"Kendini kayıp mı ettin? Dikkat et! Bir daha ağzından böyle bir lakırdı kaçırayım deme!" diye bağırdı.

İhtiyar Müneccim:

"Bununla beraber ondan bahsetmeye mecburum. Korkmayınız. Burada bizi dinleyen hiç kimse yok. Evde yalnızız. Ben gereken bütün tedbirleri almış bulunuyorum. Yalnız, konu açılmışken uykusuz geçen gecelerimde, kendi kendime bile söylemekten korktuğum bir şeyi size söylemeye mecbur bulunuyorum. Yıldızlar böyle söylüyorlar. Pek yakında Tanrı'nın adaleti tecelli edecekmiş..."

Catherine de Medicis bütün vücudunun titrediğini, kalbinin donduğunu hissetti. Hiçbir şeyden korkmayan Kraliçe, yıldızların tehdidi karşısında titremişti.

Ruggieri bu tesiri gördükten sonra daha sert ve kati bir sesle sözüne devam etti:

"Ne zaman gözümü kapasam bu tüyler ürpertici müthiş hakikatle sarsılıyorum. Hep aynı meş'um rüyayı görüyorum. Cinler, periler başımın etrafında durmadan dans ediyorlar. Karanlık bir gecede bir adamın bir saraydan çıktığını ve sevgilisi olup doğuran bir kadının da bu adama son defa olarak pek merhametsizce muamele ettiğini görüyorum. Saraydan kovulan bu adam, mantosunun altında canlı bir şey saklıyor; hem ağlıyor hem de boş yere merhamet talep ediyor. Adam kadından korkuyordu. Yürüdü, yürüdü. Bir kilisenin basamaklarına küçük çocuğu bırakıverdi ve oradan kaçtı."

"Mademki her şeyi hatırlıyorsun Rene, bunun iyi taraflarını neden düşünmüyorsun?"

"Hayır, unutmuyorum Catherine. Unutabilsem son derece mutlu olurdum. Çünkü bana çocuğu bırakırken beyaz bir su vermiştiniz. Bunu, onun dudaklarına damlatacaktım. Evet, bunu damlattım da. Bana bunu mu hatırlatmak istiyorsunuz?"

"Evet, bu beyaz zehir sayesinde çocuk iki aydan çok yaşayamayacaktı. Rene, sen büyük bir cesaret ve sabır gösterdin. Ben de bu suretle bir kraliçenin fuhuş eserini ortadan kaldırmakla beraber seni sevmekten de asla pişman olmadım. Fakat artık karanlıklara karışan bu hatıraları niçin uyandırıyorsun? Evet, pek doğru. Bu hatıraları niçin uyandırıyorsun? Seni seviyordum. Bana seni sevdiren, beni senin kollarının arasına atan da Kraldı; kocamdı. Çünkü o beni Diane de Poitiers'yi selamlamaya mecbur ediyordu. Sen, saray asilzadelerinin bana sırtlarını çevirdikleri, Diane'nin emri olmadıkça hizmetçilerimin bile emirlerimi yapmadıkları bir zamanda karşıma çıktın. Senin gözlerinde bana karşı bir merhamet ışığı gördüm. Birbirimize ısındık. Gündüzleri Floransa'dan, geceleri yıldızlardan bahsederek vakit geçiriyorduk. Sonra yavaş yavaş sanatını bana öğrettin. Borgia'ların esrarını senin sayende öğrendim. İnsanı Tanrıyla eşit kılan bu ilmi öğrendim. Ölümü bir yüzük taşının yuvasında, bir çiçeğin kokusunda, bir dua kitabının yaprakları arasında, hatta bir sevgilinin dudaklarında bile sağlamaya muvaffak oluyordum. Bu sayede yavaş yavaş talihim açıldı. Kuvvet ve kudretim gittikçe çoğalmaya başladı. Bütün bunları sana borçluydum. Fakat öyle zannediyorum ki, bu borcumu fazlasıyla ödedim. Her istediğin şeye eriştin. Hatta beni bile elde ettin. Tıpkı bir kral gibi, kraliçeye sahip oldun."

Catherine de Medicis, kısa bir soluk aldıktan sonra devam etti:

"Evet, ben kudretli bir kraliçeyim. Düşmanlarımı birbiri arkasından cehenneme gönderdim. Şimdi daha ziyade kuvvet ve

kudretle insanlara hâkim olmak üzere bulunurken sen maziden bahsediyorsun. Çocuğumuzu ileri sürüyorsun. Artık vücudu dünya yüzünde bulunmayan bu mahlûktan bahsetmeye lüzum var mı? Onu kilisenin merdivenlerinde bulan bir kimse götürmüş olacak. İki ay sonra da öleceğine göre artık mezarında kemiklerinden bile eser kalmamıştır.

Ruggieri, Catherine'in elini tutarak şiddetle sıktı:

"Ya aldanmışsak?.."

Catherine müneccime hayretle bakıyordu. Rene devam etti:

"Ya aldanmışsak? Ya zehrin miktarı az gelmişse? Ya öldü bildiğimiz bu çocuk hayattaysa?.."

Kraliçe:

"Lanet!" diye mırıldandı.

Rene devam etti:

"Dinleyiniz Catherine! Dinleyiniz! O geceden sonra birçok defa yıldızları tetkik ettim. Her zaman onlar bana, çocuğun hayatta olduğunu söylediler. Belki yüzlerce defa yaptığım hesaplar daima aynı sonucu verdi. Çocuk hayatta idi. Ölmemişti."

Kraliçenin alnında iri ter damlaları belirmişti. Bunları sildi. Yeniden:

"Lanet!" diye mırıldandı.

Müneccim anlatmakta devam ediyordu:

"Bunu sırf sizi üzmemek için şimdiye kadar söylemedim. Hakikati daima bir sır olarak sakladım. Fakat artık bunu söylemek zorunda kalmış bulunuyorum. Daha ziyade gizlemem size karşı işlenen bir cinayet olacaktı."

Kraliçe yavaş yavaş sakinleşti:

"Olsun, sağ olsun. Bunun bize ne zararı var? Çünkü kim olduğunu asla bilemeyecektir. Herhangi bir yerde sadece bulunmuş bir çocuk hüviyetiyle yaşayacaktır. Bunun da bize ne zararı dokunur? Ne biz onun nerede ve kim olduğunu bilebileceğiz ne de o bizim nerede ve kim olduğumuzu bilebilecek."

Rene yavaş bir sesle:

"Çocuk Paris'tedir ve ben kendisini gördüm," dedi.

Catherine yerinden sıçradı:

"Ne? Gördün mü? Söyle nerede?.."

"Paris'te dedim ya..."

"Ne vakit? Ne vakit? Çabuk söyle..."

"Dün gördüm."

"Nasıl oldu da gördün? Nasıl tanıdın? Anlatsana!"

"Her şeyden önce onu kiliseden alan, ölümden kurtaran ve büyüten insanın kim olduğunu bilseniz..."

"Kimdir?.."

"Jeanne d'Albret..."

"Aman yarabbi!"

Catherine gayriihtiyari ayağa kalkmıştı. Ayaklarının dibine bir yıldırım düşse daha ziyade hayret ve dehşet içinde kalamazdı. Vücudunu müthiş bir titreme almıştı:"

"Ne büyük felaket! Ne büyük musibet!" diye söylendi. "Çocuğum yaşıyor. Mahvoldum demektir."

"Hayır Catherine!.. O kadar korkmanıza lüzum yoktur. Çünkü onun çocuğumuz olduğunu hiç kimse bilmiyor."

"Jeanne d'Albret de mi?"

"O da bilmiyor."

"Nasıl olur?.. Mademki onu Jeanne büyüttü. Elbette kim olduğunu biliyordur. Nasıl oluyor da bunun farkına varamamışım. İşte Rene, görüyorsun ya, bu kadın benim için ne kadar tehlikeli... Onun için kendisinin mutlaka ölmesi lazım. Fakat sen bütün bunları nasıl öğrenebildin? Bana bahsetmediğin bu sırra nasıl vâkıf oldun? Çabuk anlat... Onu nerede gördün?.."

"Dün istediğimiz delikanlının yanından çıkarken onu gördüm."

"Jeanne d'Albret'yi kurtaran delikanlının, değil mi?

"Evet, Pardaillan'ın yanından çıkarken. Handan çıktım. Birdenbire dehşet içinde kaldım. Karşıdan bana doğru bir adam geliyordu. Bana, daha doğrusu 20 yaşında bulunduğum zamanki şahsıma fevkalade benziyordu. Sanki bir aynada birdenbire gençleşmiş yüzümü görüyordum."

Ruggieri eliyle gözlerinin önüne dikilen bir hayali kovalamak ister gibi elini salladı. Kraliçe emretti:

"Devam et!.."

"Önce delirdiğimi sandım. Sonra gayriihtiyari bir hareketle yüzümü sakladım. Çünkü bu yabancı da beni görseydi aynı şaşkınlığa düşecekti. Adam az önce çıktığım otele girmişti. İşte o zaman yıldızların bana haykırdıkları hakikati hatırladım; içimden bir ses: "Bu senin oğlundur," diyordu. Derhal hatırıma geldiniz. Bu tehlike, mutlaka ortadan kalkmalıydı. Hemen otele döndüm. Delikanlı az önce çıkmış olduğum Pardaillan'ın odasına girmişti. Derhal kulağımı kapıya dayayarak konuşulan şeyleri dinlemeye başladım. Ne konuştularsa hepsini duydum ve bu konuşmaları sonunda bu delikanlının, oğlumuz olduğunu kesin olarak öğrendim."

"O, bir şey biliyor mu?"

"Hayır, hayır. En ufak bir şeyin bile farkında değil..."

"Paris'e neye gelmiş?"

"Navarre Kraliçesinin hizmetinde olduğu için emriyle gelmiş olacak..."

Kraliçe derin bir düşünceye daldı. Gözlerinden o kadar korkunç şeyler okunuyordu ki, Ruggieri elinde olmadan titredi.

Tam bu sırada kapı çalındı. Bu ses onu derin düşüncesinden uyandırdı:

"Kapı çalınıyor," dedi.

"Evet! Gelen mutlaka Şövalye de Pardaillan'dır. Saat onda burada bulunacaktı. Dinleyin, sarayın kulesindeki saat tam onu çalıyor!.."

"Demek çocuk, Şövalye de Pardaillan'ın yanına gitti. Fakat niçin? Yoksa ikisi arkadaş mı?"

"Hayır, Kraliçem. İlk defa buluşuyorlardı. Navarre Kraliçesi kendisini Pardaillan'a teşekkür etmek maksadıyla göndermiş bulunuyordu."

"Demek aralarında bir ahbaplık yok..."

"Katiyen!.."

"Bak buna sevindim. Haydi git, kapıyı aç, Pardaillan'a verecek bir iş buldum! Kendisinin fakir olmakla beraber burnu çok havada ve gururlu bir adam olduğunu söylüyordun, değil mi?"

"Evet efendim."

"Yani her şeyi yapmaya cüret edecek kabiliyettedir demek istiyorsunuz, değil mi?"

"Evet... Fakat fikrinizden ne gibi şeyler geçtiğini sorabilir miyim?"

"Sen git, çabuk kapıyı aç! Üçüncü defadır kapı çalınıyor. Çabuk ol!.."

"Merhamet, Catherine! Oğluma acıyınız."

Kraliçe kolunu uzattı:

"Sana emrediyorum; kapıyı aç!.."

Ruggieri, mukavemetin boş olduğunu anlamıştı. Bu emir karşısında ezilerek titreye titreye kapıya gitti ve açtı.

Aradan bir dakika geçtikten sonra Pardaillan içeri girdiği zaman karşısında tatlı bakışlı, kibar tavırlı, saygıya değer bir kadın buldu. Bir bakışta Catherine de Medicis'i tanıdı. Kraliçe yüzüne maskesini takmıştı. Yine tatlı bir sesle:

"Kim olduğumu tanıdınız mı?" diye sordu.

Pardaillan kendi kendine: "Çok dikkatli ve kurnaz davranmak lazım," diye düşünerek:

"Bunu bana söylerseniz çok sevinç ve şeref duyacağım," dedi.

"O halde söyleyeyim. Kralın annesinin karşısında bulunuyorsunuz."

Pardaillan bu söz üzerine Kraliçeyi bir daha ve daha ziyade saygı göstererek selamladı. Catherine bu esnada kendisini dikkatle süzüyordu. Yeni elbisesi altında fevkalade kuvveti ve çevikliği derhal belli oluyordu. Ancak biraz inat ifade eden gözlerden pek bir mana çıkaramadı:

"Dün yapmış olduğunuz şey, cesur ve kahraman olduğunuza delalet ediyor," dedi. "Kudurmuş bir halk yığınına karşı tek başınıza karşı koymak ve iki kadının hayatını kurtarmak için kendi hayatınızı tehlikeye atmak buna delalet eder."

Catherine, şövalyenin mütevazı bir cevap vereceğini umuyordu. Halbuki aldandı. Pardaillan kısaca:

"Evet, biliyorum," cevabını verdi.

"Bu iki kadını tanımadığınız halde böyle bir tehlikeye kendinizi atmanız karşısında size ancak saygı duyulur."

"Evet, kim olduklarım bilmiyordum."

"Fakat sonra isimlerini öğrendiniz mi?"

Catherine kendi kendine: "Şimdi tabii yalan söyleyecek, kim olduklarını bilmediğini ileri sürecek," diye düşünürken:

"Evet, öğrendim," cevabını alınca şaşırdı ve sordu:

"Kimmişler?.."

"Navarre Kraliçesiyle bir hizmetçisi..."

"Doğru söylüyorsunuz. İşte sizi ben de bunun için tanımak istedim. Siz bir kraliçeyi kurtardınız. Kraliçeler daima birbirlerini korurlar. Onun için bir akrabamın size karşı yapamadığı teşekkür borcunu ben ödemek istiyorum. Çünkü Navarre Kraliçesi parasızdır. Halbuki sizin mutlaka mükâfat görmeniz lazımdır."

"Çok teşekkür ederim. Fakat bundan dolayı üzülmeyiniz. Çünkü Kraliçeden layık olmadığım derecede mükâfat görmüş bulunuyorum."

"Ne suretle?.."

"Bana söyledikleri bir sözle..."

Catherine, bu gencin doğru sözlülüğü ve samimiliği karşısında mağlup olduğunu hissetmekle beraber sözlerine devam etti:

"Size yanında bir iş vermek istemedi mi?"

"İstedi. Fakat ben reddettim."

"Niçin?.."

"Çünkü Paris'i terk etmek benim için imkânsızdı."

Catherine bir dakika kadar düşündü. Sonra ağır ağır konuştu.

"Şayet benim maiyetime girmenizi teklif edecek olursam ne dersiniz? Cevap vermeden, önce iyice düşününüz. Paris'i terk etmek istemiyorsanız bunu sizden istemeyeceğim. Tanımadığınız iki kadını kurtarmak için kendinizi tehlikeye atan siz, bir kraliçeyi müdafaa etmek için herhalde tereddüt geçirmezsiniz..."

"Kendinizi bir tehlikede mi görüyorsunuz?"

Catherine'in dudaklarında ancak bir saniye kadar duran bir tebessüm gezindi. Şövalyenin zayıf noktasını yakalamıştı:

"Evet," diye cevap verdi. "Buna şaştığınızı görüyorum. Fakat maalesef doğrudur. Ben korunmaya muhtacım. Etrafımı birçok düşman sardı. Gece, gündüz Kralı bile korumak lazım. Bütün ömrüm bunun için korku içinde geçiyor. Bir tahtın etrafında çevrilen gizli entrikaları, hazırlanan tuzakları bilemezsiniz."

Pardaillan gayriihtiyari bir gece önce Devinire Oteli'nin arka taraf lokantasında duymuş olduğu sırları hatırlayarak titredi. Kraliçe devam etti:

"Gerek kendimi, gerek Kralı korumak için sağlam bir dayanağım yok. Bir annenin çocuğu üzerinde ne kadar titrediğini bilmem düşünebilir misiniz?"

Pardaillan, Kraliçenin önünde yeniden eğildi:

"Öyle zannediyorum ki, size kılıcıyla yardıma koşmayacak asilzade bulunamaz. Bu kadar iyi ve ulvi hisler besleyen kimseye yardım edilmez mi ki..."

"O halde demek siz de bu fedakâr asilzadelerin arasına katılacaksınız?"

"Şunu hemen söyleyeyim ki, gerekirse hayatımı emriniz uğrunda feda etmeye hazır bulunuyorum. Ancak nasıl bir hizmet vereceğinizi bilmek isterim."

Kraliçe ile Ruggieri bakıştılar. Catherine, aynı sakin sesle devam etti:

"Önce biraz istikbâlinizden bahsedelim. Fakirsiniz. Benim sayemde zengin olacaksınız. Talihiniz size layık olduğunuz mevkiyi aldırmamış. Ben bunu kuracağım. Size layık olduğunuz parlak mevkiyi kazandıracağım. İlk iş olarak sizi Louvre Sarayı'nda yirmi bin frank iradla bir memuriyete tayin ediyorum. Ne dersiniz?"

"Ne diyebilirim? Gözlerim kamaşıyor."

"Gözleriniz kamaşmamalı, Şövalye. Sizin gibi bir kahramana layık oldukları mevkileri vermek kralların ve kraliçelerin görevleridir."

"Beni ebediyen minnettar bıraktınız. Bu görevin ne olduğunu lütfen söyler misiniz?"

Kraliçe bir süre düşündü. Ruggieri'ye gelince, alnında biriken terleri siliyordu. Catherine nihayet söze başladı:

"Az önce size benim ve Kralın birçok düşmanımız olduğunu söylemiştim. İşte bu düşmanlarımız cüretlerini günden güne artırıyorlar. Eğer bana bağlı birkaç asilzadem olmasaydı şimdiye kadar çoktan bunlardan birinin hançerine hedef olacaktım. Düşmanlarıma karşı nasıl hareket ettiğimi size söylemek isterim; önce bunlara gider, yalvarırım. Fena fikirlerinden vazgeçmelerini tavsiye ederim. Bu müracaatlarım birçok defa iyi neticeler vermiştir."

"Pekâlâ, ya muvaffak olmazsanız?"

"O zaman Tanrı'nın adaletine başvururum."

"Bu Tanrı'nın adaleti nasıl tecelli eder?"

"Asilzadelerimden biri ölümü göze alır bu düşmanı bularak onu düelloya davet eder. Çarpışma sonunda ya ölür yahut da öldürür. Eğer ölürse arkasından gözyaşı dökülecğine ve intikamının alınacağına emindir; ölmez ve düşmanını öldürecek olursa o zaman Kralın ve Kraliçenin mükâfatlarına mazhar olur. Bu usule ne dersiniz?"

"Er meydanında çarpışmak için kılıcımı çekmeye hazırım. Kim, karısı veya kraliçesi için hayatını feda etmek istemez?.."

"Eğer size bu tehlikeli adamlardan birini gösterecek olursam?.."

"Hemen kendisini düelloya çağırırım. Hatta ismi..."

Pardaillan, cümlesinin sonunu getirmedi. Çünkü bu, "Bir Guise veya Montmorency olsa bile," idi. Şövalye, Kraliçenin, Henri de Guise'den bahsedeceğine katı surette inanmıştı. Dük de Guise ile çarpışmayı düşününce hemen gözleri parladı. Bu, onun için çok yüksek bir şeydi."

Catherine, şövalyenin cevabı üzerine sustu. Şüphelenerek sordu:

"Evet, hatta ismi... Rica ederim devam ediniz. Cümlenizi bitiriniz..."

"Bir isim araştırırken durdum. Maksadım ismi ne kadar önemli olursa demekti. Kral ve sizin için her şeyi göze aldığımı söylemekti..."

"Bu sözlerinizle beni son derece bahtiyar ettiniz. Siz ümidimin fevkinde bir insansınız. Sizi büyük bir servete kavuşturacağım. Yalnız daha önce bir şey söylemek isterim."

"Nedir?.."

"Bugünden itibaren vücudunuz bana aittir. Onu sebepli sebepsiz tehlikelere atmanızı istemiyorum. Anladınız mı?"

"Fikrinizi biraz daha izah eder misiniz?"

"Size hiçbir zaman karanlıkta sokak hırsızlan gibi hareket etmenizi tavsiye etmeyeceğim. Aklımdan böyle bir şey geçirmem. Fakat çarpışmanın bazı usulleri vardır."

"Ben ancak göğüs göğüse yapılacak bir çarpışmada bulunabilirim. Gece hırsızlarının yaptıkları sadece cinayettir. Ben bunu yapamam. Bunu açıkça bilmelisiniz. Benim âdetim böyledir..."

"Bravo Şövalye! Ben de sizden böyle bir cevap bekliyordum. Fakat cesarete tedbiri de ilave etmek lazımdır. İşte hepsi bu kadar... Size sadece bir parça daha tedbirli davranmanızı tavsiye edeceğim."

"Artık yalnız, hangi düşmanla boy ölçüşmem lazım geldiğini bilmem kaldı."

Pardaillan, Kraliçenin, de Guise'den bahsedeceğine kesin surette inanmış bulunuyordu. Çünkü Guise'in, Kral aleyhinde gizli bir cemiyet kurduğunu biliyordu. Bu sırada Ruggieri ile de Medicis bakıştılar. Müneccim, Kraliçeden sanki son bir lütuf bekliyordu. Fakat Kraliçe taş gibi metindi:

"Siz dün bazı ziyaretler kabul ettiniz mi?" dedi.

"Evet..."

"Bunlar arasında Navarre Kraliçesinin de bir adamı geldi. Size Kraliçenin teşekkürlerini getirdi, değil mi?"

"Evet..."

"İşte bu genç, son derece dessas ve tehlikeli bir adamdır. El altından müthiş manevralar çevirir. Bu adamın vücudu, bilhassa Kral için son derece tehlikelidir. Kendimden bahsetmiyorum. Çünkü ben kendimi zaten bir fedai sayıyorum..."

Pardaillan o zaman, beslemeye başladığı iyi niyetlerin bir anda mahvolduğunu anladı. O tanınmış bir kılıç sahibi ile dövüşeceğini zannediyordu. Halbuki müthiş surette aldanıyordu. Kaşlarını çattı. Bıyıkları dikleşti. Yüzündeki hatlar karmakarışık oldu.

Catherine de Medicis, onun bu halinden bir şey anlayamamıştı:

"Tereddüt mü ediyorsunuz?" dedi.

"Hayır, tereddüt etmiyorum."

Kraliçenin endişesi bir anda dağıldı:

"Sizin gibi mert bir insandan başka cevap bekleyemezdim zaten..."

Şövalyenin sesi gürledi:

"Tereddüt değil, reddediyorum!"

Bu cevap kadar Kraliçeyi şaşırtan bir söz olamazdı. Yüzü hiddetten sapsarı kesilmişti. Sanki bir emir vermek için maiyet muhafız kumandanını arar gibi gözlerini etrafta dolaştırdı. Fakat yapayalnız ve hiçbir şey yapamayacak bir durumda bulunuyordu. Birkaç saniye içinde kendini topladı. Müthiş hiddetini belli etmemeye çalışarak:

"Bunun sebebini söyler misiniz?" diye sordu.

"Söyleyeyim efendim. Bu adam odama geldi. Benimle beraber yemek yedi ve bana karşı büyük bir dostluk ve arkadaşlık gösterdi. Bana ihanet etmeden, dost bildiğim bir kimse benim için daima mukaddestir."

"Sözlerinizi anlıyorum. Bu dostunuzun ismini biliyor musunuz?"

"Hayır, bilmiyorum. Söylemedi."

Catherine kendi kendine: "Bana hizmet etmek istemediğine göre düşmanlarıma hizmet edebilir. Şu halde benim için çok tehlikeli olabilir," diye düşündü. Sonra açık açık:

"İsmini sormaktan maksadım, onun tehlikeli bir düşmanım olup olmadığına katı surette inanmak içindir. Şu zamanda sır saklamak ve arkadaşını korumak tabilikten çıkmış ve bir fazilet olmuştur. Hislerinize ve fikirlerinize hürmet ediyorum. Sizi de bu kadar mert ve açık fikirli olduğunuzdan dolayı takdir ve tebrik ederim."

Pardaillan, Kraliçenin önünde eğildi:

"Bana layık olmadığım iltifatlarda bulunuyorsunuz."

"Dostluğunuza bu kadar sadık olmanız, müşterek düşmanımızın karşısında son derece çetin olacağınıza delalet eder. Şimdilik gidiniz. Yarın sizi Louvre Sarayı'nda beklerim."

Pardaillan, kendisine tatlı bir gülümseme ile bakan Catherine de Medicis'i saygı ile selamlayarak dışarı çıktı. Oteline doğru giderken kendi kendine şöyle düşünüyordu:

"Yarın sabah Louvre Sarayı'na çağrıldım. Louvre Sarayı, oraya girenlere zenginlik ve mevki sağlar. Oraya gideceğim. Böylece ben de bunlara kavuşacağım. Babam bu noktada da aldanmış bulunuyor."

Birkaç saat sonra Kraliçe Catherine de Medicis de Louvre Sarayı'na dönmüş bulunuyordu. İlk iş olarak muhafız kumandanını çağırdı. Ve:

"Mösyö de Nancey! Yarın sabah erkenden bir düzine sağlam askerle bir arabaya atlayarak Saint-Denis Sokağı'nda Deviniere Oteli'ne gidecek ve orada oturmakta olan Şövalye de Pardaillan adındaki haini tevkif ederek kendisini Bastille Hapishanesi'ne götüreceksiniz," emrini verdi.

On Dokuzuncu Bolüm

Mareşal de Damville

Şövalye de Pardaillan çok rahatsız bir gece geçirdi. Gözlerini kapattıkça kendisini Louvre Sarayı'nda parlak bir yer almış bir asilzade şeklinde görüyordu. Yeni mevkisinin kendisine sağlayacağı menfaatleri düşünüyor ve şimdiden birtakım projeler kurmakla vakit geçiriyordu. Ertesi günü yapacağı işleri şu şekilde sıraya koymuştu:

Evvela Catherine de Medicis'in davetine uyarak Louvre Sarayı'na gidecek.

Sonra de Coligny'nin konağına uğrayarak Deodat'ya derhal Paris'ten uzaklaşmasını tavsiye edecek.

Henri de Guise'i düelloya davet etmek suretiyle Krala ve Kraliçeye büyük hizmette bulunacak.

Yeni mevkisinden emin olur olmaz siyahlı kadını bularak kızını isteyecek ve tabii alacak. Çünkü hangi işçi kadın bir saray asilzadesine kızını verebilmek mutluluğunu istemez.

Bundan sonra dünyanın en bahtiyar bir adamı olarak yaşayacaktı.

Babasını da aratıp bulduracak. Kendisine kendi öğütlerini dinlemeyerek bu mevki ve servete kavuştuğunu söylemeksizin rahat bir hayat temin edecekti...

Bütün bu noktaları kararlaştırdıktan sonra birkaç saatlik bir uyku

çekti. Fakat ne yapsa fazla uyuyamıyordu. Onun için erkenden uyandı. Çabucak giyindi. Sonra saraya gitmek için vaktin çok erken olduğunu düşünerek pencereye gitti. Camı açarak Loise'ın uyumakta olduğu odanın kapalı penceresini seyre başladı.

Seven bir insan için bu bile az bir mutluluk değil midir?

Aynı anda köpeği Pipeau hırlamaya başladıysa da önem vermeyerek başını bile çevirmeden gözlerini açık pencereden ayırmadı.

Birdenbire beklenmedik bir şey oldu. Loise'ın penceresi ani olarak açıldı. Saçları darmadağın olduğu halde Loise'ın korkudan büyümüş gözleriyle yüzü göründü. Pardaillan'ı görür görmez:

"Çabuk geliniz!" diye bağırdı.

Sapsarı kesilen Pardaillan:

"Acaba ne oluyor?" diye homurdandı. Loise kendisine ilk defa olarak hitap ediyor ve yardım istiyordu. Herhalde kız müthiş bir tehlike içinde olmalıydı.

"Hemen geliyorum!" diye haykırarak merdivenlere doğru koşmak üzere camın yanından ayrıldı. Duvarda asılı duran kılıcını almak üzere elini kaldırdığı zaman Pipeau şiddetle havlamaya başladı. Aynı anda kuvvetli bir darbeyle kapı devrildi. On, on iki silahlı adam içeri girdi. İçlerinden biri:

"Kral namına sizi tevkif ediyoruz," dedi.

Pardaillan kılıcına doğru atılmak istediyse de muvaffak olamadı. Bir anda kollarından ve bacaklarından yakalanarak yere düşürüldü.

Bu sırada kulağına Loise'ın acı feryadı geldi:

"Mösyö, imdadıma yetişiniz. İmdat!"

Şövalye:

"Lanet!" diye homurdandı. Müthiş bir kuvvet sarf ederek kurtulmaya çalıştı. Fakat buna imkân yoktu. İri yarı muhafız askerleri kendisini sıkı sıkı yakalamış ve kısa süren çetin bir çarpışma sonunda sımsıkı bağlamışlardı. Bu esnada Pipeau da durmadan sağa sola saldırıyor, önüne geleni ısırıyordu. Pardaillan yakalandıktan ve gözleri de bağlandıktan sonra Nancey etrafına bakındı. İki ölü ve beş yaralı vermişti. Şövalye, askerlerden birini şakağına vurduğu demir gibi bir yumrukla öldürmüş, köpek Pipeau da diğerini boğarak haklamıştı.

Muhafız kumandanı Nancey, askerlere:

"Haydi, gidelim," emrini verdi.

Pardaillan'ı kaldırarak merdivenlerden indirdiler. Sokağa çıkınca şövalye, gözüne sarılan sargının aralığından sokakta üç arabanın durduğunu fark etti. Bunlardan birisi kendisi içindi. Diğer iki araba karşı evin kapısında duruyordu. Biri boştu. Pardaillan, öbüründe. Henri de Montmorency'nin oturmakta olduğunu gördü.

Fazla bir şey görmeden arabaya atıldı. Ve her tarafı kapalı bulunan araba hareket etti. Şövalyede küfürün bini bir paraya idi. Fakat bütün bunlara rağmen kapalı araba ile nereye götürüldüğünü hesaplamaktan kendini alamadı. Paris'in içini karış karış bildiğinden hangi sokaklara sapmakta olduklarını anlıyordu. Birdenbire saçlarının dimdik olduğunu hissetti:

"Beni Bastille'e götürüyorlar," diye mırıldandı.

Bastille'in ne müthiş bir zindan olduğunu pek iyi bilen şövalye, bir anda tamamıyla mahvolduğunu anladı. Talihinin kendisine tam güldüğünü sandığı bir anda çok büyük bir felaketle karşılaşıyordu.

Bu esnada araba Bastille'e varmıştı. Birkaç asma köprü ve kapıdan geçtikten sonra durdu. Pardaillan'ı dışarı çıkardılar. O zaman her tarafı askerle dolu karanlık bir avluda olduğunu gördü. Elleri, ayakları çözüldü. Bu esnada bütün bu insanların üzerine hücum etmeyi ve neticede bunların bıçakları altında can vermeyi düşündü. Fakat bu neye yarayacaktı. Bu sırada kollarına gayet kuvvetli ve iri yarı üç zindancı girdi. Kendisini sürükleyerek taş merdivenlerden çıkardılar. Batı tarafındaki kalenin üçüncü katında bulunan oldukça geniş bir odaya attılar. Kapının, üzerine gürültüyle kapandığını duydu.

Bütün bu olaylar çok kısa bir zamanda cereyan etmişti. Şövalye her şeyin boş olduğunu anladığından kendisini baygın bir halde taşların üzerine bıraktı.

Şimdi de öbür evde cereyan eden faciaya gelelim. Daha önce Mareşal de Damville'in Jeanne de Piennes'i tanıdığını kaydetmiştik. Henri, Paris'e geldiği zamanlar Temple Hapishanesi'nin civarında bulunan Hotel de Mesmes adındaki büyük konağında otururdu. Gayet büyük ve sessiz bir konak olan burası, birçok asker ve hizmetçi tarafından muhafaza edilmekte idi.

Henri, Jeanne'ı gördüğü gün bu konağa dönmüş ve odasına çekilerek bütün gün düşünmüştü. Onu düşündüren nokta, sadece ağabeyi idi. Kendi kendine:

"Ya ağabeyim de Paris'e gelip Jeanne'ı gördüyse? Ya konuştularsa?.. Ya Jeanne ona her şeyi anlattıysa?.."

Alnında biriken soğuk terleri eliyle sildi ve düşünmeye devam etti:

"Evet, onu unutmak için senelerce kendime işkence yaptım. Fakat en meşgul yahut en sarhoş olduğum zamanlar bile Jeanne'ı bir an olsun unutamadım. Bana karşı ne kadar büyük bir nefret duyuyordu? Fakat ben de onlardan doğrusu iyi intikam aldım. Baba, ana ve kızı, üçünü birden perişan ettim. Ama bunun sonu ne olacak? Baba, ana kız hayatta bulunuyorlar. Bunların birbirleriyle karşılaşmayacaklarını ve her şeyi öğrenmeyeceklerini hiç kimse iddia edemez. O vakit François yine meydana çıkacak. Ya ben ne yapacağım? Beni her gün çektiğim bu bitmez tükenmez azaplardan kurtaracak olan şey, sadece François'yı gebertmektir."

Belindeki hançerini çekti ve sanki bunu ağabeyinin kalbine saplıyormuş gibi bütün kuvvetiyle önündeki masaya sapladı.

Sonra muhafız subaylarından birini çağırarak ona bazı emirler verdi. Daha sonra yatak odasına çekilerek derin bir uykuya daldı.

Ertesi günü gece yarısına doğru konaktan çıktılar. Saint-Denis Sokağı'na geldikleri vakit şafak sökmüş bulunuyordu. Damville bir arabada kaldı. Bir subay, altı askerle evin kapısını çaldı.

Kapıyı ev sahibi ihtiyar kadın açtı. Karşısında tepeden tırnağa kadar silahlanmış adamları görünce, gözleri faltaşı gibi açıldı:

"Ne istiyorsunuz?" diye sordu.

"Siz evinizde iki Protestan kadını saklıyorsunuz. Bu iki kadının,

Kralın düşmanlarıyla ilgileri var."

İhtiyar kadın korkusundan bir istavroz çıkardı:

"Aman yarabbi, bu mümkün mü?"

"Nerede o mel'un Protestan karıları?"

"Buradadırlar. Fakat benim bu işte hiçbir suçum yok."

"Suçunun olup olmadığı, bize göstereceğin kolaylıkla belli olacak. Eğer gürültüsüz, patırtısız şunları tevkif etmemize yardım edersen kurtulursun."

"Emirlerinizi bekliyorum. Emin olunuz ki, bunların Protestan olduklarını bilmiyordum. Tevekkeli hiç kimseye gitmiyorlardı..."

Kocakarı askerlerin önüne düşerek üst kata çıktı ve kapıyı çalarak bir köşeye çekildi.

Az sonra kapının sürgüsü çekildi ve Jeanne de Piennes kapıda görüldü. Karşısında bir subay ve askerleri görünce hafifçe sarardı. Fakat kendini tuttu:

"Ne istiyorsunuz?" diye sordu.

Subayın yüzü kıpkırmızı kesilmişti. Ne de olsa kendisine verilen bu görev hiç de hoşuna gitmemişti. Çünkü sebepsiz yere iki kadım tevkif edecekti. Bu, silah taşıyan ve savaş meydanlarında dövüşen bir adam için çok ağır bir görevdi. Fakat aynı anda aklına Mareşal Damville geldi. Eğer bu işi yapmazsa başına gelecek felaketi düşündü.

"Madam," dedi, "bilirsiniz ki, biz emir kuluyuz. Aldığımız emirleri

derhal yerine getirmeye mecburuz. Bundan dolayı affınızı rica ederim."

"Nasıl bir emir aldınız?"

"Sizi tevkif etmek!.."

"Sebep?.."

"Sebep, Protestan olmanız ve son emirlere itaat etmemiş bulunmanızdır."

Bu sırada gürültüden uyanan Loise de kapıya çıkmış ve bir bakışta olan biteni anlamıştı.

Jeanne:

"Fakat siz aldanıyorsunuz," dedi. "Hakkımızda size yanlış bilgi vermişler."

Subay:

"Bunun böyle olmasını son derece arzu ederim. Biliyorsunuz ki, bu gibi ihbarların, iftira ve yanlış olduğunu ispat etmek gayet kolaydır. Onun için gürültüsüzce bizi takip edersiniz. Her şey çabucak anlaşılır, siz de serbest kalırsınız."

Jeanne şaşırmıştı. Bu hadiseden hiç de hoşlanmamıştı:

"Demek bu yolda kesin bir emir aldınız?" dedi.

"Evet madam, bu emri yerine getirmek zorundayım!"

"Ya kızım, kızım ne olacak? Ben kızımdan ayrılmam."

Loise de bir çığlık koparark odaya koştu. Çabucak pencereyi açtı. Karşısında Pardaillan'ı görünce ümitle şimdiye kadar hiç konuşmadığı adamı:

"Geliniz, koşunuz!" diye imdada çağırdı.

Subay işin sarpa sardığını anlamıştı:

"Madam," dedi, "sizi yeminle temin ederim ki, kızınız da sizinle beraber bulunacaktır. Boş yere ortalığı velveleye vermeyiniz. Eğer itaat etmezseniz görevimi zorla yapmak zorunda kalacağımı üzülerek bildiririm!"

Jeanne bir saniye kadar düşündü. Belki hakikaten bir iftiraya uğramış bulunuyorlardı. Protestan olmadıkları için masum olduklarını kolayca ispat edebilirlerdi. Bu suretle mahallede boş yere bir velveleye meydan vermemiş olurlardı. Subaya:

"Pekâlâ," dedi. "Yalnız bana hazırlanmak için beş dakika izin veriniz."

"Hay hay!.. Hazırlanınız, bekliyorum!"

Subay kocakarıyı içeride bıraktıktan sonra kapıyı kapattı. Ve beklemeye başladı. Jeanne doğru kızının odasına koşmuş ve onu kolları arasına aldı:

"Kimi çağırıyorsun yavrum?" diye sordu.

"Dünyada bize yardım edebilecek alan biricik insanı anneciğim..."

"Şu sık sık bizim pencereye bakan şövalyeyi mi?"

"Evet anneciğim!.."

Zavallı Loise, bu sözüyle her şeyi itiraf ettiğinin bile farkında değildi. Annesi onu kolları arasında sıktı:

"Onu seviyor musun?"

Loise sarardı. Sonra başını eğdi.

Jeanne sordu:

"O da seni seviyor mu?.. Zannederim!.. hayır!.. Bu delikanlıya güvenebilecek miyiz? Nasıl bir insandır?"

"Çok iyi! Ah anneciğim, bana inanabilir misin? Çok iyi ve bize çok sadık bir insan... Bütün kalbimle ona inanıyorum."

"İsmi nedir?"

Loise gözlerini kaldırdı:

"Bilmiyorum anneciğim!"

Jeanne büyük bir hayrete düştü:

"Daha ismini bile bilmiyorsun ha?"

Sonra kızını daha büyük bir muhabbetle göğsünde sıktı:

"Benim ipek, benim temiz kızım..."

Kendisi de bir zamanlar sevgilisinin ismini bilmeden sevmişti. Bunu hatırlayarak gayriihtiyari gözleri yaşardı. Sonra gözlerini sildi:

"Fakat vaktimiz pek dar. Mademki sen hislerinde aldanmıyorsun, bu işi hemen yapalım."

Böyle diyerek bir sandığa koştu. Orada çoktan beri yazmış olduğu kapak bir mektup duruyordu. Ayrıca boş bir kâğıt alarak şu satırları yazdı:

> "Mösyö felakete düşen iki kadın size itimat ediyor. Genç olduğunuz için hiç olmazsa merhametli olduğunuzu tahmin ediyorum. Eğer kızımla benim düşündüğüm gibi bir insansanız burada bulunan mektubu sahibine teslim edeceğinizden eminiz. Bize karşı yapacağınız bu iyilikten dolayı teşekkürlerimizi ve dualarımızı kabul etmenizi rica ederim. Siyahlı kadın."

Kâğıt tamamlandıktan sonra hepsini birden büyük bir zarfın içine koydu. Sonra orada bulunan ev sahibini çağırdı:

"Madam, bize bir hizmette bulunmak ister misiniz?"

"Niçin istemeyeyim? Ben sizin Protestan olduğunuza da inanmıyorum zaten..."

"Size istediğiniz şey üzerine yemin ederim ki, biz Protestan değiliz. İşin içinde bir yanlışlık olduğuna eminim. Fakat ben hayatımda çok çekmiş bir kimse olduğum için bir tuzakla da karşılaşmış olabilirim."

"Size ne suretle hizmet edebilirim?"

"Vereceğim mektubu, karşı otelde en üst katta oturan genç şövalyeye teslim edeceksiniz."

"Hiç merak etmeyiniz kızım... Mektubunuz on dakika zarfında sahibine gidecektir. Umarım siz de çabuk dönersiniz..."

"Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum."

Bundan sonra Jeanne kapıyı açtı ve subaya:

"Hazırız," dedi.

Subay bu işi bu kadar kolay ve gürültüsüz bir şekilde halletmiş olduğundan çok memnundu.

Ana kız, merdivenlerden indiler. Arkadaki arabada oturmakta ve sokakta kopan gürültülere patırtılara kulak asmayarak gözlerini bir dakika bile evin kapısından ayırmayan Mareşal Damville, az daha sevincinden küçük bir feryat koparacaktı. Jeanne ile Loise evden çıkmışlar ve öndeki arabaya binmişlerdi. Araba hareket etmek üzere iken ev sahibi kendisine yine yaklaştı. Jeanne yavaş sesle:

"İhmal etmeyeceksiniz, değil mi?" diye sordu.

Kadın:

"Hayır, hiç merak etmeyiniz," diye cevap verdi. "Mektup iki dakika sonra Şövalye de Pardaillan'ın elinde bulunacaktır..."

Jeanne bir hareket yapmak istedi. Bağırıp çağıracak, bir şeyler söyleyecekti. Fakat tam bu sırada araba hareket etti. Zavallı kadın:

"Şövalye de Pardaillan! Aman Tanrım, ne felaket!.." diyerek kendinden geçti, bayıldı...

Yirminci Bölüm

Karanlık Konak

Ev sahibi sözünde durdu. Ve arabalar kaybolur kaybolmaz, hemen Hotel Deviniere'e koştu. Ev sahibi, bütün ihtiyar kadınlar gibi meraklı ve dedikoducu olduğu için iki pencere arasında cereyan eden masum aşk sahnelerinin çoktan farkına varmış ve bu genç şövalye hakkında oldukça bilgi de elde etmişti. Şimdi bu maceraya, dolayısıyla karıştığı için ayrı bir tecessüs duyuyordu.

Doğru Madam Landry'yi buldu:

"Şövalye de Pardaillan'la görüşmek istiyorum," dedi.

Bu sözü işiten otel sahibi:

"Şövalye de Pardaillan'ı mı soruyorsunuz? Siz hiçbir şey duymadınız mı?"

"Hayır... Ne olmuş?.."

"Garip şey! Bütün sokak bundan bahsediyor da sizin haberiniz yok. Herhalde mühim bir işteydiniz...

"Peki, ne olmuş? Neden bana söylemiyorsunuz?"

"Ne olacak? Bizim müthiş kabadayımız Pardaillan tevkif edildi."

Kocakarının yüzü sarardı:

"Tevkif mi edildi?"

Madam Landry:

"Zavallıyı az önce götürdüler," dedi.

Otelci ise karısının aksine bundan dolayı memnun bile görünüyordu:

"Öylece, namuslu insanları pencereden sarkıtmanın cezasını da en sonunda görecek. Pek ileri gitmişti..."

"Ne yapmış?.."

"Bilmiyorum; ama galiba mel'un Huguenot'larla münasebete girişmiş..."

Ev sahibi, bu işlerle daha fazla meşgul olmanın tehlikeli olacağını hissettiğinden, orada durmayarak evine döndü. Mektubu gizli bir yere sakladıktan sonra: "Her şey meydana çıkıyor," diye düşündü. "Bu kadınlar hakikaten Protestanmışlar. Karşıdaki dinsiz herif onun için genç kızla işi pişirmeye çalışıyormuş. Ben de haberim olmadan bu dinsizlere âlet oluyormuşum. Girdiğim günahtan kurtulmak için en aşağı dokuz günlük bir perhiz yapmam gerekecek."

* * *

İki araba doğruca karanlık de Mesmes Sokağı'na gelmişti. Araba, insana kasvet veren bir avluya girdikten sonra konağın önünde durdu. Subay arabanın kapısını açarak iki kadını indirdi ve:

"Lütfen buraya giriniz," dedi.

Jeanne de Piennes, kızıyla birlikte yürüdü. Önlerindeki kapılardan biri açıldı. İçeri girdikten sonra kapandı ve kilitlendi. Artık hiçbir şekilde kaçamayacakları bir yere girmiş bulunuyorlardı. Jeanne, buranın bir cezaevi olmadığının çoktan farkına varmıştı.

Çünkü bu oda gayet iyi bir şekilde döşenmişti. Ve ara kapıyla iki yatak odasına geçiliyordu. Pencerelerde demir yoktu. Fakat aşağıdaki avluda iki mızraklı asker nöbet bekliyordu.

Jeanne de Piennes, bir cezaevinde olmadıklarını görünce daha çok korkmaya başladı. Kendisini hemen ilk odadaki bir kanepenin üzerine attı. Bu sırada Loise, masanın üzerinde bulduğu bir mektubu annesine göstererek:

"Bir mektup!" diye bağırdı ve yüksek sesle okumaya başladı:

"Hiçbir şeyden korkmanıza lüzum yoktur. Bir şey arzu ettiğiniz takdirde, mektubun yanındaki çıngırağı çalarsınız. İçeriye girecek olan bir kadın, bütün emirlerinizi yerine getirecektir. Yemeklerinizi de aynı kadın getirecektir. Bu tutukluluğunuzun sadece birkaç gün sürmesi çok muhtemeldir."

Genç kız:

"Çok şükür bir cezaevinde bulunmuyoruz," dedi.

Fakat annesinde aynı düşünceli hal devam ediyordu:

"Bana öyle geliyor ki, bir cezaevinde bulunmamız, bizim için daha hayırlı olurdu."

"Ne demek istiyorsun anneciğim?"

"Bekleyelim, görürüz! Yalnız sana daha önce mühim bir sır söyleyeceğim."

Loise, annesinin yanına oturdu:

"Söyleyiniz anneciğim!"

"Sana biraz genç şövalyeden bahsedeceğim." Loise, kızararak başını eğdi. Jeanne, kızına endişe dolu gözlerle baktı:

"Onu hakikaten çok mu seviyorsun?"

Genç kız cevap vermedi. Fakat bu sessizliğinin anlamını annesi pek güzel anlamıştı. Bir dakika kadar düşündü. Sonra devam etti:

"Onun ismini bu sabah öğrendik."

"Evet, Şövalye de Pardaillan imiş."

Annesi aynı kelimeyi nefretle tekrarladı:

"Şövalye de Pardaillan!"

Genç kız, o zaman birdenbire hatırladı:

"Anneciğim, diye haykırdı, bu ismin sizce gizli ve önemli bir anlamı olduğunu anlamaya başlıyorum. Arabada gelirken ihtiyar kadın bu ismi söyler söylemez geçirmiş olduğunuz baygınlığın nedenini şimdi daha iyi anlıyorum. Şimdi bu sırrı tahmin eder gibi oluyorum."

"Evet kızım, müthiş bir sır..."

"Söyleyiniz anneciğim."

"Evet, söylemek lazım... Kendini gerektiği zaman müdafaa edebilmek için bu sırrı gayet iyi bilmelisin."

"Beni korkutuyorsunuz anneciğim."

"Dinle kızım. Sana şimdiye kadar babanın ismini söylememiştim..."

"Evet, onu çok merak ediyorum."

"Evvela onun ismini söyleyeyim. Senin baban, François de Montmorency'dir."

Genç kız heyecandan nefes bile alamıyordu. Annesini büyük bir

merakla dinliyordu:

"Onu ebediyen kaybettiğimi sandığım zaman bir gün gelmekte olduğunu öğrendim. O zaman sen küçücük bir bebektin. İşte bunu öğrenen kardeşi Henri de Montmorency, seni vahşi bir adamına çaldırdı. Ve bana, ağabeyinin yanında söyleyeceği sözleri tasdik etmezsem, bir işaretiyle seni öldürteceğini söyledi."

"Dehşet!.."

"Evet, hakikaten dehşet! Ve ben babanın önünde dilsiz durmaya mecbur oldum. Henri'nin bütün iftiralarını böylelikle kabul etmiş bulundum!"

"Zavallı anneciğim, meğer beni kurtarmak için ne kadar büyük acı ve ıstıraplara katlanmışsınız."

"İşte, kızım, sana dünyada daima bir adamdan nefret etmeye, ölümden ve felaketten kaçıldığı gibi kendisinden kaçmaya mecbur olduğumu söylemekteki maksadımı şimdi anlıyorsun, değil mi? İşte kızım, bu adam Henri de Montmorency'dir..."

"Diğeri, anneciğim?"

"Öteki, yani seni kaçıran, değil mi?"

"Evet..."

"Seni boğazlamak görevini üzerine alan vahşinin ismi Şövalye de Pardaillan'dır."

Zavallı Loise şaşırmıştı. Gözleri bulandı ve iki damla iri yaş yanaklarından yuvarlandı. Rengi sapsarı olmuştu. Titrek bir sesle:

"Sevdiğim adamın babası," diye mırıldandı.

Annesi, kızım kucakladı:

"Evet kızım! Bana bu müthiş hakikati, seni bana geri veren iyi bir adam söylemişti. Sonradan soruşturdum. Beş yaşlarında kadar bir de oğlu varmış. Kendisi herhalde ölmüş olacak. Oğluna gelince, işte kötü talih, babasını nasıl benim karşıma çıkardıysa onu da senin karşına çıkarmış bulunuyor."

Birdenbire kızın aklına sabahki olaylar geldi. Şövalye, o kadar erken saatte pencerede ne arıyordu? Kendilerinin tevkifiyle onun bir âlâkası olamaz mıydı? Evet, mutlaka o bütün geçen olayları biliyordu. Onu imdada çağırdığı halde hiçbir harekette bulunmamıştı ve meydana çıkmaması da bunu ispat etmiyor muydu? Artık şüphesi kalmamıştı. Pardaillan herhalde kendisini tevkif eden kimsenin casusu olmalıydı.

İnler gibi:

"Kalbim parça parça oldu anneciğim," dedi.

"Zavallı kızım, talihsiz yavrum... Aklıma daha müthiş şeyler geliyor..."

"Ne gibi anneciğim?"

"Bunu düşünürken bile ürperdiğimi hissediyorum. Yoksa bu Pardaillan da babası gibi Henri de Montmorency'nin uşağı olmasın?.."

Bu anda Jeanne, sağ koluyla şiddetle kızına sarılırken, sol elini, gürültüsüzce açılan kapıya uzattı:

"O!.." diye inledi.

Kapının eşiğinde, kollarını çaprazlayarak kavuşturmuş, bir hayal gibi, Henri de Montmorency, mosmor çehresiyle duruyordu.

Yirmi Birinci Bolüm

Casus Kız

Navarre Kraliçesi Jeanne d'Albret'yle hizmetçisi Alice'in, Pardaillan'ın yardımıyla kurtulduklarını ve Paris'ten çıkarak karargâhlarına doğru hareket ettiklerini biliyoruz. Dört kuvvetli atın çektiği araba, Saint-Germain'e doğru yıldırım hızıyla gidiyordu. Burada Katoliklerle Protestanlar arasında geçici bir mütakere imzalanmış bulunuyordu. İki taraf da kesin bir savaş için kuvvetlerini toplamakla meşguldü.

Papazlar kiliselerde açıktan açığa Protestan halkı kılıçtan geçirmeyi öğütlüyorlardı. Protestanların toplandıkları bir ev yakılmıştı. Bunların arasındaki müthiş çarpışmanın sebebi, kiliselerde Latin ve Fransız diliyle ibadet etmekti. İlk çarpışmalarda Huguenot'lar galip gelince Catherine de Medicis:

"Demek artık Fransız diliyle ibadet edeceğiz," demişti. Fakat sonradan Huguenot'lar mağlup edilince de:

"Çok şükür, ibadetimiz Latin diliyle olacak..." diye sevinmişti.

Fransa karmakarışıktı. Mütarekenin imzasından sekiz gün sonra bir kilisede bir adam, ihtiyar bir kadına kazaen çarparak onu yere düşürmüş, kadın da hiddetlenerek kendisini tahkir için:

"Protestan herif!" diye haykırmıştı. Bunu duyan kilise halkı, adamı bir anda parçalamıştı. Kendisini kurtarmak isteyen iki kişi de aynı akıbete uğramış bulunuyordu. Yine Paris'te hemen her sokağın başına Hazreti Meryem'in resim ve heykelleri dikilmişti.

Bunların yanında tepeden tırnağa kadar silahlı yirmişer kişi nöbet bekliyordu. İki ay içinde, bu heykellere lazım gelen hürmeti göstermemiş oldukları iddiasıyla elli kişi kılıçtan geçirilmişti. Az sonra gelen geçenlerin bu haydutların sepetlerine bir miktar para bırakmaları emredildi. Bu emre itaat etmeyenlerin hali dumandı.

İşte Paris böyle bir Paris, Fransa böyle bir Fransa idi...

* * *

Jean d'Albret'nin Saint-Germain'e vardığının on beşinci günüydü.

Navarre Kraliçesi, karargâh olarak kullandığı binanın alt katına indi ve kapının yanındaki bir odaya girdi. Burası basık tavanlı bir yerdi. Odada üç asilzade oturmuş, kendisini beklerken, gevezelik ediyordu.

Jeanne d'Albret içeri girince hemen toparlanıp ayağa kalktılar. Navarre Kraliçesi, bunlardan birine:

"Geliniz, Kont de Marillac," dedi.

Yirmi beş yaşlarında, solgun yüzlü bir genç ayağa kalkarak Kraliçeyi takip etti. Odalardan birine girdiler, genç sordu:

"Sayın Majeste, beni niçin böyle çağırıyorsunuz?"

"Sizin isminiz bu değil mi? Bu ismi size ben vermedim mi?.."

Delikanlı başını salladı:

"Hayatımı, ismimi her şeyimi size borçlu olduğumu biliyorum. Fakat benim ismim sadece Deodat'dır. Çünkü ben bulunmuş bir çocuğum."

"Şimdi bırak şu lafları... Siz; cesur, sadık, korku nedir bilmez bir kahramansınız. Üstelik kimin oğlu olduğunuzu da öğrenmiş bulunuyorsunuz."

"Beni en çok üzen şey, o konuşmayı dinlemiş olmamdır. Evet, Catherine de Medicis'le müneccimi Ruggieri'yi gözlemek için bana verdiğiniz görevi yerine getirirken dinlediklerim emin olun içimi yakıyor. Talih bana merhametsiz anamın adını öğretmekle ne kazandı? Annemin meş'um bir kraliçe, bir kaplan kadar vahşi, kan emici Catherine de Medicis olduğunu öğrendiğim gün nasıl oldu da yerin dibine geçmedim?"

Bu anda yan taraftaki odada hayret veya korku ifade eden bir feryat işitildi. Fakat içeridekiler bunu duymadılar.

Jeanne d'Albret:

"Böyle faydasız ve lüzumsuz şeylerle boş yere uğraşma... Bu acı sırrı da hiç kimseye açma," dedi. "Seni ne kadar sevdiğimi bilirsin. Seni oğlumdan ayırmadım. Oğlum Henri ile beraber dağlarda dolaştınız. Aynı öğretmenlerden ders aldınız. Kalbimde ikiniz de aynı muhabbetli yeri işgal ediyorsunuz."

Genç adam eğilerek Kraliçenin elini öptü. Jeanne d'Albret devam etti:

"Şimdi beni dinle. Paris'te sadakatine oğlum kadar güveneceğim bir adama ihtiyacım var."

"Bu adam ben olacağım."

"Zaten ben de senden bu cevabı bekliyordum. Fakat iş çok tehlikelidir.

"Hayatım sizindir. Oğlunuz Kral için olduğu gibi sizin için de her an kendimi en büyük tehlikelere atmaya hazırım."

Bunun üzerime Kraliçe, odada bulunacak başka kimselerin bile duyamayacakları kadar yavaş bir sesle, belki bir saat konuştu. Sözleri bitince de, kendisini büyük bir dikkatle dinlemiş olan genci kucakladı:

"Haydi oğlum, artık git! Tanrı yardımcın olsun!"

Deodat odadan çıktı. Diğer odadaki iki asilzadeyi selamlarken gözleriyle, sanki göremediği birisini araştırdı. Sonra sokak kapısının önünde hazır duran atına atladı. Paris'e doğru uzanan ağaçlıklı yolda kayboldu.

Deodat düşünceliydi. Kendisine verilen yeni görev ile buradan ayrılmasından memnun kalmadığı anlaşılıyordu.

Birkaç saat yol aldıktan sonra Mareil köyüne vâsıl oldu. Paris'in kapıları akşam münasebetiyle kapalı olacağından geceyi burada geçirmeye karar vererek bir kapıyı çaldı. Köylü, uzatılan eküden ziyade gelenin taşıdığı uzun kılıçtan korkarak büyük bir itibar gösterdi. Deodat'ya derhal bir oda hazırlayarak bir de kocaman omlet pişirdi. Kont Marillac bir yandan omletini yerken bir yandan da derin düşüncelere daldı.

* * *

Deodat'nın hareketinden sonra Navarre Kraliçesi, zili çalarak Alice'i yanına çağırdı. Alice içeri girdiği zaman Jeanne d'Albret'nin bakışlarından gayriihtiyari ürktü. Kalbi çarpmaya başladı:

"Emredersiniz efendim," dedi.

Kraliçe:

"Alice," dedi. "O müthiş felaketten kurtulduktan sonra size, beni köprüden geçirdiğiniz için çok tedbirsizce davrandığınızı, tahtırevanın perdelerini açmakla da münasebetsizlik ettiğinizi ve nihayet bana son derece düşman bir halkın önünde kim olduğumu söylemekle de büyük bir suç işlemiş olduğunuzu söylemiştim."

"Evet efendim. Sözlerinizin çok haklı olduğunu tasdik ederim."

"Bunları söylerken size sadece aldanmış olduğunuzu belli ettim. Hakiki düşüncelerimi söylemedim. Eğer bunu söyleseydim daha birçok büyük münasebetsizlik yapabileceğinizi düşünmüştüm."

Alice, birdenbire sapsarı kesildi:

"Sözlerinizden bir şey anlamıyorum," diye mırıldandı.

"Şimdi anlarsınız. Navarre Sarayı'na Protestan olmak üzere geldiğiniz zaman, Kraliçe Catherine'in zulmünden kurtulmak için oradan kaçtığınızı söylemiştiniz. Sizi de birçokları gibi iyi niyetle kabul ettim. İyi bir aileden ve zeki bir insan olduğunuz için de size yanımda iş verdim. Aradan geçen sekiz ay zarfında size karşı en ufak bir fena harekette bulunduğumu hatırlamıyorum. Bilmem, sizin fikriniz nedir?"

Alice kendini biraz toparladı:

"Bana karşı göstermiş olduğunuz yakınlığı ve bana yaptığınız iyilikleri son derece büyük bir minnettarlıkla karşılamış bulunuyorum. Mademki bana bazı sorular sormak tenezzülünde bulunuyorsunuz; benim de muhterem şahsınıza bir soru sormama izin vermenizi rica ederim. Acaba bu lütuflarınıza karşı

bir nankörlükte mi bulundum? Sekiz aydan beri hangi görevi yapmadım? Bana 'Güzel Bearn'li' diyorlar. Bu güzelliğimle bazı asilzadelerinizi cezbedebilirdim. Böyle bir şey yaptım mı? Herhangi bir adamınızı savaşa gitmekten vazgeçirmeye kalkıştım mı? Yoksa yeni girdiğim dinde bir kusur mu işledim?"

Kraliçe kendisini büyük bir sabırla dinledi:

"Hayır," dedi. "Dini görevinizi büyük bir itina ile yaptığınızı bilirim. Bu bağlılığınız karşısında birçok kimse hayret bile etmişti. Fakat ben sizi Protestan olarak kabul edemiyorum. Asilzadelerime karşı pek o kadar laubali hareket etmediğinizi bilmekle beraber çok ciddi de değilsiniz. Sonra hizmetinizi yapmakta aşırı derecede gayret gösteriyorsunuz. O kadar ki, göreviniz olmadığı, hizmetinize muhtaç bulunmadığım zamanlar bile yanımdan ayrılmamaya, konuşulan her şeyi duymaya ve her şeyi görmeye çalışıyorsunuz."

İtham çok sert ve açıktı. Bu sözler karşısında genç kız, sendeledi:

"Sözlerinizi anlayamıyorum... Yoksa benden şüphe mi ediyorsunuz?"

"On beş günden beri şüphelenmeye başladım. Sizi sevdiğim için karşımda mahçup olmanızı istemiyordum. Bunun için şimdiye kadar bir şey söylemedim. Fakat artık ayrılmamız lazım geliyor. Çünkü bana ihanet ettiğinize kesin olarak inanmış bulunuyorum."

Alice:

"Demek beni kovuyorsunuz?"

Navarre Kraliçesi, sert ve ciddi bir sesle:

"Evet," cevabını verdi.

Odada bir saniye kadar korkunç bir sessizlik oldu. Alice bir idam mahkûmu gibi yerinde kıvranıyor, rica etmek, kendisini kurtaracak bir şey yapabilmek için çırpınıyordu. Nihayet dudaklarından:

"Herhalde feci bir iftiraya uğradığımı anlıyorum," diye inledi.

Navarre Kraliçesi, oda hizmetçisine hiddetten ziyade acıma ifade eden bakışlarla bakıyordu:

"Dinle," dedi. "Bana ihanet ettiğini ispat eden vesikalar elimdedir. Bunları, sizi muhakeme edecek olan hâkimlere vermek elimdeydi ve bunu yapmaya mecburdum. Buna rağmen bunu yapmıyorum. Sizi sadece, kendisine bağlı olduğunuz Kraliçe Catherine de Medicis'e gönderiyorum."

Alice yeniden:

"Muhterem Kraliçem, aldanıyorsunuz," diye mırıldandı.

"Öyle mi? Pekâlâ! Suallerime cevap veriniz. Bir gün odanıza girdiğimde bir mektup yazmaktaydınız. Beni görür görmez bu mektubu ateşe attınız. O zaman sizi sorguya çekebilirdim. Fakat yapmadım."

"Mademki bana hakikati söylememi emrettiniz, söyleyeyim. Ben de bir kadınım ve birisini seviyordum. Mektubu da ona yazıyordum."

"Subaylarımdan biri, sizi Paris'e giden bir adamla konuşurken görmüş. Bu yabancı adam, subayı görünce hemen atına atlayarak dörtnala kaçmış."

"Paris'te bazı arkadaşlarıma, bana öteberi göndermeleri için siparişlerde bulunuyordum. Bu adam bir daha dönmedi. Kim bilir, belki de öldürülmüştür. Benim bunda ne suçum var?.."

"Ordu komutanları konuşmak için toplandıkları zaman niçin yandaki odaya saklandın?"

"Komutanlar birdenbire içeri girdikleri için dışarı çıkmaya vakit bulamamıştım."

"Bana vermiş olduğunuz bu izahlara o zaman inanmıştım. Fakat dediğim gibi son on beş günden beri size karşı şüphem son derece artmıştır!"

"Niçin? Sebebini sorabilir miyim?"

"Paris'e benimle beraber gelmek için ısrar ettiniz. Ben de bu vesileyle sizi denemeye karar verdim. Ve sizi yanıma aldım. Yanımdaki birçok kimse sizin bir casus olduğunuzu iddia ettiği halde, ben aksini görebilmek ümidiyle hayatımı tehlikeye attım."

"O halde masum olduğuma inanmanız gerekir. Çünkü sağ salim döndük."

"Bu sizin masum olduğunuzu göstermez. Alice, sen beni öldürmek isteyenlerle berabersin!.."

"Asla!.."

"Alice, tahtırevanın köprüden geçirilmesini siz istediniz. Katillere benim kim olduğumu da siz söylediniz ve gösterdiniz. Sedye parçalandığı zaman bu cânilerden biri size şu mektubu vermek istedi. Fakat sizden daha az şaşırdığım için bunu ben aldım. İşte bak, bu mektup hâlâ yanımda bulunuyor."

Jeanne d'Albret, elinde tuttuğu bir mektubu genç kıza uzattı. Alice'e gelince, artık ayakta duracak hali bile kalmamıştı. Son derece büyük bir şaşkınlık ve korku içinde bulunuyordu.

Kraliçe bağırdı:

"Alınız! Bu mektup size aittir!"

Casus kız, taş gibi donmuş kalmıştı:

"Alınız diyorum!.."

Kız titreyerek mektubu aldı:

"Okuyunuz!.."

Kız yine hareketsiz kaldı:

"Okuyunuz diyorum! Amiriniz bu mektubunda size yeni bir görev veriyor. Okuyunuz diyorum!"

Alice, gözleri kararark mektubu açtı ve aşağıdaki satırları okudu:

> "Eğer başarırsak, yarın Louvre Sarayı'nda bulununuz, Başaramazsak, ne yapıp yapıp bir haftalık bir izin alarak Paris'e geliniz. Kraliçe sizinle mutlaka görüşmek istiyor."

Alice'in dudaklarından bir inilti döküldü. Sonra olduğu yere yığıldı. Mahvolmuştu...

Fakat Navarre Kraliçesi bir şey yapmadı. Sadece:

"Gidiniz," emrini verdi.

Kız, ölümden kurtulduğuna inanmayarak yavaş yavaş doğruldu. Ufak adımlarla kapıya kadar yürüdü. Fakat dışarı çıkınca bir deli gibi koşmaya başladı.

Navarre Kraliçesi odadan çıktı. Diğer asilzadelerine:

"Gidelim," dedi.

Beraberce kapının önünde bekleyen arabaya atladılar. Kraliçe, Alice'i görebilmek ümidiyle sağa sola bakındı. Sonra içini çekerek:

"Zavallı kızcağız," diye mırıldandı. "Sevin, Medicis! Bir genç kızın daha felaketine sebep oldun!"

Araba süratle uzaklaştı.

Alice'e gelince, ilk düşündüğü şey, buralardan kaçmaktı. Şatonun önünde bulunan meydanı geçerek nereye gittiğini bilmeksizin koştu. Kendi kendine konuşuyordu:

"Nereye gitmeliyim? Nereye saklanmalıyım? O, rezaleti işitince halim ne olacak? Mahvoldum, Ne yapmalı? Paris'e gitmek... Asla! Bunu yapamam, Catherine'in âleti olmaktan iğreniyorum. Ben kimim? Nasıl oldu da Navarre Kraliçesini öldürmek vazifesini üzerime alabildim? Bereket versin ki, karanlıkta kimse yüzümü görmüyor. Fakat birkaç saat sonra sabah olacak. O zaman ne yapacağım?"

Hem yürüyor hem de kendi kendine konuşmakta devam ediyordu:

"Catherine'in şerrinden kurtulmak için ölmekten başka çarem yok. Halbuki ölmek de istemem. Bu kadar gençken nasıl mezara gireyim?"

Az sonra soğukkanlılığı yavaş yavaş yerine gelmeye başladı. O zaman tuttuğu yolu hesapladı. Paris'e doğru gidiyordu. O kadar yürüdüğü halde en ufak bir yorgunluk bile hissetmiyordu. Bir ara önünde bazı evler belirdi. O zaman durarak ne kadar mesafe kat ettiğini hesapladı. Saint-Germain'den yani Jeanne d'Albret'den adamakıllı uzaklaşmış bulunuyordu.

O zaman biraz sükûnet buldu. Artık emniyette sayılabilirdi. Şimdi sokulacak ve gecenin geri kalan birkaç saatini uykuyla geçirecek bir köşe bulması gerekiyordu. Önüne rastlayan ilk evin kapısını çaldı. Kapıyı açan adama, dişleri birbirine çarparak:

"Geceyi geçirmek için bir oda istiyorum," dedi.

"Fakat pek üşümüşsünüz madam. Hele içeri girin, biraz ısının. Yer bulunur."

Alice köy evine girdi. Yatak odasının hazırlanması için gereken zaman zarfında ısınmasını temin için köylü, onu bir şöminenin yandığı başka bir odaya götürdü. Alice buraya girerek ateşe doğru yürüdü.

Odada, ateşin karşısında derin bir düşünceye dalmış bir subay gördü. Ve onu birdenbire tanıdı. Tanımasıyla beraber ağzından gayriihtiyari bir feryat çıktı:

"Ah!.."

Bu ses üzerine yabancı, başını çevirdi. Deodat'dan başkası olmayan bu adam gözlerine inanamıyordu.

"Alice," diye mırıldandı.

Yirmi İkinci Bölüm

Beklenmeyen Bir Buluşma

Evet, Deodat'yla Alice hiç beklenmedik bir şekilde buluşmuşlardı. Genç subay ayağa kalkarak Alice'in elini tuttu ve onu ateşe doğru yaklaştırdı. Bir taraftan da:

"Acaba rüya mı görüyorum? Hakikaten Alice, sen misin?" diye konuşuyordu. "Halbuki senden ayrıldığım için ne kadar üzülüyordum. Mademki karşımdasın, artık daha fazla üzülmeme lüzum yok."

Onu ocağın yanındaki bir kanepeye oturttu. Ellerini elleri içine aldı:

"Fakat buz gibi olmuşsunuz. Soğuktan titriyorsunuz... Ateşe biraz daha sokulabilirsiniz. Yüzünüz de üşümüş, üstelik sararmışsınız da... Belki de alevler yüzünüzü böyle gösteriyor. Çok da yorgun görünüyorsunuz."

Genç kız, içinden: "Şimdi kendisine ne diyeceğim?.." diye düşünüyordu. Ne diyebilirdi?.. Ona nasıl bir yalan uydurmalıydı? Bunu yapabilecek miydi? O kadar sevdiği bu adamı da mı aldatacaktı?..

Filhakika iki genç bir süreden beri sevişiyordu. Ve birbirlerine yeminle aşklarını söylemişler, kendi aralarında nişanlanmışlardı.

Alice bu aşklarını Navarre Kraliçesine söylemediği için pişman olmuştu. Bu şefkatli Kraliçe belki kendisini affederdi. Niçin böyle

yapmamıştı?

Delikanlı durmadan bir şeyler söylüyor, genç kıza aşkından bahsediyor, onu ısıtmak için kucağında sıkıyordu. Ona birçok şey söylüyordu. Alice, kulağının dibinde söylenen tatlı sözleri duyuyor, fakat manasını düşünemiyordu bile...

Genç adam onu göğsünün üzerinde daha büyük bir muhabbetle sıktı:

"Alice, kutsal meleğim! Arkamdan gelmek suretiyle bana karşı göstermiş olduğun büyük sevgi ve bağlılıktan dolayı kendimi şimdi dünyanın en mutlu insanı sayıyorum. Bana bu saadet dolu geceyi yaşattığın için sana nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum."

Delikanlı, sözüne devam etti:

"Biliyor musun, neye karar verdim? Seninle derhal evlenelim. Şimdi yola çıkarak, erkenden Saint-Germain'e varırız. Hemen Kraliçenin yanına çıkarız. Ona her şeyi anlatırız. Göreceksin, kendisi de bundan memnun kalacaktır. Ondan sonra sen rahat rahat orada kalırsın. Ben de aldığım görevi yapmaya giderim. Beni Kraliçenin yanında beklersin."

"Kraliçe gitti."

"Gitti, ha?.."

"Evet, şimdi pek uzaklarda olmalıdır."

"Öyle mi?"

Alice artık kendisini tamamıyla toplamış olduğundan,

soğukkanlılıkla:

"Kraliçe arabaya binerlerken ben de fırsattan yararlanarak kaçtım. Beni çağırdıklarını, beni aradıklarını duydum. Fakat bulamadılar. Nihayet araba hareket etti. Karanlıklar içinde kayboldu."

Deodat şaşırdı:

"Ne yaptın? Benim için göze aldığın büyük fedakârlıktan dolayı sana son derece hayranım. Fakat bu hareketine sonra Kraliçe ne der?"

Alice tatlı tatlı delikanlıya baktı:

"Ben seni sevdikten sonra, ne isterlerse söylesinler. Senden uzun bir süre ayrılmam mümkün değildi. Buna dayanamayacaktım. Onun için siz Paris'e doğru yola çıkar çıkmaz ben de arkanızdan hareket ettim. Yalvarırım beni geri çevirme!.."

Genç adam bu sözler üzerine Alice'in dizlerine kapandı. Kendisi için bu kadar büyük fedakârlıkları göze aldığını sandığı genç kızın ellerini durmadan öpüyor, kendisini ne kadar sevdiğini anlatıyordu.

Alice, birdenbire kendini delikanlının kolları arasına attı. Boynuna kuvvetle sarıldı. Kendisini durmadan öpmeye başladı:

"Sevgili Deodat, seni ne kadar sevdiğimi biliyorsun. Eğer sen de beni seviyorsan, hemen şimdi, sabah olmasını bile beklemeden hareket edelim. Seninle birlikte kaçalım. Her yerden uzaklara gidelim. Paris'ten, hatta Fransa'dan kaçalım. İspanya'ya, İtalya'ya yahut daha uzak başka memleketlere gidelim. Nasıl olsa bu kılıcınla her yerde iş bulursun. Sana hayatımın sonuna kadar bir hizmetçi sadakatiyle hizmet ederim."

Deodat, genç kızın gösterdiği bu aşın heyecanın nedenini anlayamıyordu:

"Niçin bu kadar telaş ediyorsun. Alice?" diye sordu.

"Çünkü artık sensiz yaşamaya daha fazla dayanamayacağım... Her şeyi göze alıyorum. Bir an önce buralardan uzaklaşmak, kimselerin bizi tanımadıkları bir köşeye gitmek istiyorum."

"Bu güzel duyguların karşısında ancak saygıyla eğilirim. Fakat bilmem lazımdır ki, kendisine her bakımdan bağlı bulunduğum Navarre Kraliçesi bana bazı emirler vermiştir. Bu emirleri mutlaka yapmak mecburiyetindeyim. Her şeyimi kendisine borçlu olduğum muhterem Kraliçeye hıyanet etmek kadar büyük alçaklık olamaz. Sözlerimi anlıyorsun, değil mi?"

Alice, kollarını Deodat'nın boynundan çekti:

"Anlıyorum. Birlikte gidemeyeceğimizi söylemek istiyorsun..."

"Çünkü ben Paris'e gitmezsem Kraliçenin başına büyük felaketler gelecektir."

"Evet, evet! Biliyorum, Kraliçemiz tehlikede bulunuyor. Onun için gitmen lazım..."

"Üzerime aldığım kutsal görevi sona erdirdikten sonra seni tekrar bulurum. Mademki Kraliçe gitti. Ve sen ona refakat etmek istemiyorsun, bu takdirde Paris'e gel... Orada beni evlatları gibi kabul eden bir ev var. Sen de orada kendine sıcak bir yuva bulur, her şeyden emin olarak korkmadan beni bekleyebilirsin."

"Burası kimin evi?.."

"Reisimiz Amiral Coligny'nin..."

Alice bu cevaptan memnun kalmadığını gösterir bir şekilde başını salladı. Deodat sordu:

"Oraya gitmek istemiyor musun?"

Alice cevap vermeden önce biraz kendi kendine düşünmek lüzumunu duydu:

"Çok yorgunum," dedi. "Söylediklerinin manasını anlamıyorum. Burada hiç olmazsa bir iki saat uyuyabilsem kendimi toparlardım..."

Genç adam, derhal köylüden bir yorganla yastık istedi. Bunu tam ateşin karşısındaki kanepenin üzerine koyarak Alice'i yatırdı.

Alice hemen gözlerini kapatmış ve uyur gibi yaparak muntazam fasılalarla nefes almaya başlamıştı. Deodat yine masanın başına oturdu ve uyumakta olan sevgilisini beklemeye koyuldu.

Uyur gibi yapan Alice ne yapacağını düşünüyordu.

Evet, ne yapmalıydı?

Deodat'yı seviyordu. Bu kadar sevdiği bir gence her şeyi itiraf etmek, ona ne kadar alçak bir insan olduğunu söylemek imkânsız bir şeydi. Bunu söylemektense ölmeyi bin defa tercih ediyordu.

Yapabileceği iki şey vardı:

Kendi kendini öldürmek yahut her şeye rağmen yaşamak...

İntihar etmek onun için kolaydı. Çünkü her ihtimale karşı

yanında daima kuvvetli bir zehir bulunduruyordu. Fakat bu kadar genç, bu kadar güzelken, seviyor ve seviliyorken ölümü nasıl özleyebilirdi? Dünyadan, zevk aldığı bunca şeyi feda ederek ayrılmak, ne kadar güç bir işti...

Yaşamak, fakat nasıl? Yaşarsa belki Deodat'yı Paris'ten ve Fransa'dan uzaklaştırmaya muvaffak olabilirdi. Mesele, onun hiçbir şeyi öğrenmemesindeydi. Kendisi de bir yolunu bulup Catherine de Medicis'ten kurtulabilirdi. O zaman bütün bu zor görünen şeyler kolayca hakikat olabilirdi. Sonuç olarak şu kararı verdi:

Deodat'dan bir süre ayrılarak, Catherine'in yanına gidecek, orada kendisinden kurtulmak için bir fırsat gözleyecek. Bu esnada Kont Marillac, yani Deodat da işini bitirince kendisini kandırıp uzaklara kaçacak.

Ancak bu esnada Navarre Kraliçesinin, sevgilisine kendi ihanetini anlatması ihtimali vardı. Eğer böyle bir şey olur ve Deodat onun yanına giderek kendisinden hesap soracak olursa o zaman derhal intihar edecekti.

Kesin kararını verdikten sonra uyanır gibi yaptı:

"İşte, bütün hayatım süresince unutamayacağım bir gece..."

"Ben de bu geceyi unutamayacağım. Sen Amiralin konağında oturmak istemiyordun, değil mi?"

Alice:

"Evet, bu hiç doğru olmaz. İkimizin de bu durumda aynı yerde kalması, laflara yol açmaz mı?"

"Doğru... Peki, ne yapalım?"

"Dinle beni, sevgilim. Paris'te akrabamdan ihtiyar bir kadın var. Uzaktan halam da oluyor. Kendisi biraz fakircedir, fakat beni çok sever. Evi de temizcedir. Beni oraya götürürsün..."

"Fevkalade bir fikir... Sizi görebilecek miyim?"

Alice gülümsedi:

"Elbette... Bu kadıncağız pek iyi kalplidir. Ona sizden bahsederim. İsterseniz haftada iki defa, pazartesi ve cuma günleri gelip beni görürsünüz."

"Hangi saatlerde?.."

"Akşam saat dokuza doğru..."

"Ev nerede?"

"La Hache Sokağı'nda, köşe başında, kapısı yeşile boyanmış, biraz içeride, ufak bir bina..."

Deodat kendi kendine düşündü:

"Louvre Sarayı'na pek yakın!.. Kraliçenin burnunun dibinde ama ne zararı var?.."

Bu esnada artık sabah olduğundan, köylü, içeri girmiş, kahvaltı isteyip istemediklerini sormuştu. Delikanlı, mükemmel bir yemek ısmarladı ve karşı karşıya geçerek büyük bir iştahla yediler. Ondan sonra hemen hareket ettiler. Sabahın saat sekizine doğru Paris'e girdiler. Evvela La Hache Sokağı'na gittiler, Delikanlı, genç kızı götürdüğü eve bıraktı. Ondan sonra arkasına dönüp

bakmadan atına atlayarak yoluna devam etti.

Yirmi Üçüncü Bölüm

Yeşil Kapılı Ev

Genç kız, sekiz on adımlık bahçeyi geçtikten sonra eve vardı. Mahallede, bu evde elli yaşlarında kadar bir kadının oturmakta olduğu biliniyordu; ama bu kadın hizmetçi mi, ev sahibi mi, zengin mi, fakir mi, bunu hiç kimse bilmiyordu. İsmi Madam Laura idi. Kimseyle görüşmüyor, az konuşuyor, oldukça temiz giyiniyor ve daima sabahları şafakla beraber giyinip erkenden evden çıkıyordu. Her pazar da kendisini mutlaka kilisede bulmak kâbildi.

Alice eve gelince, kadın büyük bir şaşkınlık göstermedi. On aydan beri görmediği genç kızı sadece:

"Ooo! Sen misin Alice!" diye karşıladı.

"Benim, Laura'cığım. Yüreğim ve vücudum yorgun olarak, yaşamaktan bıkmış bir halde sana geliyorum."

"Haydi bırak şu saçma lafları... Basit şeyler karşısında heyecana düşerek kötümser olmakta ne mana var?.. İşte, pekâlâ yine eskisi kadar güzelsin."

"Bana evvelce verdiğin o ilaçtan bir parça hazırlarsın, değil mi?"

"Hazırlarım. Fakat bir şey yemek istemez misiniz?"

"Karnım aç değil, teşekkür ederim!"

İhtiyar kadın, dolaptan çıkardığı bir şişeden gümüş bir bardağa birkaç damla damlatarak Alice'e verdi. Alice bunu bir yudumda içti. O zaman biraz ferahlık hissetti. Yanakları kızardı. İki kadın arasında derin bir samimiyet olduğu hemen belli oluyordu. Çünkü Alice, her bir şeyi ihtiyar kadına söylüyordu.

Bu sırada Alice'in gözü bir resme ilişti:

"Artık bu resmi buradan kaldırmak gerekiyor," dedi.

İhtiyar kadın gülümsedi:

"Yatak odanıza mı koyacaksınız?"

"Hayır, büsbütün kaldırmak lazım!.. Şunu çıkar ve gözümün önünde yırt..."

Laura:

"Zavallı Mareşal!" dedi. Sonra bir iskemleye çıkarak duvardan çerçeveli bir resmi indirdi. Bunu parçaladıktan sonra ocağa attı.

Bu iş bittikten sonra genç kız:

"Cuma akşamı buraya bir delikanlı gelecek," dedi.

İhtiyar kadın, ses çıkarmadan kendisine bakıyordu. Alice devam etti:

"Bu delikanlı, her pazartesi ve cuma akşamları gelecek."

"Demek, öteki gibi..."

"Evet, öteki gibi... Senden ne istediğimi anlıyorsun, değil mi?.."

"Anlıyorum. Yine halan olacağım."

"Evet..."

"Yine eskisi gibi nöbet beklerim. Bu defaki herhalde şu yaşlı Mareşal Damville'den daha mühim birisi olmalı..."

"Yok, Laura, bir defa... Henri de Montmorency âşığım değildi."

"Ya bu?.."

"Bunu seviyorum!"

"Peki, Mareşali değil, fakat birincisini?"

"Marki Pani-Garola'yı mı?"

"Evet, onu... Bilmem, Markinin ne olduğunu biliyor musunuz?.."

"Ne oldu?"

"Rahip oldu."

"Şaşılacak şey..."

"Evet, bu şeytan adam, kabadayı, kavgacı, sefahat kahramanı şimdi tam bir rahip oldu. Daha dün kilisede Huguenot'ların aleyhinde vaaz etti."

"Kimin aklına gelirdi?"

"Dünya böyledir kızım... Dün şeytanken bugün melek oldu. Neyse, delikanlıya gelelim. Bunun ismi ne?"

Alice bu sözü işitmedi. Yahut işitmemezliğe geldi. Az önce

öğrendiği haberden çok memnun görünüyordu. Kendi kendine:

"Şu halde tamamen serbest kaldım," diye düşünerek sordu:

"Marki hangi manastıra intisap etti?"

"Sainte-Genevieve Dağı'ndaki Carmes Manastırı'na girdi."

"Nerede vaaz ediyor?"

"Saint-Germain l'Auxerrois Kilisesi'nde... Oraya kendisini dinlemek üzere büyük bir kalabalık geliyor. En güzel kadınlar bile günahlarını ona çıkartıyorlar."

"Laura, senden bir ricam var."

"Nedir?.."

"Markiden günahlarımı affettirmek için itiraflarımı dinleyeceğine dair bir söz alabilir misin?"

Laura kendi kendine:

"Bundaki sırrı herhalde öğrenmeliyim!" diye düşündükten sonra:

"Bu biraz güç... Çünkü etrafı çok sarılı... Mamafih ben söylersem belki muvaffak olurum."

"Yalnız, sakın ben olduğumu söyleme. Daha önce de bir defa beni kurtardığın için seni ne kadar sevdiğimi bilirsin."

"Bana güvenebilirsin. Fakat gelecek olan delikanlının ismini hâlâ söylemedin."

"Bunu sana daha sonra söylerim, Laura'cığım. Bu isim şimdilik

büyük bir sırdır. Yalnız onu çok sevdiğimi bilmen yeter... O kadar ki, onun en ufak bir işareti üzerine kendi hayatımı seve seve feda etmekten çekinmem. İşte onu o kadar çok seviyorum. O da şimdi büyük üzüntü içindedir... Şimdi duyduğum en büyük acı ve üzüntü ona, bakir bir vücut ve yıpranmamış bir ruh vermediğim içindir."

Alice bir dakika kadar düşündü:

"Onu o kadar seviyorum ki, kendisine en ufak bir fenalık yapmaya bile muktedir değilim. Dinle beni... Mel'un Catherine'in yanında çalıştıkça, ne kadar azap duyduğumu bilirsin. Kendimden bile nefret ettiğimi biliyorum. Hatta kendimi öldürmeye bile kalkışmıştım. Beni sen kurtardın. Eğer sen olmamış olsaydın, bu mel'un Catherine'in eline düşen nice kızlar gibi, ölüm beni de çoktan bulmuştu. Onun emirlerine âlet olmak beni ne kadar müteessir ediyor. Bunu sana anlatamam. Vücudum, bu kadının tayin ettiği adamların pis dudakları altında çürüyor. Ve ben yatakta onların ağızlarından aldığım sırları kendisine söylemeye mecbur tutuluyordum. Öpüşlerimin ölüm getirdiğini, sahtekârlıkla kalplerini avladığım adamların ölüme mahkûm olduklarını düşündükçe tüylerim diken diken oluyor. Şimdi beni ürküten dehşetin derecesini düşün. Artık bunlara daha fazla dayanamayacağım. İşte onun için Laura, bütün bunlardan kurtulmak istiyorum."

Alice sözlerini bitirince ağlamaya başladı. İhtiyar kadın onu okşadı:

"Haydi kızım, şimdi çocukluğun sırası değil. Çok yorgunsun. Sinirlerin çok bozulmuş. Biraz dinlenmeye ihtiyacın var. Biraz dinlen; hiçbir şeyin kalmaz!"

Alice gözlerini sildi:

Evet, pek yorgunum. Yaşamaktan bile yoruldum... Eğer ümit ettiğim şeyler olmazsa yaşayamayacağımı anlıyorum..."

"Ne tuhafsın! Bu yaşta ölmeyi düşünüyorsun. Yoksa sen de rahip Pani-Garola'yı taklit ederek bir manastıra mı çekilmeyi düşünüyorsun? Bu da bir nevi ölüm demektir ya..."

Alice başını salladı:

"Rahip Pani-Garola!" diye mırıldandı.

"Hiç düşünme, kızım. Ona itiraflarını dinleteceğini vaat ediyorum."

"Ne vakit?.."

"Bugün salıdır. Cumartesi günü akşamına kadar bu işi temin edeceğim. Siz Louvre Sarayı'na ne vakit gideceksiniz?"

Alice, gayriihtiyari titredi:

"Evet, gitmek lazım..."

"Sizi beklediklerini biliyorsunuz."

"Rahiple cumartesi akşamına kadar görüşebileceğim, değil mi?"

"Evet..."

"Şu halde cumartesi günü sabahı Louvre Sarayı'na giderim. Şimdi biraz istirahate ihtiyacım var. Beni yalnız bırak da birkaç saat uyuyayım."

Laura bunun üzerine genç kadını yalnız bırakarak çekildi.

O günün gecesi saat ona doğru, her taraf derin bir karanlık içine gömüldüğü anda yeşil boyalı kapı yavaşça açıldı. İçeriden çıkan bir kadın, bir gölge gibi yavaşça süzülerek, Kraliçe Catherine'in Ruggieri için yaptırdığı az ötede bulunan kulesine doğru yürüdü. Ve bunun dar pencerelerinden birinden içeriye bir mektup attı.

Yirmi Dördüncü Bölüm

Pipeau Sahnede

Pardaillan'ın tevkif edildiği sabah Pipeau, efendisini kurtarmak için elinden geleni yapmıştı. Kavga sonucunda bir askerin boğulması, birçok baldırın kanaması ve elbisenin yırtılması, hep Pipeau'nun çelik dişlerinin eseriydi.

Fakat baskın ani olduğu için Pardaillan da Pipeau da mağlup oldular. Zavallı Pipeau da bu kavgada bir parça hırpalanmıştı. Birkaç tekme yediği gibi kulaklarından biri de bir kılıç darbesiyle yarılmıştı.

Şövalyenin içine atıldığı araba hareket edince, Pipeau da bunu sadakatle takip etmeye başladı. Bu suretle Bastille'e kadar geldi. Hatta arabayı takiben içeriye de girmek istediyse de nöbetçiler bırakmadılar. Birkaç taşla kendisini kaçırdılar. Daha sonra da kapı kapandı. Bunun üzerine birçok defa acı acı uludu.

Fakat buna da hiç kimse aldırmayınca bu sefer Bastille'in etrafını dolaşmaya koyuldu. Hareketinden, küçük bir delik, bir kapı aradığı belliydi. Fakat hiçbir şey bulamayınca yeniden eski yerine döndü. O zaman yüksekçe bir tümseğe oturup burnunu havaya kaldırdı. Efendisinin konulduğu siyah kuleden gözlerini ayırmaz oldu.

Birçok defa çocuklar kendisine musallat oldularsa da o yine yerinden ayrılmadı ve akşama kadar orada kaldı.

Akşam olup ta karnı adamakıllı acıkınca o zaman bir içgüdüyle

otele doğru koştu. Evvela lokantaya girerek etrafı gözden geçirdi. Aradığını bulamayınca merdivenlere saldırdı. Fakat Pardaillan'ın odasını boş bulunca tekrar aşağı indi ve doğru Usta Landry'nin mutfağına girdi.

Landry bu sırada bir tavuğu ayıklamakla meşguldü. Köpeği görünce:

"Yine mi geldin, sarhoşun köpeği!" diye homurdandı.

Köpek hiçbir harekette bulunmayarak, durduğu yere çöktü. Landry devam etti:

"Sen eve ve mutfağa nezaret eden, çalınacak ve yenecek şeyleri koruyan namuslu köpeklerden değilsin. Sende terbiye, nezaket denilen şeyden eser yok. Öyle ya, efendin nasılsa sen de öylesin. Efendin neydi? Bir serseri, bir hırsız, bir soysuz... Az daha beni de öbür dünyaya gönderecekti. Sen de onun gibi olduğundan, kaç defa seni burada hırsızlık yaparken yakalamıştım."

Landry sesini gittikçe şiddetlendiriyordu. Buna mukabil köpek lakayt tavrını bozmuyordu.

"Efendin olacak zorba herif, otelimde zorla oturduğu müddetçe sana karşı yalandan bir dostluk gösteriyordum... 'Gei Pipeau, git Pipeau!', 'Ne kadar da zeki!', 'Dur, sana şu güvercinin kemiklerini vereyim,' filan derdim. Fakat içimden de küfürleri savururdum. Nihayet, çok şükür bu heriften kurtuldum. Şimdi de sıra senden kurtulmaya geldi. Anlıyor musun? Haydi buradan defol git!.. Lubin, şuradan bir şiş getir!.. Yahut dur, şunun karnına bir tekme indireyim."

Landry böyle diyerek gerildi ve bütün kuvvetiyle ayağını köpeğe

doğru salladı:

Aynı anda bir havlama ve bir feryat duyuldu. Köpeğin yıldırım gibi kapıdan çıkıp gittiği görüldü. İçeri girenler, Usta Landry'yi sırtüstü yerde buldular. Usta, köpeğe tekmeyi vurayım derken, köpek yana sıçramış ve tekmesi boşa giden otelci sırtüstü yere düşmüştü. Pipeau mutfaktan çıkarken, az evvel Usta Landry'nin elinde bulunan tavuğu da beraber götürmeyi ihmal etmemişti.

Pipeau zengin bir müşteri için hazırlanan bu nefis tavuğu mükemmel surette yemiş, böylelikle kendisine bir ziyafet çekmişti.

Ondan sonra günler geçti. Zavallı köpek, şuradan, buradan aşırdığı yiyecek şeylerle karnını doyuruyor, fakat günün en büyük kısmını Bastille Hapishanesi'nin karşısında beklemekle geçiriyordu. Sokaklarda gezmekten tüyleri çamurlara bulanmış, adamakıllı da zayıflamıştı.

Aradan on gün kadar bir zaman geçti. Bir gün yine Pipeau, Bastille'in karşısında oturuyor ve siyah kuleye hazin hazin bakıyordu.

Birdenbire yanakları titredi. Gözleri parlayarak ve kuyruğunu yavaş yavaş kımıldatarak doğruldu.

Köpek bir şey görmüştü. Gözlerini kırpmadan ve hiçbir harekette bulunmadan dikkatle o noktaya bakıyordu.

Bu sırada görülen çehre, pencereye doğru yaklaştı. Köpek bu sefer gördüğü şeyi tanıdığını ifade eden bir sesle kesik kesik üç defa havladı. Bu suretle kendisini belli etmek istiyordu.

Köpek deli gibi olmuştu. Durmadan havlıyor, sevincinden

kendisini yerden yere atıyordu.

Onun bu hali ve kendisini belli etmesi penceredekinin de dikkatini çekmişti. Bunun üzerine kuvvetli bir ses duyuldu:

"Pipeau!.."

Köpek bu sese yeni bir havlamayla cevap verdi. Böylece âdeta "hazırım" demek istiyordu.

Gürültüyü duyan nöbetçiler koştular. Tutuklulardan birinin köpekle konuşması(!) nöbetçileri telaşa düşürmüştü.

Ne oluyordu?..

Aynı anda küçük pencereden kuvvetle fırlatılan beyaz bir şey köpeğin azıcık önüne düştü. Bu beyaz şey, bükülmüş ve bir taşa bağlanmış bir kâğıttı. Herhalde tutuklu, dışarısıyla muhabere etmek istiyordu. Bu kâğıtta mühim şeyler yazılı olmalıydı. Nöbetçiler kâğıdı almak için koştular.

Fakat geç kalmışlardı.

Pipeau yıldırım gibi koşmuş ve kâğıdı kaptığı gibi alabildiğine kaçmaya başlamıştı. Bunu gören nöbetçiler, avazları çıktığı kadar:

"Tutunuz! Tutunuz!" diye bağırmaya ve peşinden koşmaya başladılar.

Pipeau rüzgâr gibi gidiyordu. Nöbetçiler kendisini tutmak için büyük gayret sarf ediyorlardı. Fakat köpeğe yetişebilmelerine imkân yoktu; çünkü o kadar hızlı koşuyordu. Epeyce koştuktan sonra nefes nefese kaldılar. Hâdiseyi görüp de toplanan halka durumu anlattılar:

"Tutuklulardan biri, dışarıya köpekle mektup gönderiyordu. Peşinden koştuk. Fakat köpeği yakalayamadık. Gidip müdüre haber verelim..." diye geriye, Bastille'e döndüler. Bu tutuklunun Pardaillan olduğunu tanımışlardı.

Pipeau'ya gelince, kendisini kovalayanlardan kurtulduğunu anlar anlamaz, soluk soluğa durdu. Sonra ağzında götürdüğü kâğıdı yere bırakarak bunun yenir bir şey olup olmadığını anlamak için kokladı. Ondan sonra dolaşık yollardan yavaş yavaş yürüyerek Bastille'e doğru yollandı.

Tesadüfen oradan geçen bir adam, yerde itinayla katlanmış ve iple bağlanmış kâğıdı görünce aldı ve açtı. Fakat kâğıt bomboştu. Üzerinde ne bir yazı ne de herhangi bir işaret vardı...

Yirmi Beşinci Bölüm

Bastille

Şövalye de Pardaillan'ın taş bir hücreye tıkıldığını biliyoruz. Taşlar üzerinde uzun süre hareketsiz kaldıktan sonra şurası, burası ağrımaya başlayınca yavaş yavaş kalktı. Hiddeti geçmiş bulunuyordu. Şimdi onu tek bir mesele ilgilendiriyordu: Buradan nasıl kurtulup kaçabilecekti?

Her şeyden önce odayı dikkatle gözden geçirdi. Burası oldukça geniş ve yerleri bile taştan bir oda idi. Yalnız bir köşede döşeme taşlan kırılmış olduğundan, yerine ince tuğlalar konmuştu. Duvarlarla basık kubbe tavan da zamanla kararmış yontma taşlardan yapılmış bulunuyordu. Fakat oda kulenin oldukça yukarısında bulunduğu için rutubet görünmüyordu. Oldukça yüksekte açılan bir delikten pek az hava ve aydınlık giriyordu. Odada biricik oturulacak yer olarak bulunan tahta iskemleye çıkıldığı zaman bu pencereye erişmek kâbil oluyordu. Odada bundan başka bir ot minder ve üzerine bir ekmek konmuş suyla dolu bir testi vardı.

Aynı zamanda dışarıda sert adımlarla durmadan yürüyen nöbetçinin ayak sesleri duyuluyordu. Paris'in sesi çok uzaktan bir uğultu gibi geliyordu.

Pardaillan kendisine yatak vazifesini görecek olan ot minderin üzerine uzandı. Bastille'den ancak ölüsünün çıkacağını bilen bir adam için en müthiş, en felaketli bir an olan bu zamanda bizim delikanlı, Loise'ı düşünüyordu. Niçin onun yardımına

koşamamıştı? Onu kurtaramamıştı?.. Kendisine en çok acı veren şey de buydu. Kendi kendine:

"Beni çağırdı. En tehlikeli bir zamanında beni düşündü. Fakat ben ne yapabilirdim? İşte dört tarafı taş bir zindanda bulunuyorum. Fakat acaba o bunu biliyor mu? Nereden bilsin? Beni korktu, kaçtı sanacak. Ne olurdu, buraya gireceğim yerde, onu kurtarabilmek pahasına mezara girseydim..."

Ondan sonra niçin tevkif edildiğini uzun uzadıya düşünerek araştırdı. Fakat hiçbir sonuca varamadı. Netice itibarıyla yine Loise'ı düşünmeye karar verdi.

Evet, onu seviyordu. Bu aşkını bütün dünyaya haykırmak, her tarafa yaymak için içinde büyük istek duyuyordu.

Yüksek sesle: "Onu seviyorum!.. Onu seviyorum!.." diye birkaç defa haykırdı.

Acaba onu bir daha görebilecek miydi? Buradan kurtulsa bile kendisini bir daha bulabilecek miydi?.. Acaba onu, yalnız görmekle tanıdığı bir adamı imdadına çağırmaya mecbur edecek kadar tehdit eden tehlike neydi?

Pardaillan'ın aklına Dük d'Anjou geldi. Evet, bu işi yapan herhalde o olmalıydı. Sabahleyin erkenden arkadaşlarıyla beraber gelmiş ve bütün bu işleri yapmış olacaktı.

Büyük bir acıyla düşünüyordu. Eğer geceyi sokakta geçirmiş olsaydı hem kızı müdafaa etmeye muvaffak olacak hem de bu şekilde tutuklanmayacaktı. Bu anda Loise'ın Dükün kolları arasında olması ihtimali genç şövalyeyi âdeta kudurttu. Hırsından çocuk gibi ağlıyordu. Bütün geceyi böyle bin bir

düşünce içinde geçirdi.

Ertesi gün uyuşmuş gibi olan vücudunu ısıtmak için akşama kadar odanın içinde bir aşağı bir yukarı dolaştı. Hem Loise'ı düşünüyor hem de felaketine sebep olan şeyin ne olabileceğini araştırıyordu.

Yavaş yavaş bu işte Catherine de Medicis'in parmağı olduğuna inanmaya başlamıştı. Fakat Kraliçenin, kendisine karşı gösterdiği yakınlığı düşündükçe bu fikrinin doğru olmadığı sonucuna varıyordu. Fakat şu halde bu işi kim yapmıştı?.. Tesadüfen sırlarına vâkıf olduğu gizli cemiyet de bu işi yapamazdı. Çünkü onların sırlarını bildiğini bu cemiyet nereden bilecekti?..

Biricik tesellisi: "Herhalde beni sorguya çekecekler. Bana bir şeyler soracaklar. Öğreneceklerimi o zaman öğrenirim," düşüncesiydi.

Ne var ki günler geçtiği halde kendisini arayan, soran olmuyordu. Bu durum Pardaillan'ı yavaş yavaş korkutmaya başlamıştı. Onu en çok ürküten nokta, unutulmasıydı. Bu takdirde bütün kuvvetine, zekâsına, iyi kalpliliğine ve kahramanlığına rağmen hayatının sonuna kadar burada kalması gerekiyordu.

Herhalde bir şeyler yapması icap ediyordu. Fakat ne yapmalı, akşam kendisine su getiren zindancıya dostça hitap etti:

"Merhaba arkadaş..."

Zindancı yan gözle kendisine baktı. Fakat cevap vermedi. Pardaillan buna aldırmadı:

"Size bir şey sormak istiyorum."

Zindancı bu sefer sert sert:

"Mahkûmlarla konuşmak bize yasak," dedi.

"Bana sadece tek bir şey söyle. Beni niçin buraya getirdiler? Hayır, hayır, gitmeyiniz. Bunu bana söyleyiniz!"

Zindancı kapıya varınca durarak başını çevirdi. Biraz yumuşak bir sesle:

"Dinleyiniz," dedi. "Size son defa olarak haber vereyim ki, benim sizinle konuşmam yasaktır. Eğer bu meselede ısrar edecek olursanız müdüre haber vermeye mecbur olacağım."

"O vakit ne olur?"

"Ne olacak, sizi alt kat zindanlarına indirirler."

"Nereye indirirlerse indirsinler. Yalnız ben öğrenmek istiyorum, anladın mı alçak herif! Öğrenmek istiyorum. Beni niçin buraya tıktılar? Bu emri veren kimdir?"

Pardaillan böyle diyerek zindancının üzerine atılmak istedi. Fakat çabuk davranan zindancı kendisini hemen dışarı atarak kapıyı kapattı.

Pardaillan bu sefer ilk günkü gibi kapıya atıldı. Bütün kuvvetiyle kapıyı yerinden sökmek istedi. Fakat yapabildiği şey, ancak kapıyı bir parça yerinden oynatabilmek oldu. Bunun üzerine daha fazla kızdı. Bütün gece ve ertesi gün o kadar bağırdı, çağırdı, kapıya o kadar şiddetli tekmeler indirdi ki, zindancılar içeri girmeye bir türlü cesaret edemediler. Fakat olay müdüre de aksetmiş bulunuyordu.

Müdür, yanına on tane kadar silahlı asker alarak kapının önüne geldi. Zindancı kapıdan bağırdı:

"Bastille müdürü geldi."

Kan ter içinde bulunan Pardaillan:

"Galiba nihayet öğreneceğim," diye mırıldandı ve derhal sustu.

Kapı gıcırdayarak açıldı. Askerler mızraklarını uzatmış oldukları halde içeri girdiler. Pardaillan bir an bunların üzerine atılmayı düşündü. Bu delice işi belki de yapacaktı.

Fakat birdenbire durdu. Yüzü değişti. Askerlerin arasında bulunan müdürü tanımıştı. Bu adam, Deviniere Oteli'nde gördüğü gizli cemiyet âzâsından biriydi.

Müdür onun şaşkınlığının sebebini anlayamadı:

"Ah, ah!" dedi. "Görüyorum ki mızraklı askerler sizin üzerinizde de etkisini gösterdi. Sizin gibi kudurmuşlar ancak mızrak karşısında uslanırlar. İyi, iyi!.. Bağırıp çağırmaktan vazgeçtiğinizi görüyorum. Dinleyiniz! Ben oldukça iyi bir adamım. Fakat her şeyde olduğu gibi benim iyiliğimde de bir sınır vardır. Eğer yeniden gürültü çıkaracak olursanız sizi doğruca alt kat zindanlarına indireceğim. Burada da susmazsanız ceza olarak suyunuzu keseceğim. Daha fazla gürültü yaparsanız bu sefer işkenceye konacaksınız. Anlıyor musunuz? Böyle gürültü yaparak Bastille'in sükûnetini bozmaya hakkınız yoktur.

Pardaillan hiçbir cevap vermeden adım adım geriliyordu. Müdür sözlerinin, azgın bir tutukluyu ürkütmüş olmasından memnun görünüyordu. Yavaş bir sesle:

"İşte şeytanı uslandırdık," diye mırıldandı. Sonra daha yüksek olarak:

"İşte Bastille'in nizamı böyledir. Görüyorsunuz ya, size evvela bunu bildiriyorum. Bu da fena bir insan olmadığıma delalet eder. Haydi bana teşekkür ediniz!"

Müdür gitmek istedi. O zaman Pardaillan sakin bir sesle:

"Sizden bir şey istiyorum. Görüyorsunuz ya, artık gürültüyü, patırtıyı kestim."

"Ne istiyorsunuz?"

"Çok basit bir şey..."

"Anladım. Buraya niçin getirilmiş olduğunuzu öğrenmek istiyorsunuz. O halde size şunu söyleyeyim ki, ben buraya gönderilenlerin hangi sebeplerle gelmiş olduklarını öğrenmek için kendimi sıkıntıya sokmam. Bana bir adam getirirler, ben de onu alırım. İşte bundan ibaret. Yalnız şunu ilave edeyim ki, zannederim buradan bir daha hiç çıkmayacaksınız. Bundan dolayı gerek benimle gerek zindancılarla iyi geçinmeye gayret etmenizi tavsiye ederim."

"Öğüdünüze teşekkür ederim. Ancak benim istediğim bu değil..."

"Ya ne istiyorsunuz?"

"Kâğıt, kalem ve mürekkep..."

"Hatıralarınızı yazacaksınız galiba... Bunlar yasaktır... Eğer burada bulunanlara kâğıt, kalem verilseydi Bastille kâğıtlarla dolardı."

Müdür yine gitmeye davrandı. Pardaillan tekrar kendisini önledi:

"Ben kâğıt kalemi, hatıralarımı yazmak için değil, mühim ifşaatta

bulunmak için istiyorum."

"Ne gibi ifşaatta?"

"Bunu size yazılı olarak bildireceğim. Tesadüfen bir gizli cemiyet keşfettim."

Müdür âlâkadar oldu. Merakla sordu:

"Gizli bir cemiyet mi?"

"Evet... Huguenot'lardan mürekkep gizli bir cemiyet. Bu cemiyet Dük de Guise ile diğer tanınmış din koruyucularımızı öldürmek için kurulmuş bulunuyor."

"Ya! Böyle bir cemiyet keşfettin demek?"

"Evet efendim. Size bunların nasıl çalıştıklarını ve nasıl yakalanabileceklerini birer birer yazarak bildireceğim. Öyle umuyorum ki, bu hizmetimden dolayı affedileceğim... Bunları yazıp bildirdikten sonra kalem, kâğıt ve mürekkebi geri alabilirsiniz. Göreceksiniz, ne kadar önemli bir olayı ortaya çıkaracağım."

"Demek iş çok önemli?"

"Fevkalade..."

"Eğer sözleriniz doğru ise böyle gizli bir cemiyet varsa ve sizin yazacaklarınızla meydana çıkarılacak olursa ben de sizi buradan kurtarmak için elimden gelen şeyi yapacağımı vaat ederim."

Müdür zihninden, yapacağı şeyi hemen kararlaştırdı. Tutukluya ifşaatını yazması için izin verecek. Ondan sonra kendisini bir

bahaneyle bir insanın birkaç ayda mutlak surette öldüğü en alt kat taş hücrelerden birine indirecek. Bir defa kendisi bu mühim sırrı bildikten sonra hem Guise'i kurtaracak hem de Katolik kilisesinin teveccühünü kazanacaktı...

Evet, bu suretle gayet parlak mevkiler elde edebileceği gibi bol mükâfat da koparabilecekti.

"Pekâlâ!" dedi. "Size kâğıt, kalem ve mürekkep getirecekler..."

"Sözlerimin ne kadar doğru olduğunu göreceksiniz."

Müdür memnun olarak odadan çıktı. On beş dakika sonra zindancı kendisine iki tabaka kâğıt bir kalem ve mürekkep getirdi. Pardaillan bunları görünce parladı. Zindancıya:

"Birkaç güne kadar buradan çıkacağım!" diye âdeta bağırdı.

Zindancı alayla Pardaillan'ın yüzüne bakıyordu. Şövalye:

"Neye öyle bakıyorsun?" dedi. "Göreceksin... Müdür gelerek kapıyı bana kendi eliyle açacak."

"Müdür mü?"

"Evet, müdür... Mösyö de Guitalens..."

"Olur şey değil..."

"Sözüme inanmıyorsun. Fakat göreceksin..."

Zindancı başını salladı:

"Bu da bir nevi delilik... Fakat hiç olmazsa uslu bir delilik!" diye

düşünerek gitti.

Ertesi günü zindancı pek erken içeri girdi:

"Nerede bakalım, dediklerini yazdın mı? Müdür belki gelir ister."

"Daha yazmadım, malum ya, her şeyi adamakıllı hatırlamak lazım."

"Sana tavsiye ederim, acele hatırla... Çünkü müdür çok sabırsız bir adamdır."

"O halde kendisine söyle, biraz beklesin. Neticeden son derece memnun kalacaktır."

Zindancı kendini tutamadı:

"Hatta zindanın kapılarını bile size kendi eliyle açacak, değil mi?" diye alay etti ve çekildi.

Pardaillan yalnız kalınca tahta iskemleyi duvara yaklaştırarak üzerine çıktı ve pencerenin demir parmaklığına yüzünü dayadı.

Acaba ne ümit ediyordu? Ne düşünüyordu?

Birdenbire gözleri köpeğine ilişti. Kendi kendine:

"Pipeau! Pipeau!" diye mırıldandı. Sonra birdenbire haykırdı:

"Buldum, buldum!"

Ve odanın içinde delice koşmaya başladı. Onun bu gürültüsü dışarıya da aksetmiş olduğundan zindancı içeri girdi:

"Ne oldu? Kâğıdı hazırladınız mı?"

"Her şeyi hatırladım. Şimdi yazmaya başlıyorum. Yarın sabah kâğıt hazır..."

Zindancı, Pardaillan'ın aklını oynatmış olduğuna iyiden iyiye inanmıştı. Başını sallayarak dışarı çıktı.

Pardaillan yalnız kalınca kâğıdı ikiye böldü. Birisini alarak on satır kadar yazı yazdı ve bunu cebine yerleştirdi. Diğer kâğıdı, elbisesinden kopardığı bir iplikle su testisinin ağzından kırdığı parçaya sıkıca bağladı. Ondan sonra iskemleye çıkarak pencereye yaklaştı. Gözü hemen kendisini bekleyen sadık köpeğine ilişti. Köpek de onu görmüş ve tanımıştı. Bunun üzerine kuvvetle:

"Pipeau!" diye seslendi. Mahsustan böyle şiddetli bağırmıştı. Bastille'in kapısında bulunan nöbetçiler bu sesi duyunca başlarını kaldırdılar ve Pardaillan'ı gördüler.

İşler şövalyenin düşündüğü gibi yolunda gidiyordu. Pardaillan o zaman kiremit parçasına sardığı kâğıdı bütün kuvvetiyle köpeğine doğru attı.

Şimdi hayatının en heyecanlı dakikasını yaşıyordu. Alnından terler aktığını hissederek, taşın yere düştüğünü gördü. Nöbetçiler bunu almak için ileri atıldılar. Fakat Pipeau da bunu görmüş, o da hemen yıldırım gibi atılmış ve mektubu kapmıştı. Ondan sonra büyük bir heyecanla köpeğin kaçtığını ve nöbetçilerin kendisini tutmak için ümitsizce peşinden koştuklarını gördü. Ondan sonra yavaşça iskemleden inerek oturdu.

Başını elleri arasına almıştı:

"Eğer nöbetçiler köpeği yakalayabilirlerse yahut köpek ağzından boş mektubu bırakırsa mahvoldum!" diye düşünüyordu.

Kurtulması yahut ebediyen Bastille'de kalmaya mahkûm olması buna bağlı bulunuyordu.

Aradan tam yarım saat geçtikten sonra dışarıda sert ayak sesleri işitildi. Pardaillan bir ölü gibi sapsarı kesilmişti. Kapı şiddetle açıldı ve içeriye mızraklı askerlerle birlikte müdür girdi. Yüzünden nefret akıyordu:

"Ya attığınız kâğıtta ne yazılı olduğunu söylersiniz yahut da sizi işkenceye koyarım!"

Pardaillan sevincinden derin bir nefes aldı. Kendi kendine:

"Kurtuldum!" diye mırıldandı.

Müdür devam ediyordu:

"Boş yere inkâra kalkışmayınız. Çünkü sizi, köpeği çağırırken görmüşler. Sesinizi de duymuşlar."

Pardaillan cevap verdi:

"Cevap vermeye hazırım! Sorunuz!"

"Bu köpek sizin değil midir?"

"Evet, benimdir."

"Ona ağır cisme sarılı bir mektup attınız. O da bunu alıp götürdü. Bunu inkâr mı edeceksiniz?"

"İnkâr etmiyorum. Hatta daha fazlasını bile söyleyeyim. Köpeğim bu tarzda mektup taşımaya çoktan beri alıştırılmıştır..."

"Çok iyi! Beni, 'İfşaatta bulunacağım,' diye kandırdınız ve dışarıya mektup gönderdiniz. Bu hareketinizden dolayı çok ağır bir ceza göreceksiniz."

"Hiç zannetmiyorum!"

"Göreceksiniz. Mektubu kime yazdınız?"

"Bana son derece sadık bir arkadaşıma..."

"Köpek bu mektubu ona mı götürdü?"

"Eline çoktan varmış olduğuna inanabilirsiniz!"

"Demek her şeyi itiraf ediyorsunuz?"

"Evet! Bu dostum, Louvre Sarayı'na girip çıkar."

Müdür biraz düşünceye daldı:

"Saraya girip çıkar demekteki maksadınız nedir?"

"Çünkü mektup asıl Louvre Sarayı'nda oturan birisine yazılmıştır. Dostum da bunu asıl sahibine verecek."

"Bu zatın ismi nedir?"

"Şimdi öğrenirsiniz."

Pardaillan o kadar serbest konuşuyordu ki, Bastille müdürü gayriihtiyari şüphelenmişti. İşin içinde yoksa önemli bir şey mi vardı?

"Pekâlâ," dedi. "Mektupta ne yazılıdır?"

"Onu da söylerim Mösyö de Guitalens... Yalnız bunun için başbaşa kalmamız, daha uygun olacaktır. Sözlerime inanınız!"

Müdür tutukluyu tepeden tırnağa kadar süzdü. Sonra sert bir tavırla:

"Derhal söyleyiniz!" diye bağırdı.

"Mademki siz istiyorsunuz. Ben de söyleyeyim. Bu mektubumda arkadaşıma bir süre önce, bir gece Paris otellerinden birinde bulunduğumu yazdım."

"Evet?.."

"Bu otel Saint-Denis Sokağı'nda bulunuyordu."

Müdürün yüzü birdenbire sarardı. Boğuk bir sesle:

"Susunuz!" diye bağırdı. Fakat Pardaillan sesini yükselterek devam etti:

"Orada birtakım şairlerle başka adamlar bulunuyordu."

Guitalens mosmor kesilmişti. Titrek bir sesle Pardaillan'ın sözünü kesti:

"Mektubunuzun yalnız görüşmemizi gerektirecek kadar mühim olduğuna beni temin eder misiniz?"

"Temin ederim bu, hükümete ait bir sırdır."

"O halde yalnız konuşmalıyız!"

Böyle diyerek odanın içindeki asker ve zindancıları dışarı çıkardı.

Bunlardan biri:

"Ya bu adamın fena bir niyeti varsa?" diye itiraz etmek istedi.
Fakat müdür:

"Hayır, korkmayınız," dedi. "Bahis konusu olan şey, hükümete ait bir sırdır. Şayet içinizden biri ben çağırmadan kapıya yaklaşacak olursa derhal zindana tıkarım..." tehdidini savurdu.

Askerler ve zindancılar aceleyle koridorun ta öbür ucuna kadar çekildiler. Guitalens o zaman kapıyı kapattı ve titreyerek Pardaillan'a doğru yaklaştı.

Şövalye:

"Bu mektubun sizi pek büyük bir heyecana düşürdüğünü görüyorum."

"Rica ederim, yavaş konuşunuz. Daha yavaş konuşunuz..."

"Mektubu Fransa Kralına yazmıştım."

Müdür iskemleye çöktü. Jean Pardaillan devam etti:

"Dostum, bu mektubu Fransa Kralına götürecek."

"Krala gitti demek!"

"Şimdi mektupta ne yazılı olduğunu merak ediyorsunuz. Bu merakınızı da ortadan kaldırayım. Buyurun, göndermiş olduğum mektubun bir kopyasını da size vereyim. Okuyunuz..."

Böyle diyerek cebinden çıkardığı kâğıdı müdüre uzattı.

Müdür kâğıdı, elleri zangır zangır titreyerek aldı. Gözleri faltaşı gibi açılmış olduğu halde büyük bir güçlükle satırları okudu. Sonra boğuk bir iniltiyle:

"Mahvoldum!" diye kekeledi.

> "Sizi öldürmek için gizli bir cemiyetin kurulmuş olduğunu haber veriyorum. Dük de Guise, Mareşal Damville, Mareşal de Tavannes, Cosseins, Sainte-Foi, Bastille müdürü de Guitalens ve rahip Thibaut bu cemiyetin üyeleridir. Thibaut'yu yahut bu cemiyetin en önemli üyelerinden biri olan Guitalens'ı işkenceye koyarsanız cemiyetin bütün sırlarını öğrenebilirsiniz. Cemiyetin amacı sizi öldürdükten sonra de Guise'i kral ilan etmektir. Cemiyetin son toplantısı, Saint-Denis Sokağı'nda Deviniere Oteli'nin iç salonlarında yapılmıştır."

Eğer Pardaillan adamı tutmasaydı müdür bayılarak sırtüstü yere yuvarlanacaktı. Şövalye:

"Cesaret! Kendinizi kaybetmeyiniz!" diye müdürü kendisine getirmeye çalışıyordu.

Zavallı adam:

"Cesaret filan beş para etmez!" diye inledi.

"Korkmayınız. Her şey mahvolmuş değildir. Kendinize geliniz!.."

"Sefil! Beni mahvettikten sonra hâlâ alay mı ediyorsun?"

"Kurtulmanız imkânı var. Bunu haber veriyorum. Alay ettiğim yok!"

"Bittim! Beni hiçbir şey kurtaramaz!"

"Dinleyiniz... Yalan söylemiyorum. Evvela kendimden bahsedeyim. Ben hiçbir suçum olmadığı halde zindana atılan bir masumum. Elbette buradan kurtulmak isterim. Eğer siz beni kurtaracak olursanız, söz veriyorum ki, ben de sizi kurtarırım..."

"Siz mi beni kurtaracaksınız? Buna imkân yok. Hiçbir ümit kalmadı. Neredeyse Kral bu müthiş sırrı öğrenecek ve derhal gelip beni tevkif edecekler."

Pardaillan, kendisine getirmek için müdürü sarstı:

"Size Kralın bu sırrı hemen öğreneceğini söyleyen kim?"

"Mektup!.."

"Hayır, Kral mektubu ancak bu gece alabilecek. Arkadaşım saraya saat sekizde girebilir. Onun için akşama kadar daha vakit var."

"Kaçmamı teklif ediyorsunuz; ama nereye kaçabilirim? Hangi köşeye gitsem, nereye gizlensem beni hemen bulurlar..."

"Hayır, kaçmayınız, Sadece mektubun, Kralın eline varmamasını sağlayınız."

"Bu nasıl olabilir?"

"Beni serbest bırakmakla..."

"Anlamadım."

"Eğer beni serbest bırakırsanız bir saat içinde arkadaşımın evine gidebilir ve mektubu Krala götürmesine engel olabilirim."

"Bunu yapacağınızı kim temin eder?"

"Bana iyi bakınız.. Sizi yeminle temin ederim ki, eğer beni buradan çıkarırsanız mektup Kralın eline geçmeyecektir. Eğer yalan söylüyorsam başıma yıldırımlar düşsün. İyi düşününüz. Bu sizin için son bir fırsattır. Beni bırakmazsanız bile nasıl olsa mesele Krala aksettikten sonra serbest bırakılacağım. Burada nihayet bir iki gün daha kalırım. Size gelince, şayet beni serbest bırakmazsanız asılacaksınız. Sözlerim bu kadardır. Nasıl isterseniz öyle davranınız!"

Pardaillan bu sözleri söyledikten sonra odanın bir köşesine çekildi.

Guitalens hâlâ çökmüş olduğu iskemleden kalkmıyor, acı acı sonunu düşünüyordu. Bu durum karşısında sağ kurtulmasına imkân olmadığını görüyordu. Kral ötekilerle beraber kendisini de mutlaka idam ettirecekti. Daha önce de vücudu işkenceye konacaktı. Çünkü o işkencenin ne müthiş bir şey olduğunu pek güzel biliyordu.

Gayriihtiyari, şimdiye kadar yaptırdığı işkenceleri hatırladı. İşkence masasına bağlattığı birçok zavallının hayalleri gözünün önüne geldi. Tokmakla bacakların arasına sokulan ve kemikleri ezen ağaç kamalar, memeleri koparan kızgın kıskaçlar, tırnakları sökmek için kullanılan kerpetenler, karnı patlayıncaya kadar su akıtmak için mahkûmun ağzına sokulan huniler, bunları vahşi bir zevkle seyreden halk, yanan mumlar, rahiplerin okudukları dua sayfaları, hepsi birer birer gözünün önüne geldi.

Kendisine ne yapacaklardı? Hangi işkenceyi tatbik edeceklerdi?..

Tarif edilmez bir korku bütün vücudunu kapladı. Niçin bu işlere karışmıştı? Fransa Krallığına Charles'ın yahut Henri'nin geçmesiyle o ne kazanacaktı? Kendisini niçin durup dururken böyle tehlikelere atmıştı? Şimdi hepsine lanet ediyordu.

Tam bu sırada dışarıda bir gürültü oldu. Guitalens yerinden fırladı:

"İhanetim meydana çıktı! Beni arıyorlar!.." diye söyledi.

Halbuki ortada böyle bir şey yoktu. Kendisini arayan filan yoktu. Sadece zindancılardan birinin elinden taş koridorlara bir deste anahtar düşmüştü.

Bu dakikalar, Pardaillan'ın istikbâlini tayin edecekti... Canını kurtarmak ümidiyle ya onu bırakacak yahut da ikinci ihtimale göre mukaddetarına boyun eğecekti.

Bu takdirde bir hafta, on beş gün, nihayet bir ayı korku içinde geçecek, ondan sonra ses çıkmayınca, Pardaillan'ın ya kendisini aldattığını anlayacak yahut da mektubun herhangi bir sebep yüzünden arkadaşının eline geçmediğini düşünecek ve bu hareketinden dolayı Pardaillan'dan müthiş bir intikam alacaktı. Pardaillan, bu intikamın dehşetinden şimdiden titriyordu.

Fakat ne yapabilirdi? Daha fazla ısrar etmekten de çekiniyordu. Bu takdirde şüphesini büsbütün artırabilirdi.

Guitalens yavaş yavaş ayağa kalktı. Pardaillan'a doğru yaklaştı:

"Tam vaktinde yetişerek mektubu alacağına Hazreti İsa ve İncil üzerine yemin eder misin?"

"İstediğiniz şey üzerine yemin ederim. Yalnız şunu söyleyeyim ki, vakit geçiyor. Dışardakiler daha fazla şüphelenmesinler..."

Bastille müdürü, alnında biriken ter damlalarını sildi:

"Doğru!" diye cevap verdi.

"Öyleyse haydi, derhal harekete geçiniz!"

"Hemen harekete geçmeliyim. Mademki bir defa yemin ettiniz, sözünüze inanıyorum. Benim için idam olunmaktansa bir tutukluyu kaçırmış olmak bin defa daha hayırlıdır."

"Hem kim farkına varacak? Buraya gönderilen hangi insanla bir defa daha âlâkadar olundu? Beni kim bir daha arayıp soracak?"

"Bu da doğru ya! Evet, vakit geçirmeyelim."

"Nasıl isterseniz öyle hareket ediniz."

Guitalens bunun üzerine kapıya doğru yürüdü. Askerlerle zindancıları çağırdı. Sonra bunların yanında Pardaillan'a:

"Haber verdiğiniz olay derhal Krala bildirilecek kadar önemlidir," dedi. "Hemen saraya gidip olayı Krala kendim anlatacağım. Mükâfat olmak üzere Kralın sizi affedeceğine eminim. Dönüşümde Bastille'in kapılarını size elimle açacağım!"

Şövalye gülümsedi:

"Buna zaten eminim," dedi.

Müdür acele acele hapishaneden çıkmak üzere odadan ayrıldı. Zindancıya gelince, gayet neşeli duran Pardaillan'a hayretle

bakıyordu. Pardaillan:

"Bunu sana evvelce söylememiş miydim?" diye gülerek sordu.

Zindancı:

Yemin ederim ki, o vakit sizi delirdi sanmıştım," diye cevap verdi.

"Ya şimdi?.."

"Şimdi sizin bir sihirbaz olduğunuza inanıyorum."

Guitalens arabasını hazırlatarak Louvre Sarayı'na gitti. Yarım saat bile geçmeden geri geldi. Kendisini bekleyen ve Kralla görüştüğünü zanneden subaylara:

"Kral bu tutuklunun verdiği haberden çok memnun oldu ve kendisini affetti," dedi. "Yalnız şimdiden söyleyeyim; işin içinde çok büyük bir hükümet sırrı vardır. Bunun ne demek olduğunu çok iyi anlayacağınızı zannederim."

Subaylar titrediler. Laf değil, ortada önemli bir şey vardı: Hükümete ait bir sır... Bu öyle bir şeydi ki, hiçbir şekilde ağız açmaya gelmezdi.

Bundan sonra önde kendisi, arkasında subaylar, Pardaillan'ın odasına gittiler.

Müdür, kapıyı açtıktan sonra:

"Kral tarafından affedildiniz!" dedi.

Jean Pardaillan eğildi:

"Yaşasın Kral! Buna zaten emindim!"

Beş dakika sonra Pardaillan, Bastille'den çıktı. Müdür kendisine mahsustan hürmet gösteriyor, böylece herhangi bir kimsenin şüphelenmesinin önüne geçtiğini zannediyordu. Beraberce kapılardan ve en sonra asma köprüden de geçtiler. Guitalens bu hareketiyle Pardaillan'ı kendisine minnettar bırakmak da istiyordu.

Artık yalnız kalmışlardı ve şövalye hapishaneden kesin şekilde çıkmış bulunuyordu. Etrafa göz gezdirdikten sonra kendisine mahzun mahzun bakan hapishane müdürüne döndü:

"İşte görüyorsunuz ya, artık serbestim. İstersem buradan kolaylıkla kaçabilirim. Beni kimse tutamaz. Fakat daha önce size şurasını temin edeyim ki, üzülmeniz tamamen manasızdır. Mektup katiyen Kralın eline geçmeyecektir."

"Çok teşekkür ederim, Şövalye! Fakat bu sırrı yalnız siz değil, arkadaşınız da öğrendi."

"O da unutacaktır."

"Nasıl?.."

İzah edeyim. Köpeğime atmış olduğum kâğıt..."

"Evet?.."

"Ve onu Krala götürecek arkadaşım..."

"Evet?.."

"Hepsi masaldı..."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Böyle bir arkadaşım olmadığı gibi bir mektup da atmış değilim..."

"Ya nöbetçilerin gördükleri kâğıt?"

"Bomboş beyaz bir kâğıt."

"Ya?!.."

"Benim yaradılışım böyle bir casusluğu yapmaya müsait değildir. Onun için sırrınız hep gizli kalacaktır."

Bastille müdürü sevinçle hiddet arasında ne yapacağını bilemez bir durumdaydı.

"Mert bir adamsınız!" dedi. "Size hapishanenin kapılarını açtığımdan dolayı kendimi bahtiyar sayıyorum. Fakat size bir şey söylemek isterim."

"Nedir?"

"Şayet Krala günün birinde böyle bir mektup yazacak olursanız size yaptığım hizmeti unutmamanızı rica ederim."

"Unutmayacağım. Bunu size nasıl ödeyeyim?"

"Mektupta benim ismimden bahsetmeyerek..."

Yirmi Altıncı Bölüm

Gizli Mektup

Jeanne de Piennes ile Loise'ın ev sahibi ihtiyar kadının, mektubu korkuyla geri getirdiğini yazmıştık. Evvela bu mektubu yakmaya karar vermişti. Fakat sonra bu fikrinden vazgeçti. Çok korktuğu halde mektubu sakladı. İçinde ne yazılı olduğunu müthiş surette merak ediyordu.

Dindar bir kadın olduğu için açmaktan da çekiniyordu... Aradan günler geçti. Merakından çatlayacak hale gelmişti. Nihayet ne olursa olsun diyerek mektubu açtı.

Gözüne ilk ilişen şey, Pardaillan'ın mektubu oldu. Bunu okuduğu zaman Jeanne de Piennes'in, Pardaillan'a kibarca hitap ettiğini,

içinde bulunan mektubu François de Montmorency'ye vermesini rica ettiğini gördü. O zaman gayriihtiyari bir vicdan azabı hissetti. Demek ki, bu kadınlarla Pardaillan arasında hiçbir ilişki yoktu.

Fakat aynı zamanda ikinci bir olay merakını uyandırmış oluyordu. Acaba diğer mektubun içinde ne vardı? Basit bir işçi kadın ile François de Montmorency gibi tanınmış yüksek bir adam arasında ne münasebet olabilirdi?

Birkaç gün süren tereddütten sonra kesin kararını verdi. Mektubu okumak üzere mühür mumunu söktü.

Fakat aynı anda sıçradı. Çünkü kapı birdenbire açılmış ve içeriye rüzgâr gibi genç bir adam girmişti.

İhtiyar kadın bunu hemen tanıdı. Kendisi Şövalye Jean de Pardaillan'dan başkası değildi.

İhtiyar kadın genç şövalyeyi görünce masanın üzerindeki mektubu eliyle örterken: "Siz misiniz, Şövalye?" diye kekeledi.

Pardaillan, kocakarı tarafından tanınmış olmaktan memnun kalmıştı:

"Korkmayınız madam! Size bir fenalığım dokunmaz!.. Odanıza böyle ani olarak girdiğimden ve sizi korkuttuğumdan dolayı affınızı rica ederim. Fakat önemli bir iş için sizi rahatsız ettim," dedi.

İhtiyar kadın:

"Mektup için olacak, tabii!" diye mırıldandı.

Pardaillan bir şey anlayamamıştı:

"Nasıl mektup?" diye sordu.

İhtiyar kadın çok beceriksiz bir şekilde davrandığını anladı. Kendi diliyle kendini ele vermişti. Elleriyle boş yere masanın üzerindeki mektubu saklamak istiyordu. Fakat Pardaillan bunu bir defa görmüş olduğundan, gözlerini masanın üzerinden ayırmıyordu.

Kadın vakit kazanmak için:

"Demek artık hapisten çıktınız?" diye sordu.

"Evet madam... Bir yanlışlık vardı. Bu anlaşılınca beni bıraktılar. İlk işim sizi ziyaret etmek oldu. Bir kelimeyle beni üzüntüden kurtarabilirsiniz."

"Size nasıl faydalı olabilirim?"

"Yanlışlıkla tevkif edilerek Bastille'e gönderilmiştim. Fakat işin içinde bu yanlışlık anlaşıldıktan sonra gördüğünüz gibi beni serbest bıraktılar. Yalnız beni tevkif etmek için odama girdikleri zaman sizin evinizde oturan iki kadın da bir tehlikeyle karşılaşmıştı. Beni imdatlarına çağırdılar. Kadınların tevkif edilerek götürdüklerini de görmüş bulunuyorum."

"Hemen hemen aynı dakikada götürüldünüz."

"Evet! İşte sizden bu mesele hakkında izahat isteyecektim. Bana lütfen olup biteni anlatır mısınız?"

"Anlatayım çocuğum! Söylentilere göre siyahlı kadınla kızı Loise ve siz gizli bir cemiyete mensupmuşsunuz. Onun için tevkif edilmişsiniz."

"Benimle beraber mi?"

"Evet! Zavallıların masum olduklarına ben zaten emindim. İşte sizi serbest bıraktıkları gibi elbette onları da serbest bırakırlar."

"Onları kim tevkif etti? Siz bana söyleyin."

"Askerler... Bir de subay vardı."

"Kralın askerleri mi?"

"Orasını bilmiyorum. Çünkü işaretlerini tanımam."

"Bu adamlar arasında Dük d'Anjou da var mıydı?"

"Hayır, hayır!"

Pardaillan, yaşlı kadından bir şey öğrenemeyeceğini anladı. İş büsbütün esrarengiz bir havaya bürünüyordu.

"Kadınları nereye götürdüklerini biliyor musunuz?"

"Hiçbir şey bilmiyorum. Çünkü ben de büyük bir heyecan içindeydim. Bir şey soramadım."

"Buraya girdiğim zaman bir mektuptan bahsetmiştiniz. Bu mektubu o zavallı kadınlar mı yazdılar?"

Yaşlı kadın kekeledi:

"Şunu mu demek istiyorsunuz?"

"O elinizin altındaki kâğıtlar nedir?"

İhtiyar kadın, yalan söylemenin boş olduğunu anlamıştı:

"Yemin ederim ki, onları ben açmadım."

Sonra elleri titreyerek kâğıtları şövalyeye uzattı. Şövalye hemen kendisine ait satırlara göz gezdirdi, ihtiyar kadın devam etti:

"Kadıncağız bu mektupları size vermem için bana bıraktı. Ben de hemen Deviniere Oteli'ne koştum. Fakat otelci sizin de tevkif edilmiş olduğunuzu söyledi. Bunun üzerine ben de mektupları yanımda sakladım."

"Bunları kimse gördü mü?"

"Hiç kimse görmedi, oğlum. Sözüme inanmazsanız Hazreti Meryem üzerine yemin ederim."

"Öyleyse zarfları kim açtı?"

"Herhalde kendiliklerinden açılmış olacaklar. İyi yapıştırılmamışlardı."

"Siz mektupları okumadınız mı?"

"Yalnız bir tanesini okudum. Size ait olanını..."

"Ötekini?.."

"Katiyen okumadım. Belki okuyacaktım, fakat siz geldiniz..."

"Madam, bu kâğıtları alıyorum. Çünkü görüyorsunuz ya, bana ait bulunuyorlar. Bana verilen bu görevi tam yapmak isterim. Size gelince, kendinize ait olmayan bir mektubu okumak gibi bir hatada bulundunuz."

"Affedersiniz oğlum. Bir defa mektupları açmadığıma yemin edebilirim."

"Bu büyük bir hatadır."

"Eyvah! Büyük bir hata mı?"

"Öyle... Bunun cezasını düşünmediniz mi?"

"Cezası da var demek?.."

"Gayet tabii... Fakat sizi bir şartla affedebilirim."

"Çok teşekkür ederim, benim insaniyetli oğlum. Bu şartı da söyler misiniz?"

"Dünyada hiç kimseye bu mektuplardan bahsetmeyeceksiniz..."

"Bu noktaya kesin olarak emin olabilirsiniz. Hiç kimseye bahsetmeyeceğim. Çünkü kendimi günaha sokmaktan korkarım..."

"Pekâlâ öyleyse... Yalnız şunu bir daha söyleyeyim ki, ne belalı bir adam olduğumu herhalde duymuşsunuzdur. Eğer bir gevezeliğinizi işitecek olursam vay halinize!"

İhtiyar kadın korkudan tir tir titriyordu. Bin bir yeminle şövalyeyi temin etmeye çalışıyor, durmadan istavroz çıkarıyordu...

Pardaillan dışarı çıkınca, köpeği Pipeau'su yanında olduğu halde sokağı rahat rahat geçti ve doğruca Deviniere Oteli'ne girdi.

Usta Landry, karşısında şövalyeyi görünce, o kadar büyük bir şaşkınlığa düştü ki, bir adım bile atamadan bulunduğu yerde âdeta dondu kaldı.

Jean Pardaillan lakayt bir tavırla:

"Merhaba, Landry Usta," diye seslendi.

Landry sadece:

"Şövalye!" diye kekeledi.

"Kendine gel!.. Beni gördüğünüzden dolayı sevincinizin ne kadar büyük olduğunu görüyorum. Fakat bu şaşkınlık ve sevinciniz, bana karnımın aç olup olmadığını, bir şey yemek isteyip istemediğimi sormanıza engel olmamalıdır."

Otelcinin boğazından bir inilti çıktı. Hele şövalyenin arkasından kendisine dişlerini gösteren köpeği de görünce büsbütün sendeledi. Doğru mutfağa koşarak kendisini bir iskemleye attı.

Madam Landry, kocasının durumunu görünce, içeride bir şeyler olduğunu düşündüğünden, hemen büyük salona geçti. Pardaillan'ı görünce hemen koştu. Delikanlının oturduğu masayı kendi eliyle hazırlamaya başladı. Bir taraftan da:

"Ah şövalye! Sizin için ne kadar çok korkmuştum! On günden beri gözüme uyku girmiyordu," diye söyleniyordu.

Mutfağa dönünce kocasına:

"Zavallı delikanlı! Ne kadar da zayıflamış!" dedi.

Landry Usta:

"Keşke tavada yağ gibi eriseydi!" diye cevap verdi.

"Fakat ne kadar fena kalplisin!"

"Düşünmüyorsun ki, bunlar on günden beri aç duruyorlar.

Sağlam, bütün yemeklerimi yiyip beni zor bir duruma düşürecekler."

"İyi ama, parasını bol bol aldın?"

"Nasıl?.."

"Kendisi götürüldükten sonra odasında bulduğun bütün paraları aldığını unutuyorsun galiba! Şimdi senden bunları isterse ne cevap vereceksin? Senden hesap istememesini istersen kendisine güler yüz göster."

"Doğru, hakkın var, karıcığım."

Landry hemen mutfaktan fırladı. Bu sırada gözleri köpeğe ilişince sesini yükseltti:

"Karıcığım, açlıktan yalanan şu zavallı Pipeau'ya bak... Sevimli köpek, şimdi sana yiyecek gelecek. Çok sadık bir köpeğiniz var. Mösyö Şövalye... Kendisine bu akşam etli kemikler ikram edeceğim. Siz de şu eski şaraptan içiniz. Lezzeti herhalde sizi memnun bırakacaktır."

Pardaillan bıyık altından gülerek Landry ustaya tekrar teşekkür etti. Bu suretle yeni anlaşma akdedilmiş bulunuyordu. Delikanlı, yemekten sonra ahıra giderek atına baktı. At iyi bakılmış bir haldeydi. Ondan sonra odasına çıktı ve ilk iş olarak duvarda hâlâ asılı duran kılıcını beline taktı. Ondan sonra bir iskemleye oturarak ihtiyar kadından aldığı ve kendisine hitap eden mektubu okudu.

Kendi kendine: "Şaşılacak şey... Bu fakir kadınların François de Montmorency gibi büyük bir adamla ne münasebetleri olabilir?" diye düşündü.

Şimdi odada bir aşağı bir yukarı dolaşıyordu. Ara sıra da masanın üzerinde duran öbür mektuba bakıyordu.

İhtiyar kadın tarafından açılmış bulunan bu mektubu da okuyup okuyamayacağını düşünüyordu. Başkasına ait olan bir mektubu okumak, şüphesiz bir ahlâksızlıktı. Böyle bir şeyi nasıl yapabilirdi?

Sonra şöyle düşündü:

Bu mektupta ne yazılı olabilirdi? Siyahlı kadın ve kızı herhalde herhangi bir vesileyle tanımış oldukları François de Montmorency'den yardım istiyorlardı. O zaman Pardaillan bu yardımın kendisi tarafından yapılması gerektiği inancına varıyordu. Loise'ı sevdiği için bu yardımı onlara kendisi yapmalıydı. Bu görev ona düşüyordu.

Ondan sonra bu ikinci mektubu okumak için kendisini zorlayan bir şey daha vardı. Bu mektuptaki bazı bilgilerden yararlanarak kendilerinin kimler tarafından tevkif edildiklerini ve nereye götürüldüklerini de belki öğrenebilirdi.

İşte bütün bu düşünce ve hislerle hareket eden şövalye, nihayet mektubu açtı ve okumaya başladı.

Okudukça daha büyük bir dikkat ve ilgi gösteriyordu. Bazı kelimeleri gözlerine inanamadığı için üst üste birkaç defa okudu. Ondan sonra mektup elinden düştü ve şövalye gözyaşlarını tutamayarak ağlamaya başladı.

* * *

Jeanne de Piennes'in mektubu 20 Ağustos 1558'de yani François de Montmorency'nin, Kral II.Henri'nin gayrimeşru kızı Diane de

France ile evlendiği sene yazılmıştı. Demek aradan on dört yıl geçmiş bulunuyordu.

Mektup şöyle idi:

"Bugün seven bir kadının uğrayabileceği en büyük bir felakete uğramış bulunuyorum. Fakat ölmedim; yaşıyorum.

Belki de çocuğum için ölmedim. Eğer ben ölürsem ona kim bakacak? Zavallı kız ne olacak? Onun için, 'Belki de çocuğum için yaşıyorum,' diyorum.

Hıçkırıklarla ağlamaktan boğulacak duruma geldiğim, kalbimin durmak üzere olduğunu anladığım zamanlar bana hayat ve kuvvet veren sadece yavrum oldu.

Ey sevgili François, kızımızı bir defa görsen! Öyle güzel, öyle sevimli oldu ki... Şimdi beş yaşına basmış bulunuyor. Sana şu satırları yazarken başını dizime dayamış, uyuyor... Dudaklarında hoş bir gülümseme var. Kim bilir, belki de şu anda rüyasında bilmediği ve görmediği babasını düşünüyordur...

Sevgili François'm, sen bugün evleniyorsun. Herkesin dilinde bu var. Oturduğum dar ve pis sokakta bile Diane'nin güzelliğinden ve sana tam bir eş olduğundan bahsediliyor. Düğün alayınız herkesin gözünü kamaştırmış bulunuyor.

Onun için, bugün her şey bitti. Ruhumdaki son ümit de söndü. Evet, itiraf ederim ki, her şeye rağmen, sebebini anlayamadığım bir ümit besliyordum. Babanın

konağından, seni kurtarmak için evlenmemizi ortadan kaldıran mukaveleyi imzalayarak çıktığım ve Paris'in karanlık sokaklarına daldığım zaman bile bu ümidimi tam kaybetmiş değildim.

François, her şey mahvolduğu halde yine ebedi bir bağ seni bana bağlıyor. Çünkü çocuğumuz var. Bu çocuk yaşıyor.

İşte sevgili François'm bugün sana bunun için müracaat ediyorum. Kızımıza Loise ismini taktım. Bana gelecek her felakete razıyım. Her şeye tahammül edebilirim. Benim ne olacağım belli değil. Fakat Loise için böyle felaketli bir istikbâli hiçbir şekilde düşünemem. Kalbini çocuğuna açmalısın. Onun, alnı açık olarak konağına girebilmesini isterim. Bütün bunların olabilmesi için bazı acı hakikatleri bilmen gerekiyor.

Seninle Margency'nin eski kilisesinde evlenmiştik. O unutulmayacak geceyi düşün. Orada hasta babamın ve Tanrı'nın önünde, beni daima seveceğine yemin etmiştin. İşte sevgili kocam François! Ben hâlâ o duyguları taşıyorum. Seni her zaman kocam olarak bildim ve her zaman da öyle bileceğim.

Babanın, Kralın ve Papanın kararları kalbimde sana karşı beslediğim büyük aşkı hiçbir şekilde zedeleyemez, azaltamaz...

Fakat müthiş ve uğursuz bir cinayet bugün bizi ayırmış bulunuyor. Artık bunu öğrenmen lazımdır. Sana her şeyi, babanın merhametsizliğini, kardeşinin câniliğini, karının ismini taşımaya layık insan olduğunu ve kızının

da aynı şekilde Montmorency'lerin evinde oturmak hakkına mâlik olduğunu anlatacağım.

Daha evvel şunu söyleyeyim ki, şimdi karşına çıkarak seni zor bir duruma düşürmek fikrinde değilim. Bu, aklıma hile gelmez. Sana bu sırrı ancak şu üç olaydan sonra açıklayabilirim:

Babanın ölmesi... Çünkü bu sırrı öğrendiğini anlayacak olursa bütün kuvvetini ve nüfuzunu senin aleyhinde kullanacaktır.

Kızımın büyümesi... O zaman kendisine kim olduğunu söylemeye mecbur olacağım. Öyle ümit ediyorum ki, küçük Loise hakkını koruyacak ve ailesine layık olacaktır.

Öleceğimi anladığım zaman yahut Loise'ın büyük bir tehlikeye düşmesi halinde...

İşte bu üç olay cereyan etmediği takdirde daima susacağım ve yalnız senin saadetin için dua edeceğim.

Çünkü hayatımın hiçbir kıymeti ve önemi yoktur. Düşüncem yalnız senin ve kızımın saadetidir.

Onun için sana yalvarıyorum. François! Loise'ı bulduğun zaman artık hayatta olabileceğime inanmadığım için onu sev... Ona layık olduğu ismi ve yeri ver...

Artık sırrı açabilirim:

Kardeşin Henri beni seviyordu. İşte bütün felaket bu tek cümlenin içindedir. Bunu bana söyledi. Ben ne

yapabilirdim? Onun bu saçma hislerinin geçmesini bekledim. Bir ailenin iki oğlu arasında herhangi bir düşmanlığın tohumunu ekmekten çekindim.

Savaşa gittiğin gece, sana söylemek üzere dudaklarımın ucuna bir sır gelmişti. Fakat geçen olayları biliyorsun. Sana o sırrı söyleyebilmek için ertesi günü seni boş yere bekledim. Halbuki sen gelmedin. Çünkü aynı gece hareket etmiştin...

O sırrı ancak şimdi söyleyebiliyorum: O vakit gebe idim. Sana bir çocuk getirecektim ve sen savaşta iken ben bu çocuğu doğurdum. İşte Loise budur. Bu korkunç aylar esnasında kardeşinden de kurtulduğumu sanıyordum ve hep seni bekliyordum. Elbette bir gün dönecektin.

Bir gün müthiş bir şey oldu. Kızımı çaldılar. Deli gibi onu ararken karşıma kardeşin çıktı. Bana çocuğun kendisi tarafından çalındığını, aynı zamanda da senin dönmüş olduğunu haber verdi. Aynı anda senin neşeli sesini duyuyor, buna rağmen önümde açılmış derin bir felaket çukuruna doğru ilk adımı atmış bulunuyordum. Loise kızım, kızımız, kardeşiniz tarafından vahşi bir adamın eline verilmişti. Bu adamın ismi Şövalye de Pardaillan'dır. Bu canavar adam, eğer kardeşinin her emrine itaat etmeyecek olursam bir işareti üzerine küçük Loise'ı boğazlayacaktı.

İşte onun için sustum. Kardeşinin ağır sözleri karşısında ağzımdan bir kelime çıkmadı. O acıklı sahneyi bilmem hatırlayabilecek misin, François?..

Ben sustum. Bu susuşumla kızımız Loise'ı kurtardım.

Bütün bunlara sebep olan kardeşin Henri'ye lanet olsun!..

Bu feci, bu canavarca işi üzerine almış olan Şövalye de Pardaillan'a da lanet ediyorum.

Sen gittikten sonra tanımadığım bir adam, bana kızımı getirdi. Her şeyi sana söylemek üzere Montmorency Şatosu'na koştum. Fakat geç kalmıştım. Sen Paris'e hareket etmiş bulunuyordun...

Arkandan ben de Paris'e gittim. Baban beni dinledi. Her şeyi öğrendi. Sonra bana iki vesika uzattı. Birincisi senden ayrılmaya razı olduğuma dair bir kâğıttı. Öbürü ise senin derhal tevkif edilmen ve hayatının sonuna kadar Temple Hapishanesi'nde hapsedilmen hakkında bir emirname idi.

Ben tabii ikincisini yırtabilmek için birincisini imzaladım.

İşte hikâyem bu kadar acı ve bu kadar basit... Artık Loise'dan başka hiçbir şeyim kalmamıştı. Onun için de yaşamam gerekiyordu. Ben de onun için yaşadım.

Seni yeminle inandırmak isterim ki, eğer Loise olmasaydı bu sırrı kendimle beraber mezara götürürdüm. Yazık ki yapamıyorum. Senin bu yüzden ileride üzüleceğini düşünerek kalbim parça parça oluyor.

İşte hepsi bu kadar...

Bu mektubu ne zaman alacak olursan ben, hayır, ben değil, kızım; büyük bir tehlike içinde bulunuyor demektir. Onun için imdadıma, imdadımıza koş sevgili

ve biricik kocacığım François...

Jeanne de Piennes
Montmorency Düşesi"

İşte Pardaillan'ı hüngür hüngür ağlatan mektup bundan ibaretti. Yavaş yavaş kendini topladı. Yavaş bir sesle:

"Montmorency ailesine mensup bir kız, Loise..." diye mırıldandı.

Birdenbire kendisiyle Loise arasına büyük bir mesafe girdiğini hisseder gibi oldu. Öyle ya, eğer Loise namusuyla hayatını kazanan bir işçi kızı olsaydı, parasız şövalye, kendisiyle pekâlâ evlenebilirdi.

Halbuki şimdi iş değişmişti.

Koca bir Montmorency'nin kızı olan Loise kendisiyle evlenemezdi. Her ne kadar kralların çoban kızlarıyla evlendikleri masallarda anlatılırsa da prenseslerin birtakım ipsiz sapsız, meteliksiz serserilerle evlendikleri duyulmuş şey değildi...

O zamanlar Montmorency ailesinin Kral ailesinden bir farkı yoktu.

Pardaillan yeniden, "Her şey mahvoldu," diye düşündü.

Bununla beraber içinde hâlâ ufak bir ümit vardı. Eğer Loise kendisini hakikaten seviyorsa onun için bazı fedakârlıkları göze alırsa... Fakat yine başını salladı:

"Boş düşünceler! Loise beni sevse bile babası evlenmemize, haklı olarak hiçbir vakit müsaade etmeyecektir. Ben kimim? Bir

serseri... Sadece atından, kılıcından ve bir de köpeğinden başka bir şeyi olmayan bir serseri... Sonra kızın beni sevdiği de ne malum? Kendisiyle bir kelime bile konuşmadım. Herhalde yine aptallığım üzerimde... Kendi kendime hayaller kuruyorum. Ya sonra babam..."

Jean Pardaillan ayağa kalktı. Yumruklarını sıkarak odada bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladı:

"Evet, babam yüzünden de Loise'ın benden kaçması gerekir. Beni sevmemesi lazım... Ah, babam ne işler yapmış... Böyle bir işi nasıl üzerine almış... Loise şimdi benim de Pardaillan olduğumu öğrenince tabii benden de kaçacak. Bana da lanet okuyacak. Benden de nefret edecek. Herhalde ben de onunla ilgilenmemeliyim. Onların imdadına başkaları koşsun. Montmorency ailesine damat olabilecek kibar bir adamdan yardım istesinler. Ah babacığım! Niçin bana cesaret vermek için yanımda bulunmuyorsun? Senin öğütlerine o kadar ihtiyacım var ki... Mademki aşkı kaybettik, biz de diğer insanlar gibi sert ve kaba hareket edelim. Zayıfları ezelim. Kuvvetlilerle birlik olalım."

Pardaillan her taraftan düşmanlarla çevrilmiş olduğunu görüyordu. Catherine de Medicis kendisine düşmandı. Bastille olayından sonra Dük de Guise de kendisine düşman olacaktı. Dük d'Anjou'yu da ağır şekilde tahkir etmişti. Her şey, her taraf kendisine düşmandı. Hatta sevgilisi bile...

Bu, ne kötü bir talihti?..

Buna rağmen genç şövalye bir taraftan da garip bir gurur duyuyordu. Bu kadar kuvvetli düşmanlarla çarpışmak, ona hakikaten gurur veriyordu. Evet, hepsiyle çarpışacaktı.

Ani bir kararla kılıcını çekti. Uzun kılıç odada şimşek gibi dönmeye başladı. Kesik ve sert bir sesle:

"Kendinizi koruyunuz. Karşınızdaki Şövalye de Pardaillan'dır!" diye haykırdı.

Aynı anda oda kapısı açılarak içeriye genç Madam Landry girdi:

"Aman Şövalye, kiminle kavga ediyorsunuz."

Pardaillan kadını görünce kızararak kılıcını beline yerleştirdi:

"Hiç madam. Çoktan beri kılıcımı kullanmadığım için kendi kendime talim yapıyorum. Fakat madam, bugün ne kadar da güzelsiniz!"

"Ah, Şövalye..."

"Israr etmeyiniz. Siz, Saint-Denis Sokağı'nın hakiki bir incisisiniz. Paris'te sizden güzel bir otelci kadın varsa şu kılıcımla kendimi ikiye bölmeye hazırım."

"Yavaş söyleyiniz."

Pardaillan kadını belinden tutarak yanaklarından öptü. Kadın:

"Odanıza ansızın girdiğimden dolayı beni affediniz... Buraya..."

"Affetmek mi?.. Siz neler söylüyorsunuz? Sizin kadar güzel, sizin kadar hoş bir kadın odama her zaman girebilir. Dudaklarınızı şimdiye kadar hiçbir zaman bu kadar kırmızı, yanaklarınızı bu kadar pembe ve gözlerinizi bu kadar parlak görmemiştim. Siz en dindar bir papazı bile baştan çıkarabilecek kadar güzelsiniz."

Genç kadın, masanın üzerine bir torba bıraktı:

"Odanıza, size paralarınızı vermek için girmiştim. Tevkif edilmiş olduğunuz gün burada kalmıştı. Onları saklamıştım. Şimdi getirdim."

Pardaillan gülümsedi:

"Yalan söylüyorsunuz."

"Yalan mı söylüyorum? Demek sözlerime inanmıyorsunuz? İsterseniz yemin de edebilirim."

"Yemin etmeyiniz; ben her şeyi anlıyorum. Bu paraları siz değil, kocanız Landry Usta almıştır. Fakat siz iyi kalpli bir kadın olduğunuz için şimdi bunları iade ediyorsunuz."

"Canım, buralarını karıştırmayın..."

"Fakat siz bu işte haksızsınız. Çünkü ben Landry Usta'ya borçlu idim. Onun için bu paralar kendisinin olmalıdır. Bunları siz alarak kendisine götürün."

"Fakat siz ne yapacaksınız? Paranız var mı?"

"Yok..."

"O halde hiç olmazsa yarı yarıya pay edelim."

"Size şunu söyleyeyim ki, cebimde beş para olmadığı zaman kendimi son derece zengin görürüm. Size gelince, siz hem güzel hem de iyi bir kadınsınız."

"Belki iyiyim. Fakat güzel değilim."

"Güzel değil misiniz?.. Herhalde maksadınız benimle alay etmek olmalı... Bilakis siz çok güzelsiniz. Bunun aksini ileri süren varsa karşıma çıksın! Bana gelince sizi sevdiğimi anlıyorum..."

Birdenbire genç kadının gözlerinden yaşlar boşandı. Pardaillan büyük bir hayret içinde:

"Fakat ne oldunuz madam?" diye sordu.

Kadın gözyaşlarını bir türlü durduramıyordu. Sonunda güçbela biraz sakinleşti:

"Kendi kendinizi aldatmayın, Şövalye!" diye söylendi.

"İnanınız ki, sözlerinizden hiçbir şey anlamadım."

"Gülüyorsunuz. Kendinizi neşeli göstermeye çalışıyorsunuz. Fakat ne kadar büyük bir keder içinde bulunduğunuzu görüyorum. Çünkü ben her şeyi biliyorum."

"Her şeyi mi?"

"Evet, her şeyi... Hepsini gördüm."

"Rica ederim madam, ne gördünüz, söyler misiniz?"

"Mademki ısrar ediyorsunuz, söyleyeyim. Sizi gözetledim. Bütün yaptıklarınızı biliyorum."

"Ne biliyorsunuz?"

"Onu ne kadar sevdiğinizi biliyorum. Gözlerinizi karşıki evin küçük penceresine dikmiş bir halde saatlerce pencerenizde oturduğunuzu gördüm. Küçük pencere açılmadığı zamanlar ne

kadar büyük bir hiddet içinde bulunduğunuzu, pencere açıldığı zamanlar ise aksine ne kadar neşelendiğinizi gördüm. Boş yere inkâr etmeyiniz. Seviyorsunuz. Ona âşıksınız. Size şimdi böyle delice sözler söyleten şey, onun tarafından sevilmemekte olduğunuzu sanmanızdır. Halbuki sizi temin ederim ki, o da sizi seviyor."

"Neler söylüyorsunuz? Fakat bunu nasıl tahmin ediyorsunuz?.."

"Kadın gözüne güvenmenizi rica ederim. Hele..."

Genç kadın sık sık nefes alıyor, göğsü kalkıp iniyordu... Bir saniye kadar sözünü kesti. Sonra tamamladı:

"Hele kıskanç bir kadının, seven bir kadının gözü hiç aldanmaz."

Şövalye genç kadını göğsüne daha fazla çekti:

"Siz bir meleksiniz."

"Onu çok seviyorsunuz, değil mi?"

Pardaillan cevap vermeyerek genç kadını kolları arasında sıktı. Bu sırada aşağıdan karısını çağıran Landry Usta'nın sesi duyuldu. Genç kadın şövalyenin kollarından sıyrılarak dışarı çıktı. O zaman Pardaillan şöyle düşündü:

"Zavallı kadın, hem beni seviyor hem de beni avutmak için yalan söylüyor. Şimdi her şey mahvoldu. Loise beni sevmedi ve sevemez. Ben de onun gibi hareket etmeliyim. Hem kalbim hem de düşüncem serbest kalmalıdır... Paris'e lanet olsun. En iyisi, babamı aramak için hemen hareket etmeliyim."

Bu sırada gözleri hâlâ masanın üzerinde durmakta olan mektuba

ilişti:

"Bu mektubu da yerine şeytan götürsün," diyerek şiddetle kapattı. Sonra yeleğinin cebine soktu ve sokağa çıktı.

Gündüz oldukça ilerlemiş ve akşam yaklaşmıştı. Pardaillan nasıl vakit geçireceğini bilmiyordu. Hiçbir saklanma, gizlenme tedbiri almadan birkaç meyhaneye girip çıktı.

Saat beşe yaklaştığı zaman oldukça sakinleşmişti. Etrafına bakındı. Louvre Sarayı'nın tam karşısında muhteşem bir konağın önünde bulunduğunu anladı.

Farkında bile olmaksızın buraya gelmişti. Dişleri arasından:

"Montmorency'nin konağı... Fakat ben oraya asla girmeyeceğim," diye söylendi.

Aynı zamanda büyük kapıya yaklaşarak tokmağı hiddetle çaldı.

Yirmi Yedinci Bölüm

Papaz Günah Çıkarıyor

Bu olaydan tam bir gün önce l'Auxerrois Kilisesi'nde ilginç bir olay daha cereyan etmişti. Akşamın saat yedisi idi. Papaz, eski kiliseyi tıklım tıklım dolduran halka hitaben verdiği vaazı bitirmişti. Arkasında Carmes tarikatının işareti olan siyahlı beyazlı bir cübbe bulunan uzun boylu ve yakışıklı bir adam olan papaz, Pani-Garola'dan başkası değildi.

Garola, hiçbir papazla ölçülemeyecek derecede şiddetli konuşuyor ve Huguenot'ların öldürülmeleri gerektiğini ileri sürüyordu. Tabii bu sırada Kraliçe Jeanne d'Albret'ye, oğlu Henri'ye ve ileri gelen bütün Protestan Fransızlara atıp tutuyor, hatta daha ileri giderek bunlara karşı savaş açmayan Kralı bile tenkit ediyordu.

Bazı kimseler bu papazın Catherine de Medicis'in adamı olduğuna inanıyorlardı. Fakat işin hakikat tarafına gelecek olursak, kiliseye devam ederek bu yakışıklı ve ateşli papazı dinleyen şık kadınların büyük çoğunluğu, başka birtakım düşünceler besliyorlardı.

Bu adamı hemen hemen herkes tanıyordu. Kibar kadınlar onu evvelce Marki de Pani-Garola ismiyle tanıyorlardı. Kuvveti, kavgacılığı, kılıç kullanmaktaki ustalığı, sefihliği ve ayyaşlığıyla büyük bir ün yapmıştı. Sonra birdenbire ortadan kaybolmuştu. İşte şimdi yobaz denecek kadar mutaassıp ve dindar bir papaz olarak karşılarına çıkmış bulunuyordu.

Vaazı bittiği zaman birçok kimse dayanamayarak:

"Kahrolsun Huguenot'lar!.." diye bağırmıştı. Ondan sonra kilise yavaş yavaş boşaldı. İçeride yalnız on on beş kadar kadın kalmıştı. Bunlar günah çıkarılmasına mahsus kapalı hücrenin etrafında dua ile meşguldüler. O zaman bir kilise hizmetçisi gelerek rahibin çok yorgun olduğunu ve bunun için bu akşam hiç kimsenin günahını çıkaramayacağını söyledi. Bunu duyan kadınlar biraz mırıldandıktan sonra çaresiz birer birer kiliseyi terk ettiler. Yalnız iki kadın, her şeye rağmen duruyor, dışarı çıkmıyordu.

Bu kadınlardan biri, siyah bir manto giymiş, yüzüne de kalın bir peçe örtmüştü. Bununla beraber genç ve güzel olduğu kolayca anlaşılabiliyordu. Bir iskemleye oturmuştu. Yanındaki kadın:

"Papaz günah hücresine girdi Alice," dedi.

Alice başını kaldırarak titredi. Yaşlı kadın yanındakini eliyle iterek:

"Haydi kızım, içeri gir," dedi.

Genç kadın:

"Cesaretim çok kırıldı, Laura," dedi.

"Çocukluğu bırak. Senin için özel izni koparıncaya kadar akla karayı seçtiğimi unutma."

"İsmimi söylemedin, değil mi?"

"Hâlâ mı tereddüt ediyorsun?"

Genç kadın son bir cesaretle ayağa kalktı ve günah çıkarma hücresine girdi. Papazın bulunduğu yerle Alice'in girdiği yer arasında ince bir kafes vardı. Karanlık denecek kadar loş bir yer olan hücrede, genç kadının yüzünde bir de peçe olduğu için

papazın kendisini tanıyabilmesine imkân yoktu.

Papaz, hafif bir sesle birtakım dualar okuduktan sonra:

"Sizi dinliyorum madam," dedi.

"Marki Garola! Alice de Lux'üm. Bir zamanlar sevmiş olduğunuz, belki de hâlâ sevdiğiniz kadın... İşte bu kadın bugün ağlayarak size gelmiş bulunuyor."

Papaz aynı lakayt sesle:

"Sizi dinliyorum madam," diye tekrar etti.

"Garola, sesimi tanımadınız mı?"

Papaz bir heykel gibi sert bir sesle:

"Madam," dedi, "burada bir Marki yok; sadece günahlarınızı dinleyecek ve eğer merhamete layıksanız bu günahlarınızın affı için Tanrı'ya yalvaracak bir papaz bulunuyor."

"Fakat aşkımızı inkâr mı edeceksiniz?.. Dudaklarımda, hâlâ dudaklarınızın izleri var."

"Eğer böyle şeyler söyleyecek olursanız çekilmeye mecbur olacağım."

"Hayır, hayır, kalınız. Size söyleyeceklerim var."

"O halde sanki karşınızda sadece sözlerinizi dinleyecek bir papaz bulunuyormuş gibi konuşunuz. Bahsettiğiniz adam ölmüş bulunuyor."

"Size önce işlediğim günahları anlatacağım. Sonra da çektiğim azapları nakledeceğim. Bilmem, Tanrı çektiklerimi yeter görecek mi?"

"Sizi dinliyorum, kızım."

"Henüz on altı yaşında bulunuyordum. Çok güzel bir kızdım. Bu güzelliğimle büyük bir kraliçenin gözüne çarptım... Beni aldı, nedimeleri arasına kattı. Yetim bir kızdım. Ne annem ne de babam vardı. Kraliçe beni kızı yerine koyacağını ve yetiştireceğini vaat etti."

"Devam ediniz!"

"Yeni işime başlayınca birçok toplantıda bulundum. Birçok asilzade bana ilan-ı aşk etti. Fakat ben hiçbirine karşı ilgi duymuyordum. Benim sevdiğim tek bir şey vardı: Elmaslar, altınlar, ipek elbiseler ve dantelalar... Kraliçe beni çabuk anladı ve eğer emirlerine uyarsam beni zengin edeceğini söyledi. Ben de onun her emrine körü körüne uyacağımı vaat ettim. İşte ilk kabahatim budur. Böylece zenginlik uğrunda şeytanla bile anlaşma yapmış bulunuyordum."

Alice bir dakika kadar nefes aldı sonra devam etti:

"Bir gün Kraliçe beni odasına çağırdı. Gözümün önünde içi inci, zümrüt, yakut ve elmaslarla dolu bir kutu açtı ve kendisine itaat edecek olursam hepsini bana vereceğini söyledi. Gözlerim faltaşı gibi açıldı. Âdeta altüst oldum. 'Ne yapmak lazımsa emrediniz,' dedim. O zaman beni elimden çekti, koridora çıktık. Uzakta birtakım asilzadeler dolaşıyordu. Bunlardan birini bana gösterdi: 'Kendini bu adama sevdireceksin,' dedi."

Papaz bir heykel gibi sessizdi:

"Bu adamın ismi neydi?" diye sordu.

"Söyleyeyim. Bu adamın ismi Clement-Jacques de Pani-Garola idi. Kendisi Marki idi. İtalya'dan gelmişti. Şimdi onu biraz tanıdınız, değil mi muhterem peder?"

"Devam ediniz. Bu adamı sevdiniz, değil mi? Hatanız bu kadar mı? Bu günahınızı Tanrı'nın affedeceğine eminim. Seven zavallı bir kadının affedilmeyecek ne günahı olabilir?"

"Benimle alay ediyorsunuz, öyle mi? O halde, size hakikati söyleyeyim: Bu adamı asla sevmiyordum."

Alice, rahibin gayriihtiyari sarsıldığını hissetti. Buna rağmen devam etti:

"Evet, onu sevmiyordum. O, çok güzel, çok yakışıklı bir gençti. Her şeyi vardı. Buna rağmen onu bir türlü sevemiyordum."

Papaz boğuk bir sesle sordu:

"Ya o?.."

"O bana tam manasıyla âşıktı. Beni bir çılgın gibi seviyordu. Belki de ben böyle zannediyordum... Fakat ben, Kraliçenin emrini yerine getirmeye mecburdum. Seviştik... Bir yıl sonra ondan gebe kalmıştım. Çocuk, Kraliçenin bana verdiği La Hache Sokağı'ndaki küçük evde doğdu. Tabii bütün bu işler gizli oldu. Babası çocuğu alarak götürdü."

Alice hıçkırıklarını tutamamıştı. Papaz:

"Anlıyorum, dedi. Çok geç gelen analık duygusuyla şimdi pişmansınız... Çocuğun ne olduğunu anlamak istiyorsunuz. Bu hususta size malumat verebilirim. Çünkü ben çocuğu her zaman görüyorum."

Alice dehşetten titredi:

"Çocuk ölmedi mi? Yaşıyor demek... O halde bana neden yalan söylediniz? Söyleyiniz, çabuk söyleyiniz, yoksa bağırmaya başlarım. Sizi bütün dünyaya karşı rezil ederim.

"Sus, yoksa gidiyorum."

"Merhamet! Bana acıyınız. Söyleyiniz."

"Tanrı bu çocuğun yaşamasını istedi. Babası olan Marki kendisini alıp bir sütnineye teslim etti. İsmini koydu."

"İsmi nedir?"

"Babasının ismi... Yani Jacques-Clement..."

"Kendisi nerede?.."

"Paris manastırlarından birinde öğrencidir. Tanrı herhalde kendisini ileride bazı görevler vermek için koruyor... İşte bilmek istediğiniz şeyi öğrendiniz. Görüyorsunuz ya, size acıdığım için hakikati söyledim. Şimdi hiçbir cinayet işlemediğimi ve çocuğun hayatta olduğunu anladınız."

Alice altüst olmuştu. Ölmüş bildiği çocuğunun hayatta olduğunu anlaması, hislerini ve düşüncelerini karmakarışık etmişti. Sevinmek mi, yoksa üzülmek mi gerektiğini bir türlü kestiremiyordu.

Papaza gelince, o sert, o hain adam da bir an papazlığını unutmuş, insan olmuştu:

"Alice," dedi, "benimle görüşmek, kalbinizin zehirlerini dökmek istediniz. Pekâlâ... Fakat şimdi de dinlemek sırası sizindir. Kalbimi yavaş yavaş örtmeye başlayan duyguları bozdunuz. Ruhumu ezen elemleri, kederleri uyandırdınız. Çocuğunuzun ölmüş olduğunu sandığınızdan, bu yüzden altına girmiş olduğunuz büyük günahları affettirmek istediniz. Çünkü beni anlayamıyordunuz. Çocuğu alıp götürdükten sonra yanınıza niçin bir daha gelmediğimi, eğlence ve sefahat hayatına niçin atıldığımı, nihayet niçin bir manastıra kapanarak papaz olduğumu anlayamıyordunuz."

"Clement, bu sebepleri düşündüm ve buldum. İşte beni ayağınıza getiren duygu da budur. İntikam almaktan vazgeçmenizi rica etmek için ayağınıza geldim. Çok azap çektiğime inanınız. Fazlasıyla çektim."

"Söyleyiniz bakalım, ne keşfettiniz?"

"Kraliçe, Montmorency'lerin İtalya'da müttefik aradığını duymuştu. Siz Verona'dan, Floransa'dan ve Venedik'ten geçerek buraya gelmiştiniz. Sizi François de Montmorency ile beraber görmüşlerdi. Kraliçe, böylece bir hıyanet şebekesinin kurulmuş olduğuna inanıyordu. Ancak elinde kesin deliller yoktu. İşte bunları elde etmek için sizin metresiniz oldum. Cinayetlerim ve günahlarım burada başlar."

"Devam ediniz!"

"Bir gece saatlerce seviştikten sonra derin bir uykuya dalmıştınız. Ah Clement, artık yetişin. Beni daha fazla söyletmeyin,

utanıyorum."

"Utanmak da bir nevi cezadır. Devam ediniz."

"Evet, devam etmeliyim. Siz uyurken ben bu durumdan yararlanarak.."

"Sözlerinizi ben tamamlayayım: Uykumdan istifade ederek bütün kâğıtlarımı çaldınız ve ertesi günü bunları Catherine de Medicis'e verdiniz. Ben bütün bunları hemen öğrendim ve taparcasına sevdiğim kadının aşağılık bir casus olduğunu anladım."

"Bana acıyınız! Yaptıklarımdan son derece pişmanım! Doğru söylediğime yemin edebilirim."

"Bereket versin ki, bu kâğıtlarda önemli bir şey yoktu. François de Montmorency kaçmak zorunda kalmadı. Birçok insanın hayatıyla oynadınız. Bana gelince, ben bütün bunları görmektense ölmeyi yüz defa tercih ederim."

"Merhamet ediniz."

"Bir ay sonra doğurdunuz. Ben o zamana kadar yalnız ve yalnız intikam almayı düşünüyordum."

"Ve bu intikamınızı almaya muvaffak oldunuz. Fakat şunu bilmeniz lazımdır ki, benden aldığınız intikam sizi de benim dereceme indirmiş bulunuyor. Bulunduğum zayıf durumdan, humma ateşleri içinde sayıklarken bundan istifade ettiniz ve bana bir mektup yazdırarak imzalattınız. Bu mektupta çocuğumu kendi elimle öldürdüğümü itiraf ediyorum."

"Sözleriniz tamamıyla doğru değil. Siz kalpsiz bir ana idiniz. Çocuğu götürmemi siz istediniz ve onu öldürmeme razı oldunuz.

Bunu inkâr mı edeceksiniz?"

"Hayır... Ben suçumu itiraf ediyorum. Haklı olduğumu hiçbir şekilde ileri sürmüyorum. Sonra siz, beni celladın eline teslim eden bu kâğıdı, kendi yazımı ve imzamı Catherine de Medicis'e verdiniz."

"Evet, öyle yaptım."

Alice tırnaklarını aralarındaki kafesin deliklerine soktu. Hiddetle:

"Bunun sonunun neye vardığını biliyor musunuz?.. Bunu bir defa olsun hatırınıza getirdiniz mi? Bu mektup yüzünden Catherine'in elinde kelimenin tam manasıyla bir cinayet âleti oldum. Gecelerimi, gündüzlerimi korku ve azap içinde titreyerek geçiriyordum. Catherine ne emrederse itirazsız yerine getiriyordum. Kendimi, Kraliçenin şüphelendiği adamların kolları arasında yıprattım. François de Montmorency'nin metresi olmaya çalıştım. Bu taş gibi adama tesir edemeyince kardeşi Henri de Montmorency'yi elde ettim... Diğer kurbanlarımdan ve âşıklarımdan bahsetmiyorum. Sana yalnız son derece fena bir hayat geçirdiğimi söyleyeceğim. Artık yeter! Daha fazla söyleyemeyeceğim!"

"Pekâlâ, artık çocuğun ölmediğini ve cinayetin işlenmediğini öğrendiniz. Sizi serbest olmak, hürriyetinizi geri almaktan hiç kimse men edemez."

"Fakat bunu nasıl ispat edebilirim?"

Papaz, davasını kazanmış bir adam edasıyla güldü.

Zavallı kadın:

"Yaptıklarınız çok müthiş, intikamınız çok vahşice," diye hıçkırıklarla inledi.

"Neden? Siz kendinize bir meslek seçmiştiniz. Ben de sizi bu sanatınızda ilerlemeye mecbur ettim. İşte hepsi bu kadar..."

"Bu kadar zalim olmayınız! Bana acıyınız!"

"Ben merhametsiz bir insan değilim. Benden bir şey istediniz mi?.."

Alice'in içinde bir ümit uyandı. Kendi kendine: "Acaba bu olabilir mi?" diye düşündükten sonra:

"Clement," diye inledi. "Tanrı'nın önünde diz çöktüğüm gibi sizin önünüzde de diz çöküyorum ve yalvarıyorum. Beni kurtarınız. Beni affediniz. Bana dünyada yaşamak imkânını kazandırınız."

Papaz, alnında biriken terleri sildi:

"Size ne gibi bir hizmette bulunabilirim?"

Alice:

"Kurtuldum!" diye bağırmamak için kendisini güç tuttu ve:

"Clement, beni kurtarabilirsiniz. Bir sözünüz bana kâfidir. İşte sizden bunu istemeye geldim. Papaz olduğunuzu öğrendiğim zaman, katı kalbinize biraz merhamet geldiğini düşündüm. Clement, size çok fenalık yaptım. Fakat siz büyüklük gösterin. Beni affedin."

"Sizi kurtarmak için ne yapayım?"

"Her şeyi yapabilirsiniz. Şimdi Catherine'in size ne kadar bağlı olduğunu biliyorum. Evvelce sizden şüphe eden Kraliçe, şimdi hiçbir sözünüzü kırmaz. Clement, eğer bir söz söylerseniz mektubu size geri verir."

"Benden bunu mu istemeye geldiniz?"

"Evet..."

"Doğru söyledin! Kraliçeye her istediğimi yaptırabilirim. Mektubu almak için sadece istemek yeter. Birkaç saat sonra onu sana verebilirim. Hemen alır, yırtar, yakar ve kurtulursunuz."

"Bana karşı bu kadar büyüklük göstereceğinize, doğrusu inanmamıştım. Beni sevincimden çıldırtacaksınız."

"Mektubu Kraliçeden isteyeceğim."

"Tanrı sizi takdis etsin..."

"Fakat bir şartım var."

"Ne isterseniz emrediniz! Onu derhal yerine getireceğim..."

"Şartım çok basittir. Bu mektubu niçin istiyorsunuz?.. Bu mektubu yok etmekle nasıl bir menfaatiniz olacak? Bunu bana açıklayacaksınız!"

Alice şaşırdı:

"Size ne kadar azap çektiğimi söylemiştim."

"Bunlar akla yakın sebepler olamaz."

"İsterseniz yemin edeyim."

"Böyle bir şeyi istemeniz, ancak yeni aşklar ve ihanetlerle izah edilebilir."

"Böyle bir şey yok!"

"Mademki söylemiyorsunuz, o halde kalbinizdekileri size ben anlatayım. Bütün bu davranışınızın anlamı, serbest kalmak istemenizin sebebi sadece içinizde doğan yeni aşktır. Bunun için bulunduğunuz zor durumdan kurtulmak istiyorsunuz. İsterseniz sevdiğiniz adamın ismini de söyleyeyim. Bu adama Kont de Marillac ismi verilmiştir."

Papazın her cümlesi, Alice'i yeni bir dehşet ve azaba sokuyordu. İnkâra kalkışmadı:

"Doğru söylüyorsunuz," dedi. "Seviyorum. Hayatımda birinci defa olarak bütün ruhum, bütün kalbimle seviyorum. Bana sevmek müsaadesini veriniz. Benden kâfi derecede intikam aldınız. Beni cehennem azapları içinde yaşattınız. Günahlarımın cezasını çektim. Şimdi beni neden kurtarmak istemiyorsunuz? Beni serbest bırakınız. Ben de seveyim. Ben de biraz yaşayayım."

Papaz Garola hiç cevap vermiyordu.

Alice:

"Niçin cevap vermiyorsunuz?" diye sordu.

Papaz boğuk bir sesle:

"Cevap vereyim," dedi. "Kraliçeyi bulmamı ve ondan mektubunuzu almamı istiyorsunuz. Evvela bu mümkün

değildir. Çünkü Kraliçe Catherine'in yanında artık hiçbir kıymetim ve itibarım yoktur. Çoktan beri yanına gitmediğim gibi gitmek niyetinde de değilim. Demin sizi söyletmek için mahsus böyle söyledim. Bu yönden size hiçbir hizmette bulunamayacağımdan dolayı sadece teessür duyuyorum."

"Demek beni kurtarmak istemiyorsunuz?"

Boğuk bir kahkaha duyuldu:

"Sizi kurtarmak, düştüğüm felaket çukurundan kendi elimle hazırlayacağım saadetinizi seyretmek... Marillac'la sevişmenize imkân hazırlamak mı? Haydi oradan, deli mi oldunuz? Beni budala mı sanıyorsunuz?"

Alice, acı bir sesle bulunduğu yere âdeta yığıldı. Aldanmıştı. Karşısında her şeyden elini eteğini çekmiş bir papaz bulacağını sanmıştı. Halbuki karşısındaki hâlâ haris ve kıskanç Marki de Garola idi.

Sonra yeni bir felaketle daha karşılaşmış bulunuyordu:

Acaba Garola, sevgilisinin ismini nasıl öğrenmişti?

"Sizi bir an bile gözden uzak bulundurmadım. Manastırın içinden bile her hareketinizi takip ettim. Her şeyi öğrendim ve duydum. Bilmediğim bir sırrınız, bir ihanetiniz kalmadı. İsterseniz bütün âşıklarınızı sırasıyla sayabilirim... Fakat bütün bunları kıskançlıkla yaptığımı sanmayınız. Çünkü sizi bu korkunç uçuruma atan bendim. Benim isteğimle ahlâk merdivenlerini birer birer indiniz. Sizi Kraliçenin eline teslim etmekle ne yapmış olduğumu biliyordum. İşte sizden bu şekilde intikam aldım. Taparcasına sevdiğim bir vücudun her gün biraz daha alçaldığını

görmekle sonsuz bir zevk duyuyordum. İlk ihanet ettiğiniz ben, sizi ebedi ihanete mahkûm etmiş oluyordum. Nihayet Navarre Kraliçesinin sarayına gönderildiniz. Orada da her gün yaptıklarınızı öğrendim... Senden son bir intikam alabilmek için bu Kont Marillac'ı âdeta takdis ediyordum. Siz onu bütün kalbinizle seviyordunuz..."

Papaz acı acı güldü.

"Ne tuhaf şey... Bana geliyor ve saadetiniz için derman arıyorsunuz. Ben size çocuğunuzun sağ olduğunu haber veriyorum. Sizde insani bir his uyandırmak istiyorum. Halbuki siz aşkınızdan başka bir şey düşünmüyorsunuz. Buraya günahlarını affettirmeye geldiğini söylüyorsun. Halbuki yeni günahlar işliyorsun. Eğer şu anda Tanrı bizi dinliyorsa ondan bağıra bağıra senin felaketini, daha fazla azap ve ıstırap çekmeni istiyorum."

Bu sözlerden sonra papaz hücreden çıktı. Mihraba doğru elleriyle lanet eder gibi bir işaret yaptı. Sonra odasına gitmek üzere çekildi. Alice'e gelince, olduğu yere yığılıp kalmış; bayılmıştı...

Onu bekleyen ihtiyar kadın, dudaklarında beliren keskin bir gülüşle içeri girerek genç kadına bir ilaç koklattı. Alice gözlerini açtı. Hafızasını topladıktan sonra:

"Kaçalım, kaçalım! Buradan kaçalım!" diye ağlayarak ihtiyar kadını sürükledi.

Yirmi Sekizinci Bolüm

Catherine de Medicis'in Siyaseti

Alice de Lux korkunç bir gece geçirdi. Akıbetini düşündükçe titremekten kendini alamıyordu. Sabaha kadar hep bu felaketten nasıl kurtulabileceğini düşündü durdu. Hiçbir şey bulamadı. Neticede:

"Mademki benimle çarpışmak istiyorlar, uğraşıyorlar, ben de sonuna kadar dayanacağım!" kararına vardı.

Ne olurdu. Garola kendisine acısaydı kendisini Catherine de Medicis'e bağlayan ve mahkûm eden mektubu ondan alsaydı. O zaman hiç çekinmeden Kraliçenin huzuruna çıkacak ve:

"Şimdiye kadar size hizmet etmiştim. Fakat artık hürriyetimi geri alıyorum. Beni unutmanızı rica ederim!" diyecek ve ayrılacaktı.

Fakat bütün bu hürriyet ve saadet hayallerine artık veda etmek gerekiyordu. Kendisinin, Catherine'in elinde nasıl bir oyuncak, nasıl bir köle olduğunu şimdi gayet iyi anlıyordu. Görevine başlamak üzere saraya gitmesi zamanı da gelmişti. Son olaylar üzerine Kraliçenin kendisine çok kızdığını da tahmin etmiyor değildi.

Bütün gece uyumadığı halde sabahleyin erkenden kalktı. Laura'nın yardımıyla giyindikten sonra doğru Louvre Sarayı'na gitti. Orada bulunan arkadaşları hemen etrafını sararak kendisine türlü sorular sormaya başladılar. Alice hepsine cevaplar veriyordu. Bu esnada Kraliçeye de Alice'in geldiği haberi

verilmişti. Catherine, serbest kalınca kendisini kabul edeceği, saraydan ayrılmaması cevabını verdi.

Catherine de Medicis bu esnada Müneccim Ruggieri ile konuşuyordu. Daha sonra Kral ile de görüşecekti.

Kraliçe, yatak odasının bitişiğinde, duvarları yağlıboya tablolarla kaplı güzel ve geniş bir odada bulunuyordu. Ruggieri:

"Demek sulha karar verdiniz!" dedi.

"Evet! Unutmamak lazımdır ki, bazen sulh harpten daha şiddetli bir silahtır."

"Jeanne d'Albret'nin Paris'e geleceğine inanıyor musunuz?"

"Mutlaka gelecek."

"Ya Coligny?.."

"O da hepsi de gelecekler... Sen yalnız öğüdümü unutma!.."

"Unutmam! Navarre Kraliçesinin hasta olduğunu her tarafa yayacağım."

"Evet Rene! Zavallı kadının ziyadesiyle hasta olduğunu sana temin ederim. Bir görevin daha var."

"Evet, Jeanne d'Albret'nin Henri'den başka bir çocuğu daha olduğunu da yayacağım."

"Hatta Henri'den daha yaşlı bir çocuk... Şayet Henri ortadan kalkacak olursa birçok hak ileri sürebilecek bir çocuk..."

Müneccim, başını önüne eğerek mırıldandı:

"Oğlum!.."

Sonra başını kaldırdı:

"Bir yalan! Bir iftira!"

"Evet, bir iftira!"

"Buna kimse inanmaz."

"İnanırlar, insanlar ekseriya hakikatten ziyade yalana kıymet verirler. Yalnız yalan söylemeyi bilmek lazımdır... Çekinerek yalan söylemenin hiçbir faydası yoktur. Yalan, doğruymuş gibi kesinlikle söylenmelidir. Mesela, 'Madam Estampes, Kral I. François'yı zehirledi,' diye bir yalan söylediğimi düşün... Önce bir sürü ahmak, 'Ateş olmayan yerde duman olmaz,' diye fikirler ileri sürerek şüphelenecek. Bunlara, 'Ben buna inanmam. Fakat birçok kimse Kral François'nın Madam Estampes tarafından zehirlendiğini söylüyor,' sözlerini durmadan tekrarlayan Madam Estampes'un özel düşmanlarını ekleyiniz. Sonra gerek kendi menfaatleri, gerek rezalete karşı duydukları sempati yüzünden böyle bir dedikoduyu arzu eden birçok korkunç ve dedikoducu insanı düşününüz. İşte Madam Estampes böylece müthiş bir dedikodunun kahramanı olarak kalır.

Bu durum karşısında Madam Estampes iki şey yapabilir: Ya bu dedikodu karşısında kendisini müdafaa etmeye tenezzül etmez yahut da müdafaa etmeye karar verir. Eğer cevap vermez, kendisini müdafaa etmeye tenezzül etmezse yalan gitgide çevresini daha ziyade genişletir. Birçok kimse, 'Mademki susuyor, o halde cinayeti mutlaka işlemiş olması lazımdır,' diye bağırmaya

başlar. Kendisini müdafaa etmeye kalkarsa ikinci bir yalan uydururum. Mesela, 'Zehir yeşil tozdu,' şeklinde bir yalan uydururum. Madam Estampes, bunun yalan olduğunu ispat etmek için kendisinde asla yeşil bir toz olmadığını söyler. İşte bu andan itibaren mahvoldu demektir. Saray halkı, asilzadeler ve halk artık ikinci yalanla meşgul olmaya başlarlar. Birinci yalan, bir hakikat olarak kabul edilmiştir. Şimdi münakaşa konusu Kralın yeşil yahut mavi bir tozla Madam Estampes tarafından zehirlenmiş olmasıdır. Madam Estampes'un, Kralı zehirlediğinden artık hiç kimsenin şüphesi bile kalmaz."

Rene Ruggieri, Kraliçeyi dinledikten sonra:

"Bu her yerde tatbik edilebilir mi?" diye sordu.

"Evet, her yerde tatbik edilebilir. Konudan dışarı çıkmayalım. Şimdi Navarre Kraliçesi Paris'e gelecek. Onun hasta olduğunu önceden yaymak lazım. Anlıyorsun, değil mi?.. Sonra ikinci oğlundan bahsetmeye sıra gelecek. Neden öyle düşünceli duruyorsun? Oğluna yüksek bir mevki hazırladığımı anlamıyor musun? Onun, Henri'nin yerine kral olmayacağı ne malum?.."

Rene Ruggieri'nin birdenbire gözleri parladı. Kraliçe:

"Sözlerimi anladınız, değil mi?" diye sordu.

Müneccim, Kraliçenin ellerine sarıldı:

"Ah Catherine! Ne kadar büyüksünüz!" dedi.

"Haydi artık git!.. Fakat sözlerimi unutma!..

"Her emrinize körü körüne itaat edeceğim."

Müneccim gittikten sonra Catherine ayağa kalktı. Kimseye görünmeden, birtakım arka koridorlardan dolaşarak Kralın dairesine geldi. Bu daireye yaklaştıkça daha kuvvetli olarak bir av borusu sesi duyuluyordu.

Tanınmış bir avcı olan Kral IX. Charles, ava ait her şeyle yakından ilgilenir; mesela nefesi tutuluncaya, hasta oluncaya kadar av borusu çalardı. Hususi doktoru, boş yere Kralı bu iptilasından vazgeçirmeye çalışıyordu.

Catherine, oğlunun odasına girmeden evvel, mahzun bir insan tavrını takındı. Kral, annesini görünce, çaldığı boruyu bıraktı. Annesinin elini öptü ve onu bir koltuğa oturttu...

Catherine:

"Her sabah olduğu gibi sıhhatinizden haberdar olmaya geldim. Nasılsınız oğlum?" diye konuştu.

"Teşekkür ederim anne! Çok iyiyim!"

"Hele şöyle yüzünüzü pencereye doğru çeviriniz. Sizi adamakıllı göreyim. Çok şükür, sizi çok iyi görüyorum. Bari rahat nefes alayım. O menhus krizi geçirdiğiniz zamandan beri gözüme uyku girmiyor. Doktorunuzun sözleri de aynı şekilde beni düşündürüyor. Çünkü bu krizlerden birinin ölümünüze sebep olacağını söyledi. Ben buna bir türlü inanmıyorum. Üç kilisede ve bilhassa Notre-Dame Kilisesi'nde sıhhatiniz için dualar ettiriyorum."

"Anne, şunu hemen söyleyeyim ki, ben de sizin gibi doktorumun sözlerine inanmıyorum. Bakınız, sıhhatim ve kuvvetim tamamıyla yerinde... Ölümümden yararlanacak kimselerin daha

pek çok beklemeleri gerekecek!.."

"Bunu ben de bütün kalbimle temenni ederim. Fakat ölümünüzden yararlanacak bazı kimselerin bulunduğuna siz de inanıyorsunuz. Daha ne kadar yaşayacağınız da belli değil... Babanızın o eğlence esnasında muhafız komutanının hançeriyle can vermesi bütün Paris'i ağlatmıştı. Bütün Fransa mateme gömülmüştü. Tanrı seni bana kavuşturmayı mukadder kılmışsa Paris halkı niçin sizin de arkanızdan aynı matemi tutmasın?.."

Charles gayriihtiyari sarardı:

"Anneciğim, bu uğursuz bahsi neden açtınız? Sizinle ölümümden bahsetmeksizin iki dakika konuşamayacak mıyım?.."

"Oğlum, bir ana daima oğlu hakkında endişeli olur!"

"Ben de size sıhhatimin son derece yerinde olduğunu söylüyorum. Rica ederim, bir daha bundan bahsetmeyelim. Bir sancım tutar tutmaz bunu büyülterek gizli gizli konuşan insanlara her yerde rastlamak kâbildir. Hatta sarayda bile..."

"Herhalde Huguenot'lardan bahsetmek istiyorsunuz. Ben de sizinle onlar hakkında görüşmek istiyorum."

Kral omuzlarını silkerek odanın bir tarafında duran birkaç kişiye döndü:

"Kraliçe bana bazı şeyler söyleyecek. Profesör Pompeus, siz silah dersi için bir saat sonra geliniz. Gelirken, bahsettiğiniz Arap hançerlerinden de birkaç tane getiriniz. Üstat Cruce, sizinle demir atölyesinden yarın konuşuruz. İcat ettiğiniz yeni kilidi de yarın görürüm. Şimdilik bizi yalnız bırakınız."

Hepsi Kraliçeye ve Krala selam vererek çıktılar. Cruce, Kraliçeyi selamlarken, aralarında bir göz işareti geçti. O zaman Kral, av köpeklerini okşayarak bir koltuğa yerleşti:

"Sizi dinliyorum," dedi.

"Charles! Hükümetteki bu karışık durum seni düşündürmüyor mu? Her iki tarafa mensup nice yiğit asilzadenin birbirlerini öldürmesi neticesinde memleketin düştüğü tehlikeyi sezmiyor musun?"

"Bu sözleriniz doğrusu hayretimi uyandırdı anne... Ben her iki taraf arasında bir anlaşma yaratmak için uğraşmadım mı? Harp etmek isteyen halka hitaben Paris sokaklarına birçok beyanname yapıştırtarak kan dökmekten hoşlanmadığımı dünyaya ilan etmedim mi? Saint-Germain Antlaşması benim isteğimle imzalanmadı mı? Halbuki siz şimdiye kadar hep başka türlü hareket ediyor, bana her zaman harbi, çarpışmayı tavsiye ediyorsunuz. Şimdi ise ilk defa olarak bana sulh tavsiye ediyorsunuz!"

"Oğlum, meğer beni ne kadar yanlış tanımışsınız..."

"Ben annemi daima iyi görmek, iyi tanımak isterim!.. Fakat madam, şu hakikati itiraf ediniz ki, ben sizi ne kadar fena görüyorsam diğer çocuklarınız size o kadar yakın bulunuyorlar, değil mi?"

Catherine, Kralın söylemek istediğini anlamamazlıktan geldi:

"Ne yazık ki, beni hayatımda kimse tanımadı! Bu da benim talihim... Harbi niçin istemiş olabilirim? Sırf sulhu elde edebilmek için!.."

"Evet, maksadınızı pek güzel biliyorum. Planınız, Huguenot'ları son ferdine kadar ortadan kaldırmak, sonra rahat rahat yaşamaktır. Bu siyaseti güderek elde ettiğiniz sonuçları gördük. Mareşal de Tavannes'ın ifadesine göre kardeşim d'Anjou, büyük başarılar elde etmekle beraber; ihtiyar Coligny, yeni ordular kurarak bizi yendi. Eğer sulh istemeseydik belki Paris bile tehlikeye düşecekti. İşte bu savaşlar, daima arka arkaya çıkıyor. Protestanları ne kadar yensek karşımıza daima daha kuvvetli olarak çıkıyorlar. Artık yeter!.. Emrim yerine gelmeli!.. Herkesten itaat istiyorum. Bütün adamlarınız, hatta şu papaz Garola, ki sizin hesabınıza çalışıyor, herkes Huguenot'lara karşı düşmanlıktan vazgeçmelidir! Paris'e kimin hâkim olacağını yakında görürüz. Bu nazlı, süslü bebeklerin hepsini Bastille'e tıkacağım. Kardeşim eğer bunlara acıyacak olursa onun da sonu fena olacaktır. Papazlarınızı da yola getireceğim. İşte ilk iş olarak şu Garola'yı tevkif ettiriyorum!"

Genç kral hiddetle konuşuyor, yumruklarını havada tehditle sallıyordu. Kraliçe de ayağa kalktı:

"Bu halinizi görenler, beni tehdit ettiğinizi sanacaklar," dedi.

Kral o zaman kendisine geldi. Balmumu gibi sararan yüzü hafifçe kızardı.

"Affedersiniz," dedi. "Fakat bu herifler beni o kadar kızdırıyorlar ki, kendimden geçiyorum!"

"Eğer beni dinlersen, oğlum, ne Garola'yı ne de diğerlerini tevkif ettiriniz."

"Fakat ben lüzum görürsem hepsini, hatta Henri'yi bile, tevkif ettireceğim! Herkes aklını başına toplasın. Sabrımın da bir haddi

var!"

"Seni bir türlü anlayamıyorum. Hem sulh istediğini söylüyorsun hem de ailemiz efradına varıncaya kadar herkesi tevkif ettirmekten bahsediyorsun!"

Charles cevap vermeden koltuğuna yığılmıştı. Annesi ona yavaş yavaş hâkim olmaya başlamıştı:

"Dinle Charles," dedi. "Bana kim ne derse desin. Ben çocuklarımın saadetini temin etmek için çırpınan zavallı bir anneden başka bir şey değilim. Ben sulh ve sükûnu temin edecek bir çare buldum. Eğer bunu yapacak olursan kimseleri tevkif ettirmeye lüzum kalmayacak!"

"Bu çare, para ile yeni ordular hazırlamak, yeni savaşlara girişmek, yeni katliamlara kalkışmak olmasın da..."

"Hayır, hayır, bunların hiçbiri değil, oğlum!.."

"Ya nedir?.."

"Eğer başlarında Coligny ile Henri de Bearn bulunmazsa Huguenot'ların hiçbir kuvveti kalmaz."

"Yani?.."

"Biraz sabırlı olunuz. Maksadım, Huguenot'lar bu iki yaman adamı kaybedecek olurlarsa sizin için bir tehlike olmaktan çıkacaklarını söylemektir. Size karşı bir daha asla savaşa kalkışamazlar."

"Fakat onlar benimle harp etmiyorlar ki..."

"Sözümü daha bitirmedim. Coligny ile Bearn'in size boyun eğmelerini düşününüz!"

"Buna asla razı olmazlar."

"Fakat ben, bunları Kralın en sadık adamları yapacak bir çare buldum."

"Eğer bunu buldunuzsa sizi bilhassa takdir edeceğim!"

"Size sorarım: Amiral Coligny'ye bir ordu vererek Hollanda'da katledilen mezhepdaşlarının imdadına gönderirseniz ne olur?"

"Amiral ayaklarıma kapanır. Fakat bu da İspanya ile bir savaş çıkarmaz mı?"

"Bu ikinci bir meseledir. Ona karşı da bir tedbirim var. Şimdilik söylediğim şeyi Amirale teklif etmeye karar verdiniz mi?.."

"Evet İspanya'ya karşı savaşı bile göze alarak bunu yapacağım. Sınır savaşları her zaman dahili harplerden daha az tehlikelidir. Pekâlâ, Coligny için bir şey buldunuz. Ya Henri de Bearn ne olacak?"

"Henri sizin düşmanınızdı. Onu ben size kardeş yapacağım..."

"Ne şekilde?.."

"Kız kardeşiniz Marguerite ile evlenerek..."

"Margot ile mi?"

"Evet! Henri bu evlenmeyi hiçbir şekilde reddedemez! Hatta Jeanne d'Albret bile bundan memnun olacaktır!"

"Ya Margot?.."

"Biz ne dersek kızım razı olur. Kalben size itaat etmese bile zekâsı ve bize bağlılığı ona bu fedakârlığı yaptırır!"

Kral ayağa kalkarak bağırdı:

"Bravo anne! Bundan daha mükemmel bir fikir olamaz! Bu sayede hakiki sulhu korumak kâbil olabilir. Henri ailemize karışır ve Coligny de Hollanda'da uğraşacak bol iş bulacak olursa Huguenot partisinden hakikaten eser kalmaz... Artık savaşlara, Paris sokaklarında adam öldürmelere son verilir. Büyük eğlenceler ve avlar tertip ederiz. Rahat rahat yaşarız. Halbuki işin bu iyi tarafları varken, biz hep kötü taraflarıyla uğraşıyorduk. Ortalık da ne kadar fenalaşıyordu. Düşünceniz çok yerinde... Hemen yarın meclisin toplanmasını ilan ediniz, çok şükür, artık rahat nefes alıyorum."

Bir çocuktan farksız olan IX. Charles, sevincinden sıçrayarak annesinin boynuna sarıldı. Fakat onun bu hali uzun sürmedi. Birdenbire sarardı. Büzülmüş elini kalbine götürdü ve nefesi tıkanarak durdu. Gözleri faltaşı gibi açıldı.

Fakat neyse ki kriz büyümedi, yavaş yavaş sakinleşti. Kendisini topladı:

"Ufak bir buhran! Bütün bunlara sebep etrafımda dönen bin bir entrikadır. Şimdi barış olacak olursa artık bu buhranlardan da eser kalmayacaktır. Değil mi anne?"

Catherine ayağa kalktı:

"Tanrı'nın izniyle her şey yoluna girecektir, oğlum. Şimdi artık işe başlayalım. Ben evlenme işi için meclisi yarın topluyorum. Hiçbir itirazın yok, değil mi oğlum?"

"Evet anne... Ben de Margot'ya giderek onu razı etmeye çalışacağım."

Kral neşeyle hafif bir şarkı mırıldanarak kız kardeşinin dairesine doğru uzaklaşırken Kraliçe kendisini arkasından seyretti. Sonra o da çekildi.

Catherine de Medicis, odasına döndükten sonra hizmetçisine:

"Paola! Bana Alice'i çağır!" emrini verdi.

Birkaç saniye sonra Alice içeri girerek Kraliçeyi büyük bir saygı ile selamladı.

Catherine tatlı bir sesle:

"Demek döndün yavrum. Şüphesiz dün gelmiş olmalısın!.."

"Hayır efendim, On bir gün önce geldim."

"On bir gün önce mi? Fakat bu kadar zaman içinde neredeydin?.."

"Çok yorgundum madam..."

"Evet, evet anlıyorum. Biraz dinlenmeye, belki de düşünmeye ihtiyacın vardı. Neyse... Senden çok memnunum kızım. Görevini çok iyi kavradın. Aynı zamanda Kralın ve hükümetin arzuları olan emirlerimi başarıyla yerine getirdin. Bunun mükâfatını göreceksin!"

Alice teşekkür anlamında başını salladı:

"Sadece hakikati söylüyorum. Senin sayende Kraliçe Jeanne d'Albret gibi korkunç bir düşmanımızın bütün niyetlerini

öğrenerek bunların boşa çıkması için gerekli tedbirleri alabildik. Bundan dolayı sizi tebrik ederim. Bilhassa gönderdiğiniz mektuplar çok iyi ve etraflı yazılmıştı. Bunlardan çok faydalandım. Yalnız anlayamadığım şey... Navarre Kraliçesinin Paris'ten nasıl olup da gittiğidir. Tahta köprü üzerinde bir olay olmuş. Kraliçeyle siz büyük bir tehlike atlatmışsınız. Bunu öğrendiğim vakit çok üzüldüm. Kraliçenin ölmesini hiçbir vakit istemem. Benim istediğim şey onun bize kötülük yapmamasıdır. Yapabileceği şeylerden korunabilmektir. Şu hâdiseleri anlat bakalım!"

Alice bunun üzerine geçen olayı kısaca anlattı. Bitirince Catherine:

"Şimdi seni tekrar oraya göndereceğim. Bu defaki görevin kolay ve tatlı olacak. Aramızda bir dostluk kurmaya, onun fikirlerini yatıştırmaya çalışacaksın. Yeter derecede dinlenmiş olduğun için hemen bugün yola çıkabilirsin."

Alice taş gibi donmuş kalmıştı. Ne cevap vereceğini bilemiyordu. Kraliçe tekrar sordu:

"Az daha unutacaktım. Navarre Kraliçesi Paris'e neden geldi?"

"Mücevherlerini satmak için."

"Zavallı Jeanne! Bari epey para tuttu mu? Neyse, benimle ilişiği olmayan işlerine karışmam. Yine elinde avucunda satacak mücevherleri olduğu için bahtiyarmış. Bende o da yok. Son olarak üç beş parça elmas ve mücevherim kaldı. Bunları da sevdiklerim için sakladım. İskemlenin üzerindeki şu kutuyu getirir misin?"

Alice büyükçe kadife bir kutuyu alarak kraliçeye verdi. Catherine

kutuyu açınca Alice'in gözüne bir elmas kemer tokasıyla inci ile süslü bir çift küpe ilişti.

Catherine bunları eline aldıktan sonra:

"Nasıl buluyorsun?" diye sordu.

"Son derece kıymetli olmaları lazım."

"Evet, doğru! Şey, ne diyorduk? Navarre Kraliçesi mücevherlerini kime sattı?"

"Yahudi Isaac Ruben'e!.."

"Sonra nereye gitti?"

"Evvela Saint-Germain'e gitti. Oradan da Saintes'e gidecek. Fakat belki de yolunu değiştirir."

"Yolunu mu değiştirir? Niçin?"

"Öyle zannediyorum efendim."

Catherine de Medicis, Alice'e uzun uzun baktı:

"Kızım, niçin öyle endişeli ve şaşkın duruyorsun? On günden beri istirahat ettiğin için neşeli olmalısın. Bak sana güzel bir haber vereyim. Seni ne kadar sevdiğimi bundan anlayacaksın! Kral, Huguenot'larla barışmak istiyor. O zaman Jeanne d'Albret de dostumuz olacak. Paris'e, hatta bu saraya gelerek burada oturacak."

Bu sözleri duyan Alice sararıyor ve bozuluyordu. Kraliçe sanki bunun farkında olmuyormuş gibi sözüne devam etti:

"Onun için Navarre Kraliçesine resmi tekliften evvel bir haber göndermek istiyorum. Bu mühim görevi de sana veriyorum."

Alice bir hareket yapmak isterken kraliçe sözüne devam etti:

"Sus, sözümü iyi dinle! Vaktimiz pek azdır. Hemen hareket etmen lazım. Bir saate kadar bir araba hazır olacak. Kraliçeye yetişmek için büyük bir süratle gideceksin! Şimdi gözlerini aç ve söyleyeceklerimi iyi dinle! İki görevin olacak: Birincisi kraliçeye büyük bir nezaketle muamele edecek ve sana vereceğim hediyeleri kendisine götüreceksin! Ondan sonra ikinci mühim bir şey de şimdi sana vereceğim bir çift eldivendir. Bu eldivenleri de kraliçeye hediye edeceksin! Fakat bunlar benim değil, şahsen senin kendi hediyen olacak. Anlıyorsun değil mi? Ona karşı bağlılığını göstermek için bu eldivenleri Paris'ten kendin almış olacaksın!

"Çok rica ederim Majeste! Daha fazla ısrar etmeyiniz. Buna imkân yok."

Catherine de Medicis: "Eldivenleri anladı," diye düşündükten sonra yanında bulunan başka bir kadife elmas kutusunu açtı:

"Alice buna ne dersin?"

Alice, kraliçenin eline baktı. Kraliçenin elinde siyah kadife içinde parıl parıl parlayan altı büyük taşlı geniş bir altın tarak duruyordu:

"Bu tarak sana fevkalade yakışacak, dedi. Baksana, âdeta bir taç gibi."

"Evet, fakat bundan şüphelenecek..."

"Niçin şüphelensin? Farz et ki Paris'e geldiğini öğrendim ve

Navarre Kraliçesiyle aranın iyi olduğunu bildiğimden sana söyledim ve sana bu görevi verdim. Fakat eldivenleri unutmamak lazım. Şunu da söyleyeyim ki, sakın bunları giymeye veya kutuyu açmaya kalkışma!"

"Fakat bu mümkün olamaz Majeste!.."

Kraliçe bu sefer Alice'e dik dik baktı:

"Neden? Bir kere sebebini söyleyin."

Genç kadın ellerini yüzüne kapattı:

"Her şey bitti!"

"Ne demek istiyorsun?"

"Artık bir daha onun yanına gidemem."

"Sebep?"

"Çünkü o her şeyi öğrendi."

"Neyi öğrendi?"

"Yanında hangi görevle bulunduğumu!"

"Buna emin misin?"

"Evet!"

Catherine hiddetle ayağa kalktı. Odada gezinmeye başladı. Fakat o, öyle hiddete filan çabuk kapılan bir insan değildi. Yavaş yavaş toparlandı:

"Bu iş nasıl oldu?"

"Köprü vakasında birisi dizlerime emirlerinizi bildiren bir kâğıt fırlatmış. Zaten benden daha önce de şüpheleniyormuş. Mektuptan sonra hiç şüphesi kalmadığından beni Saint-Germain'den kovdu.."

Alice hüngür hüngür ağlamaya başladı. Bu vesileyle içini de boşaltmış oluyordu. Kraliçe odada dolaşmakta ve düşünmekte devam ediyordu:

"Haydi kızım, sakin ol. Yine ucuz kurtulmuşsun. Doğru! Çok büyük bir tehlike atlatmışsın. Fakat çektiğin acıların sebebi kral ve kraliçenin hayati emniyetleri olduğu için sükûnet bulmalısın. Haydi Alice'çiğim! Kendini topla! Artık seni bir daha oraya göndermem. Sana daha münasip bir iş bulurum. Sana karşı emniyetim asla sarsılmamıştır. Bunu sana ispat edeceğim."

Alice titredi.

Ne yapacağını kararlaştıramıyordu. Kraliçeden kendisini affetmesini ve bir daha hizmetinde kullanmamasını rica etmeye bir türlü cesaret edemiyordu. Onu şüphelendirmekten son derece korkuyordu.

Catherine söze başladı:

"İşte kendine geldin! Artık geçmişi düşünme! Senin için iyi bir istikbâl hazırlıyorum. Sana yakında, Paris'te bir hizmet vereceğim."

"Fakat! Navarre Kraliçesinin de Paris'e geleceğinden bahsetmiştiniz!"

"Evet! Bundan hiç kimseye bahsetmeyeceksin! Demin sana söylediğim bütün şeyleri unut! Bana ihanet eden aptalların ne olduklarını biliyorsun. Sana bunu sadece gözünü açmak için söylüyorum. Şimdi söyle bakalım! Jeanne d'Albret'nin buraya gelmesinde ne fenalık görüyorsun?"

"Louvre Sarayı'na mı?"

"Evet!"

"Fakat ya burada beni görürse? İşte bunu söylüyorum. Onun için bana izin verirseniz altı ay, bir sene buralardan uzaklaşayım. Sizinle uzaktan daima muhaberede bulunurum."

"Evet! Jeanne d'Albret'nin seni burada görmesi doğru değildir."

Alice sevincinden haykırmamak için dişlerini sıktı. Kraliçe devam etti:

"Evet, Louvre Sarayı'nda görünmeyeceksin! Fakat işin yine Paris'te olacak. Sen yine La Hache Sokağı'ndaki evde oturacaksın. Her akşam bana bir rapor vereceksin! Sözlerimi anlıyor musun?"

"Evet Majeste!.."

"Yeni yaptırdığım kuleli köşkü gördün, değil mi?"

"Evet efendim."

"Bunun alt tarafında kuleli demir çubukla kapalı dar bir pencere var. Her gece bana yazacağın raporu bu pencereden atarsın. Sana verilecek olan emirleri de yine buradan alırsın. İşte hepsi bu kadar, anladın mı?"

"Anladım efendim."

"Şimdi sözlerime dikkat et! Önce şunu söyleyeyim ki, altı seneden beri bana ve dolayısıyla saraya büyük görevlerde bulundun. Sana hangi işi verdikse başardın. Senin gayret ve zekânla iftihar ediyorum. Şimdi sana sonuncu bir görev veriyorum."

"Doğru mu söylüyorsunuz?"

"İstersen yemin edeyim. Hükümete yapacağın bu son görevden sonra tamamıyla serbest kalacaksın."

Alice titreyerek:

"Majeste!" diye mırıldandı.

"Evet, serbest kalacaksın. Bizi dinleyen Hazreti İsa üzerine yemin ederim ki serbest kalacaksın. Fakat biz sana karşı serbest kalmayacağız. Bir defa seni zengin edeceğim. Hükümet kasasından senede on iki bin ekü maaş alacaksın. Paris'te birçok konağım var. Bunlardan hangisini istersen seçeceksin. Bu konak, bütün eşyası, atları, arabaları ve hizmetçileriyle beraber senin olacaktır."

Catherine bir saniye kadar Alice'i inceledi. Sonra devam etti:

"Evlendiğin gün benden yüz bin ekü alacaksın. Çünkü seni mutlaka evlendirmek kararını da vermiş bulunuyorum. Seni sevecek ve senin tarafından sevilecek birkaç asilzade bulacağım. İstediğiniz gibi Paris'te veya Fransa'nın diğer bir köşesinde oturabileceksiniz. Yani hem serbest, hem zengin hem de bahtiyar olacaksın ve evlendiğin gün işte bak, bu mücevherleri takacaksın."

Catherine de Medicis böyle söyleyerek kutudan fevkalade kıymetli bir gerdanlık çıkardı.

Alice evvelce kendisini bu derece çeken bu mücevherlere şimdi âdeta iğrenerek bakıyordu. Fakat bu hissini belli etmemeye çalışması lazımdı, içinden:

"Son alçaklık, son rezalet! Ondan sonra serbest kalacağım. Aşk ve servet içinde yaşayacağım," diye düşündükten sonra yüksek sesle:

"Bu ne kıymetli gerdanlık!" diye söylendi.

"Artık iyice anlaştık, değil mi çocuğum? Gelelim görevine, François de Montmorency işinde başarılı olamamıştın. O zaman seni affetmiştim. Fakat bu defa mutlaka başarılı olman lazımdır. Yani anladığın gibi işin içinde yine bir adam var. Bu adama iyice hulûl etmen ve bu adamın sana son derece güvenmesi lazımdır. Bu suretle onun bütün fikirlerini öğrenecek ve bana bildireceksin. Yalnız eğer bu işi başaramazsan seni hiçbir şekilde affedemem. Bunu da bilmeni isterim. Sözlerimi anladın mı?"

"Evet efendim."

"Bu adam Paris'te bulunuyor. Kendisi düşmanlarımın en tehlikelisidir. Ben yaşadıkça benim için her zaman bir tehlikedir. Onu nasıl bulacağını sana öğreteceğim. Ne yapıp yapıp bu adama hulûl edeceksin. Onu elde ederek bana getireceksin! Anladın mı?"

"Bu adam kimdir Majeste?"

"Kont de Marillac!"

Bu isim Alice'in kulağında bir yıldırım gibi aksetti. Bir anda sanki

ayaklarının dibinde bir uçurum açılmış ve kendisi bu uçurumun ta dibine yuvarlanmış gibi oldu.

Catherine ondaki bu değişikliği anlamıştı. Ayağa kalkarak ona doğru yürüdü. Alice, Kraliçenin hareketini yırtıcı bir kuşu takip eder gibi gözetliyordu.

Catherine, genç kadının bileğini tutarak sıktı:

"Bu adamı tanıyor musun?"

Kız korkudan tir tir titriyordu. Bir anda kraliçenin ayaklarına kapanmayı ve ona her şeyi itiraf etmeyi düşündü. Sonra bu fikrinden vazgeçti.

Titrek bir sesle hayır cevabını verdi.

Kraliçe boğuk bir sesle:

"Halbuki ben, onu tanıdığını iddia ediyorum," dedi.

Alice yine:

"Hayır!" diye kekeledi..

Fakat Catherine'in durumu değişmiyordu. Aynı korkunç bakışlarını genç kadından ayırmıyor, böylelikle sanki onun bütün ruhunu, bütün içini okuyordu. Bu sefer:

"Hem de onu seviyorsun?" diye homurdandı.

Kız bütün kuvvetini toplayarak sadece:

"Onu tanımıyorum!" diye mırıldandı. Sonra kendisini kaybederek

yığılıp kaldı.

Bayılmıştı...

Kraliçe hemen belinden küçük bir şişe çıkararak açtı ve bunu genç kadına koklattı. Alice gözlerini açtı. Yüzünden terler akıyordu...

Kraliçe:

"Ayağa kalk!" diye emretti.

Alice kalkarken Catherine'in yüzü tamamıyla değişmiş ve sakinleşmişti:

"Ne oldun yavrum?" diye sordu. "Herhalde bu son seyahat, sinirlerini çok bozmuş olacak. Seni ne kadar sevdiğimi bilirsin. Onun için düşüncelerini açık açık söyle!"

Ondan sonra ona biraz daha yaklaştı:

"Haydi bakalım. Bana kalbindekileri söyle. Yorgunsun değil mi? Durumunu anlıyorum ve takdir ediyorum. Seni sevdiğimi bir an bile unutma! Bana gayet serbest olarak açılabilirsin. Bütün istediklerini söyleyebilirsin."

Alice bu sözler üzerine ellerini kavuşturdu:

"Ah Majeste! Bana izin vermek lütfunda bulunsanız!" diye mırıldandı.

"Haydi kızım, çekinme söyle! Ne istiyorsun?.."

"Çok yorgun olduğumu görüyorsunuz. Demin size emredeceğiniz hizmeti yapacağıma söz vermiştim. Fakat işin

önemini anlayınca, o zaman bu görevi başaramayacağımı anladım."

"Söyle bakalım. Bu adamın ismini duyunca neden sarardın?"

"İsmini duyunca sarardım mı? Fakat aldanıyorsunuz Majeste! Hem niçin sararayım? O ismi unuttum bile... Hem kim olursa olsun, hiçbir sırrı beni sarartmaz. Yalnız çok yorgunum Kraliçem! Son derece bitkin bir durumdayım. Bir köşeye çekilmeye ve istirahat etmeye muhtacım. Sizden hiçbir şey istemem. Çünkü esasen bana birçok şey vermiş bulunuyorsunuz. Sayenizde zenginim. Toprağım, evim ve gelirim var. Fakat ben serbest kalabilmek, serbestçe gezmek, gülmek ve ağlamak için bunların hepsini feda etmeye hazırım."

Zavallı kadın hem ağlıyor hem de bunları söylüyordu. Kraliçeye gelince:

"Zavallı kızım! Ne kadar bitkinsin! Artık senin rahat etmen lazım. Bunun zamanı gelmiş. Bunu düşünmeliydim!" diye mırıldandı.

"Evet Kraliçem! Çok iyi keşfettiniz. Uzun bir istirahate ihtiyacım var. Bana merhamet ediniz. Şimdiye kadar size sadakatle çalıştım. Biliyorsunuz ki, uğrunuzda canımı bile fedadan çekinmedim. Her şeyi göze aldım. Fakat şimdi artık kuvvetim bile kalmadı."

"Ya, demek böyle! Benden izin istiyorsun."

"Eğer bana karşı bu büyük lütfu gösterecek olursanız bütün hayatım süresince size karşı minnettar kalacağım ve biraz istirahat ettikten, dinlendikten sonra ilk işaretinizde kendimi uğrunuzda tehlikeye atmaktan çekinmeyeceğim."

"Fakat senden istediğim son hizmeti yapamayacağını söyledin,

değil mi?"

"Zannederim Majestenize fikrimi söylemiştim."

"Fakat Alice! Bu hizmetlerinin sonuncusu olacak."

"Merhamet ediniz Majeste!"

"Herhalde bu son işi de yapmalısın."

"İmkânı yok kraliçem!"

"Fakat bu sefer sana fevkalade kıymetli bir mücevher vereceğim ve sen bunu elde etmekle son derece sevineceksin..."

"Teşekkür ederim Majeste! Bana cidden prenseslerin bile elde edebilmek için can atacakları mücevherleri gösterdiniz. Hiçbir mücevher, hiçbir elmas beni kararımdan vazgeçiremez."

"Fakat son söylediğimi görmedin. Bu, hepsinden fazla kıymetlidir."

"Yalvarırım size!"

"Bir bak da sonra istediğin gibi karar ver!"

Kraliçe bu sözleri söyledikten sonra kadife kutunun bir köşesinden bir kâğıt çıkardı:

"Bak Alice!"

Genç kadın birdenbire mosmor kesildi. İki adım attı. Sonra boğazından boğuk bir ses yükseldi:

"Mektubum! Benim mektubum!"

Catherine mektubu koynuna soktu:

"Zekânı takdir ederim. Evet, senin mektubun. İçinde ne yazılı olduğunu da pek güzel bildiğini zannediyorum. Çocuğunu öldüren bir ananın itirafı."

"Yalandır. Yalandır o!"

"Böyle kadınların ne kadar büyük cezalara çarptırıldıklarını bilirsin elbette!"

"Ben çocuğumu öldürmedim."

"Boş bir inkâr."

"Hayır öldürmedim! Çocuğum yaşıyor!"

"Yaşıyor mu? Bunu ispat edemezsin. Sonra ne olursa olsun mektubunda bu cinayeti işlediğini itiraf ediyorsun. Çocuğunu öldüren bir ana mahkemeye teslim edilir."

"Merhamet!"

"Mahkeme de bu câni anayı ölüme mahkûm eder!"

"Acıyınız! Bana acıyınız!"

"Şimdi ikisinden birini seç! Ya bana itaat edeceksin yahut da öleceksin!.."

"Müthiş bir şey... Fakat ben nasıl yapabilirim? Hayır, bunu yapamam."

"Öyle mi? Pekâlâ!"

Catherine bunun üzerine zili çaldı. Paola içeri girdi:

"Bana Mösyö de Nancey'yi çağır."

"Dışarıdadır efendim!"

"İçeri girsin!"

Alice, Catherine'in ayaklarına kapanmış yalvarırken komutan içeri girdi. Bunu gören Alice boğuk bir sesle:

"İtaat ediyorum!" diye mırıldandı.

Catherine gülümsedi:

"Matmazel Alice'e iyi bakınız Nancey! Bir gün size ve maiyetinize muhtaç olacaktır. Sizi nereye götürürse beraber gidecek ve göstereceği adamı tevkif edeceksiniz! Onun için kendisini iyice tanımanız lazımdır."

"Emredersiniz Majeste!.."

"Şimdi dışarı çıkabilirsiniz."

Catherine, komutan dışarı çıktıktan sonra Alice'e döndü:

"İyice karar verdin, değil mi?"

"Evet!"

"Kont de Marillac'ı elde edeceksin, değil mi?"

"Evet efendim!.."

"Öyleyse sözüme kulak ver! Şayet bana ihanet edecek olursan..."

Alice, Kraliçeye endişe ile bakıyordu. Kraliçe devam etti.

"Şayet bana ihanet edecek olursan mektubu mahkemeye vermeyeceğim. Seni yaşatacağım."

Alice bir şey anlamamıştı. Kraliçe sözünü tamamladı:

"Bu mektubu başkasına vermeyeceğim ve bir adama senin hayatını uzun uzadıya bütün tafsilatıyla anlatacağım."

"Bir adama mı?"

"Evet! Bu adam da Kont de Marillac'tır."

Alice ikinci bir çığlık kopardı ve Kraliçenin ayaklarının dibine hareketsiz serildi kaldı.

Yirmi Dokuzuncu Bolüm

Tesadüf

Bu olay, Pardaillan'ın Bastille'den çıktığı günün sabahı vuku bulmuştu. Pardaillan bütün aksi isteklerine rağmen istemeye istemeye mektubu sahibine vermek üzere François de Montmorency'nin kapısını çalmıştı.

Kapı bir türlü açılmıyordu. Pardaillan da bunun üzerine bir sürü küfürler savurmaya başladı. Kapıyı daha şiddetle vurmaya başladı. Nihayet neden sonra bir hareket oldu. Kapının üzerindeki küçük pencere açıldı. Sırmalı elbiseli, iri yarı İsviçreli bir uşak göründü. Uşak elinde kalın bir sopa tutuyordu. Homurdanarak:

"Ne istiyorsun?" diye sordu.

Pardaillan bu duruma büsbütün sinirlendiyse de yavaş yavaş kendini toparladı ve dudaklarında anlamı anlaşılmayan bir gülüşle uşağa bakmaya devam etti.

Uşak sert bir sesle:

"Ne istiyorsun?" diye tekrarladı.

"Efendinle görüşmek istiyorum küçüğüm!"

Kendisinin yarısı kadar bir sokak çapkınının kendisiyle bu şekilde konuşması İsviçreli kapıcıyı şaşırtmıştı:

"Ne dediniz? Ne dediniz?" diye sordu.

"Efendinle görüşmek istediğimi söyledim küçüğüm!"

"Bana mı söylüyorsun?"

"Elbette sana söylüyorum küçüğüm?"

İsviçreli uşak kendisini tutamayarak gürültülü bir kahkaha attı.

Pardaillan da kendisiyle beraber gülüyor, kahkahaların ardı arkası kesilmiyordu.

Onun bu hali İsviçreliyi kızdırdı. Pardaillan'la bir hizada olmak için ellerini dizlerine dayayarak büzüldü. Sonra sert bir sesle:

"Sen benimle alay mı ediyorsun?" diye sordu.

Pardaillan'dan aldığı cevap yine:

"Evet küçüğüm!" cümlesinden ibaret oldu.

Bu cevap uşağı daha çok şaşırttı. Gülmek mi, kızmak mı lazım geleceğinde bir türlü karar kılamıyordu. Nihayet yavaş yavaş hiddetlenmeye başladı. Doğrularak kaşlarını çattı. Kollarını göğsünün üzerinde çaprazladı:

"Demek bunu yüzüme karşı söylemek cüretinde bulunuyorsun?"

"Evet küçüğüm!"

"Kapıyı bunun için mi çaldın?"

"Hayır küçüğüm! Maksadım efendinin yanına çıkmaktır."

"Hâlâ mı küçüğüm diyorsun cüce adam! Haydi yavaş yavaş

buradan defolup git. Yoksa şu sopayı görüyor musun? Kafana indiririm."

"Ağzından çıkan lafları kulakların işitsin koca bebek! Elindeki sopa sonra başına iş açar! Durup dururken insana işkembeni mi deldirteceksin! O sopa önce senin kaba etlerinde bir tecrübe edilmeye layıktır. Anladın mı sersem herif!"

Pardaillan'ın bu sözleri İsviçreliyi deli etmişti. Ağzından köpükler saçılıyor, gözleri fırlayacakmış gibi büyüyor, hiddetle nefes alıyordu:

"Vay bu sözleri bana söylüyorsun ha! Anlaşıldı. Bir güzel dayak yemeyi hak ettin! Şimdi sana gösteririm."

Böyle diyerek kapıyı açtı ve elindeki kalın sopayla Pardaillan'a vurmak üzere ileri atıldı.

Fakat şövalye kendisini ustalıkla kenara atmıştı. Bu yüzden sopa boşa gitmiş ve koca İsviçreli yediği bir çelmeyle de yere yuvarlanmıştı. Bir anda çelik gibi bir elin, elindeki sopayı aldığını ve bir havlamadan sonra da bacağına iki dişin geçtiğini hissetti.

"Vay bacağım!" diye homurdanırken Pardaillan:

"Daha kanayacak epey yerin var!" dedi.

İsviçreli şimdi avazı çıktığı kadar:

"Beni öldürüyorlar!" diye feryat ediyordu.

Şövalye:

"Buraya gel Pipeau!" diye bağırdı. "Yenmesi tatlı bir şey değil!.."

Sağ eliyle sopayı tutan Pardaillan, köpeğin bırakmış olduğu kapıcıyı tutarak ayağa kaldırdı.

Kapıcı o zaman kendisini tutan kolun ne kadar kuvvetli olduğunu fark etti. Bu adamla başa çıkamayacağını anlamıştı. Çaresiz topallaya topallaya yürüdü. İçeri girdi. Onun bu halini gören ve peşinden gelen Pardaillan:

"Hah şöyle!" dedi. "Şimdi insana benzedin."

"Fakat bacağım pek fena ağrıyor!"

"Fazla bir şey yok. Güzel bir merhem yaparsan on gün sonra bir şeyin kalmaz!"

"Vay, vay, vay! Demek on gün topallayacağım!"

"Bu da beni sık sık hatırlamana bir vesile olur."

İsviçreli hiddetini güç bela tuttu:

"Pekâlâ! Şöyle bakalım ne istiyorsun?"

"Efendine haber ver! Şövalye de Pardaillan sizinle görüşmek istiyor de."

"Mareşal burada değil."

"Vay canına! Pekâlâ, ne vakit gelir?"

"Bu hiç belli olmaz. Yarın da gelebilir, bir hafta sonra da gelebilir."

"Paris'te değil mi?"

"Hayır, değil!.."

"İşlerim aksi gidiyor. Demek ki bir defa daha gelmem gerekecek. Bu defa beni daha nazikâne karşılamanı tavsiye ederim."

"Emredersiniz!"

"Mareşale de kendilerine ait mühim bir meseleyi görüşmek için geldiğimi söylersin."

"Başüstüne Şövalye!.."

Pardaillan İsviçrelinin nazikâne selamına hafifçe karşılık verdikten sonra çıktı. Seine Nehri boyunca yürürken şövalye kendi kendine düşünüyordu:

"Ben elimden geleni yaptım. Ötesi kendilerine ait. Artık başlarının çaresine baksınlar. Fakat mademki İsviçreli kapıcıya söyledim; bir defa daha gitmem lazım. Mareşal ötesini nasıl isterse öyle yapsın. Fakat acaba zavallı kadınlar şimdi nerededirler?.. Ne yapıyorlar? Ben de neler düşünüyorum. Bana ne? Ne yaparlarsa yapsınlar, İşin ötesi Mareşale ait? Ben karışmam!.."

Yavaş yavaş yürürken çevresine bakındı. Uzaktan Louvre Sarayı bütün haşmetiyle görünüyordu. Az sonra kendisini yorgun hissederek nehrin kenarındaki büyük bir taşın üzerine oturdu.

Ve derin bir düşünceye daldı.

Tecrübeli bir göz, bu anda şövalyeyi düşündüren şeyi pek kolay keşfedebilirdi. Bu şey sadece aşktı. Bütün inkâr etmesine, düşünmek istememesine rağmen hep aynı şeyi düşünüyordu: bu da Loise idi.

Yalnızlığından yararlanarak kendi kendine yavaş sesle konuşmaya başladı. Şövalye Jean Pardaillan böyle kendi kendine

konuştuğu zamanlar daha iyi düşünürdü:

"Kendi kendimi kandırmak istemem boş şey. Loise'ı seviyorum. Onun için çıldırıyorum. Onun için her deliliği yapmaya hazırım. Ancak doğrusu hiçbir ümidim yok. Loise, çıldırasıya sevdiğim genç kız, hiçbir zaman benim olmayacak. Fakat acaba şimdi nerede? Büyük bir tehlike içinde bulunmadığı ne malum? Onu kurtarmak için daha ne bekliyorum. Onu kurtarmalıyım. Fakat niçin? Bir başkası için... Montmorency ailesi benim gibi bir serseriye kızını hiç verir mi? Elbette bu saadete başka bir asilzade erişecek. Yalnız, bunu düşünerek yardımlarına koşmamak da bana yakışmaz. Onu herhalde aramam ve bulmam lazım. Evet, böyle yapmalıyım. Bir defa kurtarmak ve onu rahat bir hayata eriştirmek şart. Sonra kendisine her şeyi açıkça söylerim. Yahut hiçbir şey söylemem. Evet, bu daha iyi. Bir şey söylememeliyim. Fakat ilk amacım onları bulmak olmalı."

Evet genç Pardaillan her şeye rağmen bu kararı verdi. Loise'ı kurtardığı takdirde çok özlediği mesut günlere erişemeyeceğini kabul ediyordu. Fakat ne olursa olsun böyle yapacaktı.

Bu kararı verdikten sonra ayağa kalktı. Hızlı hızlı otele doğru yürümeye başladı. Saint-Denis Sokağı'na varınca arkasından birinin koştuğunu duyar gibi oldu. Gece basmış olduğundan ortalık kararmıştı. Pardaillan bu sırada koşan adamın kendisine yetiştiğini hissetti. Geriye bakacağı esnada adam kendisine çarparak yere düşürüldü. Pardaillan doğrulurken kılıcına sarıldı. Bu terbiyesiz adama dersini vermeyi kararlaştırmıştı.

Aynı anda yabancı adam:

"Hay Tanrı cezanı versin! Sokakta gidecek başka bir yer bulamadın mı?" diye homurdandı ve yine koşarak karanlıklar içinde

kayboldu.

Jean Pardaillan taş kesilmişti. Kısık bir sesle:

"Babamın sesine benziyor," diye söylendi. Sonra hemen adamın kaybolduğu yöne doğru koşmaya başladı. Sağa sola bakındı. Fakat hiçbir ize rastlamadı.

Bunun üzerine ilk iş olarak Deviniere Oteli'ne giderek herhangi bir kimsenin kendisini arayıp aramadığını sordu. Kimse gelip sormamıştı.

Demek babası gelip kendisini aramamıştı. Yoksa yolda çarptığı adam babası değil miydi? Şövalye bunun üzerine otururak karnını mükemmel surette doyurdu ve beline bir de sağlam hançer yerleştirdikten sonra çıkarak ıssız yollarda dolaşa dolaşa Amiral Coligny'nin evine gitti.

Küçük kapıyı bularak üç defa çaldı. Kapının üzerinde hemen bir delik açıldı. Pardaillan buraya yaklaştı ve parolayı söyledi:

"Jarnac!"

Bunun üzerine kapı derhal açıldı. Elinde bir tabanca tutan meşin elbiseli iri yarı bir adam oldukça sert bir sesle:

"Kimi istiyorsunuz?" diye sordu.

Pardaillan:

"Dostum Deodat'yı arıyorum," cevabını verdi.

"Affedersiniz! İsminizi söyler misiniz?"

"Ben Şövalye de Pardaillan'ım..."

İsmi işitir işitmez adamın durumu derhal değişti. Sevinçle diğer bir kapıyı açarak şövalyeyi içeri aldı.

"Safa geldiniz Şövalye!" dedi. "Sizinle tanışmayı ne kadar arzu ediyordum."

"Affedersiniz... Fakat!.."

"Beni tanımadınız, değil mi?"

"İtiraf ederim ki evet."

"Zarar yok. Şimdi tanışırız. Bana de Teligny derler."

Otuzuncu Bölüm

Huguenot'ların Arasında

Amiral Coligny'nin damadı olan de Teligny otuz yaşlarında kadar bir adamdı. Silah kullanmak kadar parlak bir zekâ sahibi olmakla da ün kazanmıştı. İşte gerek bu meziyetlerinden, gerek son derece iyi bir adam olmasından dolayı Amiral kendisini damatlığa kabul etmişti.

Teligny kendilerini karşılayan bir hizmetçiye:

"Ben içeri gidiyorum. Gelecek daha bir kişi var. Kim olduğunu elbette biliyorsun!" dedi.

Ondan sonra Pardaillan'a:

"Bu gece bir toplantı olacağı için kapıyı bizzat beklemeye mecburum. Amiral ve Kral da burada bulunuyor."

Şövalye büyük bir hayrete düşmüştü. Guise'den sonra şimdi de Huguenot'ların mı toplantısına şahit olacaktı? Kendisine karşı gösterilen bu aşırı güvenden dolayı da hayret içinde bulunuyordu.

Teligny:

"Sana karşı son derece minnettarız," dedi. "Çünkü büyük bir kahramanlık göstererek Kraliçemizi kurtardın. Bundan dolayı sizi görmeyi ve size teşekkür etmeyi o kadar çok istiyorduk ki..."

"Rica ederim, fazla iltifat ediyorsunuz."

"Katiyen!.. Üstelik bütün bu fedakârlığı Protestan olmadığınız halde yaptınız. Bu davranışınıza karşı size teşekkür borçluyuz."

"Size şunu da söyleyeyim ki, herhangi bir prensesin veya kraliçenin imdadına koşmuş olduğumu asla bilmiyordum. Buraya da sırf dostum Deodat'yı görmeye ve kendisinden yardım istemeye geldim."

"Hepimiz buradayız ve Kont de Marillac da..."

"Kont de Marillac mı?"

"Evet! Deodat'nın asıl ismi budur. Şu noktayı da söyleyeyim ki, kendisini âdeta büyülediniz. Sizi o kadar seviyor ki, yeminini bile isminiz üzerine ediyor."

"Bu gece burada bulunacak mı?"

"Buradadır. Şimdi çağırayım."

Teligny hizmetçilerden birine yeni bir emir verdi. Şövalye bu hizmetçinin de diğerleri gibi tepeden tırnağa kadar silahlı olduğunu gördü. Konağın her türlü baskına karşı koyması için gerekli bütün tedbirler alınmıştı. Bir muhasaraya bile karşı koyabileceklerdi.

Birkaç saniye sonra bir kapı açıldı. Kont de Marillac kollarını açarak Pardaillan'a doğru koştu:

"Sizi burada görmek benim için ne büyük bahtiyarlık. Bana muhtaç olduğunuzdan dolayı ne kadar memnunum. Kılıcımı mı, yoksa para kesemi mi istemeye geldiniz? İkisi de sizindir."

Şövalye de Pardaillan ilk defa olarak tam manasıyla bir arkadaşa sahip olmanın sevincini duydu. Gözleri gayriihtiyari sulandı:

"Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum," dedi.

"Teşekkür etmek mi? Borçlu olan siz değilsiniz, biziz. Bu konakta bulunan herkes size karşı borçludur."

Teligny iki arkadaşı yalnız bırakarak çekildi. Pardaillan:

"Bu gece sizi çok neşeli görüyorum," dedi. "Otele geldiğiniz zaman çok düşünceliydiniz. Yoksa size mutluluk veren bazı olaylar mı oldu?"

"Büyük bir mutluluk diyebilirsiniz."

"Nasıl mutluluk? Affedersiniz, hususiyetlerinize karışmak haddim değil."

"Bilakis! Bu ilginiz bana karşı beslediğiniz sevgiyi ispat eder. Bu saadet bir sırdır. Fakat benim sizden gizleyecek hiçbir sırrım olmadığı için şimdi size anlatacağım. Bunun sır olması, etrafımdakilerin bunu bilmelerini istemediğim içindir."

"Anlıyorum."

"Bu sır, büyük bir aşktır."

Pardaillan başını salladı. Deodat devam etti:

"Bir seneden beri seviyorum. Öyle bir aşk ki, bütün hayatımı buna vakfetmeye hazırım. Benim için dünyada ondan başka bir şey yoktur. Bu aşktan vazgeçmek benim için ölüm demektir. Sevgilimin bana ihanet etmesi beni öldürmesi demektir. İşte

Paris'e belki de sevgilimden ebediyen ayrılmak için gelmiş bulunuyordum. Fakat yolda ona rastladım. Şimdi o da Paris'tedir ve haftada iki gün kendisini göreceğim. Sonra..."

"Sonra?.."

"Sonra onu Bearn'e götüreceğim. Onunla orada evleneceğiz..."

"Şimdi mutluluğunu anlıyorum."

"Evet, fakat ben de hep kendimden bahsediyorum... Seni sormak aklıma bile gelmiyor."

Pardaillan gözlerini başka tarafa çevirdi:

"Ben de seviyorum."

"Sen de mi? Ne kadar iyi... Düğünlerimizi beraber yaparız..."

"Ne kadar uzak..."

"Neden?"

"Dinle dostum. Ben de seviyorum. Ben de ondan ayrılacak olursam yaşayamayacağımı zannediyorum. Sizin gibi eğer bir ihanete uğrayacak olursam ya ölür yahut da deliririm. Aramızda bir fark var. Siz sevgilinizi haftada iki defa görüyorsunuz. Halbuki ben kendisiyle daha görüşmedim. Siz sevildiğinizi biliyorsunuz, halbuki ben nefret edildiğime kaniyim. Siz sevgilinizin nerede olduğunu biliyorsunuz. Benimki ise kayboldu. Fakat ne olursa olsun, benden nefret ettiğini bilsem bile, onu mutlaka bulmam lazım. İşte bu iş için yardımınızı istiyorum."

"Bana güvenebilirsiniz. Sevgiliniz Paris'te mi?"

"Öyle sanıyorum."

"O halde onu birlikte ararız. Fakat neden kayboldu? Bunu biliyor musunuz?"

Pardaillan bunun üzerine bütün olup biteni anlattı. Onu nasıl tanıdığını, Loise'ın kendisinden imdat istemesini, nasıl tevkif edilerek Bastille'e gönderildiğini, oradan nasıl çıkabildiğini, hepsini anlattı. Yalnız Montmorency ismini söylemeyi muvafık bulmadı. Deodat bütün bunları sonsuz denecek bir merak ve âlâkayla dinliyor ve genç Pardaillan'ı daha fazla takdir ediyordu."

Şövalye sözlerini şöyle bitirdi:

"Loise'ın bulunması muhtemel olan yerle annesini kaçırmakta menfaati olan adam hakkında ufak bir şüphem var. İsterseniz araştırmalarımıza Temple civarından başlayalım."

"Pekâlâ!.. Araştırmalarımıza ne vakit başlamamızı istiyorsunuz?.."

"Yarından itibaren..."

"Pek güzel... Emrinizde olacağım. Şimdi geliniz de sizi görmek isteyen bazı kimselere takdim edeyim."

"Kimlere?.."

"Navarre Kralına, Amirale, Prens de Conde'ye..."

"Fakat..."

"Hayır, hayır, hiç sıkılmayınız. Bunlar sizi zaten önceden tanıyorlar. Çekinmenize hiç yer yok."

Kont, Pardaillan'ı elinden tutarak ve biraz da zorlayarak birkaç odadan geçirdi ve büyük bir salona soktu.

Bu salonda bir masanın çevresinde beş kişi oturuyordu. Pardaillan bunların ikisini tanıdı. Biri kapıda karşılaştığı Teligny, diğeri ise birkaç defa uzaktan görmüş olduğu Amiral Coligny idi.

Kont:

"Size Şövalye de Pardaillan'ı takdim ederim," dedi.

İçerdekiler kendisini saygıyla selamladılar. Amiral elini uzattı:

"Elinizi sıkayım," dedi. "Sizin kadar cesur ve kuvvetli bir genci tanımak bana şeref verir."

Şövalye heyecan içindeydi. Bundan sonra on yedi on sekiz yaşlarında bulunan ve IV. Henri ismiyle ileride Fransa tahtına geçecek olan genç, elini uzattı:

"Annemi kurtaran bu eli ben de sıkmak isterim," dedi. Bundan sonra Henri de Navarre'nin on dokuz yaşlarında kadar görünen yeğeni Prens de Conde, Pardaillan'ın elini sıktı.

En sonunda yaşlı bir adam:

"Eğer ihtiyar d'Andelot'un dostluğu hoşunuza gidiyorsa bunu da kazanmış olduğunuzu size söylemek isterim," dedi.

Pardaillan hepsine karşı gösterilmesi gereken saygıyı gösteriyor, icap eden sözleri söylüyordu.

Kral:

"Zekâ ve cesarette numuneye ihtiyacınız yoktur," dedi. "Sizi bütün kalbimle takdir ederim."

Pardaillan, konuşmalarına meydan vermek için odadan çekilmek istedi. Fakat esasen müzakereler sona ermiş bulunuyordu. Yalnız deminden beri beklemekte oldukları bir kimse vardı.

Tam bu sırada hizmetçi içeri girerek:

"Mareşal de Montmorency geldi," haberini verdi. Kral ve amiralin gözleri sevinçle parladı. Kral:

"François de Montmorency'yi tanımakla memnun olacağım," dedi. "İçeri girsin. Siz Amiral ve yeğenini yanımda bulunacaksınız."

Odada bulunan diğer kimseler çıkmak üzere ayağa kalktılar. Yalnız Pardaillan taş gibi donmuş kalmıştı. Deodat bunu görünce:

"Ne oldunuz?" diye sordu.

Pardaillan kekelerken Kral kendisine doğru yürüdü:

"Kont de Marillac, hür ve serbest yaşamaktan başka gayeniz olmadığını söyledi. Ben her zaman sizi yanımızda görmek isterim. Her zaman buraya gelebilirsiniz."

Pardaillan kendisini toplamıştı:

"Din için yapılan savaşlardan nefret ettiğimi gizleyemem. Fakat ne zaman emrederseniz sizin için hayatımı feda etmekten çekinmem..."

Pardaillan, Deodat ile birlikte dışarı çıktı. Kont, Pardaillan'ın ne

kadar büyük bir heyecan içinde bulunduğunu fark etmişti:

"Fakat sende bir şey var. Onu bana neden söylemiyorsun?" diye tekrarladı.

"Dinle... Kralın yanına girecek olan adam Mareşal Montmorency mi?.."

"Evet..."

"François de Montmorency, değil mi?"

"Ta kendisi..."

"İşte bu adam..."

"Evet, o adam..."

"O adam sevdiğim kızın, yani Loise'ın babasıdır ve kendisine yanımda bulunan bir mektubu vermek mecburiyetindeyim."

"Bunda ne var?.."

"Bu mektubu ona vermezsem sevgilime ihanet etmiş olacağım. Çünkü Loise'ı büyük ve kuvvetli bir himayeden mahrum bırakacağım."

"Pekâlâ, neden vermiyorsun?"

"Verirsem bu adam benden nefret edecek, Loise de benim için ebediyen kaybolacak..."

Otuz Birinci Bölüm

François de Montmorency

François de Montmorency kırk yaşlarında görünüyordu. Yalnız saçları bembeyazdı. Yüzünde acı bir ifade okunuyordu. İnsan ruhunu okuyan bir göz, Mareşalin çok derin bir üzüntü içinde bulunduğunu bir bakışta anlayabilirdi. Kendisi uzun bir yolculuktan döndükten sonra evi yanmış ve bütün aile fertlerini kaybetmiş bir insana benziyordu.

François, yaradılış itibarıyla bir şeye bağlanan ve her şeye rağmen bundan vazgeçmeyen tipte bir insandı. Aradan yıllar geçtiği halde Jeanne de Piennes'e karşı beslediği his asla eksilmemişti. Yalnız bu his, derin bir aşktan derin bir nefrete çevrilmişti. Kaç defa Jeanne'ı buldurmak ve ondan ihanetinin hesabını sorup iyice öğrenmek istemişti. Fakat bir türlü buna fırsat bulamamıştı.

Güzel Diane ile evlenmesi bile biraz da Jeanne'ı unutmak içindi. Fakat bu da fayda vermemiş, onu kendisine unutturamamıştı. Zaten karısıyla arasındaki münasebet gayet resmi idi. Sekiz sene zarfında kendisiyle ancak üç defa görüşebilmek fırsatını bulmuştu. Karısı kendi başına etrafında asilzadeleri, belki de âşıkları ve nedimeleriyle bir prenses gibi yaşıyordu.

Bu sırada bir çarpışmada baba Montmorency yaralanmıştı. Gelen adamlar François'ya babasının ölmek üzere olduğunu söylediler. François hemen babasının yanına koştu. İhtiyar Kont, hayatının son dakikalarını yaşıyordu.

Oğlunu yanında görünce gülümsedi. Baba oğul odada yalnız kalmışlardı. O zaman ihtiyar Kont:

"Oğlum," dedi, "insan ölüme yaklaştıkça her şeyi başka türlü görüyor. Bazı durumlarda belki de senin saadetin için fazla meşgul olamadım. Bana açıkça cevap ver. Mesut musun?.."

"Emin olabilirsiniz babacığım. İstediğim gibi yaşadım."

"Kardeşin?.."

François sarardı.

"Kardeşinle barışacak mısın?"

"Asla!.."

"Dinle beni... Belki de Henri bildiğin kadar suçlu değildir..."

François cevap vermedi.

"O kadın ne oldu?"

"Kimden bahsediyorsunuz?"

"De Piennes'in kızı... Ölüyorum François!.. O kadın ne oldu?.."

"Sakin ol babacığım. Onların hepsi benim için ölmüş bulunuyor."

"François... O kadınla kızı bulmalısın. Anladın mı?.."

İhtiyar Kont, sözlerini bitiremedi. Anlamsız bazı kelimeler mırıldandıktan sonra ruhunu teslim etti ve bu sır böylece gizli kaldı.

Kontun cenazesi, bir kral cenazesi gibi ihtişamla kaldırıldı. Bu ölüm, nüfuzu pek ziyade artan Kontu ortadan kaldırdığı için başta Kral ve Kraliçe olduğu halde herkesi sevindirmişti. Denebilir ki, yalnız François, babasının arkasından, içten gözyaşları döküyordu.

François bundan sonra savaş alanlarından ayrılarak bir köşeye çekildi. Catherine de Medicis bir defasında kendisine, Huguenot'lara karşı savaşacak bir ordunun komutanlığını vermek istedi. Fakat François: "Ben Protestanları düşman değil, silah arkadaşı olarak tanırım," cevabını vererek bu görevi reddetti.

Kraliçe bunun karşısında şüphelendi ve Mareşalin sırrına vâkıf olabilmek için Alice'i görevlendirdi. Fakat genç kız bütün fettanlığına, bütün zekâsına rağmen bu olgun adamı elde edemedi.

Halbuki Mareşalin hiçbir sırrı yoktu. Niyeti Fransız vatandaşları arasında boş yere kan dökülmesine engel olmaktı. Hatta yine bu düşünceyle o sırada yeni teşekkül eden ve üyeleri arasında hem Katolik hem de Protestan bulunan "Politikacılar Partisi" adlı bir partinin de başkanlığını kabul etmiş bulunuyordu.

Bir gün Mareşali, Kont de Marillac ziyaret etti ve kendisinden Navarre Kralı adına bir mülakat istedi. Mareşal bu daveti kabul etti ve bildiğimiz gibi Amiralin konağına geldi. Pardaillan da bu sırada aynı binada bulunuyordu.

Navarre Kralı, François'yı ciddi bir tavırla kabul etti:

"Bu davetimi kabul ederek geldiğinizden dolayı teşekkür ederim," dedi.

"Bilakis bu davet, benim için bir bahtiyarlıktır. Din harpleri hakkında fikrimi öğrenmek isteğinde bulunmuşsunuz. Ne isterseniz sorunuz. Size açık cevap vereceğim."

"Önce oturmanızı rica edeceğim. Sizin gibi harp sahalarında büyük başarılar kazanan bir komutanın, benim önümde ayakta durması yakışık almaz. Çünkü bu sahada ancak bir öğrenciniz olabilirim."

"Hürmetim buna mânidir."

"Hayır, rica ederim oturunuz. Ben öyle istiyorum."

François oturdu. Henri, misafirinin yüzünü dikkatle gözden geçirdikten, kalbinden geçenleri anlamaya çalıştıktan sonra söze başladı:

"Size inanç ve güvenimden söz etmeyi lüzumsuz buluyorum. Her ne kadar bazı savaşlarda karşı karşıya dövüştükse de sizi her zaman takdir ettim. Bunun ispatı, şu anda Paris'te bulunduğumun yalnız sizin tarafınızdan bilinmesidir."

"Bu hareketiniz benim için iftihar etmeye bir vesiledir. Fakat bu sırrı açıklayacak başka bir kimse bulunamaz mı?"

"Hayır, size ne kadar inanç ve güvenim olduğunu şimdi daha ziyade göreceksiniz. Sizden bir şey sormak istiyorum. Bizim maksadımız Fransa Kralı IX. Charles'ı kaçırmaktır. Bu hususta düşüncelerinizi öğrenmek istiyoruz."

Mareşal gayriihtiyari sarardı. Coligny de büyük bir heyecan içinde bulunduğunu belli ediyordu. Konuşma birdenbire en tehlikeli noktasına girmişti.

François de Montmorency, gayet sakin bir sesle sordu:

"Bunun mümkün olup olmadığını mı, yoksa başarılıp veya başarılamayacağı takdirde ne gibi sonuçlara varacağı hakkında düşüncelerimi mi soruyorsunuz?"

"Şimdilik yalnız girişeceğimiz bu işin doğru olup olmadığı hakkında sizin düşüncelerinizi öğrenmek istiyoruz. Böyle bir işe girişecek olursak bizimle beraber mi olursunuz?.. Bize karşı cephe mi alırsınız? Yoksa tarafsız mı kalırsınız?"

"Bu konuda vereceğim karar Krala yapmak istediğiniz şeye bağlıdır. IX. Charles'ı ne çok severim ne de sevmem. Fakat ne de olsa Kralımızdır. Ona yardım etmek borcumdur. Eğer maksadınız onu ortadan kaldırmak yerine başka bir kral geçirmekse size karşı mücadeleye girişmek görevimdir. Din kavgalarını sona erdirmek için kendisini tazyik etmek niyetindeyseniz bu durumda tarafsız kalırım. Şu noktayı da açıkça söyleyeyim ki, onu kaçırmak yolunda size asla yardım edemem!"

"Bu gayet açık cevabınız beni son derece sevindirdi. Buna mertçe konuşmak derler. Şimdi size yeğenim Kralı kaçırmaktaki maksadımızı söyleyeyim. Biz, Kraliçe Catherine de Medicis'in bize karşı yeni bir harp hazırlamakta olduğunu biliyoruz. Bütün kaynaklarımız tükendi. Ne paramız nede askerimiz kaldı. Hiçbir şekilde bir harbe dayanamayız. Bunun manası, büyük bir tehlike içinde bulunmamızdır. Bu durum karşısında girişmek istediğimiz işte haklıyız. Eğer Charles bize karşı harp eden bir ordunun başında bulunsaydı onu esir etmek istememiz çok haklı olurdu. Bilmem, bizimle aynı fikirde misiniz?"

"Evet, ben de sizin yerinizde olsaydım aynı şeklide düşünür ve hareket ederdim."

"Şimdi Kralı esir ettikten sonra ne yapacağımız meselesini izah etmek isterim."

"En önemli nokta da bu..."

Henri bir dakika kadar düşündü. Bu çok metin ve çok zeki adam karşısında nasıl konuşmak gerektiğini düşünüyordu. Birdenbire karar verdi:

"Babam Antoine de Bourbon tarafından doğrudan doğruya Saint-Louis'in altıncı oğlu Robert'in soyundanım. Yani Fransız Krallığı soyuna mensup bulunuyorum. Bu bakımdan hükümet işlerine karışmak için bazı haklarım var. Hatta bir gün Fransa Kralı olmak istersem bile iddiam boş olmaz. Tanrı'nın izniyle şimdi Valois'ler hükümet başında bulunuyorlar. Bunlara karşı harekete geçmek, Tanrı'nın isteğine karşı gelmek gibi bir şeydir."

"Anlıyorum Majeste... Ben de Kralımın aleyhinde hiçbir harekete girişemeyeceğimi söylemiştim. Bu sözümü tekrar ederim."

"Benim de dediğim gibi Charles'ın tahtında kesin olarak gözüm yoktur. Charles istediği kadar, daha doğrusu Catherine de Medicis müsaade ettiği kadar saltanat sürsün. Fakat bizim Charles'ın tahtında nasıl gözümüz yoksa onun da bizim hareketlerimize daha doğrusu inançlarımıza karışmaması gerekir. O, bizden ne istiyor? Saint-Germain Antlaşması'na rağmen Huguenot'lar niçin hâlâ zulüm görüyorlar? Artık bunlara kesin olarak bir son vermek lazımdır. Ordumuz kuvvetli olmadığı için bunu silah kuvvetiyle yaptıramıyoruz. O halde bu sonucu siyasetle elde etmeliyiz. Bu da ancak benim Charles ile açık açık konuşmamla mümkün olabilir. Bunun için Kralı ele geçirmemiz lazımdır. Kendisiyle sadece başbaşa kalıp konuşmak istiyorum. Hatta herhangi bir karar vermesi için tazyik etmek bile aklımızdan geçmiş değildir. Ben

ona yalnız durumu izah edeyim; kendisi nasıl isterse karar versin. İşte hepsi bu kadar. Şimdi fikrinizi anlamak istiyorum."

"Siz açık konuştunuz; ben de öyle hareket edeceğim. Burada ben yalnızım. Halbuki siz kalabalıksınız. Fakat ölümden bile korkmadığım için gayet açık konuşacağım."

"Burada sadece bizim misafirimizsiniz. Her ne söylerseniz söyleyin, bir kılınıza bile zarar gelmeden buradan çıkacaksınız. Onun için tamamıyla serbest olarak fikrinizi söyleyiniz."

"Söyleyeceğim şey basit olacaktır. Buraya çağırılmamı, burada konuşulan şeyleri unutacağım. Bunlara dair hiç kimseye bir şey söylemeyeceğim. Yargıçlara dert anlatmak hiç de hoşlandığım bir şey değildir. Fakat Kral Charles'ı korumak için elimden geldiği kadar çalışacağım."

Kral içini çekti:

"Yeğenim Krala sizin gibi dostlara mâlik olduğundan dolayı gıpta ediyorum. Sizin gibi mert düşmanlara mâlik olduğumdan dolayı da iftihar ederim."

"Bir iki noktada aldanıyorsunuz. Bir defa ben Charles'ın dostu değilim. Sadece Fransa'nın dürüst bir vatandaşıyım. Size düşman olmak meselesine gelince, bu da katiyen doğru değildir."

"Yani?"

"Size karşı düşman olamam. Çünkü Huguenot'lara adalet dâhilinde muamele edilmesini hiç kimse benim kadar isteyemez."

"Bu düşüncelerinizden dolayı teşekkür ederim."

"Şunu da söyleyeyim ki, eğer bir gün Fransa Kralıyla sizin aranızda bir müzakere olur ve ben Kral Charles tarafından davet edilmiş olduğum halde böyle bir müzakerede hazır bulunacak olursam bu görüşmenin nasıl hazırlanmış olduğunu öğrenmeye kalkışmayacağım. Kralın kararını müdafaa edeceğim. Ancak Katolik olduğum halde Katoliklerin yapmış oldukları cinayetlerden nefret duyduğumu söylemekten de çekinmeyeceğim."

Navarre Kralının gözleri parladı:

"Bunu vaat ediyor musunuz?"

"Evet, bu hususta size söz veriyorum. Bu konaktan çıkar çıkmaz bu buluşmamızın dostça bir şekilde yapılabilmesi için de gereken teşebbüslere derhal girişeceğimi beyan ederim."

Amiral Coligny, elini Mareşale uzattı:

"Hem sadık hem cesur hem de mertsiniz Mareşal... Sizi tebrik ederim."

Kral da:

"Sözlerinize inanıyor ve bu buluşmanın yakında vuku bulacağını ümit ediyorum," dedi.

Görüşme burada sona ermişti. François de Montmorency izin alarak Kralın yanından çıktı. Sokak kapısına varmak üzere bahçeden geçerken yanına iki kişi yaklaştı. Bunlardan biri:

"Mareşal," dedi, "size dostlarımızdan birini takdim etmek isterim..."

François kendisine hitap edeni sesinden tanımıştı:

"Kont Marillac, dostlarınız benim de dostlarımdır," diye cevap verdi.

"O halde size acele bir şey söylemek isteyen Şövalye de Pardaillan'ı takdim ederim."

"Memnun oldum. Yarın akşama kadar konaktayım. Orada sizi kabul etmekle şeref duyacağım."

Pardaillan titrek bir sesle:

"Yarın değil, sizinle hemen şimdi görüşmek isterim," dedi.

Yanlarına gelen Amiral Coligny Pardaillan'ı görünce:

"Size dünyanın en cesur adamını tanıtırım," dedi.

"François köşke yalnız başına gelmişti. Dönerken şimdi yanında Pardaillan yürüyordu. Mareşal, kendisine yeni takdim edilen şövalyenin konuşmasını bekledi. Fakat Pardaillan hiçbir şey söylemeden yanında yürüyordu. Buna şaşan Mareşal, birkaç defa sormak istedi. Fakat sonra vazgeçti.

Bu suretle konaklarına kadar geldiler. Hizmetçiler, efendileriyle birlikte gelen Pardaillan'ı nezaketle kabul ettiler. François, misafirini büyük misafir salonunun yanındaki salona çıkardıktan sonra:

"Zırhlı elbiselerimi çıkarmak için sizi burada yalnız bırakacağım," dedi.

Pardaillan sadece eğilmekle karşılık verdi. François odadan

çıkarken: "Garip bir adama benziyor," diye düşündü.

Pardaillan odada yalnız kalınca gayriihtiyari bir hareketle alnında biriken terleri sildi. İşte en önemli dakika gelmiş, çatmıştı. Mareşale, şimdiye kadar hiç haberdar olmadığı şeylerden bahsedecekti.

Bunları düşünürken, gözleri bir resme ilişince:

"Loise," diye haykırmaktan kendini men edemedi. Bu resim onundu. Fakat Mareşal nasıl olmuş da bilmediği kızının resmini elde etmiş bulunuyordu. Ancak biraz dikkat edince, resmin eskiliğinden, bunun Loise'a değil, fakat annesine ait olduğunu düşündü.

Pardaillan hayran hayran resme bakarken Mareşal odaya girdi. Yavaş yavaş ona yaklaşarak elini omzuna koydu. Pardaillan bu temas karşısında birdenbire sıçradı:

"Affedersiniz," diye kekeledi.

"Bu kadına mı bakıyorsunuz?"

"Evet efendim."

"Herhalde kendisini çok güzel buluyorsunuz. Değil mi?"

"Evet efendim. Son derece iyi ve temiz yüzlü bir kadın."

"Herhalde, 'Eğer hayatımda bu kadar güzel bir kadına rastlasaydım mutlaka çok mutlu olurdum,' diye düşünüyordunuz..."

Pardaillan yavaş bir sesle kendisine cevap verdi:

"Muhterem Mareşal... Düşüncelerimi güzel keşfettiniz... İnsan, hayatında bu kadar güzel ve iyi bir kadına tesadüf ederse mutlaka mutlu olmalıdır ve mutlu da olur. Ben bu kadına değil, mesela bunun hemşiresine yahut daha iyisi kızına rastlamayı isterim. Fakat rica ederim, saçmalamalarıma önem vermeyiniz. Hiç böyle güzel ve asıl bir kadın, benim gibi bir serseriye değer verir mi?"

"Delikanlı, bu samimiyetiniz çok hoşuma gidiyor. İnsan düşüncelerini serbestçe söylemelidir. Fakat görünüşler, genellikle insanları aldatır. Size bir masal anlatacağım. Birçok seneden beri bunları hiç kimseye anlatmamıştım. Bunu anlatmakla biraz ferahlayacağımı umuyorum. Haliniz bana çok yakın geliyor. Emin olun ki, eğer bir oğlum olsaydı size benzemesini isterdim."

Pardaillan, François'nın önünde saygıyla eğildi.

Mareşal devam etti:

"Sizi bu kadar ilgilendiren bu resmin yanına oturunuz..."

Pardaillan itaat etti. O zaman François de Montmorency salonda birkaç defa aşağı yukarı dolaştı. Sonra hazin bir sesle:

"Bu kadın, tanıdıklarımdan birinin karısıdır yahut karısı idi," diye söze başladı. "Kadının ailesi fakirdi. Üstelik tanıdığımın düşmanı bulunuyordu. Buna rağmen aşk her şeye üstün geldi. Dostum, babasının hiddetini bile göze alarak o kadınla evlendi."

François bir saniye kadar düşündükten sonra sözlerini tamamladı:

"Tanıdığım, evlendiği gece savaşa gitti. Döndüğü zaman biliyor musunuz ne oldu? Eşinin adi bir kadın olduğunu, hatta

kendisinden evvel bile birçok kimseyle düşüp kalktığını öğrendi. Dostum bütün hayatını, istikbâlini, ümidini, bir kelimeyle her şeyini bu kadına bağlamıştı. Buna karşılık hayatının sonuna kadar altından kalkamayacağı bir kine ve nefrete, ıstıraba mahkûm oldu. Bütün bu felaketlerin sebebi, bir ilkbahar akşamı, ilkbahar kadar taze, güzel ve temiz tanıdığı melek kıyafetinde bir şeytana rastlaması oldu... İşte görüyor musun, delikanlı, güzel yüzlü bir kadın ne kadar tehlikelidir. Ne kadar büyük felaketlere sebep olabiliyor. Onun için sana tavsiye ederim. Güzel kadınlardan sakın... Onlardan kaç..."

Pardaillan yavaşça oturduğu yerden kalktı. Mareşale yaklaştı. Gayet açık bir sesle:

"Dostunuz aldanıyordu," diye mırıldandı.

Mareşal bir şey anlamamıştı. Şövalyenin yüzüne hayretle bakıyordu. Genç adam devam etti:

"Daha açık söyleyeyim, siz aldandınız Mareşal..."

François, Pardaillan'ın isyan sebebinin, umumiyetle gençlerde görülen aşk ve kadına inanmak duygusundan doğduğunu sanarak başını salladı:

"Her neyse, şimdi bunları bir yana bırakalım da, size gelelim. Size nasıl bir hizmette bulunabilirim?"

Pardaillan tekrar yerine oturdu. Bir saniye kadar düşündükten sonra ağır bir sesle konuşmaya başladı:

"Ben, Saint-Denis Sokağı'nda Deviniere Oteli'nde oturuyorum. Bu otelin karşısında bir evde, elişleriyle hayatlarını kazanmak için çabalayan iki fakir kadın oturmaktadır. İşte ben size bu iki

kadından bahsetmek istiyorum."

"İki kadın demek?.."

"Evet, ana ile kızı..."

"İsimleri nedir?.."

"Biraz sonra söyleyeceğim. İşte buraya gelişimin sebeplerinden biri, bu iki namuslu kadın hakkında nazar-ı dikkatinizi çekmektir."

"Sizi dinliyorum!"

"Bu iki kadın, bilhassa annesi, herkes tarafından seviliyor ve takdir ediliyordu. Aşağı yukarı on dört seneden beri burada oturdukları halde hiçbir dedikoduya hedef olmamışlardı. Bu ana hakkında herkesin bildiği şey, kızını yetiştirmek için gece gündüz elişleri yaparak hayatını tüketen bir ana olmasıydı. Doğrusu bu kız da son derece güzeldi. Okuma yazma öğrendikten sonra nakış işlemeyi de öğrenmiş ve annesine yardıma da başlamıştı."

"Komşularınızı büyük bir hararetle methediyorsunuz... Söyleyin bakalım, bunlar hakkında ne yapmamı istiyorsunuz?.."

"Şimdi söyleyeceğim. Asıl ismi bilinmeyen bu kadına mahallede siyahlı kadın adı verilmişti. Çünkü kendisi her zaman siyah bir elbiseyle dolaşırdı. Bundan da anlayacağınız gibi kendisi büyük bir felakete uğramıştı."

"Bir felaket mi?"

"Evet, bir felaket... İşin feci taraflarından biri, bu felakete ailemden birinin sebep olmasıdır. Ben, bunu kanım pahasına bile olsa

temizlemeye karar vermiş bulunuyorum."

"Anlamadım."

"Bu ailenin felakete uğramasına babam sebebiyet vermiştir."

"Nasıl?.."

"Anlatacağım. Bu kadın da evliydi ve kocası uzun süre ortadan kaybolmuş bulunuyordu. Görüyorsunuz ya, bu macera da tanıdığınızın başından geçenlere benziyor."

"Devam ediniz Şövalye..."

"Kocası kaybolduktan beş altı ay sonra bu kadın doğurdu. Dünyaya bir kız çocuğu getirdi. Bu sırada da kocası birdenbire çıkageldi, işte babam bu sırada bir cinayet işledi..."

"Nasıl cinayet?.."

Pardaillan'ın yanaklarından iki damla gözyaşı sızdı ve biraz titreyen sesiyle hikâyesine devam etti:

"Evet, cinayet... Şunu da hemen söyleyeyim ki, bu sözü benden evvel bir başkası söylese onu hemen öldürmeye hazır bulunurdum. Babam cinayetini şu şekilde işledi: Bu küçük kızı çaldı. Kızına son derece düşkün olan, kızı için kendi canını feda etmekten çekinmeyen anası, çok zor bir durumda kaldı. Ya kendisine karşı yapılacak en ağır suçlamaları bile bile kabul edecek yahut da kızı öldürülecekti. Bilmem ki, durumu iyi anlatabiliyor muyum?"

François de Montmorency'nin yüzü birdenbire sarardı. Nefesi kesildi. Boğuk bir sesle:

"Onun ismini söyleyiniz... Bu kadının ismi nedir?" diye sordu.

"Bunu söylemek bana ait değildir."

François ayağa kalktı:

"Peki, bütün bunları nasıl öğrendiniz?"

"Bu iki kadından... Çünkü bu kadınlar, oturdukları evden kaçırıldılar. Bana da size verilmek üzere bir mektup bıraktılar."

"Mektup mu?"

"Evet, onu şimdi size vereceğim."

Böyle söyleyerek elini yeleğinin cebine soktu ve oradan çıkardığı açık mektubu Mareşale uzattı.

Mareşal mektubu elleri titreyerek aldı.

Acaba rüya mı görüyordu. Bu delikanlının anlattığı masal, Jeanne de Piennes'in romanına ne kadar benziyordu.

Eğer bu Jeanne ise bir kızı var demekti. Zavallı Jeanne, aynı zamanda masumdu ve biricik kızı için bütün hayatını harcamış bulunuyordu.

François kalbinin yerinden kopacak gibi attığını duydu. İşte elinde tuttuğu bu kâğıt parçasında her şey yazılı olacaktı. Onu okuyunca her şeyi öğrenmiş bulunacaktı.

Pardaillan:

"Rica ederim, mektubu okuyunuz," dedi. "Ondan sonra bana

soracaklarınızı sorunuz. Bu olup bitenleri gözümle görmedimse de bunları yapan adamın oğlu bulunuyorum."

François yavaş yavaş kendini toplamıştı. Mektubu gözlerine yaklaştırdı. Bu sırada bütün vücudunu bir ateşin kapladığını hissetti. Jeanne'ın el yazısını derhal tanımıştı. Demek yanılmamıştı. Bu delikanlı ona o kadar yıldan beri beklediği kadından bir haber getirmiş bulunuyordu...

Bundan sonra mektubu üst üste, âdeta her kelime, her harf üzerinde durarak iki üç kere okudu. Ondan sonra resme döndü. Ve önünde diz çökerek:

"Affet!.. Beni affet!.." diye mırıldanarak kendini kaybetti.

Pardaillan o zaman ayağa fırladı. Hizmetçileri çağırmak, ortalığı velveleye vermek hiç de doğru olmayacaktı. Mareşalin göğsünü açtı. Oradan bulduğu bir sürahi suyu dökerek kendisini ayılttı.

François ayağa kalktığı zaman gözleri garip bir ışıkla parlıyordu. Pardaillan bir şey söylemek istedi. François:

"Şimdi susunuz! Sonra söylersiniz," diye karşısındakini susturdu. Sonra mektubu koynuna sokarak süratle odadan çıktı. Yıldırım gibi merdivenleri indi. Ahırdan bir at çıkarıp eyerledi ve konağının kapısını açarak dörtnala hareket etti. Saat sabahın biriydi.

Mareşal atını yalnız eliyle idare ederek Paris'i geçti. Montmartre kapısının önüne gelince, yüksek sesle:

"Kralın emriyle kapıyı açınız!" diye bağırdı.

Askerler telaşla kulübelerinden çıkarak kapıyı açtılar. Ve geceleri kaldırılan asma köprüyü indirdiler.

François, köprüden yıldırım gibi geçti. Ve birkaç saniye içinde kayboldu. Dörtnala giden atının nal sesleri yavaş yavaş işitilmez oldu.

Mareşal, atını Margency'ye doğru sürüyordu. Sabahın ilk aydınlıkları ufuklardan taşarken o, Jeanne ile Henri'yi bulduğu kulübeye varmış bulunuyordu. Kendi kendine: "Acaba burada oturmakta bulunan ihtiyar köylüler hayatta mı?" diye düşünüyordu.

Evet, onlar hayattaydılar. İyice ihtiyarlamışlar ve belleri bükülmüştü. Fakat yaşıyorlardı.

François kapıyı hızlı hızlı çaldı. İhtiyar köylü uyanarak çabucak giyindi. Eline eski bir av tüfeğini alarak kapıya koştu:

"Kim o?" diye bağırdı.

François:

"Açınız! Rica ederim açınız!" diye cevap verdi.

Bu sırada ihtiyar sütnine de uyanmış ve kalkarak giyinmişti. Kocasının yanına gelerek onu elinden tuttu:

"O geldi."

"Kim o?.."

"Montmorency Senyörü..."

"François mi?"

"Evet, sesinden tanıdım. Her şeyi öğrendi demek..."

Böyle diyerek kapısının sürgüsünü çekti:

"Buyurunuz monsenyör, sizi bekliyordum. İçeri giriniz. Geleceğinizi bildiğim için daha ölmedim!"

François eve girdi. Kan ter içindeydi. Göğsü bağrı açıktı. Mahmuzları kan içindeydi. Dışarıda, az önce sırtından indiği at, nefes nefese soluyordu.

İhtiyar adam:

"Her şeyi öğrenmek için geldiniz, değil mi?" diye sordu.

"Evet!.."

"Demek nihayet olan biteni öğrendiniz?"

"Evet!.."

"Haksızlıktı! Büyük haksızlık! Geldiniz. Beni takip ediniz!"

İhtiyar kadın bu sırada bir çıra yakarak ortalığı aydınlatan kocasına:

"Işığı tut," dedikten sonra François'yı bir kapının önüne getirdi ve kapıyı açtı.

Burası ince bir zevkle döşenmiş bir oda idi. Göze önce temiz bir karyolayla bir koltuk çarpıyordu. Karyolanın üzerinde yağlıboya bir resim duruyordu. Bu, kendi resmiydi.

İhtiyar kadın anlatmaya başladı:

"Gidişinizin ertesi günü Jeanne buraya taşındı. Sizin kendisini

terk ettiğinizi söylediklerinden, bu yatakta tam dört ay ölümle pençeleşti. Bu odada ağladı. Bu odada dua etti. Bu odada durmadan gece gündüz sizi andı."

François'nın hıçkırıkları, ihtiyar kadını susturdu. Ona derin bir merhametle baktıktan sonra sözlerine devam etti:

"Jeanne bu odaya beyaz gelin elbisesiyle girdi. Fakat siyah matem elbisesiyle çıktı."

François boğuk bir sesle:

"Siyahlı kadın!" diye tekrarladı.

"Kızınız Loise de bu odada doğdu."

François bir hıçkırıkla cevap verdi. Sütnine devam etti:

"Kızınızın doğması annesini kurtardı. O zamana kadar yavaş yavaş zayıflayan, bir mum gibi eriyen Jeanne, yavaş yavaş dirildi. Kızı, kızınız ona sanki yeni bir hayat verdi. Ve o, yaklaşmış olduğu ölümden böylece kurtuldu."

François, elinin tersiyle alnında biriken soğuk terleri sildi.

"Ötesini de anlatmamı istiyor musunuz monsenyör?"

"Hepsini anlatınız."

"Buradan çıkalım."

Beraberce çıktılar. Daha iyice aydınlanmayan yollarda beş dakika kadar yürüdüler.

Sütnine durdu:

"Buradan eve bakar mısınız? Bakınız? Bakınız, üst kat pencere ne kadar açık bir şekilde görünüyor. Farkında mısınız?"

"Ben eve girdiğim zaman kardeşim bu pencerede duruyordu."

François titredi. Bundan ne kadar yıl önce geçen bir olayı şimdi sanki gözleriyle görüyordu. Henri, bu camın önünde, elinde şapkasıyla duruyordu. Her an bir işaret vermeye hazır gibiydi.

Sütnine:

"Ötesini kocam anlatacak," dedi.

İhtiyar adam bir adım atarak François'nın önünde eğildi.

"Her şey sanki dün olmuş gibi aklımdadır. O gün akşama kadar şu tarlada çalışmıştım. Yorgunluğumdan, biraz dinlenmek için uzanmıştım. Uyandığımda az ötede bir adam duruyor, mantosunun altında bir şey saklıyordu. Kıyafetinden, bunun şato adamlarından biri olduğunu anlamıştım... Adam hiç kıpırdamadan duruyor ve gözlerini pencereden ayırmıyordu. Nihayet sakladığı şeyi gördüm. Bu bir çocuktu. Fakat kimin çocuğu olduğunu bilmiyordum. Adam yarım saat kadar böyle durduktan sonra çocukla beraber gitti... İşte gördüğüm şey bundan ibarettir. Kulübeye döndüğüm zaman karımdan, sizin geldiğinizi ve gittiğinizi öğrendim."

İhtiyar adam sözlerini bitirince sütnine tekrar anlatmaya başladı:

"Sizinle Jeanne ve Henri arasında neler cereyan ettiğini anlamamıştım. Sonra Jeanne'ın ağzından dökülen abuk sabuk şeylerden hakikati anlar gibi oldum. Nihayet bir adam gelerek kızı

annesine teslim etti. Jeanne o zaman sizi bulmak için hemen fırladı. Ve bir daha geri dönmedi. Onu ölmüş biliyordum. Bunun için çok ağladım. Altın bir kalbe sahip olan ve kocasını o kadar çok seven, ona o kadar sadık olan bir kadının başına böyle bir felaket gelmesi beni de harap etmişti. O kadar ağladım, o kadar gözyaşı döktüm ki, artık ağlayamıyordum. Çünkü dökecek gözyaşım kalmamıştı. Artık hayatımda tek bir isteğim vardı: Bir insan bana gelip: 'Jeanne ölmedi, yaşıyor, layık olduğu saadete de erişti,' demesini bütün kalbimle temenni ediyordum. Bana bunu söylemeye geldiniz, değil mi monsenyör?"

François, ihtiyar köylü kadının önünde diz çöktü:

"O halde size istediğiniz müjdeyi vereyim," dedi. "Jeanne hayattadır. Ve layık olduğu saadete mutlak surette erişecektir. Bunu size vaat ediyorum."

Ondan sonra yine kulübeye geldiler. François, Jeanne'ın odasına çekilerek bir süre yalnız kaldı. İçini boşaltarak hüngür hüngür ağladı. Sonra onlara veda ederek doğruca şatoya gitti.

Şatodakiler François'yı görünce çok şaşırdılar. Fakat Mareşal orada da fazla kalmadı. Sadece bir kalem kâğıt istedi. Ve ihtiyar sütnineyle kocasına, bulundukları ev ile civarındaki tarlaları bağışlayan bir kâğıt imzaladı. Bunu ertesi günü sütnineyle kocasına vermelerini tembih etti. Sonra şatonun en güzel dairesinin yeni baştan döşenmesini yakında buraya oturmak üzere iki prensesin geleceğini bildirdi.

Artık işlerini bitirmişti. Atına atlayarak Paris'e doğru dörtnala hareket etti. Konağına vardığı zaman sabah yeni olmuş bulunuyordu. Yolda hep aynı şeyi düşünüyordu. Jeanne'ı mutlaka bulacak ve onu mesut etmek için elinden geleni

yapacaktı. O kadar ki, Jeanne ile arasında hiçbir bağ olmadığı, ayrıca kendisinin de başkasıyla evli bulunduğu bile aklına gelmiyordu.

Fakat bir nokta vardı ki, onu hâlâ düşündürüyordu. Jeanne neredeydi? Zavallı kadının başına son anda yeni bir felaket gelmiş olmalıydı.

Kendi kendine:

"Önce onu bulmak lazım," diye tekrarladı. Diğer şeyler sonra halledilebilirdi. Fakat ilk hedef onu bulmak olmalıydı.

Pardaillan'a gelince, o bütün geceyi merak ve biraz da endişe içinde geçirmişti.

Mareşal nereye gitmişti? Ne vakit gelecekti? Böyle gece yarısı atla nereye gidebilirdi? Yoksa duyduğu heyecan karşısında aklını mı oynatmıştı?

Bütün bunlar arka arkaya aklına geliyor, bir türlü bir sonuca varamıyordu.

Bir koltuğun üzerinde uyumayı denedi, olmadı. Odada aşağı yukarı gezinmekten ayakları yorulmuştu.

Sonra onu düşündüren bir nokta da Mareşalin, babası hakkında nasıl bir karar vereceği idi. Çünkü kızı kaçıran babasıydı. Bunu açıkça söylemişti. Yalnız buna karşılık, babasının genç kadına bir elmas verdiğini söylememişti.

Fakat bu son hareketi de doğrusu, babasının suçunu kapatamazdı. Onun bu davranışı, bir ailenin perişan olmasına ve birçok kimsenin derin ıstırap çekmesine sebebiyet vermişti.

Sabaha karşı bulunduğu odanın kapısı açılarak içeriye İsviçreli uşak girdi. Şövalyeyi görünce şaşkınlıktan donakaldı. Çünkü Pardaillan'ın, Mareşalle beraber konağa girdiğini görmemişti. Mareşal de bunu hiç kimseye haber vermemişti.

Uşak:

"Siz misiniz?" diye kekeledi.

"Evet, benim."

"Garip şey..."

"Yaranız nasıl oldu?"

"İyi... Fakat siz buraya nasıl girdiniz?"

"Tabii yürüyerek..."

"Fakat nereden girdiniz?"

"Kapıdan..."

İsviçreli uşak yavaş yavaş kızmaya başlamıştı. Fakat Pardaillan'ın kuvvetini hatırlayınca aşağıdan almaya karar vererek sordu:

"Kapıdan girdiniz, öyle mi?"

"Pencereden girmediğimi söyledim zannederim."

"Peki, kapıyı size kim açtı?"

"Sen açtın."

"Ben mi?"

İsviçreli uşak, ellerini saçlarına daldırarak koparırcasına çekti:

"Şimdi buraya nasıl girdiğinizi anlatır mısınız?"

"Deminden beri bunu sana anlatıyorum; ama sen anlamıyorsun. Kapıdan girdim diyorum. Kapıyı da bana açan sensin... Oldu mu?.."

İsviçreli adamakıllı kızdı:

"Şimdi bu işin sana neye mal olacağını göreceksin. Seni gidi yalancı!"

"Sözlerine dikkat et!"

"Bir de beni tehdit mi ediyorsun?"

"Nasıl istersen öyle anla!.."

"Buradan kendi ayağınla defolur musun?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Demek istediğim şu: Konağa herhalde hırsızlık etmek için girdin. Ben de seni suçüstü yakaladım. Şimdi tevkif ettireceğim. Cezasının ne olduğunu bilmem biliyor musun?.."

"Nedir?.."

"Şimdi sana gösteririm. Buraya köpekle gelip beni yaralamanın cezasını da böylece çekeceksin."

"Çok tuhaf bir adamsın vesselam!"

"Tuhafı filan şimdi görürsün."

Fakat İsviçreli uşağın sözleri yarıda kaldı. Kolunun şiddetle sıkıldığını gördü. Başını çevirince François de Montmorency ile burun buruna geldi.

Mareşal:

"Dışarı çık, içeriye kimsenin girmemesi için nöbet bekle!" emrini verdi.

Uşak hayretten donakalarak dışarı çıktı. François o zaman Pardaillan'a döndü:

"Sizi yalnız bıraktığımdan ötürü kusuruma bakmayınız," dedi. "Son derece heyecanlı ve telaş içindeydim. Fakat şimdi görüyorsunuz ya, tamamıyla sakinleştim. Size 'dostum' kelimesiyle hitap etmeme müsaade etmenizi rica ederim. Çünkü bana dünyada beni çok sevindirecek bir haber getirdiniz."

Pardaillan titredi:

"Galiba benim Pardaillan'ın oğlu olduğumu unutuyorsunuz..."

"Hayır, unutmuyorum. Bilakis bu davranışınız sizi gözümde daha ziyade büyültmüş bulunuyor. Babanıza çok bağlı olduğunuzu görüyorum. Böyle iken büyük bir fedakârlık göstererek onu feda ettiniz."

"Doğrusu, babamı çok severim. Annemi hiç bilmem... Çünkü onu hiç görmedim. Babam bana küçükken baktı. Beni savaşlara götürdü. Kılıcıyla beni kaç defa korudu... Açık yerlerde yattığımız zamanlar, üşümeyeyim diye her zaman mantosunu bana verdi. Birçok defa bana yiyecek verir: 'Sen ye, ben kendime ayırdım; sonra yiyeceğim,' derdi. Halbuki torbasını aradığım halde yenecek hiçbir şey bulamazdım. Bütün bunları anladığınızı

zannediyorum. Bunun için babamı çok severim. Çünkü yeryüzünde ondan başka beni seven ve düşünen tek bir kişinin bulunmadığını bilirim."

"O halde, nasıl oluyor da babanızı suçlandıran mektubu bana getirdiniz?"

"Daha önce de söyledim: Bu mektubu size getirmeye mecburdum. Fakat buna rağmen babamı müdafaa etmekten hiçbir vakit geri kalmam!"

Pardaillan bir saniye kadar düşündü:

"Beni bir dost telakki ettiğinizi söylemekle bana karşı büyüklük gösterdiniz. Fakat babam hakkında nasıl bir fikir beslediğinizi bilmem lazım... İşte size kalbimde ne varsa söyledim. Sizin de fikirlerinizi açıkça söylemenizi isterim. Eğer babama düşman olursanız ben de size düşman olurum. Babama, işlediği cinayetten dolayı bir ceza vermek isterseniz ben kendisini kılıcımla koruyacağım."

Şövalye titreyerek durdu.

Mareşalin ağzından çıkacak söz, bütün istikbâlini tayin edecekti.

François da zor bir durumda kalmıştı. Babası hakkında derhal bir karar vermek mecburiyetinde bulunuyordu. Bu kararı vermeden önce birkaç dakika düşündü. Sonra bu mert ve açık sözlü delikanlıya elini uzattı:

"Benim için dünyada sadece bir tek Pardaillan vardır. Ve bu Pardaillan, yıllarca kalbimde taşıdığım bir acıyı silmiş bulunuyor. Eğer bir gün babanıza rastlayacak olursam senin gibi bir oğul yetiştirdiğinden dolayı kendisini tebrik edeceğim."

Şövalye, kendisine uzatılan eli sevinçle yakaladı:

"Size şimdi açıkça söyleyebilirim ki, eğer babam hakkında ağır bir şey söyleseydiniz buradan ancak ölüm çıkacaktı."

Mareşal bir şey söylemeyerek bakıyordu. Pardaillan devam etti:

"Size babamın yaptığı bu fena hareketi tamir etmeye çalıştığını da söylemek isterim."

"Ne şekilde?.."

"Bunu onun ağzından dinledim. Çocuğu kaçıran babam olduğu gibi onu annesine geri veren de yine kendisidir."

"Evet, evet, anlıyorum!"

"Bu hareketi yüzünden öldürülmeyi göze alamadığından çocuğunu anasına iade ettikten sonra beni yanına alarak oradan kaçtı."

"Bu işte bir tek câni vardır ki, o da kardeşimden başkası değildir!.."

Sonra Pardaillan'ın elini şiddetle sıktı:

"Bu çok feci bir meseledir," dedi. "Bu cinayetin kardeşim tarafından işlenmesi, bütün yalan ve hilelerin onun tarafından uydurulması müthiş bir şeydir. Fakat artık bunları bırakalım. Onların yardımına koşalım!"

"Hakkınız var Mareşal..."

"Şimdi bu konuda ne biliyorsanız bana lütfen hepsini anlatınız."

Pardaillan bunun üzerine, nasıl tevkif edildiğini, Bastille'den nasıl kaçtığını ve ihtiyar ev sahibini mektubu açmış okumak üzereyken nasıl yakaladığını birer birer anlattı. Yalnız bir şeyi anlatmadı: O da Jeanne ile Loise'ın kendisinden niçin yardım istedikleriydi.

Şövalye sözlerini şöyle tamamladı:

"Bence takip edilecek iki iş var. Dük d'Anjou'nun bu ev etrafında dolaştığını söylemiştim. Jeanne'ı, adamlarının yardımıyla o kaçırmış olabilir. Bu durum karşısında kadınların ne olduğunu Kralın kardeşine sormak gerekir."

Mareşal başını salladı:

"Ben d'Anjou'yu tanırım. Böyle rezalet çıkaracak işlerden çok çekinir."

"Öyleyse bu işte kardeşinizin önemli bir rol oynaması muhtemeldir. Kadınları Otel de Mesmes'de aramamız gerekecek. Bunu, bana bu gece orada araştırma yaparken yardım edecek olan Kont de Marillac'a da söylemiştim."

Mareşal bir dakika kadar düşündü:

"Galiba doğru düşünüyorsunuz. Belki de kardeşim onlara rastladı. Ve böyle hareket etti."

Sonra birdenbire Pardaillan'a döndü:

"Beni Paris'te bulamasaydınız bu araştırmayı yapacaktınız demek, öyle mi?"

"Evet monsenyör!"

"Fakat neden? Niçin kendinizi böyle büyük bir tehlikeye atacaktınız? Bunda nasıl bir menfaatiniz var?"

"Babamın yaptığı bir fenalığı tamir etmek istiyorum."

"Evet, doğru!. Siz hakikaten pek mert bir gençsiniz... Size bu soruyu sorduğumdan dolayı beni affediniz... Ben şimdi gidip kardeşimi bulmak fikrindeyim."

"Fakat Mareşal Damville'i bulmak tehlikeli bir iş değil midir?.."

François bağırdı:

"Ah, ona bir rastlasam bunun hangi taraf için tehlikeli olduğunu anlardınız."

"Sizin için söylemiyorum monsenyör... Zavallı kadınlar için böyle konuşuyorum."

"Onlar için mi?"

"Elbette... Eğer kadınlar onun elinde esir iseler ve siz ona başvuracak olursanız kim bilir ne yapar? Belki de onları bir daha bulamayacağımız bir yere kaçırır. Belki daha fena bir şeye başvurur."

François kekeledi:

"Kızım..."

"Evet, kızınızı da düşünmeniz lazımdır. Bana bir gün ve bir gece izin veriniz. Ben Otel de Mesmes'de ne olup bittiğini öğreneyim. Eğer bu kadınlar orada iseler belki kendilerini sağ salim kurtarmak için kolay bir yol buluruz. İntikam meselesine gelince..."

"Evet, devam ediniz."

"O zaman siz de kuvvetinizi kullanırsınız."

"Sizi dinledikçe, cesaret ve zekânıza hayret ediyorum. Bu vesileyle sizi tanımış olduğumdan dolayı memnunum."

"Demek serbestçe hareket etmeme müsaade edeceksiniz..."

"Yarına kadar..."

"Ben de akşama kadar bu işi başarmaya bütün kuvvetimle çalışacağım."

"Eğer buna muvaffak olursanız size karşı ölünceye kadar kendimi borçlu hissedeceğim."

Şövalye gitmek üzere ayağa kalktı. Mareşal kendisini hararetle kucakladı.

Pardaillan konaktan çıkar çıkmaz doğru Deviniere Oteli'ne gitti. İyice hazırlanması gerekiyordu. Ne olup biteceğini hiç kimse kestiremezdi. Ondan sonra:

"Haydi bakalım... Talihin açık olsun!" diye kendi kendine söylendi. Ve otelden çıktı.

Otuz İkinci Bölüm

İhtiyar Pardaillan

Bu olaylardan iki ay kadar önce soğuk bir akşam iki adam, Angers civarında Ponts-de-Ce Hanı'na inmiş bulunuyordu. Bunlardan biri, bölüğüne katılmak için yola çıkan bir yüzbaşıya, diğeri de onun emir erine benziyordu. Yüzbaşıya benzeyen adam, Bordeaux'dan gelerek acele Paris'e gitmek isteyen Mareşal Damville idi. Kimsenin gözüne çarpmamak için böyle giyinmiş bulunuyordu. Aynı zamanda bu handa birisiyle randevusu vardı.

Emir eri sık sık dışarı çıkarak Angers yoluna bakıyordu. Akşam üzeri hancı kapıyı kapatmak isteyince, yüzbaşı buna engel oldu. Bir adamın geleceğini, onu beklemekte olduğunu söyledi.

Nihayet gece karanlığında bir atlı, hanın önünde durdu.

Bekledikleri adam bu idi. İçeri girince Damville ile bir odada yalnız kaldılar. Damville, yeni gelene sordu:

"Angers Şatosu'ndan geliyorsunuz, değil mi?"

"Evet efendim!"

"Dük tarafından söylenecek bir sözünüz var mı?"

"Hangi Dük?.."

"Son günlerde şatoyu ziyaret eden Dük..."

"Lütfen, ismini söyler misiniz?"

"Dükün mü?"

"Evet!.."

"De Guise..."

"Şimdi anlaştık muhterem Mareşal. Takip edildiğimiz için bu kadar ihtiyatlı davrandığımdan dolayı beni affediniz..."

"Pekâlâ, pekâlâ Guise hâlâ Angers'te mi?"

"Hayır, üç gün önce Paris'e gitti!"

"D'Anjau?.."

"O da dün gitti!"

"Aralarında bir anlaşma oldu mu?"

"Zannetmiyorum."

"Henri de Guise'den bazı emirler getirdiniz mi?"

"Evet efendim!"

"Nedir?.."

"Martın otuzuncu günü akşamı saat yirmi bir otuzda Paris'te Saint-Denis Sokağı'nda Deviniere Oteli'nde bulunacaksınız..."

"Anladım."

"Maskeli olacaksınız. Başınızda kırmızı bir tüy bulunacak... İçeri

girince, şair Ronsard'ı soracaksınız."

"Hepsi bu kadar mı?"

"Evet... Artık gidebilir miyim? Kaybolmam, kimsenin gözüne çarpmamam lazım..."

"Gidebilirsiniz."

"Sizden bir ricam var!"

"Nedir?"

"Her ne kadar Dük d'Anjou'nun emrinde çalışıyorsam da, Henri de Guise'e son derece sadık olduğumu kendilerine tekrarlarsanız minnettar kalırım."

"Her yerde hizmetinizde bulunmakla iftihar edecek olan Maurevert..."

Adam, Damville'i selamladıktan sonra yanından çıktı. Birkaç saniye sonra handan ayrılan bir atın gittikçe zayıflayan nal sesleri duyuldu.

Mareşal Damville, kendi kendine:

"İşte hilekârın biri," diye söylendi. "Guise böyle adamları nasıl kullanıyor? Bugün efendisine ihanet ettiği gibi yarın da bize ihanet etmekten çekinmez. Bunu Düke söylemeliyim. Şimdi Deviniere Oteli'ne gitmek lazım geliyor. Oraya gideceğim."

Deviniere Oteli'nde geçen olayları daha önce nakletmiştik.

Maurevert gittikten sonra emir eri, Mareşalin yanına çıktı:

"Yolumuza devam edecek miyiz?" diye sordu.

"Hayır, geceyi burada geçireceğiz. Yarın sabah şafakla yola çıkarız. Şimdi karnım acıktı. Bana çabuk yemek getir."

Emir eri çekildi. Tam bu sırada Henri de Montmorency'nin kulağına birtakım tartışma sesleri geldi.

Hancı:

"Sana, atını oraya koymayacaksın diyorum. Ben hancı değil miyim? Burada ben emir veririm!"

"Ben de sana, atım orada rahattır diyorum."

Henri titreyerek:

"Tanıdık bir ses..." diye mırıldandı.

Hancı:

"Bu ahır, senyörlerin atlarına mahsustur, anladın mı?"

"Ben de sana diyorum ki, atımı gösterdiğin inek ahırına koymayacaksın."

"Sersem dilenci, kendini gece yarısı sokağa mı attıracaksın?.."

"Galiba bir sopa yemek istiyorsun."

"Ben mi sopa yiyeceğim? Vay serseri vay!"

"Şarap fıçısı herif... Kafamı kızdırma, sana pahalıya ödetirim!.."

"Ne diyorsun? Bir han sahibine böyle sözler söylemenin cezasını

şimdi sana gösteririm."

Tartışmanın sonu birtakım küfürler ve hiddetli bağrışmalarla kesildi. Sonunda sadece bazı inlemeler duyulmaya başladı.

Henri gürültüyü duyunca odasında daha fazla duramayarak aşağı koştu. Hanın avlusunda bir adam, hancıya müthiş bir dayak atıyordu. Hancı imdadına koşulduğunu görünce:

"Koşunuz, adam öldürüyorlar," diye çığlığı bastı.

Dayak atan adam karanlıkta bir asilzadenin yaklaştığını fark edince durdu:

"Kılıcınızdan ve tavrınızdan bir asilzade olduğunuzu anlıyorum. Sizi bu kavganın sebebi için hakem tayin edelim..."

Mareşal Damville, başıyla bir kabul işareti yaptı. Adam devam etti.

"Bu terbiyesiz herif, atımı bulunduğu yerden çıkarmak ve inek ahırına sokmak istiyor."

Hancı da soluk soluğa:

"Ahır ancak üç at alabilir. Orayı senyörün binek ve yedek atlarıyla emir erinin atları dolduruyor," diye cevap verdi. Yabancı adam, hancının sözlerine aldırmadan konuştu.

"Üç atın sığdığı yere dört at da sığabilir. Doğru söylemiyor muyum? Sonra atım çok cins bir hayvandır. Onu size göstermek isterim, görün ne kadar güzel ve iyi bir hayvandır."

Hancı:

"Cins bir hayvan mı? Şaşarım aklına..." diye atıldı ama yabancı aldırmadan devam etti:

"Onun sözlerine bakmayın. Hey, buraya bir ışık verin."

Hancı da, haklı olduğunu göstermek gayretiyle hemen ışığı getirtti. Henri ışığı alarak evvela adamın yüzünü aydınlattı. Ve derhal tanıdı. Dudaklarının arasından:

"Aldanmamışım. Oymuş," diye mırıldandı.

Aynı zamanda ahırın kapısı açılmıştı. Ahırda kendi atının yanında bağlanmış, son derece zayıf, kemikleri çıkmış, iskelet haline gelmiş, yüksek, kuru kafalı bir at gördü. Hâlinden günlerce aç kaldığı belli oluyordu. Bununla beraber kuvvetli ve dayanıklı bir hayvan olduğu da anlaşılıyordu.

Yolcu devam ediyordu:

"Bakınız şu nazik kafaya... Şu parlak tüylere, şu ince bacaklara bakınız... Hiç böyle cins bir hayvanın bir inek ahırında yatması doğru olur mu? Siz söyleyin..."

Asilzade o zaman konuştu:

"Hakkınız var Şövalye de Pardaillan!.. Atınız hakikaten değerli!"

Yolcu hayret içinde, ağzı açık kaldı. Az daha haykıracaktı. Beriki bir işaret yaptı:

"Yerinde olan isteğinizi hancı kabul ediyor. Size gelince, benimle beraber yemek yemeyi kabul ederseniz çok memnun kalırım."

İhtiyar Pardaillan, cevap vermeden kendisini takip etti. Mamafih

odaya girince, her zamanki ihtiyatlı vaziyetini almakta gecikmedi. Sol elini kılıcının kabzasından ayırmadan:

"Sizi sıhhatte gördüğümden dolayı çok memnun kaldım," diye konuştu.

"Ben de... Fakat biraz ihtiyarlamışsınız."

"Tabii, ne olacak... Siz de büyümüşsünüz. Sizi ilk tanıdığım vakit ancak on dokuz yirmi yaşlarında bulunuyordunuz. Şimdi otuz beş otuz altı yaşlarında olmalısınız."

"Evet..."

"Neydi o günler! Çok gürbüz ve kuvvetli bir gençtiniz. Hâlâ da her yerde methinizi duyarım. Çok sert dövüşüyormuşsunuz. Şimdiye kadar sayısız Huguenot öldürmüşsünüz... E... Ne de olsa iftihar ederim. Çünkü size kılıç kullanmayı ilkönce ben öğrettim. Bana gelince hep eskisi gibiyim. Hiç değişmedim. İhtiyar bir asker ne kadar değişebilirse o kadar değişirim. Artık görüştük. Size iyi geceler dileyerek gideyim. Bu gece buradan ayrılmam lazım. Tanrı saadetinizi artırsın..."

"Hiç olmazsa beraber yemek yiyelim."

Pardaillan'ın gözleri bir masanın üzerinde kurulmuş olan mükellef sofraya ilişti. Fakat sonra hemen kendini topladı:

"Beni mazur görmenizi rica edeceğim. Çünkü gideceğim yerde beni bekliyorlar."

"Sizi pek o kadar beklemediklerini zannederim. Çünkü az önce ahır meselesinden dolayı hancıyla kavga ediyordunuz..."

"Herhalde gitmeliyim monsenyör!.."

"Eğer gitmeye kalkışacak olursanız benden korktuğunuza inanacağım."

Bu söz üzerine Pardaillan çivi gibi bulunduğu yere mıhlandı kaldı. Ve bir kahkaha savurdu:

"Korkmak mı?.. Fakat benim korkabilmem için ancak şeytana rastlamam lazım... Hatta onun bile boynuzlarından tutup sivri dilini koparmaya çalışırım. Görüyorsunuz ya, şeytan bile olsanız yine yanınızda bulunmaktan korkum olamaz..."

Böyle söyledikten sonra şapkasıyla mantosunu karyolanın üstüne attı. Kılıç kayışının tokasını çözdü. Rahatça yemek yemek üzere hazırlığını tamamladı, Yalnız kılıcını masanı yanına bıraktı.

Bütün bunlar Henri de Montmorency'nin gözünden kaçmamıştı. O da kılıcını çıkarıp karyolanın üzerine bıraktı... Bunu gören Pardaillan da kılıcını oraya attı.

Ondan sonra karşı karşıya yemek sofrasının başına geçtiler. Pardaillan:

"Sayenizde bu akşam mükemmel surette karnımı doyuracağım," dedi.

Yemeği neşe ile yiyorlardı. Pardaillan, Mareşalin maziden söz etmemesine hayret ediyordu. Konuşmaya devam etti:

"Doğrusu yemekler pek nefis. Sıcak, güzel bir oda... Halbuki ben gecelerimi çoğunlukla açıkta, yıldızlar altı otelinde geçiririm. Gördüğüm aydınlık, ay aydınlığıdır. Nefis yemek kokuları yerine yabani ot koklarım ve şarap yerine yağmur suyu içerim."

Henri'nin konuşmaması, Pardaillan'ı şüphelendiriyordu. Kendi kendine:

"Hay Tanrı'nın belası acaba ne kuruyor? Bunun dudaklarındaki şu acı gülüş de hayra alamet değil... İşler galiba fena. Ben susan insanlardan çekinirim. Neyse, elbette anlayacağız," diye düşünüyordu.

Nihayet Henri de söze başladı:

"Demin sizi birdenbire tanıdım. Hem nasıl tanımam!.. Hiç değişmemişsiniz! Yalnız elbiseleriniz eskimiş. Arkanızdaki ceket, beni bırakıp gittiğiniz zamanki aynı ceket..."

Pardaillan: "Nihayet meseleye geliyoruz," diye düşündü. Henri devam ediyordu:

"Zavallı ceket epeyce eskimiş. Her tarafı yama içinde. Ya çizmeleriniz?.. Onlar da pek fena bir durumda.. Mahmuzlarınız bile başka başka... Atınızın nasıl olduğunu gördük. Bu halinizle o kadar mesafeyi nasıl kat edebildiğiniz şaşılacak bir şey..."

Mareşal ihtiyar askerle alay ederken Pardaillan da bıyık altından gülerek kendisini dinliyordu:

"Bu da zevkli bir hayat değil mi?" diye sordu. "Ben kendi hesabıma sefaletin zevkini çıkarıyorum. Esasında yeni çuhadan bir ceket giymek hoşsa da, böyle giyinen serseriler arasında cesur olanları ayırmak güç olur."

Henri bu iki anlamlı cümleyi bir türlü tefsir edemiyordu. Pardaillan bir şişe şarabı daha yuvarladıktan sonra:

"Bu geceyi hiç unutmayacağım," dedi.

Henri dirseklerini masaya dayayarak çenesini avuçları arasına aldı:

"Ha, birdenbire aklıma geldi," dedi. "Sizi görmediğim zamandan beri neler yaptınız?"

"Ben mi? İşte gördüğünüz gibiyim. Muhterem babanız beni alıp şatonuza getirdiği zamanki halimdeyim."

"Yani?"

"Yani serseriyane dolaşıyorum. Bazen yollarda, çatı altlarında geceledim. İki sene kadar da Paris'te oturdum."

"Paris'te ha? Peki oradan neden ayrıldınız?"

"Niçin mi? Söyleyeyim. Paris'te gayet rahattım. Oturduğum otelde iyi yiyip içtiğimden gitgide semizliyordum. Fakat bu rahatım bozuldu. Çünkü bir Ekim gecesi..."

Mareşal titredi; Pardaillan devam etti:

"Evet, bir Ekim gecesi bir sokak başında eski tanıdıklarımdan birini gördüm. Bu adamdan her nedense çekiniyordum. Çünkü kendisi beni kendi aklınca zorla mesut etmek istiyordu."

Pardaillan bir bardak dolusu şarabı daha mideye yuvarladıktan sonra devam etti:

"Eğer Paris'te kalacak olursam bu adamla burun buruna geleceğimi de düşündüm. Bütün rahatım kaçacaktı. İşte bunu düşünerek başımı alıp savuştum. Doğrusu bu kararı vermek için oğlumu da düşünmem lazımdı. Biraz da onun için kaçtım. Vay canına! Şarap insanı geveze yapıyor. Yine ağzımdan kaçırdım."

Henri de Montmorency:

"O tarihlerde ben de Paris'te bulunuyordum," dedi.

"Ne olurdu, o adama rastlayacağım yerde size rastlasaydım."

"Evet, Paris'te idim. Başıma da bir iş gelmişti. Sokakta birkaç hırsızın hücumuna uğramıştım. Hapı yutmak üzereyken cesur bir adamın yardımıyla kurtuldum. Hatta ona en iyi atım olan Galaor'ı da hediye ettim."

İhtiyar asker içinden: "Hay seni kurtaran adamı şeytan götürsün," diye düşündü.

Henri birdenbire:

"Azizim Pardaillan!" dedi. "On altı sene birbirimizi görmediğimiz ve şimdi iki saattir konuştuğumuz halde ihanetiniz hakkında hiçbir şey söylemedim."

Pardaillan gözleriyle kılıcına baktı:

"Nasıl ihanet?"

"Onu unuttunuz mu yoksa?"

"Ha, aklıma geldi. Ormanınızda bir geyiği öldüren şu çapkından bahsediyorsunuz galiba. Ceza olmak üzere onu bir ağaca astırmıştınız. Siz gittikten sonra onu kurtarmıştım. Çapkın teşekkür bile etmeden defolup gitmişti. Evet, evet! Doğrusu bu bir ihanetti."

"Onu kurtardınız demek! İtiraf edeyim ki, bunu bilmiyordum. Ben başka şeyden bahsediyorum."

"Tamam! O da aklıma geldi. Bir gece sizin gibi çapkın birkaç baronla yeni evlenen bir köylünün kulübesini basmaya ve gelini kaçırarak kocasından evvel kendisiyle evlenmeye karar vermiştiniz. Fakat kulübeyi boş ve kuşu uçmuş buldunuz. Bakınız dikkat ediyor musunuz? Yüzüm ne kadar kızardı. Şimdi utanarak itiraf ederim ki, onlara olup biteni haber veren de bendim.

"Bu kulübeyi de, uçan kuşu da çoktan unutmuştum."

"Öyleyse fena! Kendi kendimi ele veriyorum. Dilimi eşek arısı soksun! Müsaade ederseniz kılıcımı belime takayım. Karnımı doyurduğum zaman kılıcımı belimde görmez ve bacaklarıma çarptığım hissetmezsem bir türlü yemeği adamakıllı hazmedemem. Serserilere mahsus bir alışkanlık!"

Henri'nin dudaklarında garip bir gülümseme belirdi:

"Şimdi geçmişi hatırlamaya başladınız!" dedi.

"Yoksa bana Margency'de cereyan eden olayı mı hatırlatmak istiyorsunuz?"

"Evet, sizi asacağımı sanarak kaçmıştınız, değil mi?"

"Asılmaktan korkmak mı? Fakat bu en rahat ölüm şeklidir monsenyör. Bundan korktuğum için kaçtığımı zannediyorsanız çok aldanıyorsunuz. Evet, o gün size ihanet ettim. Çocuğu annesine verdim. Eminim ki, anasının ne kadar büyük bir ıstırap içinde bulunduğunu tahmin edemezsiniz. Eğer kendisini görseydiniz. Siz de çocuğu geri vermemi emrederdiniz. Kaçmamın sebebine gelince, sonradan çocuğu bana çaldırdığınız için pişman olacağınızı ve bu işi yaptığım için beni zindana

attıracağınızı düşündüğümdendi. On altı seneden beri her gün sizi dinleyerek böyle büyük bir felakete sebep olduğum için kendi kendime sövüp saymaktayım. Elbette bu işten dolayı siz de pişman olmuşsunuzdur!"

Henri de Montmorency:

"Hafızanızın kuvvetine hayret ediyorum. Hafızanız da kolunuz kadar sağlam. Ben ise sadece bana ihanet ettiğinizi söyledim. Bunun sebebini araştıracak değilim. Şu anda artık her şeyi unutmuş bulunuyorum. Hiçbir şey aklımda yok. Bence ihanetiniz sadece beni bırakıp gitmenizdir, o kadar."

Ondan sonra ayağa kalktı:

"Bundan başka, dövüşeceğimizi sanarak hemen kılıcınıza davrandığınızı da unutacağım. Çünkü sizinle düello etmeyi düşünmüş değilim. Bunu da söyleyeyim."

Pardaillan da ayağa kalktı. Kollarını göğsünün üzerinde çaprazladı:

"Siz, büyük ve asıl insanlarla çarpıştınız. Fakat ben kız kaçırmak ve çocuk çalmak gibi işlerle uğraşan, zayıfları korumak, çapkınları yıldırmak için kolları çelik gibi kuvvetli şövalyelere mâlik iken bunları zulüm yolunda kullanan Düklerden de değilim. Hayır, ne darağaçlarına çevrilecek bir ormanım ne fena niyetlerimi dindirecek bir köyüm ne zindanlı bir şatom ne de bana yaltaklanacak, dalkavukluk yapacak adamlarım, muhafızlarım var. Bu bakıma ve bu ölçüye göre ben büyük bir senyör sayılmam. Fakat insanlık ve şeref bakımından aramızda hiçbir fark olmadığına inanıyorum. Kılıçlarımız arasında hiçbir fark yoktur. Beni yıldırabileceğinizi sanıyorsanız çok aldanırsınız. İsterseniz

şu anda bile sizinle düello etmeye hazırım."

Henri omuzlarını silkti:

"Şövalye! Neler söylüyorsunuz? Sizinle konuşmam lazım. Onun için oturunuz!.."

Mareşal Damville, bu eski kurdun sözlerindeki gizli manaları sezememiş miydi? Yoksa mahsustan anlamamazlıktan mı geliyordu? Pardaillan bunu anlayamadı. Mareşal sözlerine devam etti:

"Görüyorum ki hâlâ eskisi gibi dövüşe düşkünsünüz. Ancak kılıcınızı bu gece çekemeyeceksiniz. Bununla beraber bu hususta elinize istediğiniz kadar fırsat geçecektir. Sizi cesur ve kahraman bir asilzade bildiğim için, size, bu şerefinize uygun işler vereceğim. Sözlerinizde kızacak bir şey bulamadım. Çünkü her erkek insan böyle konuşmalıdır. Bundan dolayı memnun da oldum. Bundan başka senelerce yanımda çalıştığınız için sizin ne derece açık sözlü ve sadık bir insan olduğunuzu da bilirim. Şimdi beni dinleyiniz. Size bazı tekliflerde bulunacağım. Bunları kabul edip etmemekte tamamen serbestsiniz. Eğer istemezseniz yollarımız burada ayrılır. Siz kendi yolunuza gidersiniz. Ben de kendi yoluma! Eğer kabul ederseniz sizin için para ve şeref dolu bir istikbâl açılacaktır."

"Sözlerinizi dinliyorum monsenyör."

İçinden de kendi kendine: "Zaman bizim Henri'yi oldukça adam etmişe benziyor. Evvelce bu sözlerimin onda birini söylemiş olsaydım üzerime hücum ederdi. Acaba benden ne istiyor? Margency olayını unutmuş. Bundan dolayı bana kin tutmuyor. Üstelik yüzüme de gülüyor. Herhalde benden bir çıkarı olmalı,"

diye düşünüyordu.

"Şövalye! Birçok gencin, kahramanın çevikliğinizi kıskanacaklarını biliyor musunuz? Evvelce dehşetliydiniz; şimdi ise korkunçsunuz."

"Ben kendi işimi bilirim. Hepsi bu kadar."

"Fakat yaşınız?"

"Yaşımdan şimdilik şikâyetçi değilim. Yine eskisi gibiyim. Eski kuvvetimin eksildiğini sanmıyorum."

"Üç hayduda birden karşı koyduğunuzu görmüştüm."

"Yalnız üç kişi olsaydı işim daha rahat olurdu."

"Daha kalabalık da olsalar yine onları yeneceğinize eminim!"

"Yollarda dolaşmanın bu faydası var. Şatonuzda rahatta iken vücudum çok gevşemişti. Rahata alışmak iyi değil! Halbuki yollarda her hafta mutlaka bir çarpışma oluyor. İşte bu idmanlar sayesinde çok şükür eski kuvvetimi devam ettirdim."

"Eskiden her şeye çatardınız. Durup dururken kavga çıkarmaktan zevk alırdınız."

"İtiraf ederim ki, bu tabiatım oldukça geçti. Fakat şimdi de durup dururken bana çatıyorlar."

"Bunlardan o kadar tabii bir şekilde bahsediyorsunuz ki, insanın güleceği geliyor. Âdeta yemek yemek gibi bir şey."

"Doğru söylüyorsunuz Mareşal! Hakikaten yemek yemek gibi bir

şey. Ancak bazıları insanın karnını doyuruyorsa da bazıları da midesini bozuyor."

"Neyse, şimdi sözlerime dikkat ediniz! Size çok mühim şeylerden bahsedeceğim."

"Sizi dinliyorum."

Henri bir saniye kadar düşündü. Sonra katı kararını verdi:

"Kral hakkında fikriniz nedir?"

Pardaillan'ın gözleri açıldı:

"Fransa Kralı mı?"

"Evet."

"Fransa Kralı hakkında benim gibi bir serserinin ne fikri olabilir? Kral kim, ben kimim? Fransa Kralı her ne kadar Tanrı'dan biraz küçükse de insanlardan pek büyüktür. Ona kim yan gözle bakabilir?"

"Pardaillan, ben sizin böyle şeylere pabuç bırakmadığınızı pek güzel bilirim. Size namusum üzerine söz veririm ki sözleriniz burada kalacaktır."

"O halde önce sizin fikrinizi öğrenmek isterim."

"Bunu size açıkça söylemekten katiyen çekinmem. IX. Charles bence bir kral olmaktan çok uzaktır."

Pardaillan titredi. Gayriihtiyari ayaklarının dibinde sonu görünmeyen bir uçurum hâsıl olduğunu sandı:

"Ya, demek öyle!" diye mırıldandı. "Doğrusu ben Kralı tanımam. Kendisinin ahlâksız, deli, hasta, korkak ve merhametsiz bir adam olduğunu söylüyorlar. Fakat ben bir şey bilmiyorum. Yalnız kendisi için bana hayatını feda et deseler yan çizeceğimi söyleyebilirim."

Henri'nin gözleri parladı:

"Tamam!" dedi. "Eğer fikriniz böyleyse sizinle uyuşabiliriz. Siz serbest, kuvvetli ve cesur bir adamsınız. Bunları serserilik uğruna harcayacağınız yerde kutsal bir görev uğrunda harcayabiliriz. Bu korkak ve zalim kral yerine, âlicenap, iyi kalpli, genç, kuvvetli, etrafındakilere şeref ve servet kazanmaya imkân hazırlayan bir kral geçerse memnun olmaz mısınız?"

"Yani bana açıktan açığa Krala ihanet etmemi mi tavsiye ediyorsunuz?.."

"Evet!.."

Pardaillan başını salladı. Henri de Montmorency devam etti:

"Sizin tabiatınızdaki insanlar dünyada pek nadirdir. Bana karşı ihanetinizin itimadımı ne kadar artırdığını gördünüz. Onun için sizinle açık açık konuşmaktan zevk duyarım."

"Bunu takdir ediyorum. Ancak bu iş insanı darağacına kadar götürür."

"Yoksa korkuyor musunuz?"

"Korkmak mı? Sizden bile korkmadıktan sonra böyle bir işe girişmekten hiç korkar mıyım?"

"O halde neden tereddüt ediyorsunuz?"

"Kafam pek ince değil. Onun için işi o kadar iyi anlamadım. Bana bu işi açık açık söylemenizi rica ederim."

"Pekâlâ, öyleyse dinle. Bu işin içinde ben de bulunuyorum. Yani senin anlayacağın işin sonu ne olursa olsun bu yolda sonuna kadar sebat edeceğim. Ancak girişeceğim çarpışmaları düşündüğüm için yanımda bana sadık birkaç kişinin bulunmasını istiyorum. Felakete uğradığım takdirde bu adamlar yanımda bulunacak olurlarsa bir şeyden korkmam! Eğer savaşa girersem beni kılıcıyla müdafaa etmek üzere daima yanımda bulunacak, esir düşersem kurtarmaya çalışacak bir insana ihtiyacım var. Bu işi sizden güzel, sizden iyi hiç kimse yapamaz."

"Şimdi anlamaya başlıyorum. Siz, kafasını hiç işletmeksizin sadece kolunu kullanan bir adam arıyorsunuz."

"Evet! İşine geliyor mu?"

"Eğer bana umduğum gibi bir fayda temin ederse neden gelmesin?"

"Ne isterseniz söyleyiniz!"

"Hizmetimin karşılığı..."

"Bu iş için ayda beş yüz ekü ayırabilirim."

"Çoktur. Fakat nihayet bir aylıktır. O iş olursa mükâfat olarak ne vereceksiniz?"

"Ne istiyorsunuz?"

"Ben kendim için bir şey istemem."

"Ya?"

"Oğlum için isterim."

"Oğlunuz da mı var?"

"Bunu size söylememiş miydim?"

"Öyle ya, söylemiştiniz. Peki oğlunuz için ne istiyorsunuz?"

"Eğer iş başarılır ve Fransa tahtına istediğiniz kimse geçerse oğlum için para istemem. Kendisine sarayda bir teğmenlik vermek uygun bir mükâfattır. Beni oğlumu methediyor sanmayın. Kendisi hakikaten çok yaman bir silahşordur. Bir de başımı koyduğum bu iş muvaffak olmadığı takdirde oğlum için yüz bin frank tazminat isterim."

"Yüz bin frank tazminatı kabul ediyorum. Diğer işin olması için de elimden gelen her şeyi yapacağım."

"O halde tamamıyla anlaştık, değil mi?"

"Evet!"

"İşe ne vakit başlayacağım?"

"İki aya kadar. O zamana kadar bir şey yapılmayacak. Nisanın ilk günlerinde konağımda bulunmanız yeter."

"İsterseniz daha önce de gelirim."

"Hayır, hayır. Lazım değil. Sizi Paris'te görmemeleri daha iyi.

Paris'e gelir gelmez de doğru Hotel de Mesmes'e gelmeniz lazımdır. Hiçbir yere uğramadan..."

"Nisanın ilk haftasında bir gece gelirim."

"Anlaştık! Fakat o zamana kadar ne yapacaksınız?"

"Ne yapacağım, serserilik! Yavaş yavaş, dolaşa dolaşa Paris'e yaklaşacağım."

"Paraya ihtiyacınız var mı?"

Mareşal cevap beklemeksizin emir erini çağırdı. Kulağına bir şey söyledi. Emir eri dışarı çıktı. Az sonra dönerek masanın üzerine yuvarlak bir torba bıraktı.

Pardaillan altın şıkırtılarını duyunca:

"Çoktan beri duymadığım tatlı bir ses," diyerek torbayı aldı ve cebine indirdi.

"Tamamıyla anlaştık, değil mi?"

"Evet monsenyör!"

Pardaillan uyumak üzere odasına çekilirken Henri de Montmorency:

"Dük de Guise'in ağırlığınca altın vereceği bir adamı elde ettim," diye düşünüyordu.

Pardaillan'a gelince o da:

"Başımı tehlikeye koyuyorum; ama oğlumun da istikbâlini

sağlıyorum," düşüncesini aklından geçiriyordu.

Otuz Üçüncü Bölüm

Mahpuslar

Nisanın ilk günlerinde Pardaillan yeni elbiselerini giyinmiş olduğu halde Paris'e yaklaşır, oğlu da François de Montmorency ile görüşmeye uğraşırken, biz iki günden beri Hotel de Mesmes'de hapsedilmiş bulunan kadınlara dönelim.

Henri de Montmorency, konağın birinci katındaki dairesinde bir aşağı bir yukarı dolaşıyordu. Henri'nin, Jeanne'ı bulunca, artık unutmuş olduğunu sandığı bütün hisleri yeniden uyanmıştı. Jeanne'a karşı eski aşk ve muhabbeti âdeta yeniden doğmuştu ve bu sefer bu hisler kelimenin tam anlamıyla bir ihtiras şekline bürünmüştü. Onu elde edememek âdeta izzeti nefsine dokunuyordu. Şövalye düşünüyordu:

"Önceleri onu çitler arasından gözetlerken kalbimin hızlı hızlı attığını hissederdim. Ona hiçbir zaman yaklaşamayacağımı zannederdim. Heyecanım o derece artardı. Biricik isteğim, onun benim olamayacağı gibi başkasının da olamamasıydı. Kardeşimi onun için kıskanıyordum. François beni ölüm derecesinde yaraladığı vakit beni en çok üzen şey, onların yeniden buluşabilmeleri ve sevişebilmeleri imkânı ve ihtimaliydi. Çok şükür bu korkum tahakkuk etmedi. Daha sonra babamın onları birbirlerinden ebediyen ayırdığını duyduğum zaman sevincimden çıldırmak derecelerine gelmiştim. Ah, onun aşkını kazanabildiği için François'ya karşı ne kadar büyük bir kin besliyordum. Şimdi Jeanne elimde. Acaba François nerede? Onu tekrar bulduğumu ve elde ettiğimi öğrenecek olursa kim bilir ne

yapar? Bana ne kadar kızar?"

Tam bu sırada oda kapısı vuruldu:

"Gir!"

İçeriye Damville'in adamlarından biri girdi. Henri sordu:

"Ne var?"

"Hoşunuza gitmeyecek bir havadis."

"Nedir? Söyle!"

"Kardeşiniz Paris'te bulunuyor."

Damville sarardı:

"Emin misin?"

"Evet efendim. Kendisini bizzat gördüm ve takip ettim. Şimdi konağındadır."

"Aldanmadığına eminsin, değil mi?"

"Katiyen efendim. Sizi nasıl görüyorsam kendisini de öyle gördüm."

"Pekâlâ, gidebilirsin!"

Henri de Montmorency yalnız kalınca bir koltuk sandalyesine düştü. Bir dakika önce onu bulmayı âdeta temenni eder durumdayken şimdi tamamen değişmişti. Titriyor, âdeta ağabeyinin bulunduğu Paris'ten kaçmak istiyordu.

Kendi kendine:

"Paris'te ha?" diye kekeledi. "Ne tuhaf şey, on altı yıldan beri birbirimizden uzaklaşmak istediğimiz halde bu en önemli günde yine aynı yerde buluşuyoruz. Talih sanki bizi istesek de, istemesek de birbirimize yaklaştırıyor. Kim bilir belki de yarın, bir hafta sonra burun buruna geleceğiz. O zaman ne yapacağız? Kozumuzu paylaşmamız lazım gelecek mi?"

Ayağa kalkarak masaya şiddetli bir yumruk indirdi. Sonra:

"Yalnız olsam bütün bunlar bana vız gelirdi," diye bağırdı. "Kendisini gözümü kırpmadan beklerdim. Hatta daha ileriye giderek kendisini arar ve bulurdum. Tahkir eder, yüzüne karşı bağırırdım. Fakat şimdi yalnız değilim. Jeanne de yanımda. Onu seviyorum ve François'nın onun burada olduğunu bilmesini istemiyorum. Ağabeyimin de onu hâlâ sevmediği ne malum? Şimdi Jeanne'ı bir yere saklamak! Öyle bir yere ki, kendisini hiç kimse bulamasın."

Birdenbire dudaklarında haince bir gülüş meydana geldi:

"Evet! Orası iyi! İyi oldu da aklıma geldi. Jeanne orada emniyette bulunacak. Kimse kendisini bulamayacak."

Böylece düşündükten sonra odasından çıktı. Doğruca Jeanne ile Loise'ın kapalı tutuldukları odaya geldi. Kapıyı vurup bir saniye kadar bekledi. Sonra kapıyı açtı.

Ana kız, karşısındaydı ve sanki birbirlerini korumak istermiş gibi sarılmış vaziyette duruyorlardı. Yüzleri bembeyaz olmuş, kendisine bakıyorlardı.

Henri önce Jeanne'a baktı. Bu kadın hâlâ güzeldi. O kadar ki,

aradan geçen yılların yüzüne vurduğu solgun renk onu daha da güzelleştirmiş ve manalaştırmıştı.

Kapıyı kapattıktan sonra:

"Nasılsınız madam?" diye sordu.

Jeanne o zaman cesaretle Loise'ın önüne geçti.

"Nasıl oluyor da bu çocuğun önüne çıkmaya cesaret ediyorsunuz?" diye sordu. "Nasıl oluyor da onun önünde bana söz söylemekten utanmıyorsunuz?"

Mareşal alaylı bir davranışla:

"Beni unutmadığınızı, tanıdığınızı görüyorum. Bundan dolayı kendimi tebrik etmeliyim. Demek söyledikleri kadar ihtiyarlamamışım. Bunu da bana kendisini unutmadığınızı sandığım Şövalye de Pardaillan söylemişti."

Loise acı bir çığlık koparark elleriyle yüzünü sakladı. Jeanne:

"Böyle acı bir hatırayı kızımın önünde anmanız ancak bir alçaklıktır," dedi. "Buradan derhal çıkınız! Bizi yakalatarak buraya getirmek suretiyle son bir fenalık daha yaptınız. Artık ne istiyorsunuz? Eğer şimdi de kızıma musallat olmayı düşünüyorsanız çok aldanıyorsunuz. Çünkü bugün onu her şeye rağmen koruyacak bir annesi var. Bunu biliniz."

Henri de Montmorency hiddetle sarsıldı. Yumruklarını sıktı. Fakat sonra kendisine hâkim oldu:

"Siz de hiç değişmemişsiniz. Hep eski halinizdesiniz. Sizi ne zaman görsem yüzünüzde nefret ve kinden başka bir şey

göremiyorum Aradan bu kadar çok yıl geçtiği halde nasıl oluyor da hiç değişmiyorsunuz? Bana karşı söylediğiniz sözler benim için hiç önemli değil. Çünkü buraya sizinle mühim bir meseleyi görüşmek için gelmiş bulunuyorum."

"Benimle mi?"

"Evet, sizinle! Aynı zamanda bu sözlerimizin aramızda kalmasını istediğim için kızınızın biraz çekilmesini rica ederim."

Loise yeniden annesinin boynuna sarıldı:

"Anne, ben senin yanından ayrılmam!"

"Merak etme yavrum. Annen senin yanından ayrılmaz! Bu adam ne derse desin! Annen seni daima koruyacaktır."

Henri fena halde kızarıp bozardı. Jeanne'ı yalnız bırakmak için kurduğu plan böylelikle neticesiz kalmıştı. Bir ara zor kullanmayı düşündü. Fakat Jeanne karşısında o kadar metin duruyordu ki, bundan da vazgeçmeye mecbur kaldı.

Fakat Jeanne'la da mutlaka görüşmek istiyordu. Hiddetinden ve hırsından gözleri bulanıyor, âdeta vahşi bir hayvan gibi yerinde duramıyordu.

Kısık bir sesle:

"Niçin korkuyorsunuz?" dedi. "Eğer maksadım sizi kızınızdan ayırmak olsaydı bunu önceden kolaylıkla yapardım. Böyle bir fikrim, böyle bir amacım yok. Evet, size karşı pek şiddetli davranmıştım. Bundan sonra da öyle hareket edeceğim. Çünkü ben azimkâr bir insanım. Bir şeye karar verdim mi, bunu ne pahasına olursa olsun yaparım. Homurdanıyorsunuz. Fakat boş

şey. Jeanne beni dinle ve bana inan! İşte François meydanda; seni terk etti. Halbuki ben bir dakika bile seni unutmuş değilim."

Aynı saniyede Jeanne'ın ağzından acı bir feryat döküldü:

"Sefil!" diye inledi. "Bizi birbirimizden ayıran sensin! Senin ihanetin ve yalanın buna sebep oldu."

Jeanne hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Annesinin ağlamaya başlaması üzerine Loise de kendisini tutamayıp ağlamaya başladı. Henri, ana kızın birbirlerine sarılarak hıçkırmalarını büyük bir soğukkanlılıkla seyrediyordu. O zaman, bunları konağa getirildikleri zaman birbirlerinden ayırmadığı için hata işlediğini anladı. Hiçbir kuvvet Jeanne'ı yola getiremeyecekti. Şu halde en son çareye başvurmak lazım geliyordu ki, bu da zor kullanmaktı.

O zaman heyecanını belli etmemeye çalışarak:

"Pekâlâ," dedi. "İstediğiniz gibi hareket ediniz ve beni istediğiniz gibi suçlandırınız! Fakat ileride bana hak vereceksiniz."

"Sana mı hak vereceğiz?"

"Evet, bana! Çünkü henüz sizi ne kadar büyük bir tehlikeden kurtardığımı bilmiyorsunuz. Bunu öğrendiğiniz zaman bakalım yine böyle sert davranmakta devam edecek misiniz? Şimdi size ne söylemek için geldiğimi bilmeniz lazım."

"Ne söyleyecektiniz?"

"Saint-Denis Sokağı'nda büyük bir tehlike içinde bulunuyordunuz. Sizi onun için oradan kaçırdım, Fakat aynı tehlike burada da var. Onun için sizi bütün tehlikelerden kurtaracak bir eve göndermeye karar verdim. Şimdilik ben

gidiyorum. Siz hazırlanınız. Bir saate kadar sizi götürecek olan araba hazır olacaktır."

Jeanne'ın ümitle gözleri parladı. Fakat onun bu hareketi Henri'nin gözlerinden kaçmamıştı. Soğuk bir tavırla:

"Madam, eğer aklınıza kaçmak ihtimali geldiyse bunu hemen unutunuz! Şayet yolda bağırmak veya kaçmak isterseniz bu hareketiniz sizin için çok fena olacaktır."

"Yani?"

"Kızınızı kaybedeceksiniz."

Bunu müteakip Jeanne'ın cevap vermesine meydan bırakmadan dışarı çıktı. Kendi kendine: "Kendisiyle görüşmek için daha uygun bir yer bulmak gerek!" diye düşünüyordu.

İki kadın odada yalnız kalınca acı, yeis ve ümitsizlikle bakıştılar. Jeanne içinden: "Her şey mahvoldu! Kızım da, ben de mahvolduk!" diye düşünüyordu. Çünkü az önceki konuşmalarında Henri'nin asla değişmediğini, karşısındakinin hep o eski zalim ve gaddar adam olduğunu anlamıştı.

De Mesmes'e geldikleri ilk gün de Henri onlara görünmüştü. Fakat o zaman tek bir kelime bile söylemeden kapıyı kapatmış ve gitmiş bulunuyordu. Jeanne bu görünmede Henri'nin hakiki niyetini ve içyüzünü görememiş, anlayamamıştı. Kendilerinden ne istediğini, niçin kendilerini kaçırdığını sezememişti. Jeanne'ın tek bir ümidi vardı: Aradan geçen seneler zarfında Henri değişmiş olabilirdi. Kalbinde bir merhamet hissi doğmuş olabilirdi. İşte zavallı kadının bütün ümidi bunda idi.

Halbuki ne kadar aldandığını şimdi görüyordu. Henri hep eski

Henri idi. Hep aynı zalim, gaddar ve kinci adamdı.

Hafif bir sesle:

"Acaba bize ne yapacak?" diye mırıldandı.

Loise cevap verdi:

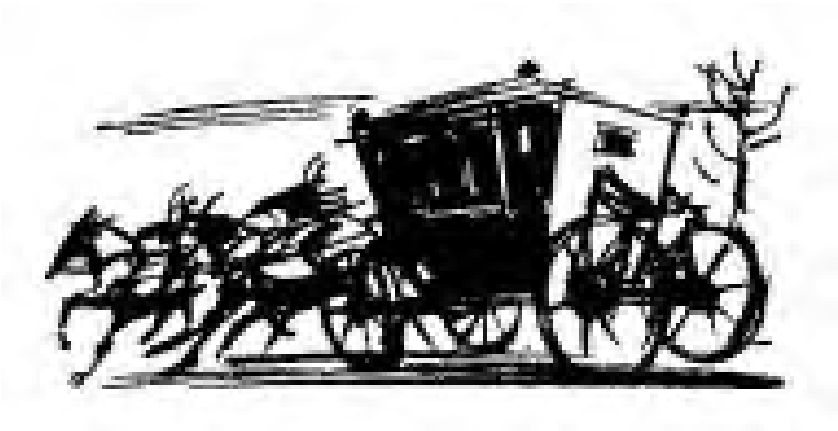
"Korkma anneciğim! Bizi yalnız birbirimizden ayırmasın da..."

"Ayrılmayacağız! Fakat bizi nereye götürecek?"

"Bizi ayırmadıktan sonra nereye isterse götürsün!"

"Bizi hiçbir kuvvet ayıramaz kızım!"

O gece iki kadın sabaha kadar uyuyamadı. Fakat Henri'nin bildirmesine rağmen hiç kimse gelip kendilerini aramadı.

Otuz Dördüncü Bölüm

La Hache Sokağı'nda

İki olay, Mareşal Damville'i istediğini yapmaktan alıkoymuştu. Jeanne'ın yanından çıktığı zaman kendisini oldukça mesut hissediyordu. İlk adımı başarıyla atmış bulunuyordu. Kendi kendine: "Uydurduğum yalan fena değil!" dedi. "İlk seferinde beni elbette böyle karşılayacaktı. İkinci defasında sözlerimi sükûnetle dinleyeceğine eminim. Ondan sonra muvaffakiyet! Şimdilik kendilerini daha emniyetli bir yere götürmeliyim."

Akşama kadar kadınları nereye götürebileceğini düşündü. Gece basınca kararını vermiş bulunuyordu. Hemen hazırlanıp sokağa çıktı. Yarım saat sonra La Hache Sokağı'ndaki yeşil kapılı eve varmış bulunuyordu. Kendisini takip eden bir kimse olup olmadığını kontrol ettikten sonra cebinden çıkardığı bir anahtarı kilide soktu. Fakat kapı açılmıyordu. O zaman: "Bu kadın hakikaten akıllı! Kilidi değiştirmiş!" diye düşündü.

Sonra şiddetle kapının tokmağını vurdu. Ama aradan uzun süre geçtiği halde gelen giden olmadı. Kapıda beklediği halde evden en ufak bir gürültü bile sızmıyordu:

"Anlaşıldı," diye söylendi. "Emniyet etmiyorlar! Şu anda evde bulunuyorlar. Herhalde içeri girmeliyim," ve kapının tokmağına birkaç defa daha şiddetle vurdu.

O zaman hafif bir gürültü oldu. Bahçenin kumları üzerinde ilerleyen bir ayak sesi duyuldu ve kapının arkasından:

"Eğer polisleri çağırmamı istemiyorsan hemen yoluna git!" diye bir ses yükseldi.

Henri:

"Laura, kapıyı aç! Yabancı değil! Benim! Beni durup dururken duvardan atlatma!" diye seslendi.

İhtiyar kadın sesi tanımıştı:

"Siz misiniz monsenyör?" diyerek hemen kapıyı açtı.

"Benim ya! Çok mu şaştın?"

"Elbette, bir seneden beri sizi görmemiştim."

"Bir seneden beri buraya gelmemem, bu şekilde karşılanmam niçin bir sebep olamaz!"

"Monsenyör ne istiyor?"

"Alice ile görüşeceğim."

"Alice Paris'te değildir efendim."

"Haydi oradan! Daha geçen gün Louvre'da Paris'e geldiği söyleniyordu."

"Tekrar gitti!"

"Öyle mi, pekâlâ öyleyse! Ben de oturup beklerim. Bir ay sonra bile gelse buradan ayrılmam."

Tam bu sırada asıl binanın kapısı açıldı. Beyaz bir elbise giymiş bulunan Alice de Lux kapıda belirdi:

"Buyurunuz, içeri giriniz monsenyör!" dedi.

Henri içeri girdi. Laura ışıkları yaktıktan sonra çekildi. Alice ayakta hiç kımıldamadan bekliyordu. Yalnız kalınca:

"Sizi dinliyorum," dedi. "Kapımı zorladınız! Bağırıp çağırdınız. İleri geri söylendiniz ve içeri girdiniz. Bütün bu davranışlarınızın sebebini anlıyorum. Evvelce metresiniz olduğum için böyle hareket ediyorsunuz. Neyse bunları bırakalım. Benden ne istiyorsunuz?"

Mareşal bu sözler karşısında önce şaşırdı. Alice'ten bu sözleri beklemiyordu:

"Evvela evinize bu şekilde geldiğimden dolayı affınızı rica edeceğim," dedi "Sizden bir yardım istemeye geldiğim için sizi kızdırmaktan çekinirim."

"Niçin kızayım? Bunun için bir sebep yok ki?.."

Alice, Henri'nin aşk istemek için gelmediğini öğrenince biraz ferahladı. Henri odanın içine bir göz gezdirerek:

"Odada iki şeyden başka bir değişiklik yok."

"O iki şey neymiş?"

"Evvela siz... Çok değişmiş ve çok güzelleşmişsiniz. Hayır, hayır, korkmayınız! Bunu aşkımı ilan etmek için söylemiyorum. Sadece hakikati söylüyorum."

"İkincisi?"

"Şurada bir resim vardı. O kaldırılmış."

"Sizin resminiz, değil mi? Sebebini söyleyeyim. Çünkü şimdi bir âşığım var!"

"Âşığınız mı?"

"Evet! İşte kapı onun için açılmak istenmedi. Sizi böyle soğuk bir şekilde karşılamamın sebebi de budur."

Alice en iyi çarenin açık açık konuşmak olduğu kanısına varmıştı.

Henri:

"Demek benim yerime bir başkası geldi. Görüyorsunuz ya bundan ne kadar memnun oldum. Çünkü sizin mutlu olmanız bana ancak saadet ve neşe verir. Ben de bunu istiyorum," dedi.

Alice, Mareşale hayretle bakıyordu. Mareşal Damville devam etti:

"Sizden isteyeceğim yardım için de beni unutmanız lazımdı. Demek bu oldu."

"Benden ne istiyorsunuz?"

"Şimdi anlatacağım."

Bu sırada Alice birdenbire sarardı. Duyduğu bir ses kendisini sarsmıştı. Hemen Mareşali kolundan tutarak yandaki bir odaya geçirdi. Bu sırada ihtiyar Laura da göründü. Alice onu görünce:

"Sus! Duydum! Biliyorum!" diye koştu.

Alice bir adamın sokak kapısının önünde durduğunu ve anahtarla kapıyı açarak içeri girdiğini duymuştu. Bu anahtar da ancak sevgilisinde, yani Kont de Marillac'ta bulunabilirdi.

Kont bahçeyi geçerek odaya girince Alice'i sapsarı bir halde gördü.

Ellerini uzatarak ve gülümseyerek yaklaşırken onun bu halini sezince:

"Neyin var Alice? Yoksa hasta mısın?" diye sordu.

"Hayır, hasta değilim. Ancak sizi gördüğümden dolayı biraz heyecanlandım da..."

Genç kadın yavaş yavaş kendisini toparlıyordu. Deodat hayret içindeydi. O gece ilk defa olarak Alice'in evine vakitsiz olarak geliyordu. Alice delikanlının fikrinden geçen şeyleri anladı:

Gülümseyerek:

"Ne tuhaf oldum," dedi. "Sizi yarın gece görecek yerde bu gece görmek beni çok şaşırttı. Az daha fena oluyordum!"

Deodat sevgilisini kolları arasına alarak sıktı:

"Sevgili Alice! Benim dünyada senden başka kimsem yok. Dünyada yalnız senin evine yaklaştıkça ben de heyecanlandığımı, kalbimin daha büyük bir şiddetle çarptığını hissediyorum."

Alice artık kendisini tamamıyla toparlamıştı. Kendi kendine: "Mareşal sözlerimizi işitecek. Fakat ne önemi var? Bir kere olan oldu. Deodat'yı görmeyecek ve tanımayacak olduktan sonra ne çıkar!" diye düşündü.

Deodat:

"Böyle habersiz geldiğimden dolayı beni affediniz!" dedi.

"Sizi affetmek mi? Bilakis bu gelişiniz beni ancak mesut etti."

"Yazık ki benim için hakikaten bir saadet olan sizi görmem, çok kısa sürecek. Çünkü buraya bu gece gelmekteki amacım size yarın gece gelemeyeceğimi söylemektir."

"Sizi yarın görmeyecek miyim?"

"Hayır güzelim! Çünkü yarın gece bazı önemli kimselerin hazır bulunacakları gizli bir toplantıda benim de hazır bulunmam gerek. Fakat sizden hiçbir sır saklamayacağımı bilirsiniz."

Alice'in vücudunu yeniden bir heyecan kapladı. Deodat'nın siyasetten bahsedeceğini ve bazı önemli sırlar söyleyeceğini anlamıştı. Halbuki yandaki odada bulunan Henri bunların hepsini rahatça duyabilirdi. Ona bu sözleri söyletmemek için ne yapmalıydı?

Genç adam devam etti:

"Siz benim her şeyim değil misiniz? Benim bildiğim şeyleri sizin de bilmeniz kadar tabii ne olabilir? Gece..."

Alice sevgilisinin sözünü kesti:

"Ne lüzumu var sevgilim! Hayır, istemem! Bana böyle şeyler söylemeyiniz! Sizden yalnız âşıkane sözler dinlemek istiyorum!"

"Hayır söyleyeceğim! Çünkü siz benim her şeyimsiniz! Her şeyimi bilmelisiniz."

"Daha yavaş konuşunuz... Rica ederim!"

"Sebep ne? Bizi bir dinleyen mi var?"

"Ah, düşünmüyorsunuz. İhtiyar Laura aklınızdan çıkıyor mu? İhtiyar halam da diğer bütün ihtiyar kadınlar kadar meraklı ve geveze bir insandır!"

"Evet, evet! Hakkınız var. Bu hatırıma gelmemişti."

Tam bu sırada kapı açılarak Laura içeri girdi:

"Sevgili kızım, ben biraz dışarı çıkmak istiyorum. Kont de Marillac burada olduğuna göre sizi yalnız bırakmış sayılmam."

Alice haykırmamak için dudaklarını kanatırcasına ısırmak mecburiyetinde kaldı. Kont ismini Henri'nin duymaması için bir kere bile ağzına almadığı halde ihtiyar Laura bunu bağıra bağıra söylemişti.

Zavallı kadın:

"Hayır!" diye cevap verdi. "Çıkmayınız! Bu odadan ayrılmayınız!"

Deodat şaşırdı:

"Neden? Benden korkuyor musunuz?"

Alice, kontun yüzüne hayretle bakarak:

"Sizden neden korkayım?" diye sordu. Sonra ihtiyar kadına dönerek: "Haydi gidiniz! Yalnız çabuk geliniz," dedi.

İhtiyar kadın odadan çıktı. Az sonra sokak kapısının açılıp kapandığı duyuldu. Kont de Marillac o zaman:

"Nihayet yalnız kalabildik!" dedi. "Şimdi size önemli sırlarımızı söyleyeceğim."

"Onu bırak kuzum! Aşkımızdan bahsedelim!"

"Fakat burada, senin yanında ancak birkaç dakikalık vaktim var. Hemen gitmeye mecburum! Yarın gece gelemeyeceğimden dolayı da çok müteessirim. Navarre Kralı, Amiral de Coligny ve Prens de Conde, Bethisy Sokağı'ndaki evde toplanacaklar."

Genç kadın içinden: "İkimiz de mahvolduk," diye düşündü.

Deodat devam etti:

"Bu toplantıya Mareşal de Montmorency de davet edildi." Alice'in vücudu yeniden heyecanından titredi. Eğer Deodat onun bu haline dikkat etmemiş olsaydı yan odada hâsıl olan gürültüyü belki duyabilirdi.

"Neyiniz var? Neden böyle titriyorsunuz?"

Alice:

"Ben mi?" diye kekeledi. "Hayır... Fakat kendimi o kadar da iyi hissetmiyorum. Herhalde pek iyi değilim."

Alice düşünüyordu. Kontu daha fazla söyletmemek için ne yapmalıydı? Aklına bayılmak geldi. Fakat yalandan bayılma taklidi yapacak olursa bu sefer de sevgilisinin su bulmak için evi aramaya kalkışacağını, bu takdirde mutlaka Henri'yle karşılaşacağını düşündü.

O vakit:

"Geçti!" diye mırıldandı. "Ufak bir buhran! Son olayların tesiri."

"Göreceksin sevgilim! Seni o kadar rahat yaşatacağım ki, bütün bu

buhranların sona erecek!"

"Evet! Ne kadar iyi konuşuyorsun. Hep istikbâlden bahsedelim!"

"Dinle Alice! Yapılacak olan toplantıda çok önemli kararlar verilecek. Eğer bu işi başarabilirsek artık bütün bu savaşlara son verilecek. O vakit birbirimizden asla ayrılmayacağız. Sana 'karım' diyebileceğim günü bilsen ne kadar büyük bir arzuyla bekliyorum."

"Ah sevgilim!.."

"Maksada en kısa yoldan erişmek için Kralı kaçıracağız ve ona şartlarımızı bildireceğiz."

"Susunuz, halam geliyor!"

Ve kapıya giderek şiddetle açtı. Laura ile burun buruna geldi.

Alice bu son sözü sırf Deodat'yı susturmak için söylemişti. Sokak kapısının açıldığını filan duymuş değildi. Onun için böyle bir hareket yaptığı halde Laura'yı kapının arkasında görmesi onu şaşırtmıştı:

Kont tabii işin farkına varmamıştı:

"Bu yüzden yarın akşam bulunamayacağım sevgilim," dedi. "Seyahatimin sebebini zannederim izah ettim."

"Anlıyorum sevgilim! Pekâlâ gidiniz! Tanrı yardımcınız olsun!"

İki sevgili yaklaştılar. Deodat Alice'i yeniden kolları arasına aldı. O zaman Alice:

"Deodat!" dedi. "Geçirdiğim bu buhranların birisi de birkaç günden beri görmekte olduğum korkunç rüyalardır. Bazı şeyler beni ürkütüyor. Korkutuyor. Ne diyeyim, bilmem ki!"

"Sevgilim!"

"Beni seviyor musun?"

"Elbette seviyorum. Bunu neden sordun?"

"O halde dinle! Eğer beni seviyorsan sözlerime itaat edeceğine yemin etmelisin!"

"Yemin ederim."

"Dinle beni sevgilim. Kendini çok iyi korumanı istiyorum. Her şeyden şüphe etmelisin! Kendini daima kolla! Herkesten çekin! En çok sevdiklerinden, annenden, hatta nişanlından bile çekin!"

Deodat gülerek sevgilisini dudaklarından öptü. Alice devam etti:

"Bilinmez ki sevgilim," dedi. "Belki uykuda yahut bir kriz anında ağzımdan bir şey, bir söz kaçabilir. Onun için sevgilim, kendini kolla! Böyle hareket edeceğine, üzerine basacağın taşı bile gözünden kaçırmayacağına, rastlayacağın herkesten çekineceğine, içtiğin suyun, yediğin yemeğin bile zehirli olup olmadığına dikkat edeceğine yemin etmeni istiyorum!"

"Pekâlâ, mademki sen istiyorsun, işte yemin ediyorum. Fakat bu halin beni korkutuyor. Yoksa bir şey mi işittin? Bir bildiğin mi var?"

"Hayır, bir şey bilmiyorum. Yalnız duygularım beni aldatmaz. Eğer beni bir parça bile seviyorsan dört yanını düşmanlar sarmış

gibi hareket et!"

"Söz veriyorum. Göreceksin, yakın bir gelecekte bütün korkuların kaybolacak."

Son defa öpüştükten sonra Kont mantosuna sarınarak evden çıktı.

Alice son derece zor bir durumda bulunuyordu. Gözünün önünden korkunç şeyler geçiyordu. Tevkif edildiğini, hapse konduğunu, işkenceden sonra idam edildiğini görür gibi oluyordu.

Evet, Mareşal her şeyi duymuştu. Laura'nın bağıra bağıra söylediği ismi, Kontun açığa vurduğu sırları, hepsini duyması lazımdı. Bunun için sevgilisinin isimlerini saydığı adamların gizli bir cemiyet kurduklarını da öğrenmişti. Henri aynı zamanda de Guise'e bağlı olduğu için Huguenot'ların lehinde bulunan bu cemiyeti ele vermekte çok çıkarı vardı.

Bundan başka işin içinde kardeşi François da bulunduğu için Henri daha büyük bir istekle hükümeti bundan haberdar edecekti. Sonuç ne olacak? Hepsi tevkif edilecekler ve aralarında Deodat da olduğu halde hepsi idam edileceklerdi.

İşte Marillac mesut ve şen evden ayrılırken Alice bu kara düşünceler içinde bulunuyordu.

Ne yapmalıydı? Kendisiyle sevgilisini ölümden kurtaracak hiçbir yol ve imkân yok muydu?

Vardı.

Yavaş yavaş başını kaldırdı. Şimdi gözleri vahşetle parlıyordu:

Ölümü ölümle önleyecekti.

Henri'yi öldürecekti.

Kesin kararını bir dakika içinde verdi. İçeri girince evvela yatak odasına koştu. Orada kısa sağlam bir hançeri daima çekmecesinde bulundururdu. Onu aldı. Kabzası avucunda bulunmak üzere kolunun içine soktu. Sonra gayet sakin bir tavırla sol eliyle kapıyı açarak içeri girdi.

Mareşal ayakta duruyordu. Alice karşı karşıya durduklarında birdenbire atılmaya ve hançeri Mareşalin göğsüne saplamaya karar vermişti. Kendi kendine: "Tabii her şeyi inkâr edecek, hiçbir şey duymadığını söyleyecek! Ben de inanmış göründükten sonra bir dakikada işini bitireceğim," diye düşünüyordu.

Fakat Mareşal Damville'in ilk sözü:

"Bütün konuşulanları duydum!" oldu.

Alice bu cevabı hiç beklemediği için şaşırdı. Telaşlı bir harekette bulundu. Bu hareketiyle kolunda sakladığı hançerin ucu göründü. Demirinin parıltısı Mareşalin gözünden kaçmadı.

Henri devam etti:

"Şunu da söyleyeyim ki, gece ve gündüz sırtımda daima zırhlı bir gömlek taşırım. Senin hançerin bunu delemez. Onun için boş yere beni öldürmeye kalkışma!"

Alice kendisini toparlamıştı. İki adım geriledi ve sırtını kapıya dayadı:

"Tasarladığım şeyi anladığınızdan dolayı pek üzgünüm. Çünkü

şimdi sizinle mücadeleye girişince yenileceğim tabiidir. Fakat her şeye rağmen size saldıracağım ve sizi öldürmeye çalışacağım. Sizi dışarı çıkmaya bırakmaktansa elinizle ölmek daha iyidir. Burada ikimizden birimiz ölmeliyiz."

Böyle dedikten sonra artık hançerini saklamaya lüzum görmediğinden bunu meydana çıkardı. Göğsü soluyor. Henri'ye dik dik bakıyordu.

Henri etrafa süratle baktıktan sonra Alice ile arasında bir masa bulunacak şekilde bir koltuğa oturdu. Sonra sakin bir sesle:

"Aramızda geçecek kavganın sonunu biliyorsun, değil mi?" diye sordu.

"Evet, biliyorum. Haydi beni öldürünüz!"

Henri omuzlarını silkti:

"Ne siz beni öldüreceksiniz ne de ben sizi öldüreceğim. Şayet kendime çıkmak için bir yol açmak istersem size bir zarar vermeden hançeri elinizden alabilirim. Fikrim budur. Onun için sizi öldüreceğimi sanmayınız."

Alice titredi. Henri devam etti:

"Fakat beni böyle zor kullanmaya mecbur ederseniz, şurasını da söyleyeyim ki, buradan çıkar çıkmaz işittiğim sırrı istediğim gibi kullanmakta serbest olacağım."

Alice hançeri daha ziyade sıktı. Gözleri kan çanağına dönmüştü.

Henri:

"Fakat eğer anlaşabilirsek ben işittiğim şeyleri unutacağım. Şimdi sözlerimi dinle! Ben istediğim şeyleri söyleyeyim. Eğer kabul edersen bütün duyduklarımı unutacağıma söz veririm."

"Size inanamam!"

Henri yavaş yavaş kızmaya başladı. Fakat kendini tuttu:

"Pekâlâ, sizi inandırmak için elinize bir rehin verirsem?"

"Bir rehin mi?"

"Hem de canlı bir rehin! Şimdi beni dinle. Buraya niçin geldiğimi size söylememiştim. Sadece sizden bir yardım istediğimi biliyorsunuz. Daha evvel şunu söyleyeyim ki, siz çok değişmişsiniz. Önce benim metresim iken hep saray meseleleriyle uğraşırdınız. Halbuki şimdi sizde tam manasıyla seven bir kadın, seven bir kaplan hali var. Anlıyorum. Siz ne Navarre Kralını ne Amiral Coligny'yi ne Prens de Conde'yi ne de kardeşimi kurtarmak istiyorsunuz. Sizin amacınız sadece Kont de Marillac'ı kurtarmaktır. Öyle değil mi?"

Alice cevap vermedi. Henri devam etti:

"Bütün bu hallerinizden, kim olduğunu bilmediğim bu adamı son derece sevdiğiniz anlaşılıyor. Şimdi bana açıkça cevap veriniz. Eğer yanlış söylüyorsam, yani aldanmışsam, boş yere çenemi yormayayım. Size bu deliliği yaptırmak isteyen şey aşk mıdır?"

"Evet, aşktır! Seviyorum ve sevgilim ismini söylediğiniz adamdır!"

"Mükemmel! O halde anlaşabileceğimizi kuvvetle ümit ediyorum."

"Nasıl?"

"Nasıl olacak!.. Bana dikkat etsene... Bende bir başkalık görmüyor musun? Benim gibi sabırsız bir askerin, herkesin kendisinden titrediğini görmek isteyen bir komutanın, şimdi niçin bu kadar sabırlı olduğunu bilmek istemiyor musun? Senden niçin, ne gibi bir mesele için yardım istemeye gelmiş olduğumu düşünmüyor musun? Ben sana muhtacım Alice ve beni ancak sen kurtarabilirsin."

Bu sözler genç kızın üzerinde hemen tesirini yaptı. Gözlerindeki kin yavaş yavaş kayboldu. Henri de değişikliği memnuniyetle seyrediyordu.

"Bana vahşi asker derler. Böyle bir adamın nasıl olup da bu kadar sabrettiğini ve aşktan nefret eden benim nasıl olup da senin aşkını anladığımı düşünmüyor musun? Sana açıkça söyleyeyim Alice! Çünkü ben de seviyorum. Fakat bu aşkta sizin gibi talihli değilim. Sevdiğiniz adam da sizi seviyor. Halbuki benim sevdiğim kadın beni sevmiyor. Sen, aşkına karşılık görüyorsun. Halbuki ben aşkıma karşı nefret ve hakaret görüyorum."

Henri o kadar samimi bir tavırla konuşuyordu ki, Alice Mareşalin büyük ve ümitsiz bir aşka tutulduğunu anladı. O zaman yavaş yavaş sinirleri gevşedi. Elindeki hançer de tok bir ses çıkararak döşemenin üzerine düştü.

Alice, Henri'nin ciddi olduğunu anlamıştı. Bu, kurnaz, yalancı ve hilekâr adam bu anda yalan söylemiyor, rol yapmıyordu.

Genç kadın bunu anlayınca yavaş yavaş Mareşal Damville'e yaklaştı. Yanındaki koltuğa oturdu:

"Bu anda duyduğunuz acıyı her zaman hatırlayacağım," dedi.

"Eğer sırrınızı öğrenmemiş ve bunun için hayatınızla oynamanıza şahit olmasaydım kalbimi kemiren, ruhumu parçalayan bu aşktan size hiçbir şekilde bahsetmeyecektim. Fakat sırrınız benim için bir teminat yerine geçtiğinden artık size kalbimi açabilirim."

"Sizi dinliyorum Mareşal!"

Henri bunun üzerine Jeanne'a ait aşkını ve bu aşkın mazisini Alice'e birer birer anlattı. Sözlerini şöyle bitirdi:

"Şimdi sevdiğim kadını ve kızını kaçırarak konağıma hapsettim. Fakat bu kadınların bir hafta kadar güvenilir bir yerde saklanmaları lazım geliyor. Aynı zamanda kaçamayacaklarından emin olmam lazım. İşte size bu işim için başvuruyorum. Bana bu yardımı yapmanızı isteyecektim."

Alice hiddetle Henri'nin sözünü kesti:

"İstediğiniz yardım bu kadınları saklamak mıdır?"

"Evet!"

Henri, Alice'in aklından neler geçtiğini anlamıştı. Biraz sert bir tavırla:

"Beni dinleyiniz!" dedi. "Eğer sırrınızı öğrenmemiş olsaydım bu yardımı sizden bir masal uydurarak yine isteyecektim. Fakat şimdi açıkça söylüyorum. Bana bu aşk işinde yardım ediniz. Ben de size yardım edeceğim. Size ihanet ederek âşığınızı ele verecek olursam siz de Jeanne meselesini bildirir ve bu yüzden işlediğim cinayeti yayarak beni itham edebilirsiniz. Bütün Fransa'ya beni

rezil edebilirsiniz."

Henri bir saniye nefes aldı:

"Sözlerim karşısında şaşırdığınızı görüyorum. Kardeşimin eşine karşı duyduğum aşkla onları ayırmak size garip görünüyor. Fakat ne yapayım. Elimde değil! Şimdi açıkça pazarlığa girişelim. Siz sadık, dikkatli ve merhametsiz bir muhafız olacaksınız. Aksi takdirde..."

Alice gözlerini kaldırdı:

"Evet!"

"Buradan çıkar çıkmaz âşığınızı hükümete ihbar edeceğim. Gideceği yer doğruca darağacıdır."

Alice bir harekette bulunmak isterken Henri sözünü kesti:

"Niçin tereddüt ediyorsunuz? İkimiz de birbirimizin elindeyiz. Size bir rehin bırakarak âşığınızın hayatını satın alıyorum. Eğer âşığınızı hakikaten seviyorsanız onun için her şeye katlanmanız lazımdır. Aksi halde onu sevmediğinize inanmam lazım geliyor."

Alice:

"Onu sevmemek mi dediniz? Şunu bilin ki onu kurtarmak için gerekirse Paris'i bile yakmaya hazırım!" diye bağırdı.

Henri de Montmorency:

"Öyleyse niçin hâlâ tereddüt ediyorsunuz? Beni öldürmenize imkân olmadığına sizi inandırayım. Bakınız!"

Böyle söyleyerek göğsünü açtı. Bütün vücudunu boynuna kadar örten bir zırh gömlek her tarafını kaplıyordu.

Alice o zaman yere diz çöktü. Ellerini havaya kaldırarak:

"Ey sevgili Deodat'm!" diye inledi. "Senin için alçaklığın en derin tabakasına iniyorum. Şimdiye kadar bir casus kızdım. Şimdi de zindancı oluyorum."

Mareşal de ayağa kalkmıştı. Önünde saygıyla eğildi.

"Yarın gece burada olacağım. Onların kaçamamaları için gereken tedbirleri tamamlayacağınızdan eminim."

Bundan sonra sakin bir şehirde kapıyı açarak dışarı çıktı ve gitti. Alice vaziyetini değiştirmemişti. Elleriyle yüzünü kapatarak:

"Alçaklığın en son derecesine indim. Acaba beni buradan kim kurtaracak!" diye inledi. Bu sözlerine:

"Ben!" diye tok, kuvvetli ve tehditkâr bir ses cevap verdi.

Alice sıçrayarak geri döndü ve deli gibi:

"Papaz!" diye kekeledi.

Mareşal Damville'in çıktığı kapının eşiğinde Alice'in ilk âşığı papaz Garola, beyazlı siyahlı elbisesiyle, bir heykel gibi kımıldamadan duruyordu.

Otuz Beşinci Bölüm

Baba ile Oğul

Gece saat dokuz sularında bir adam yarı koşar bir vaziyette Saint-Denis Sokağı'ndan geçiyordu. Ortalık o kadar karanlıktı ki, insan

bastığı yeri bile göremiyordu. İşte böyle koşarken kim olduğunu göremediği bir adamla çarpışarak onu yere düşürdü. Sonra bir küfür savurarak yoluna devam etti.

Beş dakika sonra Deviniere Oteli'nin önüne gelmişti. İçeri girmek ister gibi bir dakika kadar duraladı. Ondan sonra başını sallayarak:

"Tedbirsizliğe lüzum yok!" diye söylendi. "Onu görmek için vaktim var. Şimdi daha geç kalmadan varacağım yere gitmeliyim."

Ondan sonra yolunu Temple tarafına çevirdi. Burada gece karanlığında bir şato gibi görünen de Mesmes'in önüne varınca durdu. Kapıyı çaldı.

Bir dakika sonra kapının üzerindeki ufak bir delik açıldı. Bir ses ne istediğini sordu.

"Mareşale, Ponts-de-Ce Hanı'nda rastladığı adamın geldiğini söyleyiniz."

Kapı derhal açıldı.

Mareşal Damville'in konağı da de Guise'in ve diğer büyük senyörlerin konakları gibi Louvre Sarayı şeklinde tertip edilmişti. Konakta birçok muhafız, asilzade ve subay vardı. IX. Charles, Louvre Sarayı'nda nasıl krallık yapıyorsa Henri de kendi konağının kralıydı.

İçeri girer girmez bir subay kendisini karşıladı:

"Ponts-de-Ce'den mi geliyorsunuz?"

"Evet! En uzun yolları dolaşarak geldim."

"Öyleyse Şövalye de Pardaillan'sınız!"

"Evet! Ben Pardaillan olmakla iftihar ederim. Ya siz kimsiniz?"

"Sadece unutmuş olduğunuz bir anıyı size hatırlatmak isteyen biri."

"Ne garip şey? Yüzünüzü bir türlü tanıyamıyorum."

"İsmim Orthes'dur. Vikont d'Aspremont'um. Sizinle görülecek bir hesabım var."

"Aman ne iyi! Hemen hesabımızı görebiliriz."

Bu sırada ikinci bir subay aralarına girdi. Kılıcını çeken Pardaillan'a:

"Mareşal, konağında kavga edilmesinden hoşlanmaz! Hesabınızı sonra görürsünüz. Sizi şimdi bekliyorlar," dedi.

Pardaillan kılıcını kınına sokarak içeri girdi. Konağın büyük kapısı kapandı.

Orthes:

"Sizin için hazırlanan odaya sizi ben götüreceğim," dedi.

Pardaillan:

"Benim için büyük bir şeref olur," cevabını verdi.

Önde ışık tutan bir hademe olduğu halde Orthes, Pardaillan'la beraber sanki aralarında hiçbir şey yokmuş gibi yürüdüler. İkinci kata çıkınca büyük bir kapının önünde durdular.

Orthes:

"İşte odanız burasıdır. Bir şey yemek ister misiniz?"

"Teşekkür ederim. Karnım tok."

"Öyleyse size hayırlı geceler dilerim."

"Mareşal Damville konakta mı?"

"Hayır. Fakat sizi bekliyordu."

Orthes, Pardaillan'ı selamladıktan sonra çekildi. Pardaillan kapıyı açarak güzel bir şekilde döşenmiş bir odaya girdi ve kapıyı kapattı. Fakat aynı zamanda kapının bir anahtarla kilitlendiğini duydu.

"Vay canına, kapıyı üzerime kilitlediler!" diyerek koştu. Fakat hem kapı son derece sağlam hem de kilidi kırılacak gibi değildi. O zaman pencerelere koştu. Gayet sık ve sağlam demirler pencereyi kapatıyordu. Yine kapıya koşarak birkaç yumruk vurdu ve bağırdı. Hiçbir cevap alamadı.

Bunun üzerine şapkasını çıkararak yatağın üzerine attı:

"Vay ahmak vay! İşte kapana girdin. Bir de kendini kurnaz sanırsın. Henri de Montmorency'nin sana karşı sabırlı durmasının sebebini hiç düşünmedin mi? Alçak ve korkak herif! Bana karşı yalnız başına dövüşmekten korktu. Beni buraya konağına çağırdı. Ben de kandım. Tuzağa kendi ayağımla girdim. Şu Ortbes serserisini burada görünce meseleyi anlamalıydım. Fakat ben postumu öyle kolay kolay deldirmem. Herhalde uşaklarından birkaçını haklarım," diye homurdandı.

Uyku Pardailian'ın gözlerinden akıyordu. Buna rağmen uyumaya

yanaşmıyordu.

"Herhalde uykuda iken bastırılıp tavuk gibi boğazlanmak istemem," diye mırıldandı. "Sabaha kadar bekliyeceğim."

Böyle söylenerek kılıcını çekti. Odada aşağı yukarı dolaşmaya başladı.

Saatler geçiyor, fakat içeri kimse girmiyordu. Pardaillan da yorgunluktan gözlerini açamaz hale gelmişti. Odada sallana sallana yürüyordu.

Nihayet daha fazla tahammülü kalmadı. Kılıcı elinde olduğu halde yatağa uzandı. Niyeti yatar bir halde beklemekti. Fakat uyku galip geldi. On dakika sonra odayı derin bir horultu kapladı.

* * *

İhtiyar Pardaillan birçok yer dolaşmış, Henri de Montmorency'den aldığı parayla mükemmel bir elbise yaptırmış ve nihayet nisanın haftasında beş parasız Paris'e girmiş bulunuyordu.

İlk iş olarak meyhaneye koştu. Şarabından etine kadar kendisine mükemmel bir ziyafet çekti. Atını da meyhanenin arka tarafında bulunan ahıra çektirmiş, önüne yirmi çuval yulaf ve arpa koydurmuştu.

Ortalık iyice kararınca hesap istedi. Garson on bir ekülük bir hesap çıkardı. O zaman Pardaillan, atını rehin bırakarak meyhaneden çıktı ve Mesmes'e doğru yola koyuldu.

Burada başına neler geldiğini biliyoruz. Pardaillan, hayatından umudunu kesmiş bir halde uykusuzluğa dayanamayarak

kendinden geçmişti.

Uyandığı zaman sabah olmuş ve güneş adamakıllı yükselmiş bulunuyordu. Bunu görünce:

"Vay canına!" diye söylendi. "Ölmemişiz."

Yataktan kalktı. Kendisine biraz çeki düzen verdi. Tam bu sırada kapı açılarak içeriye Mareşal Damville girdi. Yüzü oldukça sararmış olduğu için geceyi uykusuz geçirdiği anlaşılıyordu.

"Tam gününde geldiğiniz için size teşekkür ederim Şövalye!" dedi.

"Fakat açıkça söyleyeyim ki, geldiğime pişman da olmadım değil..."

"Anlıyorum. Sizi odaya kapattıkları için, değil mi?"

"Evet efendim."

"Bunu onlara ben emretmiştim. Böyle hareket etliğimden dolayı kusurumu affedeceğinizi umuyorum."

"Siz mi emrettiniz? Fakat sebep?"

"Sizi fena bir karşılaşma ihtimalinden korumak istemiştim."

"Bir şey anlamıyorum.."

"Anlamanıza lüzum da yok. Esas olan burada bulunmanızdır. Şimdi sizden iki şey isteyeceğim."

"Sizi dinliyorum."

"Birincisi bugün de burada kapalı kalacaksınız. Size yemin ederim

ki, korkacak bir şey yok. Bu durum gece yarısı sona erecektir."

Pardaillan suratını ekşitti. Henri:

"Şimdi bütün gün buradan çıkmayacağınıza dair bana söz veriniz bakayım."

"Pekâlâ, söz veriyorum."

"Teşekkür ederim. Gelelim ikinci meseleye.."

"Sizi dinliyorum monsenyör..."

"Elimde çok kıymetli bir hazine var. Bu hazineyi emniyetli bir yere nakletmem lazım... Hazine gece yarısı götürülecek. Bu işte de bana yardımınızı istiyorum."

"Mademki hizmetinizi kabul ettim; her tehlikeyi göze almış bulunuyorum demektir. Bu itibarla bana güvenebilirsiniz. Bu hazinenin yolda elinizden alınmasından korkuyorsunuz herhalde..."

"Evet! Bundan korkuyorum. Bu işi ancak siz ve yine sadık adamlarımdan Vikont d'Aspremont yapabileceksiniz."

"Tam gece yarısı hareket edeceğiz, değil mi?"

"Evet! Bu hazine bir arabanın içinde bulunacak."

"Anladım."

"Arabayı d'Aspremont idare edecek. Ben de atla önden gideceğim. Size gelince, bir elinizde kılıç, diğer elinizde tabanca, arabayı arkadan yürüyerek takip edeceksiniz. Eğer herhangi bir kimse

arabaya yaklaşmak isteyecek olursa onu derhal tepeleyeceksiniz.

"Bir şey sormama izin verir misiniz? Bu hazine, yoksa kanlı canlı, etli bir hazine mi?"

Henri sararak Pardaillan'a baktı:

"Ne demek istiyorsun? Yoksa bir şey mi duydun?"

"Hayır, bir şey duymadım. Ancak taşınacak olan hazinenin başında bir taç olup olmadığını öğrenmek istiyorum da..."

Mareşal Damville:

"Kralı götüreceğimizi sanıyor," diye düşündü.

Pardaillan devam etti:

"Bilmem, fikrimi size anlatabildim mi? Eğer böyle bir şey varsa bir kat daha ihtiyatlı olmak lazım."

"Dinleyiniz! O iş henüz olmadı! Fakat arabada sanki Kral varmış gibi dikkatli davranmamız lazımdır."

Pardaillan kendi kendine: "Benden gizlemek istiyorlar; ama boş... Demek bunlar Kralı kaçırmışlar. Fakat nasıl oluyor da Paris'te kimse işin farkında değil... Her neyse!" diye düşündü. Sonra sordu:

"Benim odaya kapatılmamın sebebi, konağınızda mahpus bulunan kimsenin kim olduğunu öğrenmemem için midir?.."

"Evet!.."

"Pekâlâ öyleyse... Bütün gün odamdan çıkmayacağım... Gece yarısı da emrinize hazır bulunacağım."

"O halde ben de rahat rahat gidiyorum."

Mareşal böyle diyerek dışarı çıktı. Pardaillan o zaman kendi kendine şöyle düşünmeye başladı:

"Burada bulunan kimsenin kim olduğunu öğrenmememi niçin istiyorlar? Bu kadar ihtiyatlı olmaya ne lüzum var? Acaba sandığım gibi, bu adam Kral mı? Kim bilir. Mademki bu işin içyüzünü benden saklıyorlar, ben de öğrenmek için çalışacağım..."

Yavaşça kapıya yaklaşarak gözden geçirdi. Kapı kilitli değildi. O zaman açtı. Dün gece geldiği koridora çıktı. Bunun sonuna kadar yürüdü. Aşağıya inen merdivenlerin başına kadar geldi. Ortalıkta kimse görünmüyordu. Daha fazla dolaşmadan odasına döndü.

Ve öğleye kadar odada ıslık çalıp, hafif sesle şarkı söyleyerek, esneyip vakit geçirdi.

Öğle vakti odaya bir uşak gelerek sofrayı kurdu ve kendisine yemek getirdi. Pardaillan hemen sofranın başına geçerek karnını iyice doyurdu. Uşak, ikinci gelişinde masanın üzerine para dolu bir kese bıraktı.

Pardaillan altın seslerini duyunca gülümsedi:

"Nedir bu?"

"Maaşınız... Monsenyörün kâhyası size verilmek üzere gönderdi."

"Bravo! Doğrusu kâhyanın bu hareketi karşısında çok memnun

oldum, içinde kaç para var?"

"600 ekü..."

"600 mü? Bu işte bir yanlışlık olacak. Benim maaşım 500 eküdür."

"100 ekü de yol masrafınızmış."

"Pek güzel... Şimdi şu keseyi açınız."

"Açtım efendim."

"Beş ekü alınız."

"Aldım efendim."

"Onları cebinize koyunuz."

"Koydum efendim."

"Bunlarla bir meyhaneye giderek sıhhatime birkaç kadeh şarap içiniz."

Uşak yerlere kadar eğilerek Pardaillan'ı selamladı:

"Teşekkür ederim efendim. Yarın son meteliğine kadar sıhhatinize içeceğim efendim."

"Niçin yarın? Bugün iç daha iyi... Yarın ne olacağını hiç kimse bilmez. En iyisi şimdi git iç..."

"Fakat bugün için akşama kadar hizmetinizde bulunmak emrini aldım."

"Ya!.."

"Evet efendim. Yanınızdan hiçbir şekilde ayrılmamak mecburiyetindeyim."

"Pekâlâ öyleyse, elini şu keseye sok."

"Soktum efendim."

"On beş ekü daha al..."

"Aldım efendim."

"Doğruca Meme Emen Dana Meyhanesi'ne gideceksin... Orasını biliyor musun?"

"Biliyorum efendim. Büyük sarayın karşısında..."

"Tamam... Oraya gider, dün akşam ödemeyi unuttuğum on bir ekülük borcumu ödersin. Üst tarafı senin. Gelirken bıraktığım atımı da getirirsin. Haydi derhal git... Ben de bir uyku kestireyim. Dün gece uyuyamadım. Döndüğün zaman beni uyandırırsın."

Uşak hâlâ duruyordu:

"Ne duruyorsun? Gitsene!"

"Yarın gideceğim efendim."

"Amma garip şey! Bana atım lazım."

"Aşağıdaki ahırımızda atlarımız emrinizdedir."

Pardaillan bu laf anlamaz uşağın sırtında kırılacak bir sopa bulmak için etrafına bakındı. Sonra bunun faydasız olacağını düşündü. Durum belliydi. Bu uşak kendisine bir nevi zindancı

tayin edilmişti.

"Adın ne senin?" diye sordu.

"Didier efendim."

"Şu şarabı içiver bakalım."

"İçemem efendim."

"Sebep?.."

"Kâhya, bugün şarap içersem beni kovacağını ve belki de daha fena bir şekilde cezalandıracağını söyledi."

"Öyle mi? Anlaşıldı. Sen çok sadık ve itaatli bir uşaksın. Böyle olduğun için de doğruca cennete gideceksin."

Böyle diyerek ayağa kalktı. Odada birkaç defa aşağı yukarı dolaştıktan sonra kapıya giderek kilitledi. Sonra uşağın yanına yaklaştı:

"Demek bütün gün yanımdan ayrılmayacaksın."

"Evet efendim."

"Burada durarak kafamı şişirecek ve rahatça uyumama engel olacaksın."

"Hayır efendim, burada değil, kapının önünde, koridorda bekleyeceğim. Böylece sizi rahatsız etmeyeceğim."

"Ben odadan çıkmak istersem peşimden beni takip edeceksin, değil mi?"

"Hayır efendim."

"Peki, o halde kapı önünde ne yapacaksın?"

"Dışarı çıkacak ve gidecek olursanız durumu kâhyaya bildireceğim."

"Çok güzel! Sen hakikaten çok sadık ve işini bilir bir adamsın. Peki, seni boğmaya kalkışacak olursam ne yapacaksın?.."

Uşak şaşırdı:

"Boğmak mı?"

"Evet, boğmak... Gırtlağını sıkmak istersem ne yapacaksın? Bunu da biliyor musun?"

"Bağıracağım efendim."

Pardaillan'ın hırsı son haddini bulmuştu. Bir yandan konakta olup bitenleri çok merak ediyor, bir taraftan da uşağın aptallığı sinirine dokunuyordu:

"Bağıracak mısın? Çok iyi... Fakat ya bağırmana meydan vermezsem?.."

Uşak aptal aptal bakıyordu:

"Nasıl?.."

"Şimdi görürsün!"

Pardaillan bir anda masanın üzerinden aldığı örtüyü aptal uşağın ağzının üzerinde boynuna dolayıverdi. Sonra belinden hançerini

çıkararak adamın gözüne sokar gibi yaklaştırdı:

"Azıcık kımıldar ve gürültü etmeye cesaret edersen kendini ölmüş bil..."

Uşak başıyla itaat ettiğini bildirir bir işaret yaptı. Pardaillan:

"Hah şöyle... Nihayet adam olmaya başladın. Sözlerimi iyice dinle. Ya bana itaat edeceksin, ben ne dersem kabul edeceksin, yahut da öleceksin. Hangisini kabul ediyorsun? Yaşamak istiyor musun?"

Uşak başıyla yeniden "evet" işaretini yaptı.

"Pekâlâ öyleyse... Eğer emirlerime itaat edersen ölmekten kurtulursun. Haydi bakalım, çabuk şu üzerindeki elbiseleri çıkar. Senin elbiselerini ben giyeceğim. Sen de benim elbiselerimi giyeceksin."

Beş dakika sonra iki adam, elbiselerini değiştirmiş bulunuyordu. O zaman Pardaillan:

"Şimdi yatağa girerek yalandan horlamaya başlayacaksın. Tıpkı uyur gibi yapacaksın. Ben ara sıra kapıyı açıp bakacağım. Eğer seni horlamaz bulursam kalbine bir bıçağın saplanacağını bil..."

Uşak başıyla tasdik işareti yaparak yatağa uzandı ve usta aktörleri bile kıskandıracak şekilde yalandan horlamaya koyuldu. Pardaillan, uşağın başını yorganla örttü.

Pardaillan bunun üzerine uşağın sırmalı şapkasını gözlerinin ta üstüne kadar eğdi ve loş koridora çıktı. Uzaktan bakan bir kimsenin, Didier olmadığını anlamasına imkân kalmamıştı.

Tam koridora çıkmıştı ki, karşıdan bir subay göründü. Kapının

hizasına gelince sordu:

"Şövalye ne yapıyor?"

Pardaillan kalbi heyecandan çarparak kısık bir sesle:

"Uyuyor efendim," diye cevap verdi.

Subay, uşak sandığı Pardaillan'ın yüzüne bile bakmadan yavaşça kapıyı açarak başını uzattı. Horultuyu duyduktan sonra yine yavaşça kapattı ve koridorda uzaklaştı.

Pardaillan bu tehlikeyi atlattıktan sonra bu sefer koridorun öbür ucuna doğru yürüdü. Koridor burada bir kapıyla bitiyordu. Bunu açınca dar bir merdivenle karşılaştı. Buradan aşağıya indi. Başka bir daireye gelmişti. Kulağına bir fısıltı geldi. Kulağını kapıya dayadı. Fakat birkaç cümle ancak duyabildi. Bu cümleler arasında kendi ismi de geçiyordu. Pardaillan sırtında bir ürperti hissetti ve titredi...

Kendi kendine:

"Daha fazla dolaşmak tehlikeli... İyisi mi odama döneyim. Daha fazla bir şey öğrenebilmeme imkân yok. Mareşal de odama dönerse rezil olurum," diye düşündü ve yavaşça yürüyerek odasına döndü.

Otuz Altıncı Bölüm

Hotel de Mesmes

Bu sırada de Mesmes'e enteresan bir ziyaret yapılmıştı. Konağa aceleyle gelen bir adam hemen Mareşal Damvilie'nin yanına çıkarılmıştı.

Mareşal kendisini görünce:

"Siz misiniz? Fakat bu ne tedbirsizlik..." diye sordu.

"Evet, benim. Buraya gelmemin sebebi de Mareşal de Tavannes veya Dük de Guise'in yanına gitmenin daha tehlikeli olabileceğini düşünmemdir."

"Mühim bir şey var demek?.."

"Evet, son derece mühim!.. Bunu vakit geçirmeden size bildirmem lazım!.."

"Beni korkutuyorsunuz!"

"Sadece gerçeği söylüyorum... Hiç kimseye sezdirmeden Bastille'den uzaklaştım. Burada ancak birkaç dakika kalabilirim. Siz durumu derhal Düke ve diğer arkadaşlara bildiriniz!.."

"Peki, söyle bakalım ne var?"

"Hepimizin hayatı tehlikede..."

"Hayatımız tehlikede mi dediniz Mösyö Guitalens?"

Bastille Hapishanesi'nin müdüründen başkası olmayan ziyaretçi başını salladı:

"Evet efendim."

"Anlat bakalım."

"Burada bizi kimsenin dinlemediğine emin misiniz?"

"Eminim. Fakat istersen gel, küçük odada görüşelim."

Mareşal, Guitalens'ı bu odanın yanında diğer küçük bir odaya soktu:

"Burada yüzde yüz emniyetteyiz. Bu hususi odama benden ve kâhyam Gilles'den başka kimse giremez. Gilles de zaten bütün sırlarımı biliyor. Onun için hiçbir şeyden çekinmeden anlatabilirsiniz."

Guitalens, kendisini, Mareşalin gösterdiği bir koltuğa atar gibi bıraktı:

"Öyle sanıyorum ki, hepimiz mahvolacağız."

"Neden?.."

"Paris'te sırlarımızı bilen bir adam var. Bu adam isterse hepimizi darağacına gönderir."

Mareşal Damville sapsarı kesilmişti:

"Sırlarımızı bilen bir adam mı dediniz?"

"Evet. Ve bu adam Paris'te ellerini kollarını sallaya sallaya geziyor."

"Nasıl öğrenmiş? Ne biliyorsan anlat..."

"Bu adam, benim anladığıma göre, Deviniere Oteli'ndeki toplantımızda hazır bulunmuş ve her şeyi görüp öğrenmiş."

"Kim bu adam? İsmi nedir?"

"Pardaillan..."

Henri şaşırdı:

"Pardaillan mı dediniz? Altmış yaşında olduğu halde ellisinde gösteren uzun boylu, zayıf, kuru kır bıyıklı bir adam, değil mi?"

"Hayır, hayır, tamamıyla aksi... Yirmi iki yirmi üç yaşlarında, donuk bakışlı, uzun boylu, alaycı ve şeytan gibi zeki bir delikanlı..."

"Öyleyse bu onun oğlu olacak... Bana bahsetmişti."

Guitalens bir şey anlamadı:

"Kimin oğlu?"

"Siz devam ediniz. Bence en önemli nokta, sırrımızı öğrenen adamın yalnız bu olup olmadığını bilmektir. Acaba bu gençten başkası da sırlarımızı biliyor mu?"

"Zannetmem."

"Öyleyse fazla telaş etmeye lüzum yok... Bu delikanlıyı elde etmek için ben bir çare biliyorum. Fakat siz bu sırrı onun bildiğini nasıl

öğrendiniz?"

"Onu bana hapsetmek için göndermişlerdi. Orada kendisinden dinledim."

"O halde iş büsbütün kolay..."

"Ne gibi?.."

"Ne gibi olacak? Kendisini hapishanenin zindanlarından birine indirirsiniz. Orada geberir gider, böylelikle bu dava da kendiliğinden biter."

"Fakat kendisi şimdi Bastille'de değil..."

"Kaçtı mı?"

"Hayır, ona kapıları ben açtım. Kendisini ben serbest bıraktım."

Henri, Guitalens'ın çıldırıp çıldırmadığını anlamak üzere kendisine dikkatli dikkatli baktı.

Guitalens:

"Buna şaştınız, değil mi? Fakat dünden beri ne kadar büyük bir buhran içinde bulunduğumu düşündükçe aklımı nasıl oynatmadığıma doğrusu şaşıyorum. Düşününüz ki, bu adamın elinde hepimizi mahvedecek bir sır bulunuyordu... Ve ben bu adamı serbest bırakmak zorunda bulunuyordum..."

"Rica ederim Guitalens, o kadar telaşlı olma... Olanı biteni bana birer birer anlat..."

Bastille müdürü o zaman, olup biteni bütün ayrıntılarıyla anlattı.

Ve sözlerini:

"Bu durumda siz ne düşünürdünüz? Ne yapardınız?" diye bitirdi.

"Sizden başka türlü hareket edebileceğimi sanmıyorum. Başka bir şey yapamazdınız."

"Şimdi ne yapacağız?"

"Herhalde bu delikanlıyı elde etmekten başka çaremiz yok... Evet, onu elde etmeliyiz!"

"Fakat nerede bulabiliriz ki?"

"Onu bana bırakınız."

"Kendisini tanıyor musunuz?"

"Hayır, sadece kendisini iyi tanıyan birisini biliyorum. Bu da yeter. Siz rahat rahat gidebilirsiniz azizim Guitalens... Bir tehlike görünürse Dükü haberdar ederim. Fakat hiçbir şey olmayacaktır... Bugün yarın delikanlı elimizde bulunacaktır..."

"Demek böyle... Doğrusu buna çok sevindim! Eğer bu çocuk size gelirse, rica ederim, hemen bana gönderiniz. O, bu defa misafir edeceğim odalardan bir daha asla çıkamaz!"

"Bu genç Pardaillan'ı size yarın elleri ayakları bağlı olarak göndermeyi vaat ediyorum. Fakat belki de kendisinden istifade de ederiz. Neyse, bunu bir defa kendisini yakaladıktan sonra kararlaştırırız."

Bastille müdürü orada daha fazla kalmadı. Hemen izin aldı. Ve kendisini beklemekte olan arabasına binerek hareket etti.

Guitalens konaktan ayrılırken ihtiyar Pardaillan da kendi elbiselerini giymiş bulunuyordu. Didier de kendi uşak elbiselerini giymişti.

Pardaillan:

"Eğer ciğerini delmemi istemiyorsan olan bitenleri hiç kimseye anlatmayacaksın," dedi. "Eğer kimseye bir şey söylemezsen sana tam yüz ekü var. Söylersen gümüş saplı bir hançer... İkisinden birini tercih et bakalım."

"Paraları tercih ederim."

"Öyleyse şu keseden yüz ekü al bakalım."

Uşak hemen elini keseye daldırdı.

"Haydi, şimdi de kâhyana uyandığımı haber ver. Ne duruyorsun? Çabuk ol!"

"Başüstüne efendim. Hemen şimdi..."

Pardaillan bir koltuğa oturarak düşünceye dalmıştı. İhtiyar kurt, dolambaçlı merdivenlerden indikten sonra rastladığı kapıda, Bastille müdürünün konuştuklarını kısmen duymuş bulunuyordu. İşte bu yüzden düşünceliydi. Çünkü oğlu tehlikedeydi. Herhalde bir yolunu bulup kendisini bundan haberdar etmek lazım geliyordu. Pardaillan, konakta niçin dolaştığını, konakta gizli bulunan kimsenin kim olduğunu öğrenmek için araştırmaya çalıştığını filan unutmuştu.

Şimdi o, yalnız oğlunu düşünüyor, bu işten onu nasıl haberdar edeceğini tasarlıyordu.

Bardağını şarapla doldurdu. Ve hiddetle sonuna kadar bir yudumda içti. Nihayet kararını verdi. Vakit geçirmeden konaktan çıkacak ve doğruca Deviniere Oteli'ne giderek olup bitenden oğlunu haberdar edecekti. Eğer kendisini zorla alıkoymak isteyecek olurlarsa o zaman kılıcını çekecek, karşısına kim çıkarsa çıksın, şişleyip geçecekti.

Bu kararla ayağa kalktı. Kendisine çeki düzen verdi. Tam dışarı çıkacağı zaman kapı açılarak içeriye Mareşal Damville girdi:

"Nasıl bakalım, iyi uyudun mu? Bu gece hazır mısın Şövalye?.."

Pardaillan, Mareşali selamladı:

"Halimden tamamıyla haberdar olduğunuzu görüyorum. Her şeyi iyi gören ve haber veren hizmetçileriniz olduğunu anlıyorum."

"Az önce sizi kendim gelip görecektim. Fakat uyuduğunuzu söyledikleri için rahatsız etmek istemedim. Sadece uyanınca bana haber vermelerini tembih ettim. Sizi acele görmem lazım geliyordu. Her şey bundan ibaret..."

"Bu aceleden dolayı ben de doğrusu memnun oldum. Şimdi gayet iyiyim. Üç gece uykusuzluğa dayanabilirim."

"O kadar büyük bir iş istemem. Gece yarısı her şey tamamlanacak..."

"O saatten sonra artık serbest kalacağım, değil mi?"

"Evet, istediğiniz yere gidebilecek, istediğiniz kadar gezebileceksiniz. Burada bulundukça bu oda sizin olacaktır. Giriştiğimiz iş biraz uzayacak. Ve belki de tehlikeli olacak. Biraz

daha kalabalıklaşmamız lazım. Kuvvetli yeni arkadaşlara ihtiyacımız var. Ha, iyi ki aklıma geldi. Zannederim bana oğlunuzdan bahsetmiştiniz."

Pardaillan titredi:

"Evet efendim."

"Bu çocuk iş vaktinde iyi kılıç kullanabilir. Öyle demiştiniz, değil mi?"

"Müthiş bir silahşordur."

"O halde onu bana yarın mutlaka getir. Nerede oturuyor?.."

"Sainte-Genevieve Dağı'nda..."

"Garip şey. Yoksa oğlunuz papaz veya doktor mu olmak istiyor?.."

"Hayır! Yalnız hepsi ayyaş, kavgacı ve şakacı olan öğrencilerle düşüp kalkmaktan pek hoşlanır da..."

"Ona güvenebiliriz, değil mi?"

"Bana güvendiğiniz kadar..."

"Pekâlâ öyleyse... Yarın sabah onu beklerim."

Henri böyle diyerek odadan çıktı. Pardaillan o zaman derin bir nefes aldı. Kuşanmış olduğu kılıcı belinden çıkardı: "İşler kolaylaştı. Yarın çocuğumu buraya getireceğimi beklediği için oğlum bu gece hayattadır. Gece yarısı serbest kalınca ilk iş olarak Deviniere Oteli'ne giderim. O zamana kadar gürültü patırtı çıkarmaya lüzum yok. En iyisi şimdi bir güzel uyku çekmektir."

Böyle düşünerek yatağına girdi ve akşam yemeğine kadar deliksiz bir uyku çekti.

Henri de Montmorency çok dikkatli hareket ediyordu. Kadınların nereye götürüleceklerini sadece kâhya Gilles biliyordu. Onu daha önceden La Hache Sokağı'na göndermiş ve yeşil kapılı evi gözaltına aldırmıştı. D'Aspremont bu sokağın başına kadar arabayı götürecekti. Burada dizginleri Mareşal alacak ve arabayı eve kadar kendisi sevk edecekti. Pardaillan da La Hache Sokağı'nın başında d'Aspremont'un yanında bekleyecekti. Bu şekilde arabanın olduğu yeri Henri ile Gilles'den başka hiç kimse bilemeyecekti.

Saat gecenin tam on birinde Vikont d'Aspremont Pardaillan'ın odasına girdi:

"Hazır mısınız Şövalye?.."

"Hazırım."

"O halde buyurunuz."

Orthes, yolda, Pardaillan'a ne şekilde hareket edeceklerini anlattı.

Pardaillan:

"Arabada kimin bulunduğunu biliyor musunuz?" diye sordu.

"Hayır... Ya siz?.."

"Ben de bilmiyorum."

Konağın avlusunda, her tarafı adamakıllı kapanmış bir araba duruyordu. Taşınacak kimsenin daha önceden arabaya

bindirilmiş olduğu anlaşılıyordu. Orthes d'Aspremont arabacı yerine çıkarak dizginleri eline aldı. Henri atına binmeden önce Pardaillan'a son emirlerini verdi:

"Araba yavaş yavaş gidecektir. Siz de on adım arkasından yürüyeceksiniz. Herhangi bir kimse yaklaşacak olursa düşünmek filan yok. Ne yapacağınızı biliyorsunuz, değil mi?"

Pardaillan cevap olmak üzere mantosunu açtı. Elinde yalın kılıcını tuttuğu gibi, belinde de bir tabancayla ayrıca bir hançer de parlıyordu.

Mareşal Damville:

"Mükemmel..." diyerek atına atladı ve bir işareti üzerine konağın büyük kapısı açıldı. Henri öne geçti ve kafile hareket etti.

Konaktan fazla ayrılmamışlardı ki, birdenbire karanlıkta bir tabanca patladı.

Mareşal:

"İleri! Dörtnala!" diye bağırdı.

Kurşun atlara rastlamadığı için d'Aspremont arabayı dörtnala kaldırmıştı.

Bu sırada:

"Alçaklar! Kadın hırsızları!" diye haykıran kısık bir ses yükseldi.

Mareşal ve araba son süratle kaçmaya koyulunca bir adamın da bunların peşine düştüğü görüldü. Elde kılıç, koşan bu adamı görünce Pardaillan:

"İşte nihayet sıra bize de geldi," dedi. Ve kılıcı elinde olduğu halde arabayla meçhul adamın arasına girdi.

Adam, karşısına dikilen Pardaillan'ı ortadan kaldırmadan süratle uzaklaşan arabaya yetişemeyeceğini anlayınca o da elinde kılıcı olduğu halde Pardaillan'ın üzerine atıldı. Kılıçların demirleri birbirine değdi.

Daha ilk hamlelerde ikisi de karşısındakinin yaman bir silahşor olduğunu anlamıştı. Karanlık pek fazla olmakla beraber, hafif ay ışığında birbirlerinin gölgelerini seçebiliyorlardı. İkisi de tek kelime söylemiyor, karşısındakini ortadan kaldırmak için öylesine çarpışıyordu.

Düello pek müthiş oldu.

Pardaillan memnundu. Çünkü araba tehlikeden kurtulmuş bulunuyordu. Onun bu müdahalesi ve meçhul adamı kılıcıyla durdurması Mareşalin işini kolaylaştırmıştı. Onun için ihtiyatla kılıç kullanıyor ve daha ziyade kendisini korumaya bakıyordu.

Fakat meçhul adam işi çabuk bitirmek azmindeydi. Birkaç hücumu müteakip son derece emin olduğu bir hamle ile Pardaillan'ın üzerine atıldı. Kılıçların çarpışmasından kıvılcımlar çıkmıştı. Pardaillan bu çok ustaca hücumu aynı ustalıkla çelmeye muvaffak olmuştu.

Meçhul adam bunun üzerine:

"Vay şeytan vay!" diye haykırdı.

Pardaillan da aynı sözü söylemişti.

Fakat o anda çarpışma durdu. Kılıçlar indi:

"Baba!"

"Oğlum!"

Kılıçlarını hemen kınlarına soktular. İhtiyar Pardaillan sıkılmış, genç ise daha ziyade bir hiddet içinde bulunuyordu.

Bir dakika kadar susarak kulak verdiler. Fakat arabanın hangi tarafa gittiğine dair en ufak bir ses bile duymadılar.

Genç Pardaillan o zaman büyük bir acı içinde:

"Kayboldular," diye mırıldandı.

İhtiyar Pardaillan ne söyleyeceğini bilemiyordu, işin iç yüzünü bilmemekle beraber kendisini suçlu gibi görüyordu, içinde böyle bir his vardı.

Kendisini kurtarmak için:

"Uzun zaman kaybolduktan sonra seni böyle mi bulacaktım?" diye homurdandı. "Sen babanın öğütlerini böyle mi tutacaktın? Nesin? Kendisine ait olmayan işlere karışan, yardım bile istemeyen meçhul kimselerin imdadına koşan bir evlat! Sana erkeklere, kadınlara, hatta kendine bile inanmamamı söylemiştim. Halbuki sen aksini yapan serseri bir şövalye olup çıkmışsın. Bu yol fena bir yoldur. Hem az para getirir hem de insanı gözden düşürür. Neyse... Haydi seninle, gece vakti kapısı çalındığı zaman açılan meyhanelerden birine gidelim. Ne duruyorsun? Gelmek istemiyor musun?"

Şövalye acı bir sesle devam etti:

"Oğlum, seninle karşılaşmam işimi çok zorlaştırdı. Sana yüz bin

ekü ile bir komutanlık sağlamıştım..."

"Sus babacığım! Ne kadar acı çektiğimi bu sözlerinizin beni ne kadar yaraladığını anlamıyor musunuz? Yürüdüğümüz yollar ayrı... Seni de düşmanlarımın tarafında görmekle çok müteessirim baba..."

İhtiyar Pardaillan şaşırmıştı:

"Beni bırakıyor musun? Fakat niçin?"

"Beni buna zorlayan sensin baba... Düşün ki, bu gece müthiş bir şey oldu: Sana karşı kılıç çektim. Şayet size bir şey olsaydı, o anda, ben de kendimi öldürürdüm. Halbuki beni durdurduğunuz yoldan yürümem lazım. Siz efendinizin emrinden çıkamazsınız ki, ne yapmalı? Çok isterim ki, kötü talihler sizi bir daha karşıma çıkarmasın. Bütün isteğim bu... Hoşça kalın baba..."

İhtiyar Pardaillan sendeleyerek bir toprak yığınının üzerine oturdu:

"Ne demek? Oğlum beni bırakıyor. Birbirimize karşı düşman mı olmamız lazım? O halde yaşamaktan ne zevk alabilirim ki... Bu ihtiyar vücut ne işe yarar ki... Oğlumu bir komutan, zengin bir asilzade olarak görmek istiyordum. Biricik isteğim buydu. Halbuki o şimdi beni bırakıp gitmek istiyor. Yollarımız ayrıymış... Birbirimize düşmanmışız..."

İhtiyar kurdun sert yanaklarından iki damla gözyaşı yuvarlandı. Bu, Pardaillan'ın hayatında ikinci veya üçüncü ağlayışı idi.

Boğuk ve titrek bir sesle:

"Bütün ümitlerim yıkıldı," diye inledi.

Aynı zamanda titreyen iki elin ellerini kavradığını hissetti:

"Hayır, yapamayacağım baba. Sizi bırakıp gidemeyeceğim! Düşüncelerimizi birbirimize anlatmamız lazım. Sizi kendime düşman bilecek olursam acıdan ölürüm."

İhtiyar Pardaillan, yeniden hayat bulmuş gibi canlandı:

"Hay Tanrı şeytanların canını alsın!" diye haykırdı. "Dur bakalım. Her şeyden önce birbirimizi bir defa kucaklayalım. Ötesi kolay..."

Babayla oğul birbirlerine sarıldılar.

İhtiyar asker:

"Dur da seni doya doya seyredeyim. Ben karanlıkta da görebilirim. İhtiyar bir babaya oğlunu görmek için ışık lazım değildir. Vay canına! Eski halinde değilsin. Kolların çok sertleşmiş. Adalelerin çok irileşmiş. Bir deve dönmüşsün. Kılıç kullanmaktaki ustalığını da gördüm. Ben bile buna artık karşı koyamayacağımı anlıyorum. Gel, kol kola yürüyelim. İkimiz bir olduktan sonra dünya bize vız gelir!"

"Kaldığımız yere gidelim!"

"Sen nerede oturuyorsun? Hâlâ Deviniere Oteli'nde mi?"

"Evet baba!.."

"Fakat bu andan itibaren Deviniere Oteli senin için çok tehlikelidir. O taraflarda hiç görünmemen lazım."

"Emin misin?.."

"Tabii... Çünkü Bastille Hapishanesi'nin müdürü Guitalens seni her yerde arıyor. Ele geçirip zindana sokmak için yapamayacağı şey yoktur. Haydi yürü."

"Nereye gideceğiz?"

"Vuran Çekiç Meyhanesi'ne... Burasını bilir misin?"

"Evet baba..."

On beş dakika sonra baba ile oğul, Vuran Çekiç Meyhanesi'nin birinci katında bir odada bir şarap şişesinin karşısında bulunuyorlardı.

İhtiyar Pardaillan:

"Şimdi artık bana her şeyi anlat bakalım. Ben Paris'ten ayrıldıktan sonra neler olduysa, başından neler geçtiyse hiçbirini atlamadan doğru bir şekilde bana anlat! Yalnız daha önce sana bir şey sorayım. Bu arabayı niçin gözetliyordun? Bunun hangi saatte geçeceğini biliyor muydun?"

"Evet!.."

"İçinde kim vardı? Bunu da biliyor muydun?"

"Biliyordum."

"O halde seni tebrik ederim. Çünkü benden daha iyi haber toplamışsın. Çünkü ben bu arabada kimin bulunduğunu bilmiyordum. Nasıl öğrendin?"

"Deviniere Oteli'ni biliyorsunuz, değil mi?"

"Elbette..."

"Landry Usta'nın karısını?.."

"Onu da bilirim elbette.. Güzel, oynak bir kadındır."

"Tamam. Bu sabah de Mesmes'de olup biten şeyleri öğrenmeyi aklıma koymuştum. Bunu nasıl başarabileceğimi düşünürken Madam Landry, kolunda bir sepetle önümde durdu. Onu nezaketle selamladım. Ve nereye gittiğini sordum. Ne cevap verse beğenirsiniz?"

"Ne cevap verdi?"

"De Mesmes için sipariş edilmiş börekleri götürmüyor muymuş?.."

"Vay canına!"

"İşte ben de bundan yararlanarak konağa girebildim."

"Çok talihlisin."

"Madam Landry bana beraber gelmek isteyip istemediğimi sordu. Fırsatı kaçırır mıyım? Hemen peşine takıldım. Böylece konağa girdim. Kadının korkusuna filan ehemmiyet vermeden onunla ta içeriye kadar beraber girdim. Sebep de börek sepetini taşımak. Madam Landry, kâhyadan çok korkuyordu."

"Yine mi kâhya?.. Bu adama kızmaya başladım."

"Neyse, ona rastlamadan kilere kadar gittik. Orada ben kaldım. Madam Landry içeriye mutfağa, Jeannette adındaki kadının yanına gitti. Ortada kimse görünmediğinden kilerin bir köşesine

gizleniverdim."

"Vay, vay, vay! Olur cesaret değil. Sırtımın terlediğini hissediyorum."

"On beş dakika sonra iki kadın mutfaktan çıktılar. Beni bir hayli aradılar."

"Sonra?.."

"Sonrası kolay oldu. Jeannette denilen kadın, kara gözlü, kara kaşlı güzelce bir kadın. Bir şey almak üzere kilere girer girmez onu derhal kollarımın arasına aldım. Bağırmak isterken öptüm ve kendisini sakinleştirdim. Beş dakika sonra Jeannette beni kendisine âşık bir şövalye olarak tanıyordu. Onu görmek için bu cüreti göstermiş olduğuma inanıyordu. Kızcağız derdini de döktü. Hiç sevmediği halde kâhya, kendisini Gillot adındaki yeğenine vermek istiyordu."

"Şu kâhya yine ortaya çıktı. Dikkat etsin, kan tepeme çıkıyor."

"Neyse, işler yoluna giriyordu. Tam bu sırada bir ayak sesi duyuldu. Jeannette beni gizlemek için büyük bir dolaba yerleştirdi."

"Tam sırasını bulmuş. Yoksa Gillot mu geldi?"

"Hayır, dayısı..."

"Kahrolsun bu kâhya. Şu herifin kulaklarını kesmek boynuma borç olsun. Ne bela bir herif... Pekâlâ, sonra dolaptan nasıl çıktın?"

"Anlatacağım. Dolaptayken, kâhya Gilles ile Jeannette arasında geçen çok önemli bir konuşmayı dinledim. Kâhya Jeannette'e:

'Mahpus kadınlar bu sabah sana bir şey söylediler mi?' sualini sordu."

Pardaillan şaşırdı:

"Mahpus kadınlar mı?" dedi.

"Evet baba, siz nasıl şaşırdınızsa ben de dolabın içinden çıkacak gibi oldum. Jeannette: 'Hayır, hiçbir şey söylemediler,' cevabını verdi. Kâhya bunun üzerine: 'Neyse, bu gece artık buradan gidecekler. Sen de rahat edersin. Yalnız bu işten sakın kimseye bahsetme,' emrini verdi."

İhtiyar Pardaillan başını salladı:

"Kızı bu tehlikeden kurtarmalı... Gillot'nun da kulakları bana fazla geliyor. Fakat acaba bu mahpus kadınlar kimlermiş? Doğrusu bunu pek merak ediyorum."

"Şimdi söyleyeceğim. Kâhya gider gitmez ben de dolaptan çıktım. Jeannette bana: 'Haydi şimdi çabuk gidiniz. Yarın sabah yine gelirsiniz,' dedi. Ben de cevap olarak: 'Hiçbir yere gidemem,' cevabını verdim. Fakat Jeannette, nişanlısı Gillot'nun gelmek üzere olduğunu, eğer beni görecek olursa bütün konak halkını ayağa kaldıracağını söyledi. Halbuki ben buna hiç önem vermedim. Üstelik Jeannette'ten beni mahpus kadınların yanına götürmesini de istedim."

"Olur cesaret değil..."

"Ben mahpus kadınlardan bahsedince Jeannette hemen değişiverdi. O zaman konağa kendisi için değil, mahpus kadınlar için geldiğimi anladı. Bana kim olduğumu, konağa niçin geldiğimi sordu. Ben inkâr ettim. Fakat kız katiyen

yanaşmıyordu. Başını sallayarak: 'Herhalde bu genç kızı seviyorsunuz. O da sizi seviyor. Bu mahpusluğun sebebini şimdi anlıyorum. Bu işte benden yardım beklerseniz aldanırsınız,' diyordu. Böyle konuşunca Jeannette'in beni kıskanmakta olduğunu anladım. O zaman yeni bir yalan uydurdum. Bu genç kızı kibar bir asilzadenin sevmekte olduğunu, beni kendisinin gönderdiğini, onunla görüşmem lazım geldiğini ve Montmorency ailesinden olan bu kadınların benim gibi bir serseriye yüz vermeyeceklerini söyledim."

"Montmorency ailesi mi dedin?"

"Evet, bu kadınlar Montmorency ailesine mensuplarmış. İşte ben bu sözleri söyleyince kızacağız inandı. Böyle yüksek bir aileye mensup bir genç kızın bana hiçbir şekilde bağlı olamayacağına inandı."

İhtiyar Pardaillan kahkahalarla güldü:

"Gayet güzel bir fikir..."

"Siz buna ne dersiniz baba? Montmorency gibi bir aileden bir kızla benim evlenebilmeme imkân var mı?"

Pardaillan bir kadeh şarabı daha son yudumuna kadar yuvarladı:

"Bu belli olmaz oğul! Aşk ve sevda işi bu. Adi bir papaz çömeziyle evlenmek için varını yoğunu veren nice kibar kadınlar vardır. Demek bu kadınlar Montmorency ailesinden?"

"Evet baba..."

"İş gitgide tuhaflaşıyor ve meraklandıyor. Sonu nasıl gelecek bakalım?"

"Jeannette, benim gibi bir serseriyle böyle kibar bir genç kız arasında bir aşk münasebeti olmayacağını anlayınca yavaş yavaş isteğime yanaşmaya başladı. Fakat gece saat sekizden önce beni onların yanına götüremeyeceğini söyledi. O zamana kadar beni kendi odasında saklayacağını ilave etti. Ben de sevinçle sözlerini kabul ettim."

"Sonra?.."

"Sonra peşine takıldım. Beni birtakım koridorlardan geçirdi. Tam büyük bir sofaya gireceğimiz sırada karşımıza biri çıktı..."

"Yine mi Gilles?.."

"Hayır, bu sefer gelen Gillot idi."

"Vay, vay, vay! Yakaladı mı seni?"

"Şimdi anlatacağım. Bulunduğumuz yerde bir kapı gözüme ilişti. Aralık duran bu kapıya kendimi dar attım. Gillot beni görmemişti. Tabii buna çok sevindim. Sersem herif, meğer dayısının verdiği emir üzerine büyük körüklü arabayı hazırlamaya iniyormuş. Araba gece saat on birde hazır olmalıymış. Daha önce de mahzenden bir şişe şarap almaya gidiyormuş."

"Vay ayyaş vay!"

"Halbuki korkudan, girdiğim kapının mahzen olduğunu anlamıştım. Hemen merdivenleri birer birer inmeye başladım. Birkaç saniye sonra kapı açıldı ve Gillot da aşağıya inmeye başladı."

"Olay pek heyecanlı..."

"Ben bir şeye takılıp devirmemeye, böylelikle burada

bulunduğumu belli etmemeye çalışıyordum. Ahmak herif ise üzerime doğru geliyordu. Böylece gerileye gerileye sonunda sırtım duvara yapıştı. Mahzen karanlık olduğundan herif beni görmüyordu."

"Çok iyi... Talihliymişsin!"

"Fakat herif iyi bir şişe şarap seçmek için bir meşale yakmaz mı..."

"Oldu mu bu?.."

"Mahzen aydınlanır aydınlanmaz da burun buruna geldik. Beni görünce aklı başından uçar gibi oldu. Bağırmak istedi. Fakat pek geç kalmıştı. Çünkü daha atik davranarak boğazını elime geçirdim. Meşaleyi de çabuk söndürdüm. İyi ki bunu yapmışım..."

"Neden?.."

"Aradan bir dakika bile geçmeden mahzenin kapısında bu sefer kâhya Gilles'in sesini duydum."

"Yine mi o?.."

"Mahzenin kapısını açık bıraktıkları için homurdanıyordu. Mahzeni hiddetle kilitledi ve gitti. Böylece Jeannette de kurtulmuş oluyordu. Fakat ben de mahzene hapsedilmiş bulunuyordum."

"Oradan nasıl çıktın?"

"Bu biraz güç, daha doğrusu geç oldu. Gillot'nun boğazını biraz fazlaca sıkmış olacağım ki, adamın nefesi kesilmişti. Bunun üzerine elimi gevşek bıraktım. O zaman birkaç kere rahat nefes

alınca ayaklarıma kapandı:"

"'Bana merhamet ediniz hırsız efendi. Beni öldürmeyiniz. Emin olunuz ki, sizi ele vermem,' dedi."

"Demek adam seni hırsız sandı?.."

"Evet, herhalde gözleri karanlığa alışınca belimde parlayan tabanca ve hançeri görmüş ve beni hırsız sanmış olacaktı..."

"Doğru..."

"Buna ben de memnun oldum. Fakat her ihtimale karşı bağırmaması için ağzını tıkadım."

"Bu olay saat kaçta olmuştu?"

"On bir filan vardı."

"Tesadüfe bak ki, ben de tam bu sırada başka bir uşağın ağzını tıkamakla meşguldüm. Sonra?.."

"O zaman son derece susadığımı ve acıktığımı hissettim."

"Mahzende yiyecek, içecek bulmaktan kolay ne var ki."

"Evet, ben de karnımı sucuk ve şarapla doldurdum. Gillot'yu da doyurmak isterken onu nerede bulayım?"

"Nerede?.."

"Ben karnımı doyururken sürüne sürüne yanımdan uzaklaşmış. Merdivenleri bile çıkmış. Tam kapıyı tekmeleyeceği sırada enseledim. Bu sefer dayağı hak etmişti. Fakat ben yine kendisine

acıdım. Sadece ellerini ayaklarını bağlayarak kendisini sucukların arasına domuz pastırması gibi uzattım."

"Hak etmiş..."

"O zaman kapıya gittim. Açıp açamayacağımı gözden geçirdim. Kapı son derece sağlam bir şekilde yapılmıştı. Boş yere belki bir saat uğraştım. Hiçbir sonuç alamadım. Dışarı çıkabilmek için ancak birisinin içeri girmesi gerekiyordu. Ben de bunu beklemeye başladım."

"Çok meraklandım. Çabuk söyle. Bu uğursuz mahzenden, sonra nasıl çıkabildin?"

"Kapıyı yine Jeannette açtı."

"Aşk olsun kıza..."

"Fakat vakit çok geç olmuştu. Gecenin sonuna geliyordu. Bana: 'Çabuk olunuz!' dedi. Sonra tekrar gelip gelmeyeceğimi sordu. Geleceğimi vaat ettim. O zaman Gillot'yu sordu. Ben de: 'Gillot, mahzendeki bütün sucuk ve pastırmaları yiyor,' cevabını verdim. O içeri girince ben de bahçeye fırladım ve duvardan atlayarak konaktan çıktım. Hemen büyük kapının yakınında uygun bir yer seçerek beklemeye başladım. Tam saat birde araba çıktı. Maksadım önce arabacıyı tabanca ile yere yuvarlamak, sonra önden giden atlıyı tepelemek ve böylece kadınları kurtarmaktı. Ötesini biliyorsunuz."

İhtiyar Pardaillan, oğlunun sözlerini büyük bir merakla sonuna kadar dinlemişti. Bitirince:

"Sen, başından geçenlerin yalnız birini, en sonuncusunu anlattın," dedi. "Öbürlerini de anlat. Ben gittikten sonra başına

gelen şeyleri birer birer söyle," dedi.

"Bunu anlatmamın sebebi, hayatımı bu iki kadına bağışlamış olmamdır. İşte konağa girmemin filan bütün sebebi budur. Size bir şey sormak isterim baba..."

"Sor oğlum!"

"Siz bu arabayla beraberdiniz, değil mi?"

"Evet!.."

"O halde arabanın nereye gittiğini bilmeniz gerekir."

"Hayır evladım, onu bilmiyorum! Görevim yalnız arabanın peşinden yürümek ve arabaya kimseyi yaklaştırmamaktı.

Genç Pardaillan ümitsizlikle başını salladı. Babası sordu:

"Şimdi de sen söyle bakalım. Bu arabanın içinde bulunan ve Montmorency ailesinden olduğunu söylediğin kadınlar kimlerdir?"

"Babacığım, ayrılıp gitmeden bana bir sırrınızı söylemiştiniz. Kızını kaçırmış olduğunuz bir kadın vardı; hatırladınız mı?.."

İhtiyar Pardaillan sarardı. Oğlu devam etti:

"Yani Jeanne de Piennes ile kızı Loise... Onları hatırladınız, değil mi? Loise de Montmorency..."

"Onu seviyor musun?"

"Evet baba..."

"Çok feci bir şey..."

"Biliyorum. Fakat onu sevmekten de kendimi alamıyorum. Hayatımın biricik amacı onları kurtarmaktır. İşte o arabada ikisi bulunuyordu."

"Buna emin misin?"

"Tamamıyla... Fakat tam izlerini bulduğum sırada onları elimden kaçırdım. Mareşal iki zavallı kadını şimdi kim bilir nereye götürdü..."

İhtiyar Pardaillan da başını salladı:

"Şimdi ben de her şeyi anlıyorum. Beni odaya hapsetmelerinin sebebi meydana çıkıyor. Mareşal bu kadınların konakta olduklarını öğrenmememi istiyormuş."

"Fakat babacığım, siz ne vakit Mareşal Damville'in hizmetine tekrar girdiniz. Bunu hiç bilmiyordum."

"Dün akşamdan beri. Konağa girer girmez Mareşal beni bir odaya hapsetti ve ancak bu gece yarısından itibaren serbest kalacağımı bildirdi. Ben de serbest kalır kalmaz hemen seni arayıp bulmayı kararlaştırmıştım."

Bunun üzerine ihtiyar Pardaillan da bütün olup bitenleri oğluna bir bir anlattı. Bu karşılıklı konuşmalar tan yeri ağarıncaya kadar devam etti sonunda ihtiyar Pardaillan tekrar konağa dönmeyi kararlaştırdı. İki kadının nerede olduklarını ancak bu sayede öğrenebileceklerdi.

İhtiyar asker:

"Arabanın nereye gittiğini bilen bir adam da d'Aspremont'dur. Çünkü arabayı o idare ediyordu. Gerekirse onu da söyletmesini bileceğim."

"Ben doğru François de Montmorency'ye giderek durumu kendisine bildireceğim. Sizi de Deviniere Oteli'nde bekleyeceğim..."

"Deviniere mi dedin? Galiba Bastille'e bir defa daha gitmek istiyorsun?.."

"Doğru, bunu düşünmemiştim."

"En iyisi burada kalmaktır. Vuran Çekiç Meyhanesi'nin o kadar fena bir şöhreti var ki, ne polis ne de devriye buraya uğramak cesaretini gösterebilir. Onun için en emin yer burasıdır. Sahibi de benim ahbabımdır. Sana bir oda hazırlasınlar. Rahat rahat otursun."

Ayrılmadan önce baba oğul kucaklaştılar. İhtiyar Pardaillan, meyhaneci kadını uyandırarak gereken emirleri verdi. Kadın, genç şövalyenin burada, Kralın Louvre Sarayı'nda bulunduğundan daha emin bir şekilde kalacağını yeminle söyledi.

İhtiyar asker giderken, oğlu:

"Baba," dedi, "mademki ben Deviniere Oteli'ne gidemeyeceğim, oraya bari siz gidin. Orada bir dostumu bırakmıştım."

"Kimdir? Adı ne?.."

"Pipeau adında bir köpek..."

Otuz Yedinci Bölüm

Louvre Sarayı'nda

Genç şövalye yalnız kalınca önce birkaç saat deliksiz bir uyku çekti. Sonra erkenden kalkarak doğruca François de Montmorency'nin konağına gitti. Mareşal kendisini sabırsızlıkla bekliyordu.

Mareşal François de Montmorency bütün gece uyumamıştı. Zavallı Jeanne ile on yedi yaşına basan kızını bir dakika bile aklından çıkaramıyordu. Bütün bu felaketlere sebep olan kardeşine karşı beslediği kin gittikçe büyüyordu. Bundan sonra ne yapacağını, kadınları kurtardığı takdirde nasıl davranacağını bir türlü kestiremiyordu.

Genç şövalye içeri girdiği zaman, François'nın karmakarışık yüzünden ve uykusuzluktan şişmiş gözlerinden korktu. Beş parasız ve isimsiz genç, bu zengin, büyük ve nüfuzlu adama acıdı.

Mareşal onu görür görmez sordu:

"Ne haber var?.."

"Doğruymuş efendim. Kadınlar de Mesmes'de bulunuyorlarmış."

"Oradaymışlar, öyle mi?"

"Evet, fakat şimdi değiller..."

"Değiller mi?"

"Dün gece onları az daha kardeşinizin elinden kurtarıyordum. Fakat titreyen bir kol ve boşa giden bir kurşun her şeyi kaybettirdi."

"Demek dövüştünüz?"

"Evet. Fakat bazen öyle olaylar olur ki, ne kuvvet ne de kurnazlık para eder. Dövüştüm, ama muvaffak olamadım. Onları elimden kaçırdım."

"Benim için dövüştüğünüzden dolayı size teşekkürlerimi bildirmek isterim. Sizin gibi mert ve cesur bir şövalyeyi tanıdığım için çok mutluyum."

Ondan sonra yumruklarını sıktı. Yüzü öfkeyle buruştu:

"Demek kardeşim hâlâ bu zavallı kadının peşinde. Soyumuzda böyle bir adam yetiştiği için utanıyorum. Olay nasıl oldu, anlat bakalım."

Şövalye bunun üzerine geceki olayı kısaca anlattı. Yalnız en sonunda babasıyla karşılaştığını söylemedi. Sözlerini şöyle bitirdi:

"Şimdilik kadınları kaçıranın Mareşal Damville olduğunu kesinlikle biliyoruz. Onları nereye götürdüğünü de yakında öğreneceğim."

François heyecanla genç şövalyenin elini sıktı:

"Sana bir şey sormak isterim."

"Nedir efendim?.."

"Bana söylediklerinizi, sizin için tehlike olsa da, hatta kardeşim Henri'nin yanında da, tekrarlayabilir misiniz?"

"Hazırım!.. Tehlike meselesine gelince, bu benim için önemsiz bir şeydir. Dünyada hiç kimseden korkum yoktur."

"Şu halde benimle beraber Kralın yanına gelirsiniz, değil mi?.."

Şövalye titremekten kendini alamadı:

"Bu anda bile hazırım."

"Pekâlâ! Şimdi birlikte Louvre Sarayı'na gideceğiz. Kral adaleti yerine getirir. En doğru şey budur. Şayet onları Kral da kurtaramazsa..."

"Evet?.."

"O zaman insanların adaletini bir yana bırakarak kılıcımın adaletine sığınacağım. Beni bir dakika bekleyiniz."

Mareşal giyinmek üzere odasına çekilince yalnız kalan Jean Pardaillan kendi kendine: "Kralın yanına gideceğiz, öyle mi?" diye düşündü. "Şu uğursuz Kraliçe Catherine de orada olacak. Beni görür görmez mutlaka yakalatıp yeniden Bastille'e gönderecektir. Anlaşılan ömrümüzü Mösyö Guitalens'ın emrinde geçirmemiz gerekecek. Haydi bakalım. Pardaillan'lar verdikleri sözü geri almazlar. Louvre Sarayı'na gideceğiz."

Bir çeyrek saat sonra Mareşal odaya girdi. Resmi Mareşallik elbisesini giymiş bulunuyordu. Yalnız belinde törenlerde takılan elmas kakmalı kılıç yerine çelikten savaş kılıcı sallanıyordu.

Şövalyeye kendisini takip etmesini işaret ederek yürüdü. Aşağıda

araba hazırdı. Beraberce bindiler ve önde muhafızlar olduğu halde büyük bir debdebeyle Louvre Sarayı'nın yolunu tuttular. Bunları gören halk, Mareşali saygıyla selamlıyor ve birbirine gösteriyordu:

"Mareşal de Montmorency!.. Kralla görüşmek üzere saraya gidiyor!"

Yolda hiç konuşmadılar. Mareşal düşünüyordu. Şövalyeye gelince, Kralın huzuruna çıkacağı için gayriihtiyari bir heyecan içinde bulunuyordu.

Araba bu şekilde Louvre Sarayı'na vardı. Senelerden beri saraya gelmeyen ve Kralı ziyaret etmeyen Mareşalin saraya varışı oldukça büyük bir telaş ve heyecan uyandırdı.

Kral Charles bu sırada alt katta silah odasında bulunuyordu. Yanında birçok asilzade ve kardeşleri de vardı. Genç Kral o gün çok neşeliydi. Onun bu halini gören asilzadeler kendisine hoşuna gidecek şeyler söylüyorlardı. Kral da bunları memnuniyetle dinliyordu. Tam bu sırada içeri bir uşak girdi.

Kral:

"Ne var?" diye sordu.

"Mareşal de Montmorency geldi. Kendisini kabul etmenizi rica ediyor."

Kral sevinçle haykırdı:

"Montmorency mi? Herhalde ilan edilmek üzere olan sulhu duydu. O da buna taraftardı. Teşekkür etmek üzere gelmiş olmalı. İçeri girsin!"

Kral bir koltuğa oturdu. İçerdekiler de koltuğun sağında ve solunda yer aldılar. Bu sırada Mareşal, Pardaillan'la beraber içeri girdi.

Mareşal, Krala üç adım kalıncaya kadar yürüdü ve orada durarak kendisini saygıyla selamladı. İçeridekiler sessiz ve hareketsiz duruyorlardı. Yalnız Henri de Guise hoşnutsuzluğunu gizlemeye lüzum görmemiş ve Mareşal içeri girerken:

"Dinsizlerin dostu geliyor!.." diye söylenmişti.

Kral, ünlü Mareşali güler yüzle karşılayarak:

"Sizi burada görmekle memnun oldum," dedi. "Çoktan beri Louvre Sarayı'nı unutmuş bulunuyordunuz. Hatta öldüğünüz hakkında rivayetler bile çıkmıştı. Neyse, sizi sağ ve salim gördüğümden dolayı son derece memnunum."

Kral şöyle bir çevresine bakındıktan sonra daha ciddi bir tavırla devam etti:

"Neyse, mesele sizi burada, aramızda görmektir. Safa geldiniz..."

Kralın bu şekilde konuşmasını gören diğer asilzadelerin de dudaklarında gülümsemeler belirdi. Dük de Guise'den başka herkes sanki bu ziyaretten çok memnun kalmış gibi mareşale tatlı tatlı bakıyordu.

François:

"Hakkımda gösterdiğiniz iltifata teşekkür ederim Majeste," dedi. "Size bir ricada bulunmaya geldim."

"Nasıl bir rica?.."

"Sizinle özel bir konuşmada bulunmak istiyorum."

"Benimle yalnız kalmak mı istiyorsunuz?"

"Eğer kabul ederseniz..."

"Pekâlâ, yalnız kalalım."

Bunun üzerine odadakiler birer birer dışarı çıktılar. Kral, Pardaillan'ı göstererek:

"Bu delikanlı niçin duruyor?" diye sordu.

Şövalye, Krala titreyerek baktı. Az önce Kralla François konuşurlarken odanın içinde sessiz bir konuşma olmuştu. Odaya girince Şövalye; Quelus, Maugiron ve Maurevert'i görüp tanımıştı. Onları görünce alaylı alaylı gülümsedi. Onlar da kendisini tanımış oldukları için dik dik bakıyorlardı.

Pardaillan o zaman sağ kolunu Maugiron'a doğru çevirerek kaşıdı. Bu suretle Saint-Denis Sokağındaki karşılaşmalarında Maugiron'un sağ kolunu yaraladığını hatırlatmak istiyordu. Maugiron bunu anladığından hiddetle kaşlarını çattı. Pardaillan cevap olarak sanki onun kızmasının sebebini anlamamış ve şaşmış gibi bir tavırla baktı. Sonra Maurevert'e döndü. Onun da kendisine hiddetle baktığını görünce bu sefer yüzünü kaşıdı. Bu hareketiyle de ona, yüzüne vurduğu kılıcı hatırlatmak istiyordu. Maurevert de kıpkırmızı oldu ve Pardaillan'ın duyacağı kısık bir sesle:

"Yine buluşuruz," dedi.

Pardaillan da aynı şekilde:

"Ne zaman istersen," cevabını verdi. Bu sırada Quelus, Dük d'Anjou'ya eğilerek bir şeyler söyledi. D'Anjou Pardaillan'a öyle bir bakışla baktı ki, Pardaillan:

"Tamam!" diye düşündü. "Bu sefer sağlam hapı yuttuk. Buradan sağ çıkarsam ancak Bastille'e veya Temple'a gitmek için olacak."

François, Krala cevap verdi:

"Size söyleyeceğim şeylere Şövalye de Pardaillan şahittir. Onun için kendisinin de burada kalmasını rica edeceğim."

"Pekâlâ öyleyse..."

"Bir ricam daha olacak Majeste. Mareşal Damville'in derhal saraya çağrılmasını istiyorum."

"Demek önümde bir aile meclisi kurulmasını istiyorsunuz?.."

"Evet efendim. Fransa Kralı, bütün ailelerin reisi olduğu için bizim davamızı da ancak siz halledebileceksiniz."

IX. Charles iki kardeş arasındaki kin ve nefreti pek güzel biliyordu. Fakat bu kin ve nefretin asıl sebebini bilmiyordu. Her iki Mareşal arasında yıllardan beri sürüp giden bu kinin sebebini demek nihayet öğrenecekti. O da ne kadar zamandan beri bunu pek ziyade arzu ediyordu.

Hemen gümüş bir tokmak zile vurdu ve içeriye giren hizmetçiye:

"Bana muhafız komutanı Nancey'yi çağırınız," emrini verdi. Bir dakika sonra Nancey içeri girdi.

Kumandan, karşısında, Kraliçenin emri ve kendi eliyle tevkif

ederek Bastille'e götürdüğü Pardaillan'ı görünce o kadar şaşırdı ki, Krala göstermeye mecbur olduğu saygıyı bile unuttu. Gözleri dışarı uğradı.

Pardaillan da komutanı görünce şaşırmış kalmıştı. Başından aşağı soğuk bir su banyosu yapmış gibi titredi. Fakat korkusunu belli etmeyi de şanına yediremedi ve Nancey'ye gülümseyerek baktı.

Kral olup biteni anlayamamıştı. Kaşlarını çattı:

"Ne oldun Nancey?" diye sordu.

"Şey... affedersiniz Majeste... Gözlerim birdenbire kamaştı da..."

"Pekâlâ öyleyse... Şimdi derhal Otel de Mesmes'e gideceksin ve Mareşal Damville'e kendisiyle hemen görüşmek istediğimi söyleyeceksin."

"Yalnız mı gideyim, yoksa yanıma birkaç asker de alayım mı?.."

"Yalnız gideceksin, sersem herif! Kimseyi tevkif edecek değilsin. Kendini annemin huzurunda mı sanıyorsun?"

Nancey titreyerek Kralı selamladı ve derhal odadan çıktı.

O zaman François yeniden söze başladı:

"Huzurunuza adalet istemek için geldim Majeste. Biraz sonra Damville'i sizin yanınızda hıyanet, yalancılık ve kadın kaçırma cinayetleriyle suçlayacağım. Belki memlekette yargıçlar olduğu için, bunları, onlara söylememi isteyeceksiniz. Fakat siz de hükümetin en büyük yargıcı değil misiniz? Yalnız adaletinize değil, şeref ve namusunuza da başvuruyorum. Söyleyeceğim şeylerin gizli kalmasını da istiyorum. Bir asilzadenin çirkin bir

şekilde dedikodu konusu olmasını istemiyorum."

"Pekâlâ, Mareşal... Mademki bunu istiyorsun, hakemliği kabul ediyorum. Mesele nedir?"

"Onu kardeşimin yanında söylememe müsaade ediniz."

"Olur..."

Odada on beş dakika kadar süren derin bir sessizlik oldu. Kral merakından çatlayacak dereceye gelmişti. François kaşlarını çatmış, herhalde nasıl konuşacağını hesaplıyordu. Pardaillan da bu işin nasıl bir sona ereceğini düşünüyordu.

Nihayet Kral sordu:

"Demek işin içinde kadın da var?.."

"Evet, iki zavallı işçi kadın kaçırılmış bulunuyor."

"İki işçi kadın mı dediniz?"

"Evet, dikiş ve nakış işleriyle hayatlarını namuslu bir şekilde kazanan iki kadın..."

"Bunlar nerede oturuyorlar?"

"Saint-Denis Sokağı'nda..."

Kral bir şey hatırladı:

"Sakın Deviniere Oteli'nin karşısında olmasınlar?"

"Evet efendim."

"Öyleyse ben o kadını tanırım. El işlerinde çok ustadır."

Kral bu kadını sevgilisi Marie Touchet'ın evinde gördüğünü gülümseyerek hatırladı: "Garip şey!" diye düşündü. Sonra sevgilisinden bahsetmeden bu kadını nasıl tanıdığını, kadının ne kadar sır tuttuğunu ve mükemmel işler yaptığını anlattı.

François daha fazla dayanamadı ve kendisi için bir azap olan ümitsiz aşkını ve zavallı "Siyahlı kadının" çektiği ıstırapları birer birer anlattı. Sonunda:

"Sizden ricam bu iki kadını kardeşim olacak canavar herifin elinden kurtarmak ve onlara ufak da olsa hak etmiş oldukları refah ve hürriyeti vermektir. Kardeşim onları kaçırmak suretiyle yeni bir cinayet daha işlemiş bulunuyor. İşte kendisi de geldi. Huzurunuzda bu kadın hırsızını suçluyorum."

Aynı anda kapı açılmış ve Mareşal Damville, mosmor yüzüyle kapıda belirmişti.

İki kardeş korkunç bir şekilde bakıştılar.

Henri yolda Kralın huzurunda kardeşini bulacağını öğrenmiş, ona göre hazırlanmıştı. Bununla beraber on yedi seneden beri görmediği kardeşinin karşısında elinde olmadan yeniden heyecana kapıldı.

Fakat bu, az sürdü. Yeniden soğukkanlılığını topladı ve Krala doğru yürüyerek eğildi:

"Majeste, beni çağırmak lütfunda bulunmuşsunuz. Emrinize amadeyim," dedi.

Pardaillan, kopacak fırtınaları sezdiği için bir köşeye çekilmişti.

Onun için Henri kendisini görmemişti.

Kral Charles, sakin bir sesle:

"Sizi, ağabeyinizin isteği üzerine çağırttım," dedi. "Size bazı şeyler sormak istiyor."

Sonra François'ya döndü:

"Söyleyiniz Mareşal..."

"Mösyö Damville'e, Jeanne de Piennes ile kızı, daha doğrusu kızımı ne yaptığını lütfen sorar mısınız? Eğer doğru cevap verir, bundan sonra da bu iki namuslu kadını rahat bırakacağına söz verecek olursa bu suçundan dolayı kendisini affedeceğim..."

Kral, Henri'ye döndü:

"Cevap veriniz Mareşal Damville..."

Henri'nin dudaklarında korkunç bir gülümseyiş dolaştı:

"Layıkıyla cevap vermek için lütfen Mareşale sorunuz: Bethisy Sokağı'nda bir konakta bulunmuşlar mı? Orada kimleri görmüşler ve ne kararlaştırmışlar?"

Bu sözler karşısında François ölü gibi sarardı. O anda sanki başının vücudundan ayrıldığını hisseder gibi oldu. Bir cevap aradı, fakat bulamadı. Ancak kardeşinin duyacağı kadar hafif bir sesle:

"Alçak!" diye mırıldandı.

Henri oralı olmadı:

"Mademki cevap vermiyorlar, o halde müsaade ederseniz bunu ben kendim söyleyeyim."

Birdenbire bir ses odayı kapladı:

"Bir saniye durunuz monsenyör..."

François ümitle, Kral merakla, Henri hiddetle duraladı.

Şövalye Jean de Pardaillan, bulunduğu köşeden ilerleyerek, iki kardeşin arasına girmişti. Krala dönerek:

"Affınızı rica ederim Majeste," dedi. "Fakat burada tanık olarak bulunduğum için söylemeye mecburum. Mareşal Damville'in sorduğu sorunun hiçbir şekilde lüzum ve önemi yoktur."

Henri'nin kanı tepesine çıkmıştı:

"Size bir şey sorulmadığı halde Kralın önünde ne cesaretle konuşuyorsunuz? Hem siz kim oluyorsunuz? Bu sorunun lüzum ve önemi olmadığını nereden anladınız?"

"Ben kim miyim? Bunun hiç önemi yok. Asıl önemli mesele Bethisy Sokağı'nda değil Saint-Denis Sokağı'nda Deviniere Oteli'nin arka salonunda, şairlerin toplantısındadır."

Şövalyenin bu sözleri karşısında Henri birdenbire sarardı. Başını eğdi ve sustu.

Kral:

"Bu ne demek oluyor?" diye bağırdı.

"Maksadım, Mareşal Damville'in sorusunun manasız olduğunu

söylemektir. Zannederim bunu kendisi de tasdik edecektir."

Kral, Henri'ye:

Doğru mu söylüyor bu adam?" diye sordu. "Sorduğunuz sorunun, kardeşinizin ithamıyla bir ilgisi yok mu?"

Henri inler gibi:

"Bu adam doğru söylüyor," diye cevap verdi.

François, şükranla Pardaillan'ın yüzüne baktı.

Fakat Kralın da merakı büsbütün artmıştı. Buna merak değil, şüphe demek daha doğru olurdu. Bir anda etrafını birtakım düşmanların sardığını, aleyhine birtakım gizli toplantıların yapıldığını anlar gibi oldu. Kaşlarını çattı. Beyaz alnı sarardı. Korku ve hiddetle Henri'ye:

"Herhalde böyle söylemekte bir maksadınız olacak," dedi. "Bethisy Sokağı'ndan bahsettiniz. Buradaki hangi konağı kastediyorsunuz ? Söyleyiniz, bunu emrediyorum."

Kral, Bethisy Sokağı'nda Huguenot'ların reisi Coligny'nin bir konağı olduğunu biliyordu.

Henri ne cevap vereceğini bilemiyordu. Eğer kardeşini ele verecek olursa Pardaillan denilen bu adam da kendisini, bildiklerini söyleyerek mahvedecekti. Son bir gayretle yalan uydurdu:

"Düşes de Guise'in konağından bahsediyorum. Bu da bir kadın meselesidir."

Kralın korkusu bir anda dağıldı:

"Demek yine bir kadın," diye gülümsedi.

"Majeste, Dük de Guise, hürmet ettiğim bir kimse olduğu için bunu söylemek bana çok zor gelecektir."

Charles, de Guise'in kendisine rakip olduğunu bildiği için bu dedikodu onu memnun etmişti. O da Düşesin çok hafifmeşrep bir kadın olduğunu ve Saint-Megrin ile seviştiğini biliyordu. Gülerek:

"Aman, yavaş söyle," dedi. "Guise ile Saint-Megrin kapının arkasındadır."

"Anlıyorsunuz, değil mi Majeste?.."

"Anlıyorum, anlıyorum. Pekâlâ, Hotel Deviniere ile bu işin ne münasebeti var?"

Pardaillan da karşılık olarak Henri'yi kurtarmayı kararlaştırmıştı:

"Efendim," dedi, "bu otelin arka tarafında birçok şair, kadın toplanır. İçki içerler. Kadınlar, yüzleri kapalı olarak gelir ve bunlara bazan Saint-Megrin arkadaşlık eder.

Kral yeniden gülümsedi:

"Hay şeytanın gözü kör olsun! Bu sözleri Guise'in duyması için yüz ekü feda ederdim."

Henri de, François da Kralın gülmesi üzerine yalandan gülmeye mecbur olmuşlardı. Kral ise şimdi sinirli kahkahalar atıyordu. Yalnız Pardaillan son derece ciddi duruyordu.

Kahkahalar sona erince François, alnında biriken soğuk terleri

sildi:

"Majeste, adaletinize inandığım için bu iki kadının serbest bırakılmalarını rica ediyorum."

Kral, Henri'ye döndü:

"Evet, haydi cevap veriniz."

"Katiyen doğru değildir Majeste. Böyle bir kadının kaçırılmasından haberim yok. Onları ben de on yedi yıldan beri görmedim. François, bana bu yalanı atmak suretiyle iftira ediyor. Burada davacı o değil, ben olabilirim."

François kaşlarını çattı:

"Eğer elimde kuvvetli deliller olmasaydı bunu iddia etmezdim," dedi. "İşte Şövalye Jean de Pardaillan burada. Kendisi tanığımdır. Dün bütün gün ve gece saat on bire kadar de Mesmes'de bulunmuştur. Kendisi orada bütün gördüklerini ve duyduklarını söylemeye hazırdır."

Kral, Pardaillan'a döndü.

"Daha yakına geliniz ve anlatınız."

Henri o zaman bu genç adamı dikkatle süzdü. İhtiyar Pardaillan'ın bahsettiği oğlu, demek bu adamdı.

Şövalye sordu:

"Majeste, mademki esas meseleye geldik. Mareşale bir soru sormak istiyorum. Meselenin neresinden anlatmaya başlayayım?.."

Damville:

"Bir şey anlamadım," diye homurdandı.

Pardaillan devam etti:

"Anlaşılmayacak bir şey yok... Meselenin bir başı, bir ortası, bir de sonu var. Sadece kaçırılan kadınlardan, konaktan gece çıkan arabadan mı bahsedeyim; yoksa konakta geçen olayları, Bastille'den gelerek Mareşalle acele ve gizli olarak konuşan adamı da anlatayım mı?"

Henri, Şövalye'nin Guitalens'tan bahsettiğini anlayınca yeniden mosmor kesildi. Gözleri karardı. Kendi kendine:

"Ah şeytan!" diye söylendi.

Pardaillan: "Kazandık," diye düşündü ve büyük bir neşeyle tam söze başlayacağı sırada odanın kapısı birdenbire açıldı ve Pardaillan'ın sözü boğazında kaldı.

Kral:

"Müsaade almadan içeri giren kimdir?" diye bağırdı. "Siz misiniz madam?"

İçeri giren Catherine de Medicis idi. Kapıyı açık bırakarak Krala doğru yürüdü. Açık kalan kapıda Dük d'Anjou ile asilzadeler, muhafız kumandanı Nancey ve on iki kadar iri yarı adam görünüyordu.

Pardaillan:

"Nihayet fırtına kopuyor," diye düşündü.

Sapsarı kesilen Kral:

"Burada Mareşal de Montmorency ile özel olarak görüşüyorum," dedi. "Bu bakımdan kimsenin içeri girmeye hakkı yoktur. Siz de bu kaideden ayrı olamazsınız madam."

"Biliyorum oğlum. Fakat öyle mühim bir olay oldu ki, emrinize itaat etmemeye mecbur kaldım. Bunu söyleyince bana hak vereceksiniz."

"Neymiş?.."

"Burada bir tehlike karşısında bulunuyorsunuz."

Kral sarardı:

"Tehlike mi? Nasıl bir tehlike bu?"

"Burada, annenin, kardeşin d'Anjou'nun ve hatta bizzat sizin bir düşmanınız bulunuyor."

Korkak Kral titremekten kendini alamadı:

"Düşman mı?" diye kekeledi.

Diğer taraftan Damville rahat bir nefes aldı. Kurtulduğunu anlamıştı. François'ya gelince, Kraliçenin kendisinden bahsettiğini sanmıştı. Pardaillan sakin halini muhafaza ediyordu. Kral devam etti:

"Kimden bahsediyorsunuz madam?"

"Burada kardeşiniz d'Anjou'ya el kaldıran ve bana hakaret ettikten sonra yine kim bilir ne gibi bir amaçla Louvre Sarayı'na girmiş

olan birisi bulunuyor. Bu sefer hedefinin sizin olmasından haklı olarak korktuğum için içeri girdim."

"Kim bu adam? İsmini söyleyiniz."

"Bu adamın ismi Pardaillan olup karşınızda bulunuyor."

Kral ayağa kalkarak bağırdı:

"Hey! Nancey! Askerler! Bana bakınız! Bu adamı derhal yakalayınız."

Kral daha sözünü bitirmeden Maurevert ve arkadaşları:

"Tutunuz, gebertiniz!" diye haykırarak içeri girdiler.

En önde Quelus, arkasında Maugiron Saint-Megrin ve Maurevert, onların da arkasında Nancey ve askerler odaya doldular. François ne yapacağını, bu cesur genci nasıl kurtarabileceğini düşünürken Henri sevincinden çıldırma derecelerine gelmişti.

Pardaillan, Kraliçe içeri girer girmez etrafına göz gezdirerek kendini nasıl savunacağını, ne şekilde hareket edeceğini kestirmiş bulunuyordu. Sakin dururken bir anda atıldı ve Quelus'ün kılıcını tutup çektikten sonra dizinin üzerinde parçaladı ve bunları odaya girenlerin üzerine savurdu.

Bunu o kadar çabuk yapmıştı ki, odada bir anda herkes şaşkınlıkla duraladı.

Sonra kuvvetli bir sesin:

"Kralın adaletini selamlayınız!" diye gürlediği duyuldu. Pardaillan yine ileri atıldı. Quelus'ün başında bulunan şapkasını bir tutam

saçıyla birlikte söküp çıkardıktan sonra Kraliçenin ayakları dibine attı.

Pardaillan, silahsız olduğu için ne yapacağını hesaplamıştı. Odadakiler tam üzerine atılacakları zaman bir ok gibi pencereye atıldı ve kurşun gibi fırlayarak hendeğin öbür tarafına kadar âdeta uçtu.

Bundan sonra acele etmeden yavaş yavaş yürümeye başladı. Pardaillan, arkasından kimsenin atlamaya cesaret edemeyeceğini ve atlasa bile kılıç, zırhlı elbise gibi ağır eşyalarıyla geniş ve içi su dolu hendeğin öbür tarafına erişemeyeceğini biliyordu.

Bunu gören d'Anjou:

"Tüfek nerede?" diye bağırdı.

Pardaillan bu sözü işittiği halde duymamazlığa geldi ve yürümeye devam etti. İyi bir nişancı olarak tanınan Maurevert tüfeği alarak uzun uzadıya nişanladı.

Tüfek patladı. Fakat Pardaillan yine başını çevirmeden sakin bir tavırla yürümekte devam etti:

Maurevert:

"Nişanlayamadım, mel'un şeytan!" diye homurdandı.

Penceredekiler bağırıp çağırıyorlar, ümitsiz bir tavırla yumruklarını savuruyorlardı.

Bu arada Pardaillan sokağı dönmüş ve gözden kaybolmuş bulunuyordu. O zaman bütün kuvvetini bacaklarına vererek koşmaya başladı.

Pardaillan'ın sebep olduğu olay üzerine oda karmakarışık olmuştu. Kimse odada Kralın bulunduğunu düşünmeden bir şeyler söyleyip duruyordu.

Dük de Guise:

"Bu herif, tahta köprüde ortalığı altüst eden genç domuzdan başkası değil," diye haykırırken kendi kendine de:

"Yazık ki maiyetime girmedi. Acaba kimin hizmetinde çalışıyor?" diye düşündü.

Maurevert:

"Bana izin verirseniz bu herifi akşama kadar yakalar, Majestenize teslim ederim," diye haykırdı.

Catherine de Medicis:

"Size bu emir verilmiştir," dedi.

Askerlerle Maurevert dışarı çıktılar.

Kral hiddetinden tir tir titriyordu:

"Ne olursa olsun, Paris'i altüst etmeli, fakat bu herifi mutlaka yakalamalısınız. Derhal Bastille'e tıkılacak ve muhakemesine başlanacaktır. François de Montmorency, böyle adamları saraya getirdiğiniz için sizi tebrik ederim."

Catherine:

Mareşal daima kiminle görüştüğüne dikkat etmiyor. Louvre Sarayı'na da pek nadir olarak geldiği halde bazen de böyle dostlar

getiriyor."

Henri, olan bitenden memnundu. François da hiddetin geçmesini bekleyerek bir şey söylemiyordu.

Dük de Guise:

"Mareşal, Kralın düşmanlarıyla görüşüyor," sözlerini söylemekten çekinmedi.

François daha fazla sabredemedi:

"Dük, kendine gel! Sen ne Kral ne de Kraliçesin. Sana cevap verebilirim. Fakat şimdi sırası değil..."

Catherine, Krala:

"Bu Pardaillan kadar azılı adam görmedim. Hem beni tahkir etti hem de kardeşinize el kaldırdı.

D'Anjou, seyrek sakalını düzeltmeye çalışarak:

"Evet, pek doğru söylediniz," dedi.

Ve Quelus'e dönerek:

"Zavallı dostum," dedi. "Kafan nasıl?"

"Pek fena monsenyör. Bu serseri adam, başımdan bir tutam saç kopardı."

"Sana gayet iyi bir merhem vereceğim. Annem yaptı. Yaralara birebir geliyor."

Catherine, Krala:

"Bu adam hepimiz için son derece tehlikelidir," dedi.

Kral:

"Anladım ve istediğiniz emri verdim. Ona öyle bir ders vereceğim ki, dünya durdukça kimsenin aklından çıkmayacaktır. Artık bitsin."

Kral, yalnız kalmak istediğini gösteren bir işaret yaptı. Bunun üzerine François ve Henri'den başkaları hep dışarı çıktılar. Kral bunların çıkmadıklarını görünce:

"Siz burada mı kaldınız?" diye sordu.

François:

"Adaleti yerine getireceğinizi vaat etmiş olduğunuz için emrinizi bekliyorum."

"Evet, peki, öyle olsun..."

"Şövalye de Pardaillan şimdi burada olmadığı için onun işittiği ve gördüğü şeyleri ben söyleyeceğim. Dün gece saat on birde iki kadının bulunduğu bir araba, de Mesmes'den çıktı. Kardeşim bunu inkâr ediyor mu?"

Henri:

"İnkâr etmiyorum!" diye cevap verdi. Sonra Krala döndü:

"Bana iki hafifmeşrep asil kadın başvurarak yardım istediler. Maksatları, kimse tarafından görülmeden evlerine gitmekti. Mesele bundan ibarettir."

François davayı kaybettiğini anlamıştı, Pardaillan'ın kaçıp gitmesi, bütün planını altüst etmişti. Elinde iddiasını ispat edecek hiçbir vasıta ve imkân yoktu.

Kral:

"Görüyorsunuz ya, Mareşal... Aldanmışsınız," dedi. "Bir saniye durunuz. Fransa'nın en yüksek ailesinden iki kardeşin bu şekilde dargın durmaları beni çok müteessir ediyor. Bu düşmanlığın bu andan itibaren ortadan kalkmasını ümit ve arzu ederim."

İki kardeş, Kralı selamlayarak dışarı çıktılar. Henri sevinç içindeydi. Buna karşılık François'nın kalbi kan ağlıyordu.

Yandaki odada ayrılmadan evvel durdular.

François:

"Daima aynı silahları kullanıyorsun... Yalan ve iftira!" dedi.

Henri cevap verdi:

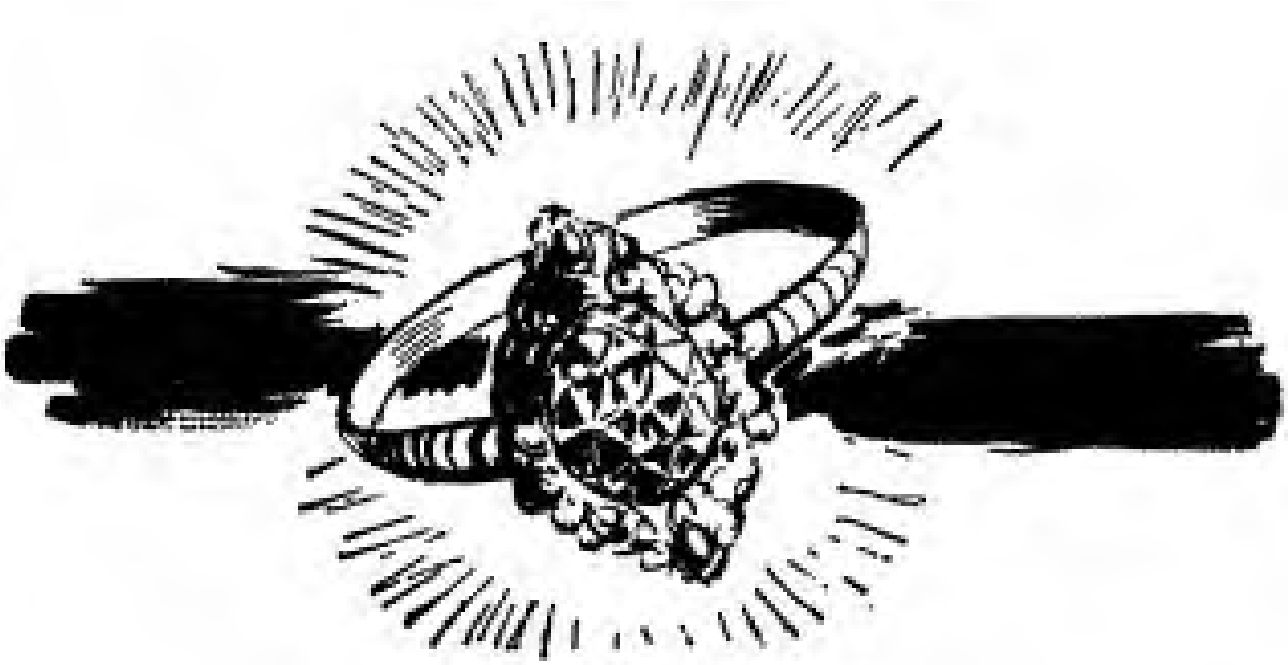
"Senin için başka bir silahım daha var."

François'nın gözleri döndü. Bir an, Henri'nin üzerine atılmamak için kendisini zor tuttu:

"Dinle," dedi. "Düşünmek için üç gün vakit bırakıyorum. Otel de Mesmes'e gelirsem artık her şey bitmiş olacaktır. Üç güne kadar bu iki zavallı kadını bana teslim etmezsen kendini iyi kolla. Louvre Sarayı'nda olsun, konağında olsun, sokakta olsun, seni nerede yakalarsam canını cehenneme göndereceğim."

"Ya, öyle mi? Seni bekleyeceğim!"

Otuz Sekizinci Bölüm

İlk Sevgili

Sainte-Genevieve Dağı'ndaki Carmes Manastırı, Paris'in en başta gelen manastırlarından biriydi. Çünkü para toplayıcıları hem bol hem de oldukça açıkgöz insanlardı. Mesleklerinde hakikaten usta olan on iki kadar dilenciden başka, kibar adamlara çok pahalıya satılan dua kitaplarına boyalı resimler yapan ressamları ve kiliselerde halkı sürekli olarak cehennem ateşleriyle tehdit eden çenesi düşük papazları sayesinde, bu manastır, günden güne zenginleşiyordu.

Manastırda ayrıca iki insan vardı ki, bunlara diğer manastırlarda rastlamaya imkân yoktu. Birisi dört beş yaşlarında sarışın, zayıf bir çocuktu. Bu küçük çocuk bazen Jacques bazen de Clement

diye çağırılırdı. Gayet korkak ve çekingen bir yaradılışı vardı. Manastırın büyük bahçesinde tek başına dolaşırdı. Bu küçük çocuğun ara sıra sokulduğu tek papaz "Ölüler papazı" adı verilen kimse idi.

Bu papazın görevi kiliseler "Işıkları söndür" çanlarını çaldıktan sonra bir elinde bir fener, öbüründe bir çıngırak olduğu halde Paris sokaklarını tek başına dolaşmak ve korkunç sesiyle:

"Kardeşlerim! Ölülerinizin ruhları için dua ediniz!" diye haykırmaktı.

Bu papazdan manastırda herkes çekinirdi. Başpapaz da kendisine çok itibar eder, birçok defa yanına çağırtarak uzun uzun görüşürdü. Diğer papazlar arasında dolaşan sözlere bakılırsa kendisi Papa'dan çok geniş yetkiler aldıktan sonra Paris'e gelmiş bulunuyordu.

İşte kendisine muhterem Pani-Garola denilen papaz böyle bir kimseydi ve manastırın bu iki misafiri arasında sebebi anlaşılmayan garip bir yaklaşma ve anlaşma hâsıl olmuştu. Küçük Jacques, Garola'yı görür görmez hemen onun yanına koşuyor ve kimseyle konuşmadığı halde, onunla konuşmaktan zevk duyuyordu. Son derece hissiz, burnu havada, kimseye önem vermeyen Garola da, bu çocuğa karşı özel bir şefkat gösteriyor, boş zamanlarında ona resimli bir kitaptan okuma-yazma öğretiyordu.

O gün yine manastırın bahçesinde bir köşede küçük Jacques, Papaz Garola'ya yaklaşmış, kendisiyle konuşuyordu.

Çocuk birdenbire solgun yüzünü kaldırdı ve papaza:

"Sizin babanız var, değil mi?" diye sordu.

"Evet oğlum!"

"Çan çalan papazın, çirkin suratlı bahçıvan papazın da babası var mı?"

"Tabii oğlum..."

"Bahçeden yemiş çalmak için duvardan atlayan ve sopalarla kovalanan çocukların da babaları var mı?"

Papaz yavaş bir sesle:

"Evet oğlum," diye mırıldandı.

"Öyleyse benim niçin bir babam yok?"

Papaz titredi. Gözleri doldu:

"Baban olmadığını sana kim söyledi?"

"Kimse söylemedi. Ben kendim görüyorum. Pazar günleri çocuklar kiliselere geldikleri zaman anaları, babaları onlarla beraber geliyor. Halbuki benim ne annem ne de babam var. Dünyada küçük çocukların otlattıkları kuzular gibi yalnızım. Öyle değil mi efendim?"

Papaz, gözleri dolu olduğu halde kısık bir sesle:

"Ya ben kimim?" diye sordu.

Çocuk kendisine uzun uzun baktıktan sonra:

"Siz mi? Siz benim babam değilsiniz ki," dedi.

Papaz Garola, Alice'le kendisinin çocuğundan başkası olmayan küçük Jacques'ı kucaklamaktan kendisini güç tutabildi.

Kendi kendine: "Ne alçak, ne aşağılık bir insanım. Oğlumu kucaklamak için çırpındığım halde bunu yapamıyorum," diye düşündü ve gözleri sabit bir noktada durarak daldı, kaldı...

Küçük Jacques o zaman, oynamak üzere yavaşça bahçenin başka bir köşesine doğru uzaklaştı. Papaz, gözleri bir noktaya dalmış olduğu halde, fırtınalar geçiriyor ve için için sayıklıyordu: "Bu aşkı boş yere kalbimden çıkarmaya çalışıyorum... Yalan, hepsi yalan! Kendi kendimi aldatmaya çalışıyorum. Ah, ayaklarıma kapanıp ağladığı zaman ne kadar acı duymuştum. Nasıl oldu da ince parmaklığı parçalamadım ve onu kollarımın arasına almadım. Onu herhalde görmeliyim. Böyle lazım... Daha fazla dayanamayacağım."

Garola, oturduğu taş iskemleden akşama kadar kalkamadı. Güneş batıp ortalık karardığı vakit, bir heykel gibi ayağa kalktı. Siyah mantosunu vücuduna adamakıllı doladı. Sonra kapıya doğru yürüdü. İri yarı kapıcı, kendisine feneriyle çıngırağını verirken, onun sarı yüzünden ürkmüştü. Bir dakika sonra ortalığı:

"Kardeşlerim! Ölülerinizin ruhları için dua ediniz!" diye yükselen acı bir ses kapladı.

Papaz önce Seine Nehri'ni geçti. Oradan Louvre Sarayı'na doğru ilerledi ve buradan pek uzakta olmayan La Hache Sokağı'na vardı. Buraya gelince sesini kesti. Feneri söndürdü ve çıngırakla beraber bunu yavaşça yere bıraktı. Titreyerek yavaş yavaş yeşil kapılı evin hizasına geldi.

Buraya kadar azimle geldiği halde kapının önünde cesareti

birdenbire kırıldı. Belki yüz defa kapıyı çalmaya niyet ettiyse de her defasında bundan vazgeçti. Derin bir kararsızlık içindeydi.

Tam bu sırada bir gürültü duyuldu. İki kişi bahçe kapısına doğru geliyordu. Kapı gıcırdayarak açıldı ve bir öpüş sesinden sonra bir adam içeriden çıkarak süratle kayboldu ve kapı arkasından kapandı.

Garola inler gibi:

"Mutlaka sevgilisidir," diye mırıldandı. "Ne kadar da mutlu ve neşeli gidiyor. Halbuki ben ne büyük bir ıstırap içinde kıvranıyorum!"

Gördüğü manzara papazı dondurmuştu. Yeniden bütün düşünce ve niyetleri değişti. Buradan kaçmak, uzaklara, çok uzaklara gitmek için önüne geçilmez bir istek duyuyordu.

Sonra yavaş yavaş sakinleşti. Aşk yine galip gelmişti. Aradan belki bir saat geçmiş bulunuyordu. Bu sefer daha büyük bir azim ve kararla kapıya doğru yürümeye başladı. Fakat aynı anda kapı yeniden açıldı. Papaz ancak kendisini saklayacak kadar bir vakit bulabildi. Evden bir erkek daha çıktı ve o da süratle uzaklaştı. Mareşal Damville'den başkası olmayan bu adamı da tanımamıştı.

Kapı tam kapanacağı sırada eliyle iterek bahçeye girdi. Kapıda Laura bulunuyordu. Önce korktuysa da, papazı çabucak tanıdı ve kendisine yol verdi. Papaz doğruca içeri girdi. Alice az önce Mareşalle konuştuğu için son derece büyük bir yeis içinde bulunuyordu. İşte o tam bu vaziyette iken Pani-Garola kapıda belirmişti.

* * *

Alice karşısında papazı görünce büyük bir heyecan ve şaşkınlığa düştü. Aklına ilk gelen şey, papazın kendisine acıdığı ve Catherine'den geri aldığı mektubunu kendisine getirdiği oldu.

Ayağa kalkarak:

"Sen misin Clement!" diye mırıldandı. "Hayatımın en zor dakikasında benim imdadıma mı koştun? Sert kalbin yumuşadı mı? Ah Clement, dünyada beni acı ve ıstıraptan kurtarabilecek bir tek insan varsa o da sensin!"

Garola odaya girerek kapıyı kapattı:

"Buradan çıkan adam kimdir?"

"O adam bana çok ıstırap veriyor. Bu derece bedbaht olmama sebep kendisidir."

"İsmi ne?.."

"Mareşal Damville!"

"Âşıklarınızdan biri tabii..."

Alice cevap vermedi. Papaz bu sırada genç kadını dikkatle süzüyordu. Alice hiç değişmemişti. Hatta eskisinden de daha güzelleşmiş denilebilirdi.

Genç kadın, papaza doğru ilerleyerek elini tuttu:

"Beni ıstıraptan kurtarmak istiyorsunuz, değil mi Clement? Bu hayattan, bu kadar acı çekmekten bıktım. İşte son misaline siz de tanık oldunuz. Mareşal Damville'in niçin geldiğini bilmek ister misiniz?"

Alice'in sıcak elini titrek ellerinde tutan papaz:

"Size bir teklifte bulunmak için geldim," diye mırıldandı.

Alice bu sözlerden ziyade papazın sesindeki ahenkten şüphelenmişti:

"Bir teklif mi?" diye mırıldandı.

Papaz açıkça: "Benim tekrar metresim ol, sana mektubu geri veririm," demek istiyordu. Fakat bu cümleyi söyleyebilmek için gereken kuvveti bir türlü kendinde bulamıyordu. Alice buna razı olursa, her şeyi, kiliseyi, manastırı, Hazreti İsa'yı bırakacak, onunla birlikte uzaklara kaçacak, hayatının sonuna kadar beraber yaşayacaklardı. Bunları kararlaştırmıştı.

Alice tekrarladı:

"Nasıl bir teklif? Söyleyiniz..."

"Teklif mi dedim? Evet, size söyleyecek bazı şeylerim var. Buraya da bunun için geldim. Ne kadar bedbaht olduğumu bir bilsen!.."

Garola kendisini toplamıştı. Heyecanı geçti ve sakin bir sesle:

"Size şunu söyleyeceğim Alice... Bugün çocuğumuzu gördüm..."

Genç kadın titredi:

"Çocuğumuzu mu gördün? Nerede Clement? Mademki kalbinde merhamet ve insanlık duyguları uyandı, onu bana da göster..."

"Çocuğun bir manastırda bulunduğunu size söylemiştim sanıyorum."

"Paris'te manastırdan bol ne var? Ve bunların hangisine ben girebilirim? Hiçbirine... Yoksa buraya bahtsız bir ananın nasıl gözyaşı döktüğünü görerek onunla eğlenmeye mi geldin?.."

Papazın kalbinde bir ümit doğmuştu. Kendi kendine:

"Çocuğu seviyor," diye düşündü.

Sonra yüksek sesle:

"Onu bugün gördüm diyorum. Bana ne sordu, biliyor musun? 'Her çocuğun babası var da benim için yok?' dedi."

Alice yerinden sıçradı:

"Nasıl oldu da kalbin bu soruya dayanabildi? Nasıl oldu da bu sözler üzerine onu göğsünde sıkarak: 'Senin baban benim!' diye bağırmadın? Göğsünde ne kadar sert, ne kadar taştan bir yürek taşıyorsun?"

Garola devam etti:

"Bana yalnız babasını değil, annesini de sordu. Küçük yavru bunu, boynunu bükerek, öyle acı bir tavırla sordu ki, ona acıdım. Bilmem, eski Markiyi büsbütün unuttun mu? Onun çok çabuk merhamete gelen bir kalbi vardı. Alice, çocuğumuzu görmek ister misin?"

Alice yere diz çöktü:

"Ah Clement, meğer ne kadar yüksek bir kalp taşıyormuşsun? Bunu yaparsan, bu imkânı bana verirsen sana karşı hayatımın en büyük minnet hissini duyacağım."

"Sadece minnet mi?"

"Ne demek istiyorsun? Rica ederim, düşüncelerini bana açıkça söyle..."

"Demek fikrimi açıkça öğrenmek istiyorsun?"

"Evet..."

"Pekâlâ öyleyse..."

O zaman başını örten kukuletayı arkaya atarak yüzünü büsbütün meydana çıkardı. Bu korkunç papaz cübbesinin içinden genç, ateşli bir âşık çıkmıştı sanki:

"Alice, bir insan, aşkını unutmak için ne gibi çarelere başvurursa hepsini yaptım. Sana karşı duygularımı körletmek, seni unutmak, hatta sana düşman olmak, senden nefret duymak için yapılması gereken her şeye başvurdum. İşte bütün bu teşebbüslerimden, bu mücadelelerimden sonra şimdi sana mağlup olmuş olarak dönüyorum. Biraz evvel odana girdiğim zaman senin ne kadar bedbaht olduğunu da gördüm. Hepimiz, üçümüz de ıstırap çekiyoruz. Sen, ben ve çocuğumuz... Ben sensiz yaşayamayacağımı anladım. Sen düştüğün alçaklık uçurumunda gözyaşları içinde çırpınıyorsun. Çocuğumuz da ebediyen bedbaht olmaya mahkûm bir durumda... Halbuki bundan kurtulmak mümkün ve çok kolay... Çocuğumuzu alarak buradan kaçalım. İtalya'ya gideriz. Orada geniş çiftliklerim ve büyük servetim var. İtalya'yı sevmezsen dünyanın başka bir köşesine gideriz. Orada ebediyen mutlu yaşarız. Ben her şeyi unutacağım. Düşün bir kere. Seni çılgınca seven bir kocan olacak. Benim için her zaman küçük Alice olacaksın. Söyle, bunu kabul ediyor musun? Ayaklarının altına döktüğüm bu serveti, bu

saadeti kabul edeceksin, değil mi?.."

Alice, papazı sonuna kadar sükûnetle dinledikten sonra, cevap olarak sadece:

"Hayır," dedi.

"Hayır mı? Neden?"

"Çünkü sen nasıl seviyorsan ben de öyle seviyorum... Her cinayeti göze alacak kadar seviyorum. Onu kaybettiğim gün, hayatımı da kaybetmiş olacağım. Benden ne istersen iste, yalnız kalbimi bana bırak... Istırap içinde ölmeyi, Deodat'yı unutmaya tercih ederim. O benim ne kocam ne de aşığımdır. Ben sadece onun nişanlısıyım. Hiçbir zaman metresi olmadım. Belki o benden bir gün nefret edecektir. Benim ne kadar aşağılık bir insan olduğumu öğrenerek benden tiksinecek, benden kaçacaktır. Ben işte o zamana kadar ıstırap çekeceğim ve benden uzaklaştığı gün hayatıma son vereceğim."

Alice'in gözleri deli gözleri gibi parlıyordu. Garola o zaman her ümidin boş olduğunu anladı.

Alice'i elde edebilmesine imkân yoktu.

Boğazından boğuk bir ses çıktı. Sanki Tanrı'ya yalvarmak istiyormuş gibi kollarını havaya kaldırdı. Sonra kukuletasını başına geçirdi. Bir sarhoş gibi sendeleyerek odadan, sonra da evden çıktı.

Alice birkaç dakika sonra uzaktan bir çıngırak sesi duydu ve:

"Ölmüşlerinizin ruhları için dua ediniz!" diye acı acı bağıran bir ses yükseldi.

Alice, bu üzüntü ve heyecana daha fazla dayanamayarak geçirdiği asabı depresyon sonucunda olduğu yere yığılıp kaldı.

Otuz Dokuzuncu Bölüm

Vuran Çekiç Meyhanesi'ne Baskın

İhtiyar Pardaillan, Vuran Çekiç Meyhanesi'nde oğluyla görüştükten sonra konağa neşe içinde dönmüştü. Yolda oğlu için şöyle düşünüyordu:

"Vay kâfir şeytan! Fakat oğlum bu gibi işlere ne diye burnunu sokuyor?.. Şimdi de koca Paris'te sanki sevilecek başka kız kalmamış gibi Loise'a tutulmuş. Yazık ki sözlerim, öğütlerim para etmedi. Eğer beni dinleseydi adam olurdu. Ne yaparsan boş... Kaderde ne varsa o oluyor. Ne biçim bir çocuk bu?.. Tam da bir kartal yavrusu gibi oğlum varmış... Neyse şimdi bana düşen, ona elimden geldiği kadar yardım etmektir."

De Mesmes'e varınca, Mareşalin sabırsızlıkla kendisini beklediğini söylediler. Hemen onun dairesine çıktı. Mareşal Damville, Pardaillan'ı düşünmüyordu. Biricik düşüncesi, tabanca atmak suretiyle arabaya hücum eden adamın kim ve ne olduğunu öğrenmekti. Bunun, arabayı uzaktan takip etmiş olmasından ve evi öğrenmesinden korkuyordu.

İhtiyar asker, Mareşalin odasına girerken:

"Uykusuzluktan çok yorgun bir halde olduğumu söylemeye mecburum," dedi.

Mareşal:

"Geçmiş olsun!" diye cevap verdi. "Zannederim siz de hücuma

uğradınız."

"Evet! Vâkıâ bu hücum size karşı yapılmıştı. Bereket versin ki, ben de orada bulunuyordum."

"Hücum eden kimdi?.. Maksadı ben miydim?.. Yoksa araba mıydı?.."

"Zannederim ikisi de..."

"Hücum edeni yahut edenleri yakalayabildiniz mi?.. Haydi, söyleyiniz!"

"Galiba monsenyör, gece rahat rahat uyudular. Keyfiniz yerinde... Halbuki ben sabaha kadar bütün geceyi koşmak ve dolaşmakla geçirdim. Durumu anlatayım. Konaktan iki yüz adım kadar ötede tabanca patlar patlamaz araba dörtnala kalktı. Ben de peşinden koşmaya başladım. Bu sırada arabayı yakalamak için bir adamın da var kuvvetiyle koşmakta olduğunu gördüm. Ben hemen arabayla bu adamın arasına girdim. Beni görünce: 'Yaklaşma,' diye bağırdı. Bunun üzerine cevap olarak: 'Sen yaklaşma,' dedim. Cevap vermeden kılıcını çekip üzerime atladı. Doğrusunu söylemek gerekirse adam hem iri yarı, güçlü hem de kılıcını çok ustaca kullanıyordu. Önce onun hücumlarını çeldikten sonra ben ileri atıldım. Bana dayanmak istiyordu. Fakat karşımda tutunamayacağını anlar anlamaz, bu sefer kaçmaya başladı. Gözlerini arabanın kaybolduğu yerden ayırmıyordu. Bundan, çapkının hedefinin araba olduğu anlaşılıyordu. Birdenbire önümden kaçarak koşmaya başladı. Tabii kendisini takip ettim. Maksadı, başka yollardan dolaşarak arabayı önlemekti."

"Sonra ne oldu?.."

"Müthiş bir kovalamaca oldu. Çapkının kolları kadar bacakları da kuvvetliymiş. O koştu, ben kovaladım. Elimden kurtulamayacağını anlayınca Seine Nehri'nin karşı tarafına geçti. Ben tabii peşinden ayrılmadım. Büyük kilisenin etrafından birkaç defa dolaştık. Sizin anlayacağınız, bu kovalamaca hemen hemen sabaha kadar sürdü. Sonunda kuvvetten kesildi. Kendisini bir köşe başında sıkıştırdım. Teslim olmasını istedim, kabul etmedi. Aramızda ölesiye bir çarpışma başladı. Eğer onu öldürmeseydim herhalde o beni öldürecekti."

"Demek öldürdün?"

"Evet, kılıcım göğsünün bir tarafından girip öbür tarafından çıktı."

Damville rahat bir nefes aldı:

"Teşekkür ederim Pardaillan. Bana büyük bir hizmette bulundun. Sana mükâfat olarak iki yüz ekü verdireceğim."

"Çok teşekkür ederim, muhterem senyör... Size bu şekilde hizmet edebildiğim için mesudum. Ancak bir şey sormak isterim. Acaba bu hizmetim bir işe yaradı mı? Hazineyi sağ salim gideceği yere götürebildiniz mi?"

"Evet, senin ve Orthes'un fedakârlığı sayesinde bunu başardım."

Pardaillan müsaade alarak Mareşalin yanından ayrıldı. Doğruca odasına girdi. Kendi hizmetinde bulunan Didier'ye sordu:

"Konakta Gillot adında kimse var mı?"

"Var efendim. Başseyistir."

"Jeannette adında bir kadın?.."

"Kilere bakan hizmetçi kadındır."

"Haydi öyleyse bana bunları çağır."

On dakika sonra Jeannette, gülerek odaya girdi.

Pardaillan sordu:

"Jeannette sen misin?"

"Evet efendim."

"Pekâlâ, sen çok iyi bir kızsın... Şu ocağın üzerindeki iki eküyü al..."

Kızcağız bir şey anlamamakla beraber kendisine verilen iki eküyü aldı ve dışarı çıktı. Beş dakika sonra da ahmak suratlı bir adam içeri girdi.

Pardaillan kaşlarını çatarak:

"Gillot denilen adam sen misin?" diye sordu.

"Evet, benim..."

"Senin başın hiç hoşuma gitmiyor, anladın mı?"

Şaşıran ve korkan Gillot kekeledi:

"Niçin efendim?"

"Çok saygısız ve terbiyesiz bir adamsın da ondan... Şimdi anladın mı?"

"Eğer bir kusur işledimse affediniz."

"Neyse, bu defalık affediyorum. Haydi defol ve yüzüne daha iyi bir şekil vermek için iki kulağını kesmek istediğimi sakın unutma..."

Bundan sonra iki saat kadar deliksiz bir uyku çekti. Uyanınca, yine Didier'den, Mareşalin Kral tarafından kabul edilmek üzere saraya gitmiş olduğunu öğrendi. Aynı zamanda gözüne, masanın üzerinde duran içi para dolu yeni bir kese ilişti. Kendi kendine:

"İşte ekü yağan bir ev," diye düşündü. "Şimdilik burdan toplamaya gayret edelim."

Bunları beline yerleştirdikten sonra giyindi. Maksadı, oğlunu görmek üzere Vuran Çekiç Meyhanesi'ne gitmekti. Fakat yolda aklına oğlunun köpeği Pipeau geldi. Bunu almak için Deviniere Oteli'ne uğramaya karar verdi.

Otele vardığında tam yemek zamanıydı. Sofralar kurulmuş, âlâ yemek kokuları ortalığı kaplamıştı.

Pardaillan karnının acıktığını hissederek hemen dört kişi için özel surette hazırlanmış bir sofranın başına geçti.

Bunu gören garsonlardan biri kendisine yaklaştı:

"Affedersiniz," dedi. "Bu sofranın sahibi var."

Pardaillan başını salladı:

"Pek susadım. Şimdi bana bir şişe âlâ şarap getir bakayım," dedi.

Garson bir şey söylemeden çekildi. Az sonra şef garson olan Lubin

azametle masaya yaklaştı. Sert bir sesle:

"Bayım, size masanın sahibi bulunduğu haber verildi zannederim," dedi.

İhtiyar asker, kendisini tanıdı:

"Vay, siz misiniz? Keyfiniz yerinde mi?"

Eski papaz, o zaman Pardaillan'ı tanıdı:

"Aman, siz misiniz Şövalye?" diye kekeledi.

"Benim ya! Patronunuz Landry Usta'yı görmek için yüz saatlik yoldan geldiğim halde nasıl karşılanıyorum. Şaştım doğrusu... Azizim, hemen gidip Landry Usta'yı bana gönder bakayım."

Az sonra otelin mutfağından bir homurtu yükseldi ve Landry Usta, yüzü gözü kızarmış, ter içinde olduğu halde göründü.

Pardaillan:

"Ne o azizim Landry," dedi. "Yüzünüz gözünüz kızarmış, ağlıyor musunuz yoksa?.. Benim geldiğimi duyunca, sevinç gözyaşları döküyorsunuz galiba..."

"Evet Şövalye, hem sevinçten hem de az önce doğradığım soğan yüzünden gözyaşı döküyorum."

"Öyle mi? Doğrusu böyle karşılandığımdan dolayı pek sevindim."

Landry Usta, beti benzi atmış olduğu halde:

"Acaba otelimizde ne kadar kalarak bizi sevindireceksiniz?" diye

sordu.

"Hiç... Yalnız geçerken uğradım."

Bu sefer otel sahibi mırıldandı:

"Ah, bizim için ne talihsizlik!.."

"Mademki bu kadar acı duydunuz, ben başka bir masaya geçeyim. Bu sofra kimler için hazırlandı?.."

"Vikont d'Aspremont, bugün, arkadaşlarından olan Cruce, Pezou ve Kervier gibi saygı değer dostlarına burada bir ziyafet veriyorlar..."

"Öyle mi? Doğrusu lokantanız şeref kazanacak. O halde derhal kalkıyorum. En iyisi, şu masanın arkasındaki küçük odada yemek yiyeyim. Orada bana bir sofra hazırlasınlar."

Landry Usta sevinçle:

"Emredersiniz," diye mırıldandı.

"Zannederim size bir miktar borcum da var."

"Evet efendim. Öyle bir şey olacak."

Landry'nin güvensiz bakışını gören Pardaillan:

"Rica ederim, hesabımı çıkarın. Derhal hepsini ödeyeyim," diyerek sözünü bitirdi. Aynı zamanda eliyle de kemerine vurdu.

Para sesini duyan Landry'nin gözleri parlamıştı:

"Emredersiniz Şövalye!" diye haykırdı.

Aynı zamanda mutfaktan:

"Tutun! Vurun! Yakalayın hırsız!" diye feryatlar yükseldi. Ve tüyleri karmakarışık, iri bir köpek, ağzında kızarmış bir tavşan olduğu halde fırladı. Köpek, kapının kapalı olduğunu görünce, Pardaillan'ın bulunduğu köşeye sığındı. Tavşanı yere bıraktıktan sonra hırlayarak, üzerine gelenleri bekledi.

İhtiyar asker:

"Bu köpek herhalde Pipeau'dur!" diye haykırdı.

Landry:

"Evet efendim," diye cevap verdi. "Fakat bu tavşan Vikont d'Aspremont'a aitti."

Şövalye:

"Aldırma," diye cevap verdi. "Tavşanın bedelini de ben öderim."

Köpeği kovalayanlar geri dönerken Landry:

"Bu köpek, şimdiye kadar görmüş olduğum köpeklerin en iyisi ise de maalesef hırsızlık huyunu hiç beğenmiyorum," dedi.

"Oğlum nasıl, iyi mi?"

"Afiyettedir. Kendisini görmediniz mi?"

"Hayır, çünkü yeni geliyorum.. Haydi soframı çabuk hazırlasınlar. Yemeklerimin hepsini birden getirsinler. Ve beni rahatsız etmesinler. Yalnız başıma yemek yemekten çok hoşlanırım."

Birkaç dakika içinde sofra hazırlandı. İçeriye, kaptığı tavşanı almadıklarını gören Pipeau da geldi. Pardaillan bu odadan memnun kaldı. Çünkü küçük perdelerle ayrılan camlarından lokantaya girip çıkanları göreceği gibi aralık kapıdan da Vikont'la arkadaşlarının konuştuklarını da duyabilecekti.

Köpek, tavşan kızartmasını iştahla yedikten sonra ihtiyar Pardaillan'a minnetle baktı. Yanına yaklaşarak kendisini tanımak ister gibi kokladı. Sonra kısaca havladıktan sonra kapının karşısına yerleşti.

Tam bu sırada içeriye Vikont'la iki arkadaşı girdi.

Garsonlar bunları doğruca hazırlanmış olan sofraya götürdüler; üçüncü davetli olan Cruce biraz geç geldi. Nefes nefese otururken:

"Louvre Sarayı'ndan geldiğim için biraz geciktim. Affedersiniz," diye söylendi.

Pezou kaba kaba güldü:

"Ne o? Cılız Charles sizi fazla meşgul etti galiba..."

Cruce:

"Krala mükemmel bir tüfek sattım," dedi. Orthes:

"Kral nasıl?" diye sordu.

"Hep eski Kral... Daima sulh taraftarı. Biricik isteği Katoliklerle Huguenot'ları barıştırmak... Amiral Coligny'ye bir memur gönderdi. Navarre Kraliçesine bir mektup yazdı. Kız kardeşini Henri de Bearn'e vermek istiyor."

Vikont:

"Ya, öyle mi? Yakında görüşürüz," diye homurdandı.

Cruce:

"Size gayet meraklı bir şey anlatacağım," dedi. "Gecikmemin asıl sebebi, sarayda geçen şaşılacak bir olaydı."

"Neymiş bu olay?.."

"Anlatayım. Biliyorsunuz ki Kral Charles, Damville ile François de Montmorency'yi barıştırmak istiyor... Bugün ikisini de çağırtmıştı. Ben kapının önündeydim. Birdenbire Kraliçe geldi. Bir şey dinlemeyerek ve izin almayarak kapıyı açtı ve içeri girdi. Kral kızdı. Fakat Kraliçe önem vermeden, François'nın beraberinde getirdiği bir adamı gösterdi. Ve tevkifini istedi. Meğer bu adam hem Kraliçeye hakaret etmiş hem de Dük d'Anjou'yu öldürmeye kalkışmış... Kral, bunun üzerine Pardaillan adındaki bu adamın derhal tevkif edilmesini emretti."

D'Aspremont yerinden sıçradı:

"Nasıl? Pardaillan mı?"

"Evet, o gencin ismi Pardaillan imiş..."

"Nasıl olur?.. Bu işte herhalde bir yanlışlık olacak... Pardaillan denilen adam yaşlı bir askerdir. Hatta onunla benim de görülecek bir hesabım vardır."

"Hayır, bu Pardaillan yirmi yirmi iki yaşlarında bir delikanlıdır. Doğrusu, Montmorency çok yaman adamlara mâlik bulunuyor."

"Benim bildiğim Pardaillan, katiyen genç değildir... Sonra da kendisi Mareşal Damville'in hizmetindedir."

"Ben bildiğimi söylüyorum. Belki de iki tane Pardaillan vardır. Çünkü ben bu adamı eskiden de tanırım. Tahta köprüdeki olayı çıkaran adam da bu genç Pardaillan'dı. Neyse, geçelim. Kral tevkif emrini verince, hepimiz üzerine atıldık. Fakat azgın herif ne yaptı, biliyor musunuz? Quelus'ün kılıcını kapıp kırdı. Orada bulunan herkesi tahkir etti. Sonra pencereden atlayarak kaçtı. Maurevert, pencereden, arkasından ateş etti, fakat vuramadı. Bunun üzerine bütün muhafızlara, kendisini yakalamak emri verildi. Hepsi dışarı fırladı. İşte benim aklıma göre..."

Cruce sözlerini bitiremedi. Çünkü yandaki küçük odanın kapısı şiddetle açıldı. Dört adam, ihtiyar Pardaillan'ı, bıyıkları dimdik olmuş, karşılarında gördü. Masanın durumu geçmesine engel oluyordu. Pardaillan kendilerini nezaketle selamladı:

"Lütfen müsaade edin de geçeyim. Acele bir işim var," dedi.

Orthes:

"Pardaillan!" diye bağırdı. Diğerleri de şaşkın şaşkın kendisine bakıyordu.

Pardaillan sabırsızlandı:

"Yol veriniz diyorum. Acele işim var. Hâlâ mı kımıldamıyorsunuz? Pekâlâ öyleyse..."

Böyle diyerek masaya bir tekme indirdiği gibi masa devrildi. Üzerindeki yemekler ve içkiler de yuvarlandı. Bunu gören d'Aspremont, hiddetle kılıcına sarıldı:

"Alçak herif!" diye haykırdı. "İşin ne kadar acele olursa olsun; bana yaptığın bu hareketin cezasını çekeceksin."

Pardaillan:

"Sözlerinize dikkat ediniz," diye cevap verdi. "Acele işim olduğu zaman kılıcı pek fena kullanırım. Görüşmemizi sonraya bırakalım..."

"Hayır, hemen kılıcınızı çekin. Yoksa sizi tepelerim."

"Pekâlâ, mademki öyle istiyorsun..."

Hizmetçiler ve bir kısım müşteriler sokağa fırladıkları, Landry Usta karakola adam gönderdiği, bir kısım müşteriler de olan biteni seyretmek için merakla çevrelendiği anda iki adam, lokantanın ortasında kılıç kılıca geldi.

D'Aspremont, ihtiyar askere bütün kuvveti ve ustalığıyla hücum etti. Pardaillan, doğrusu karşısındakinden bu kadar büyük bir enerji beklemediği için bir an şaşalamıştı. İşte Vikont da bundan yararlanarak kılıcıyla Pardaillan'ın sağ kolunu yaraladı.

Kan görününce, Vikont'un arkadaşları sevinçle haykırdılar. Pardaillan ağır bir küfür savurdu. Ve hemen kılıcını sol eline aldı.

Şimdi çarpışma daha şiddetli bir şekil almıştı. İhtiyar asker öyle bir hücumda bulundu ki Vikont canını kurtarmak için duvara kadar gerilemek zorunda kaldı. Daha ziyade gerilemeye imkân kalmayınca, Pardaillan, bir hamle daha yaptı. Göz açıp kapayıncaya kadar kılıcı d'Aspremont'un omzunu deldi ve öte yandan dışarı çıktı.

Pardaillan bir kelime söylemeden kanlı kılıcını kınına sokarak

dışarı fırladı. Ve otelin önüne toplanan halkı yararak koşmaya başladı. Pipeau da garip bir hisle kendisini takip ediyordu. İhtiyar asker, on beş dakika sonra Vuran Çekiç Meyhanesi'ne varmıştı. İçeri girer girmez:

"Catho!" diye meyhaneci kadını çağırdı. Gençliğinde Paris'i altüst etmiş bir kadın olan yaşlı meyhaneci kadın, bulunduğu köşeden çıktı:

"Ooo! Siz misiniz? Ne istiyorsunuz? Şarap mı?"

"Hayır, oğlum nerede?"

"Dışarı çıktı."

"Ne zaman?.."

"Sabahleyin... Mükemmel bir uykudan uyanır uyanmaz giyindi ve dışarı çıktı. Hâlâ da geri dönmedi."

"Pekâlâ öyleyse... Kendisini bekleyelim. Sen bana bir içki ver. Şu yarayı iyileştirmek için de bir şey getir."

Catho böyle şeylere alışkındı. Beş dakika içinde şövalyenin sağ kolundaki yarayı temizleyerek sardı. Yara hafifti.

Ondan sonra önüne bir şişe şarap koyarak gözlerini kapıya dikti ve oğlunu beklemeye başladı. Kendi kendine: "Herhalde başına bir felaket geldi," diye söylendi. "Hay şeytan hay... Kendine ait olmayan şeylere ne diye karışıyor? Louvre Sarayı'na ne halletmeye gitti? Ah, şu gencin, ötekinin, berikinin yardımına koşmaktan vazgeçeceğini bilsem sağ kolumu feda ederim. Ah şu gençlik delilikleri."

İhtiyar Pardaillan daha şarabını yarılamadan meyhanenin önünde bulunan Pipeau'nun kesik kesik ve sevinçle havladığını duydu. Bir saniye sonra da genç Pardaillan, kurşun gibi içeri girdi:

"Hazır ol baba! Beni takip ediyorlar," diye bağırdı.

* * *

Şövalye de Pardaillan Louvre Sarayı'ndan kaçtıktan sonra doğruca François de Montmorency'nin konağına gitmişti. İsviçreli kapıcı bu sefer hiçbir zorluk göstermeden kendisine kapıyı açtı. François de Montmorency de yarım saat sonra konağına döndü. Genç Pardaillan'ı burada görünce onu kolları arasına alarak sıktı:

"Sevgili oğlum, beni ölümden kurtardınız," dedi.

"Rica ederim monsenyör, bundan artık bahsetmeyelim. Yenisine bakalım."

"Yalnız bir noktayı anlamadım. Kraliçe Catherine ile aranızda geçen olay nedir?"

"Kraliçe, dostum olan bir adamı, sizin de kendisini tanıdığınız Kont Marillac'ı öldürmediğim için bana düşman kesildi. D'Anjou'ya gelince, kendisine Saint-Denis Sokağı'nda oturan iki kadının peşinde dolaştığı için hakaret etmiştim."

Mareşal sarardı:

"Kralın kardeşine demek!.."

"Evet, çünkü bu hakarete layık bulunuyordu."

"Seni tebrik ederim. Demek bu iki zavallı kadın uğrunda bu kadar

büyük tehlikeleri göze aldın!"

"Babamın işlediği bir hatayı düzeltmek istediğimi zannederim daha önce söylemiştim."

"Evet... Şimdi Paris'ten gideceksiniz, değil mi?"

"Ben mi? Neden?.."

"Neden olacak?.. Ne kadar şiddetle takip edildiğinizi biliyorsunuz. Eğer ele geçecek olursanız mahvolduğunuz gündür. Sarayda geçen olaylardan sonra Kraldan bir af koparmaya da imkân kalmamış bulunuyor."

"Paris'i terk etmeyeceğim gibi, kimsenin yardımına da muhtaç değilim. Ben kendimi kurtarmasını bilirim. Benim için üzülmeyiniz. Mareşal Damville benden sonra ne yaptı?"

"Her şeyi inkâr etti."

"İnkâr mı etti?"

"Evet, siz de bulunmadığınız için iddialarımızı ispat edemedim. Teşebbüslerimiz neticesiz kaldı."

"Şimdi ne karardasınız?"

"Kardeşime düşünmesi için üç gün mühlet verdim. Üç gün sonra konağına gideceğim... Ya o beni öldürecek ya ben onu geberteceğim. Şimdi gelelim size... En iyisi burada kalmanızdır. Sizin için tehlike ortadan kalkmadan konağımdan çıkamazsınız."

"Teşekkür ederim efendim. Fakat başka bir yere gitmek için söz vermiş bulunuyorum."

"Öyle mi? Fakat..."

Babasını düşünen Pardaillan, François'nın sözünü kesti:

"Hayır, benim için hiç üzülmeyiniz," cevabını verdi. "Gideceğim yer, çok emniyetli bir yerdir."

"Nasıl isterseniz öyle hareket ediniz. Ancak sizi bulmam gerekirse size nasıl haber gönderebilirim. Çünkü şu anda sizden fazla güvenebileceğim kimsem yoktur."

"Ben her gün konağınıza emniyetli bir adam gönderirim. Sizin acele bana bir ihtiyacınız olacak olursa Louvre civarında bulunan Vuran Çekiç Meyhanesi'ne bir adam gönderirsiniz... Ben orada bulunacağım."

Pardaillan, kendisini bir kere daha kolları arasında sıkan Mareşale veda ederek dışarı çıktı. Yolda yürürken, mümkün olduğu kadar göze çarpmamaya çalışıyordu. Aynı zamanda hep bugünkü olayları ve zavallı iki kadını düşünüyordu. Acaba onlar ne olmuşlardı. Loise, o güzel, o ince genç kız acaba neredeydi? Ne yapıyordu? Acaba kendisi hiç aklına geliyor muydu?

O böyle hayal içindeyken burnunun dibinden geçen Maurevert'i görememişti. Maurevert, Pardaillan'ı tanıyınca, kendisini bir kitapçı dükkânına dar attı. Pardaillan geçtikten sonra dışarı çıkarak devriye askerlerine haber gönderdi. Aynı zamanda Quelus'le Maugiron da göründüler. Böyle kalabalıklaşınca Pardaillan'ı yakalamak üzere hızlı hızlı yürümeye başladılar.

Pardaillan bu sırada Vuran Çekiç Meyhanesi'nin bulunduğu sokağa varmıştı. İçeri girmeden evvel bir defa arkasına bakınca üç asilzade, on kadar askerin peşinden gelmekte olduklarını gördü.

Maurevert:

"Dur!" diye haykırdı.

Askerlerin başında bulunan çavuş da:

"Kral adına!" diye bağırdı.

"Kral" sözünü duyan halk şapkalarını çıkardı. Ve kenarlara çekildi. Birkaç seyyar satıcı da askerler tarafından yakalanmak istenen bu adamı tutmaya teşebbüs etti. Fakat bu adam silahsız olmakla beraber insana öyle bakıyordu ki, bu bakışlar ve sıkılmış yumruklar karşısında geri çekilmek zorunda kaldılar.

Askerler koşuyorlardı:

"Tutunuz! Kral adına dur diyorum."

Pardaillan meyhaneye girmemeye karar verdi. En iyisi, meyhanenin önünden geçtikten sonra karşıdaki eğri büğrü, içinden çıkılmaz sokaklara dalmak ve kaybolmaktı.

Fakat aynı anda bu ümidinin de yıkıldığını hissetti. Çünkü sokağın karşı tarafında da bir devriye kolu görünmüştü.

Şövalye, saçlarının dibinden terlediğini hissetti. Ne yapacağını düşünürken, gözü köpeğine ilişti:

"Demek babam gelmiş," diye düşündü ve derhal kendini Vuran Çekiç Meyhanesi'nden içeri attı.

İhtiyar Pardaillan, oğlu içeri girip takip edildiğini söyler söylemez bir anda kapıya fırlayarak sağa sola baktı. Tehlikeyi görünce, derhal kapıyı kapatarak sürmeledi. Bu anda askerler kapının

önüne varmışlardı. Kapıya yumrukla vurarak:

"Kral adına kapıyı açınız!" diye haykırdılar.

İhtiyar Pardaillan:

"Şu kapının arkasına öteberi yığalım," dedi.

Baba oğul, birkaç dakika içinde meyhanede ne kadar masa ve iskemle varsa hepsini kapının arkasına yığmış bulunuyordu.

Çavuş hâlâ:

"Kral namına! Kral adına açınız!" diye bağırıyordu. Baba oğul en sonunda ağır bir dolabı da sürükleyerek kapıya dayadılar; ihtiyar Pardaillan o zaman:

"Şimdi bir saatlik bir vaktimiz var," dedi.

Genç şövalye:

"Bir saatte Paris bile yakılır," cevabını verdi.

İhtiyar ve tecrübeli asker:

"Catho," diye meyhane sahibini çağırdı.

"Buradayım Şövalye..."

"Bana cevap ver bakalım. Dostumuz musun, düşmanımız mısın?.."

"Dostunuzum."

"Aferin sana Catho! Sen iyi bir kadınsın. Düşmanımız olsaydın

büyük bir acı duyarak seni öldürmek zorunda kalacaktım..."

Sonra dışarıda kopan kıyamete metelik vermeden oğluna döndü:

"Daha vaktimiz var. Hele sen şimdi olup biteni anlat bakayım..."

Genç Pardaillan, babasına, başından geçenleri kısaca anlattı...

Çavuş, dışarıdan:

"Kapı açılmıyor. Kralın emrine isyan ediliyor."

Diye bar bar bağırırken, Pardaillan içeride oğlunu azarlıyordu:

"Hay Tanrı cezasını versin," diyordu. "Saray denen o ine neden girersin? Sözlerimi, öğütlerimi neden dinlemezsin?"

Dışarıdan Maurevert'in olduğu anlaşılan bir ses yükseldi:

"Kapıyı kırınız."

İhtiyar Pardaillan da:

"Catho," diye seslendi.

"Buradayım efendim..."

"Sende yağ var mı?"

"En âlâ cinsinden üç küp ceviz yağım var."

"Güzel... Yukarı katta bir ocağın var mı?"

"Var efendim..."

"Ceviz yağların nerede?"

"Aşağıda, mahzende..."

"Anahtar?.."

"Buyurun..."

"Şimdi sen hemen yukarı çık, ocakta bir domuz kızartacak kadar bir ateş yak."

Şişman kadın hiç ses çıkarmadan kucakladığı bir demet çalı çırpıyla merdivenlerden yukarı çıktı.

Pardaillan da oğluna dönerek:

"Haydi, şu yağları yukarı çıkaralım," dedi.

On dakika sonra üç küp dolusu ceviz yağı, aşağıda buldukları bir kazan, bir sürü şişe, içki ve bir kazma, yukarı çıkarılmış bulunuyordu.

İhtiyar Pardaillan:

"Cephanemiz ve silahlarımız tamam," diye mırıldandı. Catho, evini yıkmamıza razı olur musun?"

"Yıkabilirsiniz."

"Sen şu kazanda kepçe kepçe yağı kaynat. Biz de şu merdiveni ortadan kaldıralım."

Baba oğul, kazma ve buldukları bir demirle beş on dakika zarfında merdiveni yukarıya rapteden direkleri kırdılar. Merdiven böylece

yıkıldı ve aşağısıyla bağlantı tamamıyla kalkmış oldu.

Aynı zamanda dışarıdakiler baltalarla hücum ettikleri kapıyı yıkmaya ve içeri girmeye muvaffak olmuşlardı. Fakat merdiven yıkılınca yeniden duraklamak zorunda kaldılar. İhtiyar Pardaillan meyhaneci kadına dönerek sordu.

"Yağ ısındı mı Catho?"

"Kaynıyor."

"İyi... Getir bakalım, şu bayların susuzluklarını giderelim..."

Tencereyi ateşten indirerek yıkılan merdivenin başına geldiler. Aşağıya bir sürü adam dolmuş:

"Bir merdiven yok mu?" diye bağırıp duruyordu.

İhtiyar asker:

"Son defa söylüyorum," diye bağırdı. "Bizi rahat bırakarak çekilip gidiniz. Yoksa hepinizi haşlayacağım."

Cevap olarak bir sürü küfür ve tehdit sesleri aldı. Bunun üzerine:

"Günah benden gitti," diyerek elinde tuttuğu iri bir tahta kaşığı kızgın yağa batırdı ve bu yağları aşağıdakilerin üzerine rastgele dökmeye başladı.

Aşağıda bir feryattır koptu. Bağıran, ağlayan, inleyen, kaçmak isteyen adamların ayakları altında ezilen kimseler, meyhanenin alt katını altüst etmişti. Pardaillan durmadan kızgın yağ serpiyordu. Nihayet salonda kimse kalmadı. Bunun üzerine:

"Aman ateş sönmesin. Durmadan yağı kaynat," emrini tekrarladı.

"Kaynatıyorum Şövalye..."

Bu sırada dışarıdan bazı sesler yükseldi. Bir marangoz, büyük ve sağlam bir merdiven getirmişti. Maurevert:

"Pencereye dayayınız," diye bağırdı. Merdiveni o kadar şiddetle pencereye dayadılar ki, bütün camlar kırıldı. Yedi sekiz kişi arka arkaya merdivene tırmanmaya başladı.

İhtiyar Pardaillan, oğluna bir göz işareti yaptı. Bunun üzerine ikisi de merdivenin üst tarafını tutarak şiddetle ittiler. Merdiven büyük bir gürültüyle devrildi. İki kişi ezilerek yerde kaldı.

Aynı zamanda Pardaillan'la oğlu, yarım kazan dolusu ceviz yağını da kalabalık halkın üzerine boşaltmışlardı.

Askerler ve halk bu durum karşısında çok şaşırmışlardı. Şimdiye kadar böyle bir durumla karşılaşmamışlardı. Ne yapacaklarını kestiremiyorlardı. Aralarında tam 125 kişi haşlanmış veya yaralanmış olduğundan, geri çekilmeye mecbur olmuşlardı. Bununla beraber gittikçe de kalabalıklaşıyorlardı. Olayı duyan saraya mensup ne kadar asker ve asilzade varsa koşup gelmişti.

Genç Pardaillan:

"Gittikçe kalabalıklaşıyorlar," diye mırıldandı.

"Ceviz yağımız da azalıyor."

Birdenbire dışarıda kuvvetle yükselen Maurevert'in sesi duyuldu:

"Mademki onlar yakmaktan hoşlanıyorlar. Biz de kendilerini

yakalım."

Bu teklif halk arasında alkışla karşılandı:

"Evet, yakalım."

"Domuzlar kebap edilmeli..."

"Evi Kral adına yakınız." gibi sesler yükselmeye başladı.

"Galiba muharebe yakında sona erecek."

Catho:

"Bu adamlar bu işi sahiden yapabilirler mi?.." diye sordu.

"Onlardan her şey umulur."

Genç şövalye etrafına göz gezdirdikten sonra meyhaneci kadına sordu:

"Bu duvarın arkasında ne var?"

"Orası bir tavuk tüccarının evidir."

Jean Pardaillan hemen kazmayı alarak bütün kuvvetiyle duvara vurmaya başladı. İhtiyar asker:

"Dur, oğlum," dedi." Kazma seslerini tavuk tüccarı duyarsa hemen askerlere haber verir."

"Olsun baba. Ben diri diri yanmaktansa, elimde kılıç, çarpışa çarpışa ölmeyi tercih ederim."

"Öyleyse yık..."

Duvar kalın ve sağlamdı. Genç şövalye bütün kuvvetiyle vurduğu halde pek yavaş deliniyordu. Bereket versin, dışardaki gürültü patırdı yüzünden kazma sesleri duyulmuyordu.

Evin altına kucak kucak çalı çırpı, küçük tahta parçaları dolduruyorlardı. Dakikalar çok nazikti. Büyük Pardaillan, kazma seslerini ev sahibinin duymaması için dua ederken, şişman Catho, halk arasında saçlarını yolan birini gösterdi:

"İşte tavuk tüccarı budur," dedi.

Bu sırada haykırışlar daha ziyade arttı ve ortalığı bir anda kesif bir dumanla odun kokusu kapladı.

Çalılara ateş verilmişti.

Nihayet bütün meyhane dumanlar arasında kayboldu. Meyhane bir çıra gibi yanıyordu. Yangın bununla da kalmayarak sağda solda birkaç evi daha yakıp kül ettikten sonra güçbela söndürülebildi. Evleri yanan halk mühim zararlara uğramış bulunuyordu. Fakat bunun ne önemi olabilirdi. Asıl büyük halk kütlesi, seyrettiği manzaradan son derece memnundu.

Bu zafer üzerine Maurevert, Quelus ve Maugiron kol kola büyük bir neşe içinde saraya döndüler. Kraliçe, Maurevert'i derhal kabul etti. Maurevert bir selam verdikten sonra:

"İntikamınız alındı Majeste," dedi. "Genç serseriyi ininde bastırdık. Ve evle birlikte yakıp kül ettik."

"Maurevert, Krala büyük bir hizmette bulundunuz. Mükâfat göreceksiniz."

"Söyleyeceklerim yalnız bu kadar değil Majeste. Ben bu serseriyi

herhangi bir yerde ele geçirebilir ve temizleyebilirdim. Asıl önemlisi meyhaneyi kendisiyle birlikte yaktığım zaman halka, içinde Huguenot'ların bulunduğunu söylememdir. Bunun karşısında halkın gösterdiği sevinci görseydiniz Majeste..."

Kraliçe gülümsedi:

"Galiba Huguenat'larla anlaşmak üzere olduğumuzu unutuyorsunuz."

"Söylediğim sadece hakikattir."

Quelus ile Maugiron da doğru Dük d'Anjou'ya koşarak Pardaillan'ı birkaç serseriyle birlikte yakıp kül ettiklerini söylediler. Dük d'Anjou da bu habere çok sevindi.

Kırkıncı Bölüm

Bir Olay Daha

Halbuki baba oğul Pardaillan'lar yangından burunları kanamadan kurtulmuşlardı. Boğucu dumanlar, nefes almayı imkânsız bir hale getirmek üzereyken kazma, komşu duvarı delmeye muvaffak olmuştu. Bu deliği üç kişi uğraşarak çabucak bir insan geçecek kadar genişlettiler ve birer birer tavuk tüccarının evine geçtiler. Bu arada bulundukları odanın döşeme tahtaları birer birer tutuşuyordu.

Pardaillan'larla meyhaneci kadının girdikleri yer, ambar gibi bir yerdi. Bunun da kilidini kırarak asıl evin içine girdiler. Yangın tehlikesi olduğundan ve esasen bu evin de çatısı tutuşmuş bulunduğundan evde kimse yoktu. Arka tarafta kümeslerin bulunduğu büyük bahçeye indiler. Bahçenin sonuna varınca duvara tırmandılar. Kendilerini öte tarafa atınca boş bir arsada bulunduklarını anladılar. Yangın yüzünden herkes ön tarafa toplandığı için kendilerini gören olmamıştı.

Kurtulmuşlardı.

Büyük Pardaillan, alev alev yanan Vuran Çekiç Meyhanesi'ni ihtiyar kadına gösterdi:

"Meyhane kül oldu. Şimdi sen ne yapacaksın?"

"Hiç... Ben de mahvoldum."

"Artık ayrılmamız lazım. Çünkü bizimle beraber gidemezsin.

Üçümüz birden yakalanırız."

"Evet, beş parasız da kaldım."

"Doğru, sen şöyle önlüğünü uzat bakayım."

Catho önlüğünün uçlarını tutarak kaldırdı. Pardaillan da meşin kemerini çözerek içindeki bütün altınları içine boşalttı.

Kadının gözleri parlamıştı:

"Fakat burada beş yüz ekü var."

"Altı yüzden fazladır."

"Bu para meyhanenin bedelinden fazla tutuyor."

"Olsun, hepsini al... Bununla yeni bir meyhane açarsın. Ve belki bir gün onu da yakmak için bize yardım edersin..."

"Teşekkür ederim."

"Yalnız bu seferki meyhaneye Vuran Çekiç ismini koyma..."

"Ne isim koyayım?"

"'Konuşan İki Ölü' ismini koy. Çünkü herkes bizi öldü bildiği halde yaşıyoruz. Haydi, hoşça kal Catho..."

"Yolunuz açık olsun."

Genç Pardaillan:

"Babamın paralarının yanına ben de bir şey katamadığım için çok üzgünüm," dedi. "Çünkü yanımda beş para yok..."

"Bana meyhanemi fazlasıyla ödediniz. Yakında sizleri Konuşan İki Ölü Meyhanesi'nde beklerim."

Meyhaneci kadın bir tarafa, baba oğul öbür tarafa doğru yürüdüler. İhtiyar Pardaillan çok düşünceliydi.

"Gel bakalım. Biraz da kendi işlerimizden bahsedelim. Bu durumumuzu hiç beğenmiyorum."

"Doğru baba... Doğrudan doğruya Krala isyan ettik.

"Hay aksi şeytan... Fakat o inde işin neydi?"

"Vuran Çekiç Meyhanesi'nde mi?"

"Hayır canım, Louvre Sarayı'nda... Her neyse, bunları bir yana bırakalım. Ele geçecek olursak gideceğimiz yer, darağacıdır. En iyisi, hiç olmazsa bir süre için Paris'ten uzaklaşmalıyız. Çoktan beri seninle böyle bir yolculuk yapmadık... Beraberce yollara düşeriz. Mevsim ilkbahar olduğu için yolculuk etmek çok hoş olur."

"Pek yazık, fakat şu sırada Paris'ten hiçbir şekilde ayrılamam."

"Neden? Galiba asılmamızı istiyorsun..."

"Hayır baba! Benim düşüncem şöyle: Siz gidiniz. Çok rica ederim gidiniz. Bana gelince, ben Paris'ten ayrılamam... Nedir o? Bir kadın sesi... İmdat istiyor. Koşalım."

İhtiyar Pardaillan, oğlunu kolundan tuttu:

"Nereye gidiyorsun? Daha nereye koşacaksın? Yine mi bir işe burnunu sokmak istiyorsun? Sana verdiğim öğütlerin beş para

etmediğini görüyorum. Sana ben, imdat isteyen insanların yardımına koşma, dememiş miydim?"

"Baba, doğru söylüyorsun. Sözlerine yerden göğe kadar hak veriyorum. Fakat bunu düşünmek sırası değil, daha sonra konuşuruz. Evvela şu yardım isteyen kadına doğru koşalım."

Böyle diyerek babasının elinden kurtuldu ve gürültünün geldiği tarafa doğru koşmaya başladı.

İhtiyar Pardaillan arkasından başını salladı:

"Yazık, çok yazık... Gittiği yol, darağacından başkası olamaz. Ne yapmalı bilmem ki..."

Genç şövalye bu esnada gürültünün koptuğu ve halkın toplandığı Saint-Antoine Sokağı'na dalmış bulunuyordu.

* * *

Saint-Antoine Sokağı'nda bu sırada şöyle bir olay cereyan ediyordu: Gitgide cüretlerini ve nüfuzlarını artıran papazlar, kiliselerin ve işlek sokakların önünde âdeta pusu kurmuş bulunuyorlardı. Buralara, halkın muhtelif din büyüklerine verdikleri hediyeleri kabul etmek üzere masalar kurulmuş ve bu masanın etrafında ipsiz sapsız takımından beş altı zorba yer almıştı. Buradan geçen herkes, durumuna göre bir miktar para vermeye ve masanın üzerine konan bir heykel veya resim karşısında istavroz çıkararak hürmet etmeye mecbur tutuluyordu.

İşte Saint-Antoine Sokağı'nda da bir dükkânın önünde bu zorbalar aziz Saint-Antoine hesabına para toplamakla meşgul bulunuyorlardı.

O gün buradan geçmekte olan bir adam, sepete para atmamak ve uydurma Saint-Antoine heykeline saygı göstermemek cesaretini gösterdi. Bu kendi hâlinde yürüyen bir adamdı. Bunu gören ve anlaşılan o günkü hâsılattan memnun olmayan zorbalar, adamcağızın yakasına yapıştılar. Adam karşı koymaya kalkar kalkmaz bu zorbalar:

"Gebersin Huguenot! Gebersin dinsiz herif!" diye üzerine atıldılar. Birkaç tekme ve yumrukta kendisini yere yuvarladılar. Böyle manzaraları seyretmekten çok hoşlanan halk da:

"Dinsizi gebertelim!.." diye onlara yardıma başlayınca adamcağızın durumu büsbütün kötüleşti.

Bu sırada sokaktan beyaz bir atla çekilen küçük, zarif bir araba göründü. İçinde oturan çok güzel bir kadın bu manzarayı görünce arabasını durdurdu. Ve ayaklar altında çiğnenmekte olan adamı işaret ederek, halka:

"Ne yapıyorsunuz?" diye haykırdı. "Bu adam meşhur Ramus'tür..."

Fakat bu müdahale halkı daha ziyade kızdırdı; içlerinden biri:

"O da Huguenot'tur. İkisini de yakalayın. Gebersin dinsizler. Saint-Antoine için ikisini de yakalayın," diye bağırdı.

Araba bir anda halk ve zorbalar tarafından sarıldı. Genç kadın bir anda her şeyin mahvolduğunu ve Ramus'le birlikte bu azgın halk kütlesi tarafından parçalanacağını anladı. Ramus güçbela yerden kalkmış, arabanın perdelerine tutunarak genç kadını ümitsizce müdafaaya kalkışmıştı.

Fakat ne yapabilirdi?..

Hiç...

Genç kadın o zaman avazı çıktığı kadar bağırmaya, imdat istemeye başladı. Fakat onun bu hareketi azgın halkın hiddetini bir kat daha artırmaktan başka bir işe yaramadı.

Her şeyin bittiğini ve diri diri yakılacaklarını anladıkları anda birdenbire gök gürlemesi gibi bir ses ortalığı kapladı:

"Yol verin! Açılın!"

Genç kadın, Hercules gibi iri yarı bir delikanlının, azgın halkı yumruk ve tokatla darmadağın ederek yardığını ve arabaya yaklaştığını gördü. Arabanın kapısına varınca, belinden uzun bir kılıç çekerek savurdu:

"Yaklaşanın canını cehenneme gönderirim!"

Ramus, genç kadına:

"Bu sefer kurtulduk. Bir milletin böyle rezaletlere âlet olması kadar hazin bir şey olamaz," diyerek güçlükle arabaya bindi. Aynı anda araba da hareket etti.

Halk, böylece ellerinden avlarının kaçtığını görünce daha büyük bir hiddete kapıldı. Fakat arabaya nereden bindiği anlaşılmayan bir genç, kılıcını o kadar ustalıkla kullanıyordu ki, hiç kimse yaklaşmaya cesaret edemiyordu.

Halk bu sefer arabanın öbür tarafına hücuma kalktı... Genç Pardaillan böylece yalnız başına iki tarafa yetişemiyordu. Durum yine tehlikeye düşmüştü ki, ikinci bir haykırış yükseldi:

"Savulun diyorum!.. Canını seven kılıcımın önünden kaçsın..."

Büyük Pardaillan, bıyıkları dimdik olmuş, elinde kılıcı, arabanın öbür tarafında yer almıştı. Araba için artık tehlike kalmamıştı. Bu iki yenilmez koruyucu sayesinde içindekiler bütün tehlikelerden kurtulmuş bulunuyorlardı. Bu suretle araba iki koruyucu yanlarında olduğu halde süratle Saint-Antoine Sokağı'ndan geçti. Bir şey yapamayacaklarını anlayan halk sadece yumruklarını sıkmakla yetinmek zorunda kaldı.

Tehlike geçince Pardaillan'lar kılıçlarını kınlarına koydular. Araba bu sırada Des Barres Sokağı'na saptı ve büyük bir konağın önünde durdu. Genç şövalye bu konağı tanıdı. Bir gün siyahlı kadını takip ettiği zaman kadın bu eve girmiş, o da dışarıda kendisini beklemişti.

Genç kadın, Ramus'e:

"Lütfen içeri girin. Biraz istirahat ettikten sonra evinize gidersiniz," dedi.

Sonra Pardaillan'lara dönerek:

"Lütfen siz de giriniz," sözlerini söyledi.

Genç kadın o kadar amirane bir şekilde bu sözleri söylemişti ki, Pardaillan'lar karşı gelemeyerek onları takip ettiler.

Beş dakika sonra süslü bir salonda bir hizmetçinin getirdiği soğuk ve nefis şaraptan içiyorlardı.

Genç kadın:

"İsmim Marie Touchet'dır... Kim olduğunuzu sorabilir miyim?.." dedi.

İhtiyar Pardaillan, oğlunun ağız açmasına meydan vermeden:

"Ben, eski Kral ordusu çavuşlarından Brisard; genç arkadaşımın adı La Rochette'tir," dedi.

"Teşekkür ederim. İsimlerinizi hayatımın sonuna kadar unutamayacağım."

Genç şövalye hemen atıldı:

"Çok asil ve âlicenap olduğunuzu görüyorum. Babamla ben sadece vazifelerimizi yaptık."

Genç kadın:

"Babanız mı dediniz?" diye sordu.

İhtiyar Pardaillan durumu yine düzeltti:

"Daima beraber gezdiğimiz ve kendisi tecrübelerimden istifade ettiği ve neticesiz öğütlerimi dinlediği için bana böyle der."

Ve daha fazla kalmayarak, bütün ısrarlarına rağmen kendilerine veda ederek dışarı çıktılar. Genç şövalye, hep bu kadınla siyah elbiseli kadın arasında nasıl bir ilgi olabileceğini düşünüyordu.

"Yine işin olmadığı halde bu olaya burnunu soktun!" dedi. "Galiba ben daha önce davranmasaydım ismimizi de söyleyecektin. Artık Paris'ten hemen ayrılmalıyız."

"Bu kadının, ismimizi öğrendiği takdirde bize bir fenalık yapabileceğine inanıyor musunuz? Böyle bir kadın bunu asla yapmaz..."

"Haydi, haydi, gevezeliği bırak da buralardan bir an önce uzaklaşalım."

* * *

Ertesi günü Kral, her zaman olduğu gibi, gizlice Marie Touchet'ı ziyaret ettiği zaman genç kadın Krala başından geçenleri anlattı. Ve sözlerini:

"Eğer beni bir parça seviyorsanız Brisard adındaki ihtiyar çavuşla La Rochette adındaki yiğit arkadaşını mükâfatlandırınız!" diye tamamladı.

"Emredersiniz sevgilim!.. Bu adamlara layık oldukları mükâfatı vereceğim."

Bu olaydan şu sonuçlar çıktı:

Kral, Brisard adındaki çavuşla La Rochette adındaki arkadaşının bulunmasını emretti. Fakat bütün araştırmalara rağmen kendileri bulunamadı. Buna kızan Kral da polis direktörünü azletti.

Kral, kiliseler ve azizler adına para toplanmasını şiddetle yasak etti. Bu emir kiliseleri çok kızdırdı. Birçok papaz, Kral aleyhinde atıp tuttu. Bu emri tatbik eden bazı kimseler taşa tutuldu. Bir tanesi de Seine Nehri'ne atıldı.

Kırk Birinci Bölüm

Dönüş

Pardaillan'lar, Marie Touchet'ın evinden çıktıktan sonra, sadık köpekleri Pipeau'nun kendilerini beklemekte olduğunu gördüler. Pipeau, bütün bu kavgalarda kuvvetli dişleriyle beş altı kişiyi ısırarak efendilerine oldukça hizmette bulunmuş ve onları takiben buraya kadar gelmişti.

Dışarı çıkınca da onları takibe başladı. İhtiyar Pardaillan, Paris'ten çıkıp gitmek için oğluna ne kadar ısrarda bulunduysa da bu ısrarlar hiçbir fayda vermedi. Sonunda Paris'te kalmaya karar verdiler. Genç Pardaillan, Montmorency'nin konağına gitmeye karar verdi. İhtiyar Pardaillan da de Mesmes'e dönecekti. Böylece birlikte çalışmak imkânına mâlik olacaklardı.

Ayrıldıkları zaman genç şövalye:

"Baba," dedi, "Deviniere Oteli'ne giderek köpeğimi getirdin. Fakat orada benim kıymetli bir dostum daha var."

"Bu da bir köpek mi?"

"Hayır, bir at..."

"At mı? Âlâ! İyi para eder."

"Fakat satma... Çünkü bu atın bir hatırası vardır. İsmi Galaor'dır."

Genç şövalye böyle diyerek Mareşal Damville'i nasıl kurtardığını

ve bu atı nasıl aldığını kısaca anlattı. Sözlerini şöyle tamamladı:

"İşte babacığım, senin sözlerine itaat etmediğim için Mareşal Damville sağ kaldı. Ve başımıza bütün bu felâketler geldi."

Pardaillan'lar ayrıldılar.

François de Montmorency, genç şövalyeyi büyük bir sevinçle karşıladı. Jean Pardaillan, kendisini misafir edecek olan kimsenin Paris'te olmadığını söyleyince, François onu elinden tutarak son derece iyi döşeli bir daireye götürdü:

"Şimdiki Kralın babası II. Henri bir gece babamı ziyaret etmiş ve geceyi bizim konakta geçirmeye karar vermişti. İşte Kral o gecesini burada geçirdi. O zamandan beri bu odada hiç kimse yatmamıştır. Ben size bir kral gibi hürmet ettiğim için bu odayı size ayırıyorum. Konağımda her emriniz yerine getirilecektir," dedi.

Jean Pardaillan kendisine karşı gösterilen bu yüksek kabul karşısında sararmış kalmıştı. Teşekkür bile edemeden Mareşal odadan çıkmış bulunuyordu. Tam bu sırada iri yarı İsviçreli uşak içeri girdi. Şövalyenin önünde saygıyla eğildi:

"Bir soru sormama izin verir misiniz Şövalye?.." dedi.

"Sor bakalım..."

"Sadık köpeğiniz bahçede... Kendisi de burada kalacaksa ona bir güzel yemek hazırlayayım."

"Evet..."

İsviçreli uşak, bir selam daha vererek dışarı çıktı.

* * *

İhtiyar Pardaillan'a gelince, o da önce Devinieve Oteli'ne koştu. Kendisini gören Landry'ye:

"Galaor nerede?" diye sordu.

"Ahırda Şövalye!.. Yaraladığınız adam..."

"Bırak onu şimdi... Hangi ahırda?"

"Avlunun sağ tarafındaki ahırdadır. Fakat o adam..

"Gel bakalım, beraber gidelim."

Böyle söyleyerek Landry'yi de beraberinde sürükledi. Otel sahibi, ihtiyar Pardaillan'a güzel bir at gösterdi:

"İşte, Galaor budur. O yaralanan adam var ya..."

Ata eğerini vurmaya çalışan Pardaillan:

"Şu Vikont d'Aspremont'la canımı sıkıyorsun!" diye bağırdı. "Herhalde kabahat bende değildir. Ne oldu? Geberdi mi? Geberdiyse çok müteessir oldum. Şu gemi de ver. Teşekkür ederim..."

"Hayır Şövalye, ölmedi!"

"Ölmedi mi? Peki, deminden beri ağzında ne geveleyip duruyorsun?"

"Şey... Aklı başına gelince, yaptığınızı yanınıza bırakmayacağını söyledi."

Atın eğerlenmesi bitmişti. Şövalye:

"Ya, öyle mi?" diye sordu.

"Kanınızı kilolarla akıtacakmış..."

"Bu zor işte... Çünkü o kadar kanım kalmadı. Kendisi nereye götürüldü?"

"Hotel de Mesmes'e götürüldü."

"Cehenneme götürülmediği için müteessir oldum. Neyse, aramızda bir şey yok ya..."

"Yok tabii... Ancak bilmem sorabilir miyim? Bana bir vaatte bulunmuştunuz. Ufak bir borcunuz var. Onu ödeyecektiniz..."

"Yazık ki geç kaldınız. Bütün paralarımı başkasına verdim..."

"Bari atı bıraksanız..."

"Öyle şey olur mu hiç? Neyse, artık senin borcunu başka bir zaman öderim. Şimdilik hoşça kal."

Böyle söyleyerek ata atladı. Ve dörtnala kayboldu.

De Mesmes'e varır varmaz atını Gillot'ya teslim etti. Gillot, efendisinin atını tanımakla beraber bir şey söylemedi.

Pardaillan:

"Bana bak," dedi. "Galaor'ı adamakıllı tımar etmelisin. Yemliği asla boş bırakmamalı. Ona bakarken kulaklarının hoşuma gitmediğini ve onları kesmek istediğimi hatırından çıkarma... Bununla

beraber eğer bunu yaparsam fena bir şey yapmış olmayacağım. Çünkü kulakların hem büyük hem de çirkin!"

Gillot o günden itibaren ne olur ne olmaz diye kulaklarını da içine soktuğu uzun bir külah giymeye başladı.

Pardaillan doğruca Mareşal Damville'in yanına çıktı.

Damville kaşlarını çatarak:

"Sizi bekliyordum," dedi. "Görüşülecek bazı meseleler var."

"Evvela d'Aspremont meselesi, değil mi?"

"Evet! Size onunla dost olmanızı tavsiye etmiştim... Halbuki siz ne yaptınız?"

"Eğer onu o hale getirdiysem yerine size başkasını getirdim."

"Kimi?.."

"Eğer ahıra kadar inmek zahmetini gösterecek olursanız kendisini gözlerinizle görürsünüz."

Mareşal merak ederek ahıra indi. Orada Galaor'ı görür görmez:

"Benim eski savaş atım... Onu siz mi getirdiniz?" diye sordu.

"Evet efendim. Bu atı siz bir gece hayatınızı kurtaran bir adama vermiştiniz."

"Doğru..."

"Onun ismini öğrendiniz mi?"

"Hayır, bilmiyorum. Ve çok merak ediyorum. Yoksa bunu siz biliyor musunuz?"

"Evet... Bu genç, oğlum Şövalye Jeanne de Pardaillan'dır."

Mareşal:

"Geliniz yukarı çıkalım," dedi.

Yukarı çıkınca:

"Bana önce Orthes ile düellonuzu anlatınız!" dedi.

"Çok basit bir bir şey bu, monsenyör. Buraya geldiğim vakit Orthes bana ağır bir davranışta bulundu. Kendisine bunu ihtar ettim. Zeki olduğu için anladı. Nihayet fırsatı kendisi yarattı. Birbirimize söyleyecek sözümüz olmadığı için işi kılıçlara bıraktık. Onlar da biraz sert konuştular. Orthes bunun üzerine terlemeye başladı. Yalnız bu teri kırmızı oldu. İşte hepsi bu kadar..."

"Demek aranızda bir kin filan yok. Orthes'un da dediği gibi, adi bir kavga..."

"Evet efendim..."

"Pekâlâ, gelelim oğlunuza... Oğlunuz hakikaten yiğit bir genç... Hatta bugün bile kahramanlığının derecesini gösterdi. Hani onu bana getirecektiniz:

Pardaillan bir saniye kadar düşündü. Sonra birdenbire hakikati söylemeye karar verdi:

"Size her şeyi açıkça söyleyeceğim," dedi. "Oğluma maiyetinize girmesini söyledim. Fakat kendisi daha önce François de

Montmorency'nin yanına girdiği için teklifimi reddetti. Ve bana bazı şeyler anlattı. Oğlum müthiş bir sır öğrenmiş. Deviniere toplantısında konuştuğunuz şeyleri biliyor. İşle bundan dolayı haklı olarak sizin hiddetinizden ve Guitalens'ın kininden korkuyordu. Tekrar Bastille'e tıkılmayı hiç arzu etmiyor. İşte mesele bu... Ben sizin emrinizdeyim. Oğlum da ağabeyinizin emrinde bulunuyor. Ben size Kral aleyhinde çalışmak için söz verdim. Sözüme sadığım. Bu hususta size asla ihanet edemem. Ancak beni eğer birtakım aile kavgalarınızda kullanmak isterseniz, açıkça söyleyeyim ki, buna asla yanaşamam. Hemen başımı alır giderim. Oğluma karşı hiçbir çarpışmaya girişemem."

Mareşal bu sözleri sakin bir şekilde dinlemişti:

"Fakat oğlunuz bana niçin düşman oluyor?" diye sordu.

"Oğlumun size karşı hiçbir düşmanlığı yoktur. Ancak Montmorency'nin hizmetindedir. Bu gece de Paris'ten ayrılacaktır..."

"Neden Paris'ten ayrılsın... Siz düşüncelerinizi açıkça söylediniz. Ben de söyleyeyim. Vâkıâ bir zamanlar onu Guitalens'a teslim etmeyi düşünmüştüm. Fakat onu gördükten, duyduğu bir sırrı açıklayacak yaradılışta bir adam olmadığını anladıktan sonra bu fikrim tamamıyla değişmiştir. Bilhassa Kralın karşısındaki cesareti ve hareketi onu gözümde çok yükselmiştir. Böyle bir adamın hizmetimde bulunması beni son derece sevindirecektir. Oğlunuz çok cesur ve kahramandır. Fakat kendisini tutan kimse yoktur. Onu bana getiriniz. Kendisini zengin ve mesut edeceğim. Ve yakında Fransa Sarayı'nda önemli bir mevkiye tayin ettireceğim."

"Fakat sarayda yaptığı işten dolayı şiddetle arandığını ve

yakalandığı takdirde darağacına gönderileceğini unutuyorsunuz. Onun için Paris'i mutlaka terk etmesi gerekiyor."

"Benim konağımda büyük bir güvenlik içinde bulunacaktır. Bunu temin ederim."

"Yazık ki, artık Paris'ten epeyce uzaklaşmış olması lazımdır. Çünkü başımıza bir iş daha geldi."

"Nasıl bir iş?.."

Pardaillan bunun üzerine, Mareşale, Vuran Çekiç Meyhanesi'nde başlarına gelen olayı bütün ayrıntılarıyla anlattı. Mareşal hayret ve takdirle olup biteni dinliyordu.

İhtiyar asker sözlerini şöyle bitirdi:

"İşte bundan dolayı Paris'i terk etmesi lazımdı. Ve terk etti..."

"Pekâlâ, siz de niçin kendisiyle beraber gitmediniz?"

"Çünkü sizin hizmetinizde bulunmak için söz vermiştim."

Mareşal, ihtiyar Pardaillan'a elini uzattı.

İşte baba oğul Pardaillan'lar bu suretle iki konağa serbestçe yerleşmek imkânını buldular.

Kırk İkinci Bölüm

Ana Kraliçe

Louvre Sarayı'nda geçen olaylardan üç gün sonra François de Montmorency, kardeşine söylediği gibi, de Mesmes konağına gelmişti. Giderken de yanına sadece bir adam almıştı. Şövalye de Pardaillan'ı, bütün ısrarına rağmen yanına almamıştı.

Basit bir savaş elbisesi giymiş, beline bir savaş kılıcı takmış ve bir savaş atına binmişti.

Yanındaki adamı da aynı şekilde giyinmişti.

De Mesmes konağına vardığı zaman saat akşamın yedisine gelmişti. Güneş batmak üzere olduğundan, François'nın kardeşine vermiş olduğu üç günlük mühlet de sona ermiş bulunuyordu. François o zaman seyisine işaret etti. Seyisi atından inmeksizin borusunu çaldı. Bütün pencereleri ve kapıları kapalı duran konak, derin bir sessizlik içinde bulunuyordu...

François'nın ikinci bir işareti üzerine seyis atından inerek konağın kapısını çaldı. Bu sefer kapının üzerinde küçük bir pencere açıldı:

"Kimi istiyorsunuz?"

"Mareşal Damville'i istiyorum."

"Kendisiyle ne işiniz var?"

"Bize yapmış olduğu bir haksızlığın tamirini istiyoruz. Eğer istediğimizi reddedecek olursa o zaman Tanrı'nın adaletine başvurarak kendisiyle er meydanında karşılaşmak niyetindeyiz..."

Küçük kapı kapanarak büyük kapı açıldı. Ve içeriden Henri de Montmorency'ye mensup subaylardan biri çıkarak François'nın önünde saygı ile eğildi:

"Eğer konakta istirahat etmek arzusunda iseniz konak emrinize amadedir. Aradığınız Henri de Montmorency, Kralın emriyle Paris'ten ayrılmış bulunmaktadır."

Seyis:

"Bu teklifinizi kabul etmiyoruz," dedi.

Subay François'yı tekrar selamlayarak içeri girdi ve büyük kapı kapandı. O vakit seyis tekrar borusunu öttürdü ve yüksek sesle üç defa:

"Mareşal Damville! Henri de Montmorency!" diye bağırdı.

Cevap alamayınca sözlerine devam etti:

"Bize karşı yapmış olduğunuz bir hakaretten dolayı sizden tarziye istemeye geldik. Bu akşam geleceğimizi bildiğiniz halde alçakçasına kaçtınız! Hain ve korkak bir adam olduğunuz için sizi düelloya davet ediyoruz. Onun için size eldivenimizi bırakıyoruz."

François de Montmorency bunun üzerine sağ eldivenini çıkararak seyisine uzattı. O da bunu bir çiviyle konağın kapısına çıktı.

François, kardeşinin konaktan ayrılmış olduğuna inanmıyor ve kendisine karşı yapmış olduğu bu hakaretten sonra dövüşmeye razı olacağına emin bulunuyordu. Onun için, belki çıkar diye, iki üç dakika daha bekledi. Fakat kimsenin görünmediğini görünce oradan uzaklaştı.

Uzaktan iki adam, Mareşalin kendilerini göremeyecekleri bir yerden onu gözetlemekle meşgul bulunuyorlardı. Bunlardan biri genç Şövalye de Pardaillan'dı. François de Montmorency'nin ısrarına rağmen arkasından o da çıkmış ve Mareşali takibe başlamıştı. De Mesmes konağında cereyan edebilecek her türlü olayı dikkatle takip etmeye karar vermiş bulunuyordu. Her ihtimali hesaba kattığından, yanına arkadaşı Kont Marillac'ı da almıştı. Kararı gayet kesin idi. Eğer Mareşal konaktan çıkmayacak olursa, her ne pahasına olursa olsun, konağa girecek ve kendisini arayacaktı.

Fakat uzaktan seyrettikleri olaylar böyle bir müdahaleyi icap ettirmedi. Bunun üzerine onlar da Mareşale görünmeden başka yoldan geri dönmeye başladılar. Kont Marillac yahut asıl ismiyle Deodat çok düşünceli görünüyordu. Amiral Coligny'nin evinin önüne geldikleri vakit Kont, Pardaillan'a:

"Beni sevindirmek ister misin?" diye sordu.

"Seni sevindirmek mi? Böyle bir şey yapabilecek olursam sonsuz şekilde sevinirim."

"O halde söyleyeyim: Seni bu akşam bir kadına takdim etmek istiyorum."

"Bir kadına mı?"

"Evet dostum..."

"Bu kadının kim olduğunu sorabilir miyim?"

"Nişanlım..."

"Ona takdim edilmek benim için hakikaten büyük bir şeref olacaktır."

Bunun üzerine iki arkadaş kol kola girerek önce bir meyhaneye gittiler. Orada mükemmel bir yemek yediler. Ondan sonra saat dokuza doğru La Hache Sokağı'na girdiler.

Alice o gece büyük bir korku içinde sevgilisini bekliyordu.

Daha önce şunu da söyleyeyim ki, Navarre Kraliçesi, tahta köprü vakasında yanında Alice'in bulunduğunu Deodat'ya söyleyecek vakit bulamamıştı. Alice de ne olur ne olmaz, casusluğu meydana çıkar diye bunu sevgilisine söylememişti. Bu bakımdan Kont Marillac, sevgilisinin Pardaillan tarafından kurtarıldığının da farkında bulunmuyordu.

Alice'in korkusu önce evinde iki mahpus kadının bulunmasından ileri geliyordu. Vâkıâ Alice'in bunları evin arka tarafında iki odaya yerleştirmişti. Fakat her şey olabilirdi. Bu kadınlar herhangi bir şekilde varlıklarını Konta belli edebilirler. Kont da bununla âlâkadar olabilirdi.

Alice, bu arada Kraliçenin emriyle yeni yapılan kulenin penceresinden içeri her gün attığı raporların bir gün ortalığı karıştırmasından korkuyordu. Alice, Kraliçeyi oyalamak için her gün attığı raporlara: "İşler yolunda gidiyor," - "Kendisini görüyorum," - "Yeni bir şey yok," gibi basit cümleler yazıyordu. İşte o akşam da raporunu atarken elini bir el tutmuş ve avucuna

bir kâğıt sıkıştırmıştı...

Genç kadın, yüreği heyecan içinde evine dönmüş ve o zaman kâğıttaki yazıyı okuyabilmişti.

Kâğıtta şunlar yazılıydı:

> "O adamı bu gece saat ona kadar evinizde alıkoyunuz. Saat tam onda gönderiniz. Gece orada kalmak isterse bir bahane uydurarak engel olunuz. Kendisine hiçbir zarar gelmeyecektir."

Alice her şeyi anlıyordu. Kraliçe, Kont Marillac'ı saat onda yakalatmak için herhalde tertibat almış olacaktı. Bu durum karşısında ne yapmalı, nasıl hareket etmeliydi? Her şeye rağmen sevgilisini ele vermemeyi kararlaştırdı. Tam bu sırada kapı çalınınca mosmor kesilerek:

"İşte geldi," diye kekeledi. Halbuki o daha düşünmek için bile vakit bulamamıştı.

O kadar heyecanlıydı ki, kapıyı açmaya kendisi gidemeyerek ihtiyar Laura'ya gönderdi. Kont Marillac, yanında bir delikanlıyla birlikte bir dakika sonra İçeri girdi:

"Sevgili Alice!" dedi. "Sana kardeşimden fazla sevdiğim Şövalye de Pardaillan'ı takdim ederim."

Alice titredi. Çünkü genç şövalyeyi bir anda tanımıştı, Pardaillan da onu hemen tanıdı. Fakat bunu belli etmeksizin kendisini saygıyla selamladı.

Alice, Pardaillan'ın kendisini tanımadığını zannediyordu. Halbuki genç şövalye, Alice'in, kendisini tanıdığını, buna rağmen tanımamazlığa geldiğini anlamıştı. Konuşma gayet garip bir surette devam etti. Kont açık ve samimi idi. Alice heyecan içinde, rol yapmakla meşguldü. Pardaillan da şüphe ve endişeyle etrafı seyrediyor, konuşulan şeylere kulak bile vermiyordu.

Saat ona doğru Kont gitmek üzere ayağa kalktı. Fakat Alice heyecanla ayağa kalkarak buna engel oldu:

"Tanrı aşkına otur!" diye yalvardı.

Kont bir şey anlayamıyordu:

"Sevgilim! Yine mi korku ve endişe içindesin!" diye sordu. "Bir şeyden mi korkuyorsun?"

"Bilirsin ki, benim korkum senin içindir. Bana verdiğin bir sözü sana bu gece hatırlatmak isterim."

"O söz neydi?"

"Her ne olursa olsun, kendinizi dikkatle muhafaza edeceğinizi, her şeyden şüpheleneceğinizi vaat etmiştiniz."

Kontun yerine Pardaillan cevap verdi:

"Merak etmeyiniz," dedi, "Kontun yanında ben varken hiçbir tehlike söz konusu olamaz."

Üçü de bahçeye çıktıkları vakit Alice, Pardaillan'ın kulağına eğildi. Ve Kont farkına varmadan kendisine:

"Merhamet ediniz! Kontun yanından ayrılmayınız. Onu

öldürmek istiyorlar!" sözlerini fısıldadı.

Pardaillan titremekten kendini alamadı. İki adam bu sırada sokağa çıkmışlardı. Sağa sola baktılar. Hiçbir şey görmeyince yürümeye başladılar. Alice arkalarından bir süre baktı. Heyecanla bekledi. Fakat anormal hiçbir şey göremeyince kapıyı kapatarak içeri girdi.

Yolda Kont sordu:

"E, nişanlımı nasıl buldun azizim?"

"Şey... Şüphesiz çok güzel, sevimli bir kadın. Şu köşede ne var?.."

İkisi de o tarafa doğru yürüdüler. Hiçbir şey yoktu. Pardaillan lafı değiştirmek için mahsustan böyle söylemişti... Şövalye, Alice hakkındaki şüphesini Konta söyleyip söylememek hakkında bir türlü karar veremiyordu. Bu sırada Kont sözü yine nişanlısına getirdi:

"Bilmem, dikkat ettin mi? Bana ne kadar kendimi kollamamı tavsiye ediyor. Anlaşılmaz bir şey bu korkusu..."

"Kim bilir, belki de haklıdır. Kadınların erkeklerden daha duygulu olduklarını unutmamalısın. Belki de bazı nüfuzlu insanlardan bir şeyler duymuştur."

Pardaillan kendi kendine şöyle düşündü: "Seven iki kalbin arasını bozmak çok fena, çok meş'um bir harekettir," Alice'in bazı kusurları olabilirdi. Fakat Kontu da sevdiği muhakkaktı. Bunun üzerine:

"Eğer sizin gibi sevilmek mutluluğuna erişmiş olsaydım sevdiğim kadının her isteğine boyun eğerdim," dedi.

"Doğru... Herhalde Alice'in bu korkusu, beni çok sevdiğinden ileri geliyor. Bana herhangi bir kötülüğü gelmesini istemiyor."

Tam bu sırada Bethisy Sokağı'na girmek üzere bulunuyorlardı ki, onları adım adım takip eden bir gölge kendilerine yaklaştı. Bunu sezen iki genç hemen vaziyet aldılar.

"Rica ederim, benden korkmayınız!" dedi. "Maksadım, Kont Marillac'a birkaç kelime söylemektir."

Pardaillan titredi. Konuşan adamı sesinden tanımıştı. Bu adam Maurevert'den başkası değildi. Bunun üzerine, karanlığa rağmen, ne olur ne olmaz diye mantosunu büsbütün kaldırarak yüzünü sakladı.

Kont Marillac:

"Aradığınız adam benim," dedi. "Ne söylemek istiyorsanız söyleyiniz..."

"Sizinle yalnız görüşmek istiyorum."

Pardaillan, Kontun kolunu kuvvetle sıktı. Kont bunun üzerine:

"Bana söyleyeceğiniz şeyleri arkadaşımın yanında söyleyebilirsiniz. Ondan gizli hiçbir şeyim yok..."

Yabancı adam bir saniye kadar tereddüt etti. Sonra söylemeye karar vererek:

"Bir kimse sizinle görüşmek istiyor. Onun evine kadar beraber gitmemizi rica etmek için beni gönderdi," dedi.

"Bu kimse kimdir?"

"Size sadece bu kimsenin çok nüfuzlu, yaşlı bir kadın olduğunu söyleyebilirim."

"Şayet gitmeye razı olursam nereye gideceğiz? Bu ev nerededir?.."

"Tahta köprü civarında birinci büyük ev... Görüyorsunuz ya, her şeyi açık açık söylüyorum. Fakat yalnız gelmeniz şarttır..."

"Pekâlâ, siz kimsiniz?"

"Beni sadece bu kadının bir memuru olarak kabul ediniz..."

Bu söz üzerine Pardaillan, Kontu birkaç adım öteye çekerek kulağına eğildi:

"Kendinizi koruyacağınıza dair nişanlınıza verdiğiniz sözü unutmayınız."

"Gitmeyeceğim."

"Çok isabet edersiniz. Hemen söyleyeyim ki, bu adam, Catherine de Medicis'in cellatlarından Maurevert'dir. Söylediği evde sizi bekleyen de Kraliçenin kendisidir."

Marillac'ın birdenbire sesi değişti:

"Buna emin misiniz?"

"Tamamıyla... Bu duruma göre şu alçak adamı layık olduğu şekilde geri göndermemiz lazımdır. Yani..."

Fakat Pardaillan sözünü bitiremedi.. Kont, Maurevert'e dönerek:

"Sizi takip etmeye hazırım!" dedi.

İçinden de: "Herhalde annemi yakından görmem lazım," diye düşünüyordu.

Pardaillan:

"Ne yapıyorsunuz azizim?" diye bağırdı.

Maurevert:

"Beni takip ediniz Kont!" diye söylendi.

Kont gayriihtiyari bir hareketle Pardaillan'ı kucakladı. Ve kulağına eğilerek:

"Benim için üzülmeyiniz. Gideceğim yerin ne kadar tehlikeli olduğunu biliyorum. Hatta Kraliçe Catherine de Medicis'in, belki de beni katletmek için bir tuzak hazırlamış olduğuna da inanıyorum. Fakat her şeye rağmen gitmem lazım ve gidiyorum."

"Ne yapıyorsun kardeşim! Aklını mı oynattın!"

"Hayır, ne yaptığımı biliyorum. Bunun sebebini sana da söyleyeceğim."

"Nedir?.."

"Kaderim beni oraya doğru çekiyor. Kraliçe Catherine kimdir, biliyor musun? Ben oraya ne sıfatla gidiyorum, bunu da öğrenmek ister misin? Bunun sırrını zamanı gelince sana anlatacağım. İşte onun için mutlaka gitmem lazım ve gidiyorum."

"Sözlerinden bir şey anlamadım. Şunu da söyleyeyim ki, seni katiyen yalnız bırakmam."

"Bırakacaksın dostum... Bana şimdiye kadar gösterdiğin dostluktan dolayı da çok teşekkür ederim. Catherine kimdir, biliyor musun?"

"Kimdir?.."

"Benim annem!"

Bu sözler karşısında Pardaillan olduğu yerde taş gibi kesilip kaldı. Kont, az ötede bekleyen Maurevert'e işaret etti ve iki adam karanlık sokakta iki gölge gibi kayboldu.

Şövalye:

"Deodat! Catherine de Medicis'in oğlu!" diye birkaç defa mırıldandı.

Sonra her ne pahasına olursa olsun, kendisini takip etmeye, içini pek güzel bildiği bu konağın etrafını gözetlemeye ve gerekirse, yani Kont sağ salim dışarı çıkmazsa, zorla içeri girerek kendisini bulmaya karar verdi ve yola koyuldu.

Yürürken, hep Alice'in bu işten malumattar olup olmadığını düşünüyordu.

Nihayet tahta köprünün civarındaki eve vardı. Bunun her tarafını dolaştı. Küçük bir şatoyu andıran evin pencereleri kalın demirlerle örtülü, kapısı da çok sağlamdı. Bunları görerek:

"Ne olursa olsun!" diye homurdandı. "Eğer Kontun kılına dokunacak olurlarsa ben ne yapacağımı bilirim."

Sonra tahta köprü olayında yıktığı, fakat hâlâ enkazı ortada duran harabelerin arasına gizlenerek elinde hançer, beklemeye başladı.

* * *

Bu sırada konağın içinde acı bir olay geçiyordu. Baba, ana ve oğul konakta buluşmuşlardı. Deodat daha gelmeden önce odada Catherine ile Ruggieri yalnız başlarına oturuyorlardı. Rene Ruggieri düşünceliydi. Bunu sezen Kraliçe:

"Sana korkma demedim mi Rene!" diye konuştu. "Onu bu gece öldürmeyeceğim. Yalnız kendisini tecrübe etmek istiyorum. Sen onun nasıl babası isen, unutma ki, ben de annesiyim. Bu bakımdan pek tabii olarak ben de kendisini senin kadar düşünüyorum. Eğer benim oğlum ise onu tutacağım; yaşatacağım. Fakat oğlum bile olsa ondan benim aleyhimde niyet ve fikirler görecek olursam elbette yaşamasına imkân yok..."

"Sözlerinizi iyi anlayamadım."

"Benim için her şeyden önemli olan şey, kendisinin kimin nesi olduğunu bilip bilmediğidir. Eğer kim olduğunu bilmezse o zaman mesele yok. Kurtulacak ve yaşayacaktır. Ben, günün birinde karşıma çıkarak benden hesap soracak bir insanın bulunuşuna hiçbir şekilde dayanamam. Bilmem, sana fikrimi açıkça anlatabiliyor muyum?"

"Böyle konuşacağınıza, niçin onu herhalde öldürmeye karar vermiş olduğunuzu bana açıkça söylemiyorsunuz?.. Bundan niçin çekiniyorsunuz?"

"Hayır Rene, emin ol ki, niyetim kesin değildir. Çocuğumuz bu anda ölüme mahkûm bulunmuyor."

Bir saniye kadar düşündükten sonra sözlerine şöyle devam etti:

"Gayemi biliyorsun. Annesine son derece bağlı olan oğlum

Henri'nin kral olmasını istiyorum. Tanrı, zavallı Charles'ın ömrünü yeter görünce yerine Henri geçecektir. Fakat Fransız tahtının bir tehlikeli rakibi var. Onlar da Bourbon'lardır. Kurnaz bir kraliçe olan Jeanne d'Albret, krallık tacını oğlu Henri Bearn'e geçirmek için uğraşıyor. Bunu önleyecek biricik tedbir, kendilerini ortadan kaldırmaktır. Jeanne d'Albret ölürse o zaman hiçbir şeyden korkmamıza sebep kalmaz. Aynı zamanda Navarre Krallığı da serbest kalacak. Buraya niçin oğlumuz geçmesin?"

Tam bu sırada Maurevert ile Kont Marillac içeri girmişlerdi. Maurevert herhalde daha önce aldığı bir emirle dışarı çıkarak baba oğul ve anayı yalnız bıraktı.

Kont, kraliçeyi görür görmez içinden:

"Annem!"

Diye söylendi.

Gayet ciddi bir tavırla koltuğunda oturan Catherine de Medicis de içinden: "Oğlum!" diye düşündükten sonra sakin bir sesle:

"Bilmem, beni tanıdınız mı?" diye sordu.

Kont Marillac az kalsın: "Siz benim annemsiniz!" diyecekti. Güçbela kendisini tuttu ve:

"Tanıyorum efendim," dedi. "Kral IX. Charles'ın validesisiniz!" cevabını verdi.

"Beni daha önce görmüş müydünüz?"

"Evet efendim. Alaylarda törenlerde birçok defa görmüştüm..."

"O halde size fikrimi açıkça söyleyeyim. Sizin Paris'te olduğunuzu duydum. Buraya ne maksatla gelmiş olduğunuzu araştırdım. Ancak sizin, Kraliçe Jeanne d'Albret'nin güvenini kazanmış bir kimse olduğunuzu biliyorum. Bu Kraliçe ile açık açık görüşmek istiyorum. Onun için bu görevi size vermeye karar verdim."

"Her emrinizi yerine getireceğimi bildirmekle şeref duyarım. Bana gösterdiğiniz güvenden dolayı da teşekkürlerimi sunarım..."

Kraliçe bir dakika kadar düşündü:

"Sizi buraya çağırmamın sebebi, Paris'te bulunduğunuzun gizli kalmasını istediğinizi düşünmemdir. Sonra bu görüşmelerimizin gizli kalmasını da çok istiyorum. Ben artık Fransızlar arasında boş yere dökülen kandan nefret ediyor ve bütün bunları, bu düşmanlıkları ortadan kaldırmak istiyorum. Çünkü ben bir Kraliçe olduğum gibi, aynı zamanda bir anayım da..."

Kraliçe bunu mahsustan söylemişti. Böylece karşısındakinin hakikati bilip bilmediğini öğrenmek istiyordu.

Bu son kelime Konta hakikaten tesir etti. Bir anda yüzü sarardı. Sendeler gibi oldu.

Kraliçe devam etti:

"Bu görevi üzerine şerefle alacak birçok insan bulunmakla beraber, ısrarla sizi seçmem, sizin hakkınızda da bazı fikirlerim olduğu içindir."

Kont:

"Benim için mi bazı niyetleriniz var? Beni tanıdığınızı mı söylüyorsunuz?" diye bağırdı.

"Evet Kont! Sizi tanıyorum ve çoktan beri de takip ettiriyorum."

"Fikirlerinizi lütfen izah eder misiniz?"

"Kraliçe Jeanne d'Albret'ye tekliflerim şunlardır: Aramızda kesin ve ebedi bir anlaşma imzalamak. Protestanlara büyük şehirlerde kilise yapmak hakkını veriyorum. Memuriyet için Katolik veya Protestan olmak dikkate alınmayacak. Kendilerine birçok kale vermek... Saraya Protestan papazları da kabul etmek... Protestan papazların kiliselerinde serbestçe vaaz vermelerine izin vermek!.. Bilmem, bu tekliflerime ne dersiniz?.."

"Eğer bunlara uyulursa din kavgaları olduğu gibi ortadan kalkar."

"Şimdi de vereceğim teminatı bildireyim: Albe Dükü, Hollanda'da Protestanları öldürmekle meşgul. Fransa Kralı buradaki Protestanları kurtarmak için Amiral Coligny'nin emrine bir ordu verecektir."

"Bu fevkalade büyük bir lütuf olacaktır."

"Sonra benim bir kızım var ki, onu alabilmek için can atmayan prens yoktur. İşte onu, yani Margot'yu da Henri de Navarre'ye vereceğim."

"Bu davranışınız ancak takdir uyandırabilir."

"Bu şartlar karşısında Jeanne d'Albret'nin bize elini uzatacağını sanır mısınız?"

"Buna kesinlikle emin bulunuyorum. Eğer silahlara başvursaydınız Jeanne d'Albret'nin teslim olmasına imkân yoktu... Bu işi dostça halletmek istemeniz, Katoliklerle Protestanlar arasında bir fark gözetmemeniz zaten bizim de

şimdiye kadar istediğimiz ve uğrunda silaha sarıldığımız amacımızdır."

"Şimdi sizi, bu tekliflerimi Jeanne d'Albret'nin götürmeye memur ediyorum. Resmi teklif kâğıdınız da budur."

Kraliçe, Konta, Kral mührüyle mühürlenmiş, fakat kapatılmamış açık bir mektup verdi:

"Okuduktan sonra kapatınız."

Kont mektubu okudu:

> "Muhterem yeğenim: Oğlum Kral ve ben, din uğruna dökülen kandan nefret ediyoruz. Kont Marillac'ı yapacağımız sulh tekliflerini size bildirmeye memur ettim. Bunun, sizin de hoşunuza gideceğini zannediyorum. Tanrı'dan sıhhatte olmanızı bütün kalbimle temenni ederim."

Kont mektubu kapatarak cebine koydu.

Catherine de Medicis bir süre düşündü. Sonra:

"Neyse, bu işleri hallettik. Şimdi de sıra size geldi. Her şeyden önce Jeanne d'Albret'ye ne dereceye kadar bağlı olduğunuzu bilmek isterim."

Kraliçe, bu sözlerinin Kont tarafından tefsir edilmesine meydan bırakmadan sözlerini tamamladı:

"Navarre Kraliçesi eğer tekliflerimi kabul ederse bunun için

şerefine yapılacak büyük şenliklerde hazır bulunmak üzere Paris'e gelecektir. Yapılacak düğünün de çok parlak olmasını istiyorum. Bu suretle bizim krallık ailemize girecek olan Henri de Bearn için de büyük bir taht tasarlıyorum. Fransa tahtı gibi bir taht... Bunu da buldum: Polonya tahtı..."

"Navarre Krallığı ne olacak?"

"Navarre küçük olmakla beraber, zengin ve sempatik bir yer. Ben oraya da başka birini tayin etmeyi düşünüyorum. Bu kimseyi buldum bile..."

"Kimdir Majeste?.."

"Siz!.."

Bu son söz, Kontu çok şaşırtmıştı. Doğrusu o asla böyle bir şey beklemiyordu. Ne oluyordu? Olan biteni iyi anlayamıyordu. Kendisine karşı niçin bu kadar cömert davranılıyordu? Yoksa herkesin nefret ettiği Kraliçe Catherine de Medicis'in kalbinde kendisine karşı bir ana şefkati mi taşıyordu?..

Kont:

"Ben mi?" diye kekeledi.

"Evet.."

"Fakat benim hiçbir asaletim yok. Bunu yapmanız, bir hiç olan beni krallık mevkiine yükseltmek istemeniz için herhalde bir sebep olmalıdır."

"Bu sebepleri ben bulacağım. Size daha önce sizin için bazı niyetlerim olduğunu söylemiştim... Daha önce de sizin, Jeanne

d'Albret'ye karşı olan bağlılığınızın derecesini bilmek şarttır. Çünkü bütün bunların hakikat olması, sizin aracılığınıza bağlıdır."

"Söyleyeyim Majeste! Ben Jeanne d'Albret için her an ölümü göze alabilecek derecede kendisine bağlıyım. Ben bir asilzade değilim. Çünkü anamın babamın kim olduğunu bilmiyorum. Belki de kibar bir kadının uşağıyla sevişmesinden dünyaya gelmiş bir insanım."

Ruggieri:

"Dikkat et, delikanlı!" diye mırıldandı. Fakat Deodat bu sözleri duymadan devam etti:

"Beni bir kilisenin merdivenine bırakmak suretiyle ayıbını kapatmak isteyen kimsenin hatta bir kraliçe bile olmadığı ne malum? Fakat sonuç itibarıyla ben sadece bulunmuş bir çocuğum. Birçok kimsenin nefretle dudak büktüğü bir kimseyim. İşte Jeanne d'Albret beni bu durumdan kurtardı... Bana kendi öz çocuğuna gösterdiği aynı sevgi ve şefkati gösterdi. Bunun için ölünceye kadar ona bağlı ve ona karşı kendimi borçlu duyarak yaşayacağım. Beni terk eden, beni inkâr eden asıl anneme gelince, onu hiçbir vakit tanımak ve öğrenmek istemem."

Kont Marillac bu sözleri söylerken kollarını göğsünün üzerinde çaprazlayarak duruyordu. Kraliçenin duyduğu vicdan azabını ve çektiği acıyı belli etmesini bekliyordu.

Fakat böyle bir şey olmadı. Kraliçe sadece kaşlarını çattı. Fakat sesinin ahengini bozmadan başını salladı:

"Jeanne d'Albret'ye ne kadar bağlı olduğunuzu anladım," dedi.

"Bana lazım olan da buydu. Artık gidebilirsiniz, ben de güven içinde bekleyebilirim." Catherine âdeti olduğu üzere öptürmek için elini uzattı. Fakat Kont bunu görmemiş gibi yaparak kendisine bir selam verdi ve dışarı çıktı. Kraliçenin eli yavaş yavaş düştü.

Kont dışarı çıktıktan sonra Kraliçe, Ruggieri'nin elini tuttu:

"Biliyor," dedi.

"Hiç sanmıyorum."

"Hayır, hayır, biliyor! Çabuk vakit geçirmeden işareti ver!.."

"Ah madam! Ne yapıyorsunuz? Bu bizim çocuğumuzdur..."

"Sersemliğe lüzum yok! Çabuk diyorum!"

Pencerenin önüne gelmişlerdi. Kont bu sırada köprüyü geçiyordu. Müneccim:

"Acıyınız!" diye inledi.

Fakat Catherine daha fazla beklemeyerek Ruggieri'nin boynunda zincirle bağlı bir düdüğü kaparak ağzına götürdü... Tam öttürmek üzere iken Ruggieri engel oldu:

"Bakınız! Şu adama bakınız!" diye söylendi.

O zaman Catherine bir gölgenin harabeler arasından çıkarak Konta katıldığını gördü. Bu adam Şövalye de Pardaillan'dı.

Kraliçe:

"Demek yalnız gelmemiş," diye mırıldandı.

"Evet... Belki de etrafta daha birkaç adamı var. Bizim dört adamımız bunlarla dünyada başa çıkamazlar."

Catherine, elindeki düdüğü şiddetle duvara çarparak attı:

"Bu gece elimden kaçtı. Öyle olsun! Fakat artık elimdedir. Ne zaman istersem onu yok edebilirim. Ne o ne de Jeanne fazla yaşamalıdırlar."

Sonra yavaş yavaş sakinleşti:

"Her şey yoluna giriyor. Bir ay içinde Fransa'da ne kadar Protestan varsa hepsi Paris'te toplanmış olacak. O zaman..."

Catherine korkunç bir şekilde gülümsedi.

Ruggieri bu gülümseme karşısında titremekten kendisini alamadı.

Kırk Üçüncü Bölüm

Küçük Jacques-Clement

Kont Marillac'la Pardaillan, Bethisy Sokağı'na kadar pek az koştular. Amiralin konağına girdikleri zaman sabah yaklaşıyordu. Kont buna rağmen, başta Kral olmak üzere, bütün konaktakilerin uyandırılmasını emretti.

On dakika sonra toplantı salonunda Kral ve Amiral başta olmak üzere herkes hazır bulunuyordu.

Söze başlayan Kont, Kraliçe Catherine de Medicis'in kendilerinin Paris'te bulunduklarını bildiğini söyledi.

Amiral Coligny:

"O halde kaçmalıyız!" dedi.

Kont:

"Buna lüzum kalmadı..." cevabını verdikten sonra Catherine de Medicis ile yaptığı konuşmayı en ince ayrıntılarına kadar anlattı. Bu bilgi salondakilere büyük bir neşe vermişti. Sonuç olarak sabahleyin kapılar açılır açılmaz Kont Marillac'ın hemen yola çıkması ve Kraliçe Jeanne d'Albret'ye olup biteni bildirmesini kararlaştırdılar.

Toplantıdan sonra Kont bir koltuğun üzerinde yarım yamalak uyuklayan Pardaillan'a konuşulan şeyleri anlattı. Ve sabahleyin erkenden hareket etmeye mecbur olduğunu ilave ederek sözlerini

şöyle tamamladı:

"Aşağı yukarı Paris'ten bir ay için ayrılacağım. Bu durumu nişanlıma bildirecek vaktim yok. Sizden ricam ona giderek bu seyahatimi bildirmenizdir. Aynı zamanda Kraliçe Jeanne d'Albret'ye her şeyi söyleyeceğimi ve kendisinden evlenme iznini alacağımı da söyleyiniz."

* * *

Kont ertesi gün erkenden Paris'ten ayrıldı. Paris şimdi yeni bir şekil almaya başlamıştı. Kiliselerde durup dinlenmeden Huguenot'lara çatan papazlar birdenbire susmuştular. Kraliçe sarayda din namına kan dökmenin cinayet olduğunu bağıra bağıra söylüyordu. Halk arasında, Katoliklerle Protestanlar arasında ebedi bir sulh anlaşması yapılmış olduğu sözleri dolaşmaya başlamıştı. Bu gürültülerin bu şekilde sona erdiğini gören Kral samimi olarak memnundu ve bunun için büyük bir domuz avına çıkmıştı. En mutaassıp Katolikler bile sanki kendilerine bir emir verilmiş gibi susuyorlardı.

Çok yakın bir gelecekte Prenses Margot ile Navarre Kralının evlenecekleri ve bu münasebetle Paris'te büyük şenlikler yapılacağı öğrenildi...

Artık birçok tanınmış Protestan, Paris'te serbestçe dolaşmaya başlamıştı. Bunların arasında Amiral Coligny de göründü.

Bu süre içinde genç Pardaillan azap içinde Paris'te araştırmalar yapıp duruyordu. Bunların neticesiz kalması onda yavaş yavaş Loise ile annesini Paris'ten başka yere götürüldükleri inancını uyandırmıştı. François de Montmorency de aynı fikirdeydi. Büyük Pardaillan'a gelince, ortadan âdeta kaybolmuştu. Genç

şövalye birçok defa de Mesmes'in etrafında dolaşmış, birkaç defa da duvardan aşarak içeri girmişti. Fakat koca konak bomboştu. İçinde tek bir canlı insan yoktu.

Şövalye, Marillac'ın hareketinden bir gün sonra Alice'in evine gitmiş ve kendisine başlarından geçeni anlattıktan sonra Kontun sözlerini söylemişti. Kendisini çok iyi karşılayan genç kadın, nişanlısının, Kraliçe d'Albret'den evlenmek müsaadesini isteyeceğini duyunca, kendisini tutamayarak bayılmıştı... Bereket versin, ihtiyar Laura oradaydı da, kadıncağızı hemen ayıltabilmişti. Şövalye de bu işten bir şey anlamayarak evden çıkmıştı. Bu durumdan şüphelenen Şövalye, birkaç gün sonra aynı eve bir daha geldiyse de, evi, pencere ve kapısı sımsıkı kapalı ve terk edilmiş bir durumda bulmuştu.

Genç şövalye işi tamamıyla serseriliğe vurmuştu. Paris'in en köşe bucak sokaklarına kadar her tarafı dolaşıyor ve boş yere iz arıyordu.

Bir gün yolu Carmes Manastırı'nın yanından geçerken kendi kendine kâğıttan çiçekler yapan küçük bir çocuğa rastladı. Bu çocukla her nedense ilgilenen genç Pardaillan sordu:

"Bu yaptığın çiçekleri ne yapacaksın?"

"Bahçem var. Oraya dikeceğim."

"Senin bahçen nerede?"

"Manastırın içinde büyük bahçede... Bahçıvan papaz bu bahçeyi bana verdi."

"Sen manastırda mı oturuyorsun?"

"Evet! Sebebini bilmek ister misiniz? Çünkü benim annem yoktur. Ölmüş!.. Papaz arkadaşım söyledi. Onu İnnocents Mezarlığı'na gömmüşler..."

Bu arada sarı yüzlü bir papaz onlara yaklaştı. Küçük çocuğu elinden tutarak:

"Haydi Jacques-Clement! Vakit geldi. Artık manastıra gir," diye götürdü.

Kırk Dördüncü Bölüm

Otel de Mesmes'in Mahzenlerinde

Şimdi ihtiyar Pardaillan'ın bu sırada başına gelenleri anlatalım...

Mareşal Damville, ağabeyinin ağır hareketini üst kat pençelerden

birinin perdesini aralayarak seyretmişti. Korkak ve haysiyetsiz bir kimse olduğu için bu ağır hareketi hazmetmeyi daha uygun buldu. Yalnız konakta hiç kimsenin bulunmadığı inancını vermek için aralarında ihtiyar Pardaillan da bulunan beş altı subayı yanında alıkoymuş, diğer bütün askerlerle hizmetçilerini Montmartre'deki konağına göndermişti. Orthes de yaralı olduğundan, o da diğer konağa nakledilmişti.

Bu olayın ertesi günü Mareşal, Orthes'u ziyaret etmiş ve kendisiyle uzun uzadıya konuşmuştu. Konağa döndüğü zaman derhal Şövalye de Pardaillan'ı yanma çağırdı:

"Buradan çıktığınız gece arabada kimin bulunduğunu biliyor musunuz?" diye sordu.

"Bunu bilmek benim görevim değildi."

"Bu arabaya hücum etmekte kimin menfaati olduğunu da bilmiyor musunuz?"

"Bunu siz söylemiştiniz. Kardeşinizin bu işte menfaati varmış..."

"Oğlunuzun, kardeşimin hizmetine girdiğini ve bunun için bana hizmet etmek istediğini söylemiştiniz, değil mi?"

"Evet..."

"Sonra bize hücum eden adamı da takip etmiş ve öldürmüş olduğunuzu söylemiştiniz."

"Öyle oldu."

"Halbuki öldürdüğünüzü söylediğiniz kimse sıhhatli ve afiyettedir."

Kılıç ve hançerini muayene eden Pardaillan:

"Ya, öyle mi? Fena bir havadis öyleyse!" diye söylendi.

"Beni en çok şaşırtan şey, senin bir ölü ile kol kola gezmendir. Çünkü hemen o gece öldürdüğün adamla kol kola Vuran Çekiç Meyhanesi'ne gitmişsin. Bu adamın ismini de öğrenmek ister misiniz?"

"Pek memnun olurum."

"Oğlunuz Şövalye de Pardaillan..."

"Yani sizi serserilerin elinden ölümden kurtaran genç, değil mi?"

Mareşal Damville kıpkırmızı kesildi. Fakat kendisini tuttu:

"Sözlerim doğru, değil mi?"

"Olabilir. Ancak sizi pek doğru haberler aldığınızdan dolayı tebrik ederim. Ben yanınızda bulunan kimseleri savaşçı asilzadeler zannediyordum. Meğer hepsi birer hafiye, birer casusmuş. Sizin mevkiniz komutanlık değil, başcasusluk olabilir."

"Pardaillan!.."

"Efendim..."

İki adam hiddetle birbirlerine bakıyorlardı. Pardaillan devam etti:

"Size sadık kalmak için en büyük tehlikeyi göze aldım. Halbuki siz bana oğlumu bir kılıçta niçin öbür dünyaya göndermediğim için çatıyorsunuz. Asıl size bu haberi getireni öbür dünyaya göndermek yerinde bir hareket olur."

"Benim kızdığım şey bu değil... Oğlunuz bu arabada kimlerin olduğunu biliyordu."

"Bunu ben bilmiyorum."

"Oğlunuz bunu bildiği gibi, size de söyledi."

"Aldanıyorsunuz."

Mareşalin hiddeti son haddine varmıştı. Gözleri büyüdü. Hiddetinden titreyen bir sesle:

"İkinizin de birlik olmadığı ne malum? Beni takip etmediğinizi kim temin edebilir? Evet, siz sözde bana sadık görünerek hakikatte ihanet ettiniz. Oğlunuzla beraber arabada kimlerin bulunduğunu ve nereye götürüldüklerini pekâlâ biliyorsunuz. Siz ve oğlunuz benim gözümde birer alçaksınız..."

İhtiyar askerin bıyıkları dimdik olmuştu:

"Kapınızda çivili bulunan eldiveni oradan kaldırmadıkça, bana yaptığınız hakareti olmamış sayıyorum."

Damville daha fazla kendini tutamayarak hançerini çektiği gibi Pardaillan'ın üzerine saldırdı.

Fakat ihtiyar asker böyle şeylere pabuç bırakacak takımından değildi. Daha vurmaya vakit bulamadan Mareşalin bileğini yakalayarak sıktı. Hançer yere düştü.

Pardaillan:

"Bu anda sizi gebertebilirdim," dedi. "Fakat bunu yapmıyorum. Montmorency'nin size yaptığı hareketi iade edebilmeniz için sizi

hayatta bırakıyorum. Bundan dolayı bana teşekkür etmelisiniz."

Henri:

"Ben değil, sen gebereceksin!" diye bağırdı. Sonra avazı çıktığı kadar imdat istedi.

Pardaillan:

"Demek dövüşeceğiz! Pekâlâ öyleyse!" diyerek kılıcını çekti.

Bu anda kapı açılarak içeriye altı kişi girdi.

Henri:

"Çabuk şu herifi gebertiniz!" diye emretti.

İçeri girenler:

"Gebersin!" diye bağrışarak kılıçlarıyla saldırdılar.

Pardaillan odanın sol tarafına fırladı:

"Buraya geliniz, köpek sürüsü!" diye bağırdı.

Adamlar o tarafa gelince, gayet ustaca bir hamle ile boş kalan kapıdan fırladı.

Yukarıdan aşağıya inmesi birkaç saniyelik iş oldu. Doğru kapıya koştu. Fakat kapı kapalıydı. O zaman bahçeye giden koridora daldı. Fakat burasının da kilitli olduğunu dehşetle gördü. O zaman ağır bir küfür savurdu. Çaresiz dövüşmesi gerekiyordu.

Bulunduğu koridor böyle bir kavga için oldukça müsaitti. Çünkü burada yanyana ancak üç kişi kılıç kullanabilirdi... Böylece

arkasından emin bulunarak çarpışabilecekti.

Ve çarpışma bütün şiddetiyle başladı. İlk olarak bir kılıç şövalyenin göğsüne değerek elbisesini yırttı ve derisini oldukça derin bir şekilde çizdi. Pardaillan göğsünden aşağıya sıcak kanının sızdığını hissetti ve ağır bir küfür savurdu.

Bu esnada saldıranlardan üçü ağır surette yaralanmış olduklarından yere serilmişlerdi.

Pardaillan sağ kolunda birdenbire bir ağırlık hissetti. Orthes ile yaptığı düelloda aldığı yaranın yeri sızlıyordu.

Hemen kılıcını sol eline aldı ve:

"Alçak köpekler! Utanmaz reziller! Kılıç öyle kullanılmaz, böyle kullanılır! Haydi, çekilin önümden!" diye bağırdı.

Bir adam daha yere düştü. Fakat Pardaillan'ın kanı durmadan akıyordu. Bunu gören Henri:

"Ha gayret! İşini bitiriyoruz!" diye bağırdı.

Bu azgınlıkla yapılan yeni bir hücumu defederken bu sefer sol bileğinden de bir yara aldı. Bileğinden o kadar acı duydu ki, kılıcını yeniden sağ eline aldı.

Bu sırada Damville de gayet uzun bir kılıçla hücuma katılmıştı. Şövalye son bir gayretle bunu da çeldi. Fakat bu sefer de sol dizinin üzerinden derin bir yara aldı.

Pardaillan, yorgunluktan ve kaybettiği kandan dolayı kuvvetinin kesildiğini ve gözlerinin karardığını hissetti. Partiyi kaybetmişti. Sağ kolundaki ağrıya daha fazla dayanamayarak kılıcını bıraktı. Sol

eliyle duvara dayanarak geriliyordu. Karşısında gözleri dönmüş dört kişi, ellerinde kılıçlar, saldırıyorlardı.

Birdenbire duvara dayadığı sol eli boşluğa tesadüf etti. Pardaillan da gayriihtiyari o tarafa doğru yuvarlandı. Kendisini kaybederken, birtakım merdivenlerden yuvarlanmakta olduğunu hissetti. Artık kendisi için her şeyin bittiğini düşündü.

Halbuki böyle olmadı. Pardaillan'ın yuvarlandığı yer konağın büyük mahzeniydi. Mareşal Damville ile ayakta kalan üç arkadaşı da bitkin bir hale gelmişlerdi. İçlerinden biri mahzene girmek isterken Mareşal onu önledi:

"Nereye gidiyorsun? Sen galiba Pardaillan'ın ne kurnaz tilki olduğunu bilmiyorsun. Yalandan öyle yapıyor. Sağ koluna hiçbir isabet olmadığı halde mahsus sanki sağ kolundan yaralanmış gibi yaptı. Herhalde mahzene bizi mahsustan çekmek istiyor... Hangimizde onunla uğraşacak hal kaldı? En iyisi mahzenin kapısını sıkıca kapatarak onu orada tek başına ölüme terk etmek olacaktır. Bu kapıyı dünyada kıramaz. İçeride gebersin!"

"Doğru söylüyorsunuz monsenyör!"

Dışarıdakiler derhal demir kapıyı kapattılar ve kilidi iki defa çevirdiler. Henri:

"Birkaç gün sonra onun cesedini Seine Nehri'ne atmak lazım gelecek," diye söylendi.

Bunun üzerine yukardakiler sevinerek mahzenin önünden ayrıldılar.

İhtiyar Pardaillan epey yara aldığı halde bunların hiçbiri tehlikeli değildi. Nitekim düştüğü taşlar üzerinde bir saat kadar baygın

yattıktan sonra yavaş yavaş kendini toplamaya başladı.

Aklı başına gelince, ilk olarak henüz ölmediğini düşündü ve bundan dolayı şaştı kaldı. Fakat acaba neredeydi? Eliyle sağı solu muayene etti. Her taraf taştı. Sol tarafında da hemen bir taş merdiven bulunuyordu. O zaman bulunduğu yerin bir mahzen olduğunu anladı.

Aynı zamanda müthiş bir susuzluk boğazını kavuruyordu. Birdenbire eline birtakım dolu şişeler geçti. O zaman:

"Eğer bunlar şarap şişeleri değilse şeytanın boynuzlarını kırarım," diyerek karanlıkta bunlardan birinin ağzını yere vurdu. Kırılan şişeden soğuk şarap akmaya başladı. Pardaillan bir hamlede bunu sonuna kadar içti. Fakat bu kadar hareket bile onu son derece yormuştu. Yeniden yere düşerek belki bir saat kadar daha baygın kaldı.

Kendisine gelince, ilk işi bir şişe şarabı daha yuvarlamak oldu. İlk şişe şarap aklını başına getirmişti. Kendisini toparlayarak yattığı yerde doğrulup oturdu:

"Mademki yaşıyorum, mademki beni öldürmek için peşimden gelmeye cesaret edemediler, biraz kuvvet bulmaya çalışmalıyım," diye düşündü. "Önce şu yaralarıma bakayım. Acaba ne haldeyim?"

Bunun üzerine parmaklarıyla usta bir cerrah gibi vücudunun her tarafını muayene etti. Evvela başının arkasında bir yara vardı. Bu herhalde mahzene düşerken olmuş olacaktı. Bir de dişi kırılmış ve burnu hafifçe sıyrılmıştı. Sağ dirseği de bir yere çarpmış olduğu için olacak sızlıyordu. Sağ elinde Orthes'la yaptığı düelloda aldığı yara açılmıştı. Sol bileğinde ve sol dizinin üzerinde de birer yara

vardı. Göğsünden de yaralanmıştı. Başka bir şeyi yoktu.

"Oldukça yaralanmışım," dedi. "Fakat bu yaralardan hiçbiri öldürücü değil! Kendi kendime iyileşebilirim."

Böyle söyleyerek gömleğini çıkardı. Bunu uzun uzun yırttı ve yaralarını âlâ cins şaraplarla yıkayarak güzelce sardı.

Ondan sonra ayağa kalkınca kendisini oldukça iyi hissetti. İlk iş olarak hafif bir yarıktan içeri sızan ışığa gözleri alıştığından mahzenin kapısını muayene etti ve bunu dışarıdan açamamalarını temin için önünü kalaslar ve boş fıçılarla doldurdu. Ondan sonra kuru bir yer bularak derin bir uykuya daldı.

On iki saatten fazla süren bir uykudan sonra kendisine gelen Pardaillan, karnının açlığından başka hiçbir gayritabiilik hissetmiyordu. Ufak bir araştırmadan sonra bir yığın domuz pastırması bularak sevindi:

"Şimdi anladım," dedi. "Bu mahzen oğlumun mahpus kaldığı aynı mahzendir."

Mükemmel surette karnını doydurdu. İki şişe de şarap içti.

Sonra etrafı dikkatle muayene etti: Duvarlar, temel duvarları olduğu için gayet sağlamdı. Kapıya gelince, bu demir kapıyı kırabilmek için ancak bir top gerekirdi. Bu suretle hiçbir kurtuluş yolu olmadığını gördü. Bunu anlaması keyfini oldukça kaçırdı:

"İşler kötü!" diye düşündü. "Domuz pastırmalarıyla şaraplar tükenince ne yapacağız? O zamana kadar idareli davranmalı!"

Böylece günler geçti. Pardaillan'ın yaraları adamakıllı iyileşmişti.

Kendisini eskisinden daha sağlam ve kuvvetli hissediyordu. Fakat büyük bir iktisatla yediği pastırmaları da tükenmişti. O zaman sadece şarapla kendisini tutmaya çalıştı. Karar vermişti. Sonuna kadar bekleyecekti ve açlıktan öleceğini hissettiği anda yanında bulunan hançeri kalbine saplayıp intihar edecekti. Buna kesin olarak karar vermiş bulunuyordu.

Hafif yarıktan sızan ışıkla günleri hesaplayan Pardaillan, aradan bir ay kadar bir zaman geçmiş olduğunu büyük bir korkuyla düşündü. O zamana kadar kimse gelip kendisini aramadığı gibi konağa da kimse gelmemişti.

Yoksa burada unutulmuş muydu?

Kırk Beşinci Bölüm

Jeanne d'Albret'nin Yanında

Kont Marillac Paris'ten hareket ettiği zaman Kraliçe Jeanne d'Albret, La Rochelle'de bulunuyordu. Burası Protestanların elinde bulunan son derece sağlam bir kaleydi.

Kraliçe planını gayet iyi bir şekilde hazırlamıştı. Mevcudu yirmi bine yakın ordusuyla gizlice hazırlandıktan sonra birdenbire Paris üzerine yürüyecek ve daha önce çeşitli kıyafetlerle şehre girmiş bulunacak olan adamları, Kral IX. Charles'ı kaçırmış olacaklarından Katolikler bir şey yapamayacaklardı. Paris işgal ve Kral esir edildikten sonra Catherine de Medicis'e sulh şartlarını kabul ettirmek çok kolay olacaktı.

İşte bu sırada kendisi Kral IX. Charles'dan bir mektup aldı. Kral savaşlardan nefret ettiğini bildiriyor ve Katoliklerle Protestanlar arasında tam bir anlaşma yapmak için elinden geldiği kadar çalışacağını, bu konudaki samimi fikirlerini açıklıyordu.

Kont Marillac da bu sırada gelmiş bulunuyordu. Kraliçe hiç ummadığı bir zamanda karşısında Kontu görünce:

"Ne haber var çocuğum? Seni Buraya ansızın getiren şeyin fena bir haber olmamasını dilerim," diye söylendi.

"Hayır Majeste, bilakis!"

Kraliçe kendisine hayretle bakarken sözlerini tamamladı:

"Başta Kral Henri de Bearn olmak üzere herkes sıhhatli ve afiyettedir."

Büyük bir endişeden kurtulan Kraliçe:

"Sizi oğlum mu gönderdi?" diye sordu.

"Hayır efendim. Beni memur olarak yanınıza gönderen Catherine de Medicis'tir." Ve koynundan çıkardığı mektubu kendisine uzattı.

Jeanne d'Albret:

"Demek kendisini gördünüz?" dedi.

"Evet Majeste! Bu şerefi kazandım."

Böyle diyerek başından geçen garip olayı ve Catherine de Medicis'in tekliflerini aynen tekrarladı.

Kraliçe düşündü:

"Bu hususta biraz düşünmeliyim," diye cevap verdi. "Cevapları yine seninle göndereceğim. Öyle zannediyorum ki, meclisimizi toplamamız gerekecek. Neyse, bunları bırakalım da şimdi sizden bahsedelim. Demek Catherine de Medicis'i gördünüz."

"Evet, annemi gördüm. O da bir vakitler terk etmiş olduğu oğlunu görerek tanıdı."

"Buna emin misin?"

"Tamamıyla! Ancak kalbi taşlaşmış olan bu kadında bu olay hiçbir etki yapmadı. Sadece bana bir teklifte bulundu."

"Nasıl bir teklif?"

"Kral Henri de Bearn'e Polonya krallığını teklif etti. Şayet bunu kabul edecek olursa bana da boş kalacak olan Navarre Krallığını vermeyi düşünüyormuş."

"Ya, öyle mi? Peki bu konuda sizin fikriniz nedir?"

"Benim fikrim elbette bunu kabul etmemektir. Çünkü bende bir kral için gerekli olan kabiliyetler yok. Şunu da söylemek isterim ki, Kralımın ve Kraliçemin sarayında krallık yapmak, hiçbir şekilde kabul edemeyeceğim bir iştir. Benim hayattaki amacım çok daha basittir."

"Demek bir amacın var?"

Kont kıpkırmızı kesildi:

"Evet Majeste!"

"Nedir?"

"Kendi kendimin kralı olmak ve bana sadece tek bir insanın tabi olduğunu görmek."

"Bu tek insan demek var?"

"Evet efendim."

"Onu seviyor musun?"

"Bütün kalbimle."

"Kim olduğunu sorabilir miyim?"

"Onu siz de tanıyorsunuz. Bu vesileyle zaten sizden evlenmek için de müsaade istemek zorunda idim."

"Senin mesut olmanı ne kadar can ve gönülden istediğimi bilmem tahmin edebilir misin? Gelinim olacak kızın ismini öğrenmek bile benim için bir mutluluk olacaktır. O kimdir?"

"Uzun süre yanınızda bulundu Majeste! İtiraf ederim ki o zamandan beri sevişiyorduk. Sonunda evlenmeye karar verdik. Onun ismi Alice'tir."

Kraliçe:

"Alice mi?" diye mırıldandı.

Kont:

"Evet Majeste. Alice de Lux!" diyerek dikkatle Kraliçeye baktı. Sanki yüzünden ne düşündüğünü anlamak, kalbinden geçenleri okumak istiyordu. Fakat Kraliçe kendisini tuttu. Hiç renk vermedi.

Sapsarı kesilen Deodat:

"Fakat hiçbir şey söylemiyorsunuz. Düşüncelerinizi bilmek isterdim."

"Sizin bu aşkla oldukça şaşırdığınızı görüyorum. O kadar ki, Kraliçenizi bile sorguya çekiyorsunuz."

"Affedersiniz Majeste!.."

"Pekâlâ, affettim. Bana Alice hakkında fikrimi soruyorsun, değil mi?"

"Rica ediyorum."

Kraliçe bu şekilde konuşarak düşünmek için vakit kazanmaya çalışıyordu. Ağzından çıkacak bir kelime, iki insanın kaderini tayin edecekti. Onun için bir hata işlemekten son derece sakınıyordu:

"Onun hakkında pek az şey biliyorum," diye mırıldandı. "Onu az tanıyorum. O kadar az gördüm ki... Kendisi hakkında hiçbir fikrim yok."

Bu sözler Kontu şüphelendirmişti. Kraliçe onun bu halini görünce sözüne devam etti:

"Seni ne kadar sevdiğimi bilirsin. Bunun için sözlerime inanman lazım. Onun hakkında müspet bir şey söylemediğim gibi, kendisiyle bir defa görüşmem ve konuşmam gerekir. Alice şimdi nerededir?"

"Paris'te La Hache Sokağı'nda yeni yapılan kuleli binanın yakınında yeşil kapılı evde."

"Yarın Paris'e hareket ediyorum. Onu herhalde bulup konuşacağım. Sen de benimle beraber geleceksin. Muhafız askerlerin komutanlığını yapacaksın. Haydi çabuk! Hazırlıklarını tamamla!"

Kont dışarı çıkarken kendi kendine şöyle düşünüyordu:

"Ben Kraliçeyi tanırım. Mutlaka Alice'e dair bildiği acı bir hakikat var. Söylemek istemiyor. Fakat onu ben tanıyorum. Bir melek kadar güzel ve temizdir. Ondan kim şüphe edebilir? Bununla beraber herhalde bir şeyler olmalı. Beni en çok seven iki kişi, Kraliçe ve Pardaillan, bana onun hakkında fazla ihtiyatlı ve

çekingen göründüler. Fakat ne olursa olsun, onu herkese karşı korumaya hazırım. Hatta Kraliçeye ve Pardaillan'a karşı bile..."

Ertesi gün bir taraftan Kraliçe Jeanne d'Albret, bir taraftan Kral IX. Charles ile Catherine de Medicis, bir taraftan da Navarre Kralı ve Amiral Coligny ile maiyeti kesin müzakerelerde bulunmak üzere Paris civarında küçük bir şehre doğru hareket ettiler.

Kırk Altıncı Bölüm

Gilles ile Gillot'nun Başına Gelenler

Paris'ten hareket eden Kral IX. Charles'ın maiyetinde Dük de Guise ve Mareşal Damville de bulunuyordu. Henri de Montmorency, hareketinden bir gün önce Kâhya Gilles'i çağırarak La Hache Sokağı'ndaki evde bulunan mahpus kadınlar hakkında uzun uzadıya talimat verdi. Sözünü bitirirken:

"Bir de konağın mahzeninde bir leş olacak. Onu da oradan kaldır!" dedi.

"Şu kudurmuş kavgacının leşi, değil mi efendim! Onu oradan kaldırır, Seine Nehri'ne atarım."

Ertesi gün Gilles, Pardaillan ortadan kaybolduktan sonra başındaki büyük külâhını çıkarmış bulunan yeğeni Gillot'yu çağırdı:

"Gillot, bu gece önemli bir işimiz var. Vâkıâ bu iş o kadar hoşuna gitmeyecek bir işse de ne çare, yapacağız. Senin anlayacağın, mezarcılık yapacağız. Konağın mahzeninde çürümeye başlayan bir leşi kaldırıp Seine Nehri'ne atacağız."

Gillot'nun ahmak suratında bir gülümseme belirdi:

"Şu mel'un Pardaillan'ın mezarcılığını sevinçle yaparım," dedi.

Gillot hemen bir bıçak alarak bunu bilemeye başladı.

Gilles sordu:

"Bıçağı ne yapacaksın?"

"Kulaklarını keseceğim."

"Kimin?"

"Pardaillan'ın."

"Hiç, bir cesedin, bir leşin kulakları kesilir mi?"

"Kesilir. Çünkü alçak herif hep kulaklarımı keseceğini söyleyerek beni korkutuyordu."

Kâhya gülümsedi:

"Haydi işe başlayalım."

Gilles beline kısa bir kılıçla iki tane tabanca yerleştirdi. Gillot, süprüntü taşımaya mahsus küçük arabayı hazırlayarak buna bir merkep koştu.

Amcası:

"Bir de ip al," dedi. "Boğazına büyük bir taş bağlayacağız..."

Nihayet hareket ettiler. Gilles bir elinde fener tuttuğu halde yürüyor, Gillot da arkasından eşeğin yularını çekerek geliyordu. Böylece, de Mesmes'e geldiler. Arabayı konağın avlusuna çektikten sonra kapıyı tekrar sıkıca kapattılar.

Ondan sonra ilk işleri kilere inerek heyecanlarını gidermek için bol bol şarap içmek oldu.

Şimdi işin ikinci kısmına başlamak zamanı gelmişti. Temple Hapishanesi'nin saati gece yarısını vururken, yavaş yavaş mahzenin önüne geldiler. Kâhya önce sürgüyü çekti. Sonra anahtarı kapıya sokarak iki defa çevirdi. Kapı aralandı.

Gilles hemen mendiliyle burnunu tıkadı:

"Ne kadar pis kokuyor..."

"Elbette kokacak. Leş yarı yarıya çürümüş olmalı..."

"Bunu çabuk götürüp atalım. Yoksa bütün konak leş kokusu içinde kalacak."

Gillot kapıya bir tekme vurduğu halde açılmadı. Bundan korkan budala, kısık bir sesle:

"Neden açılmıyor?" diye sordu.

"Neden olacak, herif can korkusuyla eline ne geçmişse gebermeden önce kapının arkasına yığmış olacak."

Bunun üzerine aralıktan elini içeri soktu. Güçbela kalaslardan birini yerinden oynattı. Herhalde kapıyı tutan esas direk bu olmalıydı ki, diğerleri kolay kolay devrildiler. Yarım saat sonra bir şey kalmadığından, kapı rahatça açıldı.

Gilles fenerle önde, Gillot mükemmel surette bilediği bıçağını elinde tuttuğu halde arkasında, merdivenleri indiler. Gillot:

"Kavgacı herif şimdi cezasını çekecek. Kulaklarını keseyim de beni korkutmanın cezasını görsün. Fakat acaba nerede?.."

"Pis kokular bizi onun yanına götürecek."

Mahzen çok genişti ve birçok oda, bölmeye ayrılmıştı. Sırasıyla bunları dolaşmaya başladılar. Gillot ne görse:

"İşte," diye bağırıyordu.

Fakat az sonra bunun ya bir fıçı ya bir kütük olduğunu anlıyorlardı. Bir köşede bir yığın kemik gören Gillot:

"İşte kemikleri," diye bağırdı. "Leşini sıçanlar yemiş. Kulaklarını kesemeyeceğim için doğrusu çok üzüldüm."

"Aptal! Bunlar insan kemikleri değil..."

"Ya ne?.."

Gilles bir daha muayene ettikten sonra:

"Domuz pastırmasının kemikleri..."

Gillot da yerleri dolduran boş ve kırık şişeleri gösterdi:

"Şarap şişeleri..."

"Alçak herif, gebermeden önce en âlâ şarapları içmiş, hem de pastırmaları yemiş."

"İntikam almalıyız," diye haykırdı.

Şimdi mahzenleri daha büyük bir hiddetle dolaşmaya ve araştırmaya başladılar. Fakat bütün araştırmaları sonuçsuz kaldı. Her tarafı karış karış aradıkları halde Pardaillan'ın cesedini bulamadılar.

Gilles:

"Şaşılacak şey," diye mırıldandı.

Gillot:

"Herhalde sıçanlar yedi. Fakat öyle bir yemişler ki, kemiklerini bile bırakmamışlar," dedi.

Gilles de sonunda buna inanmak zorunda kaldı. Çünkü tekrar tekrar her tarafı araştırdıkları halde bir şey bulamadılar. Kapı gayet sağlam bir şekilde kapalıydı. Mahzende bundan başka dışarı çıkılabilecek tek bir delik bile yoktu.

Gilles:

"Galiba nihayet ahmak kafanla doğru bir şey düşünebildin," dedi. "Seine Nehri'ne kadar gitmemize de lüzum kalmadı..."

"Ben en çok herifin kulaklarını kesemediğime yanıyorum..."

Yapılacak başka işleri kalmadığı için merdivene doğru yürümeye başladılar. Gilles her zaman olduğu gibi yine öndeydi. Fakat merdivenin daha ilk basamağına basar basmaz gözleri faltaşı gibi açıldı. Çünkü az önce ardına kadar açık bıraktığı demir kapı kapalıydı.

"Belki de kendi kendine kapanmıştır," diyerek yıldırım gibi yukarı çıktı. Kapıyı açmak istedi. Fakat o zaman kapının kilitlenmiş olduğunu da dehşetle gördü. Demek kendileri aşağıda iken biri kapıyı kilitlemişti.

Merdiveni çıkmakta olan Gillot sordu:

"Ne oldu?.."

"Ne olacak, buraya kapatıldık."

"Kapatıldık mı?.."

"Evet, biz aşağıda şu azgın herifin leşini ararken bir hırsız veya bir şeytan kapıyı kapatarak kilitlemiş."

"Şimdi ne olacak?"

"Hiç... Burada öteki gibi açlıktan öleceğiz."

Gillot korkudan titremeye başladı. Tam bu sırada dışarıdan bir kahkaha yükseldi:

"Gillot, artık kulaklarını kurtaramazsın. Onları mutlaka keseceğim."

Gillot'nun saçları dimdik olmuştu. Çünkü Pardaillan'ın sesini tanımıştı. İkisi de korkudan aşağıya kadar yuvarlanarak düştüler.

Gillot bu defa aldanmamıştı. Dışarıdaki hakikaten Pardaillan'dı.

Son zamanlarda idareli yemesine rağmen pastırması bitmeye yüz tutunca, bir kat daha ekonomiye başlamıştı. Acıktığı zaman açlığını olabildiği kadar şarapla gidermeye çalışıyor ve domuz pastırmasından günde ancak dört beş lokma alıyordu. Yavaş yavaş da ümidini kaybetmeye başlamıştı. Son anda intihar etmek üzere bıçağını daima yanında bulunduruyordu.

Yine böyle kötü kötü düşündüğü bir gün birdenbire kapının sarsıldığını hissederek yerinden fırladı. Gözleri ümitle parlamıştı. Merdivenlerden çıkarak kulak verdi. Bu sırada konuşan Gilles ve Gillot'nun seslerini duyunca, sevinçle haykırmamak için kendisini zor tuttu. Hemen merdivenin altına saklandı ve Gilles

kapıyı tutan kalasları kaldırmaya çalışırken kendisine bütün kuvvetiyle yardım etti. Onlar içeri girince de hemen dışarı çıktı, kapıyı üzerlerine kapattı.

Kırk Yedinci Bölüm

Baba Oğul

Pardaillan serbest kalınca önce konağı dolaştı. Hiç kimsenin bulunmadığını görünce doğruca kilere giderek bulduğu şeylerle karnını doyurdu. Ondan sonra elbisesinin fevkalade eskiliği gözüne çarptı. Elinde meşale, Henri de Montmorency'nin dairesine çıkarak yıkandı, tıraş oldu. Sonra birçok elbise arasından seçtiği sarı meşinden bir elbiseyi giydi. Bir de mükemmel kılıç seçti. Şimdi kendisini gayet kuvvetli ve sıhhatli hissediyordu. Almış olduğu yaralar çoktan iyileşmiş bulunuyordu.

Tam çıkacağı zaman beş parası olmadığını fark etti: "Böyle şık bir şövalyenin parasız gezmesi doğru olamaz," diye düşünerek konağı aramaya başladı. Bulduğu bir kasayı yarım saat uğraşıp kırdıktan sonra büyük bir neşeyle, içinin altın dolu olduğunu fark etti. Kendi kendine:

"Ben hırsız değilim. Sadece Mareşalin hana olan borcunu almakla yetineceğim," diye mırıldandı. "Yırtılan elbisem için yüz ekü alıyorum. On tane de yara aldım. Her biri için on eküden yüz ekü de bu eder. Sonra bir ay çektiğim korku ve sıkıntı var. Bu ancak bin sekiz yüz ekü ile ödenebilir. Midem de altüst oldu. Bunun tedavi parası için de bin ekü alayım. Tamam, üç bin eküden fazla bir para almam."

İhtiyar Pardaillan, meşin kemerinde üç bin ekü ve yepyeni elbiselerle konaktan çıkarken ortalık ağarmaya başlamış bulunuyordu.

Önce Deviniere Oteli'nin yolunu tuttu. Yolda hep geçen zaman zarfında neler olduğunu, konağın neden boşaldığını, oğlunun ne yaptığım düşünüyordu.

Otelci Landry, Pardaillan'ı nezaketle karşıladı ve sorulara cevaben Protestanlarla Katolikler arasında bir anlaşma yapmak için saray büyüklerinin Paris'ten gittiklerini haber verdi.

Otelci:

"Affedersiniz," dedi. "Sizi gayet neşeli görüyorum. Üzerinizde güzel ve kıymetli bir elbise var. İşleriniz iyi gidiyor herhalde..."

"Evet, bir yolculuktan dönüyorum. Kuzum, otele uğramadığım zamandan beri ne kadar geçti?"

"Çok tuhaf bir soru sordunuz. Galiba günleri şaşırdınız. Aradan tam iki ay geçmiş bulunuyor."

Pardaillan kendi kendine: "Çok zaman geçmiş, unuttum. Bunun için de bin ekü almalıydım," diye düşündükten sonra:

"Evet, bir seyahatten zengin olarak döndüm. Şimdi sana ne kadar borcum var? Onu söyle de ödeyeyim."

Bundan son derece memnun olan Landry Usta haykırmaktan kendini alamadı:

"Ah, ben her zaman sizin çok kibar bir şövalye olduğunuzu söylerdim. Şimdi getireyim."

Fakat Pardaillan da aynı anda ayağa fırlamıştı:

"Alçak köpek! İhanetinin cezasını göreceksin," diye

homurdanarak ayağa fırladı ve sokağın öbür tarafında kayboldu.

Bu duruma üzülen otelci:

"Eyvah! Bu sefer de paraları alamadık," diye mırıldandı.

Pardaillan'ı dışarı fırlatan şey Orthes'u, yani Vikont d'Aspremont'u görmüş olmasıydı. Fakat Damville'in bu sadık uşağı ortadan kaybolmuştu. Pardaillan her tarafa baktığı, her yanı araştırdığı halde kendisini bulamadı. Herhalde yakın ev veya dükkânlardan birine girmiş olmalıydı.

Pardaillan bu sırada otelciye borcunu unuttuğundan doğruca François de Montmorency'nin konağına gitti. Maksadı oğlunu görmekti.

Doğrusu onu bulacağından pek ümitli değildi. Fakat oğlu oradaydı. Baba oğul buluştukları vakit heyecanla kucaklaştılar. Genç şövalye:

"Nerelerdesin babacığım?" diye sordu.

"Uzaklardaydım... Sonra anlatırım. Fakat senin neyin var? Suratın sapsarı..."

"Hiçbir şeyim yok."

"Öyle şey olur mu? Ben seni tanımaz mıyım?"

"Evvela siz anlatın. Sonra ben de anlatırım."

İhtiyar Pardaillan, başından geçenleri noktası noktasına anlattı. Bitirince Şövalye Jean Pardaillan gülerek:

"Demek şu Gilles ile Gillot şimdi mahzende bulunuyorlar."

"Aramızda az fark var. Ben yiyecek pastırma bulmuştum. Halbuki onlar ancak birbirlerini yiyebilirler."

"Bu zavallı adamları kurtarmak lazım."

"Deli misin sen? Gilles'i kurtaralım da gidip olup biteni Mareşal Damville'e mi anlatsın?.. Benim mahvolmamı mı istiyorsun? Eğer Damville benim hayatta olduğumu öğrenecek olursa üzerime bir ordu gönderir. Gilles mel'un bir uşak olduğu gibi, Gillot denilen rezil de kulaklarımı kesmek istiyordu. Neyse, şimdi sıra sende... Başından geçenleri anlat bakalım."

"Beni düşündüren şeyin ne olduğunu biliyorsun, değil mi baba?.."

"Evet, şu iki kadın, değil mi?"

"Tamam! Onları hâlâ bulamadım."

"Vay canına!"

"Aramadığımız yer, çalmadığımız kapı kalmadı. Ben de Mareşal François de ümidimizi artık kaybettik. Birkaç güne kadar Paris'ten ayrılmaya ve bu iki kadını başka yerlerde aramaya karar verdik."

İhtiyar Pardaillan birdenbire masaya bir yumruk vurdu:

"Buldum..."

"Neyi?.."

"Mahpus kadınları..."

"Ne diyorsun babacığım? Anlayamadım."

"Yanlış söyledim. Daha doğrusu bu kadınların bulundukları yeri bilen adamları buldum."

Genç şövalye sapsarı kesilmişti:

"Doğru mu söylüyorsunuz baba?" diye kekeledi.

"Bu sendeki heyecan ne? Ha, öyle ya, aşk... Sanki Paris'te sevilecek başka genç kız kalmamış gibi, gönlünü Loise'a kaptırmış olduğunu bir an unuttum. Şu kız ele geçince hemen kendisiyle evlen bari... Eğer benim iznimi istersen sana şimdiden veriyorum."

"Benimle alay ediyorsunuz galiba..."

"Alay mı?.. Ne münasebet... Gayet ciddi söylüyorum. Şimdiye kadar sana daima kadınlardan çekinmeni tavsiye etmiştim. Halbuki şimdi evlenmeni söylüyorum diye şaşıyorsun, değil mi? Fakat öyle anlıyorum ki, sana başka şey para etmeyecek, onunla nasıl olsa evleneceksin."

Şövalye titrek bir sesle:

"Yazık ki bu mümkün değil baba..." dedi. "Çünkü Loise, François de Montmorency'nin kızıdır."

"Ne olacak?.."

"Böyle asil bir kızı, benim gibi bir serseriye verirler mi zannediyorsunuz?"

"Seni üzen şey bu mu?"

"Evet baba..."

"Sen deli mi oldun? Sen kendini kraldan bile geri tutmamalısın. Ben senin değerini pek güzel biliyorum. Eğer Mareşal Montmorency de biliyorsa, anlamışsa mesele yok. Küçük Loise'a gelince, o da seni anlayacaktır. Anlamazsa anlatırız. Sana, onunla evleneceksin diyorum ya, yeter!.."

Genç şövalye ümitsizce başını salladı:

"Ne olursa olsun," dedi. "Her şeyden önce iki kadını en kısa zamanda bulmalıyız."

"Haklısın..."

"Demin bir şey söylemiştiniz?.."

"Evet, derhal gidelim. İstersen Mareşale haber ver... Fakat daha iyisi, kalsın. Kızını da kendisine biz iade edelim."

"Gidelim baba..."

"Düşündüğüm şey şu: Mareşal Damville'in bütün sırlarını bilen kâhyası Gilles, bu kadınların da nerede olduklarını mutlaka bilecektir."

"Gilles, değil mi? Hakkın var baba, koşalım."

"Korkma, o elimizdedir."

"Fakat ne olur ne olmaz. İster misin mahzenden bir yolunu bularak çıkmış ve kaçmış olsun..."

"Bu hususta hiç üzülme... Ben iki ay mahpus kaldım. Mahzenden

çıkacak bir delik bile bulamadım."

Buna rağmen Jean Pardaillan'ın endişesi geçmemişti. Yolda koşar gibi yürümeye başladı. İhtiyar asker de mecburen koşmaya başladı. De Mesmes'e varınca bir duvarın yanından atlayarak içeri girdiler. Birkaç saniye sonra mahzenin kapısına varmışlardı.

Mahzenin kapısına iki ayak sesinin yaklaşmakta olduğunu duyan Gilles, bağırmaya başladı:

"Tanrı aşkına, kim olursanız olunuz. Şu kapıyı açınız."

İhtiyar Pardaillan sesini değiştirerek sordu:

"Siz kimsiniz?.."

"Muhterem Mareşal Damville'in kâhyasıyım. Bu mahzene bir serseri tarafından kapatıldık."

"Ya, öyle mi Gillos Usta! Yazık ki Pardaillan da burada..."

"Yeğeniniz nasıl?" diye sordu. "Onun kulaklarını kesmek için geldim."

Gillot paldır küldür merdivenleri inerek kulaklarını kurtarmak için saklanacak bir delik aramaya koyuldu.

"Gilles Usta, sözlerimi dinliyor musun?"

"Dinliyorum efendim."

"Buraya gelişimin sebebi size acımamdır."

"Tanrı sizden razı olsun."

"Bir insanı açlıktan öldürmek hiç de Hıristiyana yakışmaz. Doğru değil mi?"

"Çok doğru söylüyorsunuz efendim."

"Evet, bunun ne kadar fena olduğunu biliyorum. Siz beni böyle müthiş bir işkenceye kurban etmek istemiştiniz."

"Kusur ettik."

"Halbuki ben bunu yapmayacağım. Onun için geldim. Çünkü ben iyi kalpli bir adamım."

"Buna eminiz."

"Şimdi beni dinle. Duvarda kalın ve sağlam bir çivi var. Bilmem, bunu gördünüz mü? Ben muayene ettim. Bir insanı rahat rahat çekiyor. İşte beraberimde sağlam bir ip getirdim. Bunun bir ucunu bu çiviye, bir ucunu da boğazına geçirirsem her şey kolayca halledilmiş olur."

"Beni asmak mı istiyorsunuz?"

"Bu, açlıktan ölmekten daha iyi değil mi? Yeğeninize gelince, onun sadece kulaklarını keseceğim."

Mahzenden bir inleme ve bir hıçkırık yükseldi. Pardaillan kapıyı açtı. İçeri girerken oğluna:

"Sen elinde tabanca, kapıda dur! Dışarı kaçmak isterlerse beyinlerini dağıtırsın," dedi.

Kâhya:

"Merhamet!" diye inledi.

"Demek ölmekten korkuyorsun."

"Evet, evet, korkuyorum! Beni öldürmeyiniz!"

Gilles'in dişleri birbirine çarpıyor, suratı renkten renge giriyordu. Bunu gören Pardaillan:

"Demek ölümden bu kadar korkuyorsun? O halde sizinle pazarlığa girişebiliriz. Canını kurtarmak istersen teklifimi kabul et!.."

"Ne isterseniz yapmaya hazırım. Para da isterseniz veririm. Çünkü benim çok param var. Ne isterseniz veririm."

"Ben para istemem!"

"Peki, ne istiyorsunuz? Her şeye razıyım. Derhal emrinizi yerine getireceğim. Yalnız beni öldürmeyiniz."

"Pekâlâ öyleyse... Söylediğimi yaparsan ölümden kurtulursun. Seni asmam!"

"Emrinizi bekliyorum."

"Mareşal Damville'in götürdüğü iki kadının nerede olduklarını söyleyeceksin."

Gilles bitkin vaziyette inledi:

"Bunu mu öğrenmek istiyorsunuz?"

"Evet, bunu söylersen kurtulacaksın."

"Öyleyse beni öldürünüz. Çünkü size bunu asla söyleyemem..."

Pardaillan'lar hiddetle titrediler. İhtiyar asker:

"Şu ipi ver bakalım," diye homurdandı.

Halbuki ortada ip filan yoktu. Pardaillan:

"Şu çivinin altına gel," dedi. Sana düşünmek için bir dakika izin veriyorum."

"Yanınızda ip yok. Avludaki süprüntü arabasında sağlam bir ip var. Sizin leşinizi Seine Nehri'ne atacağım vakit boynunuza bir taş bağlamayı düşünmüştüm. Bu iple beni rahat rahat asabilirsiniz. Fakat benden bir şey öğrenebileceğinizi ümit etmeyiniz."

"Bu cesaretini doğrusu beğendim. Seni asmaktan vazgeçtim. Eğer söylemeyecek olursan bir hançerde gebertmekle yetineceğim."

Gilles gömleğini yırtarak göğsünü açtı:

"İşte kalbim buradadır. Bıçağınızı saplayabilirsiniz! Yalnız bir ricam var! Mareşale, ölürken de kendisine sadık kaldığımı söyleyiniz."

Demin korkan adamla şimdi cesaret gösteren adam arasındaki büyük farkı gören Pardaillan'lar hayretle birbirlerine baktılar.

Bu sırada titrek bir ses duyuldu:

"Bana bakar mısınız baylar?"

Pardaillan başını çevirince, tir tir titreyen Gillot'yu gördü. Sert bir sesle:

"Seninle sonra görüşeceğiz. Fakat sen korkma!" dedi. "Çünkü seni öldürecek değilim. Sadece kulaklarını keseceğim. Bu et parçalarını da yine sana vereceğim."

Sapsarı kesilen Gillot:

"Biliyorum," diye inledi. "Ben de kulaklarımı kurtarmak için size bir teklifte bulunacağım."

"Nasıl bir teklif?.."

"Aradığımız kadınların nerede olduklarını biliyorum."

Gilles:

"Sen mi? Bu ahmağın sözlerine inanmayınız," diye söze karıştı.

Pardaillan:

"Sen karışma," diye bağırdı. "Oldukça büyük ve çirkin olan kulaklarını mademki çok seviyor, elbette onları kurtarmak isteyecektir. Eğer doğrusunu söylerse ben de onu affederim."

"Evet, söyleyeceğim."

"Yalan söylüyor," diye haykıran Gilles, yeğeninin üzerine atılmak istedi. Fakat Pardaillan kendisini tutarak buna engel oldu.

Gillot:

"Hayır, yalan söylemiyorum," dedi. "Ben arabayı gizlice takip ettim. Arabanın nerede durduğunu biliyorum. Bu bayları oraya götüreceğim."

Şövalye:

"Orası neresi?" diye sordu.

"La Hache Sokağı'nda..."

Genç şövalye hayretle duraladı. Alice'in evi hatırına gelmişti. Fakat bu sokakta tabii birçok ev bulunuyordu. Hakikati anlamak için:

"Sokağın neresinde?" diye sordu.

Kâhya:

"Sus, sersem herif..." diye bağırdı. "Monsenyör seni astırır. Kemiklerini parçalar."

Gillot kulaklarını kurtarmaya daha çok önem veriyordu ki:

"Ben söylediklerimi bilirim," diye karşılık verdi. "Bu evi bulmak kolaydır. Çünkü bir bahçenin içindedir. Kapısı da yeşildir..."

Kâhyanın kudurmuşça bağırması, Gillot'nun doğru söylediğine işaretti.

İhtiyar Pardaillan:

"Koşalım," dedi.

Fakat şimdi de genç şövalye yerinden kıpırdamıyordu. Babası, oğluna dönerek sordu:

"Yoksa bu sersemin yalan söylediğini mi sanıyorsun?.. İstersen onu da yanımıza alalım. Ben, gece gündüz dinlemem, kulaklarını

hemen orada kesiveririm."

Gillot:

"İnanmazsanız yemin ederim," dedi.

Genç Pardaillan cevap verdi:

"Hayır, ben de yalan söylemediğine eminim. Pekâlâ, haydi gidelim. Gerekirse Konta anlatırım."

İhtiyar Pardaillan, dayı ile yeğenine döndü:

"İkiniz de canınızı kurtardınız," dedi. "Canınızı başkası alsın..."

Gilles başını salladı:

"Nasıl olsa Mareşal Damville bizi asar."

"Kendisine ne kadar bağlı olduğunuzu Mareşale ben bizzat söylemeyi vaat ediyorum.

"Teşekkür ederim... Hayatımı ancak bu sayede belki kurtarabilirim."

Bu sırada Gillot ortadan kaybolmuştu. Anlaşılan dayısıyla yalnız kalmak istemiyordu. Pardaillan'lar da dışarı çıkınca Gilles bir fıçının üzerine oturdu ve başını ellerinin arasına alarak başına gelecek felaketi düşünmeye başladı. Yolda ihtiyar Pardaillan:

"Acaba bu yeşil kapılı evde kim oturuyor?" diye sordu. "Herhalde Damville'in birkaç askeri de bulunacak. En iyisi gece olmasını beklemektir. Hücumda başarılı olmak için tedbirli davranalım."

"Hayır baba, böyle bir tehlike yoktur. Evde tek bir asker yok. Hem ben bu işte yalnız olmak isterim."

"Evi biliyorsun, öyle mi?"

"Evet.. Ancak bu evin boş olduğunu sanıyorum."

"Garip şey... Şu halde işin içinde bir sır olacak."

"Evet baba... Ancak bu sır bana ait değil. Dünyada sizden sonra en fazla sevdiğim ve saydığım bir arkadaşıma aittir. Bunun için eve yalnız girmem gerekecek..."

"Pekâlâ ben seni köşe başında beklerim."

"Hayır istemez. En iyisi burada ayrılmaktır. Belki beni birinin beklediğini görürlerse kapıyı açmazlar."

"O halde seni nerede bekleyeyim? Deviniere'de mi?.. Orası tehlikeli... Ah, insan nasıl Vuran Çekiç Meyhanesi'ni aramaz."

"İsterseniz beni Catho'nun yanında bekliyebilirsiniz... Çünkü kendine vermiş olduğunuz parayla Tiquetonne Sokağı'nda yeni bir meyhane açtı."

"Ya öyle mi? İsmi nedir?"

"Konuşan İki Ölü Meyhanesi."

"Bravo kadına!.. Demek sözümüzü tuttu. Ben hemen oraya gidiyorum."

Baba oğul ayrıldılar.

Genç şövalye, La Hache Sokağı'ndaki eve vardığı zaman ev yine her zamanki gibi derin bir sessizlik içindeydi. Kapıyı çaldığı halde açan olmadı. Bunun üzerine bir hamlede duvardan aşarak bahçeye girdi. İç kapıya varınca, bunun kilidini açmak için zorlamaya başladı. İşte tam bu sırada kapı birdenbire açıldı. Şövalye şaşkınlıkla karşısında beyaz elbiseler giyinmiş Alice'i gördü.

Yüzü son derece sararmış ve bakışları acı bir mana almıştı. Boğuk ve acı bir sesle:

"Mademki zorla içeri girmek kararındasınız. Çabuk giriniz..."

Şövalye, genç kadını takip etti. Evvelce gelmiş oldukları odaya girince misafirine yer bile göstermeden:

"Bana neden musallat oluyorsunuz?.." diye sordu. "Üç dört defadır gelip kapımı çalıyorsunuz. Açmadığıma bakarak artık buraya bir daha asla uğramamanız gerekirdi. Halbuki yine geldiniz. Burada, ölmek istemeyen zavallı bir kadından başka kimse yok. Onu niçin rahat bırakmıyorsunuz?"

"Çok önemli bir iş beni buraya göndermiş olmasaydı sizi asla rahatsız etmezdim."

"Biliyorum, onun tarafından geliyorsunuz. Sizi Kont Marillac gönderdi. Çünkü Navarre Kraliçesinin ona her şeyi anlattığını biliyorum. Bunu tahmin ediyorum. Tabii Kont her şeyi öğrendi. Benim ne kadar rezil, ne kadar alçak bir insan olduğumu şimdi pek güzel biliyor. Yalnız bunu neden kendisi gelip bana söylemedi de bana hakaret etmek görevini size verdi. Doğrusu pek garip bir işi üzerinize almış bulunuyorsunuz..."

Şövalye şaşırmıştı. Genç kadının sözlerinden bir şey anlamıyordu. Bir şey söylemek istedi. Fakat Alice ona imkân bırakmadı:

"Bana hiçbir şey söylemeyiniz," dedi. "Kontun bana söylemek üzere size ezberlettiği şeyleri biliyorum. Gidiniz, Konta söyleyiniz. Ben kendimi onun hayatından çekiyorum. Kendi cezamı, kendi kendime vereceğim. İşte hepsi bu kadar... Fakat niçin kendisi gelmedi de bu uğursuz haberi sizinle gönderdi? Evet, siz bir kara habercisisiniz. Daha duruyor musunuz? Kim bilir, eğer Kont kendi gelseydi belki kendisini inandırabilirdim. Fakat artık hiçbir ümit yok."

Jean Pardaillan nihayet kendini tutamayarak:

"Hayır aldanıyorsunuz madam," dedi. "Ben Kont Marillac tarafından gelmiyorum."

Rengi evvela beyazlaşan, sonra kızaran Alice:

"Sizi o göndermedi mi?" diye kekeledi.

"Hayır ben kendi hesabıma gelmiş bulunuyorum."

"Ne diyorsunuz? Ben de neler söyledim. Ah şu dilim..."

"Korkmayınız madam. Bu sözleri sadece ben duydum ve onları hemen unuttum. Buna da sebep, duyduğunuz acının ne kadar büyük olduğunu ve dostum Kont Marillac'a ne kadar bağlı olduğunuzu görmem, anlamamdır. Bana inanınız. Ne yapmış olursanız olunuz, ne kadar büyük bir cinayet işlemiş olursanız olunuz, dostumu candan sevdiğinizi görüyorum ve ben bu sevginin güzel bir surette sonuçlanmasını sağlamak için elimden gelen her fedakârlığı yapmaya hazır bulunuyorum."

Alice bu sözleri dinledikçe yavaş yavaş kendisine geliyor ve gözleri bir ümit ışığıyla parlamaya başlıyordu.

Şövalye devam etti:

"Mademki siz Kontu seviyorsunuz, Kont da size son derece bağlıdır; her şey yoluna girer. Hayatında hata işlememiş bir insan var mıdır ki... Kontun kalbini iyice bildiğim için bana inanmanızı rica ediyorum."

"Bu sözleriniz bana âdeta yeni bir hayat veriyor Şövalye..."

"Sadece hakikati söylüyorum."

"Size karşı duyduğum minnet hislerini anlatacak kelime bulamıyorum. Kont nerede?"

"Daha Paris'e gelmedi. Fakat Paris'in birkaç saat uzağında bir yerdedir. Bilmem, duydunuz mu? Katoliklerle Protestanlar arasında kesin bir anlaşmaya varmak üzere iki taraf arasında bir konuşma cereyan ediyor. Kral, Catherine de Medicis, Navarre Kraliçesi hep oradadır. Konuşmalar başlayalı on beş gün oldu. Ben Kontu iyi tanırım. Eğer hakkınızda fena bir duygu besleseydi mutlaka bir fırsat bulur ve buraya gelebilirdi. Size soracağı şeyleri sorardı. Onun gelmemesi, hakkınızda beslediği duygularda bir değişiklik olmadığına işarettir."

"Evet, evet... Hakkınız var."

Alice tamamıyla değişmişti. O zaman şövalyeye karşı büyük bir dostluk göstermeye başladı:

"Beni affediniz," dedi. "Size, oturun bile demedim. Şimdi Laura, şarapla meyve getirsin."

"Hayır madam. Emin olunuz ki çok az vaktim var. İleride Kontla beraber şaraplarınızı içecek ve meyvelerinizi yiyecek zamanı bol bol bulacağımıza eminim. Fakat ben buraya önemli bir iş için geldiğimi söylemiştim."

"Evet, affediniz, unuttum... Her isteğiniz benim için bir emir olacaktır."

"Daha önce şunu söyleyeyim ki, ben de Kont gibi, ben de sizin gibi seviyorum."

"Ya, öyle mi? Bu genç kızın kim olduğunu öğrenebilir miyim?.."

"Evet, fakat bilmem bana karşı gösterdiğiniz dostluk bu konuda bana yardım edecek kadar büyük müdür?"

"Eğer elimden gelebilecek bir şeyse sizin için yapamayacağım fedakârlık yoktur."

"Benim sevdiğim kız, Jeanne de Piennes'in kızı Loise'dır."

"Loise de Montmorency mi?"

"Evet..."

Alice başını öne eğdi:

"Meğer ben ne talihsizmişim..."

Bembeyaz kesilen şövalye:

"Ne var?" diye sordu. "Yoksa Loise'ın başına bir felaket mi geldi?.."

"Hayır, hayır... Öyle bir şey yok... Ancak..."

"Ancak..."

"Maalesef, ana kız artık burada bulunmuyorlar."

"Demek Mareşal Damville onları buradan da alarak götürdü. Fakat emin olunuz ki, o elimden kurtulamayacaktır."

"Hayır, onları Mareşal götürmedi. Ben serbest bıraktım."

"Siz mi? Demek kurtuldular."

"Anlatayım... Bana gelip Kontun gittiğini söylediğiniz zaman, artık benim için her şey bitmişti. Kendimden nefret ettim ve hakikaten acınacak insanlar olan iki kadını kendi elimle serbest bıraktım. Böylece hayatımda belki ilk defa olarak insanca hareket ettim. Ne yazık ki, bu da faydasız oldu. Eğer kendilerini serbest bırakmamış olsaydım şimdi onları size vermek mutluluğuna kavuşabilecektim."

"Ne de olsa onların, Mareşalin pençesinden kurtulmuş olduklarını öğrenmek benim için bir saadettir. Fakat size, acaba nereye gideceklerini söylediler mi?"

"Hayır.. Ne ben kendilerine bir şey sordum ne de onlar bir şey söylediler."

Şövalye bir dakika kadar düşünceye daldı. Sonra hafif bir sesle konuştu:

"Size bir şey sormak istiyorum."

"Sorunuz."

"Loise'ın ağzından benim ismimi işittiniz mi?"

"Hiçbir vakit..."

Pardaillan başını önüne eğdi. Artık bu evde yapacak hiçbir işi kalmamıştı. Genç kadına veda ederek dışarı çıktı. Doğruca Konuşan İki Ölü Meyhanesi'nin yolunu tuttu. Louvre Sarayı'nın civarına gelince bir gürültü duydu. Halk iki taraflı olarak dizilmiş, resmi kıyafetli Kral muhafızları sokağın iki tarafında yer almıştı. Şövalye, yanında bulunan birine, ne olduğunu sordu:

"Haberiniz yok galiba... Kral, sarayına dönüyor," cevabını aldı.

Şövalye orada fazla durmayarak Tiquetonne Sokağı'na doğru yürüdü.

Kırk Sekizinci Bölüm

Büyük Bir Olay

İhtiyar Pardaillan, Konuşan iki Ölü Meyhanesi'ne girince meyhane sahibi Catho kendisini büyük bir sevinçle karşılamıştı. Pardaillan evvela meyhanenin her tarafını gezdi. Her şey yeni ve pırıl pırıldı. Bunu görünce:

"Aferin sana Catho," dedi. "Paris'te bu kadar güzel ikinci bir meyhane olmadığım söyleyebilirim."

"Bu da sizin sayenizde oldu. Eğer o kötü meyhaneyi yakmasaydık ve sizin ekületiniz olmasaydı böyle bir meyhaneye hiçbir vakit mâlik olamazdım. Fakat oğlunuz nerede?.."

"Neredeyse gelir. Neyse, gevezelik edeceğime karnımı doyurmayı tercih ederim."

Bir dakika sonra şövalyenin önünde mükemmel bir sofra kurulmuş bulunuyordu. İhtiyar asker, mükemmel bir omlet, iki piliç ve iki şişe şarabı midesine indirince, kendisini bir dev kadar kuvvetli ve çelik yay gibi çevik hissetti."

Bu sırada kulağına birtakım boru sesleri geldi. Hemen kalkarak kılıcını kuşandı. Şapkasını başına geçirdi. Dışarı çıkınca Catho'ya oğlu gelince kendisini beklemesini, az sonra döneceğini söylemeyi unutmadı ve boru seslerinin geldiği Montmatre Sokağı'na doğru yürüdü. O da yolda bu gürültünün ne olduğunu sorduğu zaman şu cevabı aldı:

"Protestanlarla Katolikler barıştılar. Şimdi hep birlikte Louvre Sarayı'na dönüyorlar."

"İyi, iyi... Ben de savaş oluyor sanmıştım. Şunları bir seyredeyim bari!" diye düşündü. Monmartre Caddesi'ne varınca halkı yararak güçbela birkaç adım ilerledi ve kapalı bir kapının eşiğine çıkarak alayı beklemeye başladı.

Nihayet kilise çanları çalar ve top sesleri ortalığı inletirken alay da göründü. Önde yaya ve atlı olarak bir sürü asker geçerek yolu açıyor ve genişletiyordu. Bu yüzden halk bir kat daha sıkıştı. O kadar ki, hiç kimse kımıldayabilecek bir parmak yer bulamaz oldu.

Kral, arabasında, her zamanki gibi siyah bir elbise giyinmiş olduğu halde sapsarı yüzüyle oturuyordu. Yanında, solunda Henri de Bearn yer almıştı. İkisi de:

"Yaşasın Kral!.." diye haykıran halka biraz endişeyle bakıyor ve selam veriyordu. Arkadaki arabada Catherine de Medicis ile Navarre Kraliçesi yer almıştı. Catherine çok neşeli görünüyordu. Ancak bu sevinci, kıymetli bir avını eline geçirmiş bir avcı sevincine çok benziyordu. Bundan sonra da Amiral Coligny, Dük d'Anjou, Dük de Guise gibi iki tarafa mensup kumandanlar ve asilzadeler geçtiler. Pardaillan bunların arasında bir atın üzerinde bulunan Mareşal Damville'i de görüp tamdı. Fakat aynı anda dudakları arasından ağır bir küfür savurdu:

"Hay herifin canını şeytan alsın!"

Çünkü Mareşal Damville de kendisini görerek tanımıştı ki, gözlerini gözlerine dikmiş bakıyordu.

Damville şaşkınlık içindeydi. Çünkü çoktan ölmüş ve cesedinin

de Seine nehrine atılmış olduğunu sandığı adam karşısında bulunuyordu. Bu sırada Mareşalin yanında duran birkaç asilzade daha kendisine şaşkın şaşkın bakmaya başlamışlardı.

Pardaillan kendi kendine: "Tamam! Hapı yuttuk! Bütün katiller beni gördüler," diye düşündü.

Mareşalin yanında duran bir adam:

"Vuran Çekiç Meyhanesi'nde kebap ettiğimiz adam!" diye bağırdı.

Diğeri:

"Şu azgın genç şövalyeyle birlikte onu da yakmamış mıydık?" diye ilave etti.

Pardaillan, buradan derhal savuşmanın en iyi hareket olduğunu anladı. Fakat bir anda bunun imkânsız bir şey olduğunu gördü. Kaçmak için değil, kımıldamak için bile yer yoktu.

Mareşal Damville sağa sola bazı emirler verdi. Bu sırada alayın da sonu geçtiği halde bu adamlar oradan ayrılmıyordu. Az sonra yirmi kadar atlı, halkın kalabalığına bakmadan dörtnala buraya geldiler. Halk derhal çil yavrusu gibi dağıldı ve Pardaillan o zaman çıkmış olduğu evin eşiğinde tek başına kalmış bulunduğunu gördü. Etrafında yirmi askerden başka artık iyileşmiş bulunan Orthes ve Maugiron Quelus, Maurevert, Mareşal Damville ile karşı karşıya bulunuyordu.

Pardaillan bir anda hiçbir kurtuluş çaresi kalmadığını gördü. O zaman dudaklarında acı ve alaylı bir gülümseyiş belirdi. Şapkasını çıkararak:

"Merhaba katil baylar!" diye kendilerini selamladı.

Ötekiler homurdandılar. Dük d'Anjou'nun muhafız kumandanı bir adım atarak:

"Kılıcınızı teslim ediniz Şövalye de Pardaillan," dedi.

"Ya! Kılıcımı mı istiyorsun? Pekâlâ, gel de al..."

Böyle diyerek bir anda kılıcını çekti ve ucunu ayakkabısının burnuna dayadı:

İçinden: "Teslim olmak, asılmak demektir. Böyle rezilane ölmektense bunlara bir cesaret ve yiğitlik dersi vermek daha iyidir," diye düşünüyordu.

Maugiron:

"Şövalyenin derisi ateşe pek dayanıklıdır," dedi. "Meyhane yandığı halde kendisi yanmamış."

Herkes kahkahayla güldü. Hücumdan önce kendisiyle alay etmek istedikleri anlaşılıyordu. Pardaillan:

"Evet," dedi, "benim derim pek serttir. Fakat senin nazik suratın da pek ince... Çabucak haşlanıverdi. Neredeyse seni ceviz yağında balık gibi kızartacaktım."

Maugiron hiddetinden kıpkırmızı kesildi. Bu sefer Damville konuştu:

"Siz bir şövalye ile çarpışacağınızı sanıyorsanız aldanıyorsunuz," dedi. "Üzerindeki elbiselerden sâdece bir hırsız olduğunu görüyorum."

Pardaillan ona da ağır bir cevap verdi.

Hiddetinden kuduran Damville:

"Alçak köpek!" diye homurdandı.

Komutan:

"Tekrar ediyorum, kılıcınızı teslim ediniz!" diye bağırdı.

"Onu vermeye hazırım... Ancak almasını bilmeli..."

Pardaillan'ın etrafındaki yarım daire gittikçe daralıyordu. Olağanüstü bir şey geçtiğini anlayan halk da bunların arkasına birikmiş, olup biteni seyrediyordu.

Damville:

"Şu köpeği parçalayınız!.." diye homurdandı. Askerler tam üzerine saldıracakları zaman, bir ses:

"Onu diri diri yakalayalım," dedi. "Çünkü bunun Krala hakaret eden bir de oğlu var. Kendisinin nerede olduğunu işkenceyle söyletebiliriz."

"Evet, evet, doğru... Onu diri diri yakalayınız! Söylesin bakalım, oğlu nerede?.."

Tam bu anda korkunç bir ses:

"İşte burada!" diye gürledi.

Bir anda ortalık karma karışık oldu. Altılar ve yaya askerler birbirine girdi ve ihtiyar asker, yükselen tozlar arasında birdenbire oğlunun yerden biter gibi bittiğini ve yalın kılıç yanında yer aldığını hayretle gördü. O zaman:

"Oğlum!" diye mırıldandı.

* * *

Genç şövalye, Konuşan İki Ölü Meyhanesi'ne giderek babasının dışarı çıktığını öğrenince, o da alayı seyretmeye gitmişti. Fakat bu sırada alay geçmiş bulunuyordu. Ancak sokağın bir köşesinde bir kalabalık gözüne çarptı. Oraya yaklaşırken de babasının sesini duyup tanıdı.

Birkaç saniye içinde her şeyi görüp anladı ve kılıcını çekerek, gördüğümüz gibi askerleri yardı ve babasının yardımına koştu.

Bir saniye için bozulan yarım daire yeniden kapanmıştı. Onu görenler hemen tanımışlardı:

"Genç Pardaillan kendi ayağıyla geldi," diye mırıltılar duyuldu. Askeri komutan:

"Dikkat ediniz," dedi. "Kral namına son defa olarak söylüyorum: Teslim olacak mısınız?"

"Hayır?"

"Kralın emrine karşı mı geliyorsunuz?"

"Evet!"

"Pekâlâ öyleyse... Hücum ediniz."

Atlılar birdenbire atlarını iki adama doğru sürdüler. Fakat aynı zamanda iki müthiş kılıç yükselerek şimşekler çakmaya, yılan gibi sağa sola uzanıp gerilemeye başladı. Atlar kişneyerek şaha kalktılar. Dört asker de yaralanarak yere yuvarlandı. Birkaç at da

tehlikeli surette yaralanmış bulunuyordu.

Bu hücum böylece püskürtülünce askerler bu sefer atlarından indiler ve iki adamın üzerine öylece saldırdılar.

Çarpışmalar son derece vahşice oluyordu. Pardaillan'lar âdeta masallardaki devler gibi çarpışıyorlardı. Yeniden iki askerin kılıcı kırıldı. Üç kişi daha yaralanarak yere yuvarlandı. Diğerleri canlarını kurtarmak için nefes nefese birkaç adım geriledi.

Pardaillan'lar bu saldırıyı da püskürtmüşlerdi. Fakat onlar da vücutlarının birçok yerinden irili ufaklı yaralar almışlardı. Bu yüzden vücutları kan içinde kalmış ve sarf ettikleri büyük gayret sonunda hâlsiz düşmüşlerdi.

İhtiyar Pardaillan:

"İşimiz bitti," diye bir kahkaha attı ve dizüstü yere düştü. Genç şövalye de düşmemek için sol eliyle duvara dayanmıştı. Askerlerin yapacakları yeni saldırıyla ikisinin de işi biteceği muhakkaktı. Baba oğul, son defa olduğunu bildikleri bir bakışla bakıştılar.

Fakat bu sırada sanki bir mucize oldu. Kapalı bulunan kapı açılmış ve dışarıya iki kadın çıkmıştı. Genç şövalye, siyahlı kadınla kızı Loise'ı bir anda tanımıştı. Kendinden geçmek üzereyken:

"Loise!" diye mırıldanarak yere düştü. Gördüğü şeyin hayal mi, yoksa gerçek mi olduğunu ayıramıyordu. Kendinden geçmişti. Şimdi artık o da babası gibi, gelmek üzere olan ölümü bekliyordu.

Fakat bu hayal değil, gerçekti. Siyahlı kadın, yanında kızı olduğu halde metin adımlarla Mareşal Damville'e doğru ilerleyerek durdu. Bunların çıkışı askerler üzerinde garip bir tesir yaptı. Askerler

mıknatıslanmış gibi oldukları yerde kaldılar...

Siyahlı kadın:

"Monsenyör!.." diye Henri'ye hitap etti. "Bu iki adamı ben alacağım. Çünkü bunlardan biri, çalınan kızımı bana geri getiren adam, diğeri de onun oğludur. Bilmem, bu hususta herkesin yanında açıkça izahat vermemi ister misiniz?"

Mareşal Damville o kadar şaşırmıştı ki, ne yapacağını, ne cevap vereceğini bir türlü kestiremiyordu. Siyahlı kadının bakışları karşısında, belki de olayın o kadar yakın bulundukları saraya aksetmesinden korktuğu için mağlup görünmeyi uygun buldu:

"Mademki onları istiyorsunuz, alınız!"

Siyahlı kadın o zaman, askerlere komuta eden subaya hitap etti:

"Ben, Kontes de Piennes, Düşes de Montmorency'yim..." dedi.

Subay hürmetle eğildi. Düşes devam etti:

"Bu iki yaralı adamı alıyorum. İsmim sizin için kefalet yerine geçer sanırım."

"İki yaralı, evinizden ayrılmamak şartıyla onları size vermeye hazırım."

"Bunu vaat ederim."

Bunun üzerine yaralılar eve taşındı. O zaman Henri, subaya:

"Bu evin önünde gece gündüz yirmi kişi nöbet bekleyecektir. Onlardan doğrudan doğruya sizi sorumlu bilirim."

"Emirlerinizi yerine getireceğim efendim."

Kırk Dokuzuncu Bölüm

Ana Kız

Ana kız, La Hache Sokağı'ndaki eve nakledilirlerken, büyük bir korku geçirmişlerdi. Fakat bu eve geldikten ve bilhassa kendilerine gardiyan tayin edilen Alice'i tanıdıktan sonra bu korkuları yavaş yavaş azaldı.

Jeanne de Piennes bu evde oldukça önemli bir hastalık atlattı. Zavallı kadın kuvvetten düştü ve garip sinir buhranları geçirmeye başladı. Loise, annesine karşı eşsiz bir şefkat ve sevgi gösteriyordu.

Ana kızı düşündüren iki önemli mesele, yazılmış olan mektubun François de Montmorency'nin eline varıp varmadığı idi. Eğer genç

Pardaillan bunu François'ya vermişse François'nın hemen harekete geçmesi gerekmez miydi? Aksi halde ona inanmıyor demekti. İşte Jeanne de Piennes'i en çok düşündüren ve üzen buydu.

Alice bir gün birdenbire yanlarına gelerek kendilerine serbest olduklarını söylediği zaman onlar bu durumdaydılar.

Bu söze önce inanmadılar. Sonra işin içinde yeni bir hile, yeni bir tuzak olması ihtimali onları korkuttu. Fakat Alice o kadar samimiydi ki, ona inanmak zorunda kaldılar. Alice üstelik bunlara iki yüz altın kadar bir parayı da zorla kabul ettirmişti. Çünkü hiç paraları olmadığını, üstelik Jeanne'ın hastalığını biliyordu.

İki kadın serbest kalınca, hemen Monmartre'de buldukları boş bir evi kiralamışlar ve orada oturmaya başlamışlardı. Maksatları Paris'ten ayrılmak ve Fransa'nın küçük bir şehrine çekilerek orada yaşamaktı. Jeanne, kızının evlenmesini ve mesut olmasını istiyordu.

Yine bir gün evde otururlarken sokakta bir gürültü koptu. Pencereden baktıkları zaman, halkın ve askerlerin, yolun iki tarafına dizilmekte olduklarını gördüler. Herhalde bir alay filan olacaktı. Ne olur ne olmaz diye pencerelerini kapattılar ve perdelerin arkasından kendilerini belli etmeden alayın geçişini seyre başladılar.

Alay bitmişti. Buna rağmen evlerinin önünde gittikçe şiddetlenen gürültüler duyuluyordu. O zaman alt kata inen ana kız, oradaki bir pencereden iki adamın, yirmiden fazla askerle tıpkı masallardaki kahramanlar gibi çarpışmakta olduğunu gördüler.

Jeanne ihtiyarı görünce:

"Bana, alçak Pardaillan tarafından çalınan kızımı getiren adam," diye haykırdı.

Loise de gencini görünce:

"Şövalye de Pardaillan!" diye mırıldandı.

Bu sırada iki adam son gayretlerini sarf ederek kendilerine saldıran askerleri yeniden gerilemeye mecbur etmişler, fakat kendileri de yaralanmışlardı. Askerler toplanıp tekrar hücum ettikleri takdirde artık iki silahşor için ölüm kaçınılmaz olacaktı.

Jeanne de Piennes:

"Bana kızımı geri getiren adamı kurtarmalıyım," diye mırıldandı.

Loise:

"Onu da, genç şövalyeyi de kurtarmalıyız," dedi.

Kadın, kızının kızaran yüzüne sessizce baktı. Sonra birdenbire karar vererek onu bileğinden tuttu ve:

"Gel!" dedi.

Ana kızın, kapıyı açtıktan sonra ne yaptıklarını biliyoruz.

Pardaillan'lar evde iki kadının şefkatli ve itinalı müdahalesi sayesinde çabucak kendilerine geldiler. Yaraları hiç de tehlikeli değildi. Jeanne, genç şövalyenin yaralarını temizler ve sararken, Loise de ihtiyar Pardaillan'ın yaralarını sarıyordu...

Nihayet bu işler bitince yaralılar kalkarak kendilerine gösterilen koltuklara yerleştiler.

O zaman ihtiyar asker ayağa kalkarak kadınları selamladı:

"Size oğlumu, Şövalye Jean de Pardaillan'ı ve kendimi, Henri de Pardaillan'ı takdim ederim. Silâhşoruz. Kılıçlarımızdan başka bir şeyimiz yoktur ve bu andan itibaren bu kılıçları, hayatımızla birlikte emrinize vermiş bulunuyoruz," dedi.

Jeanne:

"Sizi tanıyorum," dedi. "Bana Margency'de kızımı getirmiştiniz. Halbuki aynı zamanda kızımı çalan adamın isminin Pardaillan olduğunu bana söyleyen de sizsiniz."

"Anlatayım: Henri de Montmorency'nin emriyle kızınızı kaçıran da ve sonra yaptığı işten dolayı pişman olarak onu size geri vererek kaçan adam da benim. Yaptığım şeyin ne kadar fena olduğunu biliyorum. Bunun için bana ne kadar ağır muamele ederseniz sizi haklı bulurum."

"Aldanıyorsunuz Şövalye, ben karşımda, Henri de Montmorency gibi bir alçağın hiddetini hiçe sayarak bana çocuğumu geri veren bir insandan başka kimse göremiyorum."

Bu sırada Loise ile genç şövalyenin bakışları karşılaştı. İki genç birbirlerine aşk dolu bakışlarla baktılar. Aradaki kalın ve üzücü bulutlar artık dağılmış bulunuyordu.

* * *

Bundan sonra söz sırası genç şövalyeye geldi. Şövalye, siyahlı kadının sorusu üzerine nasıl tevkif edildiğini, nasıl Bastille'den kaçtığını, mektubu nasıl bulduğunu ve François de Montmorency'ye nasıl verdiğini bir bir anlattı. O zaman Jeanne de Piennes yavaş bir sesle:

"Demek bana inanmıyor!" diye söylendi. "Aksi halde mutlaka beni kurtarmak için elinden gelen şeyi yapardı."

Genç Pardaillan başını salladı:

"Öyle bir şey söylemedim. Bilakis sizi bulmak için yapmadığı kalmadı."

"Peki sonuç ne oldu?"

"İzinizi şu anda bulmuş bulunuyoruz. Sizden bir iki günlük izin istiyorum. Şu vücudumdaki iğne yaralarının kapanması için bir gün beklemek gerekiyor. O zaman olup biteceği göreceksiniz."

Artık bundan bahsedilmedi. İki kadın, Pardaillan'lara yatacak yer hazırladılar. Bu sırada gece de bastığından, genç Pardaillan, derin bir uykuya daldı. Denebilirdi ki, genç şövalye, hayatında bu kadar rahat, bu kadar mesut bir uyku uyumamıştı.

Fakat ihtiyar Pardaillan'ı bir türlü uyku tutmuyordu. Bunun üzerine yatağından kalkarak pencereye yaklaştı ve dışarıya baktı. Gördüğü şey karşısında elinde olmadan yüzünü ekşitti...

Bir subayın komutasında yirmi kadar asker, meşalelerin ışığında sokakta aşağı yukarı dolaşıyordu. Onlar bu askerleri çoktan unutmuşlardı. İhtiyar asker o zaman bir cennette değil, tam manasıyla bir hapishanede olduklarını anladı. Çünkü bu evden hiçbir şekilde çıkamazlardı. Kaçıp gitseler, kendileri için bu kadar büyük bir fedakârlığı göze almış bulunan ana kızı ele vermiş olacaklardı, ki bunu yapmaktansa ölmeyi bin defa tercih ederdi.

İhtiyar asker:

"Desene, Paris'in meydanlarından birinde asılmaya gidinceye

kadar burada mahpus bulunuyoruz," diye mırıldandı.

Durumları çok kötüydü. Başını önüne eğmiş olduğu halde yatağına döndü. Gayet sakin bir şekilde derin bir uykuya dalmış görünen oğlunun yanına uzanarak o da uyudu.

Ellinci Bölüm

Çekilen Acılardan Sonra

Uyandığı zaman oğlunu kendinden önce uyanmış buldu. Genç şövalye, başını elleri arasına almış derin bir düşünceye dalmıştı.

"Ne o, delikanlı?" diye sordu. "Ne düşünüyorsun?"

"Kapıdaki askerleri..."

"Demek gördün?"

"Evet... Buna rağmen çıkıp François de Montmorency'yi bulmam gerekiyor. Onu buraya getirmeliyim. Bu suretle görevim sona erecektir. Tabii Mareşal, kızını alıp gidecek. Ondan sonra bize sadece Loise'ın zengin bir asilzadeyle evlenme töreninde hazır bulunmak vazifesi kalacaktır... Bu iş de böyle tatlıya bağlandıktan sonra seninle beraber dünyayı dolaşmaya çıkarız."

"Darağacının bulunduğu meydanı demek istiyorsun galiba?"

"Evet, evet! Doğru! Öyle ya, burada mahpus bulunuyoruz. Ancak asılmak üzere dışarı çıkabileceğiz. Çünkü söz verdik..."

"Pardaillan'lar sözlerinde durur lar."

"Doğru babacığım. Fakat ben ne yapıp yapıp bugün buraya François de Montmorency'yi getirmeliyim."

"Ne şekilde?.."

"Bilmiyorum. Fakat herhalde bir yolunu bulmalıyım... Önce dama çıkarak etrafı bir kere gözden geçirmem lazım."

"Bana kalırsa hiçbir yol bulamayacaksın. Hiç olmazsa geceyi bekle..."

"Geceyi bekleyemem baba..."

Şövalye Jean de Pardaillan hemen üst kata çıktı ve tavan arası deliğinden dama çıkıverdi. Dikkatle etrafı gözden geçirmeye başladı. O zaman bu yoldan kaçmanın hemen hemen imkânsız olduğunu gördü. Bir defa çatı çok dikti. Sonra yanında, üzerine geçilebilecek gibi bir ev de yoktu.

Damdan ümidini kaybetmiş olarak indi. Artık onun için tek bir yol kalıyordu. Herhangi bir vesileyle kapıda bulunan askerlerle bir kavga çıkarmak ve aralarından kılıç kuvvetiyle geçmek...

Bu kararla aşağıya indi. Babası da ister istemez kendisine yardım etmek üzere oğlunu takip etti. Tam kapıyı açacaklardı ki, duvardan bir tıkırtı sesi duyuldu. Genç şövalye:

"Ne oluyor?" diye sordu.

Kulak verdiler. Gayet açık olarak bir kazmanın taşları yıkması şeklinde bir ses duyuldu. İhtiyar asker:

"Yandaki komşu evden bizim duvarı delmeye çalışıyorlar," dedi.

Baba oğul, ümit ve tereddütle bakıştılar.

Ondan sonra Pardaillan'ın da bir kazma bularak aynı yerden duvarı delmeye başlaması bir dakikalık iş oldu.

Yarım saat sonra kazmalar birbirine çarptı. İhtiyar Pardaillan her ihtimale karşı elinde kılıç, bekliyordu. Yıkılan duvar arkasından ihtiyar bir adamın yüzü meydana çıktı. Onları görünce gülümsedi:

"Mösyö Brisard ve Mösyö La Rochette, sizleri hürmetle selamlarım."

Baba oğul tanır gibi oldukları, fakat bir türlü kim olduğunu kestiremedikleri ihtiyara şaşkınlıkla bakıyorlardı. Adam devam etti:

"Saint-Antoine Sokağı'ında ölümden kurtardığınız beni tanıyamadınız mı?"

İhtiyar Pardaillan:

"Tamam!" diye mırıldandı. "Mösyö Ra..."

"Evet, Ramus..."

"Evet, evet! Yalnız isimlerimizi o zaman size yanlış söylemiştik. Biz baba oğul Pardaillan'larız."

"Dünkü müthiş çarpışmanızı gördüm. Yazık!.. Hangi yüzyılda yaşıyoruz. Neyse... Bunları bırakalım. Siz bu eve girince ve evin önünde yirmi nöbetçi asker dikilince, durumunuzun kötülüğünü anladım. Siz benim hayatımı kurtarmıştınız. Buna karşı ben de sizin hayatınızı kurtarmaya karar verdim ve basit bir plan hazırladım. Bu plan, yanınızdaki evi kaç para istediklerine bakmadan bir haftalığına kiralamaktan ibaretti. Görüyorsunuz ya, işler ne kolay sonuç verdi. Buyurun, buraya geçin. Evin bahçe kapısı tenha bir sokağa açılıyor. Oradan kaçarken kimse sizi görmez."

İhtiyar Pardaillan elini uzattı:

"Hay Tanrı sizden razı olsun!"

Genç şövalye o kadar sevinçli görünmüyordu:

"Fakat bazı sebeplerden dolayı biz şimdi evi bırakıp gidemeyiz. Ancak bundan ben faydalanarak bir yere kadar gidip geleceğim. Bu sırada babam size beraberce kaçamamamızın sebebini anlatır. Size candan teşekkür ederim."

* * *

On beş dakika kadar sonra genç şövalye, François de Montmorency'nin kapısını şiddetle çalıyordu. Mareşalin gitmiş olması ihtimali Pardaillan'ı adamakıllı korkutuyordu... Fakat bu korkusu hakikat olmadı. François konaktaydı...

Kendisini görür görmez:

"Nerelerdesin?" diye sordu. "Eğer gelmeseydin bir saate kadar Marsilya'ya doğru sensiz yola çıkmak zorunda kalacaktım. Bana, kapalı bir arabanın Marsilya yolunda gittiğini ve arabanın muhafızları arasında Damville'in adamlarından bazılarının bulunduğunu haber verdiler. Mutlaka onlardır. Vakit geçirmeden kendilerine yetişmeliyiz..."

Pardaillan gayet sakin bir tavırla:

"Ben sizi bir yere götürmek için geldim," dedi.

"Nereye?.."

"Bunu bana şimdilik sormayınız."

"Fakat araba?.."

"Onda aradıklarımızın bulunmadığına eminim."

"Sende galiba bir şey var. Yoksa bir şey mi buldun?"

"Rica ederim, bunu bana sormayınız. Yalnız vakit geçirmeden hemen yola çıkalım."

Mareşal François de Montmorency, derin bir heyecanın, içini kapladığını hissetti. Genç şövalyeyi pek güzel tanıdığı için tereddüt etmeden onu takip etti. İki adam, aynı yollardan geçerek Ramus'ün evine geldiler. Genç şövalye, Mareşali bir odaya götürdü.

"Beni burada birkaç dakika beklemenizi rica ederim," dedi ve dışarı çıktı. Aralıktan diğer eve geçti. Ramus'le ihtiyar Pardaillan burada bulunuyorlardı. İhtiyar asker oğlunu görünce:

"Neredesin? Zavallı kadınlar, deminden beri üzüntü içinde seni bekliyorlar," dedi.

"Lütfen, Madam Jeanne de Piennes ile kızına haber veriniz," dedi. "Mareşal François de Montmorency, yandaki evde kendilerini bekliyor."

"Vay şeytan vay! Fakat neyin var senin Şövalye?"

"Bir şeyim yok baba... Mareşali bularak buraya getirdim. Baba, ana ve kızları buluşacaklar ve gidecekler. Hepsi bu kadar... Yalnız ben artık ortalarda görünmemeliyim..." Çünkü görevim bitmiştir. Beni bu halde görmelerini istemem. Genç şövalyenin gözlerinden, ağlamadığı halde, birbiri ardından iri gözyaşı damlaları akıyordu. Gizlenmek için evin tenha bir köşesine

çekildi. İhtiyar şövalye, acıyla başını salladı...

* * *

François de Montmorency, gözlerini şövalyenin çıktığı yıkılmış küçük geçide dikerek hareketsiz bekliyordu. Heyecanı son haddine varmış bulunuyordu. Acaba buraya niçin getirilmişti? Yoksa böylelikle bir tuzağa mı düşürülmüş bulunuyordu? Vâkıâ genç şövalyeye çok güveni vardı. Fakat, kim bilir?

Gayriihtiyari elini belinde asılı duran hançerine götürerek bekledi.

Bu sırada oda kapısı yavaş yavaş açıldı ve kapıdan Jeanne de Piennes, her zaman giydiği siyah elbisesiyle göründü.

François'yı görünce, kapının eşiğinde taş gibi durup kaldı...

François da Jeanne'ı görünce şiddetle sarsıldığını hissetti. O, böyle bir şeyle karşılaşabileceğini de düşünmemiş değildi. Buna rağmen heyecandan sanki kalbi yerinden kopacakmış gibi atıyordu.

Yavaş yavaş sevgilisine doğru yürüdü. Yanına varınca önünde diz çöktü ve ellerini dudaklarına götürerek tıpkı bir çocuk gibi hüngür hüngür ağlamaya başladı.

Ağzından sadece:

"Affet beni! Beni affet!"

Kelimeleri dökülebiliyordu.

Ondan sonra yavaş yavaş ayağa kalktı. Biraz sakinleşmişti. Şimdi on yedi seneden beri ayrı kaldığı Jeanne'ına, biricik sevgilisine

anlatacak birçok şeyi vardı. Bunları kendisine anlatmalı, uzun bilgiler vermeliydi. Evet, onu her şeye inandırması lazım geliyordu.

Bu sırada Jeanne de Piennes'in yüzünde birdenbire bir çocuk gülümsemesi belirdi. Kollarını ürkek bir genç kız gibi François'nın boynuna doladı. Yüzü hafifçe kızardı. Başını François'nın omzuna dayadı.

Bu anda François birdenbire ürperdi. İçini, dimağını, birdenbire, sebebini anlayamadığı bir korku, bir çekingenlik kapladı?

Evet, korku ve çekingenlik...

Elinde olmadan:

"Jeanne! Jeanne!" diye bağırdı.

Siyahlı kadın kollarını, François'nın boynuna daha ziyade dolayarak:

"Sevgilim!" diye mırıldandı. "Üç aydan beri itiraf etmeye cesaret edemediğim bir sırrı şimdi söyleyeceğim," dedi.

François yeniden:

"Jeanne!" diye inledi.

Fakat o, sanki hiçbir şey duymuyor ve hissetmiyordu... Sözlerine devam etti:

"Beni dinle, François'm! Güzel François'm! Karının sözlerini duyuyor musun?"

François, zavallı kadına bir iniltiyle cevap verdi. Jeanne de Piennes yeniden konuştu:

"Dinle, François'm! Sırrımı, daha doğrusu sırrımızı söylüyorum. Baba olacaksın!"

Sonra gözlerini François'nın gözlerine dikerek:

"İçimde, karnımda senin çocuğun yaşıyor!" diye mırıldandı...

Mareşal kendisini daha fazla tutamadı. Başını, zavallı kadının kollarından kurtardı:

"Çıldırmış! Jeanne çıldırmış! Zavallı Jeanne, aklını oynatmış!" diye bağırarak olduğu yere yığılıp kaldı.

Bayılmıştı!